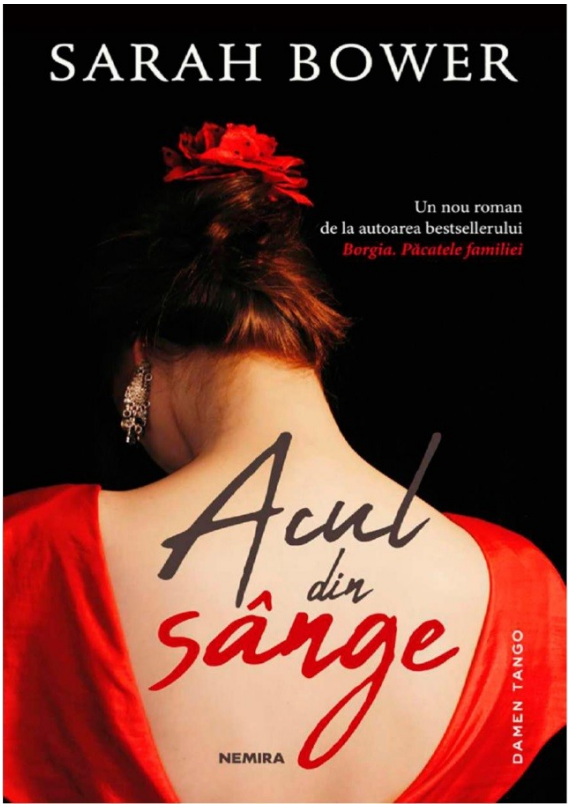

SARAH BOWER
Un nou roman
de la autoarea bestsellerului
Borgia. Păcatele familiei
Acul din sânge
NEMIRA
DAMEN TANGO

SARAH BOWER

ACUL DIN SÂNGE

Traducere din limba engleză de
Radu Şorop
EDITURA NEMIRA
2019

DAMEN TANGO

Sarah Bower

The needle în the blood

Copyright © 2007

© Nemira, 2019

Coperta: Cristian FLORESCU, Ana NICOLAU
Ilustraţia copertei: © Nona Wellmann /Trevilllon Images
Redactor: Mihaela STAN
Tehnoredactor: Magda BITAY
Lector: Cătălina MIHAI
Tehnoredactor epub: Magda BITAY

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BOWER, SARAH
Acul din sânge / Sarah Bower; trad, din lb. Engleză: Radu Şorop.
Bucureşti: Nemira Publishing House, 2019
ISBN print 978-606-43-0586-2

ISBN epub 978-606-43-0733-0
ISBN mobi 978-606-43-0734-7
I. Şorop, Radu (trad.)
821.111

Orice reproducere, totală sau parţială, a acestei lucrări şi închirierea acestei cărţi fără acordul scris al editorului sunt strict interzise şi se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

Sarah Bower s-a născut în Yorkshire, dar acum locuieşte în Suffolk şi este consultant pentru mai multe agenţii literare. Coordonează proiecte de promovare a lecturii şi susţine cursuri de scriere creativă la University of East Anglia. Prozatoare fascinată de istorie, Sarah Bower este unul dintre numeroşii autori contemporani care au redescoperit romanul istoric. A publicat scrieri de ficţiune şi nonficţiune în diverse reviste şi periodice, a câştigat câteva concursuri de proză scurtă şi a semnat mai multe volume de beletristică. Romanul ei de debut din 2008, *Acul din sânge* este o ficţiune istorică ce a atras imediat atenţia cititorilor. *Borgia. Păcatele familiei (Nemira, 2012, 2013, 2018),* roman apărut în 2011, a fost tradus în peste zece ţări şi este bestseller internaţional.

Pentru mama, care a făcut totul posibil

„Oare s-a înmuiat stiloul ori creionul atât de adânc în sângele rasei umane precum acul?”

Olive SCHREINER, *From Man to Man* „Ce voi glăsui despre Odo, episcop de Bayeux?... în acest bărbat, îmi pare mie, viciile se împleteau cu virtuţile, dar se deda mai curând lucrărilor lumii acesteia decât contemplării spirituale.”

ORDERIC VITALIS
Istoria ecleziastică, Cartea a IV-a

EPIFANIE
14 octombrie 1066

Vocea nu sună ca şi cum ar fi a lui, deşi o poate simţi cum îi bolboroseşte în gâtlej. Scânceşte şi mârâie, zbiară şi scrâşneşte precum zarva unor demoni. *Legiune este numele meu*, *căci suntem mulţi.* Lui Odo îi e teamă că şi-a pierdut minţile, însă, dacă zvonurile sunt adevărate şi William e mort, mai bine să fi înnebunit. În caz că Godwinson îl găseşte.

— Ai spus că asta nu se poate întâmpla, ţipă el, cu vocea ca un clopot spart.

Aerul e plin de fum gros acolo unde iarba pe care au căzut săgeţile aprinse arde mocnit.

— Erai Mânia lui Dumnezeu, strigă el iar. Cum ai putut să mori?

A dat drumul hăţurilor, cu o mână târăşte spada împrumutată, iar cu cealaltă ţine strâns amuleta pe care o poartă, Lacrima Fecioarei, un dar de la William. *Şi-a pierdut scutul. Neghiob. Să-şi piardă scutul? Ce fel de soldat este el? Soldatul Domnului, este soldatul Domnului.*

Calul lui se repede în josul pantei, atingând în alergare mulţimile de pedestraşi, împiedicându-se de cadavre şi de moviliţe acoperite cu iarbă, alunecând în glodul răscolit, cleios de la sângele şi de la maţele vărsate. Dezorientat în pala de fum şi de colb, animalul se ridică în două picioare pentru a evita un ţăran îngenuncheat care încearcă să desprindă o mână retezată de pe mânerul unei spade. Normand? Saxon? Din ce tabără este? Nu contează. Lucrul cel mai important este să rămână în şa, departe de grămada pedestraşilor care se ciopârţesc şi se zdrobesc unul pe celălalt. Îşi ţine călcâiele în jos, greutatea în faţă, strânge din coapse, una cu animalul.

Poate că *el* este mort, nu William, iar larma care îl asurzeşte, mirosul de smoală, de sudoare de cal şi de grăsime arzândă care-i înţeapă nările, senzaţia bizară de a fi atât în mijlocul a tot ce se întâmplă, cât şi în afară privindu-se pe sine de altundeva, poate că toate acestea sunt iadul. Este un prinţ al Bisericii, motiv pentru care un

om tinde să presupună că e ferit de iad, însă el ştie acum că nu a crezut asta cu adevărat niciodată. Nimic nu este cert, în afară de incertitudine.

Ochii îl ustură, plini de lacrimi ori de sudoare sau de sânge, nu poate spune. Coiful este un supliciu, împletitura glugii de zale îi intră în pielea de la tâmple şi în tonsură. E posibil să fi fost rănit, nu-şi poate aminti, însă inima este cea care îi palpită de o durere fără margini. Totuşi, încă bate. O poate auzi, îi poate simţi năvala şi retragerea ritmică. Săgeţile bat darabana în scuturile de piele. Apoi, tăcere. Arcurile sunt întinse iar. Săgeţile şuieră când pleacă din corzile lor. Instinctiv, pentru a se adăposti, întoarce în lateral calul în direcţia arcaşilor şi se ghemuieşte după gâtul său. Ţipete de bărbaţi şi cai seceraţi. Alţi bărbaţi şi alţi cai. Aşadar, el este încă în viaţă. O voce din capul lui râde de el: *Ceea ce nu se va mai putea spune despre calul tău dacă nu te pui în mişcare. Cal| scut, ce mai urmează, ?*

În dreapta lui, poate auzi strigătul de luptă saxon: *Goddemite,* Dumnezeu Atotputernic. Bărbaţii din prima linie de pe marginea costişei îşi agită scuturile în ritmul strigătelor. Soarele a ieşit acum, aprinzând sângele şi armele, aurind pala de fum. Cu coada ochiului zăreşte marginile şi întăriturile scuturilor saxone strălucind. Din stânga, se înalţă răspunsul normand, deviza lui William: *Dex ale,* Domnul să ne ajute.

Numai că Dumnezeu nu îi ajută. Dumnezeu l-a luat pe William dintre ei.

— De ce? strigă el, ridicându-şi ochii către ceruri. Spune-mi, eu sunt preotul Tău uns. Fă-mă să înţeleg.

Calul i se opreşte împleticit în mijlocul unui grup de tineri cavaleri ale căror armuri sunt la fel de neprihănite ca obrajii lor albi, fără barbă. Îşi poate da seama de lipsa lor de experienţă observându-le tulburarea cu care îl privesc. Îl privesc, dându-şi seama cine este după tunica de piele împletită pe care o poartă peste zale. Riscând aiurea, pufnise William. Fiind eu însumi, se gândise el.

— E adevărat, stăpâne? întreabă unul, de-abia făcându-se auzit peste larma din jur. Saxonii ne-au străpuns rândurile, iar ducele William e mort?

Clipeşte ca să îndepărteze lacrimile, sângele sau ce-o fi,

după care îşi pironeşte privirea pe chipul implorator al băiatului. Îşi scoate coiful, îşi dă gluga de zale pe spate şi îşi trece mâna prin părul încâlcit de sudoare. Când ridică braţele, mirosul propriului corp îl linişteşte, un miros cunoscut, de fiinţă umană. Nu mireasma sufletului care urcă spre rai, nici izul înţepător al vreunei stafii. Zâmbeşte, speră el, cu buzele uscate crăpându-i-se, cu falca dureroasă. Îşi dă seama că a reuşit numai când vede efectul surâsului său asupra tinerilor cavaleri. Este un zâmbet exersat îndelung, plăcut, dezarmant. De obicei, nu-i joacă feste. Tinerii cavaleri arată ca şi cum li s-a luat o piatră de pe inimă. Pot avea încredere în el, este fratele ducelui, confidentul său: el va şti ce este de făcut.

Se uită în jur la câmpul de bătălie, văzându-l dintr-odată de parcă ar fi o pasăre în zbor, trasat în amănunt dedesubtul său ca un desen dintr-un text de strategie militară. Vede pedestraşii din flancul drept al lui Harold Godwinson revărsându-se în josul costişei precum apa dintr-un dig spart. S-au lansat în urmărirea bretonilor panicaţi care trebuiau să asigure stânga normandă.

Bretoni nenorociţi, nişte slujnicuţe şi nişte papă-lapte de la primul până la ultimul; vor plăti pentru asta. Coama joasă a unui mic deal se ridică puţin mai înspre apus. Strângând hăţurile şi îndemnându-şi calul în mijlocul grupului de băieţi, le face semn să se apropie ca să-l poată auzi în ciuda zgomotului bătăliei. Caii bat din copite, fornăie şi se lovesc unul de celălalt, luptându-se pentru spaţiu. Un lucru despre care nu-ţi vorbeşte nimeni niciodată este înghesuiala de pe câmpul de luptă.

— Priviţi!

Arată spre bretoni şi spre trupele *jyrd* saxone plecate în urmărirea lor, sperând că băieţii nu le pot zări chipurile de aici.

— Uitaţi-vă la bretonii de acolo, par să bată în retragere. Dar nu asta fac. Ei nu ascultă de zvonuri. Ei îi atrag pe oamenii lui Godwinson drept într-o capcană. Îi vor ademeni să urce acea movilă şi îi vor împresura. Voi mergeţi în ajutorul lor. Cât de iute puteţi.

Tinerii cavaleri se uită spre locul arătat de el. Tac, oţelindu-şi nervii pentru încercare, apoi, unul dintre ei, cu

vocea urcând împiedicată de la un murmur adolescentin la un falset copilăresc, strigă:

— Episcop Odo, e ducele!

Odo se uită într-acolo. Soarele se răsfrânge în spade, scuturi, armuri, harnaşamente, capete de săgeţi. Orbit de strălucirea aurului şi a fierului, ridică

0 mână pentru a-şi feri ochii. Gestul pare a dura o veşnicie, ca şi cum prăpastia dintre voinţă şi acţiune e de netrecut.

Apoi vede un cavaler pe un cal negru de luptă, un bărbat cu capul dezgolit, cu părul fluturând în vânt, răspândind lumina precum o faclă. William. Iar în spatele său, ducând stindardul papal, e francezul, Eustace de Boulogne, cu mustaţa lui impresionantă, purtând stindardul papal. Odo inspiră adânc, dându-şi astfel seama că şi-a ţinut respiraţia pentru mai multe clipe. Năvala bruscă a aerului îl ameţeşte.

William râde în timp ce îşi struneşte calul şi se apleacă înainte în şa pentru a-

1 da un pumn în umăr fratelui său. Odo se roagă ca el să nu simtă că tremură, îşi încleştează mâinile una deasupra celeilalte, pe oblâncul şeii, pentru a le face să se liniştească, speriat că ar putea reînvia demonii dacă încearcă să vorbească. Că, dacă nu se ţine strâns de şa, s-ar pomeni în genunchi în noroi, agăţându-se de scăriţa lui William, smiorcăindu-se ca un copil incapabil să dea uitării un coşmar.

— Ţi-e chipul precum laptele închegat, frăţioare. Şi tu credeai că am murit? Mi-au săgetat calul de sub mine, atâta tot. Nu mă pot atinge. Ţi-am spus, Dumnezeu nu va îngădui.

William face o pauză. Zâmbetul îi dispare, strânge din buze cu îndărătnicie. Privirea pe care o aţinteşte asupra lui Odo este la fel de albastră şi de neoprit ca un gheţar.

— Eu sunt Răzbunarea Lui. Să nu uiţi asta niciodată.

— Nu, Alteţa Voastră. Mulţumesc Domnului că sunteţi nevătămat.

— Vom avea timp suficient pentru asta mai târziu, Odo. Să purcedem? Aş vrea să închei toată povestea înainte de căderea nopţii.

A redevenit comandantul care nu are timp de fleacuri, o figură masivă şi liniştitoare pe calul său înalt, încrezându-se

în Dumnezeu, dar bizuindu-se doar pe el însuşi.

Tinerii cavaleri călare pleacă după trupa *fyrd* saxonă, care deja a dat greş în urmărirea bretonilor, după cum a prezis Odo. *Dex ale,* cântă ei, *Dex ale, Dex ale, Dex ale.* Privindu-i, lui Odo îi vine o idee. La început, pare atât de simplă încât nu spune nimic, ci o pune la încercare în mintea lui pentru a-i găsi slăbiciuni. Şi nu găseşte niciuna.

William şi Eustace galopează în jos pe lângă liniile normande. Crucea aurită de pe flamura papală străluceşte pe pânza ce fâlfâie în spatele lor. William îşi roteşte coiful în aer ca şi cum a obţinut deja o biruinţă faimoasă. Când ajunge în locul opus mărului ce se înalţă pe cealaltă coamă, acolo unde flutură stindardul lui Godwinson, trage de hăţuri şi face o plecăciune, Marele Războinic arătând mai degrabă ca un dansator. Părul său roşcat inconfundabil îi cade pe frunte, prinzând lumina soarelui de toamnă.

Pentru o bucată de vreme, care ar putea fi o secundă sau o eternitate, din rândul saxonilor de pe coamă nu se aude niciun zgomot şi nu se vede nicio mişcare. Sunt invizibili în spatele zidului lor de scuturi ce urmăreşte contururile ridicăturii de pământ. Apoi o singură javelină se împlântă cu o bufnitură în ţărâna răscolită, la câţiva metri de William, dar suficient de aproape pentru a-i speria calul. Vraja e ruptă. William îşi îndeasă coiful pe cap, ridică spada şi porneşte în şarjă în susul colinei, umăr la umăr cu Eustace.

Odo dă câteva porunci care nedumeresc unităţile de cavalerie de sub comanda lui, însă acestor bărbaţi le-au fost promise multe în schimbul sprijinului lor, aşa că le acceptă fără crâcnire. De două ori până la sfârşitul zilei, se prefac că se retrag la ordinul său, atrăgând trupe de pe latura saxonă, apoi încercuindu-le şi astfel slăbindu-le forţa în mod decisiv.

Odo însuşi luptă alături de fraţii săi, aşa cum a fost învăţat, cu ghioaga care este arma preoţilor, fără vreo margine ascuţită. Stă în picioare în scăriţe pentru a se folosi cât mai bine de înălţimea lui şi împarte lovituri pretutindeni, răsucindu-şi torsul când într-o parte, când în cealaltă, lăsându-şi toată greutatea în izbituri. Nu este conştient de altceva decât de felul în care trupul îi lucrează, de înlănţuirea muşchilor de la vintre şi până în talie, de umeri

şi de braţe, de mlădierea articulaţiilor din braţe, de sudoarea care îi curge printre omoplaţi, de mişcarea fluidă a calului între coapsele lui. Crapă ţeste, frânge sternuri, face vertebrele aşchii. Un crâmpei de amintire îi revine mai târziu, impresia ciudată şi ruşinoasă că se gândea nu la vieţile oamenilor pe care îi omora şi îi schilodea, nici măcar la propria lui viaţă, ci la Agricola al lui Tacit:

...atque ubisolitudinem faciunt, pacem appellant.1

Este peste tot în bătălie, însă, atunci când ajung la el veştile despre moartea lui Godwinson, se află în afara câmpului, schimbând calul în spatele liniilor.

— Săgetat în ochi, stăpâne, spune pajul cu delectare, cu ochii sclipindu-i pe chipul murdar.

Oare cât are? Zece ani, poate unsprezece? În curând va deveni scutier, arzând de nerăbdare să fie cavaler.

— În ochi, zici?

Bun, i se potriveşte, se gândeşte Odo, deşi e mirat că i-a fost fatal. Hoţii de vânat sunt pedepsiţi prin orbire. Îi face cu ochiul pajului.

— Mulţumesc pentru veşti, băiete. Du-te şi ai grijă. Nu, stai!

Vrea să îi dea ceva băiatului, în semn de recunoştinţă pentru solia lui îmbucurătoare. Simte că nu a dat dovadă de suficientă încântare. Adevărul e că este istovit din cale-afară. Tot ce simte este uşurare şi dorinţa de a dormi.

— Stăpâne, zice băiatul.

Odo se scotoceşte în interiorul tunicii şi desprinde broşa care îi prinde cămaşa la gât. E din argint şi din ametist, meşteşug celtic. I-o întinde băiatului, băgând de seamă cât de caldă este la atingere. Băiatul radiază în timp ce ia darul episcopului, poate puţin prea iute, temându-se că ar putea fi retras.

— Pentru eforturile tale, băiete. Acum du-te şi răspândeşte-ţi veştile.

Băiatul o ia la goană rânjind şi, în scurt timp, Odo îl pierde din vedere undeva, printre corturi. Urcă pe cal, îşi ia coiful şi scutul de la scutierul său şi bea o gură de apă nisipoasă din plosca pe care tânărul i-o întinde, după care pleacă într-un trap uşor către apus. E aproape de asfinţit, iar moartea aruncă umbre lungi pe pământul bătătorit.

Ultimele lupte care se mai dau s-au mutat dinspre liniile normande către partea îndepărtată a coamei, astfel că strigătele şi zăngănitul armelor încrucişate sunt înăbuşite de distanţă. Ciorile bat leneş din aripi la trecerea lui. Încep să se aprindă focuri de tabără, flăcările lor luându-se la întrecere cu rămăşiţele sângerii ale soarelui care se înghesuie între orizont şi bolta de nori întinsă deasupra-i. Aburul familiar al lemnului care fumegă acoperă miasmele hoiturilor.

S-a terminat, se gândeşte el. *Am învins. William cu Robert şi cu mine am învins. Eu am învins. Eu am învins.* Încearcă să savureze momentul, dar mintea îi goneşte mai departe. Acesta este doar începutul. Vor fi atâtea de rezolvat. Trebuie făcute drumuri, construite fortificaţii. Trebuie să existe biserici şi abaţii, legi şi inventare. Pădurile trebuie defrişate şi sălbăticia supusă. Puterea lui Hristos va alunga duhurile pădurii şi nimfele apelor; lumina Lui va străluci în beznă. Va fi ordine. Astăzi nu au făcut decât să sape fundaţia.

Iar acum se gândeşte la casă, la palatul său din Bayeux, la planurile pentru noua lui grandioasă catedrală Notre-Dame, desfăşurate în sala goală şi întunecoasă, pe masa încărcată cu tot felul de farfurii şi de pocale, lângă piatra rozalie, marmorată, pe care a găsit-o Adeliza la malul mării, cu ani în urmă. Acum va putea să o termine, odată ce William îşi va ţine promisiunile.

Îl găseşte pe William, împreună cu Robert şi cu alţi câţiva lorzi, aproape de copacul unde Godwinson şi-a ridicat stindardul la începutul zilei. Cât a trecut de atunci? Şase, şapte ore pe puţin, judecând după soare. Parcă au fost mai multe, parcă au fost mai puţine. Bărbaţii se uită în jos, contemplând ceva. Un cadavru dezgolit, recent mutilat. Numai acum ia aminte la mirosul, şocant de familiar, al cărnii bărbaţilor măcelăriţi. Stomacul i se întoarce pe dos în timp ce se apropie. Transpiraţia i se scurge pe buza de sus, iar saliva îi inundă gura. Îşi scoate coiful, dă pe spate gluga de zale de dedesubt şi îşi şterge gura cu dosul palmei, observând că e cazul să se bărbierească şi sperând că nu va vomita.

— Săgetat în ochi, mi s-a zis, rosteşte el, trăgând de

hăţuri.

Calul său, tulburat de duhoare, se smuceşte în lături, mişcându-se frenetic sub el. Îl trage de urechi şi îi vorbeşte în dodii până ce se potoleşte.

— S-ar putea. Nu am găsit capul încă, spune William.

— Cum ştim că este el, atunci?

— Ea spune că el este.

William dă din cap spre copac. Acum le observă Odo pe femeile care stau în umbra crengilor noduroase. Sunt patru, saxone, două doamne de rang înalt, după veşminte, şi alte două despre care presupune că sunt doamnele de onoare.

— Ea?

— Târfa lui Godwinson. Cea tânără. O cunoşti, nu-i aşa? Cealaltă e maică-sa, pentru numele lui Dumnezeu.

— Cum de ştie? lasă Odo să-i scape un hohot aspru de râs. Partea pe care o cunoaşte cel mai bine lipseşte, din câte pot vedea.

— Semne pe trup cunoscute numai de ea, clatină William din cap. Aşa zice. De unde să ştiu eu? Dar stindardul de alături e al lui. Mie mi-e de ajuns. Femeile îl vor pentru îngropăciune.

— Le-o vei permite?

— Nu.

Capul e găsit. Un glumeţ i-a îndesat mădularul în gură, însă ochii sunt neatinşi. A căzut întunericul când William dă ordine ca rămăşiţele să fie duse pe plajă şi îngropate. Odo nu însoţeşte grupul de ciocli. Godwinson nu are nevoie de preot, îi spune William, iar Odo nu îl contrazice. Godwinson a jurat că-l va sprijini pe William să revendice tronul Angliei, a jurat pe relicvele sfinte din chiar biserica lui Odo, a luptat cot la cot cu William împotriva lui Conan al Bretanei, iar apoi a înşfăcat coroana Confesorului înainte ca bătrânul să se fi răcit în groapă. Gândul la acel jurământ, mâinile sale goale şi osoase aşezate pe delicatele racle îl fac pe Odo să se simtă pângărit. Bineînţeles că Godwinson şi-a pierdut dreptul la o înmormântare creştină.

Odo doarme neîntors în cortul său ridicat pe câmpul de bătălie lângă cele ale fraţilor săi. Când servitorul îi îndepărtează cămaşa de zale care îi apără trupul de la gât până la genunchi, simte că pluteşte pe o perină umplută cu

aer în timp ce alunecă în somn. Gemetele răniţilor şi ale muribunzilor nu-l deranjează, nici frigul care îi intră în oase. Sângele i se usucă pe faţă şi sub unghii. Fire de păr aurii precum bobul de grâu îi cresc de-a lungul maxilarului. Nu îşi aminteşte ce visează.

...ei transformă totul în deşert şi îl numesc pace. În lucrarea *Viaţa lui Iulius Agricola,* Tacit atribuie aceste cuvinte lui Calgacus, erou caledonian care înfierează astfel excesele romanilor (n. Red.)-

ZÂMBETUL LUI ODO

Ziua morţilor 1066

— Mâine, spune mesagerul cu o voce puţin tremurată, sprijinit pe un genunchi înaintea marelui scaun de lângă vatră, unde obişnuia să stea regele Harold.

Cuvântul se propagă în întreaga sală. Capetele se apleacă unul către celălalt, o legănare de cosiţe, un foşnet al mânecilor, în timp ce femeile murmură împreună, cu ochii larg deschişi de teamă şi de fascinaţie. Mâine. Mâine. Mâine. Îşi trec cuvântul de la una la alta ca un cărbune încins. Trudy scoate un mic ţipăt şi se prăbuşeşte pe banca de lângă masa de stejar care împarte sala în două. O altă femeie îi toarnă vin dintr-un urcior de argint gravat, dar ea împinge cupa cu dosul palmei.

— Nu beau aşa ceva. E din Franţa.

— Din Franţa, draga mea, nu din Normandia.

E prima remarcă raţională pe care lady Edith a făcut-o de două săptămâni încoace.

— Dă-l peste cap, continuă ea, cuvintele sunând spart din adâncul scaunului regelui şi căzând în muţenia încordată, pogorâtă asupra sălii ca nişte pietricele în apă. Şi adu o cupă pentru bărbatul acesta de aici. Arată ca şi cum are nevoie să bea ceva. Unde e Gytha?

— Aici, doamnă.

Din spatele scaunului în care şade stăpâna ei, Gytha face un pas înainte. E diferită de femeile saxone, cu oasele ei mici şi cu părul ca pana corbului, deşi toate îşi întorc cu speranţă faţa către ea, ca florile către soare. *E un miracol,* se gândeşte Gytha, zâmbindu-i lui lady Edith. *Trebuie să*

fie. Un semn. Îl vor opri pe Bastard aici, în Winchester, cetatea de scaun a vechilor regi.

Mesagerul se ridică şi face o plecăciune, apoi se îndreaptă spre masa unde Trudy, cu obişnuitele ei gropiţe în obraji şi cu genele care se zbat, îi întinde o cupă cu vin. Edith Gât-de-Lebădă se apleacă înainte în scaunul lordului şi prinde mâinile Gythei într-ale ei, cu pielea încă mânjită ca de rugină, cu semiluni negre de sânge închegat sub unghii.

— Trebuie să mergi la poartă pentru mine, spune ea, apoi se adresează mesagerului. Pe unde va intra ducele?

— Prin Poarta de Apus, aşa cred, doamnă.

— Da, încuviinţează din cap Edith, aceea este calea dinspre Hastings. Noi însene am venit pe acolo când... după...

Fruntea ei înaltă şi palidă se încreţeşte cu o încruntătură uluită. Îşi desprinde mâinile de ale Gythei, le ridică în dreptul ochilor şi le examinează, rotind încet palmele spre afară, ca şi cum sfârşitul propoziţiei ar fi scris acolo.

Iată sfârşitul tututor lucrurilor, se gândeşte Gytha, săgetată de disperare când chipul lui lady Edith pare a se fereca din nou, scânteia raţiunii stingându-se în timp ce contemplă sângele preaiubitului ei lord care încă îi părează mâinile. Nu au mai rămas bărbaţi zdraveni la trup în oraş, aşadar, ce ar putea face o adunătură de femei, copii, bătrâni şi schilozi în faţa armatei lui William de Normandia? A văzut de ce este capabilă, pe coama dintre colinele Caldbec şi Telham, pe care oamenii Bastardului o numesc acum Senlac, Lacul de Sânge. Măcar în această privinţă, Gytha este de acord cu ei. Nu ţi-ai fi putut imagina un asemenea măcel dacă nu l-ai fi văzut şi, fiindcă nu există cuvinte potrivite pentru a descrie mirosul, ori felul în care picioarele alunecau şi plescăiau prin sânge şi printre leşuri, ori clisa de carne moartă din acel asfinţit jilav de toamnă, când întorceau cadavrele în încercarea de a-i identifica pe rege şi pe fraţii săi, ea şi lady Edith sunt legate printr-o conspiraţie a tăcerii.

— Trimiteţi pe altcineva, doamnă, o imploră ea. Aveţi nevoie de mine, trebuie să mă îngrijesc de voi.

Cine nu a fost acolo nu poate înţelege de ce s-a refugiat lady Edith în nebunie, de ce refuză neîmpăcată să-şi spele

de pe mâini sângele lui Harold sau să-şi schimbe rochia al cărei tiv e tare ca piatra de la sângele închegat. Este tot ce i-a mai rămas, când nici măcar un mormânt pe care să aşeze flori nu are, mulţumită lui William Bastardul.

— Trebuie să fii martoră, Gytha, clatină Edith din cap, trebuie să vezi lucrurile întâmplându-se până la capăt. Nu-ţi e teamă, aşa-i?

— Nu, doamnă.

De normanzii mărşăluind în Winchester nu se teme, ci doar să fie despărţită de stăpâna ei. Şi totuşi, se întreabă ea, din ce motiv să-i fie teamă? Toate persoanele pe care le-a iubit vreodată au fost smulse de lângă ea şi, cumva, a supravieţuit. Poate că de asta ar trebui să-i fie teamă. De supravieţuire.

— Aduceţi copiii la mine, porunceşte Edith brusc.

Femeile schimbă priviri întrebătoare, apoi se uită înspre Gytha toate în acelaşi timp, sincronizate precum actorii într-o piesă de pantomimă.

— Copiii sunt în Irlanda, doamnă. Nu vă amintiţi? Regele Harold i-a trimis acolo, la regele Diarmait, înainte să plece spre Yorkshire.

— Ah, da, da, bineînţeles.

Este limpede că nu îşi aminteşte nimic, poate nici măcar feţele copiilor ei. Spune asemenea lucruri din când în când, folosind expresii din vremuri mai bune fără să aibă habar ce înseamnă acestea.

Gytha are un somn agitat şi se trezeşte înainte de răsărit, deşi îşi poate da seama că dimineaţa nu e departe, după freamătul turturelelor şi al puilor care s-au aciuat sub streşinile din sală. Se ridică în şezut, frecându-şi spatele coapselor pentru a alunga frigul straşnic al podelei de pământ. De când s-au întors de la Senlac, iar lady Edith a refuzat să părăsească scaunul regelui, au renunţat să se mai retragă în alcovul ei, unde aveau saltele de lână şi paie pe care să doarmă, şi a trebuit să se mulţumească cu sala cea mare. Pe măsură ce ochii i se obişnuiesc cu întunericul care se destramă, observă nişte siluete îndreptându-se spre scaunul regelui, acolo unde lady Edith moţăie, sprijinită de unul dintre braţele sculptate. Sare în picioare pentru a le tăia calea, cu inima ridicându-i-se în gât parcă eliberată din

coşul pieptului de forţa mişcării ei.

— Cine e acolo? vrea să ştie ea cu o şoaptă grăbită.

Oare au venit deja, a trimis Bastardul câţiva oameni pe furiş înaintea armatei sale pentru a o lua pe Edith şi a afla de la ea cu forţa unde sunt ascunşi fiii lui Harold?

— Doar eu, răspunde Trudy.

— Doamne, ce sperietură m-ai făcut să trag, oftează Gytha uşurată. Am crezut că era un normand.

— Ne-am gândit să încercăm să o schimbăm cât este pe jumătate adormită, spune o altă voce.

Malfrid cea mereu uşor de convins.

— Poftim?

— Ah, nu te preface atât de surprinsă. Rochia începe să pută.

— Nu te vei atinge nici de un fir de păr al ei. Ai crezut că deja am plecat, nu-i aşa? Ai crezut că am plecat de tot. Ei bine, Trudy, o să-ţi spun ceva. Dacă încerci să faci orice împotriva dorinţelor doamnei mele, voi prinde de ştire. Iar de mă vor omorî, te voi bântui până ce ţi se vor înnegri dinţii, iar părul îţi va cădea din cap.

Îi prinde între degete cosiţa întunecată.

— Ştii că sunt vrăjitoare, nu-i aşa? Ştii că gura mea grăieşte adevărul?

— Ştiu doar că eşti la fel de nebună ca şi ea.

Răspunsul lui Trudy este neobrăzat, însă în voce i se citeşte o notă de nesiguranţă şi astfel Gytha ştie că ameninţarea ei a fost luată în serios.

Totuşi, ca să fie sigură, îl trezeşte pe sclavul Skuli înainte de a părăsi casa. Chiar şi aşa, gârbovit, este puternic şi cu ferocitate loial lui lady Edith, care a împiedicat-o pe mama lui să îl înece la naştere.

— Stai lângă ea ca şi cum aţi fi un singur trup, Skuli, îi porunceşte Gytha. Orice s-ar întâmpla.

Siluire. Asta este ceea ce cred cu toţii, mulţimea mohorâtă adunată în faţa Porţii de Apus din Winchester, în piaţa în care perceptorii colectează darea pe dobitoacele aduse în oraş pentru a fi vândute în târg. Chipurile lor trădează limpede sentimentul, teamă amestecată cu neputinţă şi cu stânjeneală, iar copiii au făcut ochii mari, agăţându-se de fustele mamelor, neînţelegând ce se

întâmplă, vrând doar să îi vadă pe soldaţi. Însă Gytha, din punctul ei de observaţie de pe acoperişul turnului porţii, vede o privelişte mult mai dezolantă.

Oare lady Edith ştia deja ce intenţiona regina văduvă, cât de uşor avea să predea Winchesterül, căminul ei, scaunul de unde au cârmuit atât soţul ei, Edward cel de binecuvântată amintire, cât şi fratelui ei, Harold? Că se va dovedi o târfă cu mult mai neruşinată decât ibovnica fratelui ei?

De aici de sus, Gytha este aproape la acelaşi nivel cu regina, care stă pe pasarela de deasupra marilor porţi, suspendată între trecut şi viitor, privind trufaşă în jos, la chipul şi lancea îndreptate în sus ale Bastardului, cu hotărârea ei luată. Pare o regină adevărată din cap până în picioare, îmbrăcată cu fast, cu fiecare fir de păr la locul lui, sub diadema împodobită cu bijuterii, şi cu vălul din pânză pură, deşi nu o însoţeşte nimeni în afară de doi paji şi o singură doamnă de onoare, nimeni care ar putea distrage atenţia de la drama acestui moment, a acestei clipe solitare în care ţine în mâna perfect albă cheile Angliei, prinse laolaltă pe un inel de fier, deasupra vârfului lancei lui William Bastardul.

În spatele ei, oamenii din piaţă se foiesc şi mormăie, răuvoitori, temători, plictisiţi şi deranjaţi de ploaia măruntă care li se lipeşte de haine şi de păr. Înaintea ei, armata Bastardului stă dispusă pe rânduri neclintite, feţele oştenilor nici nu se desluşesc în spatele coifurilor pe care le poartă, cu cu apărătorile de nas poziţionate aproape peste guri. Pentru Gytha, arată ca o armată de cranii, mai ţepeni în nemişcarea lor rigidă, cu zalele şi acoperitorile din piele înnegrite de ploaie, decât toate cadavrele saxone strălucind de sânge pe care le-a văzut în acea zi pe câmpul de la Senlac. Iar printre acestea, zăceau morţi şi cei doi fraţi ai reginei Edith, Gyrth şi Leofwine, precum şi Harold, regele. Când se apleacă peste parapet şi dă drumul inelului mare cu chei peste vârful lancei Bastardului, regina Edith arată ca şi cum a uitat acest lucru.

Îndreptându-şi lancea în jos, Bastardul lasă cheile să alunece la pământ, de unde un pedestraş pironit anume acolo le ridică şi i le înmânează. Apoi, la un semnal din

partea unuia dintre ofiţeri, normanzii încep să lovească ritmic cu armele în scuturi, acompaniaţi de strigăte în franceză. Izbiturile colosale ale fierului de pielea tăbăcită face aerul să tremure precum bătaia inimii unui zeu furios. Zdruncină oasele Gythei, care îşi strânge braţele la piept ca şi cum ar încerca să-şi ţină fiinţa laolaltă. *Dex ale,* intonează normanzii, *Dex ale, Dex ale, Dex ale.* Dinăuntrul zidurilor, o singură voce se ridică sfidătoare.

— Domnul să vă ajute să mergeţi în pizda mamii voastre! strigă un bărbat care le înţelege limba.

Sunt destui care o înţeleg. Însuşi Confesorul avea sânge normand până la urmă, iar Canalul, deşi înşelător, nu este foarte lat. Acum însă nu-i momentul să te lauzi cu relaţiile tale normande şi, cu toate că mulţimea aprobă negreşit sentimentele celui care vorbise, Gytha vede câteva priviri şovăitoare aruncate în direcţia lui. Se întreabă dacă Bastardul înţelege engleză. Nu că ar fi putut auzi acel unic strigăt necugetat peste larma armatei sale triumfătoare. Sunt atât de mulţi soldaţi! Trebuie să fi golit fiecare casă şi bordei din Normandia de bărbaţii zdraveni la trup, pentru a-şi încărca vasele şi a umbla de-a lungul şi de-a latul Angliei precum o urgie de furnici negre.

Tânjeşte să fugă înapoi în casa lui lady Edith, în confortul încăperilor ei familiare ale căror draperii alese îi vor ţine la distanţă pe normanzi la fel de bine cum ţin şi curenţii de aer. Chiar şi acum, puterea lui lady Edith pare de nebiruit; aşezată în scaunul cel mare al regelui dinaintea căminului, încă purtând aceeaşi mantie ca atunci când îngenunchea în mocirla şi în sângele uscat de pe coama Senlac, ea este întreaga sfidare a Angliei concentrată într-o singură formă fragilă.

— Ei bine? întrebase Bastardul, cu voce aspră şi neaşteptat de subţire pentru un bărbat atât de mare şi cu un asemenea piept bombat.

— Da, răspunsese ea cu un ton rece ca al unei ape ce coboară din munţi, întinzând degetele pentru a atinge pieptul însângerat chiar sub sfârcul stâng. Acesta este stăpânul meu, regele. Aici, vedeţi, deasupra inimii, este un semn ca o căpşună. Obişnuia să glumească spunând că e ca mijlocul unei ţinte. Poate că arcaşii voştri au nevoie de

puţin mai mult antrenament, Înălţimea Voastră.

Spusese asta forţându-l pe Bastard să privească, să îşi dea seama de ceea ce făcuse armata lui. Capul retezat, un picior tăiat mai jos de genunchi, părţile genitale ciopârţite lăsând în urmă o adâncitură mucilaginoasă înconjurată de păr năclăit de sânge. Chiar şi contesa Gytha, redutabila mamă a regelui Harold, aproape vomitase, iar doamna ei de onoare leşinase pe loc. Până şi bărbaţii care îl însoţeau pe Bastard îşi plecaseră capetele, îşi dreseseră vocile şi simţiseră cum curg pe ei sudorile, în ciuda frigului pătrunzător al serii de octombrie.

Gytha simţise ea însăşi că i se desprinde capul de pe umeri şi că stomacul i se întoarce pe dos. De vină nu era atât mutilarea regelui Harold, cât proporţiile distrugerii. Trupurile şi bucăţile de trup rispite peste tot, răsucite, sfâşiate, cu gurile deschise parcă pe punctul de a rosti ceva atunci când fuseseră secerate. Corul de ţipete şi de icnete ale răniţilor, tristele croncănituri exaltate ale ciorilor ce-şi aşteptau rândul, rotindu-se sub ochiul injectat de sânge al soarelui care apunea. Cunoaşte moartea – bineînţeles că o cunoaşte, cine nu o cunoaşte? —, însă înainte nu-i văzuse decât faţa tăcută, cu buze albăstrii sau cu obrajii scofâlciţi pe un pat de paie, întoarsă spre perete, cu dezordinea ascunsă sub cearşafuri. Dar aici, ei bine, ce mai spectacol era!

Însă lady Edith tratase totul cu o indiferenţă suverană, continuând să-şi ţină ochii aţintiţi asupra iubitului ei ca şi cum el ar fi arătat ca pe vremuri, râzând, blond, cu ochii albaştri ca marea vara, şi astfel nu-i lăsase Bastardului altă alegere decât să facă la fel.

Acum Bastardul bate de trei ori în porţi cu vârful lăncii. Nu trebuie decât să îşi mâne calul înainte, să împingă porţile cu lancea pentru ca ele să se deschidă răsucindu-se în balamalele bine unse, iar mulţimea dinăuntru să se dea în lături, împiedicându-se în graba de a elibera mijlocul pieţei. În timp ce regina se întoarce să privească, William al Normandiei, deosebindu-se de ceilalţi prin diadema de aur care îi înconjoară coiful, flancat de doi dintre înalţii lui ofiţeri şi de purtătorii lor de stindarde, intră pe cal în oraşul Winchester, potcoavele mari ale calului său de luptă

dansând nervos pe ţărâna în care zac osemintele a generaţii întregi de regi ai Wessexului. Calul ştie puterea stafiilor, chiar dacă ea nu poate fi simţită de călăreţ.

Soldaţii săi au încetat să mai strige acum, în timp ce iau poziţie pentru a-şi urma lordul în oraş, iar intrarea lui este primită cu o tăcere la fel de pătrunzătoare precum ploia măruntă care tulbură cerul cenuşiu de noiembrie, o tăcere ce răsună în urechile Gythei ca un ecou al strigătelor şi al izbiturilor în scut. Bastardul aşteaptă ca avangarda să intre pe porţi şi să formeze un cordon în jurul orăşenilor veniţi spre a fi martori la sosirea sa, apoi ridică mâna dreaptă pentru a le capta atenţia. Uitându-se jos, în piaţă, cu ochii mijiţi, Gytha îi vede pe englezii bălai şi cu feţe roşcovane din spatele cordonului ca pe o tapiserie bogată şi vie, dar pe care o ramă întunecată o secătuieşte de emoţie.

— Scoateţi-vă coifurile, le spune Bastardul bărbaţilor care îl înconjoară. Lăsaţi-i să vadă că suntem oameni ca ei.

Însoţitorii Bastardului par să se îndoiască de înţelepciunea ordinului. Gytha vede capetele care se întorc, unul spre celălalt, apoi spre mulţimea din care câteva batjocuri întretăiate scapă ca răspuns la cuvintele Bastardului. Un singur bărbat urmează exemplul lordului său fără nicio clipă de ezitare, ridicând braţele pentru a-şi da jos coiful şi a i-l înmâna scutierului, lăsându-şi pe spate gluga de zale şi trecându-şi o mână peste tonsură. Mişcările lui sunt lente, exagerate, ca ale unui actor de pantomimă, fiecare gest are o însemnătate precisă şi particulară. Zâmbeşte, întorcându-se spre dreapta şi spre stânga ca toată lumea să îi poată vedea zâmbetul larg, senzual, cu colţurile gurii puţin lăsate, dând impresia că se ia singur în zeflemea. Nu vă faceţi griji, spune zâmbetul. Toate acestea sunt numai pentru o clipă, pentru o zi. Suntem actori pe scenă timp de o oră sau două. Sângele nu e real, cadavrele se vor ridica şi vor ieşi în pauza dintre scene, veţi găsi Moartea în hanul cu bere mai târziu, cu o halbă şi cu o farfurie de brânză în faţă, cu masca atârnându-i în jurul gâtului ca o glugă.

Oamenii îi întorc zâmbetul ca şi cum nu s-ar putea înfrâna. Pe loc, atmosfera devine mai relaxată. Ceilalţi ofiţeri ai Bastardului îşi scot şi ei coifurile, deşi niciunul nu

are un zâmbet la fel de dezarmant ca al îndrăzneţului cleric. Expresiile lor sunt de toate felurile, de la cele trufaşe până la cele vag jenate. Chiar şi când Bastardul, care nici măcar nu încearcă să zâmbească sub claia de păr la fel de roşu ca al lui Iuda, se adresează oamenilor, ochii acestora sunt în continuare atraşi de bărbatul cu tonsură şi cu bucle aproape la fel de blonde ca ale unui englez.

Gytha nu este impresionată; a văzut acest zâmbet înainte şi, precum cel care a supravieţuit vărsatului, este la adăpost de şarmul său. L-a văzut la cină, în sala cea mare a lui lady Edith când, înmuiat de vin şi de lumina lumânărilor, căldura i se reflecta în ochii doamnei în timp ce o asculta născocind vreo vorbă de duh. Şi mai târziu, când pusese deoparte alăuta spunând că era prea beat ca să sune la ea şi că o făcea oricum prost chiar şi treaz, înştiinţându-l pe contele Harold că trebuie să-şi termine cântecul fără acompaniament. Zâmbetul i-a înflorit pe faţă când lady Edith a replicat că, dacă Harold trebuie să ducă la capăt un cântec atât de deşănţat, îşi va retrage doamnele în alcov, de vreme ce unele erau fecioare şi nu ar fi trebuit încurajate să vadă văduvia într-o lumină atât de veselă, altfel niciun bărbat nu ar mai fi fost suficient de curajos ori de nebun să le ia în căsătorie.

L-a văzut pe câmpul de bătălie, când şi-a aruncat privirea acolo unde stătea ea, sub mărul uscat, cu lady Edith şi cu contesa Gytha, aplecându-se apoi să schimbe câteva cuvinte cu Bastardul – cuvinte franceze neprietenoase, guturale – şi izbucnind în râs.

Zâmbetul lui Odo de Bayeux, fratele Bastardului.

— Vreau să ştiţi că am venit în pace, spune Bastardul cu vocea lui dezamăgitoare, în engleza lui cu accent puternic.

Episcopul Odo încuviinţează din cap cu emfază.

— Aceasta a fost cetatea de scaun a regelui Edward, venerabilul şi adoratul bărbat de acelaşi sânge cu mine, fie ca Dumnezeu să îl odihnească în pace, spune Bastardul şi îşi face cruce.

Oamenii lui procedează întocmai, iar episcopul încearcă să-şi plece capul pentru un moment de reculegere. Bastardul continuă:

— Mulţi regi de-ai voştri, generaţii întregi, zac aici

înmormântaţi, străjeri ai unui bun sistem de guvernare, pe care eu jur acum, înaintea voastră, a tuturor, să îl susţin şi să îl protejez, să clădesc pe el după cum bunul Dumnezeu îmi dă putere.

Bastardul are un schimb de priviri cu fratele său, parcă pentru a primi încuviinţarea, apoi îşi trage calul puţin în spate, lăsându-i acestuia scena.

Episcopul Odo nu foloseşte cuvinte alese, deşi engleza lui este mult mai fluentă decât a fratelui său, ci se limitează la fapte, la afacerile monotone, administrative, ale unei ocupaţii. Stingerea va fi ordonată la amurg, spune el mulţimii. Niciun cetăţean nu va putea ieşi în afara zidurilor sub niciun motiv, deşi ţăranilor le va fi permis accesul înăuntru în două zile ale săptămânii, pentru a-şi vinde dobitoacele, fructele şi legumele. Va fi numit un guvernator care va stabili preţurile şi dijmele şi care îşi va asuma răspunderea pentru lege şi ordine. Nu se aşteaptă ca oamenii să observe multe schimbări în viaţa lor de zi cu zi, moment în care se aud câteva ocări mârâite, ignorate de episcop, însă două modificări importante ale legilor Witanului se vor aplica de îndată. Toţi sclavii se vor considera liberi din acel moment, iar regele William a mai decretat şi că, întrucât îl consideră pe Dumnezeu singurul judecător care poate să ia viaţa, nu se va mai recurge la pedeapsa capitală în Anglia.

— Nu suntem căpcăuni, conchide el după o pauză, întorcându-şi calul în aşa fel încât oamenii de pe toate laturile să îi poată vedea chipul, candid, sincer, poate cu o foarte vagă urmă de ironie în şanţurile albe săpate de soare şi de râs la coada ochiului. Dar credem că o societate poate înflori numai dacă are legi drepte, întrebuinţate cum se cuvine. După cum pretendentul Godwinson a fost pedepsit pentru trădarea lui, aşa vor fi pedepsiţi şi cei care încalcă legea.

Pare că vrea să mai adauge ceva, însă un copilaş, aparent atras de discurile de aur şi de argint care decorează harnaşamentul calului său, ţâşneşte printre soldaţii din cordon şi încearcă să apuce cel mai mare şi mai strălucitor medalion din mijlocul chingii de la piept. Animalul speriat se ridică în două picioare şi, deşi episcopul

recapătă cu iuţeală controlul asupra lui, încercând să îl oblige să se retragă pe picioarele din spate înainte că vreuna dintre copitele lui puternice să cadă asupra copilului, este împiedicat de bărbaţii din spate. În piaţa aglomerată, nu există spaţiu în care să poată fi strunit în siguranţă animalul nărăvaş. Cu braţele întinse înainte, băieţelul, nevrând să renunţe la ornamentele sclipitoare, sare să ajungă la ele, fără a avea habar de pericolul în care se află.

O copită îl pocneşte în tâmplă. Gytha aude sunetul moale, oribil, deşi ştie că e imposibil; trosnetul unei ţeste de copil care crapă este prea slab pentru a fi auzit prin foiala şi murmurelor mulţimii. Băiatul se chirceşte, cu picioarele goale şi slăbănoage îndoite sub trup ca nişte vreascuri rupte. O clipă, episcopul lasă impresia că se va arunca din şa pentru a încerca să îl târască pe copil de acolo în siguranţă.

Apoi, pe măsură ce oamenii din apropiere îşi dau seama ce se întâmplă şi se reped către copil, bulucindu-se în cordonul soldaţilor prinşi cu garda jos, clătinându-se în faţa valului de furie şi de panică din spatele lor, se gândeşte mai bine. El şi restul ofiţerilor Bastardului strâng rândurile ca să-şi protejeze stăpânul. Poate dacă ar fi descălecat, dacă ar fi făcut vreo încercare să îl salveze pe băiat, oricât de neînsemnată, i-ar fi putut câştiga de partea lui, le-ar fi arătat că e un om la fel ca şi ei, mânat de instinctul de a proteja un copil. Dacă i-ar fi pus înaintea siguranţei fratelui său. Dar este prea târziu.

O femeie se desprinde din grup ţipând, tânguindu-se ca un duh al pădurii care fuge de tăietorii de lemne. Soldaţii o împing înapoi. Ea se împiedică, dar îşi revine şi încearcă din nou.

— Copilul meu, copilul meu! strigă din nou şi din nou.

Cuvintele o spintecă pe Gytha, mai reci decât ploaia; lacrimi usturătoare îi umplu ochii. Copiii mei, strigă inima ei la unison, copiii mei. Se lăsă moale pe parapet, înfigându-şi unghiile în buza zidului până când durerea din pântec îi este alungată de piatra aspră ce îi zgârie mâinile. Mama încearcă din nou şi din nou să treacă printre soldaţi, cu braţele ridicate, cu pumnii încleştaţi, cu gura căscată larg,

fără să-i pese de nimic în suferinţa şi în disperarea ei. Copilul zace liniştit, pe o parte, cu genunchii la piept, ca şi cum ar dormi.

Episcopul Odo, desprinzându-se din grupul de bărbaţi care îl înconjoară pe Bastard, începe să urle ordine peste vacarmul care creşte, mulţimea zbierând şi fierbând în spatele cordonului. Mai mulţi bărbaţi fug şi iau poziţie pentru a-l apăra, însă este clar că nu pot ţine în frâu gloata pentru mult timp. Mânia oamenilor dă în clocot şi îi uneşte, transformându-i într-o forţă dezlănţuită de care cuvintele meşteşugite ale episcopului se vor sparge la fel de uşor ca ţeasta copilului. Într-un scurt moment de entuziasm, Gytha se gândeşte: *O vor face, o vom face, îi vom arunca afară.*

Apoi, brusc, un lăncier normand îşi pierde cumpătul şi o străpunge cu arma pe femeie, care se prinde cu mâinile de burtă înainte de a se prăbuşi, aruncându-i o ultimă privire de uluială duşmănoasă episcopului. Mulţimea se opreşte, vuietul se risipeşte în timp ce sute de plămâni uită să răsufle, sute de inimi încetează o clipă să bată din cauza şocului, sute de ochi mari, uluiţi, se întorc către ai vecinilor, iar apoi către episcop, mohorât şi cu faţa albă precum chipurile de marmură ale romanilor de mult dispăruţi, care încă mai ies la iveală când pământul e arat. Copilul, înţeleg ei, a fost un accident, dar asta este crimă.

Gytha, încă ţinându-se strâns de parapet, cu pietrele lui intrându-i în palme, cu mortarul desprinzându-se sub unghiile ei, priveşte către regina Edith. Cu siguranţă trebuie să facă, să spună ceva, să-l apostrofeze pe sălbaticul cu păr roşcat de pe calul negru, care priveşte impasibil cum fratele lui pierde controlul. Dar ea nu se mişcă, parcă ar fi legată de locul ei prin fire invizibile, tăcută ca şi cum Bastardul în persoană i-ar fi prins pe cap una dintre acele măşti folosite ca pedeapsă pentru femeile cicălitoare. Expresia chipului ei, făurită în ani de antrenament şi de constrângeri, nu trădează nimic. Totuşi, în timp ce Gytha o priveşte, regina se apleacă uşor pentru a şterge lacrimile de pe obrajii unuia dintre paji cu mâneca ei imaculată. Este tot ce i-a mai rămas, pe măsură ce povestea capitulării ei a început să se răspândească în piaţa de dedesubt.

Soldaţii normanzi se revarsă acum prin poartă, însă

departe de a-i intimida pe orăşeni, sosirea lor pare să reaprindă flacăra rebeliunii stinsă de oroarea rece a uciderii mamei care se jelea. Tapiseria umană a Gythei începe să se destrame când mulţimea rupe în sfârşit cordonul normand şi se întoarce împotriva soldaţilor, tăbărând asupra armatei Bastardului cu pumni şi bastoane, cu pietre şi cuţite de masă. Iubire şi furie împotriva eficienţei implacabile. Femeile îşi adună copiii şi fug înapoi pe drum principal, spre a găsi adăpost în mănăstirea a cărei incintă se poate zări din piaţă, la capătul celălalt al străzii. Bătrânii, infirmii şi primii răniţi, lăsând în urmă o dâră de sânge, se îndepărtează anevoie pe numeroasele străduţe şi ganguri înguste ce şerpuiesc prin harababura de clădiri de pe laturile pieţei. Oamenii Bastardului nu le vor urmări umbrele pe scurtăturile secrete.

Episcopul Odo, încă ieşind în evidenţă prin fatala strălucire a harnaşamentului său, cu capul încă neacoperit, deşi fratele lui şi ceilalţi ofiţeri şi-au recuperat până acum coifurile de la scutieri, se uită în sus, la regina Edith, are un schimb rapid de cuvinte cu Bastardul, apoi dă pinteni calului său în mijlocul zarvei, răcnind ordine către soldaţi, lovindu-şi atacatorii cu cizmele pintenate, ferindu-se de cei mai înverşunaţi cu o ghioagă grea şi ţintuită, dar şi cu spada. Şaua lui, se minunează Gytha îndurerată, trebuie să fie vreun soi de arsenal portabil, hamurile lui, un lanţ de bănuţi pentru ochii morţilor. Oare el se oboseşte, se întreabă ea, să poarte asupra-i împărtăşania sau nu este genul acela de episcop?

Bastardul descalecă şi, cu groază, Gytha îl vede dispărând pe poarta turnului de sub ea, însoţit de câţiva dintre oamenii săi. În mod stupid, se crezuse în siguranţă acolo sus, mult deasupra pieţei, ascunsă în spatele parapetului. Dar dacă el intenţionează să urce aici căutând-o pe regină, Gytha va fi descoperită. Ar putea merge la regină, să profite de protecţia pe care statutul ei şi cei doi paji i-o pot oferi, dar există puţină afecţiune între regină şi lady Edith, ai cărei trei fii făcuţi cu regele Harold au însemnat mereu pentru ea un impediment în calea ambiţiei Godwinilor pentru legitimitate la tron. Ar da-o pe Gytha pe mâna normanzilor cu aceeaşi dragă inimă cu care ar şi

proteja-o de ei. Singura scăpare este să îşi croiască drum pe ziduri în direcţia opusă, în speranţa de a găsi o cale să coboare pe vreo scară mobilă de lemn sau printr-o sală a scărilor încă neocupată de trupele lui William Bastardul.

Îşi ridică fustele şi o ia la fugă, împiedicându-se de molozul risipit pe suprafaţa parapetului, ocolind adăposturile şubrede construite acolo de-a lungul anilor, cămine vremelnice ale santinelelor, cu vetre improvizate, cu oale şi cu trepiede, dar şi cu paie împrăştiate care, cu un şut, puteau fi iute strânse într-o grămăjoară pe care se putea dormi odată ce ofiţerul de strajă pleca mai departe. Picioarele i s-au umplut de vânătăi, încălţările din piele de viţel fiind prea fine, şi de-abia mai răsuflă când aude o voce înăuntrul uneia dintre colibele rudimentare.

— Ajutor! Ajută-mă!

O voce de englez. Gytha se strecoară Se strecoară fără să ezite pe sub pragul de sus, pe jumătate căzut. După ce ochii i se obişnuiesc cu întunericul, poate să observe un chip, luciul pielii palide în lumina slabă ce intră pe uşă, sticlirea unui ochi, încâlceala unei bărbi închise la culoare. Dar ceva nu este în regulă; trăsăturile par să se alinieze corect unele cu altele, însă faţa ca atare nu este unde te-ai aştepta să fie, ci se odihneşte pe podeaua care i-a modelat obrazul în cute ciudate.

— Am căzut, după cum vezi, zice bărbatul.

Şi Gytha vede. Necunoscutul stă întins pe o parte, imobilizat din cauză că jumătatea de corp aflată în contact cu podeaua are în locul mâinii şi al piciorului doar nişte cioturi bandajate, iar el nu se poate sprijini în niciun fel să se ridice, fiind fără îndoială prea dureros să se rostogolească singur. Deşi îi pare rău pentru el, nu se poate înfrâna să nu râdă, iar râsul ei este ca gloata din piaţă; odată eliberat, nu mai poate fi oprit. Se revarsă dinăuntrul ei precum berea printr-un cep, făcând să dispară imaginea băieţelului căzut sub calul lui Odo, durerea groaznică, de neostoit, a mamei lui, buzele albe de furie ale episcopului când îşi croieşte drum cu spada şi cu ghioaga prin gloata din piaţă, ca şi cum dezastrul acela era cumva din vina ei.

— Mi-am pierdut mâna şi piciorul la Hastings, spune bărbatul indignat, dar şi în vocea lui e râs, pe lângă

suferinţă, iar ea îi poate simţi privirea complice prin întuneric şi praf.

— Normanzii aceştia ne-au adus pe toţi într-o stare jalnică, domnule, răspunde Gytha, ştergându-şi lacrimile, îngenunchind lângă capul său şi împingându-l în poziţie şezândă. Cum s-a întâmplat asta? îl întreabă.

El trage aer în piept cu putere. Ea se gândeşte că rănile trebuie să îi provoace o mare suferinţă.

— Stăteam pe un scăunel, m-am aplecat să-mi iau băutura de pe podea, de lângă mine, şi m-am răsturnat.

— Dar ce faci aici de unul singur? întreabă ea nedumerită. Cum ai ajuns aici?

— Fratele meu e străjer. Mă lăsa să trăiesc aici. Soţia s-a întors la tatăl ei de când eu... Ei bine, nu mai sunt de niciun folos unei femei, nu-i aşa? Şi uite-mă aici. Fratele meu a plecat mai devreme să-i vadă pe normanzi sosind.

— Atunci a văzut mai mult decât şi-ar fi dorit. Unul dintre caii lor a lovit un copil şi l-a omorât, iar acum mulţimea s-a răzvrătit şi mă tem că va fi o adevărată baie de sânge.

— Chiar mă întrebam ce se întâmplă. Părea să fie mult mai mult zgomot decât mă aşteptam, de vreme ce regina ne-a spus tuturor să îi primim în pace.

Câteodată mă întreb dacă a meritat să ne luptăm cu ei de la bun început. Poate că ar fi trebuit să ne dăm la o parte şi să-l lăsăm pe William Bastardul să intre. Până la urmă, ce contează pentru oamenii ca noi cine e rege?

— Trebuie să luptăm. Regele Harold are fii în viaţă, trebuie să luptăm pentru ei, dacă nu pentru altceva. Nu putem să stăm pur şi simplu şi să ne uităm cum ei ne joacă odraslele sub copitele cailor şi ne fură şi...

— Bine, bine.

Bărbatul îşi ridică mâna pe care o mai are ca un gest de capitulare. Gytha simte cum roşeşte. Limba slobodă a fost întotdeauna blestemul ei, spunea Adam şi, înainte de el, mama ei, care-şi făcea griji că o fată ca ea, cu o zestre modestă şi cu o asemenea inteligenţă vie, nu-şi va găsi niciodată un soţ. Ei bine, îl găsise pe Adam şi încercase să fie o soţie bună, păstrându-şi isteţimea pentru sine, iar pentru suferinţele ei, se alesese doar cu datoriile de pe urma lui Adam.

— Îmi pare rău. Dar am văzut, înţelegi tu, acel cal uriaş, aproape de două ori mai mare decât orice cal pe care l-am văzut vreodată. Capul copilului nu putea fi mai mare decât o potcoavă de-a lui. Iar bărbatul care îl călărea nici măcar n-a tras de hăţuri.

De ce această minciună? De ce să ascundă identitatea călăreţului? Are sentimentul că, într-un fel straniu, povestea este a ei înseşi şi nu trebuie să o împărtăşească, că are o putere şi un sens speciale pentru ea, că numele lui Odo de Bayeux este o vrajă prea puternică spre a fi rostită cu voce tare. Prostii. La accident fuseseră martori sute de oameni. Ce îl face atât de special pentru ea? Este obosită, surescitată; trebuie să se întoarcă la lady Edith. Dar ce îi va spune?

— Haide acum, lasă-mă să te ridic. O să-şi trimită oamenii aici sus. Trebuie să încerci să-ţi găseşti fratele.

— Am o cârjă pe undeva. Când am căzut, a zburat cât colo şi n-am mai putut ajunge la ea. Dacă o găseşti şi mi-o potriveşti sub ciotul braţului, mă pot descurca.

— Cum vei coborî de pe zid? întreabă ea, căutând cârja, pe care o găseşte zăcând la numai câteva picioare.

— În apropiere e o scară mobilă. Pot să o cobor treaptă cu treaptă. Ai fi uimită de ce pot face.

— Sunt sigură că aş fi, îi zâmbeşte Gytha.

Îl ajută pe bărbat să se ridice în picioare, apoi îi aranjează la subsuoară, cât de delicat poate, cârja încropită din două bucăţi de lemn în cruce. Deşi tresare de durere, el nu protestează în niciun fel şi începe să se mişte destul de sprinten, aplecându-se pe sub pragul de sus, străbătând iute o distanţă surprinzător de mare, cu ciotul bălăngănindu-se ca o limbă de clopot între cârjă şi piciorul său bun. Ea îl urmează afară, pe parapet. Mirosul de fum ajunge la ei împreună cu răcnete şi vaiete, nechezaturi nervoase ale cailor şi şuieratul sacadat al săgeţilor, fumul căpătând o notă iute şi acră, amestecat cu miasma puternică de lemn ud şi cu răsuflarea de bere trezită a necunoscutului care se întoarce spre ea.

— Au aprins focuri ca să domolească revoltele, îi explică el, adulmecând aerul. Am mai văzut asta. Cercuri de foc în jurul mulţimii, ca un scorpion care înţeapă singur până

moare.

— Şi bănuiesc că sunt foarte atenţi cu aceste cercuri, ca să nu fie lipsiţi de spectacolul sinuciderii scorpionului, spune Gytha cu amărăciune. Se pare că noul nostru rege este surprinzător de cusurgiu în privinţa omorurilor. O, Dumnezeule!

Se opreşte, prinzându-l instinctiv pe necunoscut de braţul bun.

Paşi grei se apropie în fugă, cu zăngănit de pinteni şi cu strigăte răguşite, în franceză.

— Sunt aici, zice ea.

Cei doi normanzi arată la fel de surprinşi să-i vadă pe Gytha şi pe bărbatul mutilat, pe cât este ea de oripilată să-i întâlnească. După ce trec de colţul zidului, se opresc împleticindu-se, schimbă priviri suspicioase şi încep să mormăie unul la altul în graiul lor barbar. Deşi Gytha nu înţelege cuvintele, îşi poate da seama din gesturi că dezbat ceva în legătură cu însoţitorul ei. Dacă să îl ucidă sau nu, cel mai probabil. Unul dintre soldaţi îşi duce mâna către pumnalul de la cingătoare.

— Nu! *Non!* ţipă ea, aruncându-se protector în faţa invalidului. Nu vedeţi că e schilod?

Soldaţii ridică din umeri, nepăsători.

— *Blesse, blesse,* imploră bărbatul, gesticulând către cioturile sale cu mâna întreagă, însă normanzii nu se arată impresionaţi. Acum amândoi au pumnalele trase şi înaintează spre saxonul beteag, deşi el nu le-a făcut niciun rău, zăcând fără ajutor în cuibul de observaţie din înaltul zidului. Şi este clar că nu se poate apăra împotriva lor. Gytha nu şi-ar ierta-o niciodată dacă s-ar da la o parte şi le-ar permite să-l ucidă, însă nu are nicio armă şi e o femeie plăpândă, nu poate ţine piept celor doi normanzi bine hrăniţi. O femeie. Bineînţeles că are o armă, cea mai puternică dintre toate.

— Du-te cât poţi de repede! îi şopteşte ea bărbatului, apoi îi eliberează braţul şi păşeşte în faţă legănându-şi şoldurile şi aruncându-şi mantia pe spate cu o mână pentru a dezveli linia sânilor de sub rochie. Deşi largă, ţesătura de lână este foarte fină şi i se mulează pe rotunjimile trupului. Înghiţindu-şi frica, lingându-şi buzele uscate, Gytha lasă un

zâmbet ca un apus de vară să i se întindă lent pe chip.

Până să ajungă înapoi la casa lui lady Edith, peste oraş se aşterne iar liniştea, clădirile joase construite de-a valma stând sumbre sub un asfinţit amăgitor. În lipsa vântului care să-l împrăştie, fumul focurilor puse de normanzi în jurul pieţei pluteşte şi se aşterne pe acoperişuri, sub greutatea ploii, adăstând pe străzile lăturalnice şi pe aleea îngustă pe unde Gytha îşi croieşte drum, înghesuită între zidul oraşului şi curţile din spate ale caselor negustorilor, care străjuiesc strada principală.

Nu a fost atât de rău, reflectează ea în timp ce înaintează anevoios prin pâclă, tuşind, de-abia reuşind să vadă la mai mult de un pas în faţă. Nu mai rău, într-adevăr, decât a fost să zacă în patul conjugal cu Adam, ea cu spatele ţeapăn, cu ochii strâns închişi, în timp ce el îşi făcea de lucru deasupra, râcâindu-i cu mădularul păsărică uscată, îmbibându-i piepţii cămăşii de noapte cu sudoarea lui. Cel puţin soldaţii au fost rapizi şi nu a trebuit să doarmă lângă ei după aceea sau să fie trezită de supărătoarele lor pofte matinale. Măcar prin aceste împreunări a salvat o viaţă, în loc să prilej uiască o nouă moarte, un alt bebeluş prea debil ca să supravieţuiască. Dacă ar fi să vină pe lume un copil, l-ar putea strangula sau îneca fără ezitare; corpul ei ştie deja suficient de bine ce înseamnă să-i fie răpit un sugar. Atinge medalionul de bronz şi email pe care îl poartă, un dar din partea lui lady Edith de ultimul Crăciun, şi se gândeşte la cele patru bucle de păr moale pe care le ţine înăuntru. Cum e posibil ca Dumnezeu să o fi pedepsit astfel pentru că îşi îndeplinise datoria de soţie, dar să nu abată asupra ei niciun sentiment de vină pentru ceea ce făcuse adineaori?

Deschizând poarta îngustă, se strecoară din alee în curtea din spate a casei lui lady Edith şi se aşază pe vine în spatele hambarului ca să se uşureze, apoi ia o mână de paie pentru a se şterge între picioare. Nu se poate prezenta în faţa lui lady Edith încă lipicioasă de la ce risipiseră normanzii. După ce se ridică şi îşi aranjează rochia, aude zgomot de copite şi de hamuri, apoi voci. Voci de bărbaţi. Voci de francezi. Clătină din cap. Trebuie că se înşală; urechile ei, încă năpădite de respiraţia fierbinte şi gâfâitoare a soldaţilor, îi joacă feste. Este epuizată, nu vrea

nimic altceva decât să se încălzească înăuntru lângă foc, în compania doamnei ei, să îi spună povestea, apoi să moţăie cu o cănuţă de vin fiert în mână, în timp ce din hainele ei se ridică un abur delicat, iar cineva cântă note triste la o lăută. Dar vocile revin, un şir de cuvinte, un hohot de râs brusc. Zornăit de hamuri. Un pleoscăit. Trebuie să plece de aici.

Şi familia femeii şi a copilului care au murit? Răniţii lăsaţi să zacă în piaţă? Fiindcă vor fi fost unii lăsaţi; pe coama Senlac, Bastardul nu se gândise niciun moment la englezii morţi sau vătămaţi. Cei cărora le-au fost arse sau dărâmate casele pentru a intimida gloata, ale căror străchini şi cornuri de băut au fost azvârlite în stradă, care şi-au văzut războaiele de ţesut, roţile de învârtit şi jucăriile copiilor puse pe foc? Ei pot scăpa? În plus, unde să meargă ea? Aceasta este acum casa ei; îi aparţine trup şi suflet stăpânei. Orice i-ar pregăti Bastardul lui lady Edith, aceea este şi soarta Gythei. Trebuie să meargă înainte, fie ce-o fi. Traversează curtea, ameţită de zvâcnetele inimii în colivia ei de oase, şi împinge cu precauţie uşa din spate a sălii.

Nu trebuia să se teamă că ar observa-o cineva. În sală este debandadă, soldaţii normanzi mişunând printre comorile ei precum furnicile la o masă la câmp. Tapiserii rulate, cutii cu bijuterii, saci în care zăngănesc farfurii şi obiecte de argint, toate sunt cărate în curtea principală de o procesiune de bărbaţi purtând peste zale tunici verzi, decorate cu lupi aurii care-şi ţin capetele plecate şi cozile drepte ca ale câinilor adulmecând o urmă. Doi soldaţi se luptă cu scaunul mare şi greu al regelui Harold. Nici lady Edith, nici vreuna dintre însoţitoarele ei nu se văd pe undeva. Doar bărbaţi, înarmaţi, împintenaţi, unii cu feţele mânjite de sânge, alţii strigându-se între ei cu voci aspre, pline de lăcomie şi dispreţ, izbucnind în râsete batjocoritoare în timp ce ţin rochiile de parcă le-ar proba, ţuguindu-şi buzele şi dând din şolduri ca nişte târfe. Ca mine, îşi dă seama Gytha, brusc dezgustată şi îngrozită de ceea ce făcuse mai devreme.

Toate lămpile şi lumânările au fost aprinse, dar nimeni nu se îngrijeşte de ele, bălţile de ulei şi de seu adunându-se pe suprafaţa lustruită a mesei mari de stejar, prea grea pentru a fi mutată, presupune ea, altminteri, cu siguranţă că labele

lor murdare n-ar fi întârziat să o înhaţe. Din butoaiele cărora li s-a dat cep se scurg vin şi bere; sacii de grâne despicaţi îşi vărsă conţinutul peste rogozul de pe podea; o pereche de copoi se joacă trăgând fiecare de câte un capăt al unei hălci de vânat. Lumina fumegoasă a preschimbat sala, singurul cămin unde Gytha a fost fericită, în afară de copilărie, într-o imagine a iadului, însă iadul este tot ce merită ea acum.

În mijlocul tuturor, Odo de Bayeux, plimbându-se în sus şi în jos urmat de suita de scribi şi de paji, cu un prepelicar cenuşiu cu ochi galbeni, nerăbdători, ţinându-se după călcâiul său, dictează scrisori într-un amestec ameţitor de engleză, latină şi franceză, jonglând şi sărind de la una la alta cu o uşurinţă diabolică, făcând gesturi extravagante cu mâinile acoperite de bijuterii în timp ce vorbeşte. Din nou, Gythei îi vine în minte un actor de pantomimă. Oare e atât de vanitos, atât de sigur de propria importanţă, încât crede că lumea e scena lui? Odo priveşte scurt către uşa unde stă ea trăgând cu ochiul după colţ. Un moment, pare că se uită drept la ea, iar Gythei îi repugnă cât de obosit arată, din ochii lui căprui-aurii totul pare să fi dispărut, orice sclipire s-a stins. O asemenea privire ar trebui să aibă cei învinşi.

Apoi Gytha intră în panică, însă în loc să se retragă din fâşia de lumină care pătrunde prin uşa deschisă, ea încremeneşte. Sigur el o s-o observe, se află la numai zece paşi de ea. Totuşi, nu se întâmplă aşa. Numai diavolul ştie ce vede, dar nu pe ea.

— *Fermez LF!* rosteşte Odo fără a se adresa cuiva anume, cu un uşor fior şi un gest obosit al mâinii către uşă.

În timp ce unul dintre însoţitori se grăbeşte să îi urmeze porunca, Gytha îşi revine şi se strecoară înapoi în curte, apoi afară, pe poteca îngustă care coboară printre reşedinţa lui lady Edith şi zidul din spate al azilului mănăstirii, către strada principală. Mănăstirea, acolo trebuie să meargă; stareţul va şti ce să facă, iar ea va fi în siguranţă acolo. Poate să se odihnească peste noapte şi să decidă dimineaţă care să fie următorul pas. E udă şi istovită, înfrigurată până la oase, tânjind doar după un loc uscat şi călduţ.

Ieşind de pe potecă, găseşte calea blocată de o căruţă

acoperită. O parte din prada episcopului, fără îndoială, însă nu, se aud voci, voci femeieşti, joase şi neliniştite, apoi un ţipăt brusc, sfredelitor, plin de durere.

— Inima lui! Unde e inima lui?

Răsună o palmă. Nişte francezi. Gytha se lipeşte de zidul azilului. Apoi izbucneşte tunetul inconfundabil al lui Skuli, a cărui şiră a spinării deformată îi face pieptul să atingă sonoritatea joasă a unei cutii de rezonanţă, în aşa fel încât vocea sa iscă un ecou înăuntrul trupului.

— Ia-ţi mâinile de pe ea, normand slut de...

Tăcere. Trăgând cu ochiul pe după marginea zidului, Gytha îl vede pe Skuli lăsându-se în genunchi în şanţurile mocirloase săpate de roţi, cu mâinile încleştate la piept ca într-o rugăciune pioasă, numai că mânerul unei lănci normande iese dintre ele. Când cade în faţă, ucigaşul său îl loveşte.

— *CochonP-s*cuipă acesta înainte de a-şi îndrepta atenţia spre cârdul de femei de lângă căruţă, strânse una într-alta de frica altor doi soldaţi normanzi cu armele trase.

— Inima lui!

Din nou, bocetul chinuit al lui lady Edith. Gytha păşeşte afară din umbra zidului. Soldaţii sunt întorşi cu spatele. Ei nu o văd, însă Edith da şi preţ de o clipă ochii i se limpezesc. Clătină din cap atât de imperceptibil, încât mişcarea ar putea fi uşor confundată cu un fior de teamă ori de frig, apoi face un semn cu mâna către Gytha, ca şi cum ar alunga o insectă enervantă şi rosteşte un singur cuvânt:

— Nu.

A mers prea departe. Unul dintre soldaţi aruncă o privire rapidă şi iscoditoare peste umăr. Ţinându-şi respiraţia, Gytha se lipeşte înapoi de zid, aşezându-şi piciorul jos cât de lin îndrăzneşte, mai întâi degetele, apoi călcâiul, ca şi cum ar dansa. Pare să îi ia o eternitate.

— *A quiparles toi&* mârâie soldatul.

— Cu regele, bineînţeles.

Edith chicoteşte stupid. Soldatul ridică din umeri.

— *Foue comme une hase*| îi spune celălalt, fluturându-şi mâna în dreptul tâmplei. Înăuntru, zice apoi în engleză, înţepând-o pe Trudy, care este cel mai aproape de el, cu

vârful lăncii.

Trudy ţipă, urmată de încă una sau de două femei. Se strâng toate în jurul lui Edith, care nu bate în retragere. Soldatul dă din umeri, îşi reazemă lancea de uşa din spate a căruţei, apoi o ridică pe Trudy şi o înghesuie înăuntru. Văzând asta, Edith întinde mâna să fie ajutată, aproape ca şi cum l-ar invita pe cel ce o ţine captivă să o conducă la masă, şi urcă în căruţă urmată de restul femeilor. Pentru o clipă, în inima Gythiei nu încape nimic altceva decât dragostea şi admiraţia pentru stăpâna ei, pentru felul în care îşi păstrează demnitatea intactă, furând o ultimă, mică victorie din această înfrângere catastrofală. Apoi soldaţii închid şi încuie uşa, iar unul dintre ei o bate de două ori cu palma în ea, pentru a-i da de veste căruţaşului că toate femeile sunt înăuntru.

Indiferent de porunca lui lady Edith, Gytha nu poate pur şi simplu să le lase să plece astfel, târâte precum o turmă de porci la piaţă, către cine ştie ce soartă le-a rezervat episcopul Odo. Totuşi, este doamna de onoare a lui lady Edith, a jurat să o servească, nu să-i pună la îndoială poruncile, deşi, prin natura ei, Gytha este mai înclinată să pună la îndoială decât să servească. În timp ce se străduieşte să-şi pună gândurile în ordine, să potolească sarabanda din mintea ei, căruţa se urneşte scârţâind şi începe să se îndepărteze uşor. *Acum, trebuie să o facă acum.* Doi paşi, o săritură şi gata. Dar nu poate. Se împleticeşte şi se lăsă în jos, tremurând ca un câine speriat, în noroiul drumeagului, hârşâindu-şi spatele de zidul adăpostului pentru sărmani.

Totul. Casă, onoare, bucuria de a trăi din ochii ca albăstreaua ai lui lady Edith şi din râsetul despre care regele Harold obişnuia să spună că sună precum chemările drăgăstoase ale unui porumbel gulerat. El a luat totul, l-a urcat într-o căruţă mucegăită şi l-a târât de acolo în iureşul lăcomiei sale. Dacă va rămâne în viaţă, ea îl va găsi şi îl va ucide.

Când îşi revine, a căzut noaptea deja, aducând cu ea întunericul deplin, aproape solid, al iernii. Mâinile ei înţepenite în jurul genunchilor au strălucirea palidă a oaselor. Abia când se ridică nesigură pe picioare şi simte

greutatea hainelor îmbibate cu apă apăsându-i umerii, este sigură că trupul ei încă există. Ploaia s-a oprit şi s-a pornit un vânt ce pare să îi înfigă în carne fiecare fibră udă şi rece a rochiei, precum un tăietor cu fir pentru brânză. Fuiorul îmbibat al părului ei împletit care îi atârnă pe spate ameninţă să-i rupă gâtul. Un păr foarte frumos, obişnuia să spună lady Edith, privind-o pe Gytha cum îşi pieptăna buclele negre, lucioase. Şi părul ei era frumos, deschis la culoare şi moale ca o pană pe gâtul alb şi prelung.

Era? Este. Nu poate să fie moartă. Toţi au auzit chiar din gura episcopului, a însuşi fratelui Bastardului, că nu avea să fie nicio execuţie. O vor trimite în exil, cu siguranţă, poate în Irlanda, unde are rude, unde poate să organizeze o nouă curte şi să se ocupe de viitorul copiilor ei. O va vrea pe Gytha atunci; Gytha este favorita ei. Îşi va petrece noaptea în biserica mănăstirii, iar de mâine va începe să-şi caute stăpâna.

Noaptea aceasta. Noapte. Stingerea se va da la asfinţit, spusese episcopul. Dacă normanzii o prind acum, mai mult ca sigur că întâi o vor doborî şi abia apoi îi vor pune întrebări, iar ea se va reîntâlni cu lady Edith în rai. Şi nici măcar acolo, după ce a făcut. Dar motivele ei au fost bune. Ce contează mai mult pentru Dumnezeu, gândul ori fapta? Se aud râsete, voci ridicate, un câine lătrând, când uşa sălii lui lady Edith se deschide, iar lumina pătrunde printre crăpăturile din gardul reşedinţei, făcând vizibile şanţurile şi băltoacele de pe drumeag. Gytha se trage înapoi, lângă zidul azilului, furişându-se cu grijă către locul unde drumeagul dă în strada ce trece pe lângă poarta mănăstirii. Pentru Dumnezeu nu pare să conteze soarta englezilor.

Aude paşi apropiindu-se de partea cealaltă a gardului, apoi tăcere. Noaptea este atât de liniştită din cauza stingerii, încât îl poate auzi pe bărbat respirând greu ca şi cum a mâncat şi a băut în exces. Îşi ţine respiraţia, cu spatele lipit de zidul azilului, dorindu-şi să se poată contopi cu el; pielea udă, cu tencuiala îmbibată de apă, iar oasele, cu grinzile. Urina răpăie într-o băltoacă, paşii se îndepărtează din nou; Gytha oftează lung şi tremurător, o ia tiptil pe drumeag, după care bate tainic în poarta mănăstirii şi cere în şoaptă adăpost.

Biserica este plină până la refuz. Familii întregi şi-au stabilit mici tabere, baricadându-se în spatele bunurilor lor. Unii dintre cei care au fost în piaţă stau singuri şi tăcuţi, strângându-şi genunchii la piept, alţii se holbează în spaţiile întunecate dintre ochiurile de lumină fumegândă şi portocalie a lumânărilor de seu. Câţiva stau laolaltă, trecând din mână în mână butoiaşe de bere, protestând zgomotos împotriva ocupaţiei, întărâtându-se reciproc ca şi cum cuvintele lor cutezătoare ar fi beţe pe care le freacă pentru a aprinde focul. Fete şi bărbaţi tineri se apropie cu sfioşenie unii pe alţii, profitând de împrejurările neobişnuite şi de preocupările celor mai în vârstă pentru a purta conversaţii nesupravegheaţi. Rafale de cuvinte şi de chicote şfichiuiesc prin aer ca nişte vârtejuri de praf şi dispar la fel de repede. Mâinile se ating, apoi se trag repede înapoi, ca şi cum s-ar fi ars. Privirile sticlesc, obrajii se aprind. Răniţii au fost întinşi în locul rezervat corului, unde călugării au grijă de ei, fără grabă, fără să se întrebe de ce, neclintiţi în convingerea lor că toate acestea reprezintă mai puţin decât o clipită în ochii lui Dumnezeu, că Harold Godwinson cel blond şi William Bastardul, cu toate titlurile lor impunătoare, cu toată mândria lor virilă, nu înseamnă mai mult, pentru Dumnezeu, decât vrăbiile de pe grinzi sau păianjenii ale căror pânze le-au dat jos de prin colţurile bisericii ca să oblojească rănile sângerânde.

Gytha îşi găseşte un locşor în spatele unui pilastru, se înfăşoară în mantia ei şi cade într-un somn adânc, epuizată, alinată de căldura trupurilor din jur, de atmosfera familiară a copiilor care plâng, a mirosurilor de seu şi de lână udă, a călugărilor care ţin slujbele de noapte în şoaptă, înghesuiţi în micul spaţiu rămas în jurul altarului. Nu se trezeşte decât după *prima,* când se împarte pâine şi apă, cu puţin lapte pentru copii, şi se fac glume amare despre cum Isus nu i-a lăsat să flămânzească pe cei cinci mii. Apoi călugării, singurii oameni care pot părăsi adăpostul fără teama de a fi arestaţi, golesc oalele de noapte, întind hainele ude deasupra focurilor spălătoriei, fac rost de hrană şi iscodesc după veşti despre prieteni şi rude de afară.

Imediat după terţa, se aude un ciocănit în poarta de apus a bisericii, reverberând în jurul naosului dintr-odată

amuţite. Mamele le spun copiilor să tacă, discuţiile se pierd în vânt, chiar şi răniţii încetează să mai geamă în timp ce stareţul desferecă uşa pentru a-l găsi acolo pe episcopul de Bayeux purtând toate însemnele poziţiei sale, mitra, sceptrul de aur decorat cu nestemate şi crucea licărind în lumina difuză a soarelui de iarnă. Vremea este atât de schimbată, încât parcă lumea din afara bisericii s-a transformat cumva într-un alt loc în timpul lungilor ore ale acelei nopţi jalnice.

Episcopul şi stareţul conversează în latină. În timp ce-şi desface în linişte şireturile încălţărilor şi îşi scoate ciorapii lungi ca să-şi usuce picioarele la soarele care pătrunde călduţ prin ferestrele adăpostite de vânt, Gytha înţelege suficient din discuţie pentru a şti că stareţul nu cedează şi refuză să îi permită episcopului să intre în sanctuar, fiindcă o fi el episcop în Normandia, însă aici e doar soldat şi inamic al oamenilor din Winchester. Episcopul răspunde amabil că Dumnezeu nu face nicio deosebire între un ţărm al canalului şi celălalt, că nici nu-i trece prin minte să violeze sanctuarul, că a venit pentru a le garanta oamenilor dinăuntru că pot pleca în siguranţă, de vreme ce regele William are nevoie de biserică pentru încoronare. Cei doi mai schimbă câteva vorbe, tonul stareţului devenind din ostil suspicios pe măsură ce capitulează cu ciudă, în timp ce al episcopului rămâne egal şi rezonabil, cuvintele fiindu-i modelate de zâmbetul care nu-i părăseşte niciodată chipul.

După aproximativ o jumătate de oră, stareţul îi permite episcopului Odo să intre în biserică. Acesta din urmă se opreşte chiar lângă uşă, însoţit de câţiva preoţi, şi îi anunţă pe cei dinăuntru că au cuvântul lui de slujitor al Bisericii şi de frate al regelui că privilegiile sanctuarului vor fi respectate şi că nu trebuie să se teamă deloc pentru siguranţa lor, dacă se întorc imediat acasă.

Şi se ţine de cuvânt. Cu precauţie la început, însă cu din ce în ce mai multă încredere, familiile îşi strâng lucrurile, îi recuperează pe cei tineri din mrejele periculoase ale nopţii precedente şi pe cei bătrâni din colţurile unde bălmăjesc şi pornesc înapoi spre coşmeliile şi casele lor, ori, în cazul unora, spre mormanele de cenuşă, din care stâlpii carbonizaţi se iţesc ca nişte dinţi stricaţi. Nimeni nu este

arestat, jefuit, nici măcar batjocorit de soldaţii lui William Bastardul.

În spatele celor care au unde să meargă, care au pe cineva care să îi aştepte afară, Gytha ezită să părăsească incinta mănăstirii. Încă desculţă, îşi răşchirează degetele de la picioare în brazdele de noroi întărit ale curţii şi îşi ridică faţa spre soare, lăsându-i strălucirea să îi scalde pleopele grele, sperând că ar putea s-o lumineze arătându-i ce să facă în continuare.

— Şi acum? întreabă ea frasinul din mijlocul curţii, aşezându-se pe banca rotundă pe care călugării au meşterit-o în jurul trunchiului.

Îşi trage în sus ciorapii şi îşi leagă şireturile pantofilor. Samare coboară în piruete de pe ramurile sale şi alunecă printre şipcile băncii. *Prea aproape*, se gândeşte Gytha, lovind una cu piciorul, *un alt arbore nu poate creste niciodată aici.* Nu are cum să rămână în Winchester, dacă se gândeşte la acel lord normand zâmbitor care îşi visează visurile avare în patul lui lady Edith, care mănâncă la masa ei, îşi ţine caii în grajdurile şi şoimii în coliviile ei. Se va întoarce la mănăstirea Sf. Maria Egipteanca. Totuşi, dacă face asta, dacă măcar e posibil să călătorească până în Colchester, cum va afla vreodată ce s-a ales de lady Edith? însă, dacă rămâne aici, în spatele acestor porţi şi ziduri închise mişunând de patrule normande, cum ar putea s-o ajute vreodată? Copacul nu are răspunsuri; copacul trăieşte în virtutea propriilor nevoi. Călugării şi fraţii laici, ocupaţi cu îndatoririle lor zilnice, îi aruncă priviri ciudate, dar niciunul nu se opreşte să-i vorbească. Nu mai este genul de femeie cu care Sfântului Benedict i s-ar fi părut potrivit ca un călugăr să poarte o conversaţie şi este evident, într-un mod subtil, poate după felul în care îşi înclină capul sau felul în care îşi ţine degetele de la picioare când îşi leagă şireturile, că lucrul aceste se vede. Se ridică de pe bancă, îşi scuturã hainele şi o porneşte prin oraş. Cel puţin are o rochie bună, o mantie călduroasă şi încălţări pe care se poate bizui. Şi medalionul. E mai mult decât au o sumedenie de oameni în această dimineaţă.

Neavând un scop anume şi nici unde să meargă, se pomeneşte rătăcind alături de alţi oameni care, mai întâi

răzleţi, apoi într-un şuvoi constant, se îndreaptă spre vechiul palat regal, ca să asiste la judecata organizată de episcopul Odo în curtea palatului pentru cazurile răzvrătiţilor. Când Gytha ajunge, el stă deja, flancat de alţi normanzi de rang înalt, pe o bancă ridicată mai sus faţă de acuzaţi, de martori şi de avocaţii lor, dar şi de mulţimea de privitori, adunaţi pe o claie turtită de fân. Stindardele normande fâlfâie şi strălucesc în spatele lor, lupul auriu al episcopului părând să alerge de-a lungul câmpului înverzit, bucurându-se pur şi simplu de soare şi de adierea vântului. William Bastardul şi regina Edith, al cărei oaspete este, privesc desfăşurarea proceselor de sub o tendă ridicată deasupra intrării în sala cea mare, pentru a-i proteja de vreme.

Aparent indiferent la foame sau la sete ori la vântul muşcător de noiembrie, episcopul Odo rămâne pe bancă timp de mai multe ore, atât cât îi ia să audă argumentele şi să pronunţe sentinţele. Acordă aceeaşi atenţie fiecărei pledoarii şi dispune pedepsele în mod corespunzător; felul în care împarte dreptatea este sever, însă nimeni nu îl poate numi părtinitor. Acolo unde există dubii, sunt chemaţi martorii, iar episcopul se consultă cu consilierii săi, ba chiar, într-una dintre ocazii, cu orăşenii cei mai de vază. Oamenii schimbă între ei priviri de o buimacă dezamăgire, ridică din umeri şi întind braţele neajutoraţi. Spiritul rebeliunii alunecă pe sloiul de gheaţă al echităţii; episcopul se arată nemilos pentru a nu-i permite să prindă rădăcini.

Printre cei găsiţi vinovaţi este soldatul care a străpuns-o cu lancea pe mama copilului mort. Condamnat la o sută de lovituri, este legat de mâini şi de picioare pe o roată, iar pedeapsa este aplicată în faţa văduvului şi a altor martori din rândul cetăţenilor de vază şi al consilierilor. Relatările despre bătaie se răspândesc din gură în gură, mai repede decât focul în calea vântului. Nicio bucăţică de piele nu i-a mai rămas pe spate, spun ei, oricine putea să-i vadă albeaţa şirei spinării. Însă nimeni nu a putut privi fără să-şi întoarcă ochii, nici măcar Bastardul însuşi. Nu, precizează cineva, nu e adevărat. Episcopul a privit; cică nici măcar n-a clipit. Ei bine, poate că de clipit a clipit, dar nu a tresărit niciodată. *Dacă ar fi fost propriul lui fiu copilul care a murit*,

se gândeşte

Gytha, fascinată, dezgustată şi uimită în egală măsură, *şi tot nu s-ar fi comportat astfel.* Deşi se îndoieşte că episcopul are sângele suficient de cald încât să facă un fiu. Ura ei se înalţă împotriva zidului atitudinii lui impasibile, ca o mare agitată care asediază un dig, prăvălindu-se şi reînchegându-se fără oprire. Totul, repetă ea ca şi cum ar recita catehismul, el i-a luat totul, la fel cum Adam a făcut-o înainte, cu datoriile lui şi cu pruncii morţi.

Dar Adam s-a dus, iar moartea lui i-a pus pe tavă libertatea, un fel de libertate. Repudiată de familia lui fiindcă nu reuşise să-i dăruiască un urmaş, privită cu reticenţă în casa propriului tată, recăsătorit cu o femeie chiar de vârsta ei, devenise soră de mănăstire la Sf. Maria Egipteanca, unde descoperise că mâinile ei mici şi abile posedau o excepţională iscusinţă de a broda. Asta a adus-o în atenţia lui lady Edith, care nu s-a oprit însă doar la atât. Lady Edith era o stăpână blândă, bună şi generoasă, dar bucuria Gythei în slujba ei era să ştie că posedă acest unic talent ce nu depindea de faptul că este fiica, soţia, mama sau servitoarea cuiva, ci numai de ea însăşi. Singura comoară pe care nimeni nu i-o putea lua.

Ce ar avea de câştigat de pe urma morţii episcopului Odo, se întreabă ea distrată, bucurându-se de căldura slabă a soarelui acolo unde stă, apărată de bătaia vântului, fiind de părere că, dacă nu se gândeşte la problemele ei, o soluţie va apărea de la sine. Presupuneri fără rost. Odo este bine păzit, capabil să se apere singur, după cum a văzut, şi arată la fel de puternic ca un taur. Este neajutorată în faţa lui şi, dându-şi seama de asta, ura i se ascute, împletindu-se cu frustrarea şi aducându-i lacrimi de furie în ochi. Abia când oamenii se întorc să se uite la ea, îşi dă seama că plânge în hohote, pentru Harold, care a fost măcelărit, şi pentru Edith care şi-a pierdut minţile, pentru poveştile cu dragoni şi cu prinţese pe care mama ei le-a luat cu ea în mormânt, pentru viaţa de stafii a copiilor ei, spaţii goale în lume care nu vor fi niciodată umplute. O ia la fugă, simţind în spate toate acele priviri curioase, şi i se pare că inima i s-a rupt în două. Dar nu se poate, o doare prea tare pentru a fi doar un lucru stricat.

Închideţi-o! — în lb. Fr. În orig. (n. Red.).
Porcule! — în lb. Fr. În orig. (n. Red.).
Cu cine vorbeşti? — în lb. Fr. În orig. (n. Red.).
Nebună ca o iepuroaică – în lb. Fr. În orig. (n. Red.).

O FAVOARE

După Epifanie 1067

Agatha se simte de parcă s-ar afla în ochiul furtunii, stând în curtea mănăstirii Sf. Iustina Fecioara şi privind cum zăpada coboară şerpuitor dintr-un cer tot mai apăsător. Deşi familiară, curtea desfundată, cu băltoace îngheţate şi fân umed, cu clădiri joase, coşcovite de la zăpadă, i se pare ciudată Agathei, care nu a pus piciorul afara din mănăstire de când s-a alăturat acestei comunităţi acum cincisprezece ani. Se uită cum fiecare fulg de zăpadă îşi urmează propriul drum până la pământ pentru a se uni cu restul, fulg fără chip, dar esenţial. *O bună analogie,* se gândeşte, *pentru sufletul care tânjeşte întru Domnul.* O va folosi când le predă novicelor.

În spatele zidurilor care o înconjoară, s-a stârnit mare agitaţie, se mătură, se şterge praful, se lustruieşte şi se curăţă, în aşteptarea vizitei episcopului. Sf. Iustina fiind un aşezământ cu însemnătate redusă, în ciuda legăturii cu familia ducală, vizitele prelaţilor sunt rare. Surorile de aici nu provin din rândul familiilor capabile să furnizeze o zestre generoasă; nu posedă nicio relicvă importantă. Numai dacă nu cumva, se gândeşte uneori Agatha, poate fi considerată ea însăşi o relicvă. Comparându-se cu novicele pe care le păstoreşte, fete cu piele trandafirie care izbucnesc în lacrimi de extaz ori de dor de casă ca fructele în pârg, roşind şi chicotind la spovedanie, se simte suficient de uscată, venerată mai degrabă decât iubită, mai mult legendă decât carne şi sânge. Sora ciudată a ducelui de Normandia, închisă în acest loc obscur pentru motive pe care, de la moartea bătrânei stareţe, doar ea le ştie. Doar ea şi episcopul Odo, care a încredinţat-o Sfintei Iustina.

Unde e episcopul? Apa din bol începe să se răcească, nu îşi mai simte piciorele. Cât a trecut de când a fugit portăreasa la sora conversă, care a fugit la rândul ei la

maica stareţă, care apoi i-a trimis veste sorei Jean-Baptiste, cum este cunoscută Agatha în mănăstire, că suita episcopului a fost zărită şi este aşteptată să sosească într-un sfert de oră?

— Tu îl vei primi pe Sfinţia Sa, a instruit-o maica stareţă. Conform scrisorii sale, pe tine vine să o vadă. Îi vei oferi apă pentru a se spăla.

— Da, maică.

Întotdeauna spune „da, maică”. Se uită la stareţă, care stă lângă ea. Deşi chipul îi este invizibil în spatele faldurilor jilave ale glugii şi ale vălului, Agatha ştie la ce se gândeşte. Nu are încredere în sora Jean-Baptiste, de descendenţă nobilă, cu educaţie aleasă, atât de iubită de acelea care şi-au făcut noviciatul cu ea, încât toate par să păstreze legătura. În zilele în care sunt permise scrisori, sora Jean primeşte misive de peste tot din Europa, o dată a sosit una chiar de pe Pământul Sfânt, dintr-un aşezământ despre care se spune că e ridicat chiar în umbra muntelui Sinai. Sora Jean a fost cea căreia maicile i-au cerut să fie aleasa când bătrâna stareţă era pe moarte; actuala stareţă ocupă această poziţie doar prin forţa împrejurărilor, fiindcă sora Jean a spus că era nedemnă. I s-a cerut episcopului Odo să intervină. Acesta a răspuns că nobila lui soră ştie singură ce hotărâri să ia.

Agatha oftează. Maica stareţă o săgetează cu o privire mustrătoare; Agatha spune o scurtă rugăciune pentru răbdare, căreia Dumnezeu îi răspunde aducându-i la urechi zgomotul înăbuşit al copitelor în zăpadă şi zornăit de hamuri. Cele două călugăriţe şi novicea, care aşteaptă lângă Agatha cu prosoape, întorc brusc capetele spre poartă.

Am văzut ceva minunat, ceva nemaipomenit de surprinzător în această nenorocită şi umedă insulă a mlaştinilor şi a pădurilor bântuite. M-am gândit imediat la tine, sora mea preaiubită, şi la o favoare pe care mi-ai putea-o face.

Îi scrisese aceste cuvinte cu propria mână, într-un bilet care însoţea scrisoarea către stareţă, în care cerea, cu toată curtoazia şi speranţa de a fi ascultat, o întâlnire cu multiubita lui soră şi fiică întru Hristos, Jean-Baptiste, şi ca

mesajul dinăuntru să îi fie înmânat. *O favoare pe care mi-ai putea-o face.* Ştia că el i-o va cere într-o zi.

Nu-l recunoaşte la început, în rândul micului grup de bărbaţi înarmaţi care intră la trap pe poartă, unul după altul, şi se regrupează în curtea interioară. Deşi nu a trecut mult timp de la *sexta,* după-amiaza e întunecată, iar în curte au fost aprinse torţe care fac umbrele gigantice ale bărbaţilor şi ale cailor să tresalte pe ziduri şi pe zăpadă, un joc de lumini şi umbre derutant pentru ochi. Se uită după un catâr, după veşmântul episcopal, cu un uşor fior de spaimă, insistent ca apa ce se scurge de pe acoperişul de stuf al bucătăriei, ale cărei focuri au topit zăpada. Ce se întâmplă când nu-ţi poţi recunoaşte propriul frate, fratele favorit, persoana pe care o iubeşti cel mai mult pe lume?

Apoi, o siluetă se desprinde de celelalte, poate mai înaltă, însă îmbrăcată la fel, cu o mantie scurtă şi cu pulpare de piele murdare de noroi. Vrea să se apropie de femei, dar se opreşte brusc, ca şi cum a uitat ceva: să îşi desfacă spada de la cingătoare, o sarcină anevoioasă pe care, în cele din urmă, o duce la bun sfârşit un bărbat mai scund şi mai în vârstă, în care Agatha îl recunoaşte pe servitorul fratelui ei, care ia spada şi o pune bine în teaca şeii. Odo îşi dă gluga pe spate pentru a lăsa să i se vadă tonsura şi contururile familiare ale feţei cu oase puternice şi cu zâmbet seducător.

— Fiţi bine-venit, stăpânul meu, spune maica stareţă făcând o plecăciune, în timp ce Agatha păşeşte înainte cu bolul ei de apă.

— Mă bucur să mă aflu aici. Dumnezeul lui Moise şi-a deşertat întregul Lui sac de şiretlicuri în calea noastră către casă, în afară de foc şi molimă. Voi ocroti blajinele voastre urechi de orice relatare a traversării mării.

Aşadar, de ce a riscat să o facă? se întreabă Agatha, dându-i bolul cu apă novicei şi luând un prosop ca să şteargă mâinile episcopului. Când face asta, înţelege de ce el s-a chinuit cu spada. Mâna lui stângă e plină de vânătăi urâte şi despicată la încheietură. Deşi gesturile ei sunt atente şi blânde, episcopul nu-şi poate reprima un sâsâit de durere în timp ce ea şterge rana. Totuşi, nu se observă nicio umflătură; nu este o fractură recentă, ci doar una

prost tratată, care probabil nu se mai poate vindeca aşa cum trebuie.

— Mulţumesc, soră, zice el, schimbând cu ea cea mai fugară dintre priviri, tachinând-o afectuos, înainte ca ea să îşi plece ochii şi să îngenuncheze odată cu celelalte pentru a-i săruta inelul şi a-i primi binecuvântarea.

În timp ce se îndreaptă spre intrare, el se adresează stareţei. A adus daruri din Anglia. Un vas peste care a dat în Winchester, o pereche de pocale de aur deosebit de arătoase, din Insula Sfântului Columba, gravate cu modele de noduri celtice, un crucifix plăcut vederii, incrustat cu agate, o sticluţă cu apă din scăldătoarea de la Bethesda. Carcasa unui mistreţ pe care au fost suficient de norocoşi să îl omoare pe drum şi nişte urcioare cu o tărie făcută din miere, pe care englezii pun mare preţ. Regele? Regele, Dumnezeu fie lăudat, este într-o stare de sănătate şi de spirit de zile mari. Iar acum, cu îngăduinţa maicii-stareţe, timpul fiind scurt, el are treburi urgente de discutat cu sora lui câtă vreme caii se odihnesc, iar oamenii lui se întremează.

Agatha îl însoţeşte în camera rezervată de regulă oaspeţilor laici. Are un cămin mai mare decât camera de primire a maicilor şi mobilier mai comod, iar ei i s-a acordat permisiunea de a aprinde câteva lumânări, deşi numai de seu; cele din ceară de albine sunt păstrate cu stricteţe pentru marile sărbători şi pentru Praznicul Sfintei Iustina. La lumina lor fumegoasă, îşi examinează fratele cu îngrijorare.

Pe chipul lui au apărut riduri noi, şanţuri adânci săpate pe obraz până la maxilar, iar castaniul buclelor care îi mărginesc tonsura e presărat cu şuviţe sure. Pielea fină de sub ochii este umflată şi cu nuanţe albăstrui, ca pieliţa unei prune lovite. A pierdut în greutate de când l-a văzut ultima oară, iar tenul, dincolo de oboseala drumului, îi este palid.

— Ce s-a întâmplat cu mâna ta? îl întreabă, ca şi cum răspunsul la această întrebare i-ar putea dezvălui răspunsurile la toate întrebările pe care simte că îi este interzis să le pună.

— A căzut un cal peste mine.

— Atunci ai noroc că eşti în viaţă, se închină Agatha.

El dă din umeri.

— Şi arăţi slab, insistă ea, preocupată ca o soţie cicălitoare.

Se aşteaptă să-l audă protestând, însă el nu o face.

— A bântuit febra în rândul trupelor. Nu am fost serios afectat, mulţumesc lui Dumnezeu.

— Trupe? Doar nu eşti încă alături de armată? Am crezut că bătăliile se vor fi terminat până acum.

— Terminat?

El repetă cuvântul ca şi cum e într-o limbă pe care nu o înţelege. Face o pauză, masându-şi încheietura.

— Parcă încerci să storci tot aerul dintr-o băşică. De îndată ce reuşim să înăbuşim o răscoală, se iveşte încă una în altă parte. Mereu în afara razei noastre de acţiune, într-o pădure fără poteci ori pe malul îndepărtat al unui râu fără vad de trecere. Sau, cel puţin, nu unul însemnat pe hărţile noastre. Drumurile lăsate de romani sunt distruse, unii spun că dinadins. Se poate ca William să-i fi supus pe thegni-prin mită ori ghioagă, însă oamenii aceştia nu ţin cont de stăpânii lor, la fel cum se întâmplă în Normandia.

— Carevasăzică, încoronarea fratelui nostru nu a fost bine primită de toată lumea. Auzisem ceva în privinţa asta.

Agatha arată spre un scaun, iar Odo îi acordă permisiunea să se aşeze, deşi el însuşi nu o face.

— La care dintre ele te referi? întreabă el. Winchester sau Londra?

— Una nu a fost de ajuns? Aşadar, se îndoia de ceea ce făcea?

— Winchester era capitala lui Godwinson. Londra este locul mai bun din punct de vedere strategic, însă Winchester are însemnătate politică. Eu... el... noi...

— Nu e nevoie de explicaţii. Aş îndrăzni să spun că niciodată nu vei reuşi să le descâlceşti. La Londra mă gândeam. Am auzit tot felul de zvonuri. Răzmeriţe, pârjoliri. E ceva din toate astea adevărat? întreabă ea, netezindu-şi veşmântul pe genunchi şi încrucişându-şi mâinile în poală.

Mirosul de lână umedă se adaugă celor amestecate de seu, lavandă şi izului de grajd.

— N-a fost nimic important, doar o neînţelegere. Thegnii saxoni au pus la cale o strigare rituală sau ceva asemănător, se pare că aşa obişnuiesc ei la încoronări.

Străjerii noştri au crezut că urma să fie o răzmeriţă şi au pus focuri pentru a o ţine în frâu în felul nostru obişnuit. Lucrurile s-au potolit în mai puţin de o oră.

Odo stă în faţa căminului, iar licăririle focului i se reflectă în ochi. Agatha se teme că e posibil ca elementul foc să fi pus stăpânire pe el, uscându-i sângele care în mod normal îi conferă temperamentul sangvinic. Asta ar explica febra şi pierderea în greutate, senzaţia pe care o are că se află în faţa unui bărbat devorat pe dinăuntru, cu scheletul arzându-i sub piele.

— Ştii, spune el, la încoronare, când i-am adus omagiu lui William pentru Kent, când am îngenuncheat şi mi-am pus mâinile într-ale lui, am simţit ceva între noi, o forţă aparte, ca un fulger. Chiar am crezut că eram invincibili, că puteam face orice dacă facuserăm asta. S-au scurs mai puţin de o sută de ani de când Rollo a îmbrăţişat creştinismul, iar acum descendentul lui e uns rege creştin. Precum Carol cel Mare.

— Am ghicit că ăsta ar fi motivul pentru care a ales ziua de Crăciun. Un om atât de banal, însă care se pricepe atât de bine la gesturi măreţe. Sau a fost, poate, ideea ta?

— Nu am vrut altceva decât să îl mulţumesc pe Dumnezeu, îi aruncă el un zâmbet enigmatic cu buzele strânse, deşi El ne-a arătat puţine semne că ar fi de partea noastră. Mă aşteptam ca lucrurile să fie mai uşoare.

— Doar nu tocmai tu, dintre toţi oamenii, ai căzut în capcana de a confunda calea uşoară cu cea bună, Odo.

Sunt întrerupţi de o servitoare care le aduce bucate şi băutură, aşteptând să îl servească pe episcop, însă Odo îi face semn să plece.

— Vă voi aştepta, Sfinţia Voastră, zice Agatha, deşi Odo nu se arată interesat de masa pe care ea a aranjat-o cu atâta atenţie pentru el: brânză şi mere amărui pe care el nu le poate găsi în Anglia, rachiu oferit de obicei numai celor suferinzi. El traversează încăperea până la fereastră şi priveşte afară, ştergând chiciura cu mâneca.

— Am foarte puţin timp, spune el, măsurând camera cu pasul, ridicând diferite obiecte şi aşezându-le înapoi, uitând de rana de la mână şi tresărind atunci când încearcă să-şi îndoaie degetele. Tot acest du-te-vino al lui face încăperea

să pară mică, cu întunericul timpuriu învăluind-o şi înghiţind lumina lumânării. Trebuie să îţi spun despre ţesătura lui Byrhtnoth.

— Despre ce? Cine este Byrhtnoth? Odo, te rog, stai jos.

El se aşază pe marginea scaunului.

— Ei bine? insistă ea. Dacă ai atât de puţin timp, trebuie să îmi spui despre ţesătură. Acesta este lucrul nemaipomenit şi suprinzător despre care mi-ai scris?

— Am văzut-o în biserica abaţiei de la Ely, un loc straniu. Oamenii din acele părţi o numesc insulă, deşi e aşezată într-o mlaştină, nu pe apă. Să spunem că aspiră să fie precum Mont-Saint-Michel, însă nu reuşeşte. În primul rând, bisericile lor de-abia permit luminii să pătrundă, ca şi cum le repugnă ca Dumnezeu să vadă ce se întâmplă înăuntru. Sunt păgâni, Agatha, cu toţi Sfinţii lor Augustin şi Cuthbert şi cu toată Istoria lui Beda. Am văzut pe altarele lor imagini ale zeilor nordici şi peste tot, mici racle ciudate, pline de sânge şi de pene.

Odo se înfioară şi întinde mâinile către foc.

— Odo, ai păţit ceva? Nu mi te amintesc astfel.

Nu, nu e chiar adevărat. L-a mai văzut în două rânduri aşa, sfâşiat între riscuri şi consecinţe, între iubire şi datorie. De ambele dăţi, la mijloc a fost mâna lui William. El se încruntă, gura i se mişcă, Agatha nu-şi poate da seama dacă pentru a rosti sau a-şi înfrâna cuvintele.

— Eu... visez...

Se scutură ca un câine care a ieşit din apă.

— Nu, n-am păţit nimic, poate un pic de febră, cum spuneam. Ţesătura. Nu este împletită, stilul este mai degrabă ca... broderia de pe haine sau odăjdii... în afară de culori. Fără auriu, fără purpuriu.

— Fără auriu? Mi-aş fi închipuit că vrei auriu din abundenţă, Odo.

— Îţi scapă ce e important, Agatha. E o poveste, o cronică în imagini despre Byrhtnoth, un soi de conducător tribal din ţinuturile dinspre răsărit ale Angliei, care a trăit acum aproape o sută de ani. Când a fost omorât, se pare că văduva lui a pus să se facă ţesătura în amintirea lui şi a dăruit-o abaţiei. E o bucată lungă de, nu ştiu, pânză, bănuiesc. Atârna pe toţi cei patru pereţi ai bisericii, ca o

friză. O vezi la lumina torţelor, iar personajele par să ţâşnească spre tine, atât de aievea, încât mi-am aşezat mâna pe mânerul spadei, pe jumătate crezând că vreun războinic avea să sară de pe zid şi să răzbune prin mine triumful lui William.

Râde mânzeşte.

— Bag de seamă că ai început să porţi spadă.

— Toate imaginile acestui Byrhtnoth şi ale oamenilor lui, luptându-se, ospătându-se, ţinând consilii, chiar făcând dragoste, continuă el, alegând să ignore dojana ei. Aveam impresia că se întâmplau aşa cum curge viaţa, cu unele planuri ordonate şi limpede văzute, altele obscure, înceţoşate, contradictorii.

De aceea nu are nevoie de aur. E povestea unei vieţi, o viaţă adevărată. Există şi o legendă, însă e scrisă în engleză. Mi-am propus să învăţ să le vorbesc limba, însă îşi scriu slovele ciudat, e dificil s-o citeşti. Dar nu contează, imaginile vorbesc de la sine. Minunate imagini, cu oameni de rând, astfel că artistul nu a trebuit să respecte convenţiile.

— De a reprezenta sfinţii, de pildă? Fără nimburi, fără ochi ridicaţi înspre cer? Dacă ai un picior mai scurt ori un nas borcănat, artistul poate să le înfăţişeze întocmai? încep să înţeleg ce spui.

— Niciuna dintre constrângerile sfinţeniei.

Ochii li se întâlnesc, schimbă zâmbete complice.

— Şi m-a făcut să mă gândesc, continuă el, că ar fi o excelentă cale de a lăsa mărturie despre ce am înfăptuit noi.

— Cu siguranţă că o cronică ar dăinui mai mult. Sau un poem. Tu ai putea fi Turpin, iar William ar fi Roland2. Bucata ta de pânză îmi pare un lucru fragil. Ar putea să putrezească la soare, să fie roasă de şoareci, orice. Sau să fie privită de-a-ndoaselea.

— Poate, dar la fel se poate întâmpla şi cu o carte şi, pe deasupra, cine citeşte cărţi? Doar o mână de călugări şi învăţaţi. O ţesătură poate fi arătată oriunde...

— Una suficient de mare.

— Una suficient de mare, îţi dau dreptate. Ideea mea e că ar trebui să aibă cămin permanent în Bayeux, în noua

catedrală, dar ar putea călători. Să fie văzută şi înţeleasă de oricine, cu ştiinţă de carte ori ba, saxon ori normand. Şi are meritul că totul se petrece în acelaşi timp, precum viaţa adevărată, binele şi răul echilibrându-se unul pe altul. Îmi pare că aşa ceva e imposibil de obţinut în cărţi, unde vezi numai o pagină odată. Cărţile povestesc, imaginile sugerează.

— N-ar putea fi ăsta un lucru periculos? Dacă vrei să fii sigur că oamenii înţeleg evenimentele din punctul tău de vedere?

— Numai dacă avem ceva de ascuns.

Odo face o pauză, ca şi cum ar aştepta un răspuns, apoi continuă:

— Aşadar, te voi duce să vezi aceasta ţesătură a lui Byrhtnoth şi atunci o să înţelegi ce vreau.

O senzaţie de spaimă o cuprinde pe Agatha, ca un fior de frig. Focul s-a liniştit într-o pâlpâială slabă, iar încăperea, în afara penumbrei lui, este aproape în întuneric. Ea agită tăciunii şi aruncă în cămin lemne proaspete. Poate n-a priceput greşit.

— De ce trebuie să înţeleg, Odo?

— Nu am spus deja? Tu o vei desena pentru mine. Aceasta este favoarea pe care mi-o doresc din partea-ţi. Am întors problema pe toate feţele, iar tu eşti alegerea evidentă. Ai darul reprezentării. Te poţi alătura suitei mele, în aşa fel încât să-ţi descriu întâmplările noastre oricând mi le amintesc şi putem fura câteva minute. Ar fi dificil să găsesc răstimpuri mai lungi, după cum îţi poţi închipui. Apoi, când desenul e gata, cine ar fi mai potrivit să caute brodeze cu dibăcia de care am eu nevoie? Ca sora regelui, pe deasupra călugăriţă, tu poţi intra oriunde. Mă voi asigura că ai toată autoritatea şi banii necesari.

— Stai, Odo, stai! Nu pot face asta. Nu pot pleca de aici. Nu am mai trecut de aceste ziduri de cincisprezece ani. Nu mai cunosc felul în care lumea îşi întoarce roata. Şi doar pentru că îmi plăcea să desenez când eram copilă nu înseamnă că pot reuşi într-o însărcinare precum cea pe care o ai tu în minte. Trebuie să găseşti pe altcineva. Se spune că lucrătoarele cu acul engleze ar fi printre cele mai pricepute din lume. Cu siguranţă poţi găsi în Anglia pe

cineva mai bun decât mine să schiţeze şi să dea viaţă ţesăturii tale.

— Nu m-ai înţeles cum trebuie, Agatha. Bineînţeles că în Anglia se găsesc oameni suficient de iscusiţi. Am aflat că în Canterbury există o tradiţie puternică, lucru folositor pentru noi, fără îndoială...

— Ah, da, noul tău scaun de domnie! Spune-mi, cum se simte un episcop normand în noua piele de conte saxon?

— Am speranţe că voi fi mai mult decât atât.

— Mai mult, Odo? Nu eşti deja stăpânul a jumătate din noul regat al fratelui tău? Trebuie să îţi aparţină toate jucăriile lui?

— Nu pământ vreau, Agatha, ci arhiepiscopia. Nu mă poţi vedea ca arhiepiscop de Canterbury?

Ea clatină din cap exasperată. Oare nimic nu-i de ajuns pentru Odo? Este limpede că William se foloseşte de această foame a lui, ţinându-l aproape cu promisiuni, ca un şoimar care dresează o pasăre cu bucăţele gustoase, dar ei i se pare o alianţă stânjenitoare, oricât de mult se iubesc unul pe altul.

— Ar fi nebun să concentreze atâta putere într-o singură pereche de mâini. Mai ales în ale tale, adăugă în sinea ei. Dar Lanfranc? Cu siguranţă că urmează să dobândească şi el ceva.

Odo flutură dispreţuitor din mână, trăgând brusc aer printre dinţi când fărâmele de os i se mişcă în încheietură.

— Ce a făcut Lanfranc în afară de a merge şi a vorbi cu papa? Eu am susţinut campania şi am oferit o sută de corăbii pline cu bărbaţi înarmaţi şi cai. În plus, Lanfranc nu va părăsi niciodată Caen. Deja a refuzat Rouen. De ce şi-ar dori Canterbury? E chiar mai departe de îndrăgiţii lui Alpi. Să revenim la ţesătură. Motivul pentru care am nevoie de tine este acesta: tu eşti singura persoană căreia îi pot spune orice. Suntem atât de apropiaţi ca vârstă, încât uneori mi se pare că suntem gemeni. Avem totul în comun, chiar şi pe William. Mai ales pe el. Noi doi suntem cei ale căror destine le-a influenţat cel mai mult, nu-i aşa?

Ea se vede nevoită să încuviinţeze din cap. William e cel care a făcut-o să se supună Regulii Sfântului Benedict şi să-şi strunească imaginaţia prin disciplina rugăciunii.

— Să-ţi vorbesc ţie va fi ca şi cum aş vorbi cu mine însumi. Pentru că lucrurile nu sunt simple, iar dacă vreau să am parte de o adevărată capodoperă, nu pot face ca ele să fie simple. Nu pot face asta fără tine. Mă înţelegi?

— Nu chiar, dar e adevărat că îţi datorez o favoare şi, conte englez sau nu, tu eşti episcopul meu, aşa că trebuie să fac precum îmi porunceşti. Dar, Odo...

— Da?

— Dacă, atunci când voi fi în lume... Dacă...?

— Vei fi puternică, aşa cum ai fost întotdeauna. Nu am cunoscut nicio femeie mai hotărâtă să reziste tentaţiei, nici bărbat, dacă stau bine să mă gândesc. Am încredere în tine, Agatha, întotdeauna am avut, altfel nu ţi-aş fi luat partea împotriva lui William în chestiunea căsătoriei. Vreau să plec înainte de căderea nopţii, aşa că mergi şi te pregăteşte.

Are puţine de împachetat, iar majoritatea timpului acordat de el pentru pregătiri şi-l petrece în rugăciune, în capelă. Se roagă pentru ascultare, se roagă să se poată supune bucuroasă voinţei lui, voinţei episcopului ei, trimisului lui Dumnezeu pe pământ. Se roagă pentru forţă, ca să reziste tentaţiilor lumeşti, şi pentru clarviziune, ca să deosebească binele de diavolul împodobit cu aripi de înger. Însă rugăciunile i se încâlcesc, fiindcă, salvând-o de la căsătoria pe care William o aranjase pentru ea, Odo nu a făcut altceva decât să închidă ochii la instinctele ei de păcătoasă, să îi acorde iertarea fără vreo mărturisire şi să-şi pună propriul suflet într-un pericol la fel de mare ca şi cel care-l ameninţa pe-al ei. E adevărat ce spune, că sunt atât de asemănători încât aproape sunt aceeaşi persoană în două trupuri diferite, însă Agatha se teme că asemănarea ar putea să nu fie atât de benefică pe cât crede el.

Thegn, membru al nobilimii anglo-saxone, pe care regele îl împroprietărea cu pământuri ca răsplată pentru serviciile militare (n. Tr.).

Personaje din *Cântecul lui Roland,* poem epic francez (n. Red.).

ALEGERE

Sărbătoarea Recoltei 1068

La două zile după ce a sosit în Winchester, William

Bastardul a plecat din nou, şi, odată cu el, fraţii şi oamenii săi de încredere. După o slujbă de încoronare grăbită şi discretă, săvârşită îndărătul uşilor închise, cu petele de sânge de un ruginiu spălăcit ale răniţilor din răzmeriţă încă pătând pardoseala, s-au aşternut cu toţii la drum către Londra, lăsând în urmă o garnizoană sub conducerea unui cavaler din Calvados, un vasal al episcopului Odo, care se pare că avea o soţie din Anglia. Nu că asta i-ar fi trezit vreo simpatie pentru englezi. A închis oraşul, asumându-şi el însuşi sarcina de a aduce provizii de hrană, pe care le vindea apoi la preţuri exorbitante, păstrându-şi cele mai alese bucate pentru masa lui şi a ofiţerilor.

Forţată să abandoneze orice plan pe care şi l-ar fi făcut de a se întoarce în Colchester, Gytha a căutat adăpost în gospodăriile bărbaţilor care îi fuseseră loiali regelui Harold şi prieteni cu lady Edith. Însă, pe măsură ce iarna se înăsprea şi mâncarea devenea mai greu de găsit, bunăvoinţa lor s-a risipit. Nici dibăcia ei cu acul, nici devotamentul faţă de stăpâna ei nu mai aveau mare greutate pentru oamenii obligaţi să se deprindă cu noii lor stăpâni ca să poate pune copiilor o pâine pe masă. Nu exista nicio veste concretă despre soarta lui lady Edith sau a copiilor ei. Unii spuneau că fuseseră trimişi în exil, alţii, că fuseseră executaţi, în ciuda măreţelor asigurări din noiembrie ale episcopului de Bayeux, iar alţii, că lady Edith ar fi înnebunit şi ar fi fost închisă într-o mănăstire. Treptat, adevărul a încetat să mai conteze, iar figura lui Edith şi a copiilor ei, la fel ca a regelui Harold, au început să se estompeze, devenind folclor, carnea lor metamorfozându-se în cuvintele poveştilor şi ale cântecelor, legende învăluite în straiele amintirii.

Într-o noapte, la puţină vreme după Epifanie, incapabilă să doarmă din cauza frigului şi a foamei, Gytha s-a ridicat, şi-a tras mantia în jurul umerilor şi a ieşit tăcută din iatacul femeilor din casa în care stătea. Dinţii îi clănţăneau în aerul îngheţat, iar picioarele îi tremurau de slăbită ce era, fiindcă trebuia să se îndrepte mereu, la ora mesei, către familia gazdei sau către gărzile ei şi adeseori renunţa la mare parte din porţie în favoarea copiilor. Dar la lumina aspră a stelelor părea să se simtă întreagă din nou, aşa că a tras în

piept aerul rece care i-a ajuns până în stomac şi i-a dat putere, puterea de a face parte din pământul bocnă de sub picioarele ei, care o primea cu bucurie înapoi de unde venise. Ţărână din ţărână. Ştia că Marele Somn o pândea, aşteptându-şi şansa. Încet, cu braţele larg deschise ca pentru a îmbrăţişa un iubit, şi-a întors faţa către el.

Însă Moartea avea ochii unei femei, cu pupilele goale, lipsite de scânteie, dilatate, ca nişte găuri pe chipul ei. Trupul îi era ca al unei păsări despicate şi întinse pe grămada de lemne de lângă clădirea bucătăriei, cu coapsa strălucind palid în lumina stelelor, scuturat de împingerile bărbatului care o regulă precum un şobolan mort de frica unui câine. Gytha a încercat să se întoarcă, însă privirea femeii a ţintuit-o locului. Era captivată de indiferenţa ei, de senzaţia că, de fapt, nimeni nu locuia înăuntrul acelui corp care se supunea bărbatului, acum istovit, care, după un moment de inerţie, şi-a îndreptat tunica şi a aşezat ceva care arăta ca o bucată de pâine în palmele deschise ale femeii. Şi, amintindu-şi de cei doi soldaţi normanzi de pe zid, şi-a dat seama că exista o cale de a rămâne în viaţă, de a păstra vie amintirea lui Harold şi a lui Edith şi de a-şi hrăni ura faţă de Odo de Bayeux.

Închiriază una dintre cămăruţele din spatele băii publice din oraş. Din câştigurile ei, şi-ar fi putut permite o cameră proprie, chiar o casă modestă, instalându-se ca o curtezană de rang mic, cu domni care ar veni regulat şi ar masca plata prin daruri. Dar nu are nicio dorinţă ca o asemenea muncă să se îmbine cu restul vieţii ei. Se spune că Peg Chioara a făcut această greşeală. O mare frumuseţe la viaţa ei, le oferise plăcere thegnilor, comercianţilor şi cetăţenilor de vază ai oraşului, ba chiar îşi cumpărase şi un loc de veci sub pardoseala naosului mănăstirii. Însă când a fost prinsă încercând să lepede un copil, niciuna dintre legăturile ei sus-puse nu a putut-o salva de lapidare. Cei care îşi amintesc spun că judecata a fost cu atât mai crudă cu cât jumătate dintre cei care au pronunţat sentinţa trecuseră prin patul ei. Aşa că, plină de cicatrice şi fără dinţi în gură, târându-şi un picior şi cu o scobitură acoperită de zbârcituri acolo unde ochiul ei obişnuia să strălucească a iubire, cerşeşte acum în faţa băii publice, mai-marii oraşului

permiţându-i să rămână acolo numai ca avertisment pentru celelalte femei sau poate ca să-şi uşureze conştiinţele lor încărcate.

Gytha îşi consideră munca drept ceva care se întâmplă în intervalele dintre bătăile inimii, în spaţiul dintre respiraţii, un lucru vremelnic şi marginal, fără nimic în comun cu femeia care este ea cu adevărat. Păstrează doar cât e nevoie să supravieţuiască, bani pentru chirie şi păcură, pentru noi tălpi la pantofi, pentru material ca să-şi facă o rochie de rezervă şi o mantie de iarnă, pentru suficientă mâncare care să menţină iluzia fecundităţii în rotunjimea sânilor, în povârnişul pântecului, în unduirea şoldurilor. Restul îl dă mănăstirii pentru a-i ţine în viaţă pe orfani, mergând acolo la asfinţit, cu gluga trasă bine pe faţă ca să nu fie recunoscută, lăsând portarului daruri în bani şi mâncare, iar ocazional, câte o bijuterie.

Este populară şi poate precepe tarife mari pentru serviciile ei fiindcă se ştie stearpă. În prima lună după întâlnirea cu soldaţii, când nu a sângerat, s-a temut de ce era mai rău. Apoi a mai trecut o lună şi încă una şi, deşi rămânea curată, nu a avut parte de niciunul dintre semnele sarcinii. A presupus că fertilitatea îi încetase, luată şi dusă precum lady Edith în căruţa acoperită sau dată uitării precum cadavrul lui Harold mâncat de valuri. Auzise de asta înainte, la femei care suferiseră şocuri; ştia şi că era o problemă răspândită în anii de foamete, care se rezolva de obicei de la sine când mâncarea se găsea iar în abundenţă.

Dar nu are niciun regret. Ce altceva îi aducea ei un pântec roditor decât durere în trup, dublată de suferinţa inimii? Cel puţin nu trebuie să-şi ia precauţiile pe care le iau celelalte pentru a se feri de concepţiune. Nu trebuie să înghită albine ori să bea urina clienţilor sau să-şi spoiască părţile femeieşti cu tinctură de miere şi excremente. Nu trebuie să ţopăie de şapte ori pe piciorul stâng după ce a făcut-o. Bărbaţii nu sunt obligaţi să se retragă şi să se descarce pe burta ei, în aerul care le omoară sămânţa cu uscăciunea lui, în ciuda aburului de la băi. Nu încearcă să îi incite să ejaculeze în orificii neîngăduite de Biserică, decât dacă, bineînţeles, aşa preferă ei şi sunt pregătiţi să plătească pentru un astfel de hatâr. Ea nu e complicată,

lucru ce place bărbaţilor în aceste zile pline de zvonuri şi de revolte. Indiferenţa ei li se pare irezistibilă, o provocare pe care o atacă iarăşi şi iarăşi, dar niciodată n-o epuizează.

Chiar şi cei blajini sunt brute, zvârcolindu-se şi gâfâind deasupra ei, apăsându-i şi golindu-i pieptul de aer, cu strigătele lor scurte de triumf în timp ce sămânţa le ţâşneşte în pântecul ei fără rod. Nu le priveşte niciodată chipurile, îmbujorate, schimonosite, absorbite de sine, sau micile zâmbete scrâşnite cu care îşi rearanjează hainele, îi înmânează daruri în bani sau câte o halcă de carne, câţiva metri de postav ori o bijuterie modestă care nu le va lipsi soţiilor lor, după care spală putina. Dacă şi-ar permite să dea curs dispreţului pe care îl simte ridicându-se înăuntru-i ca fierea, îi e teamă că ar putea dilua ura pe care o nutreşte pentru fratele hrăpăreţ al lui William Bastardul.

Sora Jean-Baptiste soseşte la sfârşitul unei zile aglomerate. După-amiezile călduroase de vară sunt bune pentru muncă. E soiul de vreme care pune în mişcare puricii şi aduce muşterii la băi. Şi ce negustor, într-o dispoziţie languroasă după aburi, cu pielea furnicându-l după răsfăţul slujitorilor cu perii şi prosoape, vrea să se întoarcă degrabă în odaia lui de lucru îmbâcsită sau într-o sală mohorâtă ori la rigorile din alcovul unei neveste cicălitoare? Gytha stă întinsă pe pat, singură pentru moment, cu şnururile de la pieptul rochiei desfăcute, cu braţele încrucişate sub cap, amintindu-şi o poveste pe care mama ei obişnuia să i-o spună, despre împăratul Romei şi cum visase el o fecioară. Pe jumătate adormită, pe jumătate trează, Gytha poate auzi perfect limpede vocea mamei în minte, cântecul ei galez sunând când mai tare, când mai încet, ca şi cum ar sta chiar lângă ea, şi nu ar fi murit acum doisprezece ani, aducând pe lume un prunc.

Iar când el s-a trezit, nici viaţă, nici fiinţă, nici veac nu i-a mai rămas, fiindcă văzuse o fecioară în somnul său. Niciuna dintre încheieturile oaselor sale nu era acolo, nici albul unei singure unghii, ca să nu mai vorbim de partea care putea fi mai mare de atât, dar care era plină de dragoste pentru fecioară.

Nu poate să-şi alunge regretul din voce atunci când aude paşi ezitând de cealaltă parte a draperiei de la intrarea în

cămăruţa ei. Asemenea amintiri vii apar foarte rar.

— Sunt singură. Poţi intra.

Se ridică încercând să-şi strângă şnururile, bombându-şi sânii, încă plini şi fermi, dar nu la fel de ridicaţi pe cât cere noua modă, deşi trebuie să recunoască, înciudată, că stilul de îmbrăcăminte normand, mai strâmt, i se potriveşte mai bine decât tunica saxonă largă.

— Costă un penny, zice ea, pe care mi-l dai la început, iar eu îl voi cântări, ia aminte. Fără monede pilite pe margini.

— Mă bucur că acorzi valoarea cuvenită serviciilor tale. Cu toţii suntem preţioşi în ochii Domnului.

Gytha priveşte în sus uimită şi vede o călugăriţă stând la picioarele patului, imaculată în rasa ei neagră şi cu vălul alb, cu un crucifix simplu din lemn atârnându-i la gât. Zâmbeşte, fapt ce o irită şi mai mult pe Gytha, iar pielea fină şi fără de vârstă din jurul ochilor se încreţeşte uşor. Gytha termină de legat şnururile, încercând discret să se acopere mai mult cu rochia, dorindu-şi acum să se fi urnit pentru a se spăla după ce plecase ultimul bărbat. Călugăriţa o măsoară din priviri cu obiectivitatea unui negustor care evaluează sănătatea unui cal, văzând, simte Gytha, dincolo de aparenţe. Apoi îşi mută privirea şi cercetează tot ce e în jur, spaţiul îngust dintre scândurile grosolane care despart firida Gythei de cămăruţele alăturate, tencuiala scorojită de pe zidul igrasios din spate, mobilierul compus doar dintr-un pat şi un scăunel, care serveşte şi drept noptieră.

— Doar lucrurile trebuincioase, comentează ea, deloc diferit de propria mea chilie, la drept vorbind.

— Consolările pe care le ofer eu sunt în bună măsură mai puţin complicate decât consolările religiei, doamnă.

— Bine, spune călugăriţa, parcă admirând o broderie sau o subtilă eschivă de spadă, foarte bine.

O normandă nou-venită, judecând după accent, şi cu sânge nobil. Ce caută aici? Evident nu se numără printre măicuţele trimise din când în când de către consiliul oraşului spre a se asigura că femeile nu poartă vreo boală, care împart platitudini pioase odată cu pomezile şi cu poţiunile lor din ierburi, fără a se aştepta la vreun miracol.

— Mă poţi înţelege, aşadar, continuă călugăriţa. Mi-e

teamă că nu stăpânesc încă graiul vostru pe cât de bine mi-ar plăcea.

— Vă înţeleg.

— Bine. Tu eşti Aelfgytha? De la moşia din Colchester?

— Da, răspunde ea prudent.

De unde ştie această călugăriţă normandă cine e ea şi ce ar putea să vrea de la Gytha?

— Atunci, mă bucur că te-am găsit. Nu a fost uşor. Pot lua loc?

Gytha face un semn cu bărbia în direcţia scăunelului, apoi se reazemă de zid, cu genunchii la piept, schimbându-şi poziţia pentru a o putea privi în faţă pe călugăriţă. Aceasta se aşază cu spatele drept, cu mâinile împreunate în poală ca şi cum ar fi într-o capelă. Gytha îşi înconjoară genunchii cu braţele şi aşteaptă, în cămăruţa alăturată, murmurul conversaţiei, foşnetul hainelor, clinchetul banilor care îşi schimbă stăpânul au luat locul strigătelor pasiunii.

— Sper că fiică-ta se va face bine în curând, o aude pe vecina ei spunând în timp ce clientul pleacă.

— Ar trebui să mă prezint, începe călugăriţa. Mă gândesc că eşti cu totul nedumerită şi te întrebi de ce ar hoinări o călugăriţă din Normandia prin sudul Angliei în căutarea ta.

— Îmi pun foarte puţine întrebări de-acum, doamnă. Nu serveşte la nimic, îmi amintesc de cei care au văzut în cometa din primăvara trecută un semn bun pentru regele Harold.

— Eşti înţeleaptă, Aelfgytha. Unii oameni din Falaise, de unde vin eu, au crezut că anunţa A Doua Venire.

— Veţi fi ştiind mai multe decât mine despre asta, doamna mea.

Călugăriţa o priveşte cu şiretenie.

— Timpul mă zoreşte. Stăpânul meu, stăpânul meu de pe pământ adică, de ale cărui treburi mă ocup, este un om căruia nu-i place să fie lăsat să aştepte. Pe scurt, numele meu este Jean-Baptiste şi vin cu o însărcinare din partea noului conte de Kent, care este fratele meu şi a condus o armată în recenta cruciadă.

— Cruciadă? Asta e ceea ce credeţi voi că faceţi? Că sunteţi într-o cruciadă? Fiindcă mie mi se pare că nu faceţi altceva decât să ne daţi foc la biserici de când aţi ajuns. Un

creştin evlavios nu mai are unde să meargă pentru a-l slăvi pe Domnul. Nici măcar la catedrala Canterbury, din câte aud. Presupun că s-a întâmplat tot din ordinul contelui vostru.

— Contele meu, aşa cum îl numeşti tu, nu fusese încă învestit cu acest titlu când catedrala a ars din temelii. Probabil că nici nu văzuse Canterbury-ul cu ochii lui. Ai face bine să-ţi aminteşti că arhiepiscopul Stigand se afla sub interdicţie când l-a încoronat pe Harold de Wessex. Poate că focul a fost trimis de la Domnul.

Calmul călugăriţei este de netulburat.

— Împotrivirea este întotdeauna mai eficientă când ştii cum stau lucrurile, continuă ea, dar Gytha dă din umeri posacă. Contele i-a făcut regelui un mare serviciu în timpul... invaziei şi doreşte să lase o mărturie a faptelor sale. Iar aici intri tu în discuţie.

— Mi se pare greu de crezut ca puternicul vostru conte să aibă nevoie să trimită până în Winchester după o târfă. Nu există bordeluri în Canterbury? Nu ţine un ciopor de curtezane care să-l urmeze, aşa cum fac mai toţi bărbaţi importanţi?

— Dar nu ai fost mereu târfa, nu-i aşa, Aelfgytha?

— Oamenii voştri au făcut din mine una. Ce am fost înainte nu poate să vă intereseze.

— Multă lume a suferit pentru a-l pune pe regele William pe tron şi nu toţi sunt saxoni. Nu are niciun rost să ne plângem singuri de milă.

Amărăciunea bruscă din tonul ei o face pe Gytha să ridice privirea. Pentru scurt timp, ochii li se întâlnesc într-o scânteiere de înţelegere reciprocă. Însă clipa trece şi, rănită de cuvintele trufaşe ale călugăriţei, Gytha caută cu disperare o cale mai limpede de a-şi exprima sentimentele.

Normanzii sunt precum bărbaţii care apelează la serviciile ei. Nu o văd ca pe o femeie, o fiică, o mamă, o soţie, o persoană umană pe de-a întregul, care să fie apreciată sau pedepsită pentru ceea ce are ea unic. Pentru ei, este doar o gaură în care să se afunde, preţul câtorva momente de uitare. Când Bastardul a privit spre mare şi şi-a închipuit insula pe care îşi propunea să o cucerească, ce a văzut el? Nişte pământ, atâta tot. Pământ pentru cultivat,

teren pentru construit, păduri pentru vânătoare. Nu oameni, nu anglo-saxonii sau celţii ori danezii sau toţi ceilalţi care alcătuiau comunităţi străvechi şi complicate, în care Hristos şi Thor şi chiar Jupiter se ospătau din aceeaşi farfurie. A văzut piatră, nu biserici şi săli de adunare ori misterioasele ruine ale templelor şi ale vilelor romane care se prăbuşeau pe coamele golaşe ale dealurilor ca nişte ecouri pietrificate. A văzut aur, dar nu în felul în care îl lucrau meşterii pentru a incrusta safire întunecate sau adulare lăptoase, nici brodeze ca ea care puteau transforma firul de aur într-un soare răsărind sau în nimbul unui sfânt ori în scânteierea din ochiul unui îndrăgostit ce îşi contemplă iubita. Ce vedea el, Bastardul cu părul ca de Iudă, era pur şi simplu reflexia lăcomiei sale. Dar nu-i poate mărturisi asta călugăriţei normande, sora contelui de Kent, aşa că rămâne tăcută.

— Nu mai ai nimic de zis? o descoase sora Jean-Baptiste. Atunci lasă-mă să-ţi explic ce vreau de la tine. După cum am spus, contele vrea să aibă o mărturie despre invazie şi te rog, pentru moment, să nu discutăm despre înţelepciunea acestei dorinţe. Dorinţele oamenilor de seamă sunt ca nişte lucruri date, nu-i aşa? Precum vremea sau orele de lumină şi de întuneric. Noi nu putem face nimic pentru a le schimba. Ideea lui este că ar trebui să ia forma unei pânze brodate care să înfăţişeze toate evenimentele ce au dus la încoronarea lui William. Eu am desenat modelul, iar acum caut cele mai bune brodeze pentru a o executa.

Face o pauză.

Aşteaptă cumva un semn de recunoştinţă pentru complimentul ei, se întreabă Gytha. Ei bine, las-o să aştepte! A mânuit acul în casele saxone, pentru nobilii saxoni şi bisericile lor; normanzii au făcut-o târfa de acum, care nici măcar nu se oboseşte să-şi peticească un ciorap.

— Stareţa abaţiei Sf. Maria Egipteanca din Colcheser mi-a spus că, în timpul unei vizite la abaţie, concubina defunctului conte de Wessex a remarcat felul în care lucrezi, continuă sora Jean, şi te-a luat în suita ei. Aşa că am venit aici în Winchester să te găsesc. Deşi nu a fost uşor. Ţi-ai ascuns bine urmele. Majoritatea oamenilor pe care i-am

iscodit mi-au spus că toate femeile lui Edith Gât-de-Lebădă au plecat în exil cu ea.

Exil. Slavă Domnului, ah, slavă Domnului că este încă în viaţă!

— Carevasăzică nu a murit?

Nu-şi poate ascunde uşurarea din voce. Auzind-o, călugăriţa îi aruncă un zâmbet iute şi cald, care o face să pară mai tânără, mai puţin severă.

— Unde este? Ştiţi? Este în grija contelui vostru?

— Vai, nu ştiu mai multe decât am aflat în drumurile mele. Dar există, de obicei, un sâmbure de adevăr în zvonuri, aşa că pare probabil să nu fie moartă.

— Zvonuri, niciodată altceva decât zvonuri, zice Gytha şi corpul i se sprijină din nou, moale, de perete.

— Ei bine, de un lucru poţi fi sigură: nu se află în Winchester. Poate, dacă vii cu mine în Canterbury, o să descoperi mai multe în afara acestor ziduri.

— Doamnă, sigur că ar trebui să fiu flatată de atenţia voastră şi da, am fost o brodeză bună, însă toate acestea aparţin trecutului. Azi sunt doar o târfă. Îi voi gâdila mădularul contelui vostru, pentru un preţ, dar nu şi vanitatea. Am prea puţine lucruri de care să fiu mândră; permiteţi-mi măcar să mă mândresc că sunt saxonă.

Auzind-o, sora Jean-Baptiste ridică din sprâncene. Gytha, scundă şi cu tenul închis la culoare, nu arată nici pe departe ca o saxonă.

— Acum o să vă rog să plecaţi. Trebuie să muncesc.

— Nu cred. E târziu şi nu aud pe nimeni afară. Îţi ofer o slujbă respectabilă şi pe care te poţi bizui mulţi ani de acum încolo. Vei avea un acoperiş trainic deasupra capului, mese regulate şi protecţia unuia dintre cei mai puternici bărbaţi din Anglia, care a servit până şi drept regent.

— Mă pot bizui pe munca pe care o am acum, soră, chiar dacă nu e respectabilă. Cu mult mai mult mă pot bizui pe ea decât pe broderie, ca să zic aşa, una nefiind altceva decât un lux, iar cealaltă – după cum ar spune bărbaţii – o necesitate a vieţii.

— Aelfgytha, am văzut sfita care i-a atras atenţia lui Edith Gât-de-Lebădă. Dumnezeu ţi-a făcut un mare dar. E datoria ta să-ţi foloseşti talentul cu înţelepciune.

— Şi cine spune că nu o fac?

— Ah, te rog. Acum vorbeşti ca un copil. În plus, nu vei munci pentru un lux. Va fi un fel de cronică, o relatare a evenimentelor importante, şi va fi atârnată într-o catedrală. Pentru ca oamenii să vadă şi să înveţe.

— O catedrală? Mi s-a părut că aţi spus...

— Contele este şi episcop, în Normandia.

Gytha simte cum sângele i se opreşte în vene. Când deschide gura pentru a vorbi, îşi dă seama că şi-a ţinut respiraţia câteva clipe. Totul s-a prăbuşit în jur, dintr-odată nu mai există nimeni pe lume decât ea şi călugăriţa, întrebarea îi stă pe buze, iar ceea ce ştie călugăriţa poate însemna totul sau nimic.

— Unde? întrebă ea, cu voce mai nepăsătoare.

— Bayeux, răspunde sora Jean-Baptiste pe un ton plăcut. Construieşte o nouă catedrală acolo. Şi-a pus în cap să atârne broderia în naos.

Călugăriţa continuă să vorbească, însă cuvintele ei nu sunt altceva decât zgomot de fundal pentru Gytha, amestecându-se cu vocile şi cu paşii celor de afară, care se grăbesc să intre înainte de căderea nopţii, sau cu forfota corpurilor care îşi schimbă poziţia în cămăruţele alăturate. Bayeux. Cuvântul îi răsună în cap precum vuietul clopotului ce anunţă stingerea. Evident, aşadar, că ţesăturile lui lady Edith nu au fost suficiente pentru el, iar lăcomia lui i-a scos Gythei în cale această şansă. Mica încăpere este îmbâcsită şi pute a sudoare şi a spermă. Începe să se simtă ameţită, detaşată, parcă s-ar privi din afară pe ea însăşi.

— Şi cum o să fie această pânză? întreabă ea, de îndată ce poate avea încredere în propria voce, străduindu-se să îşi păstreze tonul degajat, nonşalant, neimplicat. Sper că va înfăţişă adevărul. Refuz să cos minciuni. În plus, o vor vedea mult mai mulţi oameni decât dacă ar citi o cronică. Contele vostru va fi dibuit mult mai repede decât un povestitor care îşi schimbă cuvintele.

— Aşadar, vei veni?

— Ţine asta de voi, doamnă? întreabă ea.

Dacă el are vreun cuvânt de spus, atunci s-ar putea să fie conştient de identitatea ei, ceea ce i-ar îngreuna sarcina.

— Aş fi crezut că vrea să aleagă el însuşi, spune ea, dacă

pânza e atât de importantă pentru el.

— Mi-a încredinţat mie sarcina cu totul. Eu sunt cea care alege.

Alegere. Nu a existat niciodată vreo alegere pentru o femeie, nu de când Eva a ales şarpele. Bineînţeles că va merge cu sora Jean-Baptiste, deşi nu pentru motivul pe care ea şi-l închipuie. Dă din cap în semn de aprobare.

— Bine, rosteşte călugăriţa, apoi se ridică şi îi întinde mâna. Atunci aşa rămâne. Îmi petrec noaptea la abaţie. Vino mâine la *prima* şi vom pleca spre Canterbury.

Strânsoarea soréi Jean-Baptiste este viguroasă şi uscată, deşi mâna ei pare delicată ca o pasăre cântătoare în cea a Gythei.

În prima zi a călătoriei lor, înaintează încet. E înghesuială pe drumul îngust, ticsit de care încărcate cu grâne, huruind între câmpuri şi mori, grupul lor fiind nevoit să părăsească poteca şi să intre în pădurile şi luncile care o străjuiesc. În urma lor, vin cete de bătrâni şi de băieţi cu îmblăcie şi coase pe umeri, alaiul obişnuit de călugări desculţi, vânzători ambulanţi, prostituate. Dacă prinde privirea vreunei fete, Gytha îi zâmbeşte complice, însă rareori primeşte în schimb altceva decât o încruntătură sau o uitătură indiferentă. Fără cocarda albă a profesiei prinsă de glugă, ele nu o recunosc, aşa că, într-un târziu, Gytha încetează să mai încerce, călărind cu ochii aţintiţi în jos, ca o femeie respectabilă.

Ploaia de peste noapte a transformat pământul ars într-un noroi vâscos ce li se lipeşte de haine şi de chipuri şi în care caii alunecă şi se poticnesc. În mai multe rânduri, trebuie să aştepte ca escorta lor să ajute la despotmolirea carelor, aşternând sub roţi crengi smulse din tufişuri ori snopuri de paie. Înaintarea nu le este înlesnită de faptul că sora Jean-Baptiste insistă să se oprească o dată la trei ore pentru a spune rugăciunile zilnice, deşi comandantul escortei le-a avertizat că sunt ţinte uşoare pentru tot soiul de nelegiuiţi de pe porţiunile mai liniştite ale drumului.

— Prostii, a replicat ea. Regele se laudă că un om poate călători în lung şi în lat prin Anglia, cu o bucăţică de aur la piept, şi nu i se întâmplă nimic, iar eu îl cred.

Bineînţeles că nu crede, după ce-a călătorit alături de

Odo cu un an în urmă, notându-şi ce-i povestea el despre invazie în timp ce făcea turul noilor moşii, participa la concilii, cerceta pergamente, ţinea judecăţi, negocia zeciuiala cu stareţi suspicioşi, încercând să le explice obligaţiile de a păstra ordinea şi pacea unor şerbi neîncrezători. Folosea peste tot autoritatea noii sale peceţi, care, pe o parte, îl înfăţişă ca episcop, cu chipul scăldat în bunăvoinţa unui sfânt, cu mâna ridicată a binecuvântare, iar pe cealaltă, drept conte, înarmat, în şaua calului, ţinând o spadă scoasă din teacă.

Când William l-a numit regent, ea s-a ferit să iasă în evidenţă din mulţimea de sicofanţi şi de lacomi de îmbogăţire care-l priveau pe rege îmbarcându-se pentru Normandia cu suita lui de ostatici saxoni. A văzut cum, atunci când cei doi fraţi s-au sărutat, rivalitatea se confrunta cu iubirea în gestul lor. Odo, singur, stând până la glezne în marea cenuşie şi rece, cu tivul mantiei plutind în spate, în timp ce *Mora* se micşora până ce devenea o insectă imensă care se ţâra de-a lungul apei, adâncit în ceva mult mai complicat decât manifestarea publică de afecţiune fraternă şi obligaţiile feudale. Privind către casă, către visul său de zidire a unei catedrale, către biblioteca sa, şcoala sa, fiul său, cu povara umedă şi imensă a Angliei pe umeri, se lupta în sinea lui cu întrebarea „ce-ar fi dacă”. Ce-ar fi dacă William nu s-ar mai întoarce niciodată? Niciunul dintre fraţii săi, nici Robert de Mortain, nici Fitzosbern, cu care Odo urma să împartă regenţa, nu trebuia să-i citească asta pe chip.

În timp ce făcea schiţe pentru pânză, adăpostită în castele pe jumătate construite din Dover şi din Rochester, şi ea a căzut pradă lui „ce-ar fi dacă”, după ce Odo plecase în urmărirea renegatului Eustace de Boulogne, a cărui vanitate, alimentată de faptul că era descendent al lui Carol cel Mare, îl făcuse o pradă uşoară pentru resturile lăsase de valul succesului lui William. Ce s-ar întâmpla dacă Odo ar fi ucis? Ar deveni şi broderia lui, precum cea a contelui Byrhtnoth, doar amintirea adorată a unui erou căzut, ţesută de femeile lăsate în urmă? Dar el s-a întors şi Eustace a fugit în Franţa, iar după deznodământul acelei revolte, Agatha nu mai avea de gând să se lase distrasă de la

îndatorirea ei religioasă de gândurile la o ceată de şerbi pe jumătate flămânzi care fug de suveranii lor.

Gytha nu se roagă niciodată cu ea, nici măcar cu ocazia slujbei principale a zilei, vecernia, însă Agatha, care nu doreşte să-şi atragă duşmănia celei mai proaspete recrute, nu face niciun comentariu. Este recunoscătoare că Gytha s-a răzgândit; se temuse că nu va fi capabilă să o convingă să ia parte la crearea pânzei lui Odo şi, deşi dispunea de mijloace de constrângere, îi repugna să le folosească. Iscusinţa Gythei trebuie să fie dăruită cu dragă inima ca să atingă în broderia lui Odo minunata naturaleţe pe care Agatha o observase în sfita de la abaţia Sf. Maria.

Tot discutând în timpul călătoriei, se surprinde începând să o placă pe însoţitoarea ei, deşi nu cu aceeaşi afecţiune neliniştitoare care i-a făcut inima să tresalte când a văzut-o prima oară pe Margaret în casa tatălui ei, cu ochii aţintiţi în pământ şi îmbujorată, ţinând în mână o cămaşă brodată pentru a fi cercetată de sora Jean. Margaret, miroase a aluat proaspăt şi a flori de portocale, iar braţele ei grăsuţe şi pistruiate, acoperite cu puf fin roşcat-blonziu, îţi trezesc dorinţa de a o mângâia. Gytha, cu deşteptăciunea ei stânjenitoare, cu vorbele ei ca nişte pisici luptându-se într-un sac, nu-i inspiră aceeaşi blândeţe, ci mai degrabă senzaţia unei identităţi împărtăşite. Agatha se întreabă dacă, în alte împrejurări, n-ar fi ajuns să trăiască precum Gytha, la marginea societăţii, ca o scânteie aruncată de o spirală de artificii. Se simte în largul ei cu Gytha şi are senzaţia ca şi aceasta începe să se destindă în compania ei, deşi cu precauţie, amintindu-i după fiecare remarcă prietenoasă că sunt inamice, mai curând dezbinate decât unite de scopul lor identic. Dar cui îi aminteşte, se întreabă Agatha. Soréi Jean-Baptiste ori ei înseşi?

A patra zi, către *nona,* sora Jean hotărăşte o oprire într-un loc unde drumul străbate un luminiş din pădure, poteca pierzându-se vremelnic în iarba roasă, în care caii trebuie să păşească precaut pentru a evita vizuinile iepurilor de casă. Iepurii de casă, semănând cu nişte iepuri sălbatici piperniciţi, lipsiţi de graţie, de magie şi de blana argintie, veşnic evadând din crescătorii şi distrugând parcelele cu zarzavaturi, sunt un alt nedorit invadator normand. Gytha

intră în pădure ca să-şi întindă muşchii dureroşi, bucurându-se de lumina verde răcoroasă care se strecoară printre arbori şi de tăcerea de-abia tulburată de sunetele înfundate ale creaturilor ce o zbughesc nevăzute în desiş. Îşi scoate încălţările şi îşi îngroapă degetele de la picioare în covorul de frunze, simţind prin ciorapii tociţi texturile diferite ale firelor de iarbă, ale frunzelor jilave, ale acelor de pin şi ale jirului, şi trage în piept mirosul pătrunzător al pământului de sub vegetaţia răscolită.

Deodată, spre surprinderea amândurora, un bărbat ţâşneşte din tufişurile aflate la doar câţiva metri de ea. Are un arc petrecut peste piept, iar în jurul gâtului o căprioară moartă, cu limba atârnându-i şi cu picioarele atent legate laolaltă. De-abia îşi mai trage sufletul, iar la vederea Gythei, faţa i se albeşte, reflectând lumina verde a soarelui printre frunze. Gytha se îmbujorează. Pesemne că arată ca o nebună, hoinărind fără scop prin pădure, cu pantofii în mână şi cu ciorapii uzi. Apoi îi îngheaţă sângele în vine când se gândeşte ce va păţi el dacă este prins.

— Nu te-am văzut, îi zice ea repede.

El face un semn scurt din cap şi o grimasă ce aduce a zâmbet, după care o rupe iarăşi la fugă, înainte ca Gytha să îl poată avertiza că se îndreaptă exact către sora Jean şi oamenii contelui. Vrea să alerge după el, dar, desculţă cum e, n-ar putea să-l ajungă din urmă, iar până îşi va fi pus din nou încălţările va fi prea târziu. Îl priveşte dispărând printre copaci. Chiar şi aşa, cum să-l poată ajuta? Drumul se află sub oblăduirea regelui, la fel şi pădurile întinse de o parte şi de alta. Nu încape niciun strop de milă când vine vorba de căprioarele regelui, drumul e înţesat de patrule regale; mai devreme sau mai târziu, bărbatul va fi cu siguranţă prins.

Până să iasă ea din pădure, hoţul de vânat a căzut în mâinile soldaţilor, doi îl ţin de braţe, în timp ce un al treilea leagă căprioara moartă pe unul dintre caii de povară. Bărbatul nu se zbate, acceptând parcă inevitabilul, însă lucrurile par să stea cu totul altfel între sora Jean şi comandantul escortei. Se ceartă cu glas scăzut, însă cu evidentă ferocitate, comandantul are faţa şi gâtul roşii ca focul, iar sora Jean, ţeapănă în faţa lui, tremură de furie aşa cum tremură mestecenii la cea mai mică adiere. În timp ce

Gytha îi priveşte, ea caută în punguţa subţire de piele de la brâu şi scoate un pergament strâns, cu un sigiliu impresionant prins pe el. Ofiţerul face o plecăciune băţoasă, apoi se duce la oamenii lui şi le dă câteva ordine.

Cei doi soldaţi îl târăsc pe hoţul de vânat spre marginea luminişului; genunchii bărbatului cedează, labele picioarelor târându-se pe iarbă. Un alt soldat desface hăţurile calului său şi foloseşte bucată de piele pentru a-i lega încheieturile hoţului de un copac. Apoi îşi apropie cuţitul de cămaşa prizonierului şi taie o bucată suficient de mare cât să-l poată lega la ochi.

Gythei nu-i vine a crede. Normanzii sunt de obicei atât de scrupuloşi în privinţa respectării regulilor, şi totuşi iat-o aici chiar pe sora Bastardului nesocotind legea în văzul tuturor. Sau poate că domnia legii încetează atunci când la mijloc sunt căprioarele Bastardului. Încearcă să-i prindă privirea sorei Jean, însă călugăriţa nu îşi ia nici măcar pentru un moment ochii de la victima ei.

Gytha se grăbeşte să traverseze luminişul către ofiţer, acolo unde acesta stă lângă un tânăr arcaş ghemuit la pământ, care îşi alege săgeţi din tolba plină.

— Nu e în toate minţile?

Ofiţerul dă să-i răspundă, apoi îşi aminteşte care-i e locul şi îi întoarce impasibil spatele.

— Soră, pledează Gytha, acest om este nespovedit. Ar trebui măcar să îi aduceţi un preot.

— Este legat bine? întreabă sora Jean, apropiindu-se de grupul de lângă copac.

— Da, doamnă.

— Atunci, îi spune ea prizonierului, află că aceasta nu este dreptatea pe care o împarte regele, ci sora lui. Îmi vei mulţumi pentru tot în ceruri.

Tânărul arcaş îşi potriveşte săgeata aleasă în arc, ţinteşte, trage înapoi braţul cu care ţine săgeata şi, la un semn al ofiţerului său, dă drumul coardei. Sora Jean îşi face cruce şi începe să recite rugăciuni pentru muribunzi, deşi tot ce aude Gytha este şuieratul săgeţii care se termină cu un plescăit când loveşte ţinta. E o lovitură bună; hoţul de vânat alunecă în jos pe copac fără să scoată alt sunet decât suspinul respiraţiei care îi părăseşte violent trupul. Gytha

nu a mai fost niciodată martoră la vreo execuţie. Nu poate să îşi ia ochii de la şuviţa subţire şi întunecată de sânge care apare la colţul gurii lui moi, ca şi cum bărbatul ar fi încercat să spună ceva înainte de a fi prea târziu.

— Dacă nu mă înşel, e o abaţie nu departe de aici. Duceţi-l acolo pentru înmormântare şi duceţi şi vânatul pentru a fi împărţit săracilor.

Agatha ştie cum pare totul din afară, însă nu are nicio intenţie să se justifice, chiar dacă regretă felul în care Gytha se retrage într-o tăcere ostilă, refuzând să mai călărească la dreapta ei, rămânând posacă în urmă cu câţiva metri, astfel încât escorta trebuie mereu să se abată în spate pentru a sta cu ochii pe ea. A acţionat după cum îi dictează bunul-simţ şi conştiinţa. Ce altceva ar fi putut face? Dacă l-ar fi eliberat pe bărbat, ar fi fost ridicat curând de o patrulă regală. Dacă l-ar fi predat ea însăşi autorităţii îndrituite, rezultatul ar fi fost acelaşi. Un proces sumar. Scoaterea ochilor, posibil pierderea unei mâini. William, în pietatea lui, nu îngăduie altcuiva decât lui Dumnezeu să ia viaţa unui om şi se mulţumeşte cu pedepse mai blânde. Bărbatului îi e mai bine mort. În acest fel, nu e condamnat la o viaţă de cerşit. Soţia lui, dacă are una, e liberă să se căsătorească din nou. Copiii lui nu vor muri de foame. Motivele ei sunt bune, dar simte totuşi că ele sugerează o critică la adresa lui Odo, arhitectul legilor lui William, aşa încât le va ţine pentru sine.

Castelul Canterbury este un loc dezamăgitor, meschin în comparaţie cu Winchester, o construcţie simplă şi părăginită, înconjurată de un zid în vârful unei măguri, protejată la miazăzi şi la răsărit de rămăşiţele zidului roman, iar pe latura oraşului, de o nouă palisadă dublă. Ridicându-şi privirea către donjon, prin ploaia ca o ceaţă, Gytha are impresia că movila pe care este aşezat mai are puţin până să se topească, făcând ca turnul să alunece în jos, în curtea exterioară, unde se va afunda în mocirlă. Probabil noul conte îl consideră foarte meschin în comparaţie cu casa lui lady Edith, se gândeşte ea cu satisfacţie, întrebându-se câte alte lucruri aparţinând lui lady Edith, în afara ei, au sfârşit aici.

Acoperişul din stuf are nevoie de reparaţii, iar donjonul în

sine atrage privirea în mod bizar datorită faptului că patru noi ferestre, aproximativ de două ori mai late decât ferestrele obişnuite, au fost tăiate la jumătatea înălţimii lui. Camerele personale ale contelui, spune un ins din escortă ca răspuns la nedumerirea ei, ţinându-i măgarul în timp ce ea descalecă. Camere personale. Nu a auzit niciodată de un asemenea lucru. Nici măcar regele Harold şi lady Edith nu aveau încăperi personale, deşi patul lor stătea de cealaltă parte a vetrei faţă de locul unde dormeau invitaţii şi restul oamenilor din suită, iar perdelele din lână erau groase şi duble, cel puţin iarna.

Lasă animalele pe care au călătorit la garnizoana străjerilor, iar sora Jean o conduce de-a curmezişul curţii exterioare, spre ceea ce pare singura clădire de piatră din incintă. Donjonul este construit din lemn, majoritatea clădirilor din jurul curţii, camera cuptorului şi bucătăria, faurăria, atelierul săgetarului, coteţele, grajdurile, cocinile şi staulele, din împletituri de nuiele şi mortar. Este cea mai stranie clădire pe care Gytha a văzut-o vreodată, înaltă de două caturi şi cu un turn la unul dintre capete, precum o biserică normandă cu turnul ei de observaţie. Nu are nicio fereastră care să dea în curte la nivelul parterului, însă zidurile catului de sus par complet din sticlă. Chiar şi în această lumină spălăcită poate privi direct dintr-o parte a clădirii în cealaltă, către un pătrat de cer sur împărţit în mai mult petice de arce în ogivă atât de fine, încât de-abia sunt vizibile. E ca şi cum acoperişul, acoperit cu ţigle mai degrabă decât cu stuf, pluteşte deasupra clădirii pe o pernă de aer.

Sora Jean ia o cheie dintr-o legătură ce-i atârnă la brâu şi deschide o uşiţă dintr-o uşă lată, încastrată în fier, de la capătul opus al clădirii faţă de turn.

— Ce este asta? se înfioară Gytha.

E udă până la piele şi o dor oasele de la călătorie. Nu este o călăreaţă experimentată, fiind mai obişnuită cu mersul pe jos.

Agatha nu răspunde. Este bucuroasă să lase clădirea să vorbească de la sine. În mintea ei, este nespus de frumoasă şi serveşte unui scop anume, nicio piatră nu-i aşezată altfel decât pentru a sluji broderiei, despre care plănuieşte la

rându-i să fie nespus de frumoasă şi să servească unui scop anume. O conduce pe Gytha în sala de la intrare. Ferestre înalte, cu arcele decorate în spic, sculptate şi pictate în culorile contelui, verde şi auriu, îi conferă un efect mănăstiresc. Obloanele sunt trase pentru a opri ploaia, dar sala este strălucitor iluminată de făclii fixate în suporturile de fier forjat de pe ziduri. Piatra zidurilor, acolo unde e vizibilă, e netedă şi atât de îngălbenită încât pare să capete strălucirea portocalie fumegoasă a făcliilor. Pereţii, însă, sunt aproape în totalitate acoperiţi cu picturi.

Unele sunt schiţe în cărbune pe pergament, majoritatea fiind palimpseste ce păstrează, sub desenele proaspete, fantomele înceţoşate ale folosirilor anterioare. Altele sunt pictate pe pânză, însă neînrămate, cu marginile brute răsucite şi crăpate. Atât de ieşite din comun sunt, atât de vii în lumina incertă, caldă, pâlpâitoare, încât pe Gytha o indignează felul neglijent în care au fost prinse de ziduri, pradă prafului şi luminii sau a primei pale de vânt suficient de puternice încât să le smulgă de acolo. Imaginile nu îi spun mare lucru, înfăţişând scene foarte variate, cum ar fi aratul şi construcţia de nave, pregătirea unui banchet, o ceată de vânători, un fermier printre butucii lui, dar asta nu contează prea mult. Ele posedă nu chiar frumuseţe, ci o senzaţie de autenticitate care face ca multe alte lucrări pe care Gytha le-a văzut, meticulos pictate, generos înrămate cu aur, să pară moarte prin comparaţie cu acestea. Mijindu-şi ochii la imagini pe măsură ce acestea i se dezvăluie, poate să miroasă pământul răscolit, să audă foşnetul şi oftatul valurilor şi bocănelile meşterilor de nave, să guste strugurii, sucul dulce care îţi năvăleşte în cerul gurii atunci când strângi fructul între limbă şi dinţi până ce coaja pocneşte.

— Sunt extraordinare. Mă întreb de ce nu sunt mai bine păstrate.

— Aşadar, eşti o cunoscătoare într-ale picturii, nu?

Sora Jean-Baptiste o conduce înăuntrul sălii, însă încet, simţind cât de absorbită e.

— Nu trebuie să ai habar de artă ca să ştii că sunt speciale. Nu am văzut nimic care să le semene.

— Mulţumesc. Deşi trebuie să mărturisesc că stilul nu

este pe de-a întregul original. Fratele meu mi-a arătat o ţesătură în abaţia Ely, care foloseşte motive similare pentru clădiri, copaci şi altele asemenea. Cred că e o lucrare tipică pentru compatrioţii tăi. Şi există un Pentateuh în biblioteca abaţiei Sf.

Augustin de aici din care m-am inspirat copios.

— Adică sunt făcute de mâna voastră? Pentru broderie? Sunt foarte bune, spune Gytha. Ce păcat, continuă în gând, că se va alege praful de ele odată ce episcopul Odo va muri. După cum se va şi întâmpla, de îndată ce Gytha găseşte mijloacele potrivite. Când Dumnezeu îţi dă un talent, o ocazie, trebuie să le foloseşti. Nu ai de ales.

Sora Jean-Baptiste se opreşte înaintea unei uşi pe care o deschide, după care se trage în lături pentru a o lăsa pe Gytha să intre. E un dormitor cu un rând de paturi de lemn înguste, fiecare cu un cufăr de rufărie la picioarele lui. Încăperea este întunecată, fără altă lumină naturală decât cea care se strecoară înăuntru din sala principală, printr-o serie de mici deschizături din apropierea tavanului. Un foc arde într-o vatră de cărămizi, în capătul îndepărtat al camerei, fumegând puţin de la ploaia ce îşi croieşte drum în josul coşului. Deci la asta foloseşte turnul. Gytha a auzit de coşuri, dar nu a mai văzut niciodată unul. E sceptică în privinţa utilităţii lor. Cu siguranţă, căldura focului este înghiţită de marele jgheab din piatră fără să încălzească vreodată camera.

O jumătate de butoi adânc stă în faţa vetrei. *O vană,* se gândeşte Gytha, simţindu-şi fiecare oscior rece şi chinuit al trupului tânjind după o baie, o vană asemănătoare cu acelea pe care Adam obişnuia să le facă pe lângă meseria lui de dogar, căptuşite cu aramă pentru a fi izolate şi etanşe. Vânduseră aşa ceva, şi nu doar una, mănăstirilor, gospodăriilor de negustori şi altora. Se întoarce din nou către sora Jean-Baptiste.

— Dar nu pare să fie nicio scenă de bătălie.

— O, ba sunt, te asigur. Însă bătăliile sunt precum vârful piramidei. Trebuie luate în considerare toate negocierile, neînţelegerile şi certurile care au condus la ele, ca şi pregătirile practice. Şi aminteşte-ţi că viaţa obişnuită continuă să se desfăşoare în jurul lor. Nu eşti singura

preocupată de adevăr, Gytha. Acum, uită-te la tine, eşti udă până la piele. Iată aici un pat pentru tine, mă tem că e numai un aşternut de paie, însă curat. Voi trimite servitoarea să te ajute să te speli, dar nu te dezbrăca încă. Bărbaţii îţi vor aduce din camera cuptorului apă caldă. Vei găsi haine noi în cufăr.

— Numai un aşternut de paie, mormăie pentru ea, imitând accentul puternic normand al soréi Jean, în timp ce dă un ghiont precaut aşternutului. Ca şi cum ar fi fost obişnuită să doarmă pe altceva. Măcar acesta e acoperit cu o pătură curată, cu lână împâslită pentru mai multă căldură, un lux bine-venit, de vreme ce paturile sunt evident menite a servi unui singur ocupant. Ori episcopul Odo scoate aur pe fund, ori judecata cu care s-a născut se face nevăzută când vine vorba de cheltuială.

Priveşte înăuntrul cufărului cu rufărie şi vede, însă nu atinge, o bonetă din pânză scrobită, lenjerie atent împăturită şi o rochie dintr-un material sobru, închis la culoare, sub ele. Se apropie de foc şi se uită în butoi, este într-adevăr o vană, cu o băncuţă de-a curmezişul, aşteptând să fie umplută. Ca la comandă, uşa se deschide şi intră o fată, urmată de un bărbat care duce două ceaune cu apă caldă suspendate de o cobiliţă.

— Tu trebuie să fii Gytha.

Are poate şaisprezece sau şaptesprezece ani. Eo fată înaltă şi cu oase mari, pistruiată şi cu o coamă de bucle blond-roşcate care îi ies de sub boneta aidoma celei din cufărul cu rufărie, prinsă în creştet. *Ca o mândră porumbiţă pe un tufiş*, se gândeşte Gytha.

— Tu eşti servitoarea?

— Eu? Nu, eu sunt Margaret. Sora mea Alwys şi cu mine suntem brodeze aici. Sora Jean a zis să mă asigur că eşti bine. Mereu ne goneşte valvârtej atunci când se întoarce dintr-o călătorie, ca să se poată uita în linişte la ce am făcut, spune ea.

Bărbatul deşartă apa în vană şi părăseşte camera, zăbovind o secundă în plus în pragul uşii. Gytha îi întoarce spatele, încrucişându-şi braţele strâns peste sâni. Urăşte să fie captivă în acest trup care vorbeşte o limbă în răspăr cu mintea ei, o limbă atât de bogată şi de complexă încât

scapă eforturilor ei de a o tălmăci.

— Nu e nevoie să o aştepţi pe Leofgeat, spune Margaret, o să te ajut eu. Are un iubit în camera cuptorului. Îmi închipui că se ţin de prostii până se încălzeşte încă un cazan cu apă. Ai putea să îngheţi în timp ce iubirea adevărată arde de partea cealaltă a curţii.

— Vasăzică, aici iubirea coace pâinea şi încălzeşte apa?

Gytha îşi desprinde acul mantiei şi se aşază pe marginea patului pentru a-şi scoate pantofii şi ciorapii. Picioarele ei, murdare de noroi şi cu pielea zbârcită de la umezeală, arată ca un lucru care a stat ascuns sub o piatră.

— Nici pe departe, spune Margaret, încercând temperatura apei cu cotul.

Arta, zice ea, îndreptându-se de spate şi netezindu-şi fusta peste şoldurile late şi burtica rotundă de copil.

Rochia ei este din aceeaşi stofa cenuşie pe care Gytha a văzut-o în propriul cufăr cu rufărie, o tunică fără forme precum rasa unei călugăriţe, încinsă cu un brâu, Margaret purtând la al ei o cutie cu aţe.

— Sora Jean, continuă ea, nu oboseşte niciodată să ne spună că arta este stăpână aici. Nu dibăcia noastră de brodeze, nici a ei ca desenatoare, nici măcar a contelui ca... orice face el bine.

Să prade, se gândeşte Gytha, *să ucidă, să impună stingerea, să poruncească biciuiri, să înghesuie văduve fără apărare şi lovite de suferinţă în căruţe şi să le trimită nu se ştie unde. Nu arta, nu imaginile frumoase prinse de zidurile de dincolo.*

— Totul e numai artă, continuă Margaret. Haide acum, înainte ca apa să se răcească. Celelalte vor ajunge din moment în moment.

— Celelalte? Gytha şi-a dezbrăcat rochia, însă hainele fiind umede, cămăşuţa a ieşit odată cu ea, lăsând-o goală. Îşi apleacă iute capul, scuturându-şi în faţă părul în aşa fel încât să îi acopere sânii, şi observă că jartierele, îmbibate de apă, i-au lăsat urme vinete deasupra genunchilor. Care celelalte? întreabă.

— A, unele dintre celelalte femei care stau aici. Câteva sunt din partea locului, brodează veşminte şi alte lucruri pentru abaţia Sf. Augustin, însă restul locuiesc aici, în

castel. Alwys vine. Şi Emma care... ei bine, vei vedea... Şi Judith. Ea e văduvă de thegn şi nu ne lasă niciodată să uităm asta. Dormim tot în camera asta.

— Ca nişte călugăriţe.

— Sora Jean pare să aibă vederi aparte în privinţa împărţirii paturilor, însă noi dormim două în pat când se face atât de rece încât ai prefera să fii bătut toată noaptea decât să îngheţi. Vrei să-ţi spăl eu părul?

Apa este suficient de fierbinte ca să i se taie respiraţia când se strecoară înăuntru, aşezându-se puţin temătoare pe băncuţa curmezişă, cu pielea de găină în partea de sus a spatelui şi pe umeri, care îi rămân descoperiţi. Aburul o învăluie, limbi călduţe de apă îi mângâie şira spinării, care o doare, şi pielea delicată de pe spatele coapselor, roasă de şa. Degetele de la picioare i se dezmorţesc pe măsură ce sângele începe din nou să circule prin ele.

— De ce nu? îşi dă ea pe spate capul pentru a-şi uda părul.

— Ce păr minunat ai! zice Margaret masându-i scalpul cu muşeţel şi lămâiţă până ce Gytha se simte ca şi cum o nouă piele îi e trasă peste creştet. Mi-aş dori şi eu să îl am drept.

— Urzicile sunt bune pentru îndreptatul părului. Zdrobeşte-le până faci o pastă, întinde-o pe păr şi las-o peste noapte.

Gytha închide ochii, se lasă în voia mişcărilor energice ale mâinilor lui Margaret, a clipocitului alinător al apei şi a mirosurilor ierburilor care se întrepătrund cu fumul lemnelor şi cu arama fierbinte. Chiar şi când aude uşa deschizându-se din nou şi scârţâitul scândurilor din podea tulburate de mai multe perechi de picioare, se simte prea leneşă ca să fie curioasă.

— Doar ce îi limpezesc părul, le spune Margaret nou-venitelor, apoi o ştergem şi o îmbrăcăm.

— Nu sunt schiloadă, spune Gytha distrată. Pot să mă îmbrac singură.

— E doar ceva ce ne place nouă să facem, spune o voce ciudată, ca să te ajutăm să devii una dintre noi.

Gytha tresare la auzul tonului imperios. Îşi îndreaptă spatele şi deschide ochii.

Vorbitoarea scoate haine din cufărul cu rufărie de la

picioarele patului Gythei şi le întinde peste aşternut. Gytha observă că lucruşoarele ei a fost aruncat pe podea, iar vechile haine, date servitoarei, Leofgeat, care chiar acum le împinge în foc folosindu-se de un vătrai lung, bombănind că mantia e prea udă ca să ardă cum trebuie. Un morman de prosoape a fost aşezat lângă cadă. Gytha îi face semn nervoasă lui Margaret să îi întindă unul, pe care şi-l înnoadă în jurul părului, apoi încă unul, cu care se acoperă când păşeşte afară din apă.

— De unde ştiţi că vreau să fiu una dintre voi? întreabă ea. Sau că voi vreţi ca eu să devin una dintre voi? Nu mă cunoaşteţi deloc. Şi de ce îmi arde hainele? Nu am spus nimănui că îmi poate arde hainele.

Neştiind cum arată, cu părul dat pe spate care îi dezvălui linia puternică a pomeţilor şi sprâncenele întunecate arcuite, se simte stânjenită şi neputincioasă, înfăşurată numai într-un prosop şi mai scundă decât ele.

— Ei bine, eşti aici, nu-i aşa?

Femeia mai în vârstă se îndreaptă de spate, odată sfârşită sarcina de cameristă, după ce-a găsit în cufăr nişte ciorapi albastru-închis. Vopsiţi cu indigo, observă Gytha. Costisitor. Femeia are oase lungi ca ale unui cal de rasă, ochi proeminenţi şi spălăciţi, o gură cu buzele strânse, lipsită de afecţiune.

— Niciuna dintre noi nu este obligată să fie aici, spune ea. Aici nu-i temniţă.

Nu pomeneşte nimic de hainele care ard.

— Din ce am observat la stăpâna casei, n-aş fi atât de sigură de asta. Aş vrea să văd cum ar reacţiona ea dacă vreuna dintre voi ar încerca să plece.

Îşi desface prosopul din jurul părului şi îl scutură aproape de pământ.

— Ce vrei să spui? întreabă femeia cabalină.

Cu un hohot de râs scurt şi amar, Gytha se aşază la capătul patului celui mai apropiat de vatră şi îşi încrucişează picioarele, expunându-şi gambele puternice, cu păr negru şi mătăsos pe ele. Picioare galeze, obişnuia mama ei să spună, bune pentru urcat dealurile. Se uită de la o femeie la cealaltă. Pe lângă Margaret, Feofgeat şi femeia cu faţă de cal, în cameră mai sunt alte două, deşi

Gytha trebuie să verifice de două ori, fiindcă una dintre ele, la prima vedere, ba chiar şi la a doua, este leită Margaret. Sora ei, Alwys, presupune Gytha, fără să fie surprinsă că Margaret a omis să menţioneze că sunt gemene. Nu e un lucru de fală să ai un geamăn, nici măcar în cazul băieţilor; tatăl lui Alwys şi al lui Margaret a fost probabil foarte mulţumit că le-a găsit un loc în gospodăria unui conte, fie el şi normand, fie el şi acest conte normand. Numai dacă se concentrează poate să le distingă, cu ajutorul unor detalii din îmbrăcămintea lor şi al faptului că părul lui Alwys este cu o nuanţă mai închis şi mai puţin buclat decât al surorii ei.

Cealaltă este o fiinţă ca un şoricel, cu păr lins şi piele pământie, cu urme adânci de vărsat. De asemenea, are un tic evident care îi smuceşte bărbia spre umărul stâng. Ca atare, muşchii din partea dreaptă a gâtului sunt nefiresc de îngroşaţi şi de încordaţi. În repaus, dacă îl poţi numi astfel, îşi ţine mâinile adânc înfundate în buzunarele şorţului de pânză legat peste rochia cenuşiu-închis. În afară de această discordanţă, toate femeile poartă aceleaşi tunici închise la culoare şi bonete albe ca ale lui Margaret. Femeia cu faţă cabalină are o cheie atârnată la brâu. *La ea trebuie să fiu atentă, carevasâzică,* se gândeşte Gytha, ea este ajutorul soréi Jean-Baptiste. Judith, văduva de thegn.

— Vreau să spun că, dacă o păcăliţi, s-ar putea să poruncească să fiţi omorâte.

— Omorâte? se miră Margaret. Nu fi prostuţă.

— Din ce am văzut, nu are prea mult respect pentru viaţa omenească, chiar şi după regulile normande.

Şi le spune femeilor povestea hoţului de vânat executat.

O tăcere iritată se lasă peste ele. Toată lumea îşi doreşte ca Gytha să îşi fi ţinut povestea neplăcută pentru ea. Acum ştiu că sunt prizoniere. *Eu şi gura mea slobodă,* se gândeşte Gytha, *eu şi adevărul* Dacă va exista vreodată ceva care să-i aducă sfârşitul, atunci asta e. Ar trebui să poarte o mlădiţă de mirt sub limbă, să-şi înfrâneze limbariţa.

— Nimic din ce face nu mă mai surprinde, zice Alwys. Ne obligă să ne îmbăiem o dată pe lună, fie că vrem sau nu. Nu poţi scăpa decât dacă spui că te vizitează mesagerul tău

lunar. S-a oferit chiar să o înveţe latină pe Meg. De ce ar avea Meg nevoie să ştie aşa ceva? Dacă mă întrebaţi pe mine, e nebună.

— Nu e vina ei, totuşi, nu-i aşa? spune Margaret. A fost greşeala contelui să se aştepte ca ea să fie capabilă să facă desenele pregătitoare pentru ţesătură.

Mintea unei femei nu e potrivită pentru soiul ăsta de muncă. Cred că de vină e povara de a trebui să te comporţi ca un bărbat.

— Iar ea chiar este sora regelui? întreabă Gytha.

— Da, răspunde Margaret.

— Regele e fratele lor vitreg, al ei şi al contelui, spune femeia cu faţă de cal.

Au aceeaşi mamă.

— Judith e autoritatea noastră în asemenea chestiuni, Cartea noastră a Genezei, o tachinează Margaret. Este singura dintre noi care l-a văzut cu ochii ei pe conte. De când am venit noi, celelalte, el n-a mai trecut pe aici. Soţul lui Judith era pe vremuri cineva sus-pus la curte.

— Curtea regelui Harold, adaugă Judith, văzând expresia de pe chipul Gythei, fără să ştie că motivul era lipsa lui Odo de la castel, nu ceva legat de soţul ei.

Planurile Gythei vor trebui să aştepte.

— Ce s-a întâmplat cu el? zice ea, întrebându-se dacă nu cumva l-a cunoscut. El ar fi putut încerca să se refugieze din calea unei scorpii precum Judith, în atmosfera relaxată a anturajului lui lady Edith.

— A fost ucis chiar înainte de Hastings. Mergea să îl întâlnească pe rege, când trupa lui a fost atacată de nişte normanzi.

— Şi totuşi, eşti aici? Prostituându-te în slujba fratelui Bastardului? De ce?

Chipul lui Judith rămâne impasibil, deşi expresia pare să îi devină mai sigură, ca şi cum şi-a asumat o mască proprie, iar gâtul şi urechile i se colorează într-un trandafiriu intens şi mat. Margaret se opreşte din pieptănatul părului Gythei.

— Evident că nu ne putem aştepta să înţelegi aceste lucruri. Contele a venit la mine ca un om de onoare. Îl cunoscuse puţin pe soţul meu. L-a lăudat ca fiind un bărbat virtuos şi loial, calităţi cavalereşti la orice bărbat de soi

ales, indiferent că e saxon, normand sau împăratul Bizanţului. Aflase că mă pricepeam la lucrul cu acul. Mi-a explicat ideea lui, faptul că doreşte să lase lumii o mărturie fidelă despre isprăvile marilor bărbaţi, într-un moment de cumpănă a istoriei. Pentru ca toţi cei care vor veni după el să înţeleagă. Era de părere că rangul şi experienţa mea ar aduce echilibru lucrării şi că sora lui ar fi fost recunoscătoare să aibă alături pe cineva cu statut egal, care să-i poată fi confidentă. Mi-a promis să îndrepte tot răul făcut moşiilor noastre în timpul ocupaţiei, a jurat pe cruce să păstreze pământurile soţului meu sub autoritatea sa personală, până ce munca mea aici va lua sfârşit. Ba chiar şi-a trimis câţiva oameni pentru a mă ajuta să strâng recolta. Cred că ar fi fost o dezonoare pentru amintirea lui Emeric să îi fi refuzat oferta.

— I-ai căzut în palmă ca o prună coaptă, Judith. Va avea grijă de moşiile tale ca să te poată mărita cu unul dintre vasalii săi după ce el termină cu tine. Asta fac bărbaţii cu noi, femeile; iau ce vor şi ne înmânează de la unul la altul ca pe nişte bastoane de ştafetă. Numai cele cu sânge albastru împopoţonează lucrul ăsta, vorbind despre onoare şi recitând poezii.

— Ah, vasăzică acum ai devenit una dintre noi, nu? râde Margaret.

— Îmi smulgi părul. Hai, dă-mi mie peria. Dacă o ţii tot aşa, voi ajunge cheală.

— A citat din Virgiliu, adaugă Judith neîncrezătoare.

— *Quid faciat laetas segetes, quo sidere terram vertere, Maecenas.*

— Ştii latină?

Toţi ochii sunt aţintiţi asupra ei acum, în afară de cei ai servitoarei, Leofgeat, care duce spre uşă un morman de prosoape ude. Chiar şi femeia cu tic ciudat rămâne nemişcată. La naiba! Asta a fost o prostie. Nimeni de aici nu trebuie să ştie sau măcar să bănuiască legătura ei cu regele Harold.

— Nu, nu chiar, răspunde dând din umeri nepăsătoare. Am locuit cândva într-o casă în care stăpânului îi plăcea să ne citească serile cu voce tare. Pentru a ne ascuţi mintea, spunea el, deşi personal cred că urmărea să ne adoarmă

buştean, pentru ca el şi stăpâna să se poată bucura netulburaţi unul de celălalt. Am darul de a-mi aminti cuvintele, atâta tot. Nu sunt sigură ce înseamnă, ştiu doar că e ceva în legătură cu lucrul la ţară.

— De ce eşti aici, atunci, întreabă Judith, care şi-a recăpătat sângele-rece după ce Gytha a fost prinsă pe picior greşit, dacă eşti atât de hotărâtă să îi sfidezi pe normanzi?

— Eu? Păi, nu am avut de ales. Acum aş vrea să mă îmbrac, înainte să îngheţ la loc. Mă îndoiesc că până şi oamenii aleşi pe sprânceană de conte ar putea strânge recolta într-o zi ca asta.

Femeile îi duc noile haine lângă vatră. Gytha îşi desface prosopul şi rămâne goală în lumina focului care mocneşte, cu umbrele prelingându-i-se pe corp, căutându-i adânciturile şi rotunjimile, făcând să-i apară trandafiri pe piele.

Afară, ploaia continuă să biciuie clădirea, bătând darabana în obloane, zăngănind pe ferestrele mari ale atelierului, iar vântul s-a înteţit, şuieră pe după colţuri şi adulmecă pe sub uşi. Ritualul lor e întrerupt de un moment de confuzie când femeile o privesc pe Gytha şi observă linia de păr întunecat care coboară de la buric şi formează, cu părul pubian, o săgeată sau un arbore dezrădăcinat şi întors cu susul în jos. Un semn al promiscuităţii, al celuilalt, al cunoaşterii demonice.

Apoi, scuturându-şi capul ca şi cum ar încerca să alunge un vis tulburător, Alwys spune că îl va chema pe om să golească vana, în timp ce sora ei îi întinde Gythei lenjeria. Vraja se rupe. Femeia cu tic nervos, despre care Margaret îi şopteşte că e mută şi pe care o cheamă Emma, o ajută pe Gytha să îşi prindă ciorapii fără să-i tremure mâinile. Judith şi Margaret îi trag peste cap rochia cenuşie şi o leagă în părţi. La sfârşit, Emma îi oferă un şorţ ca al ei.

— De obicei, nu ne batem capul cu el, spune Margaret. Numai Emma îl poartă ca să îşi ţină mâinile în buzunare pentru a le opri din tremurat. Nu-i aşa, Emma?

Emma zâmbeşte parcă cerându-şi scuze. Nu-i la fel de toantă pe cât e de mută, aşadar. Gytha ia şorţul, dar îl pune înapoi în vraful ei de pânzeturi; el este emblema curajului

Emmei. Gytha va găsi altceva.

— Acum, spune Margaret, făcând un pas înapoi, haideţi să-i aruncăm o privire noii noastre novice.

Alwys se întoarce, iar femeile se adună în jurul lui Margaret, holbându-se fără nicio jenă la Gytha, care stă lângă patul ei, îmbrăcată aidoma lor în tunica ei simplă. Şi totuşi, fiecare dintre ele este intens conştientă de ceva ascuns, care gâfâie la adăpostul umbrelor ca o jivină încolţită. Puterea sexuală a taliei ei mici şi a şoldurilor late, rotunjimea sânilor şi a coapselor, sugerată de felul în care cade lâna fină, parcă aduc o altă prezenţă în încăpere; un satir exultând, cu darul erecţiei permanente, o vulvă sculptată pe stâlpul de la intrarea în biserică pentru a-l alunga pe diavol. Nimeni nu spune nimic.

— S-a întâmplat ceva? Ar trebui să-mi împletesc părul, dar nu s-a uscat încă. Îşi răsuceşte părul ca o frânghie şi îl strânge în creştet, apoi îl lasă din nou să cadă.

— Perfect, spune o voce din pragul uşii.

De cât timp stă acolo sora Jean?

— Poate ai vrea acum să vezi atelierul nostru, zice ea.

În timp ce o urmează pe sora Jean de-a lungul sălii şi în susul scărilor, către atelier, Gytha simte că a uitat ceva. Dar ce ar fi putut uita? Cocarda albă, puţin strivită? Medalionul? Deocamdată lasă-le să rămână ascunse în grămăjoara ei de lucruri. Ce trebuie să îşi amintească nu a uitat.

VISUL LUI ODO

De la Advent la Sărbătoarea Sfântului Ştefan 1070

Gytha mijeşte ochii, împingând acul prin pânza întinsă. Nu se poate împiedica să nu tragă brusc aer în piept, făcând-o pe Margaret să se uite în sus la ea. Margaret e conştientă până în vârful degetelor de ceea ce face sau spune Gytha. Simte că, fiind prima dintre femei care a întâmpinat-o la sosirea în Canterbury, ea şi Gytha au o legătură specială. Sora Jean separă şi schimbă întruna perechile de brodeze de la fiecare gherghef, probabil, spune Gytha, în parte din acelaşi motiv pentru care insistă cu tărie ca ele să doarmă singure, însă Margaret îşi doreşte să poată lucra numai cu ea. Bineînţeles că e mulţumită şi

cu Alwys; au cusut împreună de când erau fetiţe, stând cu mama lor şi cu celelalte femei din casă, exersând împunsăturile pe cămăşi uzate, în timp ce femeile în vârstă cârpeau, peticeau, tiveau sau brodau. Însă Gytha este diferită. E la fel de îndrăzneaţă şi de amuzantă ca un băiat, mereu spune glume care o fac pe Judith să roşească până la urechi şi să strângă buzele subţiri ca şi cum ar fi băut borş. Şi totuşi, este misterioasă, devenind dintr-odată inexplicabil de sfioasă când i se pun întrebări la care alte persoane ar răspunde fără să stea pe gânduri.

— Degerături, spune Gytha. Trebuie că se pregăteşte de ninsoare.

Se uită pe fereastră, dincolo de porţiunea îngustă de grădină care le separă de palisada exterioară, apoi în sus, către cer, care parcă dă să intre în camera lor, ţinut afară numai de imensele ziduri de sticlă. Nori de un roz-murdar atârnă jos, umflaţi. Lumina li se arată cu ţârâita.

— Vom termina devreme astăzi, mai adăugă Gytha.

Nu lucrează decât în timpul orelor zilei. Lumânările sunt interzise de teama focului.

— Fratele meu Tom obişnuia să facă degerături. Mama noastră vitregă îi ungea mâinile cu untură de gâscă şi cu ulei de măselariţă. Miroasea ca o căcăstoare. Chicoteşte. Şi el era foarte atent la felul cum arăta. Arăta foarte bine, zice Margaret cu ochii sclipindu-i.

Sporovăieşte despre fraţii ei morţi ca şi cum ar fi încă în viaţă, poate doar au plecat într-o călătorie sau, mari fiind, fiecare îşi ducea propriul trai departe de casă. Pare să nu simtă nicio undă de regret că i-a pierdut. Gytha se întreabă dacă nu cumva prezenţa surorii gemene o ocroteşte. Sau totul se datorează faptului că a avut atâţia ani la dispoziţie să ajungă să îi cunoască? Nu câteva zile, uneori nici măcar ore, înainte ca spiritele lor să o părăsească.

— Urăsc iernile aici, continuă Margaret, ca şi cum nici n-a pomenit de Tom, nu ai nimic de făcut.

Gytha ştie la ce se referă. Deşi munca în gospodărie continuă în jurul lor, ele nu iau parte la ea. Sunt nişte observatoare, ferestrele lor parcă ar fi rame ce încadrează un tablou ori o tapiserie. Astăzi, de pildă, în curtea exterioară, sunt sacrificaţi porcii. Guiţatul lor şi strigătele

măcelarilor, lătratul câinilor întărâtaţi şi nechezaturile cailor agitaţi ajung la ele înăbuşite de geam. Nu pot simţi mirosul sângelui de animal când este scurs în butoaiele unde va fi lăsat să se închege pentru a pregăti sângerete, ci doar pe al lor, deoarece mereu uneia dintre ele îi vine sorocul, iar din moment ce niciuna nu e însărcinată şi nu are un copil de îngrijit, sora Jean nu vede niciun motiv ca asta să le scutească de muncă.

— Dar ce zici de băiatul blond din garnizoană? Nu poţi să-ţi petreci seara fermecându-l după cină? L-am văzut, te privea cu ochi de ciută când te întorceai de la liturghie azi-dimineaţă.

Gytha îl văzuse de la aceleaşi ferestre, în racursi, în lumea aflată de cealaltă parte a geamului, încercând să o prindă pe Margaret de talie înainte ca sora Jean să-l facă să-şi ia picioarele la spinare. Gytha nu merge la liturghie.

— Ah, e Adventul, zice Margaret nepăsătoare, deşi roşeşte, iar petele stacojii îi împresoară pistruii, contrastând cu părul ei. Nu am niciodată încredere în băieţi în timpul Adventului sau al Postului Mare.

Cele mai lungi perioade de post şi de abstinenţă propovăduite de Biserică, pe care Gytha obişnuia să le aştepte cu nerăbdare când era căsătorită, deşi nu şi atunci când făcea pe târfa şi trebuia să preia munca abandonată de soţiile pioase.

— Gytha, eşti căsătorită? o întreabă Margaret, aruncându-i o privire scurtă, prefăcându-se foarte concentrată asupra muncii.

— Văduvă.

Margaret aşteaptă, lucrând atent, cu fir întins, crupa unui cal, adăugând un al doilea strat de cusătură peste cel de bază, pentru a obţine o asemenea densitate a texturii, încât mângâind crupa castanie, ai putea chiar să ridici praful de pe ea şi să simţi părul calului. Stă atât de aproape de Gyta, de cealaltă parte a gherghefului îngust, la o distanţă mai mică de un pas de om, încât poate să vadă fibra bonetei de pânză a Gythei şi să îi audă, ba chiar să îi simtă respiraţia în timp ce ea continuă să lucreze fără a mai adăuga ceva despre subiectul căsătoriei ei.

Margaret doarme lângă ea, în dormitor, cu Alwys de

cealaltă parte, şi a început să se strecoare în patul ei în timpul nopţilor friguroase, încolăcindu-şi trupul moale şi mătăhălos în jurul staturii mărunte a Gythei. Ştie că Alwys se simte lăsată pe afară, însă Alwys este sora mai mică, cu o jumătate de unghie mai tânără decât ea, după spusele tatălui lor, care îşi ţinea degetul în lumina unei lumânări, aşa că trebuie să se obişnuiască să fie pe cont propriu, fiindcă Margaret se va mărita prima.

Ea şi Gytha îşi spală părul una alteia cu ocazia băilor lunare, când Gytha i-l unge cu terci de urzici şi îi înveleşte capul cu un prosop încălzit pentru a-i grăbi acţiunea. De fiecare dată când Margaret desface prosopul, părul îi e la fel de creţ ca înainte, însă în fiecare lună visează la bucle mari şi mătăsoase, aşa că ele încearcă din nou. Buclele lui Alwys nu se încreţesc cum o fac ale ei, de parcă ar fi fost arse; părul lui Alwys cade într-o cascadă, precum apa înroşită după ce a trecut peste pietre care conţin fier. Atenţia Gythei o face pe Margaret să se simtă o persoană separată, nu doar una dintre gemene, parte a unui set de sfeşnice identice sau a unei perechi de câini de vânătoare. Tom avea acelaşi talent, un fel aparte de a o privi, întotdeauna luându-i partea când ea şi Alwys se certau. O făcea să se simtă unică. Deşi îi e ruşine să o recunoască, mereu i-a fost mai dor de Tom decât de ceilalţi, însă acum, că Gytha a intrat în viaţa ei, a început să se simtă mai puţin singură.

Margaret a învăţat că pisicile o fac pe Gytha să strănute, că Gytha îşi foloseşte mâna stângă la cusut şi cam atât. Gytha nu vorbeşte niciodată despre viaţa ei dinainte de invazie, la fel ca restul femeilor, deşi ocazional aruncă vreo observaţie care o intrigă pe Margaret. Odată, în timp ce broda penele din aripa unui şoim, cosând rânduri dese de ocru înăuntrul unui contur de culoarea teracotei, a spus:

— Regele Harold îşi purta întotdeauna şoimul pe încheietura dreaptă. Bineînţeles că sora Jean habar nu are de asta. O să fac eu schimbarea data viitoare.

— De unde ştii? a iscodit-o Judith, aşezată de partea cealaltă, cu nasul ei ascuţit tremurând de-a binelea de curiozitate.

— Bănuiesc că trebuie să-mi fi spus tu, a ridicat Gytha

din umeri. Tu ai fost la curte.

Judith a continuat să o privească cu intensitate, însă Gytha şi-a îndreptat iar atenţia asupra lucrului, ca şi cum schimbul de replici fusese deja dat uitării. Acum spune:

— Sunt încă în viaţă şi încă întreagă. E cel mai bine să fiu singură. Gândeşte-te la sărmanii tăi părinţi, Meg. Patru fii morţi şi două fiice trimise în sclavie. Sau Emma, luată de lângă soţul şi copiii ei. Câţi are?

— Cinci, cred, dar e greu de spus dacă le duce dorul. Vezi lucurile prea în alb şi negru. Nu sunt sclavă, sclavia e ilegală acum, nu? Şi, din fericire, părinţii mei nu sunt atât de departe încât să nu pot merge acasă dacă aş avea nevoie.

— Eşti la fel de rea ca Judith. Mai dă-mi puţin albastru. Rămân fără.

Margaret se răsuceşte ca să ajungă la consola de lemn de care atârnă sculuri prinse în cuie de lemn fixate în găuri în formă de cruce şi desprinde o bucată din lâna cenuşiu-albăstruie pe care o foloseşte Gytha. O consolă similară stă lângă fiecare gherghef, cu câte opt cuie, pentru ca brodezele să aibă la îndemână sculuri din cele opt culori folosite: roşu-teracotă, albastru de drobuşor, un negru-albastru adânc, derivat din indigo, verde-marin şi verde-gri, galben-ocru, galben-verzui şi un verde-întunecat, de tisă, obţinut prin supravopsire. Gythei i se pare ciudat, când îşi aduce aminte de procesiunea soldaţilor episcopului Odo care goleau sala lui lady Edith de comori, ca materialele pentru pânză să fie atât de banale. Fără fir de mătase sau de brocart, fără fir de aur ori de argint care taie şi înăspreşte buricele degetelor, doar cusătură simplă, lână pe pânză albă, ca şi cum ai face feţe de masă.

— De ajuns? se interesează Margaret înainte de a tăia firul cu micul cuţit de os care îi atârnă la brâu de o chingă de piele împletită.

— Crezi că eşti liberă, însă tatălui tău nu i s-a dat de ales în această privinţă, nu-i aşa? continuă Gytha, făcând o pauză pentru a umezi cu buzele un capăt de lână ca să îl poată trece prin ochiul acului. Când sora Jean a venit la noul tău stăpân normand cu împuternicirea şi cu sângele ei regale, îmi imaginez că el s-a rostogolit ca un căţeluş care

cere să fie scărpinat pe burtă de puternicul şi misteriosul nostru conte. Uită-te la tine! Câţi ani ai? Nouăsprezece, douăzeci? Acum ar trebui să fii măritată şi să-ţi creşti familia, nu să fii închisă în coteţul ăsta zi după zi.

Îşi înfige acul în chişiţa unui cal de luptă normand.

— Mărie, Maică a Domnului, reci îmi mai sunt mâinile, spune ea.

Un foc arde în vatra aşezată sub horn, o versiune mai mare a celei din dormitor, trosnetul buştenilor uscaţi întrerupând murmurul conversaţiei dintre femei. Însă în cameră se răspândeşte puţină căldură. Gândindu-se cum să ridice clădirea, primul interes al episcopului Odo a fost să-şi ferească pânza de fum şi de flăcări mai degrabă decât să se asigure că brodezelor le este cald.

Sora Jean are un plan, pe suluri lipite unele de altele într-un şir lung, întins pe masa ei de lucru, dedesubtul ferestrelor dinspre miazănoapte care dau în curtea interioară, cu măsurători şi adnotări atent scrise în partea de sus. Gytha se uită la el în timp ce restul femeilor sunt la liturghie, însă planul se schimbă mereu. În fiecare dimineaţă, ceva este diferit, o nouă porţiune răzuită complet sau vreo figură ori un ornament marginal adăugate. Ai crede că în timpul nopţii vin zâne care îşi fac de lucru cu el. Gytha poate citi suficientă latină, mulţumită anilor petrecuţi ca soră de mănăstire, apoi în suita lui lady Edith, care era o femeie educată, încât să descifreze legenda pe care sora Jean a adăugat-o unora dintre imagini, însă aceasta lipseşte în cazul multora, iar alte cuvinte sunt ambigue.

Misterul e sporit de felul în care sora Jean le pune să lucreze. Broderia nu urmăreşte ordinea planului, nici vreo cronologie recognoscibilă a evenimentelor pe care le-au trăit cu toatele. Într-o zi, caii cad în bătălie, în următoarea, regele William şi fraţii lui dau ordin să se construiască vasele; brodezele îşi petrec o dimineaţă cu ţăranii saxoni fugăriţi de cavalerii normanzi care mânuiesc bice, o după-amiază, cu aventurile lui Harold luptând alături de William împotriva lui Conan al Bretaniei, scăpând eroic de la înec un bărbat ce se zbate în luptă cu nişte ţipari imenşi. În unele zile, lucrează cu ţesătura întoarsă invers înainte de a

schimba locul cu partenera şi de a vedea din nou ciudata lume din lână şi pânză aşa cum trebuie. Perechile se schimbă la rândul lor continuu, femeile mutându-se de la un gherghef la altul ca să isprăvească vreun personaj ori vreo scenă.

Sunt un grup mic, doar optsprezece femei care întrunesc standardele exigente ale soréi Jean, lucrând la nouă gherghefuri aranjate pe capre de lemn în faţa ferestrelor mari, cu vedere spre miazăzi. Gherghefurile, care i-ar ajunge aproape până la talie unui bărbat înalt, ar putea fiecare primi patru persoane, însă sora Jean nu pare dispusă să caute mai multe brodeze. Este evident că pentru ea contează mai mult calitatea lucrului decât viteza cu care este dus la bun sfârşit. Gytha bănuieşte şi că alegerea i-a fost condiţionată de faptul că mare parte din regiunile de miazănoapte ale ţării rămân prea periculoase pentru ca oricine altcineva în afara armatei să le străbată.

Toată lumea preferă să lucreze cu contururile desenate cu cărbunele pe pânză în direcţia în care trebuie privite, şi nu cu susul în jos, însă Gytha insistă mai puţin decât majoritatea în această privinţă. Are cu ce să-şi ocupe gândurile atunci când se recunoaşte înfrântă în eforturile de a înţelege intenţiile din spatele desenului. Zăbovind cu mintea la răzbunarea împotriva episcopului – ca şi cum, dacă se gândeşte fără încetare la asta, planul ei e mai aproape de împlinire – repetă în sinea ei din nou şi din nou ceea ce ştie despre castel, punctele lui slabe şi locurile ascunse, accesul în camerele personale, aspectul ferestrelor. Ştie jalnic de puţine. Mişcările femeilor sunt strict controlate de sora Jean, pentru a le ţine la o distanţă sănătoasă de garnizoană, presupune Gytha. În afară de mersul la capelă şi de mesele luate în sala mare din curtea interioară a castelului, arareori părăsesc camera de lucru.

Mare parte din ce cunosc despre ce le înconjoară este încadrată de ferestrele mari ale atelierului. Chiar şi Gytha nu poate decât să se minuneze în faţa lor, aceste faleze abrupte de sticlă sprijinite de arce în ogivă atât de fine şi decolorate încât ai crede că trebuie să se năruie sub greutatea sticlei. Pereţii atelierului par a fi făuriţi din lumină, tensionaţi şi imateriali ca o respiraţie înăbuşită.

Câteodată se întreabă cui aparţine viziunea care i-a plăsmuit, episcopului sau arhitectului său. Alteori se surprinde cu garda jos, desfătându-se cu sclipirea şi puritatea plăcilor de sticlă imaculate, adăpostite neted în prinzătorile lor, cu revărsarea de lumină care i se aşază precum o apă liniştită pe retină sau, când e vizibil soarele, călduţă precum mâna unui amant în scobitura spatelui.

Încet, deseori abia imperceptibil, fragmentele de pânză virgină se împuţinează, iar bucăţile de broderie isprăvită se înmulţesc, atent împăturite în coşurile puţin adânci, aşezate lângă fiecare gherghef, însă încetineala îi întăreşte Gythei simţul dezrădăcinării. Aici, în Canterbury, crezuse că va afla ceva despre soarta lui lady Edith, că se va afla în inima a tot ce dispreţuieşte cel mai adânc. Dar bărbatul spre care se îndreaptă ura ei nu este niciodată prezent, iar zvonurile despre unde s-ar afla îi scapă printre degete ca nişte peşti alunecoşi. Este în Londra sau în Normandia ori în Roma. E în fruntea unei armate plecate către miazănoapte sau a unei solii a clericilor din Flandra. Este ca un spiriduş acest conte-episcop, o fiinţă a umbrelor şi a şoaptelor, o vrajă, o fierbinţeală a creierului.

Însă broderia este adevărată, cu lâna puţind a urină de oaie folosită pentru pregătirea vopselurile, cu pânza întinsă în gherghef precum pielea unei tobe, cu bărbaţi şi cai, corăbii şi ziduri de cetăţi răsărind din încâlceala de ace, fire şi linii de cărbune precum lumea născută din Haos. Deşi infinit mai încet. Poate dura o săptămână sau chiar mai mult pentru a isprăvi un singur costum de zale, suprapunând cusăturile atât de dens încât îţi poţi imagina că imitaţia din lână ar oferi la fel de multă protecţie ca obiectul real, construind, inel după inel, efectul de solzi de peşte al armurii care uneori îi aminteşte Gythei cum îl însoţea pe tatăl ei la piaţă dis-de-dimineaţă, cum mâinile lui mari, blânde şi înroşite, ridicau branhiile peştilor pentru a verifica dacă sunt proaspeţi. Şi desfăşurarea procesului se poate prelungi şi mai mult rupând acele, înnodând firele, ştergând sfaturile soréi Jean, pentru ca greşelile să apară şi să trebuiască rezolvate.

Iarna trecută, Gytha a pierdut noţiunea timpului pe care ea şi Margaret l-au petrecut brodând imaginea unei abaţii

normande numite, conform legendei soréi Jean, Mont-Saint-Michel, cu arcele ei delicate, în echilibru pe o colină neregulată din ocru şi verde-gri, cu acoperişul tivit cu aur galben, un loc imposibil în afara închipuirii Domnului şi totuşi construit de ele două, deşi le durea spatele şi le usturau degetele ţepene de frig, cu buricele umflate de degerături ca nişte prune răscoapte. Chiar şi dacă ar putea munci zi-lumină, fără să se oprească pentru a mânca sau a se odihni, lucrul ar putea să le ia atâţia ani, încât comanditarul lor să îşi găsească locul în groapă înainte ca ele să isprăvească. Chiar şi cu cele mai scurte întreruperi, Gytha ştie, lăsându-şi mâneca să atingă profilul unui copoi, când pune aţă în ac, că s-ar putea să nu fie niciodată dusă la bun sfârşit.

— Fiţi atente la mine!

Agatha stă la pupitrul de unde le citeşte adesori femeilor ca să le treacă timpul mai uşor. Împinge cu cotul pisica de pe pupitru şi scutură smocurile de păr rătăcite pe Odele lui Horaţiu, pe care ea însăşi le-a tradus, oarecum grosolan, în anglo-saxonă, înainte de a desface un pergament şi a-l netezi.

— Am primit o scrisoare de la conte, continuă ea, în care îmi spune că intenţionează, cu mila Domnului şi a regelui William, să ţină Crăciunul la curte aici, în Canterbury, în acest an. Bineînţeles că regretă că nu se va afla alături de rege la purtatul coroanei din mijlocul iernii, însă este mai mult decât conştient că treburile regelui l-au ţinut departe de Canterbury pentru aproape trei ani şi că trebuie să-şi îndrepte atenţia asupra moşiilor sale din Kent. Stăpânul meu aşteaptă cu deosebită nerăbdare, îmi scrie, să inspecteze ceea ce el numeşte tapiseria sa.

Agatha ridică ochii cu un zâmbet complice.

— Înţelegerea de care dă dovadă stăpânul meu când vine vorba de rafinamentele lucrului cu acul este, mă tem, oarecum precară, spune ea.

Un murmur de râset linguşitor vine din partea uneia dintre femeile de la Sf. Augustin, însă restul rămân tăcute. Agatha continuă:

— Se aşteaptă, cu voia lui Dumnezeu, să sosească aici până de Sărbătoarea Sfântului Torna şi să rămână cel puţin

până de Praznicul Sfântului Ştefan înainte de a începe turul moşiilor sale.

Nu mult, se gândeşte Gytha, lăsându-şi lent acul jos, dar suficient. Mâna i se mişcă spre cuţitaşul care îi atârnă de la brâu, identic cu al lui Margaret. Dacă a putut tăia ciozvârta de căprioară care le-a fost servită ieri la masa de prânz, cu siguranţă va putea servi la sfârtecarea cărnii de pe oasele unui episcop ghiftuit. Nu are nevoie de altceva decât de un colţ întunecos al sălii, de un spaţiu îngust de noroi şi umbră între clădirile din curtea exterioară, de un moment de neatenţie. Şi ştie exact cum să surprindă un bărbat într-un moment de neatenţie.

Iar apoi? După ce se va fi întâmplat asta? Ridică din umeri în sinea ei. Nu contează. A fost moartă pe dinăuntru din momentul în care s-a prăbuşit, paralizată de teamă, lângă zidul azilului mănăstirii din Winchester şi a privit-o pe stăpâna ei cum e dusă de acolo într-o căruţă acoperită, ca şi cum ar fi fost doar o altă cupă sau o farfurie ori o tapiserie din sala ei. Acolo unde obişnuia să i se afle inima, acum este numai dorinţă de răzbunare, prin vene îi curge ură, arzând-o ca nişte fire de sârmă înroşite. Fie ca trupul ei să rămână la mila lor; nu mai are la ce-l folosi de-acum încolo.

— Oare ar fi posibil să-i vorbesc contelui despre moşiile mele, ce credeţi, soră? întreabă Judith, pe tonul pe care i-l rezervă soréi Jean, menit a le aminti ascultătorilor că ea şi sora regelui sunt egale.

Agatha îi zâmbeşte îngăduitoare. Gytha arată foarte palidă, e ea de părere, sperând ca atelierul să nu-i fie decimat de boală până când ajunge Odo. Va fi prima oară când el va pune piciorul în camera de lucru, de când a supravegheat instalarea ferestrelor, iar ea e nerăbdătoare să-l vadă mulţumit. Încrederea pe care şi-a pus-o în ea încă o înspăimântă. Adeseori simte că broderia nu ascultă întru totul de dorinţele ei, crescând în feluri pe care nu le-a putut anticipa, precum un copil care se revoltă împotriva autorităţii paterne.

— Domnia Sa se interesează cu atenţie de administrarea fiecăreia dintre treburile sale, Judith, răspunde ea. Nu cred că ai de ce să-ţi faci griji gândindu-te că ar fi neglijat să se

asigure că pământurile soţului tău dau tot rodul pe care ar trebui să-l dea.

— Sunt pentru nepoţii mei din Danemarca, înţelegeţi...

Cuvintele ei se pierd într-o tăcere stingheră, în timp ce zâmbetul soréi Jean încremeneşte.

Odo nu are niciun chef de Crăciun. Încheietura lovită îl doare de fiecare dată când e umezeală, o durere sâcâitoare care nu-i dă pace, făcându-l iritabil şi frustrat din cauza limitărilor fizice. Se apropie de vârsta la care sângele unui bărbat începe să se îngroaşe şi să-i îngreuneze trupul; dorinţele şi puterile lui sunt din ce în ce mai des în contradicţie. Călătoria de la Londra a fost intolerabil de lentă, drumul fiind uneori o mlaştină, iar alteori, o mare îngheţată de brazde şi cratere. Preferă să calatoarească iute şi fără mult bagaj, în compania unor mici grupuri de cavaleri şi de războinici înarmaţi. Însă unele călătorii au şi alte scopuri în afară de acela de a părăsi un loc şi de-a ajunge în siguranţă într-un altul. Sunt încărcate de sensuri.

Carele cu adevărat grele au plecat cu câteva zile înaintea alaiului principal de călători, ducând cu ele vin şi provizii, mobilă, veselă, mai mulţi pui de copoi de-abia fataţi, care nu puteau merge pe picioarele lor până la destinaţie. Mai era şi maestrul Pietro, plăcintarul italian al cărui burdihan îl asigură pe Odo că se pricepe să prepare dulciuri, însă face imposibilă deplasarea călare. Şoimii lui Odo călătoreau într-un car special gândit, o colivie pe roţi cu câte o stinghie separată pentru fiecare pasăre, deşi îngrijitorul lor trebuia să rămână în patul de jos şi să îndure găinaţul cu care păsările agitate îl bombardau. Alte care pline ochi cu lucrurile personale ale lui Odo, haine şi bijuterii, vasul sacramental, la fel ca şi vistieria şi diverse sigilii oficiale, toate sub pază serioasă, dictau ritmul alaiului principal de călători.

Odo însuşi, înconjurat de lorzii şi de prelaţii seniori din anturajul său, cu purtătorul de stindard lângă umărul său şi cu piticul, Turold, alături de el, pe unul dintre poneii minusculi pe care William îi găsise în Scoţia, călărea în mijlocul procesiunii, precedat de cavaleri şi de propria gardă pretoriană în noua sa livrea verde-aurie. Un şir aparent nesfârşit de bucătari, lachei, concubine,

spălătorese, servitori personali, capelani, vânători, câini, cai şi îngrijitorii lor alcătuiau ariergarda. Înaintea fiecărui oraş sau sat de pe traseu, întregul alai se oprea, în timp ce lacheii erau trimişi înainte ca să presare pe drum frunze şi paie care să le înlesnească umbletul şi să le vestească oamenilor spectacolul care urma. Muzicanţii erau adunaţi în formaţie şi împinşi în faţă pentru a însoţi cu cântece deplasarea stăpânului şi a-i distra pe spectatori. În echilibru pe spatele miţos al poneiului, piticul se dădea peste cap şi stătea în mâini. Odo născocise şi alte lucruri care să le ia ochii oamenilor; porumbei albi eliberaţi din coşuri, pâini de grâu sau bănuţi de argint cu imaginea sa în postura de conte de Kent, împărţiţi în stânga şi-n dreapta. Îi face plăcere să plănuiască această parte a călătoriei, pentru restul se bizuie pe Osbern.

Osbern, deşi nu posedă alt statut oficial în suita lui decât acela de servitor personal al lui Odo, înţelege mecanismele acesteia atât de bine, încât aproape că îndeplineşte rolul de şambelan. Conduce peregrinările stăpânului său cu o dibăcie strategică şi cu o atenţie la detaliu cel puţin la fel de scrupuloase ca ale sale, se gândeşte Odo oarecum îngrijorat. De-a lungul acestor călătorii, Osbern e nepreţuit, capabil să asigure încartiuirea chiar şi în comunităţile unde te aşteptai cel mai puţin. Poate să-l ducă de nas şi pe cel mai acru stareţ, încât ca să le permită să îi umple până la refuz azilul şi se pricepe totodată să-şi ferească stăpânul de cele mai groaznice excese ale vasalilor slugarnici, nerăbdători să-şi lase oamenii să flămânzească şi să doarmă pe sponci pentru a-i găzdui pe conte şi anturajul său.

Nu rigorile călătoriei sunt sursa dispoziţiei sale proaste. În ansamblu, aceasta a decurs bine. Nu au existat nici tentative de furt, nici vreo osie ruptă.

Privitorii au fost în general mohorâţi, dar nu făţiş ostili, aşa cum s-a întâmplat în trecut; nu s-a vărsat nicio picătură de sânge. Căldura care îl împresoară acum şi aromele plăcute ale cărnii care se frige în propriile bucătarii, după zile întregi de drum, nu sunt vinovate de moleşeala sa în timp ce stă în salonul de iarnă de deasupra bucătăriei, iar Osbern dirijează despachetatul în jurul său.

Lanfranc este problema. Tot ce i-a scris Agathei este adevărat, însă Lanfranc este adevăratul motiv pentru care nu îşi petrece Crăciunul cu William. Încă e uluit de decizia regelui de a-l numi pe lombard în fruntea arhiepiscopiei.

Fusese atât de convins de ce avea fratele lui de gând să facă şi atât de convins că Lanfranc ar fi refuzat chiar şi dacă i s-ar fi oferit numirea, aşa cum refuzase cu obstinaţie tot ceea ce William încercase să-i dăruiască în afară de abaţia de la Caen, încât nici măcar nu se gândise vreodată să îşi pună în cuvinte aşteptările. Dar acum, brusc, la fel de neaşteptat ca o săgeată de arbaletă trasă din soare, se căscase o prăpastie între ei. William, ducele şi binefăcătorul lui, fratele mai mare pe care îl adoră şi îl apreciază mai mult decât ar avea cuvintele puterea s-o exprime, l-a dezamăgit.

Cu siguranţă că el era alegerea evidentă, îmbinând deja responsabilităţile ecleziastice din Normandia cu stăpânirile laice din Anglia şi cu administraţia stabilită în Canterbury. Dacă William dorea să obţină un amestec cât mai mic al papei în guvernarea bisericii din Anglia, cum putea s-o facă mai bine decât unind biserica şi statul în persoana unui singur bărbat, fratele şi confidentul său apropiat, precum şi unul dintre cei mai aprigi susţinători ai săi în aventura engleză? Mai ales că vorbeşte fluent graiul locului şi cunoaşte cultura şi cutumele englezeşti. Dăruindu-i Scaunul de Canterbury unui membru al propriei familii, William le-ar fi transmis englezilor cel mai limpede mesaj posibil în privinţa concentrării puterii atât spirituale, cât şi pământeşti, în persoana noului rege şi a bărbaţilor de acelaşi sânge cu el.

Iar apoi, în primăvară, când Thomas, în prealabil slujitor în catedrala lui Odo din Bayeux, venise în Anglia pentru a fi făcut arhiepiscop de York, William spusese într-o doară, în timpul praznicului de bun venit din Dover, cu gura plină de porumbel fript:

— Aş vrea să amânăm ungerea pentru o lună sau două. I-am cerut lui Lanfranc să preia Canterbury, însă nu poate ajunge aici până la vară. Ar trimite semnalul potrivit dacă s-ar ocupa de ungerea lui Thomas. Sper că eşti de acord, Odo.

— Lanfranc? întrebase el, aproape înecându-se cu mâncarea. Lanfranc? Nu va veni niciodată.

— De ce crezi asta? întârzie doar ca să-şi pună treburile în ordine la Caen. Şi-a dat cuvântul, iar Lanfranc, odată ce-şi dă cuvântul, nu-l încalcă. Pe deasupra, i-am dat poruncă.

— Credeam că îţi era prieten. Dar bănuiesc că un rege trebuie să le poruncească şi prietenilor.

— Ia aminte, frate.

Şi numaidecât a înţeles decizia lui William. Lanfranc era discret, diplomat, îşi amintea care îi e locul aşa cum un câine îşi aminteşte vizuina de iepure. În timp ce el, deşi un jurist la fel de bun, la fel de convingător şi posibil un administrator mai bun, era de asemenea şi pretenţios şi fără linişte, blestemat cu o imaginaţie vie care uneori îl făcea orb în faţa realităţii. Faptul că înţelegea decizia nu îi aducea pacea, doar îi făcea dezamăgirea mai amară, însă era suficient de înţelept să-şi mascheze şi să-şi înveşmânteze obiecţiile în termenii unei pure raţiuni politice. William îi primise protestele cu o neîncredere zâmbitoare.

— Tu, Odo? Nu m-am gândit niciodată la tine. Tu eşti cel care împarte dreptatea în numele meu, mă aperi de toţi cei care atacă de-a lungul coastei de miazăzi. Pe slava Domnului, omule, îmi ţii locul chiar ca suveran, atunci când sunt plecat de cealaltă parte a mării. Nu există niciun hotar pentru ambiţia ta?

— Nu vreau decât ce este mai bun pentru Alteţa Voastră, replicase el, punându-şi cu nepăsare cuţitul lângă farfurie, după ce pofta de mâncare îi pierise brusc. Nu am dat greş nici măcar o dată în slujba voastră, nici nu v-am pus hotărârile la îndoială de când eram un băieţandru. Nu vă puteţi îndoi de loialitatea mea, dar vă sunt frate, ceea ce îmi acordă dreptul, cred, de a vorbi deschis. Lanfranc este un om al Bisericii din cap şi până în picioare. Dacă se va ivi ocazia, îl va sprijini pe papă împotriva ta.

— O singură dată nu mi-ai dat ascultare, din câte îmi amintesc, şi te-am iertat atunci, aşa cum o fac şi acum. Spune-mi, Odo, care-i problema cu Lanfranc? A pus să fii bătut prea mult atunci când studiai la Bec? Sau poate nu suficient de des. E prietenul meu şi un bărbat de cea mai

desăvârşită virtute şi cinste. Fără sprijinul său, aş putea să-ţi reamintesc, probabil nu ne-am fi aflat aici deloc.

Numai după ce el a mers la Roma şi ne-a obţinut susţinerea papei, am fost capabil să strâng o armată.

— Aveai corăbiile mele, William, o sută de corăbii şi toţi bărbaţii care puteau urca la bordul lor. Nu voiam să-mi spună papa ce să fac. Mi-am pus sufletul în pericol pentru a lupta alături de tine. Nu am dat înapoi în Normandia, spunând rugăciuni sau zăbovind în spatele liniilor cu băieţii mei de altar, precum Coutances. *Ja bon vassal nen ert vifrecreut.*

William îl îmbrăţişase atunci, cu lacrimi în ochi, apăsându-şi gura unsuroasă de obrazul lui Odo, iar acesta se pomenise fascinat încă o dată de cât de uşor îi veneau cuvintele, desprinzându-i-se de pe buze ca o perdea de fum care să-i ascundă sentimentele.

— Şi eşti un bun vasal, cel mai bun. Iar recunoştinţa mea depăşeşte orice măsură, Odo, după cum sper că ţi-am arătat mereu. Haide, bea. E cu adevărat foarte bun.

Îi oferise lui Odo propria cupă, cu marginea atent întoarsă pentru ca el să trebuiască să-şi aşeze buzele peste urma lăsată de cele ale fratelui său. Odo a băut.

— Poate că Lanfranc îmi e prieten, continuase William, însă tu eşti de-un sânge cu mine. Acesta e motivul pentru care nu vreau să te văd sfâşiat între Roma şi mine. Noi doi suntem unul, Odo. Lasă lucrurile să rămână astfel.

Bineînţeles că aşa este, voise el să strige, întotdeauna va fi aşa. Îl adorase pe William de când îi căzuseră ochii prima oară asupra lui. El avea zece sau unsprezece ani, iar William, pe atunci în vârstă de optsprezece, era înalt, puternic, cu o claie de păr roşcovan strălucind în lumina difuză a marii săli de la Conteville. De când tatăl lui spusese: „Odo, el este fratele tău, Odo, ducele William de Normandia”, apoi îl dăduse una după ceafa deoarece stătea cu gura căscată, uitând să îngenuncheze. William râsese şi îl îmbrăţişase, apăsându-i obrazul care îl ustura de trupul lui greu de sub cămaşa de zale, şi spusese:

— Ţi-am adus un şoim-de-iarnă, Odo. Mi se spune că îţi place să vânezi. Şi mie. Vom vâna împreună.

Propriul său şoim. Ca şi cum ar fi fost un bărbat, nu doar

un băieţandru care îşi pierdea vremea cu lacheii. Ca şi cum tânărul duce, înconjurat de o aură aidoma zeităţilor, care dovedise eroismul lui Roland prin faptele sale de arme şi de fiecare dată când scăpase ca prin urechile acului de inamicii săi, îi deschidea poarta panteonului.

William îşi supraveghează sentimentele atent, ca şi cum ar fi cei mai periculoşi inamici ai săi, însă Odo ştie cât de multă nevoie are de el. Străbătând mulţimea de oameni din sală atunci când sosise la Canterbury, strecurându-se ori făcându-şi loc cu umărul, ocolind o încăierare păcătoasă între un câine de la castel şi un copoi pe care îl adusese cu el de la Londra, îl observase pe secretarul căruia regele îi încredinţa de obicei corespondenţa cu fratele său; deja îl aştepta, cu o tolbă plină ochi petrecută peste umăr.

— Stăpâne.

Osbern aşteaptă înaintea lui cu un surtuc de mătase galbenă tivit cu hermină pe care îl ţine desfăcut pe braţele întinse.

— Vreţi să vă îmbrăcaţi pentru doamne?

— Da, răspunde Odo şi îşi trece mâna peste faţă parcă încercând să alunge umbra amintirilor amare. Dar nu haina asta, nu pentru femeile soréi Jean.

Când îşi părăseşte camerele din donjon, este îmbrăcat sobru, într-o tunică lungă, albastru-intens, tivită cu blană de veveriţă. Coboară măgura cu precauţie ca să nu alunece pe panta abruptă şi înnoroiată, trece prin poarta înspre zidul interior de apărare, în drumul său către camera de lucru. Singura concesie făcută fastului este crucea de pe piept, din aur incrustat cu perle şi safire. Osbern are anumite idei despre cum ar trebui să se îmbrace bărbaţii pentru a fi pe placul femeilor, iar instinctele lui, din experienţa lui Odo, sunt adeseori fine. Însă femeile la care se gândeşte Osbern nu seamănă deloc cu Agatha şi cu grupul ei de aşa-zise călugăriţe. Atunci când a dispus să fie făcute plăţile, s-a amuzat observând că ea cumpărase pentru hainele femeilor ei, livreaua lor, postav precum cel folosit pentru confecţionarea raselor monastice. Zăpada cade cu repeziciune, fulgii i se prind în păr şi îi pişcă tonsura proaspăt rasă.

După ce intră în clădire, trimite pajul s-o anunţe pe sora

lui şi aşteaptă în sală, plimbându-se în sus şi în jos, privind adunătura de schiţe şi de cartoane lipite pe ziduri, oprindu-se frecvent pentru a se uita mai atent la un desen anume. A văzut multe dintre ele, însă nu pe toate şi chiar şi acelea pe care le-a văzut au fost împinse în ungherele îndepărtate ale minţii în anii care au trecut, astfel că e ca şi cum le-ar vedea pentru prima oară. Mai mult chiar, le vede ca şi când el însuşi e o altă persoană.

Aici, puţin mânjită şi murdărită de funinginea torţelor de pe zid, este o imagine a lui însuşi, cu obrajii bucălaţi şi arătând ca un băieţandru, binecuvântând praznicul pe care îl ţin pentru a sărbători debarcarea de la Pevensey. Amintirea, imaginaţia, felul în care evenimentele sunt schimbate de procesul tălmăcirii lor de la o persoană la alta, toate se desprind şi pier ca foile unei cepe. Ce e real? Mesele făcute din scuturi aşezate în echilibru pe stâlpii de schelărie, fortul roman profilându-se pe cer în timp ce lumina se prelinge pe el, stângăcia cu care bărbaţii se apucă să îl consolideze, epuizaţi, flămânzi şi încă nesiguri pe picioarele lor neobişnuite cu uscatul. Dar unde este nisipul care se vâra în mâncare sau vântul aspru de la ţărm care muşca din rugăciunile lui în timp ce le rostea? Unde este teama care îi rodea stomacul încă întors pe dos în închisoarea coastelor de fiecare dată când îl privea pe William mâncând cu poftă, asemănându-se voios cu Cezar, care şi el se dezechilibrase şi căzuse atunci când debarcase pe coasta africană? Cum îşi poate imagina Agatha că el zâmbise astfel? Sau că avuseseră timp să coacă pâine? Măcar a omis căzătura lui William de pe *Mora,* acel moment dezgustător şi incredibil la care toată lumea fusese martoră, tânjind ca şi el să dea timpul înapoi, să şteargă un asemenea semn de rău augur din istoria lor. Ori poate că nu i-a povestit niciodată despre asta, nu-şi poate aminti.

— Aşa deci, dragul meu stăpân, atâtea desene şi vă găsesc studiindu-vă pe sine.

În tonul ei sec este exact atât umor cât să îmblânzească lovitura, deşi nu şi s-o facă să-şi rateze ţinta. Odo roşeşte.

— Nu asta…

— Bine ai venit acasă!

Agatha îngenunchează pentru a-i săruta inelul.

Încheietura, după cum a prezis, s-a vindecat rău, osul stă într-un unghi ciudat. El o ridică în picioare şi îi cuprinde trupul mărunt în braţe, apoi o îndepărtează pentru a o privi.

— Arăţi bine, slavă Domnului!

— Sunt bine. Acum, că ne-am instalat aici, munca mă ţine departe de lume şi de probleme la fel de bine ca Regula Sfântului Benedict. Deşi surorile sunt o idee mai neascultătoare.

— Chiar aşa?

— Nimic cu care să nu mă descurc, deşi una dintre ele... Dar nu femeile te interesează pe tine. Eşti aici pentru a-ţi vedea „tapiseria”.

— Şi am venit la tine înainte de a mă ocupa de orice altceva. Este o coadă de oameni cu petiţii lungă de o jumătate de leghe în sala mare, aşa mi-au spus, iar Hamo se plânge că, în curte, cavalerii mei ridică prea multe corturi, aşa că nu poate să ordone garizoanei să iasă. Nu ştiu de ce îi este teamă. Poate se gândeşte că arhiepiscopul Lanfranc unelteşte împotriva domeniilor meu.

— Iar servitoarea mea, Leofgeat, al cărei soţ lucrează în camera cuptorului, spune că simandicosul tău bucătar roman este la un pas de a-i fi zdrobite momiţele dacă nu-şi ţine mâinile acasă.

— Crezi că m-aş putea ascunde aici, printre cusătoresele tale, până de Sf. Ştefan?

Râzând împreună, urcă scările către sala de lucru. În ciuda norilor de zăpadă şi a primelor semne ale amurgului de iarnă, Odo e cuprins un moment de ameţeală când Agatha dă la o parte perdeaua, iar el păşeşte în atelier. E ca o izbitură în moalele capului, nu, mai degrabă ca o frântură de paradis. Nu a uitat ferestrele; suplele arcuri în ogivă din piatră catifelată de Caen, trafoarele fine de plumb, luminile desăvârşite ca nişte diamante invocate din foc şi nisip, toate strălucesc în amintirea lui. Uitase doar impactul frumuseţii asupra trupului, cum inima o ia la goană şi sângele cântă. Viaţa la curtea lui William, tot timpul în compania soldaţilor şi a politicienilor, a devenit meschină şi îngustă. Nu aude altceva decât mesaje şi petiţii care-i solicită ajutorul, nu vorbeşte despre nimic altceva în afară de ultima campanie sau următoarea rebeliune, de

curăţarea unui drum sau de construirea unei fortificaţii acolo; chiar şi misterul sacramentelor a devenit dezagreabil din cauza lui Lanfranc. Vrăjit de întinderea de cer alb care reflectă pământul acoperit de zăpadă, icneşte, ca un om în spasmele pasiunii, făcându-le pe femei să îşi ridice ochii de la lucru.

El nu o va recunoşte, caută Gytha să se liniştească în sinea ei, bineînţeles că nu, după atâtea anotimpuri, atâtea oraşe ocupate, săli jefuite, femei şi copii ucişi. Dar, dacă îi permite să-i vadă chipul, el îi va citi dispreţul, hrănit cu propria fiere, ca un şarpe devorându-şi coada la nesfârşit. Îşi face de lucru cu micul paj, îngrijindu-se ca picioarele să îi stea cum trebuie pe vatră, acolo unde încălţările au cea mai bună şansă de a se usca, apoi revine la scăunelul ei, cu capul aplecat şi cu faţa întoarsă într-o parte. Episcopul se va gândi la ea ca la o femeie modestă şi cuviincioasă, dacă se va gândi vreodată.

— Fiţi atente la mine, le ordonă sora Jean femeilor, venind lângă fratele ei, ajungându-i cu creştetul chiar sub umăr, iată-l aici pe stăpânul şi protectorul nostru, contele de Kent.

Gytha observă cât de atent îi anunţă sora Jean titlul, ca şi cum nu e încă realmente obişnuită cu el, limba ei normandă luptându-se cu denumirea anglo-saxonă. Trăgând cu coada ochiului, îl vede pe el înclinându-şi capul uşor către femei, un gest de un şarm aţâţător. Scăunelele hârşâie pe podea, eliberând parfumul de lavandă uscată risipită printre rogoz, pe măsură ce femeile se scoală şi fac o plecăciune. Emma aproape cade; dă să se prindă de gherghef pentru a nu se prăbuşi, dar acesta se clatină pe capra lui şi s-ar fi răsturnat, dacă partenera ei de cusut, de partea cealaltă, nu s-ar fi întins să-l ţină. Episcopul Odo priveşte pantomima cu o încruntătură perplexă.

Aruncă o privire în direcţia Gythei, iar ea are din nou senzaţia că nu e văzută. De fapt, el observă că ea a uitat să facă plecăciunea, nu pe ea ca atare. Apoi îi şopteşte ceva soréi Jean, care dă din cap, după care îşi zâmbesc unul altuia, acelaşi zâmbet cu colţurile gurii lăsate în jos, aceeaşi încreţitură de amuzament la coada ochiului.

— Veţi inspecta broderia, Înălţimea Voastră? se

interesează sora Jean. Mi-ar face mare plăcere. Puteţi să vă aşezaţi, le dă instrucţiuni femeilor. Reluaţi-vă munca!

Apoi se întoarce către fratele ei.

— De unde doriţi să începeţi?

— De aici, cred, se hotărăşte el, mergând cu paşi mari de-a curmezişul atelierului, către ghergheful Emmei.

Rămâne în spatele ei câteva minute, cu expresia schimbându-i-se din uşurare în mirare când observă cât de sigure devin micările ei după ce ia acul şi cât de pricepută îi e mâna, chipurile pe care le brodează fiind aproape mai pline de viaţă decât carnea şi sângele pe care le imită cu firul şi acul.

Când Judith îl vede pornind în direcţia ei, lăsă jos acul, se ridică din nou de pe taburet şi îngenunchează pentru a-i săruta inelul, totul într-o unică mişcare fluidă. *Curteană până în măduva oaselor*.; se gândeşte Gytha, face plecăciuni şi se târăşte după vreun bărbat sau altul din momentul în care a învăţat să meargă.

— Pot lua cuvântul, doamnă? o întreabă Judith pe sora Jean.

— Vă rog, spune episcopul.

— Mulţumesc, lordul meu, sunteţi foarte îndatoritor. E vorba despre moşiile mele, stăpâne...

— Înălţimea Sa nu are acum timp pentru asemenea nimicuri, Judith.

— E în regulă, soră, spune el, iar privirea pe care o aţinteşte asupra lui Judith emană sinceritate. Tot ce am promis se va îndeplini, doamnă, vă asigur.

Acum... către cine altcineva?

Când el întoarce faţa, Gytha vede acea lumină dispărând, stinsă de o indiferenţă profundă.

— Aici, cred, se hotărăşte, avansând către ea şi Alwys. Gytha lasă acul peste imaginea contelui Harold jurând credinţă Bastardului, cu mâinile tremurându-i prea tare pentru a putea continua. El este atât de aproape, fără să aibă nicio armă sau să fie înconjurat de gărzi, singur, un bărbat ca oricare altul, cu vene care pot fi golite, plămâni care pot fi perforaţi, inimă care poate fi rănită. Aşteptarea ei este aproape de capăt, toate orele, zilele şi anii în care mădularele dureroase strigau după răzbunare şi în care

ochii îi ardeau de imaginile triumfului său au luat sfârşit în această după-amiază cu ninsoare îşi încrucişează mâinile în poală şi înclină capul. Se gândeşte la Crăciun; sorocul ei, ca al Mariei, aproape a venit.

Un miros, pe jumătate venind din amintirea ei, de rozmarin şi de lemn de santal, o împresoară când el i se apleacă peste umăr pentru a-i inspecta munca, privirea oprindu-i-se asupra imaginii lui Harold, cu mâinile întinse în faţă ca să atingă raclele cu relicve, oraşul Bayeux ridicându-se abrupt în spatele Bastardului aşezat pe tronul său. O ia cu ameţeală de la miros, iar palmele încep să îi transpire.

Lucrează de multe zile la mâinile contelui Harold; sora Jean o alege de multe ori pentru cea mai delicată muncă. Dar, în mod inexplicabil, de data aceasta nu a reuşit să urmărească desenul soréi. Pe racla cea mai apropiată de ducele William, cea înspre care el arată şi spre care Harold îşi îndreaptă privirea, contele aşază, în loc de palma sa întinsă, numai două degete, celălalte fiind strânse în pumn, parcă ar arăta înapoi către duce, acuzându-l de ceva. Poate că lumina a fost puţină sau cărbunele mânjit. S-a oferit să refacă totul, deşi ştia că sora Jean va închide ochii; nu vrea ca marele ei model să se preschimbe într-o cârpă murdară, plină de găuri.

Dar cu el lucrurile stau altfel. Are fler pentru detalii; nu închide ochii la nimic. Va porunci ca Gytha să fie înlăturată. Şansa ei va fi trecut chiar înainte de a prinde făptură. Ca vieţile copiilor ei. Îşi ridică acul; dacă nu poate face asta cu omul ca atare, poate măcar să se bucure de mica plăcere de a-i înjunghia imaginea chiar în faţa ochilor săi. Lui nici asta nu îi va scăpa. Şi, cine ştie, poate are efect aşa cum au efect înjunghierea păpuşilor de ceară sau incendierea oamenilor de paie. Există tot soiul de căi de a distruge un om.

— Ai făcut Bayeux-ul să arate foarte frumos, remarcă el, cu o înţepătură în voce de parcă înfrumuseţarea Bayeux-ului ar fi fost un fel de delict. Un oraş de basm, pur şi simplu.

Gytha se holbează la scena din faţa ei, cu acul în aer, cu ochii cercetând contururile de cărbune şi de lână. Unde

este el? Cu siguranţă, acolo. Acesta e oraşul lui, raclele provin din catedrala lui. Cu siguranţă a fost prezent pentru a da lovitura de graţie. Sunt nişte vânători atât de pricepuţi, aceşti normanzi, cu acrii lor de pădure dintr-odată neîngăduiţi oamenilor care au depins de dărnicia lor generaţii întregi. Cu siguranţă trebuie să se fi aflat acolo pentru a doborî prada.

— Dacă l-aş fi desenat aşa cum este, răspunde sora Jean, mă îndoiesc că ar fi impresionat ochiul în felul în care îţi doreşti.

Dar el nu este acolo. Niciun indiciu nu îl arată, nicio mâzgăleală ori umbră care ar putea fi făcută să îi semene. Nicio bucăţică de suflet, nicio urmă. Gytha pune din nou acul jos, cu un suspin de necaz.

— Poţi continua să lucrezi, zice sora Jean. Sfinţia Sa o doreşte.

— Sfinţia Sa îmi ia lumina.

Deşi zarva uşoară a atelierului a dispărut în prezenţa episcopului Odo, acum tăcerea se adânceşte, se aşază deasupra femeilor ca o ceaţă, în timp ce respiraţia le îngheaţă în piept, iar mâinile li se lasă peste pânză fără a se mai mişca.

Episcopul se zgâieşte la Gytha, nevenindu-i să creadă, parcă aşteptând ca ea să repete ce a spus pentru a fi sigur că a auzit bine. Sora Jean îşi ridică privirea către ceruri, cu buzele mişcându-i-se într-o rugăciune mută. Deodată, episcopul zâmbeşte. Poate că rugăciunea ei a fost auzită.

— Iartă-mă, îi spune el Gythei, care îi aruncă o privire duşmănoasă ca şi cum n-a reuşit să desluşească sarcasmul tonului său.

În timp ce restul femeilor stau cu ochii aplecaţi, după cum dictează modestia în prezenţa unui bărbat care nu le este rudă, Gytha se gândeşte la fiecare dintre ele pe rând. La Judith şi la nepoţii ei trimişi în exil, la Emma, smulsă de lângă familia ei, la Meg şi la Alwys şi la cei patru fraţi morţi ai lor. La ea însăşi şi la iscusinţa ei cu acul şi la felul cum el şi-a însuşit chiar şi asta pentru propriile lui scopuri. Având în minte tot ceea ce ele au pierdut, îi susţine privirea contelui.

Zâmbetul episcopului Odo păleşte, iar el, întorcându-se

prompt pe călcâie, iese ţanţoş din atelier, cu sora Jean şi cu micul paj grăbindu-se în spatele lui.

— Măi să fie, spune Judith odată ce nu mai pot fi auzite, nici vorbă de vreo şansă acum să-i mai vorbesc despre moşiile mele.

— Ah, taci, Judith, izbucneşte Margaret.

— Nu a ştiut ce să-ţi răspundă, clătină Alwys din cap cu mirare, uitându-se din partea cealaltă la Gytha, cu ochii ei migdalaţi şi verzi cât nişte farfurioare. L-ai biruit, Gytha.

— Femeile au limbă, bărbaţii au altceva, ridică Gytha din umeri.

Însă în sinea ei exultă. O victorie, o victorie, cântă inima ei, deşi mintea îi spune că este doar una măruntă, iar adevărata provocare va fi să clădească pe temelia ei.

— Dumnezeu să mă ierte, dar la dracu şi încă o dată la dracu!

Agatha trânteşte uşa camerei ei şi se reazemă de ea, lipindu-şi palmele pe lambriurile solide pentru a-şi opri mâinile din tremurat.

— O să scap de ea, Odo. Îmi pare atât de rău. Nu pot să-mi dau seama ce-a fost în mintea ei.

El stă cu spatele la ea, aparent studiind desenele şi mostrele de lână de pe masa de lucru de sub fereastra alcovului, trecându-şi degetele peste ele. Agatha e iritată de sunetul aspru al pergamentului şi de cel al nisipului din nisiparniţă.

— Nu, spune el, cu o voce nefiresc de ezitantă.

— Ei bine, ar fi o mare pierdere. Cu asemenea mâini mici, nu e mai prejos decât niciuna dintre ele, când vine vorba de cusături foarte fine. Dacă nu te deranjează…

— Am crezut că mă voi obişnui cu asta, o întrerupe el întorcându-se. Cu ura din ochii lor. Sau că vor ajunge să ne urască mai puţin odată ce-şi vor fi dat seama că vrem să rămânem credincioşi legii şi ordinii. Dar nu m-am obişnuit şi nici ei nu ne urăsc mai puţin. Doar o muieruşcă, o cusătorească cu limba ascuţită şi uite cum mă afectează.

Este din nou fratele ei mai mic, cu ochii căprui plini de suferinţă şi buimăceală. *Mă hărăzeşte preoţiei,* protestase el, aşezat lângă ea pe malul şanţului de apărare de la Conteville, luându-i mâinile într-ale lui pentru a corecta felul

în care ţinea undiţa. *William mă trimite la Bec. Nu îl poţi opri? Aici e locul în care ar trebui să fiu.* Făcuse un gest larg cu braţul liber, pentru a cuprinde gospodăria împrăştiată, cu şirul ei întortocheat de curţi şi de grădini, livada şi păşunea, satul şi terenul comun plin de capre legate, de stupi de albine şi de puii cu picioare ţepene, totul mărginit de fâşii verzi şi cafenii cultivate şi de argintiul mătăsos al plantelor de fasole. *Bineînţeles că nu,* îi răspunsese ea, aruncându-şi undiţa din nou, *William e precum iarna. Nemilos, de neocolit, ceva ce trebuie îndurat.*

— Nu voi permite niciuneia dintre femeile din atelierul meu să te „afecteze”, Odo. Îşi îngustează ochii privindu-l. Ai fost printre primii care l-au sfătuit pe William să meargă pe această cale; ar fi trebuit să cântăreşti ce va însemna asta pentru tine. Pentru noi toţi.

— E voia lui Dumnezeu ca William să fie regele acestui loc. Edward, binecuvântat fie, făcuse această promisiune. Cum aş fi putut să stau şi să mă uit cum Godwinson îl obţinea prin înşelătorie?

— Ah, este voia lui Dumnezeu, părinte episcop?

— Sarcasmul nu-i şade bine femeii, izbucneşte el.

— În ceea ce mă priveşte, există atât de multe lucruri care nu-i stau bine femeii, răbufneşte ea la rându-i. Trebuie să mă iei aşa cum sunt ori să mă trimiţi înapoi la Sf. Iustina.

— Cum aş putea face asta, zâmbeşte el dintr-odată, când ai creat acolo o asemenea minunăţie pentru mine?

Îşi îndreaptă privirea în direcţia camerei de lucru aflată cu un cat mai sus.

— Ah, Odo, chiar crezi asta? Nu pot să-mi dau seama singură, stând acolo zi şi noapte.

Ochii îi scapără; în ciuda răcorii din încăpere, care miroase familiar a piatră umedă şi a tămâie rece, are în obraji o urmă de îmbujorare. Entuziasmul ei e adorabil şi justificat, iar el a crezut cu tărie fiecare cuvânt pe care l-a rostit, însă nu e doar asta.

Nu a mai văzut niciodată ceva care să-i semene, întrecând chiar şi ţesătura contelui Byrthnoth în meşteşug şi vitalitate. Este, pe cât poate el spune având în vedere că nu e terminată, o reproducere fidelă a tot ce i-a povestit Agathei în decursul acelei prime veri, mai fidelă poate

decât a intenţionat. Caii de luptă, de pildă, nu sunt niciodată jugăniţi, toată lumea ştie asta; nu-i nevoie să o arăţi într-un mod atât de explicit. Istorisirea este peste tot întreruptă de extravagante castele de basm şi de jivine fantastice, de marea în zeci de culori şi de arborii cu trunchiuri zdravene şi noduroase, care îi amintesc de coloanele din piatră ce se ridică în naosul noii sale catedrale şi care îşi întind ramurile pentru a sprijini boitele ale căror arcade avântate îi vor purta veneraţia drept în auzul Domnului.

Totuşi, este mai mult decât suma acestor lucruri, iar asta îl tulbură. Sunt elemente pe care nu poate pune degetul, care rămân dincolo de amintirea ori controlul său, care îi contrariază simţul ordinii. Sunt legate de sentimentele pe care le-a avut intrând în atelier, bucuria lui neţărmurită de a vedea ferestrele împletită cu senzaţia obscură de ameninţare stârnită de faptul că păşea în această comunitate de femei. Chestiunea celibatului nu îl preocupă în felul în care ea pare să le trezească neplăceri reformatorilor clunisieni, dar, în prezent, viaţa de preot-războinic nu îl aduce în preajma femeilor prea des; William, odată ce a dobândit-o pe Matilda lui, nu are nevoie de alte femei. Un amuzament, nu mai folositor decât muzica ori acea culegere din Ovidiu mâncată de molii în care îşi ţine vârât nasul zănaticul lui frate mai mic. Odo zâmbeşte în sinea lui, amintindu-şi vocea aspră, cumva cu tonalitate înaltă, a lui William, brusc sensibil la golul din miezul vieţii sale şi la felul în care femeile încep să îl umple cu bogăţia propriei lor experienţe.

— Cred, spune el, bâjbâind după cuvinte care să-i exprime simţămintele fără a le ofensa pe ale ei, că are o viaţă a ei.

— Nu ştiu ce vrei să spui.

— Nici eu nu sunt sigur că ştiu.

În tăcerea care urmează, în timp ce el încearcă să-şi pună ordine în gânduri, clopotul capelei începe să sune de *nona.* Servitoarea Agathei intră cu un coş de lemne pentru a face focul în mangal. *În sfârşit,* se gândeşte Odo, care nu poate înţelege de ce sora lui continuă să trăiască de parcă s-ar afla într-o mănăstire. Agatha îşi face cruce şi murmură

o rugăciune scurtă. Odo lasă capul în jos. Apoi Agatha merge la masa de sub fereastra îngustă, cu vedere spre grădină, dezgroapă o clepsidră de sub vrafurile de notiţe, de schiţe şi de mostre de lână, după care o întoarce invers. Servitoarea aprinde focul şi se retrage.

— Întâmplările îmi sunt cunoscute, bineînţeles, continuă el rar, orientându-se atent printre propriile impresii, ţinându-şi mâinile acoperite cu inele către flacăra ce creşte, însă în acelaşi timp mă simt ca un străin când le privesc.

— Poate că de vină e timpul care a trecut.

— În parte, poate, dar cred că mai există ceva. Mai întâi eu ţi-am povestit ce îmi aminteam, iar tu ai prefăcut amintirile mele în schiţe, iar acum femeile care cos îţi preschimbă schiţele. Toată lumea adaugă un strat, până ce originalul devine de nerecunoscut. Ca şi cum ai împacheta o surpriză pentru un copil.

— Te-ai gândit că poate memoria ta nu e de încredere? Din experienţa mea, adeseori evenimentele pe care ne jurăm nouă înşine să nu le uităm niciodată sunt cele care se şterg cel mai iute.

— Dar azi am văzut acolo lucruri pe care nu le-am trăit niciodată. Ce lucra Judith, de pildă. Doamne, femeie aia! A înfăţişat un cal trăgând la plug pe una dintre margini. Nu am văzut niciodată un cal trăgând la plug. Nu-mi pot închipui un asemenea lucru. De ce să iroseşti un cal în felul acela, în loc să foloseşti boi?

— Poate fiindcă nu existau boi, Odo, spune Agatha cu voce scăzută. Scena aceea vine din amintirea lui Judith, nu din a ta. Cetele din armata ta care jefuiau luaseră toţi boii din gospodărie pentru carne. Calul acela era calul de luptă al soţului ei. A fost ucis într-un atac, după cum ştii. Judith nu ar fi călărit niciodată animalul ăla uriaş, aşa că l-a folosit cât de bine a putut. Iau totul asupra mea. Fireşte, putem schimba, dacă aşa doreşti. Există un strat care ţi-a scăpat totuşi. Efectele a ceea ce eu am văzut şi am auzit când te priveam înfăptuind voinţa Domnului, după cum ai numit-o tu.

— Acesta mi-e destinul, ca slujitor al Domnului şi al lui William, ridică Odo din umeri.

— Ah, William, ochii îţi sclipesc precum stelele de pe cer

când vine vorba de el. Ştii că alţii mai puţin fermecaţi de fratele nostru decât tine numesc ceea ce faceţi voi teroare şi împlinirea poftelor.

— Mă iei în râs, Agatha?

Expresia lui e iscoditoare, aproape că şovăie.

— Zâmbesc, oare? Dacă da, ar trebui să fiu atentă, ca nu cumva capul să-mi sfârşească expus pe poarta unui castel precum capetele uneltitorilor din Dover.

— A trecut atât de mult de la acea întâmplare, încât de-abia mai ţin minte ce am făcut, zice el jucându-se distrat cu inelele.

— Trei ani. Să-ţi amintesc?

Mulţi dintre rebelii lui Eustace de Boulogne se prăvăliseră de pe costişă în timp ce fugeau, se înecaseră sau fuseseră sfârtecaţi de stâncile ascuţite. Odo poruncise să fie recuperate cadavrele de pe plajă, să le fie tăiate capetele şi atârnate de zidurile castelului ca un avertisment pentru oricine altcineva se mai gândea să comploteze împotriva lui sau a fratelui său. Îşi aminteşte felul în care fâşiile de piele de la marginea gâturilor tăiate fluturau în vânturile tomnatice în timp ce se uscau. Obişnuia să mormăie în barbă cuvinte din liturghia pentru morţi de fiecare dată când trecea pe lângă ei. Câteodată, când se află în Dover, încă o mai face.

— Nu e nevoie. Acum trebuie să plec. Am treburi. Dar pot veni iarăşi? Oricând?

— Bineînţeles. Intenţionezi să ţii o predică mâine? Mi-ar plăcea ca femeile să te audă.

— Probabil că n-o voi face până în Ajunul Crăciunului. Voi fi foarte ocupat până la sărbători. Am de gând să ţin predica atunci şi să oficiez liturghia în dimineaţa de Crăciun. Sunt convins că două cuvântări vor fi suficiente ca să vă rugaţi cu toţii să mă dau dus odată.

— Falsă modestie. Vorbeşti bine şi ştii asta. Mă aştept ca arhiepiscopul Lanfranc să tremure de frica unei biserici goale în dimineaţa de Crăciun, când unul dintre iluştrii săi ucenici se dă în spectacol doar puţin mai în susul drumului.

— Lanfranc nu are unde să ţină slujba, în afara ruinelor vechii catedrale. Oamenii se îngrămădesc la mine pentru că eu le pot oferi un acoperiş deasupra capetelor ca să poată

trage un pui de somn măcar în timp ce eu pălăvrăgesc.

— Ah, a început să clădească, nu ştiai? De îndată ce a ajuns, s-a apucat de dărâmat case pentru a face loc, iar după aceea a continuat cu săparea fundaţiilor, până ce am avut parte de ploi abundente acum aproape o lună, în preajma aniversării sfântului tău, care au pus capăt pregătirilor pentru anul acesta.

— Deci va pluti pe o baltă mai mare, predicând dintr-o barcă precum Domnul nostru în Galileea, aşa va face? spune Odo, încercând să păstreze un ton şăgalnic şi lipsit de îngrijorare.

Dărâmat de case, las' că-i arată el lui Lanfranc dărâmat de case.

— Ei bine, poate că eu aş putea să ţin liturghia în donjon şi să o numesc Predica de pe Munte. Acum chiar plec. Trebuie să îl găsesc pe Hamo.

Îi va lăsa pe cei veniţi cu plângeri să mai aştepte puţin, în timp ce el şi Hamo, castelanul său, o să caute în catastife pentru a afla exact cine deţine şi ce anume în jurul amplasamentului catedralei lui Lanfranc, Christ Church.

— Ştii ce putem face, adaugă el, oprindu-se în drum spre uşă. Când e gata, o putem copia, să o facem cum trebuie, cu mătase şi cu fir de aur şi de argint. De câte ori vrem. Câte una pentru fiecare dintre casele mele.

— Ce?

— Ţesătura, bineînţeles.

— Odo, când e gata, eu mă duc acasă. Îţi aminteşti ce ai spus? Nu are nevoie de mătase ori de aur.

— Eşti tăcută în seara asta, zice Margaret, vorbind în întuneric în direcţia patului Gythei.

Este târziu, iar focul s-a stins de-a dreptul, lăsând camera de dormit într-o beznă aproape totală. Gytha, al cărei păr este foarte des, tinde să doarmă cu capul dezgolit, astfel încât nu există nici măcar pata ştearsă a bonetei după care să-i poată ghici poziţia. În timpul pauzelor din ce în ce mai lungi din conversaţia femeilor, tăcerea castelului troienit este absolută.

— Credeam că vei avea multe de spus despre contele nostru.

Margaret aşteaptă; toate aşteaptă. Niciun răspuns. Gytha

doarme. Somnul ei este netulburat. El este acum aici; aşteptarea ei a luat sfârşit. Dumnezeu a ţinut-o în viaţă cu un scop; odată ce-l va duce la îndeplinire, poate să meargă la copilaşii ei.

La răsărit, ziua Sfântului Ştefan e luminoasă şi îngheţată, iar Odo se hotărăşte să-şi amâne plecarea pentru a se bucura de o zi de vânătoare în pădurea lui mărginită de râul Stour. O ceată gălăgioasă şi plină de voie bună, însoţită de pădurari, hăitaşi, şoimari şi o căruţă plină ochi cu servitori însărcinaţi să împartă merindele şi vinul din cele două care ticsite, iese cu mare hărmălaie din oraş prin poarta Wincheap chiar când soarele trece de donjonul castelului. Schimbarea vremii a îmbunătăţit starea de spirit a tuturor, după o Naştere a Domnului celebrată în principal în spatele uşilor închise din cauza zilelor necontenite de vânt şi de ninsoare. Cavalerii şi-au părăsit corturile în favoarea donjonului în măsura în care au încăput, iar Odo a fost recunoscător pentru aripa sa privată, oricât ar fi ea de înghesuită, strecurată aşa cum e între marea sală şi dormitorul principal de deasupra. Cel puţin a reuşit să îşi petreacă nopţile în relativă tihnă, doar cu Osbern şi câinii săi drept companie, departe de adunătura de persoane adormite deasupra şi dedesubtul lor, sforăind, trăgând pârţuri, regulându-se, vorbind în somn. Deşi are grijă să ştie cine se adăposteşte sub plapuma cui şi ce spune în timpul somnului.

Aglomeraţia, picioarele şi hainele ude, usturimea de ochi şi durerea de gât de care suferea toată lumea în timp ce vântul dădea să stingă focul din sala cea mare, dar şi mâncarea prea grea şi vinul din belşug au condus la mai multe izbucniri de furie, neobişnuite în această perioadă. Doi cavaleri s-au duelat plecând de la o aşa-zisă jignire a stirpei alese a şoimului unuia dintre bărbaţi. Pierzătorul a ieşit cu o nară sfârtecată, rana infectându-se şi vindecându-se lent, iar acum a jurat să se răzbune pe bărbatul care l-a desfigurat astfel. Deznodământul, se teme Odo, îl va costa timp şi bani pe care nu îşi permite să-i irosească, însă zâzania între vasalii săi şi-o poate permite chiar şi mai puţin.

Plăcerea dansatului a fost întinată de faptul că atmosfera

umedă şi fumegoasă făcea adeseori ca muzica să sune fals. Maestrul Pietro, ţinut departe de o răceală, nu a fost în stare să-şi aducă mult-aşteptata contribuţie la masa de Crăciun, o dezamăgire care nu a fost de natură să îl îmbuneze pe Odo, deja mohorât după ce descoperise că Lanfranc nu a încălcat niciun hotar pentru noua sa catedrală. Una peste alta, Crăciunul fusese aproape la fel de distractiv pe cât se aşteptase.

Până la liturghia solemnă din dimineaţa de Crăciun, gâtlejul îi era atât de rău afectat de fum, încât nu putea vorbi decât în şoaptă, trebuind ca predica sa îi fie rostită de unul dintre capelani, care a citit totul ca pe o incantaţie monotonă, suprimând eficace fiecare frază atât de atent plăsmuită ca să transmită bucuria şi misterul naşterii lui Isus. Odo s-a simţit izolat şi neînţeles în tentativa lui de a-şi împărtăşi meditaţiile care îi pluteau dezlânat prin minte ca nişte viziuni, în timp ce stătea de veghe în Ajunul Crăciunului, singur, îngenuncheat pe podeaua de pământ bătătorit a capelei, în transa frigului care părea să-i îngheţe sângele în vene şi a durerii pe care o resimţea în genunchi, în spate şi în încheieturile de la mâini. Bucuria e un lucru atât de simplu, îi explica secretarului său nedumerit în timp ce mergea în susul şi în josul salonului după slujba de dimineaţă, întinzându-şi articulaţiile înţepenite, cu mâinile dezgheţându-i-se în jurul unei căni de vin cald şi aromat. Nu înseamnă îngerii slăvindu-l pe Dumnezeu sau regii purtând daruri, ci durerea care te părăseşte, un alt nou-născut cu faţă de maimuţică ori un strigăt de pescăruş, înseamnă să te afli la căldură şi în siguranţă ori să nu te simţi singur. Stăpâne, ce să scriu în predică, îl întrebase secretarul. Lasă-ţi instrumentele, răspunsese el. O voi scrie eu însumi.

Bucuria acestei dimineţi înseamnă să dea mitra şi cârja pe un arc bine strunit şi pe o beretă cu pană de fazan înfiptă în ea. Bucuria înseamnă să inspiri aerul rece şi curat până în adâncul gâtlejului şi să simţi cum lucrează asupra inflamaţiei precum o compresă rece pe o scrântitură. Bucuria înseamnă acest cal de nădejde sub el, atât de sensibil la cea mai mică apăsare a genunchiului sau a coapsei lui, încât ajunge să creadă că îi cunoaşte dorinţele înainte de a le şti el însuşi, şi gâfâitul nerăbdător al câinilor

săi favoriţi alergând aproape de călcâiele lui.

Atunci când ajung la liziera pădurii domneşti, ceata se desparte în grupuri mai mici, unii ca să-şi încerce şoimii pe porţiunile de teren deschis, alţii, ca să hăituiască mistreţii şi căprioarele în arboret. Odo preferă să meargă cu aceştia din urmă; vânatul cu şoimii iarna e o corvoadă ce-aduce o răsplată prea mică. Ca pentru a-i confirma alegerea, nu au trecut nici zece minute de când îl urmează pe pădurar şi câinii iau deja urma unui animal, hăitaşul le dă drumul, iar vânătorii pornesc imediat după ei, bazându-se pe cai ca să-şi găsească reazem în timp ce gonesc prin desiş. Vântul hohoteşte în urechile lui Odo şi îi pişcă obrajii cu degete jucăuşe. Tropotul copitelor calului pe pământul întărit îi trimite prin trup vibraţii în ritm de dans. Este una cu animalul, aplecându-se şi mlădiindu-se pe lângă rădăcinile copacilor şi ramurile care atârnă prea jos, cu fiecare nerv şi tendon încordat şi încins de euforia urmăririi. Deschide gura şi slobozeşte un chiuit prelung, pentru simpla plăcere de a-şi auzi vocea. Nu doar recitând rugăciunea îl slăveşti pe Dumnezeu.

— Un cerb, stăpâne, gâfâie de zor pădurarul, ajungând lângă Odo într-un luminiş.

Odo îşi struneşte calul pentru a-i potrivi pasul cu al bărbatului.

— Atunci, voi încerca să-l dobor de aici, cred.

— Foarte bine, stăpâne.

Pădurarul şi hăitaşul lui Odo părăsesc călare luminişul. Odo şi scutierul său aşteaptă printre copacii de la margine să apară cerbul gonit de copoi. Ţinând frâul cu mâna stângă, Odo îşi foloseşte dinţii pentru a-şi aranja garda de piele peste cea dreaptă. Cercetând terenul, se decide să nu tragă de pe cal. Ţinta îi va fi mai stabilă astfel, iar luminişul este suficient de larg încât să îi dea suficiente şanse altcuiva din ceată să doboare animalul, dacă va fi ca el să rateze sau doar să îl rănească. Îşi eliberează picioarele din scări, timp în care scutierul îi pune săgeata în arc, şi aşteaptă, pândind cornul hăitaşului, încercând să-şi închipuie, după trosnetul crengilor şi hămăitului copoilor, de unde va apărea cerbul. Vânătoarea, obişnuia să îi spună tatăl său, nu este altceva decât încercarea de a anticipa

mişcările animalului hăituit fără a-i subestima isteţimea.

Zăpada căzută în strat gros îi joacă feste, uneori atenuând zgomotele, alteori amplificându-le, aşa încât, cu toată experienţa şi concentrarea lui, este complet luat prin surprindere când cerbul se năpusteşte în luminiş la nici zece metri de el, după care se opreşte, gâfâind din greu, cu picioarele lui delicate tremurând de epuizare. Pare să nu-i fi observat pe bărbaţi. Nu bate vântul, iar aerul rece şi zăpada i-au paralizat mirosul. Acum, îşi spune Odo în sinea lui, nu descăleca, trage acum. Se apleacă să ia arcul de la scutier. O rază de soare strecurată printre crengile golaşe cade pe unul dintre vârfurile întărite cu fier. Cerbul prinde de veste. Lui Odo i se pare că, în răstimpul unei bătăi de inimă, creatura cu pielea înnegrită de sudoare tresare şi îl priveşte drept în ochi, apoi o rupe la fugă în pădurea din partea îndepărtată a luminişului. Odo nu stă pe gânduri, nici măcar nu-şi acordă timp pentru a-şi vârî iarăşi picioarele în scări, înainte de a pleca în galop în urmărire, de-a curmezişul terenului deschis, apoi printre copaci, cu lumina sclipindu-i în privire, cu sângele pulsându-i în urechi precum valurile care se izbesc de mal, cu mintea devenindu-i una cu trupul, în timp ce se străduieşte să rămână în şa, să îşi ţină arcul drept, să nu piardă prada din vedere. Cerbul va fi al lui; va fi al lui, indiferent de ce va trebui să facă.

Lumină. Nu soarele de iarnă, mai mult decât soarele, mai puternic.

Ferestrele. Parcă un torent de lumină divină şi-a făcut loc cu forţa prin ferestre. Cioburi de sticlă. Diamante risipite. Un pumn în falcă. O lovitură în rinichi. Un ţipăt. Apoi, nimic. Nici măcar beznă.

Deşi beznă este ceea ce îl înconjoară în momentul în care îşi revine în simţiri şi vede stelele reci scăpărând prin bolta copacilor, împrumutând o scânteiere stranie pământului acoperit de nea. Este întins pe spate. Se simte teribil de ameţit, îngheţat bocnă. Trebuie să găsească un loc mai cald pentru a dormi. Îşi ridică fruntea. Până acum, toate bune. Se opinteşte ţeapăn în sus, până ce se poate sprijini în coate, însă atunci când încearcă să se ridice în şezut, durerea îl învăluie din nou, revărsându-i-se din scobitura

spatelui până în abdomen. Se apleacă şi vomită, apoi leşină din nou.

Următoarea dată când se trezeşte este încă întuneric, însă luna e sus şi Odo simte că îi este mult mai cald, deşi încă zace în zăpada care scârţâie zgomotos sub el în timp ce se ridică precaut în picioare. Calul nu se vede nicăieri şi Odo nu are habar unde ar putea fi, dar nu mai simte nicio durere, aşa că nimic altceva nu contează. O ia din loc şi îşi găseşte iute ritmul, mergând cu paşi mari şi egali. Zăpada nu îl împiedică; nu alunecă şi nu se împiedică în mărăcini sau vizuini de iepure. Parcă pluteşte. *Păşesc pe apă,* se gândeşte ca un nebun şi râde în gura mare, hohotul său răsunând împrejurul pădurii tăcute şi îngheţate.

Nu are idee de câtă vreme merge, când se pomeneşte într-o poiană desţelenită, în mijlocul căreia se află o colibă simplă cu acoperiş de stuf conturându-se neregulat pe fundalul ovalului lunii în creştere. Se apropie şi caută o intrare, dar nu vede niciuna, doar o ferestruică bine ferecată. În spate, descoperă că există o mică încăpere adăugată colibei, în aşa fel încât forma de ansamblu a adăpostului este un L ciuntit. La capătul L-ului, dă de o uşă şi o deschide împingând-o, pentru a păşi într-o capelă. O capelă minusculă, în care nu se află altceva decât un altar de piatră cioplit grosolan, care susţine trei cruci de lemn şi câteva tulpini de pana-zburătorului într-o cană de cositor, iar în faţa lui e o rezemătoare de picior din lemn, cu două adâncituri ciudate, largi şi puţin scobite la mijloc. Numai când îngenunchează îşi dă seama că este tocită în forma genunchilor, primindu-l pe cel care se roagă aşa cum un scaun căptuşit ar primi un bărbat care şi-a petrecut întreaga zi în şa.

Toate acestea le vede la lumina lunii care străluceşte prin uşa capelei.

— Iartă-mă. Nu vreau să-ţi întrerup rugăciunile, însă ai putea închide uşa în urma ta? Noaptea e nespus de rece.

Vocea unui bătrân, puţin plângăreaţă, însă puternică şi vorbind bine franceza normandă.

— Unde eşti? vrea să ştie Odo, uitându-se împrejurul micii încăperi goale.

— Închide uşa şi vei vedea.

Odo se ridică din genunchi, face o plecăciune în faţa altarului şi merge să închidă uşa. Când se întoarce din nou către capelă, raza subţire de lumină galbenă a unei lămpi străpunge bezna de undeva, din spatele altarului. Bineînţeles.

— Eşti un anahoret, spune el, apropiindu-se de ferestruică, asemănătoare celei din peretele din faţă al colibei, doar că aceasta se deschide spre capelă, nu spre lumea de afară. De aici, anahoretul, la adăpost în cămăruţa sa, poate să asculte sfânta slujbă şi să primească împărtăşania. Deşi pare să fi trecut multă vreme de când nu s-a mai oficiat vreo slujbă aici.

— Oarecum, deşi am obosit să împart sfaturi tinerilor bolnavi din dragoste şi unsori pentru monturi şi altele asemenea. Aşa că am plecat din oraş şi m-am stabilit în locul acesta. Acum mă găsesc doar aceia care cu adevărat au nevoie de mine.

— Cum trăieşti?

— Din daruri, ca întotdeauna. Cei pe care îi ajut îmi aduc daruri în mâncare şi vin. Unii îşi dăruiesc timpul pentru a se ocupa de răsaduri.

— Eu nu-ţi aduc nimic, părinte.

— Nu ai nevoie. Trăiesc în pădurea ta. Poiana desţelenită este darul tău.

— De unde mă cunoşti?

— Cum aş putea să nu te cunosc, îngenuncheat acolo în armura ta precum un tânăr cavaler ce ţine prima sa veghe?

— Dar, părinte, sunt fără de arme. Ieşisem doar la vânătoare. Şi nu sunt cavaler, ci om al Domnului, ca şi tine.

— Ei, ei. Ochii trebuie să-mi fie mai slabi decât mă gândeam. Mi s-a părut că eşti de-a dreptul un cavaler, sclipind tot în armură şi cu pinteni de aur şi cu cingătoarea spadei plină de rubine.

— Poate că e sângele meu ceea ce vezi, bătrâne, zice Odo şi îşi atinge cu atenţie mijlocul. Am căzut de pe cal. Mi-am pierdut cunoştinţa pentru o vreme, cred. Încercam să găsesc calea înapoi, către însoţitorii mei, când am dat peste acest loc. Nu ştiu ce i s-a întâmplat calului meu.

— Domnul să ne ajute! Voi, băieţii, sunteţi la fel.

Domnul să ne ajute? „Domnul să ne ajute” este deviza lui

William.

— Cine eşti tu, bătrâne?

— Numele meu nu contează, cum nu contează nici al tău. Sunt supusul regelui la fel ca şi tine. Eşti unul dintre fiii lui Herleve de Conteville. Ai chipul ei.

— Ea avea ochi albaştri.

— Chiar şi aşa, ai chipul ei. E moartă, deci?

— De câţiva ani. La fel şi tatăl meu. Fie ca Domnul să se milostivească de ei.

— Mă voi ruga pentru sufletele lor. Însă mai întâi trebuie să ne aplecăm asupra unor chestiuni mai practice. Este târziu şi foarte rece, iar tu nu ai cal. Poţi să dormi aici, în capelă, iar dimineaţa să-ţi urmezi drumul. Vei afla că scăunelul de rugăciune e o pernă de nădejde.

— Mulţumesc, părinte. Deşi ar trebui să te avertizez, adeseori sunt victima coşmarurilor. Servitorul meu se plânge că de multe ori îl trezesc strigând în somn.

— Visele nu trebuie ignorate. Gândeşte-te la soţia lui Pilat.

— Dacă Pilat nu şi-ar fi ignorat soţia, Isus nu ar fi murit pentru mântuirea noastră.

— Dacă ea nu ar fi visat, Pilat nu ar fi ştiut niciodată că era unealta aleasă a Domnului.

— O viziune interesantă.

— Una eretică, vrei să spui, însă nu mai puţin demnă de luat în considerare. Dar nu te afli în starea de a putea filosofa. Îţi văd pleoapele coborând grele şi eşti palid ca un sfânt. Povesteşte-mi visul tău. Va înlesni venirea somnului.

— Prea bine, atunci. Acesta este visul meu. Călăresc pe un câmp de bătălie. Mai e puţin până la pavecerniţă, iar câmpul este înroşit. Iarba e năclăită de sângele celor căzuţi, chipurile lor albe şi armura reflectând soarele care apune. Cerul deasupra orizontului, acolo unde se odihneşte soarele, e alb ca nişte oseminte, ca şi cum a sângerat până şi-a dat duhul. Nu cântă nicio pasăre, nimeni nu respiră, planetele sunt tăcute. Calul meu şi cu mine suntem singurele fiinţe în viaţă din univers. Calul meu e negru. În depărtare, la dreapta mea, se află o colină joasă şi aceasta este neagră şi ea, iar în vârful ei, e silueta neagră a unui arbore fără frunze, cu toate crengile răsucite într-o singură

direcţie de la strădaniile vântului.

Când mă apropii de colină, văd patru femei stând dedesubtul copacului, două înalte şi cu părul deschis la culoare, una cu el închis şi una cu capul acoperit. Pe măsură ce urc colina, cea mai tânără dintre cele două femei cu părul deschis se desprinde de restul şi coboară panta spre mine. E îmbrăcată într-un brocart alb ţesut cu fir de aur. Părul îi curge peste umeri şi pe spate, către mijloc. Ochii îi sunt la fel de albaştri precum cerul de vară, iar buzele ei seamănă cu petalele de trandafir. Se mişcă printre stârvuri ca şi cum ar înainta prin apa mării, cu fusta plutindu-i în jurul gleznelor. Vine către mine zâmbind, cu braţele întinse, aşa că mă aplec şi o ridic în şa, în faţa mea. Îşi lasă capul pe pieptul meu. O ţin cu tandreţe de talie, iar în minte îmi vin cuvintele: *îmi eşti mai scumpă decât fiul meu.*

Copleşit de dragostea pentru ea, o duc în patul meu. Merg până la pat cu ea în braţe. Nu este mai grea decât un copil. O aşez cu delicateţe pe blănuri şi pe cearşafuri la fel de fine şi de albe ca albuşul unui ou, iar când mă întind lângă ea şi îi simt trupul din cap până în picioare lângă al meu, răcoros şi gingaş, simt că sunt în paradis. O sărut cu toată duioşia şi cu fervoarea de care îmi e inima capabilă. Îmi plimb mâinile pe şoldurile ei... iar apoi nimic.

Speriat, trag la o parte cearşafurile. Patul e scăldat în sânge de un roşu-închis. Trupul femeii este ciopârţit, sfâşiat chiar deasupra picioarelor. Văd capete de vene zdrenţuite încă pulsând şi măduva îngălbenită prelingându-se din oasele mari ale coapselor. Organele sexuale i-au dispărut, n-a mai rămas nimic în afară de un mic triunghi de păr, cârlionţi deşi şi lipicioşi. Mă copleşeşte groaza, nu din cauza a ceea ce văd, ci fiindcă, în ciuda mutilării, tot o doresc şi mă simt înşelat. Asta mă face să-mi fie o frică de moarte. Ţip de teamă şi cred că asta este ceea ce mă trezeşte. Mă scol năduşit, simţind că un cuptor dogoreşte înăuntru-mi. Chiar şi într-o noapte ca aceasta, trebuie să mă ridic şi să stau gol la fereastră pentru a mă răcori. După aceea, nu mai pot dormi.

Pentru o lungă bucată de vreme, anahoretul rămâne tăcut. Odo mijeşte ochii nerăbdător prin ferestruică, însă

opaiţul eremitului îl orbeşte, iar el nu poate vedea decât o barbă neîngrijită şi licărul unor buze umezite. Fereastra e prea mică pentru a descoperi întregul chip al bărbatului.

— Ajută-mă! îl imploră el, cu lacrimile începând să-i înţepe ochii.

— Te-ai ajutat singur, băiete, deşi nu ar fi înţelept să te complaci. Cine ştie ce ne pregăteşte diavolul?

— Pot să-i rezist diavolului dacă pot dormi.

Anahoretul râde scurt şi cu înţeles.

— Ah, aroganţa acelora în floarea vârstei. În cele din urmă, să ştii, suntem cu toţii precum Sf. Petru. Trădăm ceea ce ne este cel mai drag nouă şi lui Dumnezeu. Dar acum dormi, stăpâne, iar eu voi veghea şi-l voi ţine departe pe diavol măcar în noaptea asta.

LUARE DE SÂNGE

După Epifanie 1071

— Intră, spune Lanfranc. Un călugăr tânăr îşi iţeşte capul pe după uşa salonului arhiepiscopului.

— Părinte arhiepiscop, fratele infirmier spune că ar trebui să veniţi de îndată. Pacientul îşi vine în fire.

— Veşti bune, într-adevăr, frate.

Arhiepiscopul zâmbeşte, ceea ce îl face să semene mai puţin cu un profet din Vechiul Testament. Îţi mulţumesc pentru strădania de a fi venit să mă anunţi. Nu ar trebui să te afli în refectoriu la această oră?

Tânărul îl priveşte pe superiorul său cu afecţiune. Arhiepiscopul s-a tras de barbă din nou, un obicei pe care îl are când se gândeşte. Fire de păr cărunt sunt împrăştiate pe hârtiile de pe biroul său.

— Întoarce-te la masă, băiete. Cred că pot să-mi găsesc şi singur drumul până la propriul dormitor. Aţi trimis, cumva, pe cineva după doctor?

— Lordul are doctorul său, Preasfinţia Voastră.

Sprijinindu-se de uşa încăperii suferindului, Lanfranc lasă căldura să i se strecoare în oase. Are o altă răceală. Nu contează că a trăit aproape o jumătate din viaţă în umezeala tipică ţinuturilor de la miazănoapte; încă îşi petrece fiecare iarnă simţindu-şi capul umplut cu câlţi, iar

nasul, fără piele pe el. Deşi s-a supus Regulii Sfântului Benedict, nu a fost niciodată în stare să îşi convingă trupul că aparţine oricărui alt loc în afara aerului dulce şi pur al Alpilor. Chiar şi acum, dacă închide ochii, aproape poate să creadă că mirosurile ierburilor arse menite a purifica aerul din jurul bolnavului sunt de fapt miresmele pajiştilor montane, ale ierbii nou răsărite, ale trandafirilor sălbatici, ale zăpezii topite. Abandonul îi e de scurtă durată. Nici infirmierul, nici doctorul nu îl observă, unul dintre ei ţinând capul pacientului şi încercând să îl oblige să ia o sorbitură de ceai de limba-mielului, celălalt aplecându-se cu mare atenţie asupra unei oale de noapte.

— Urina e considerabil mai bună, Preasfinţia Voastră.

Doctorul întinde mâinile cu un aer satisfăcut.

— Atunci trebuie să-i mulţumim Sfântului Artemios pentru ajutor. Frate Thorold, cum e pacientul nostru? Mi s-a spus că şi-a recăpătat cunoştinţa.

— Puteţi chiar vorbi cu el, dar luaţi-o încet, pas un pas. E în continuare oarecum tulburat.

— Mulţumesc, frate. Eşti deosebit de atent. Acum, poate ar fi mai bine dacă ne-ai lăsa. Episcopul nu ar trebui să se obosească cu prea mulţi vizitatori deodată. Şi dumneata, doctore, dacă nu te superi.

După plecarea lor, Lanfranc trage un scăunel lângă pat. Ochii lui Odo sunt închişi, iar partea stângă a feţei sale, serios umflată şi palidă, însă atunci când Lanfranc îi ia mâna, strânsoarea îi este întoarsă.

— Ei, frate, ne-ai speriat pe toţi, şi nu puţin.

Incruntându-se de efort, Odo deschide ochii. Albul lor este în mod înspăimântător gălbui. *Ochi de lup*, se gândeşte Lanfranc, mai degrabă satisfăcut de analogie. Lupul este emblema lui Odo, un lup auriu pe un fundal verde, prădător, viclean, o creatură din negura timpurilor.

— Unde e anahoretul?

Întoarce capul în direcţia lui Lanfranc, cutremurându-se când maxilarul îi atinge perna.

— Unde mă aflu?

A vorbit în franceză. Lanfranc, deşi îi vine mai uşor să folosească latina, îi răspunde în propria sa versiune, execrabilă, a graiului francez.

— Te afli în casa mea de aproape două săptămâni, inconştient sau delirând. Nu vreau să fiu nedrept cu infirmierul meu ori critic faţă de doctorul tău, dar cred că numai providenţa şi puterea trupului te-au ajutat să treci peste asta. Ai avut parte de o căzătură teribilă.

— Două săptămâni?

Vocea îi e slabă şi gâjâită; din cauza fălcii înţepenite tărăgănează cuvintele ca un beţiv. Încearcă să înghită, însă nu are salivă. Lanfranc înmoaie un burete în bolul cu ceai care se răceşte pe noptieră şi îi umezeşte buzele uscate şi crăpate. Odo se strâmbă.

— Regele...? întreabă el.

— Regele a fost înştiinţat de accidentul tău şi că te afli în grija mea. Suntem în toiul iernii; nu pierzi nimic până te întremezi. Voi trimite un mesager la Înălţimea Sa pentru a-i da de ştire că ţi-ai recăpătat cunoştinţa. Nu mă îndoiesc că va fi foarte uşurat. La fel cum sunt şi eu.

În această privinţă, Lanfranc spune adevărul, cu atât mai mult cu cât, atunci când i-au căzut prima oară ochii pe bărbatul rănit care zăcea pe o targă în curtea cea mare a abaţiei Christ Church, cu buzele şi cu unghiile albastre de frig, cu faţa tumefiată şi plină de sânge uscat şi de vomă, primul său gând a fost că moartea lui Odo i-ar fi făcut sarcina mai uşoară. I-ar fi permis să se concentreze nestingherit asupra trecerii bisericii engleze sub autoritatea regelui, fără să fie nevoit să privească mereu peste umăr pentru a vedea ce face Odo de-a lungul hotarelor comune ale puterii lor seculare.

Iar al doilea gând a fost că o lume fără Odo ar fi stat mărturie mai puţin pentru cât de minunată era creaţia divină şi mai mult pentru cât de ordonată şi de predictibilă era. Odo a avut tot timpul acest efect asupra sa, de când era un băiat de unsprezece ani, mereu tulburând orele de studiu de la Bec. Putea fi vorba de un broscoi strategic eliberat din mânecă în chiar momentul când fratele Damian, care preda retorică şi era veşnic agitat, trecea pe lângă banca sa. Sau un răspuns neconvenţional, însă convingător, la o întrebare de doctrină. Nimic nu s-a schimbat, doar anvergura lucrurilor; rămâne o idee la fel de proastă să te întorci cu spatele când Odo se află în

preajmă, deşi acum e mai probabil să simţi tăişul unei spade între omoplaţi decât un broscoi printre glezne sau să pierzi conţinutul trezoreriei decât o dezbatere. Şi, în mod absurd, să sfârşeşti admirând şarmul cu care te-a înfrânt.

Ca remuşcare pentru gândurile sale necreştineşti, Lanfranc se încuiase în camera sa, chiar această cameră, unde se autoflagelase până ce sângele cursese şiroaie, apoi îmbrăcase un ciliciu pe sub robă, pe care jurase să nu-l dezbrace dacă şi până când vechiul său elev nu îşi revenea complet. Apoi, în timp ce veghea la căpătâiul bărbatului în suferinţă, compusese o scrisoare către papa Alexandru, implorându-l să fie eliberat din demnitatea de arhiepiscop şi să îi fie permis să se întoarcă în Caen. Nu are forţa necesară pentru această muncă; cade prea uşor în ispită. Trebuie să se salveze pe el însuşi de la a deveni precum bărbatul întins în pat.

— Era un anahoret, spune Odo din nou, cu ceva mai multă putere. El mi-a oferit adăpost. M-am rătăcit. Calul meu... Anahoretului trebuie să i se aducă mulţumiri. Provizii. Ceva pentru capelă.

— Nu ştiu nimic de niciun anahoret. Străjerii mei te-au găsit, fără cunoştinţă, într-o parte a pădurii mele de vânătoare care se învecinează cu a ta, lângă drumul spre Dover. Se pare că te-a izbit peste faţă o ramură şi ai fost aruncat din şa. Oamenii mei ţi-au găsit calul mai târziu, hoinărind cu o săgeată cu cap pătrat în gât. Se pare că a plecat din arcul tău atunci când ai căzut. Animalul a trebuit ucis. Îmi pare rău. Doctorul te-a diagnosticat cu leziuni severe la rinichi. Norocul face să nu-ţi fi rupt falca. Ţi-a luat sânge zilnic ca să te vindece de icter.

Cei doi bărbaţi schimbă priviri sceptice. Odo se uită în trecere la palmele sale. Pe lângă faptul că arată ca şi când ar fi fost pătate cu turmeric, fiecare poartă câteva mici tăieturi în diverse stadii de vindecare.

— Sora ta a fost aici în fiecare zi, continuă Lanfranc. I-am oferit un loc unde să stea, dar a spus că atelierul nu se putea lipsi de ea.

Face o pauză, ca şi cum se gândeşte mai bine la ce vrea să spună şi caută în minte cuvinte cu care să umple golul.

— Când te mai întremezi, îţi pot arăta planurile mele de a

reconstrui catedrala. Acum cred că ar trebui să te odihneşti. Să iau asta?

Lanfranc ridică bolul cu ceai.

— Mulţumesc.

— Odo... se întoarce arhiepiscopul în uşă.

— Da?

— Cumva, am sentimentul că a fost providenţială căderea ta, din august ne învârtim în cerc unul în jurul celuilalt ca doi cocoşi de luptă. Sunt multe lucruri pe care ar trebui să le discutăm, atunci când te simţi suficient de puternic.

Odo zâmbeşte, un surâs strâmb şi formal, atent să nu îşi adâncească şi mai mult crăpăturile din buze, însă nu spune nimic, iar până ce Lanfranc a închis uşa în urma lui, ochii i s-au închis din nou. E trist din cauza calului.

Până când Odo se înzdrăveneşte suficient încât fratele Thorold să îi permită să se ridice din pat, în abaţie domneşte impresia, atent ţinută departe de urechile arhiepiscopului, că episcopul de Bayeux a stat mai mult decât îngăduie ospitalitatea. Şi-a adus propriul bucătar şi un servitor personal, ca şi o întreagă adunătură formată din paji, piticul său, trei muzicanţi, doi copoi favoriţi şi pe îngrijitorul lor, insistând că fiecare dintre aceşti oaspeţi impuşi cu vorbă bună, dar ferm, îi este necesar pentru a-şi recăpăta cât mai curând puterile. A luat în stăpânire toate camerele arhiepiscopului, în afară de capela care serveşte momentan drept de biserică abaţiei, pentru a-şi găzdui suita şi, spre groaza fratelui Thorold, câinilor le este permis să doarmă în pat. În patul arhiepiscopului, se frământă infirmierul, întrebându-se dacă să îndrăznească să dea glas în faţa lui Odo îngrijorărilor sale în legătură cu sănătatea şi demnitatea arhiepiscopului, dacă acesta va trebui să-şi mai petreacă multe nopţi în dormitorul călugărilor.

Fratele Thorold şi doctorul lui Odo se războiesc cu o curtoazie rece în privinţa tratamentului său, dar mai ales Osbern este motiv de sfadă. Dacă devotamentul faţă de stăpânul său e lăudabil şi dovedeşte unele laturi ascunse ale caracterului lui Odo necunoscute de cei însărcinaţi cu îngrijirea lui, dispreţul său nedisimulat pentru aranjamentele domestice ale abaţiei este usturător. Fusese

şocat atunci când sosise la Christ Church şi îşi văzuse prima oară stăpânul, însă mai degrabă pentru că Odo era nebărbierit şi îmbrăcat în rasa neagră simplă a unui benedictin decât pentru că slăbise şi că vânătăile îi acopereau încă obrazul şi falca. Trimisese în fugă câţiva novici după săpun, apă şi pânzeturi curate, cu o aroganţă cel puţin egală cu a stăpânului său şi, nu după multă vreme, dormitorul se impregnase atât de tare cu parfumul preferat al lui Odo, încât fratele Thorold, aducând arnică pentru a-i doftorici vânătăile, îşi dorise să poată sta fără să respire de teamă să nu cadă în ispită.

Odo însuşi este plictisit şi nu se simte în largul său. Trupul i-a fost transformat în câmp de bătălie; dintr-o parte trage doctorul, iar din alta, infirmierul, parcă ar fi adversari într-o întrecere de tras funia. Camerele lui Lanfranc sunt mobilate cu o pioasă simplitate, la care Odo a renunţat fără regrete cu douăzeci de ani mai înainte, când a fost rechemat de la şcoala din Bec pentru a-şi lua în stăpânire episcopia. Cu majoritatea bibliotecii arhiepiscopului Stigand distrusă într-un mare incediu cu trei ani în urmă, nu sunt multe cărţi de citit. Lanfranc nu va fi capabil să înceapă refacerea colecţiei până ce nu are o clădire la dispoziţie care să o adăpostească. Poate că însuşi Odo va comanda un manuscris ca să-şi exprime recunoştinţa pentru îngrijirile acordate de Lanfranc. O evanghelie sau o carte a orelor? Poate un text medical ar fi mai potrivit, date fiind împrejurările, Galen ori necredinciosul Avicenna, despre care a auzit că memorase scrieri întregi ale lui Aristotel şi putea scrie călare pe cămilă. Cum arată o cămilă? Cum poate fi ea făcută să ducă în spate o masă de scris? îşi închipuie un fel de cal cocoşat şi se miră de ce ar vrea cineva să călărească o asemenea vietate.

Pe lângă toate acestea, devine circumspect în privinţa ospitalităţii lui Lanfranc. În ciuda faptului că nu părăseşte camera lui de bolnav, e conştient de tensiunile din comunitatea abaţiei. Este convins că şi Lanfranc le simte la fel de bine, însă nu pare deloc grăbit să-şi lase oaspetele să plece. Deşi Odo insistă că e suficient de sănătos pentru a se muta, că s-ar înzdrăveni mult mai repede dacă ar dormi în patul lui de acasă, Lanfranc se eschivează. Consideră că nu

e recomandabil, pentru un om care a fost atât de grav rănit, să călătorească pe o aşa vreme; îi e teamă că Odo ar putea să sufere o altă căzătură, cu atât de multă gheaţă pe jos, iar fratele Thorold nu vede cu ochi buni urmările unei răceli asupra rinichilor săi încercaţi. Prea bine, conchide Odo, le va cânta în strună deocamdată; va fi prinţul alintat, preotul degenerat. Lasă-i să creadă că se închipuie de neatins în spatele pavezei autorităţii lui William.

Dar să îşi aducă propriul om în bucătărie şi să-şi ţină câinii la îndemână este o precauţie rezonabilă. Cei trei muzicanţi aduşi de la castel au servit cu toţii sub comanda lui şi nimeni nu ar trebui să facă greşeala de a bănui că devotamentul lui Osbern faţă de el se mărgineşte la confort şi decor. Bricele nu sunt singurele tăişuri pe care le mânuieşte cu destoinicie. Odo ştie că Lanfranc poartă un ciliciu şi ştie şi de ce. Au fost vecini şi rivali timp de mulţi ani, când Odo era în Bayeux, iar Lanfranc, la Caen. Se ştiu unul pe celălalt ca un tată cu fiul lui. Ba chiar mai bine în cazul său, se gândeşte Odo, care nu şi-a mai văzut tatăl după ce a fost trimis la Bec. Lanfranc, pe de altă parte, e o prezenţă la fel de stăruitoare şi de neconvenabilă ca şi conştiinţa sa. Ideea de a-şi vedea conştiinţa cu o venerabilă barbă sură şi cu ciliciu îl amuză, deşi nu îl face să zâmbească; încă îl doare când zâmbeşte.

De Sărbătoarea Sfintei Agnesa, dimineaţa găseşte oraşul în dezgheţ. Zăpada care se topeşte picură de pe acoperişurile de stuf ale clădirilor din Mercery Lane şi zace în băltoace întinse în Buttermarket, reflectând cerul de un albastru şters. Gytha şi Leofgeat îşi croiesc drum pe străzile aglomerate, printre oamenii ieşiţi pentru căldura difuză a soarelui şi pentru a se bucura pur şi simplu de compania semenilor. Toată lumea se salută cu camaraderia complice a celor care au trecut împreună printr-o mare încercare şi au supravieţuit să spună povestea. Au trecut printr-o altă iarnă, iar primăvara e după colţ. Nimeni nu îşi face griji pentru picioarele care se udă sau tivurile veşmintelor care se înnămolesc. Nimeni nu se gândeşte că aproape a sosit februarie, cea mai friguroasă lună, când păsările cad îngheţate din cer şi morţii dorm în acareturi, aşteptând ca pământul să fie iarăşi suficient de moale pentru a-i primi.

Nimeni nu-şi aminteşte că mai sunt încă aproape două luni până la echinocţiul de primăvară şi începutul unui nou an.

— Parcă pământul ar avea găuri, spune Gytha, ocolind o băltoacă, şi poţi vedea drept prin el până în partea cealaltă.

Leofgeat îi aruncă o privire confuză, goală ca însuşi cerul, iar Gytha îşi doreşte să-şi fi ţinut gura. E la fel de încordată ca o fecioară în ziua nunţii, pendulând nebuneşte între oroare şi veselie. Iată, în sfârşit, şansa pe care a căutat-o, a aşteptat-o, a visat-o de atâta vreme, încât cu greu îşi poate aminti un timp în care ea nu alcătuia fundalul a tot ce spunea, gândea sau făcea. Dar dacă dă greş? Nu va exista o a doua ocazie; nu încape îndoială că el va avea grijă de asta. Iar dacă reuşeşte? Dacă atunci când străjerii lui o vor înjunghia ori când, oarbă şi flămândă, îşi va da ultima suflare horcăind într-o celulă igrasioasă, având ca martori doar şobolanii şi libărcile, al lui va fi primul chip pe care-l vede în iad? Aceasta va fi soarta ei, să fie legată veşnic de el? Când intră pe poartă în incinta abaţiei, are senzaţia de a fi păşit de pe marginea lumii, în necunoscut. Aproape că se împiedică atunci când descoperă tot pământ sub picioarele ei.

Zidarii abaţiei profită de vremea frumoasă. Sunetele dălţilor cioplind piatra ajung la urechi femeilor de pe schelele îmbrăcate în piele, îngrămădite în jurul clădirii catedralei ca nişte purceluşi în jurul scroafei. Aerul din incintă miroase a praf de piatră, rece şi piperat. Doi bărbaţi, dezbrăcaţi până la mijloc şi cu transpiraţia curgându-le şiroaie, în ciuda soarelui slab, robotesc la o pompă pentru a iuţi procesul de uscare, însă fac o pauză pentru a le cerceta pe femei. Gytha îşi trage gluga mai mult peste cap, dar Leofgeat, proaspăt gravidă şi mândră de pântecul şi de sânii ei umflaţi, îşi ridică bărbia cu un aer cochet şi le zâmbeşte. Gytha îşi aminteşte acel sentiment, acea senzaţie de feminitate exultândă, felul în care bărbaţii răspundeau fecundităţii ei, felul în care Adam nu-şi putea ţine mâinile departe de ea, în ciuda regulilor despre cum să dormi cu o femeie în timpul sarcinii; amintirea îi face pântecul să se strângă ca de o crampă, iar ea se grăbeşte să treacă de bărbaţi, apărându-şi trupul cu taşca dată de sora Jean.

— Nu mă simt suficient de bine ca să ies astăzi din casă, îi spusese ea când Gytha, întrebându-se ce limită mai încălcase de data asta, răspunsese chemării şi se prezentase în odaia ei. Mi-aş dori ca tu să îi duci lordului Odo scrisorile sale.

— Sunt sigură că lordul Odo nu doreşte să mă vadă, doamnă.

Sora Jean trebuie să fie mai bolnavă decât lasă să se vadă. A uitat ea cu desăvârşire cum Gytha îi ţinuse piept lordului Odo înainte de Crăciun, cum pusese capăt vizitei cu vorbele-i pe şleau?

— De ce nu trimiteţi pur şi simplu vorbă că sunteţi bolnavă azi şi că veţi merge atunci când o să vă simţiţi mai bine? îi propusese ea. Până la urmă, dacă merg eu, partea mea de broderie va rămâne neterminată.

— Ah, dar va fi terminată. Vreau să iei asta cu tine.

Ridicase un pergament de pe masa de lângă ea, îl înfăşurase pentru ca Gytha să nu vadă ce conţine şi i-l înmânase.

— Este un nou desen. Nu vreau să avansăm fără ca domnul meu să îşi spună părerea. Vreau să-mi povesteşti ce-a comentat. Mai sunt şi aceste scrisori din partea regelui şi a arhiepiscopului de York. Vrea să le vadă de îndată.

Chipul îi era palid, nasul stacojiu de la atâta suflat.

— Îl roade treaba asta, continuase. Nu e un pacient liniştit, mi-e teamă. O companie nouă l-ar putea înveseli.

— Dar tocmai eu, doamnă? Trimiteţi-o pe Judith. Ea ştie cum să se comporte în prezenţa Domniei Sale mai bine decât mine.

— Ah, haide, Gytha! Toate femeile sunt infirmiere, după cum toţi bărbaţii sunt precum copiii, dedaţi nesocotinţei şi milei de sine. Întotdeauna cade în sarcina femeilor să cureţe mizeria. Pe lângă asta, unele dintre ele pot face şi conversaţie amuzantă.

În mod evident nu uitase, prin urmare care era intenţia ei? Oricum, ce importanţă avea? Tot ce conta era şansa de a se apropia de el cât încă era slăbit, de a-şi strecura cuţitaşul în carnea moale dintre coaste, în sus, răsucindu-i-l în inimă, de a săpa un canal în acel organ de piatră şi de a-l umple cu dulceaţa răzbunării ei. S-ar putea să nu mai

existe altă ocazie. De ce trăgea de timp? Pur şi simplu pentru plăcerea vânătorii? Devenise atât de însetată de răzbunare în decursul anilor de aşteptare?

Luase taşca şi mersese să o găsească pe Leofgeat, care urma să o însoţească cu o porţie de delicatese de-ale maestrului Pietro, menite a grăbi înzdrăvenirea Domniei Sale.

Se anunţă la poartă şi sunt conduse în camera care, în mod obişnuit, este biroul arhiepiscopului, unde Osbern le primeşte. O recunoaşte pe Leofgeat din vizitele anterioare şi, după ce examinează în treacăt conţinutul coşului ei, o trimite la bucătarii.

— Iar tu eşti...?

Se întoarce dispreţuitor către Gytha.

— Aelfgytha, răspunde ea scurt. Sunt una dintre brodeze. Sora Jean nu se simte bine şi m-a rugat să vin în locul ei şi să aduc ceea ce i-a fost trimis lordului. Am o scrisoare. Iată.

Gytha scoate legătura de documente din taşcă şi căută până ce îl găseşte pe cel cu sigiliul soréi Jean. Osbern îşi mişcă ochii în dreapta şi-n stânga, de-a lungul rândurilor scrise, recunoscător că sigiliul este suficient de clar încât să fie sigur că scrisoarea e chiar de la sora Jean. Tot ce a reuşit să înţeleagă este că femeia spune că a fost trimisă de sora Jean.

— Aşteaptă, îi spune Gythei.

Aşteptarea pare interminabilă. Privind pe fereastra din spatele biroului arhiepiscopului, e convinsă că unghiul în care bate soarele, strălucind printre mostrele de vitralii aranjate de-a lungul pervazului, s-a schimbat complet înainte ca Osbern să se întoarcă. Lumina desenează pe suprafaţa biroului modele cu rubine şi topaz. Cu siguranţă au alunecat deja cu un deget pe cadranul timpului. În ritmul acesta, ziua va lua sfârşit înainte de a fi început.

— Am vorbit cu stăpânul meu, spune Osbern într-o engleză ezitantă atunci când, într-un târziu, revine în cameră. Nu este încântat, însă te va primi. Urmează-mă. Poate să meargă, însă deocamdată se află încă în camera lui.

— Voi intra singură?

Nu necuviinţa o face să stea în cumpănă, ci norocul ei.

Obsern o priveşte lung, cântărind-o. Ea lăsă ochii în pământ, încercând să pară fâstâcită.

— Este preot, jupâneaso, şi bolnav.

Şi, curând, foarte curând, va fi mort.

După cum sfinţii sunt purtaţi către rai pe nori de tămâie, Gytha a ajuns să creadă că va fi dusă în jos, către iad, de un torent din acel parfum. Nu tămâie. Nu sânge ori rahat sau teamă, nici arnică pentru vânătăi. Ci rozmarin şi lemn de santal. Întotdeauna rozmarin şi lemn de santal. Simţindu-se ca un creştin care intră în arena circului, îşi impune să zâmbească.

— Bună ziua, stăpâne! îi mulţumesc lui Dumnezeu că vă văd arătând atât de bine.

Şi chiar crede ce spune. Ar fi fost nespus de supărător să i se fure prada de sub nas din cauza unui accident de vânătoare.

— Chiar aşa, jupânească, chiar aşa?

El stă cu spatele la uşă, într-un scaun aproape de mangalul din căminul de piatră. Se întoarce ţeapăn către ea, ca şi cum spatele îi provoacă durere.

Copoiul care îşi ţinea capul în poala lui atunci când ea a intrat se furişează sub pat. Aceeaşi creatură cu ochi gălbui pe care a văzut-o în Winchester sau o alta din stirpea ei.

— Bineînţeles, stăpâne, nu sunt lipsită pe de-a întregul de omenie.

— Şi ca orice femeie omenoasă, îţi petreci timpul vizitându-i pe bolnavi. Îţi mulţumesc că i-ai luat locul surorii mele. Sper că nu este bolnavă grav.

— O răceală a capului, atâta tot. Dă vina pe schimbarea de vreme, răspunde Gytha păstrându-şi tonul concis, neutru.

Cât de bine îl înţelege sora lui, ce bucăţică desăvârşită i-a aruncat ea în vizuină, cu carne suculentă, dar oase suficient de tari cât să-i păstreze dinţii ascuţiţi. Întinde mâna, însă ea nu îngenunchează pentru a-i săruta inelul, doar stă în faţa lui, ţinând strâns taşca. Mâinile ei tremură, observă Odo mirat. Inelul îi alunecă înspre încheietura degetului, iar el, pierzându-şi răbdarea, îl împinge înapoi cu degetul mare.

Este mai slab, părul i-a mai crescut, căzându-i în bucle peste gulerul mantiei largi şi întunecate. Chipul îi este

cumva dezvelit, iar oasele semeţe şi delicate în plasa muşchilor, sunt scoase în relief de lucrarea uscăciunii şi a flăcărilor. *Arată ca un înger,* se gândeşte ea, *un înger obosit, epuizat de pe urma privirii omenirii, un înger care nu poate niciodată să clipească, nici să întoarcă privirea, prins în capcana propriei naturi.* Se pomeneşte zâmbindu-i. Să îl privească, îşi dă ea seama, îi dă un sentiment de bucurie, aceeaşi bucurie pură şi întâmplătoare pe care o simţi când priveşti vrăbiile la apus sau când simţi zăpada pe gene.

Hotărâtă, evocă alte amintiri, imagini ale oamenilor episcopului prădând sala lui lady Edith, imaginea stăpânei ei întinzând mâinile către soldatul însărcinat s-o urce în căruţă, cu spatele ţeapăn întors către trupul lui Skuli chircit în nămol. Totuşi, mereu se amestecă printre ele amintirea chipului lui Odo în timp ce ordona să fie închisă uşa sălii, o mască a epuizării, lipsită de orice scânteie de triumf, de orice sclipire de avariţie pe care să şi-o poată aminti.

Este cuprinsă de o vrajă. El îi cunoaşte intenţia şi a chemat vreun demon pentru a-i împâcli mintea şi a o abate de la scop. Trebuie să o facă acum.

Acum, câtă vreme încă este suficient de lucidă pentru a şti puterea pe care el o mânuieşte. Face un pas înainte, strângând degetele pe plăselele cuţitului, liniştită de familiaritatea lui solidă.

— Ai scrisori pentru mine? vrea el să ştie.

Poate că e mai degrabă smintită decât isteaţă, speculează el, urmărindu-i expresiile indescifrabile care i se perindă pe chip precum norii care fug din faţa vântului. *Câteodată*, se gândeşte el, reflectând la Turold, piticul său, *e dificil să spui care e diferenţa; şi isteţimea, şi sminteala se află la o oarecare distanţă de poteca bătătorită.* Ar fi dezamăgitor, totuşi. Femeile isteţe te revigorează precum vinul proaspăt sau o plimbare călare de-a lungul plajei, iarna, dimineaţa devreme.

— Ah... da.

Dând drumul cuţitului, scotoceşte în taşcă şi îi întinde legătura de scrisori.

— Şi asta, mai spune ea.

El i-a luat-o înainte, a fermecat-o cu faţa lui de înger. În loc să-şi desfacă de la brâu cuţitul şi să-i înfigă în trup, şi-a

permis să se încurce în legăturile genţii, în vraful de documente cu festonul lor de sigilii care atârnă.

— Un nou desen. Sora Jean ar vrea să vă ştie părerea, adaugă ea înciudată.

El ridică din sprâncene la auzul vorbelor, însă nu pare că intenţionează să-l desfacă, aşezând totul într-un morman, pe masa joasă de lângă scaunul său.

— Dă-ţi jos mantia, îi ordonă. E prea cald înăuntru astăzi, însă fratele infirmier insistă să ardă nişte amestecuri pentru a menţine aerul pur, aşa că focul nu moare niciodată.

Gytha îşi încleştează şi mai bine mâna pe cuţit, se concentrează cu toată puterea la mânerul neted de os, la căldura lui, la felul în care s-a tocit de-a lungul anilor pentru a i se potrivi în mână.

— Nu trebuie să întârzii mult.

— Dar trebuie să aştepţi până ce mă uit la desen, nu? Dacă este să-i transmiţi părerea mea stăpânei tale.

Stăpâna ei? Sora Jean nu e stăpâna ei. Nu cât timp lady Edith trăieşte. Poate că, până la urmă, a avut dreptate să-şi strunească mâna; poate că lui îi va scăpa vreo vorbă despre soarta stăpânei ei, dacă ascultă suficient de atent.

El n-ar vrea să se holbeze în timp ce ea se dezbracă de mantie, însă nu se poate abţine. Gytha are graţia agilă a unei foci, pe măsură ce îşi dă jos mantia de pe umeri, apoi se apleacă pentru a o strânge înainte ca haina să cadă la podea. Felul în care sânii se înalţă şi se turtesc când ridică braţele, supleţea taliei şi şoldurile ei rotunde îl vrăjesc. Ea îşi poartă uniforma castă ca şi cum ar fi Venus împodobită cu nimic altceva în afara propriului păr şi o cochilie. Gura i se usucă, mintea i se goleşte încercând să se gândească la altceva. *Pater noster, qui es în caelis, sanctifietur nomen tuum*... Cuvinte. La ce sunt bune cuvintele?

— Şezi, îi porunceşte tuşind şi arătând spre un taburet din faţa scaunului său, de partea cealaltă a vetrei. Ea se aşază, adunându-şi fusta sub ea, trecându-şi mâinile peste fese într-un gest de o asemenea dulceaţă instinctuală, încât el începe imediat să caute cu mintea un pretext de a o face să se ridice şi să se aşeze iarăşi. Dacă i-ar atinge mâna, se întreabă, ar simţi şi el ce a simţit ea, carnea caldă sub lâna rochiei, felul în care i se întind tendoanele? *Adveniat*

regnum tuum.

Nu asta a anticipat Agatha. O cunoaşte, pe ea şi jocurile ei intelectuale, seci precum deşteptăciunea ei, precum pielea ei uscată şi omiliile pe care le serveşte novicelor. Precum oricine exersat în arta retoricii, ea aranjează faptele în mod selectiv, iar dacă ar fi convins-o ceva să o trimită pe Gytha în locul ei, să-i dea şansa să fie chit, ar fi fost limba ei rebelă şi ascuţită, nu înfăţişarea ademenitoare. Agatha se aşteaptă ca Gytha să vorbească, nu să fie doar o prezenţă.

— Spune-mi ce se întâmplă în lume, zice el, de îndată ce se poate bizui pe voce. Sunt atât de izolat aici, încât sunt iertat chiar şi de la îndatoririle mele religioase. Mă tot rog de fratele infirmier să-mi dea voie să fac o plimbare, însă el crede că e prea devreme.

— Cu siguranţă, stăpâne, nu aveţi nevoie nici de povestea mea, nici de mărturia propriilor ochi pentru a şti ce se întâmplă în lume.

Lasă-l să vorbească, dacă asta vrea; ea nu are nimic de spus.

— O imagine e alcătuită din mai multe tuşe de pensulă, jupâneaso, ori ar trebui să spun mai multe cusături?

— Dar numai dintr-un singur model, care este adevărul miezului său, zice ea, neputându-se totuşi înfrâna.

— Eşti sigură de asta? Nu are interpretarea niciun rol?

— Sunteţi episcop, Sfinţia Voastră. Ar trebui să ştiţi mai bine decât toţi oamenii că există o singură cale dreaptă.

Îşi făgăduieşte în sinea ei că se va lega cu jurământ de tăcere dacă Domnul o va face să treacă prin asta nevătămată.

— Şi mi-au spus că nu eşti religioasă, Gytha.

Tonul îi e degajat, însă dincolo de el e o întrebare serioasă, o notă adâncă şi cercetătoare care o face să simtă că a fost descoperită. Situaţia îi scapă de sub control; pierde din vedere scopul.

— Lăsaţi-mă să vă povestesc despre ţesătură, stăpâne, spune ea, ridicând-se. Chiar nu trebuie să mai întârzii mult. Sora Jean era nerăbdătoare să vă audă părerea despre desen cât mai repede.

Îl alege din grămada de pe masa de lângă el şi i-l vâră sub nas. El nici nu-l bagă în seamă. Se uită numai la ea, cu

o privire deconcertantă, devoratoare, un înger mistuit de îndatorirea de a slăvi şi de a contempla.

Un ucigaş şi un jefuitor şi, probabil, un violator şi, cu siguranţă, un bărbat pentru care calea cea dreaptă este mereu aceea care îi convine lui.

— Atunci nu trebuie ca judecata mea să fie făcută la repezeală, nu-i aşa?

Tonul îi este languros, o tachinează, făcând-o să se simtă privită de sus.

— Vorbeşte-mi cât timp mă uit la el, continuă episcopul. Amuză-mă. Mi s-a spus că bidiviul meu preferat l-a muşcat pe ispravnic. E adevărat? înţeleg că unul dintre grăjdari a încasat o mamă de bătaie pentru asta. Te rog, aşază-te din nou. Mă oboseşte să mă uit în sus la tine.

În cele din urmă, ea face aşa cum i se spune, însă de data aceasta uită să îşi netezească fusta sub ea, făcându-i în ciudă, îşi închipuie el, ca şi cum ar fi conştientă de efectul pe care l-a avut asupra-i.

— Sora Jean a stat trează cu băiatul jumătate de noapte, stăpâne, oblojindu-i rănile cu cataplasme pentru a nu se infecta.

— Femeile sunt mereu atât de sentimentale. Presupun că s-a gândit că băiatul n-ar fi trebuit bătut?

— Dacă a făcut-o, mă îndoiesc că s-a datorat sentimentalismului.

— Atunci trebuie să cădem de acord că avem păreri diferite. Nu-mi pot imagina ce altceva o împinge către aceste ocazionale gesturi împotriva domniei legii.

— Nu crede că legea e întotdeauna corectă, îşi aminteşte Gytha de hoţul de vânat. Eu o respect pentru asta.

El nu-i răspunde imediat, dar se uită la ea ca şi cum ar încerca să se hotărască asupra unui lucru, apoi dă scurt din cap, o încuviinţare, se gândeşte Gytha, gestul unui bărbat care a încercat chişiţa calului şi a găsit-o de nădejde sau a muşcat o monedă şi a aflat-o tare. Iar ea e mulţumită de aprobarea lui şi tânjeşte după un spirit mai puţin complicat, cu mai puţine încăperi ale căror uşi să rămână ferecate când voinţa bate cu putere în ele. El începe să desfăşoare desenul.

— Aşadar, spune-mi, ce se află în acest desen de care

Agatha se preocupă într-atât?

— Nu ştiu, stăpâne, nu m-am uitat. Doar mi-a cerut să iau aminte la comentariile pe care le veţi face. Sunt pur şi simplu o gură pentru spuselor voastre.

Gură. Gură exuberantă, cu buze precum coacăzele roşii răscoapte, atunci când îşi pierd transparenţa, iar roşul se întunecă până aproape de culoarea dudei. Este cuprins de o dorinţă copleşitoare de a prinde uşor între dinţi această buză de jos plină, puţin bosumflată. Ce îl poate opri? Ar putea pur şi simplu să se ridice, să păşească peste vatră, să se aplece şi să o sărute. De ce nu? *Fiat voluntas tua.*

Uită-te la el, ţinând pergamentul pe jumătate înfăşurat ca şi cum a uitat că îl are în mână. Întârâtând-o, prelungind întâlnirea fiindcă ştie că ea vrea să scape mai repede. Simte greutatea uşoară a cuţitului acolo unde îi atârnă la brâu.

— Stăpâne? Vă veţi uita la el acum?

— Poftim? El se încruntă şi îşi trece confuz mâna prin faţa ochilor. Îmi pare rău, mă gândeam la altceva. Ştii că mintea îmi hoinăreşte încolo şi-ncoace de două săptămâni? Câteodată îmi spun că nu e încă pregătită să facă drumul înapoi. Ieri mă gândeam la cămile.

— Cămile, stăpâne?

— Mă întrebam cum arată o cămilă.

— Ca o oaie, stăpâne, o oaie înaltă, cafenie, cu gât lung şi o cocoaşă de osânză în spate.

Îşi mângâie cuţitul, sperând că gestul va părea distrat, însă el nu pare să ia aminte. Ochii lui, pironiţi pe chipul ei, se măresc a surpriză.

— Ai văzut una?

— Am fost odată doamnă de onoare în suita unui om important care a primit o cămilă în dar de pe Tărâmul Sfânt.

Face o pauză pentru a vedea dacă el dă de înţeles că ar recunoaşte-o cumva, însă pe chipul lui e numai curiozitate, flămândă şi insistentă.

— Biata creatură era foarte râioasă, continuă ea. Pielea i se desprindea ca tencuiala de pe un zid umed. A murit.

El e plin de mirare; îi vine să plângă de recunoştinţă pentru darul miraculos al surorii lui. O femeie care a văzut o

cămilă, care poate descrie o cămilă cu aceeaşi precizie indiferentă cu care ar da instrucţiuni grădinarului sau o comandă pentru un cupon de pânză.

— Pari să fi avut o viaţă mult mai interesantă decât a mea. Îmi vei povesti mai multe?

— Mă luaţi peste picior, nu-i aşa, stăpâne?

— Nu.

Însă tonul lui este unul superior, prost gândit. Toată această viaţă de soldat îl face să-şi piardă talentul.

— Te asigur că mă interesează, reia el.

Îşi foloseşte cel mai fermecător zâmbet al său, dar şi aici dă greş şi nu produce efectul magic scontat, iar ea rămâne neclintită, cu buzele adorabile strânse într-o dungă a amărăciunii.

— Atunci, vă voi dezamăgi.

Dezamăgirea dată mai departe, singura moştenire a vieţii ei. Şi se va încheia tot printr-o dezamăgire, un eşec, deoarece se lasă atât de uşor distrasă? Nu te lungi prea mult, îşi spune, lucrurile de bază şi nimic mai mult.

— Tata a fost un bărbat liber care se îndeletnicea cu săratul peştelui în Colchester. M-am măritat când aveam şaisprezece ani. Soţul meu era dogar. Acum sunt văduvă.

— Îmi pare rău.

— Nu aveţi de ce. N-a fost vina voastră. Soţul meu a murit de pântecăraie în anul în care contele Harold l-a omorât pe regele Gryfudd, înainte să veniţi voi aici.

Îşi aminteşte anul pentru că mama ei era galeză.

— Nu aveam nicio intenţie de a lua vina pentru moartea soţului tău asupra mea. Oricare ar fi fost împrejurările.

Cămaşa îi este descheiată la gât. Pulsul îi bate iute sub pielea de la baza gâtului. Piele delicată, uşor de străpuns, chiar deasupra ornamentului straniu din sticlă pe care îl poartă, în formă de lacrimă al cărei vârf marchează punctul de intrare.

— Sunt surprins că nu te-ai recăsătorit, continuă el.

— Soţul mi-a lăsat datorii cât cuprinde.

— Şi odrasle nu ai?

— Niciuna în viaţă, domnule.

Niciuna în viaţă. Asemenea cuvinte simple, la fel de banale precum tericul de orz sau o roată de tors. Cuvinte

simple de rostit cât timp nu te gândeşti la ce înseamnă, deoarece, dacă o faci, durerea te va fi văduvit de puterea de a grăi.

— Îmi vei zbura iarăşi căpăţâna de pe umeri dacă spun că îmi pare rău? Chiar îmi pare rău. Fiul meu este o mare alinare pentru mine, deşi îl văd mult mai rar decât mi-ar plăcea. Mi se pare că niciodată, în această viaţă, nu suntem mai binecuvântaţi decât prin odrasle pe care să le iubim.

Fiul lui? Are un copil? Dintr-odată, Gyta este din nou sus, pe turnul Porţii de Apus din Winchester, cu ochii aţintiţi cu oroare asupra băieţelului care o zbugheşte printre soldaţi pentru a pune mâna pe harnaşamentul strălucitor al episcopului. Încă o dată îl vede pe Odo trăgându-şi picioarele din scăriţe, gata să se arunce din şa, apoi aude ordinul slab şi aspru al Bastardului. *Non, Odo! A moi&* La fel de clar ca şi cum ar fi stat lângă ea, în turn. Se minunează că nu şi-a amintit niciodată asta înainte.

— Care e numele său, stăpâne? întreabă.

Nu că i-ar păsa, bineînţeles.

— John, răspunde el cu nostalgie. John. Sora mea, stăpâna ta, este naşa lui.

Are paisprezece ani. Este la şcoală, în Liege, deşi nu m-am hotărât încă dacă va fi hirotonisit.

Vulnerabilitatea lui nostalgică o face să se poticnească. Şapte ani s-au scurs de la ultima ei naştere, însă durerea nu scade niciodată. Simţind lacrimile cum i se adună din rana adâncă dinăuntrul ei, îşi muşcă buza, suficient de tare pentru ca o durere să alunge alta pentru moment.

Se uită afară pe fereastra care dă spre un pătrat de iarbă îngrijită, mărginit de zidul dinspre apus al curţii mănăstirii ce stă să se prăbuşească. Casa arhiepiscopului aruncă umbre lungi şi vârtoase peste pajişte şi pe sub arcadele curţii, acolo unde fraţii, nişte umbre ei înşişi în rasele lor negre, se adună să intre în biserică. *Vecernia*, se gândeşte ea ascultând clopotul şi îşi dă seama că acestă zi a orelor scurte aproape s-a evaporat.

Totuşi, nu a făcut nicio mişcare: gâtul cu pielea albă al episcopului rămâne la fel de neatins ca atunci când a intrat în cameră, inima încă îi bate cu iubire pentru un fiu care e în viaţă. Un băiat înalt, probabil, stângaci, cu picioarele ca

ale unei berze şi cu părul buclat, cu o voce care se frânge incontrolabil, ca un măgar ce rage. Matthew ar fi fost cam de aceeaşi vârstă acum. Matthew. Primul ei născut.

— Vă rog, uitaţi-vă la desen, stăpâne, zice ea şi glasul i se frânge, iar el o priveşte îngrijorat.

Se zgâieşte la mâinile ei, la cuţitul atârnându-i fără folos într-o parte, iar compasiunea lui pune la pământ stăvilarele ei şubrede. Clipeşte furioasă pentru a nu lăcrima.

— Aşa să fie, spune el delicat şi termină de despăturit pergamentul.

În lumina care moare, vede o singură figură, un cavaler zvelt, cu picioare lungi şi o mustaţă extravagantă. Pe scutul lui nu mai e loc de înfipt nicio săgeată. În mâna cu scutul, ţine şi o javelină, însă braţul celălalt este ridicat la nivelul feţei, cu pumnul mare strâns în jurul unei alte săgeţi, care pare să-i fi intrat în ochiul drept. Braţele şi armura, cămaşa de zale lungă până la genunchi şi coiful ascuţit, cu acoperitoare de nas, îl arată a fi normand, însă mustaţa îl identifică. Şi statura. Acestea sunt detaliile pe care Agatha şi le-a amintit, fără să-şi bată capul cu deosebirile dintre accesoriile militare normande şi saxone, deoarece nu poate înţelege nevoia de a face distincţie între ele. Şi-a amintit, de asemenea, şi moartea lui stranie. Numai că, bineînţeles, nu aşa a fost. Agatha şi-a amintit pur şi simplu ceea ce Odo a ales să îi spună.

— Moartea lui Godwinson, zice el. Îi poţi spune surorii mele că sunt mulţumit.

Îi întinde desenul Gythei, care îl ia repede, aproape nerăbdătoare. El îi dă drumul cu un zâmbet scurt şi trist care nu ajunge să i se citească şi în privire. Dacă nu ar fi fost asta, nu s-ar fi deranjat să se uite. Însă moartea lui Harold o emoţionează, aşa că se uită.

— Pe sângele lui Hristos!

Uluit, el ridică privirea de la scrisorile pe care le frunzărea. Parcă i-a spus adineaori că a fost doamnă de onoare într-o casă de vază. Dar femeile saxone bine-crescute nu se exprimă aşa, în general. O roşeaţă furioasă s-a întins pe obrajii ei. Respiră greu şi mâna îi tremură ţinând pergamentul cu braţul întins, departe de ea, ca şi cum e contaminat.

— Ce-aţi spus, doamnă?

El încearcă să vorbească precum un prelat ultragiat, însă îi este imposibil să-şi ascundă amuzamentul din voce. Ochii ei, se decide el, sunt ca albastrul adânc şi translucid al unei nopţi de vară şi chiar în acest moment plini de stele căzătoare. Se întreabă dacă să compună un vers ori două, o elegie, după Ovidiu.

— Sora mea, spune el renunţând la indignarea prefăcută, nu ar fi trebuit să te trimită aici cu asta. Bănuiesc că unii dintre bărbaţii care au luptat la Hastings îţi erau cunoscuţi.

— La Hastings au luptat bărbaţi cunoscuţi fiecărei femei din Anglia. N-a fost gospodărie care să nu piardă pe cineva. Nu sunt atât de plină de sine încât să las asta să mă tulbure.

— Şi crezi că lucrurile au stat altfel pentru femeile din Normandia?

Îl deranjează că e atât de sigură de dreptatea ei. Câte cămine nu a vizitat el în propria dioceză, aplecându-se pe sub buiandrugii joşi ai caselor sărăcăcioase, şi câtă pâine de secară şi vin tânăr n-a gustat în diferite gospodării? Câte minciuni consolatoare nu le spusese mamelor în suferinţă despre curajul care nu poate fi pus în cuvinte al fiilor lor îngroziţi? Nu, nu a suferit. Da, a avut suficient timp să se spovedească. Fireşte că a fost onorat să moară servindu-şi ducele.

— Da, se stropşeşte ea, dar a fost alegerea voastră, nu a noastră. Iar acum asta...

Face un pas înainte şi flutură desenul cu sălbăticie prin faţa lui.

— Această... batjocură.

— Ce vrei să spui? întreabă el, adunându-şi tot controlul de sine ca să nu tresară.

— Ştiţi al naibii de bine ce vreau să spun.

Solzii înşelători ai diavolului au căzut acum de pe ochii ei. El arăta ca un înger fiindcă lumina focului îi juca feste. Şi ce dacă are un fiu? Bastardul însuşi are fii. Tot măcelari sunt, ciopârţindu-i ţara şi aruncând-o câinilor lor de vasali la fel cum au ciopârţit trupul regelui ei şi au împins resturile cu piciorul de pe marginea unei stânci ca să fie ciugulite de pescăruşi.

— Te asigur, jupânească, că nu, spune el, cu glasul numai lapte şi miere. Bea nişte vin, linişteşte-te, iar apoi poate mă lămureşti.

Încearcă să se ridice în picioare, să meargă după ulciorul cu vin de pe noptieră. L-ar putea chema pe Osbern, dar spectacolul îi face prea multă plăcere.

Însă chiar când el se sprijină de rezemători pentru a se sălta din scaun, Gytha sare şi îl prinde de mâini, boţind sub palmă pergamentul. Ea are miros de sirenă, de sare şi de peşte, de vânt şi de stânci ude.

A acţionat fără să cugete. Cuţitul nu îi este de niciun folos, încă înnodat la brâu. Însă are dinţi şi unghii, picioare, pumni, un întreg trup pe care îl poate folosi pentru a ucide, de vreme ce nu se poate folosi de el pentru a da viaţă.

Apoi observă mânerul împodobit cu nestemate al pumnalului pe care îl poartă el la cingătoare, într-un mic toc de piele, nici măcar legat. Ea mototoleşte pergamentul în pumn şi i-l aruncă în faţă. Apoi, până să se dezmeticească el, se repede către pumnal cu cealaltă mână, strânge bine degetele pe mâner, îl trage iute din teacă şi-i apasă vârful de gâtul lui Odo. La fel de delicat şi aţâţător ca o mângâiere. Lui nu îi e teamă niciun moment. Nu trebuie decât să strige pentru ca Osbern şi străjerii lui să vină alergând. Chiar şi fără ei, poate să-i ţină piept acestei femei atât de plăpânde, în ciuda ferocităţii temperamentului ei. Nu furia ei bruscă îl dezorientează, ci forţa cu care o doreşte, pe care o resimte ca pe-o lovitură.

Însă, mai întâi, arma. O apucă pe Gytha de încheietură şi o întoarce până ce e nevoită să dea drumul pumnalului. Odo îl prinde în mâna liberă, îl aruncă de-a curmezişul încăperii, unde nu poate fi ajuns, apoi o împinge în lături. Gytha se clatină, el sare în picioare şi, prinzând-o de umeri, strivindu-i carnea, o trage în sus pentru a o privi în faţă, ţinând-o atât de aproape încât răsuflările li se amestecă în spaţiul tensionat dintre ei, iar Odo ştie că ea trebuie să-i simtă excitarea. Gytha se zbate, încearcă să-şi elibereze braţele răsucindu-le, însă nu are niciun rost; mânecile i se freacă de piele pişcând-o, iar ea nu se îndoieşte că el îi va rupe braţele, dacă va fi nevoie.

— Carevasăzică nu sunt demnă nici măcar de o moarte

onorabilă, îi aruncă ea.

— Despre ce vorbeşti?

Îşi întăreşte strânsoarea în jurul umerilor ei pentru a o face să înţeleagă că s-a săturat de joc şi vrea un răspuns de data aceasta. Ea nici măcar nu clipeşte, doar se holbează la el cu dispreţ, apoi zâmbeşte brusc, cu o clipă înainte de a-l lovi cu genunchiul în vintre.

El cade la podea, cu faţa cenuşie, cu transpiraţia prelingându-i-se pe frunte, o deltă a durerii revărsându-i-se din vintre, răspândindu-i-se în intestine şi în stomac, scăldându-i cu fiere gâtlejul. Înghite, hotărât să nu-i acorde satisfacţia de a vomita. Câinele iese de sub pat şi ţopăie în jurul lui, lătrând, rezemându-şi botul lung pe omoplaţii săi, încercând să-l tragă la joacă.

Gytha se aruncă spre pumnal, însă în timp ce se apleacă pentru a-l ridica, Odo îşi revine suficient încât să se întindă cât e de lung de-a curmezişul pardoselei, apucând-o de gleznă şi dezechilibrând-o. Cade greu, cu coastele şi genunchii prăvălindu-se pe pământul bătătorit, şi zace răsucită, fără ajutor, în timp ce Odo se târăşte către ea, o ţintuieşte la pământ cu un genunchi proptit în mijlocul spatelui şi se întinde după cuţitul lui, pe care apoi i-l lipeşte chiar deasupra cefei, cu vârful urmărindu-i unduirea unei şuviţe de păr întunecat care i-a scăpat din bonetă. Întorcându-şi într-o parte capul, ea se pomeneşte faţă în faţă cu câinele, care stă cu fălcile aşezate pe labe, cu sprâncenele ridicate a mirare. Gytha strănută. Când încearcă să-şi ridice braţul pentru a-şi şterge nasul, Odo i-l răsuceşte la spate până ce aproape simte că tendonul cedează, rotundul umărului ieşindu-i din alveolă.

— De ajuns? Sau încă puţin?

Îi strânge încă o dată braţul. Ea ţipă, exprimând agonia muşchilor.

— De ajuns!

În timp ce el îi eliberează braţul şi îşi ridică genunchiul de pe spatele ei, simte brusc un val de frig. Şocul, îşi spune singură, ridicându-se în şezut, întinzându-şi degetele, verificându-şi umărul pentru a se asigura că totul e acolo unde trebuie să fie. Trupul ei, pe măsură ce îl priveşte pe Odo băgându-şi pumnalul în teacă, apoi ridicându-se în

picioare, îi spune altceva, însă ea refuză să-l asculte. Încearcă să se ridice, însă se împiedică de tivul rochiei. El o ajută, sprijinindu-i cotul cu mâna. Gytha îşi închipuie că poate simţi fiecare vârtej al liniilor degetelor lui prin pânza mânecii. De îndată ce şi-a recăpătat echilibrul, îi îndepărtează mâna de parcă ar frige-o.

— Ce se întâmplă, stăpâne?... Ah.

Agitaţia l-a adus pe Osbern în goană din încăperea alăturată, însă văzându-şi stăpânul şi pe femeie unul lângă altul, îmbujoraţi şi gâfâind, rânjeşte şi se retrage. Osbern, îl tachinează Odo, păzeşte moravurile stăpânului său cu atâta înverşunare încât nici el însuşi nu poate ajunge întotdeauna la ele.

— Acum, spune Odo calm, deşi încă palid şi răsuflând greu, spune-mi ce a fost toată tărăşenia asta.

— Am văzut trupul regelui, răspunde ea, cu venele pline de gheaţă acum, scânteia iscată de apropierea cărnii lui stingându-se. Ştiu că nu a murit fiindcă o săgeată i-a străpuns ochiul. Aţi minţit. Iată, am spus-o. Trimiteţi după soldaţi, sunt pregătită.

— Cum de ştii? întreabă el, aproape temător.

— Casa amintită, cea cu cămila, a fost a lui Edith Gât-de-Lebădă. Am însoţit-o când a mers să-i ceară trupul.

Tăcere. Acum o va face, va trimite după oamenii lui ori poate el însuşi îi va rupe gâtul cu mâinile lui late, musculoase. Închide ochii şi strânge din pleoape până ce vede puncte minuscule de lumină dănţuind în beznă. Sufletele copiilor ei făcându-i semn. O greutate i se ridică de pe umeri. Pluteşte. Deschide ochii.

El nu s-a mişcat. Stă neclintit, cu braţele atârnându-i în lături. Încremenirea lui are un aer de catastrofa pe punctul de a se întâmpla, parcă e suspendat deasupra nimicului de o funie zdrenţuită care se va rupe dacă el se mişcă.

— Aşadar, spune el rar, ca şi cum cuvintele nu sunt chiar pe potriva buzelor sale, tu ai fost în visele mele în aceşti patru ani din urmă. Patru femei, două înalte şi cu părul deschis la culoare, una cu părul închis şi una cu capul acoperit. Una cu părul închis la culoare. Mă întreb dacă eşti reală? Sau eşti ca anahoretul? Mă voi trezi în curând cu Lanfranc scuturându-şi barba în faţa mea şi voi afla că

Godwinson chiar a fost săgetat în ochi? Sau poate că nu e mort deloc, iar eu sunt încă în Normandia? Poate l-am visat chiar şi pe William. Ştii că romanii nu erau siguri că există această insulă înainte să fie invadată de Cezar? Am citit mult din Cezar în timp ce aşteptam în Saint Valery ca vântul să se schimbe. Şi Tacitus...

Se lasă pe spate în scaun, holbându-se la foc, aparent fără să mai fie conştient de prezenţa ei. Dumnezeu ştie ce vede acolo. Trebuie să fi suferit un fel de recădere, aiurând ca un descreierat despre vise, eremiţi şi Iulius Cezar când a aflat că ea ştie despre înşelăciune. E posedat, Gytha nu se îndoieşte. În inima focurilor locuiesc diavoli; dacă te holbezi în ele, aşa cum face el, le vei vedea chipurile, iar dacă te zgâieşti suficient de mult, ei îţi vor intra prin ochi şi vor călători drept către spiritul tău. Dacă o ia un diavol, nu-şi va găsi niciodată copiii.

— Îl voi chema pe servitor, stăpâne, zice ea temătoare, grăbindu-se către uşă, bâjbâind să-şi dezlege cuţitul înainte ca diavolul să-şi adune puterile şi s-o urmărească.

— Aşteaptă, spune el dintr-odată, dezlipindu-şi privirea de la foc. Întoarce-te. Ai fost cu adevărat pe câmpul de bătălie? Poţi să-mi adevereşti visul?

— Nu ştiu, stăpâne. Nu ştiu ce visaţi. Şi nu-mi spune, te rog, nu-mi spune, se roagă în inima ei, cu o mână pe ivăr, iar cealaltă căutând chinga care ţine prins cuţitul. Lăsaţi-mă să îl chem pe servitorul vostru. Nu vă simţiţi bine.

El face un gest nepăsător cu mâna. Prividu-l, simte cum panica i se domoleşte puţin. Arată mai degrabă ca el însuşi. Poate, până la urmă, diavolul din foc nu a avut timp să-i sară în ochi. Renunţă să-şi elibereze cuţitul, observându-i privirea care trece de la mână la faţa ei. Îi zâmbeşte iute, cunoscător. Nu e bolnav ori posedat, ci cu desăvârşire stăpân pe situaţie.

— Ştia sora mea toate acestea atunci când te-a găsit?

— Nu, stăpâne, ştia doar că fusesem slujitoarea lui lady Edith, datorită iscusinţei mele ca brodează. Voi aţi fi putut să vă amintiţi de mine, însă n-aţi făcut-o.

— Bărbaţii iau aminte la femei după bătălii, jupânească, nu în timpul lor.

— Stăpâne, bărbaţii nu iau aminte la femei deloc. Le

observă doar dacă burţile lor sunt goale sau cămăşile au nevoie de peticit.

Ar putea fi drăguţă, se gândeşte el, însă duritatea din fiinţa ei este ceea ce îl atrage; probabil e ceea ce merită. Începe să râdă, arătându-şi chiar şi dinţii.

— Şi îmi spui mie că vorbesc pe şleau. Vino aici. Aşază-te. Vom bea un pahar şi ne vom hotărî ce este de făcut în privinţa bietului Godwinson.

— Nu veţi porunci să fiu arestată?

— De ce? Asta îţi doreşti?

— La asta mă aşteptam.

— Deocamdată, întâia mea grijă este tapiseria. Atunci când va fi gata, dacă îţi mai doreşti să fii arestată, voi vedea ce se poate face, ai cuvântul meu.

— Ar trebui să fiţi mai atent cu vorbele, stăpâne. Nu e o tapiserie. Tapiseria este un lucru cu totul şi cu totul diferit.

— Asta îmi tot spune şi Agatha. Un amănunt. Iată, bea asta, numai să ştii că fratele infirmier se încăpăţânează să adauge miere. Este groaznic de dulce.

Îi întinde cornul de băut, buricele degetelor atingându-li-se în timp ce ea îl ia. Apoi o priveşte cum bea, cum i se ridică bărbia, cum muşchii gâtului îi sunt străbătuţi de o unduire, rumenă în lumina focului, şi vede cum se înfioară atunci când înghite băutura mult prea dulce.

Încurajată de aprobarea lui evidentă, se hotărăşte să încerce să salveze ceva din eşecul ei.

— Vă pot pune o întrebare, stăpâne?

Zâmbeşte, simţind cum se înroşeşte de la foc, de la vin, de la disperarea ei ridicolă. De la mândria ei.

— Poţi, spune el amuzat şi năucit deopotrivă.

— Ce s-a ales de lady Edith?

— Nu am mai văzut-o de când a căzut Winchester, iar acesta e adevărul adevărat. Prespun că ai fost martoră... şi la tot ce s-a întâmplat atunci? adaugă el pe un ton mai ezitant, întorcându-şi faţa de la ea.

Barba lui de o zi lasă impresia că vreun pictor de anluminuri celest i-a aurit în parte chipul înainte de a se opri din muncit până a doua zi. Un înger isprăvit pe jumătate. Dintr-odată, n-o mai lasă inima să-l chinuiască.

— Vă referiţi la copil?

El încuviinţează.

— Acela a fost un accident. A fost groaznic, însă nu vă învinovăţesc. Nu am nicio dorinţă de a vă reproşa lucruri ce vă depăşesc puterea. Să fiu cinstită, e o uşurare pentru mine să aflu că există unele lucruri care vă depăşesc puterea.

— Mulţumesc.

El o priveşte pieziş, iar ochii li se întâlnesc. Îşi aminteşte de tatăl ei în ziua în care mama i-a murit, de Adam luptându-se cu cifrele la lumina de seu fumegoasă. Are aceeaşi expresie, de suferinţă şi de uimire; caută, în acelaşi fel mut şi fără speranţă, o explicaţie.

Se ridicându-se de pe scăunelul ei şi pune cornul într-un suport de argint de pe vatră. În acelaşi moment, ca la un semnal, Odo se ridică şi el în picioare şi, păşind spre ea, o cuprinde în braţe, înconjurându-i talia cu braţul stâng, iar cu cel dreapt lipindu-i capul de pieptul său, învăluind-o în parfumul lui. Cu o senzaţie de uşurare binecuvântată, Gytha se sprijină de el şi îi dă voie să-i preia greutatea întregii dureri şi a furiei care au bântuit-o atâta timp. Închide ochii, desfătându-se cu pieptul lui lat, cu forţa braţelor lui, cu certitudinea pe care i-o insuflă că poate absorbi suferinţele până la capăt, în acelaşi fel în care un scut de nădejde atenuează şocul unei lovituri de lance.

Oasele craniului ei, sub bonetă şi păr, se potrivesc perfect în căuşul palmei lui. Inima îi bate cu putere, ca şi cum ar încerca să îi iasă din piept, iar el se întreabă dacă şi ea simte asta. Buzele ei sunt uşor răsfrânte, iar el simte mai degrabă decât aude suspinul moale care îi scapă şi dezmiardă degetele care îi cercetează chipul. Mâinile ei mici şi puternice coboară şi îi cuprind spatele, mângâindu-i coastele ca pe coardele unei harpe.

Dar nu este suficient. Ceea ce el îşi doreşte cu înverşunare este mai mult decât poate oferi ea. Sentimentele lui, silite să ia forme ciudate de către dezechilibrul din trupul său, sunt prea necoapte pentru absurditatea fizicului. Nu este pregătit pentru noduri din dantelă şi catarame de curea blocate, pentru dezgolire, pentru salivă, sudoare şi sămânţă. Îi este frică, bolnav la corp şi în inimă cum este, că nu ar fi capabil să facă

dragoste. Se simte prea vulnerabil pentru a se expune rânjetului cunoscător al lui Osbern dacă îl roagă să se asigure că nu sunt deranjaţi şi refuză până să se şi gândească la patul din spatele lui ca aparţinându-i lui Lanfranc. Tânjeşte după o pasiune exaltată, după consumarea ei în linişte, vrea să iubească şi să fie iubit fără sforţare. E epuizat. Se comportă copilăreşte. Îşi slăbeşte strânsoarea şi, câteva secunde mai târziu, tremurând de dorinţă frustrată, ea face la fel.

Ea a dat şi nu va mai avea niciodată altă şansă. Acum, el va fi mereu în gardă, în mod limpede, el a crezut că intenţia ei a fost să-l seducă pentru a termina ceea ce începuse, şi din acest motiv dă înapoi. Totuşi, o doreşte, trupul nu minte în privinţa asta. Şi el este cel care a făcut prima mişcare; el a înconjurat-o cu braţele, ţinând-o cu o asemenea tandreţe nemiloasă încât amintirea ei de o dulceaţă viscerală nu-i dă pace. În timp ce aşteaptă să fie trimisă acasă, încearcă să se concentreze asupra respiraţiei ei, trăgând în plămâni aer curat, însă atmosfera din cameră e la fel de înşelătoare precum o mlaştină, împânzită de mirosuri de ierburi de leac, de parfumul lui şi de căldura sălbatică a trupului lui strecurându-i-se sub piele.

Odo este convins că o ceată de mici demoni exersează paşi de dans în abisul stomacului său, obligându-i mucaliţi inima să-şi schimbe întruna ritmul bătăilor. A iubit tot soiul de femei la viaţa lui, modeste sau stridente, cu pretenţii sau discrete, unele frumoase, altele care compensau lipsa de frumuseţe prin anumite daruri rare, lucru pe care cu greu îl le recunoaşte faţă de el însuşi, ca să nu mai vorbim de confesorul său. Ştie cum e să iubeşti o femeie. Nu seamănă cu ceea ce simte acum, nu acest lucru obtuz şi absurd şi fermecat de vise.

— Fapt este că, începe el, am acest vis adeseori, câteodată în fiecare noapte timp de o săptămână sau mai mult. Deşi, recunosc, nu şi de când am avut accidentul. Iar tu pari să faci parte din el. Gândul acesta a avut un efect ciudat asupra-mi. Fără îndoială, o urmare a delirului meu.

— Povestiţi-mi. Poate că va ajuta.

El nu poate să refuze când vede expresia gravă de pe chipul ei, unde răspunsurile la toate întrebările sale par a fi

suspendate precum stelele fixe în ceruri. Când începe, se gândeşte că nu îi va dezvălui cum se sfârşeşte visul, însă în timp ce se apropie de acel punct, pe măsură ce se bâlbâie descriind sentimentele pe care frumuseţea blondă i le trezeşte, îşi dă seama că ea este deja custodele ruşinii sale; şi în visul lui, ca şi în viaţă. A deconspirat minciunile lui şi pornirile cărnii, la fel cum el a deconspirat intenţia ei de a-l ucide. Încă o perversitate nu poate decât să-i unească mai strâns. Visul prelingându-se în realitate. Îi mărturiseşte totul. Repetă fiecare cuvânt pe care i l-a spus anahoretului din delirul său, nu îi ascunde nimic.

Revoltată şi totuşi fascinată, cu sângele curgându-i rece prin vine, ea nu îşi poate lua ochii de la el. Îşi ţine pumnii încleştaţi sub bărbie fiindcă îi e teamă că, dacă şi-ar lăsa mâinile libere, ar încerca să-i sfâşie beregata cu unghiile sau şi-ar încolăci braţele în jurul lui şi l-ar acoperi cu sărutări. Se bucură de durerea lui, o merită, apoi inimii i se face milă de slăbiciunea lui; tânjeşte să-i netezească ridurile de pe frunte şi să-i alunge cu sărutări umbrele din jurul ochilor. El trebuie să simtă durere, i se cuvine cu vârf şi îndesat pentru ceea ce a făcut, a păstorit, a minţit. Totuşi, suferinţa din visul lui ar putea fi şi un semn de căinţă, iar dacă el se căieşte, atunci ura şi furia care au ţinut-o în viaţă nu vor mai avea din ce să se hrănească. Sunt împreună la mila visului său.

Când el ajunge la sfârşitul povestirii, stă aplecat înainte, în scaun, cu braţele odihnindu-i-se pe genunchi, răsucindu-şi unul dintre inele pe deget iar şi iar. În încăpere s-a lăsat întunericul, Osbern presupunând că stăpânului său nu i-ar pica bine ca el să intre pentru a aprinde lămpile. Focul scapără şi pocneşte; Gytha ia o mână de ierburi uscate dintr-o strachină de ceramică de pe cămin şi le aruncă în mangal. Trage adânc aer în piept, arome de ienupăr, cimbru, mentă şi lavandă ce răspândesc ecouri ale verii în după-amiaza târzie de iarnă.

— E Domnul sau diavolul cel care ne vorbeşte în vise, ce credeţi? întreabă ea privind în foc, cu flacăra ierburilor ce ard dansându-i în privire.

— Ori sărmanele noastre suflete eliberate din chingile umanităţii lor.

— Ceea ce pare a fi cam acelaşi lucru.

— Pare a fi, însă nu este. Dacă sufletul ar fi Domnul sau diavolul, atunci am fi sublimi, nemuritori. Nu un biet câmp de bătălie, aşa cum spun maniheiştii.

— Poate că visul vostru e o bătălie, stăpâne! Negrul şi albul. Dragostea şi violenţa. Femeia printre cadavre. Viaţă şi moarte.

— Şi totuşi mie îmi pare a fi mai degrabă o amintire decât o alegorie, Gytha!

— Nu mă îndoiesc. Trebuie să fii conştient ca să-ţi încerci mâna cu alegoria. Ca şi cu zarurile.

— Şi niciunul dintre noi nu ar gândi conştient lucrurile care ne umplu minţile în somn.

— Dacă am face-o, n-am mai avea nevoie să visăm. Dumnezeu...

— Sau diavolul?

— ... sau diavolul ne-ar putea vorbi mai pe şleau.

— Aşadar, ne-am întors de unde am plecat. Spune-mi, Gytha, după mintea ta, este acest vis al meu trimis de Domnul sau de diavol? Este *somnium coeleste* ori *somnium animalei*

Ea se gândeşte serios la întrebarea lui, o vagă încruntătură adunându-i sprâncenele într-o dulce adâncitură deasupra nasului.

— Cred că e trimis de conştiinţa voastră vinovată, stăpâne.

— Eu nu am conştiinţă.

Îşi coboară privirea şi îşi priveşte lung mâinile, dungile subţiri lăsate de lanţeta infirmierului ca nişte poduri minuscule de ţesut cicatrizat care îi leagă venele. Parcă împinsă de voinţa lui, ea întinde degetele până ce atinge uşor cu vârfurile una dintre tăieturi.

— Va faceţi singur o nedreptate, stăpâne, dacă gândiţi asta, după cum visul o arată, zice ea cu blândeţe. Spovediţi-vă şi fiţi iertat.

— Tu te spovedeşti?

— Când aveam un preot, mă confesam lui. Dar acum e mort şi biserica în care mergeam a ars din temelii. Îmi închipui că, în locul ei, s-a ridicat deja vreun morman întunecat de piatră. Nu înţeleg cum Dumnezeu poate

adăsta într-o casă de piatră. Atât de rece şi ţintuită de pământ, fără nimic din căldura şi viaţa care e în lemn. Îmi ţin rugăciunile pentru mine acum.

— Crezi că voi fi chinuit de vis pentru totdeauna? Poate acum, că ţi l-am mărturisit, ţine de tine să-mi acorzi izbăvirea.

— Chiar dacă ar sta în puterea mea să vă izbăvesc, stăpâne, nu cred că aţi arătat încă suficiente remuşcări pentru păcatele voastre.

Îşi păstrează tonul senin, dar îl pune la încercare.

— Pentru ce? Pentru că am minţit în privinţa lui Godwinson? Gândeşte-te! Dacă i-aş fi cerut surorii mele să consemneze ceea ce am văzut eu şi cu tine, ce urmări crezi c-ar fi avut asta asupra amintirii lui? Ştiu că onoarea mea nu înseamnă nimic pentru tine, dar nu ar dăuna onoarei lui dacă aş fi permis să se ştie că a fost tăiat ca un animal la măcelar? Am luat hotărârea din mărinimie, din respect pentru bărbatul pe care l-am cunoscut odată.

— Şi jefuirea casei lui lady Edith? Pe care aţi înghesuit-o într-o căruţă alături de femeile ei ca pe nişte porci duşi la piaţă? Tot din respect aţi făcut-o?

El face o grimasă de jenă; pentru o clipă, arată ca un băiat prins la furat de mere, înainte ca expresia să i se limpezească iarăşi.

— Când îmi amintesc cum Godwinson şi-a încălcat jurământul, mi-ar fi uşor să zic că da. Haide să spunem adevărul în toate amănuntele lui macabre, umilitoare. E exact ceea ce merită. Şi reputaţia mea nu ar suferi. Mai rea nu are cum să devină. Pe lângă asta, nu l-am ucis eu, nici vreunul dintre vasalii mei. Habar n-am cine a făcut-o. Iar împrăştiindu-i suita, nu am făcut altceva decât orice bărbat cu judecată ar fi făcut în locul meu. Să fiu sincer, Aelfgytha, puţină onoare o să găseşti în fiecare tabără, aşa cum ne este ea cântată în imnuri şi în poveşti.

Traversează odaia până la fereastră şi priveşte afară la zidul cu arcade, plin de umbre, şi la pajiştea albastră în amurg.

— O să zăvorască porţile în curând, spune el.

— Credeţi vreun cuvânt din cele pe care tocmai le-aţi rostit? se răsuceşte ea în loc furioasă.

— Ei bine, îi zâmbeşte el cu mâhnire, partea cu zăvorâtul pare să nu poată fi pusă la îndoială. Cât despre restul, crezi ce vrei. Eu şi cu tine am putea să nu ne încredem în ele, însă alţi oameni o vor face, oamenii care vor vedea doar tapiseria mea. Trebuie să fim practici. Nu mă voi întoarce să trăiesc retras în Bayeux. Iar tu nu te vei întoarce niciodată la curtea lui Godwinson. Ochiul străpuns de săgeată e o legendă a zilelor noastre. Unge roţile, face lucrurile mai simple. Pentru Dumnezeu, a murit acum patru ani. Nu mai are niciun pic de însemnătate pentru el ori pentru biata ta stăpână nebună, oriunde ar fi ea.

— Nici pentru copiii lui?

— Nici pentru ei.

Este evident din tonul său că nu va catadicsi să explice de ce stau lucrurile astfel. Cu doi ani în urmă, îşi aminteşte ea, au circulat zvonuri cum că fiii mai mari ai lui Harold lansaseră un atac din Irlanda. Se credea că debarcaseră în Ţara Galilor, însă apoi nu se mai auzise nimic despre ei.

— Dar adevărul, stăpâne...

— Este acela pe care învingătorii îl declară, mi-e teamă. Interpretarea, Gytha, nu subestima importanţa ei. Acum, sunt obosit şi trebuie să mă uit peste scrisorile mele. Poţi pleca. Vei fi însoţită de o escortă înapoi la castel şi te rog să îi transmiţi cele mai bune urări surorii mele şi să îi spui că mă rog pentru însănătoşirea ei. După o pauză, adăugă: În ceea ce priveşte moartea lui Godwinson, spune-i... orice doreşti.

Cu o încruntătură nedumerită, ea se duce valvârtej să-şi ridice mantia pentru a pleca, călcâiele ei tropăind pe podea. El nu îi oferă inelul pentru a i-l săruta, iar ea nici nu se înclină, nici nu-şi ia la revedere. Neştiind dacă a câştigat sau a pierdut, habar nu are cum să se comporte. Tot ce ştie e că trebuie să scape din atmosfera înşelătoare şi apăsătoare a camerei de bolnav, să îşi limpezească mintea şi să-şi domolească sângele. Sentimentele ei au alunecat dintr-o parte în alta, ca suveica într-un război, însă în mâinile unui ţesător nepriceput, deoarece totul este acum încâlcit, modelul stricat şi imposibil de urmărit.

Odo zâmbeşte în spatele ei. Nu îi va spune nimic Agathei despre ochiul străpuns de săgeată, este sigur de asta,

fiindcă ar fi obligată să dezvăluie mult mai multe decât ar vrea.

Îi spune lui Osbern că va lua parte la pavecerniţă. În timp ce Osbern îl îmbracă, îşi citeşte scrisorile; este decis să nu se gândească la Gytha, în ciuda faptului că nepăsarea studiată a lui Osbern o face prezentă ca şi cum s-ar afla încă în cameră. Uneori i se confesează lui Osbern, suficient de des încât acesta să-l considere un drept al lui şi să se simtă jignit când stăpânul său e mai puţin deschis. Însă confidenţele sale nu sunt autentice; doar recită nişte decizii deja luate, atitudini deja adoptate. Sunt precum confesiunile publice. Nici lui nu îi este încă limpede, nici pe departe, în privinţa a ce ar putea mărturisi în legătură cu această după-amiază; întâmplarea zace într-un colţ ceţos şi neiscodit al inimii sale.

Şi acolo îi e destinat să rămână, se hotărăşte în timp ce rupe sigiliul scrisorii de la Thomas de York. Se enervează pe măsură ce citeşte, dând roată încăperii în aşa fel încât Osbern trebuie să recurgă la diverse acrobaţii pentru a-l despuia de roba largă şi a-l convinge să îmbrace o cămaşă curată. Numai atunci când îl ajută pe Odo să îşi îmbrace pantalonii, reuşeşte să îl facă să stea locului, dar şi atunci cu o asemenea lipsă de graţie încât, temându-se că va primi o palmă peste cap înainte să sfârşească îmbrăcatul, îşi doreşte ca pantalonii să fi încăput peste călcâie mai uşor. Totuşi, trebuie aduse mulţumiri Domnului pentru milostenii mărunte; cu o săptămână în urmă, Odo nu ar fi avut energie să se enerveze aşa şi nici să ţină o femeie în odaia lui întrega după-amiază. Îi scutură tunica lungă şi îi înmânează Psalmii cu un zâmbet de satisfacţie.

— Gata să-l primiţi pe Sf. Petru însuşi, stăpânul meu!

— Dimpotrivă, simt că-i dăm mari bătăi de cap. Cred că mâine vom merge acasă, Osbern. Mă simt mult mai în putere. Iar regele are chestiuni care necesită atenţia mea. Fă aranjamentele necesare.

— Bineînţeles, stăpâne.

— Şi, Osbern...

Se apleacă pentru a ridica desenul mototolit al Agathei de pe podea şi îl aruncă în mangal, unde desenul se aprinde pentru câteva momente înainte de a se nărui în

cenuşă.

— Curăţă încăperea! Vreau ca vinul ăsta dulce nesuferit să dispară de aici şi instrumentele de tortură să-i fie înapoiate doctorului. Nu va mai primi de-acum nicio picătură din sângele meu.

— Nu, stăpâne!

— Ce noapte frumoasă, atât de frumoasă! remarcă Gytha în timp ce ea şi Leofgeat îşi croiesc drum înapoi prin oraş, cu doi bărbaţi în livreaua lui Odo mergând în faţa lor. E lună plină, clar schiţată pe cerul rece fără nori. O lună în forma literei O, o lună Odo, deschisă precum o gură pentru sărut. Dedesubtul ei, Canterbury zace fermecat, nemişcat, argintiu şi albastru.

— E frig, zice Leofgeat înfiorându-se. O să fie îngheţ.

Îşi trece coşul pe celălalt braţ.

— Mă doare spatele, se vaită ea.

— Dă-mi mie coşul!

Deşi e greu cu oalele de pământ pline cu prune uscate din nemaipomenita livadă a arhiepiscopului şi cu sângeretele trimis de lordul Odo surorii sale pentru a o ajuta să se înzdrăvenească, Gytha îl leagănă fără efort de pe o mână pe alta, potrivindu-şi paşii pe ritm ca şi când e purtată pe sfoară de greutatea lui. Începe să cânte. Vrea să danseze. Oasele îi răsună de muzică. Este absolvită de rele, renăscută, începând o nouă viaţă, luminată de această lună grasă şi strălucitoare.

— Uită-te la bărbatul din lună, spune ea, cum rânjeşte ca un hoţoman!

— Ascultă doar cum îmi chiorăie maţele, se plânge Leofgeat, iar cina se va fi terminat de mult, până să ajungem noi înapoi.

Odo intră târziu în capelă, însoţit de doi dintre pajii săi şi de Juno. După ce a citit scrisoarea lui Thomas, nu are chef să facă pe plac nimănui, aşa că, dacă vrea să ia căţeaua în biserică, o ia şi gata. Oricum, ea nu atrage decât privirile fugare ale câtorva dintre novicii mai tineri, ale căror puteri de concentrare nu s-au întărit încă suficient şi pentru care spectaculosul oaspete al arhiepiscopului Lanfranc este un izvor nesecat de speculaţii lugubre. Cum copoiul nu e altceva decât un copoi, pajii sunt nişte băieţi foarte

asemănători lor, iar episcopul de Bayeux nu are nici coarne, nici coadă, îşi pierd repede interesul.

Călugării cântă primul psalm, cu vocile bărbaţilor şi băieţilor în armonie, ridicându-se pentru a umple arca naosului parfumat cu tămâie. *Dacă tămâia ar avea vreun sunet*, se gândeşte Odo, *acesta ar fi.* Ecoul vocilor bărbăteşti face aerul să tremure cu extaz, puritatea glasurilor băieţeşti îşi ia avânt tocmai până în tării. Iar el îşi aude propria voce, poticnită, frântă, apoi prinzând curaj, împletindu-se cu restul. *De cele ce ziceţi în inimile voastre, vă căiţi.*

Pavecerniţa e o slujbă scurtă. De vreme ce a pierdut începutul, nu se simte pregătit să părăsească, imediat după încheierea ei, capela şi, în timp ce fraţii se îndreaptă spre sala de dormit pentru primul somn al nopţii, el merge în faţă pentru a îngenunchea la altar. Niciun ochi întrebător nu îl întâlneşte pe al lui; nu este membru al ordinului, nici legat de regula sa. Cei doi paji, după ce au primit un semnal din partea-i, se aţin la uşa dinspre asfinţit până ce Lanfranc îşi pune câte un braţ în jurul fiecăruia, ca o cloşcă adunându-şi puii, şi îi pofteşte afară. Juno, nu la fel de uşor de convins, stă aşezată la balustrada altarului, cu capul pe labele întinse în faţă, lângă stăpânul ei îngenuncheat.

El nu se roagă, nu folosindu-se de cuvinte, ci încearcă să-şi închine ziua lui Dumnezeu, în nemişcarea Marii Tăceri care acum va domni deasupra abaţiei până la utrenie. Începe cu ceea ce poate vedea când îşi saltă capul şi deschide ochii, panoul crucifixului sculptat cu scene ale Patimilor, conducând ochiul în sus, către ferestrele înalte dinspre răsărit, ale căror vitralii îl arată pe Hristos în glorie, deşi este un fel de glorie reţinută şi umană acum, că noaptea a căzut şi doar lumina lunii le aprinde. Acoliţii au stins lumânările; nu există lumină în biserică, în afara punctului roşiatic al lămpii care arde dinaintea ostiei. Odo se lasă pe călcâie, cu capul plecat, cu mâinile degajat împreunate în faţă, şi aşteaptă ca aripile răcoroase ale iertării lui Dumnezeu să îl atingă în beznă.

Dar ele nu vin. Toate întâmplările zilei care acum se sfârşeşte sunt confuze. O femeie încearcă să-l ucidă, iar el răspunde aproape făcând dragoste cu ea, după care se

intimidează ca un prostănac feciorelnic incapabil să se decidă ce vrea. A fost mâna Domnului? Ar trebui să mulţumească pentru că a fost ţinut depărtate de păcat? însă fornicarea e doar un păcat venial şi, pe lângă asta, nici el, nici femeia nu sunt legaţi de altcineva. Una peste alta, dacă Dumnezeu l-ar fi hărăzit celibatului, cu siguranţă nu i l-ar fi dăruit pe John. Dumnezeu cunoaşte mai bine decât majoritatea agonia fermecătoare de a avea un fiu la care să ţii. Deci ce e? Vină în privinţa lui Godwinson? Ridicol. Vede din nou mâinile mari ale acelui bărbat, cu dosurile lor pistruiate aşezate pe relicvarele cu filigran de aur de dedesubtul linţoliilor de mătase brodată, şi i se face rău.

— Astăzi este Sărbătoarea Sfintei Fecioare Agnesa, care a rezistat ispitelor Romei pentru a-şi dedica viaţa lui Hristos. Meditezi la Sf. Agnesa, fiul meu?

A vorbit Lanfranc. Muzicalitatea latinei sale, podul palmei odihnindu-se uşor între omoplaţii lui Odo, mirosul trupului său nespălat de bătrân. Odo nu răspunde imediat; şi-a pierdut graiul undeva printre toate celelalte glasuri care fac larmă înăuntru-i.

— Părinte, meditaţia e un cuvânt prea mare, cred, spune el în cele din urmă. Aştept doar ca lucrurile să capete sens.

— Nu-ţi este suficient că viaţa ta are sens pentru Domnul? Nu te poţi încrede în El nici măcar atât?

— Ca să fiu cinstit, părinte, nu m-a blagoslovit cu prea multe explicaţii.

— Aici intervine credinţa, Odo!

— Şi dacă lucrurile la care te conduce credinţa o pun la îndoială? Dacă făcând ceea ce am înţeles a fi datoria mea creştină m-am abătut de la calea dreaptă?

— Atunci înţelegerea ta este greşită.

— E atât de uşor să spui asta, părinte. Noi, preoţii, spunem lucrurile astea turmei de credincioşi în fiecare zi. Nu îi lăsăm niciodată pe ei să ne întrevadă strădaniile, totuşi, nu-i aşa? Chiar şi mărturisind, ne ascundem în spatele contururilor vorbelor.

— Voi fi de acord, Odo, că, în cazul tău, calea ţi-a fost îngreunată de intervenţia altcuiva. Ar fi trebuit să ţi se permită să-ţi duci la bun sfârşit educaţia. Să-ţi afli vocaţia fără grabă, după cum nu am niciun dubiu că ai fi făcut-o.

— „Ce-ar fi fost dacă...” e o întrebare captivantă, însă nu foarte folositoare. Am o chestiune mai practică pe care mi-ar plăcea să o discutăm înainte de a pleca mâine.

— Mă bucur să te văd înzdrăvenit, fiul meu!

O notă tăioasă, formală, i se strecoară în voce, marginile cuvintelor sunt aspre şi bine definite. Nu îşi poate permite să se lase sedus pentru mult timp de satisfacţia de a oferi sfaturi preoţeşti; a redevenit arhiepiscop acum.

— Vino la mine, după adunarea de dimineaţă, continuă el, şi voi fi bucuros să te ascult. Acum, te las cu rugăciunile tale. Te sfătuiesc totuşi să îţi îndrepţi gândurile către Sf. Agnesa.

— Noapte bună, părinte. Fie ca Domnul să vă dea odihnă uşoară!

— Şi ţie, fiul meu.

Lui Odo, Domnul îi dăruieşte o odihnă nu tocmai uşoară, asediindu-i mintea cu plângerile lui Thomas, cu chemările lui William de a i se alătura în luptă cât mai curând posibil pentru a înăbuşi o răscoală în Fens şi cu vise pe jumătate cu ochii deschişi la Gytha, care par să întipărească forma buzelor, a ochilor şi a sânilor ei în carnea lui, lăsându-i sângele încleiat în vene ca uleiul încins şi nervii atât de zdrenţuiţi ca şi când pielea i-ar fi fost jupuită. În cele din urmă, când zorii se strecoară prin găurile din obloane, îl trezeşte pe Osbern şi îl trimite la fântână după apă rece, cu care se stropeşte până ce focul din trup se stinge, iar mintea se limpezeşte. Se îmbracă sobru şi, înfăşurat în mantia tivită cu blană de samur, iese singur din casă.

Se plimbă prin grădina arhiepiscopului, lăsând aerul rece să-i cureţe plămânii, printre trandafirii înnegriţi de îngheţ, cu câteva fructe stacojii încă agăţându-se de crengile lor. Se opreşte pentru a culege o gutuie dintr-un tufiş fără frunze şi aruncă fructul auriu dintr-o mână în alta, în timp ce merge, oglinzi perlate de pana-zburătorului prinzându-se şi sfărâmându-se de poalele mantiei sale când trece pe lângă ele.

Şi Lanfranc se trezeşte înainte de *prima* şi îşi cheamă servitorul personal la băi pentru a-l ajuta să-şi scoată ciliciul. E un proces anevoios şi dureros, îmbrăcămintea din păr aspru de animal a împiedicat vindecarea rănilor pe care

şi le-a făcut flagelându-se, astfel că acum ciliciul este prins într-o masă de sânge şi de putreziciune şi trebuie cojit de pe pielea sensibilă a arhiepiscopului ca o tencuială. Deşi servitorul se înfioară şi geme, nevoit din când în când să-şi întoarcă faţa de la carnea mortificată, Lanfranc, gol, în afară de cămaşă, şi sprijinit de peretele jilav al băilor, nu se clinteşte şi nu scoate niciun sunet.

În timp ce servitorul îi spală şi îi bandajează rănile, nu se gândeşte la altceva decât la întrevederea ce va urma cu Odo. Are idee în ce direcţie se va îndrepta discuţia, şi pentru asta îi este mult îndatorat unuia dintre băieţii pivnicerului, care a auzit din întâmplare pe cineva din suita lordului Odo vorbind despre nişte scrisori de la Thomas de York şi a considerat potrivit să raporteze informaţia. Dumnezeu a răsplătit înjosirea lui Lanfranc cu însănătoşirea lui Odo; acum trebuie să înlocuiască ciliciul cu lâna moale, rugăciunile cu politica, şi să-şi reia misiunea laică. Durerea e trecătoare.

Stau în atelierul meşterului-pietrar de pe locul noii catedrale a lui Lanfranc. Un vânt rece năvăleşte pe ferestrele fără geamuri, ridicând vârtejuri de praf în colţuri şi vestimentele bărbaţilor în jurul gleznelor. Odo se înfăşoară mai bine în mantie, blana mătăsoasă a acesteia dezmierdându-i gâtul şi falca. Lanfranc, îmbrăcat într-o rasă albă, brodată cu fir aurit, tremură. Odo îl ignoră; măsoară din ochi trupul solid şi pătrat al bărbatului mai în vârstă şi este convins că Lanfranc nu are nevoie de milă ori de haina sa. Masca fragilităţii este doar reprezentaţia de început din piesa pe care sunt pe cale să înceapă să o joace.

— Permite-mi să-ţi arăt schiţele pentru rebordurile din naos, spune Lanfranc, frunzărind prin maldărul de suluri acoperite de praf de pe masa de lucru lungă de sub ferestre. Mi se par foarte amuzante. Vezi? Caricaturi ale membrilor comunităţii noastre de aici. Îl vei recunoaşte pe fratele Thorold. Şi pe stareţ. Iar acesta, mă tem, spune el arătând cu un deget cu încheieturi umflate de reumatism, sunt eu.

Odo poate vedea imediat că asemănările sunt răutăcios de fidele. În alte împrejurări l-ar fi amuzat îndrăzneala pietrarului şi l-ar fi impresionat dibăcia lui, însă, în această

dimineaţă, tacticile de amânare ale lui Lanfranc nu fac altceva decât să-l irite, iar asta îl enervează şi mai tare, fiindcă ştie că este ceea ce Lanfranc îşi doreşte. Nu trebuie să-şi piardă cumpătul.

— Preasfinţia Voastră, trebuie să vă vorbesc despre Thomas de York.

Odo şi-ar dori ca latina lui, deşi fluentă, să aibă aceeaşi eleganţă şi precizie ca a lui Lanfranc.

— Şi ce anume legat de Thomas e atât de important pentru tine? întreabă Lanfranc, făcând sul desenele.

— Îmi scrie că aţi refuzat să îl ungeţi până ce nu va face o mărturisire scrisă de supunere.

— Nu mie, Odo, ci diocezei de Canterbury. Ar fi o aroganţă în cel mai înalt grad să smulg un asemenea jurământ în numele persoanei mele.

— Sincer, mi se pare o aroganţă inaceptabilă oricum ar fi. Din câte pot înţelege, nu există niciun precedent ca Yorkul să fie supus Canterbury-ului. Independenţa Yorkului datează de peste trei sute de ani.

Odo începe să tuşească; după lungile tăceri ale convalescenţei, vocea şi-a pierdut forţa de a contrazicere.

— Pot întreba de ce te implici pe tine însuţi în această chestiune? se interesează Lanfranc după ce criza de tuse trece.

— Thomas a fost membru al colegiului bisericesc din catedrala mea din Bayeux, după cum sunt sigur că aveţi ştiinţă, Preasfinţia Voastră. Eu i-am plătit educaţia. A luat legătura cu mine pentru un sfat. Din postura de părinte spiritual al lui. Ceea ce încă sunt, bănuiesc, de vreme ce el rămâne neuns.

— Dar tu nu te bucuri de jurisdicţie ecleziastică în Anglia, Odo. Nu este treaba ta.

Îşi aţinteşte privirea sfredelitoare şi întunecată asupra lui Odo.

— Mergi cu mine puţin! Mă tem că îi vom sta în cale meşterului Paul dacă rămânem aici. Ia-mă de braţ, zice în timp ce părăsesc atelierul pietrarului şi încep să-şi croiască drum în jurul hotarului locului pe care se construieşte, păşind cu atenţie pe suprafaţa alunecoasă, înţesată de moloz, oprindu-se ocazional pentru a arunca o privire în

atelierele meşterilor şi a-i privi pe pietrari şi tâmplari la lucru.

— Suntem precum un cuplu de moşnegi, remarcă el, eu cu reumatismul, iar tu cu spatele tău. Sprijinindu-ne unul de altul.

Se opresc pentru a-l privi pe unul dintre tâmplari răzuind o bucată de stejar, delicat arcuită precum coasta unei nave.

— Câţi ani ai, Odo?

Ce urmăreşte acum? Răbdare.

— Treizeci şi patru la ultima sărbătoare a sfântului meu, răspunde el după o pauză; fusese sarcina mamei lui să ţină socoteala anilor.

— Mmm, face Lanfranc uitându-se cercetător la Odo şi trăgându-se de barbă. Arăţi mai în vârstă. Iar eu am şaizeci de ani.

Chiar atât are sau este doar vârsta pe care alege să o aibă, un număr rotund şi frumos, care să nu te facă să te gândeşti nici la tinereţe, nici la senilitate?

— Şi totuşi, eu construiesc pentru viitor aici, iar tu priveşti în trecut, continuă Lanfranc. Această tapiserie a ta. O comemorare, nu-i aşa? Vezi tu, ceea ce Grigore al III-lea i-a promis arhiepiscopului Egbert de York, acum trei sute de ani, este lipsit de importanţă. Este trecutul. Noi trebuie să mergem înainte.

— Cu siguranţă, Preasfinţia Voastră, trecutul este fundaţia noastră. Altfel, de ce m-aţi fi instruit în clasici şi Vechiul Testament pe când eram la Bec? Nu vă aşteptaţi să învăţ de la ei?

— Da, Odo, nu să-i înghiţi fără să-i mesteci cum face şarpele cu un iepure.

Mă dezamăgeşti!

— Ei bine, asta am făcut dintodeauna, nu-i aşa?

Şuieratul raşchetei de-a lungul lemnului încovoiat îi zgârie urechile, iar ochii îi sunt plini de rumeguş. Se întoarce cu spatele la loja tâmplarului, deşi Lanfranc îl ţine de braţ, împiedicându-l s-o ia din loc.

— Numai pentru că iscusinţa ta este atât de mare. Eşti capabil de orice. William ştie asta. De asta nu tu, ci eu sunt arhiepiscop de Canterbury. Eu sunt capabil numai să duc la îndeplinire voinţa regelui şi, mă încred, a lui Dumnezeu.

Un clopot începe să bată, marcând următoarea rugăciune a zilei. Odo ridică ochii spre cer; vântul poartă zdrenţe de nori murdari peste soarele care deja şi-a atins scurtul zenit. Vrea să tranşeze această chestiune şi să se pună la drum. Tâmplarul lasă jos unealta şi ia poziţia pentru rugăciune înainte de masa de prânz. Lanfranc îşi descolăceşte braţul din al lui Odo şi cade în genunchi în noroi şi în rumeguş. Odo, a cărui singură rugă e ca exasperarea pe care i-o provoacă această pantomimă a modestiei şi a obedienţei să nu i se citească pe chip, face la fel, simţind cum răcoarea i se strecoară pe sub haine în timp ce Lanfranc recită *Deus în adjutorium.* Dumnezeu este milostiv, iar Lanfranc se mulţumeşte doar cu acest fragment din rugăciunea sextei înainte de a se ridica în picioare, scuturându-se şi continuându-şi plimbarea.

— În ceea ce-l priveşte pe Thomas, începe iarăşi Odo, dacă refuzaţi istoria ca justificare a autonomiei, să luăm atunci în considerare faptul că el a fost numit nemijlocit de Sanctitatea Sa. Nu vorbim despre vreun abate de provincie aici. Voi, pe de altă parte, puteţi mulţumi numai fratelui meu pentru ridicarea în ierarhie. E o chestiune englezească.

— Cu toate acestea, spune Lanfranc cu o amărăciune care îl ia pe Odo prin surprindere, una pe care Sanctitatea Sa o sprijină neprecupeţit. Nu sunt un om ambiţios, Odo. Fratele tău, de unul singur, nu m-ar fi putut convinge să părăsesc Caenul pentru a prelua această răspundere. Într-adevăr, l-am refuzat, în ciuda faptului că mi-e poate cel mai bun prieten. Sunt aici numai din porunca nemijlocită a Sfântului nostru Părinte. Un alt ucenic neascultător, râde el scurt.

— Puteţi dovedi asta? Aveţi scrisori? La Roma nu aţi fost pentru a vă lua în primire paliul.

— Trebuie să ţi-o dovedesc? Nu există onoare între noi?

— Aşa cum văd eu lucrurile, aceasta e o chestiune legală. Legea trebuie dovedită, după cum chiar voi m-aţi învăţat. Trebuie să existe precedente şi martori. Până ce nu puteţi face dovada acestora, îl voi îndemna pe Thomas să nu depună niciun jurământ.

— Iar eu nu-l voi unge până ce n-o face. Te asigur că am sprijinul regelui în privinţa asta. Regele înţelege că Biserica

din Anglia trebuie să se supună unui singur cap, întocmai cum oamenii se supun lui.

— Însă după a cui muzică dansaţi, Lanfranc? A lui William ori a papei?

— Ei bine, a Domnului, bineînţeles! Pentru mine, lucrurile sunt limpezi. Nu port mitră de episcop de o parte a Canalului şi diademă de conte de cealaltă. Ar trebui să cugeţi la urmările acţiunilor tale cu mai multă luare-aminte, Odo.

— Ah, aşa fac, Lanfranc, credeţi-mă, aşa fac!

Odo se întoarce şi se îndepărtează, cu mantia lungă învârtejindu-i-se la călcâie, acoperind distanţa mult mai iute acum, că s-a eliberat de bărbatul mai în vârstă. Lanfranc nu face nicio încercare de a-l urma, ci se întoarce pe o altă cale în refectoriu, reflectând senin la furia pe care i-o va stârni servitorului său pentru că şi-a murdărit rasa albă în felul acesta. Nu e îngrijorat din cauza întrebărilor isteţe ale lui Odo şi a oratoriei sale delfăce. Datoria lui e clară, după cum Sfântul Părinte îi indicase în refuzul uluitor de prompt de a-i permite să se întoarcă în Caen. Odo nu e altceva decât o ispită, iar el a fost întotdeauna descurajam de puternic în a ţine piept ispitelor.

— O primire călduroasă, domnule, zice Osbern.

Încă poate auzi larma din interiorul zidurilor de apărare ale castelului, înăbuşită de fina tapiserie flamandă care acoperă acum fereastra salonului ca pavăză în faţa frigului nopţii ce se pogoară. Întreaga gospodărie a ieşit pentru a-l întâmpina, de la Hamo şi doamna sa, alături de cele două fetiţe îmbufnate ale lor, până la cel mai umil argat de la bucătării. Toată lumea zâmbea şi îl felicita pentru însănătoşire, unii punându-şi mâinile pe crupa calului sau atârnându-se de scăriţele lui ca şi cum era un erou care se întorcea din războaie. Peste cele mai groaznice băltoace fuseseră aşezate scânduri acoperite cu fân proaspăt, iar curtea fusese curăţată de curând, astfel că, de data aceasta, mirosea mai degrabă a pământ reavăn decât a balegă.

Fântâna fusese împodobită cu iederă şi iasomie de iarnă, iar contesa Mărie îl aştepta acolo cu un bol cu vin fiert. Când se aplecase de pe cal pentru a-l lua, avusese un

moment de neliniște. Ca să fie în stare să călărească, Osbern îi bandajase mijlocul atât de strâns, încât nu era sigur că se poate îndoi fără a-şi pierde echilibrul. Era îngrijorat şi ca rănile suplimentare pe care le suferise după întâlnirea cu jupâneasa Gytha să nu intre în contact cu oblâncul. Însă contesa Mărie e o femeie înaltă şi ţinuse bolul sus, evitând dezastrul.

Băuse în sănătatea tuturor, ridicând vasul în direcţia fiecăruia, însă mai cu seamă spre Agatha şi brodezele ei adunate afară, lângă uşa lor, ca un stol de porumbei-guleraţi. Dar Gytha nu era acolo. De ce? Unde se afla ea? Conştientizându-i absenţa, o durere îl străfulgerase mai brusc şi mai intens, dar şi mai neaşteptat, decât oricare alta din coaste sau din rinichi ori din falcă, atunci când zâmbea. Măcar asta se potrivea cu organul său cel mai lovit şi mai suferind, şi-a spus în sinea lui cu un zâmbet sumbru.

— La fel de călduroasă, cred, ca un foc făcut numai din surcele, Osbern, răspunde el. Acum, pentru mila lui Dumnezeu, scoate bandajele astea de pe mine. De-abia pot respira.

Osbern îl dezbracă şi îndepărtează bandajele, pe care le face sul şi le pune discret deoparte, în fundul cufărului cu rufărie. Odo are ordin să i se alăture regelui în Ely cât mai repede posibil, pentru a înăbuşi o rebeliune a anglilor din răsărit. Nu trebuie să apară zvonuri îngrijorătoare despre starea lui de sănătate.

— Dă-mi halatul de casă, apoi mă poţi lăsa să mă odihnesc! Voi cina în sala mare astă-seară. Întoarce-te într-o oră! Nu, dacă mă gândesc mai bine, spune-le lordului Hamo şi unui scrib să vină la mine. Mesagerii trebuie să plece către vasali, se gândeşte el, nu mai târziu de a doua zi de dimineaţă, cu ordine de a-l însoţi în expediţia la Ely.

Bunul, loialul, eficientul Hamo, cu faţa lui palidă şi însemnată de vărsat de vânt, cu zgripţuroaica lui gasconă, contesa Mărie. Odo însuşi binecuvântase căsătoria lor cu câteva zile înainte de a se îmbarca spre Anglia, deşi, după părerea lui, singurul lucru bun care ieşise vreodată din Gasconia erau caii lor. Din fericire, Hamo cunoaşte legăturile de vasalitate ale stăpânului său aproape la fel de bine ca Odo însuşi, fiindcă în seara aceasta Odo e uituc,

cum nu-i stă în fire când vine vorba de îndatoririle cavalereşti ale vasalilor, dar şi de timpul necesar tuturor ca să îşi adune trupele.

— Stăpâne, se aventurează el, după ce subliniază a treia oară că Ursuluin, fiul lui Hugh, este deja în Anglia de Răsărit şi că, prin urmare, nu are rost să îi ordone să participe la adunarea trupelor din Canterbury, ar trebui, oare, să vă înhămaţi la această campanie? Să nu merg eu în locul vostru?

Unde e ea? De ce nu a fost acolo să-l întâmpine? Ar putea fi bolnavă?

Moartă?

— Hamo, eşti un om de nădejde, însă te asigur că sunt bine, doar puţin obosit. Pe lângă asta, am nevoie de tine aici. M-am tot gândit în ultima vreme să schimb castelul ăsta. Nu e fortificat aşa cum se cuvine şi e al naibii de incomod.

Cum îndrăzneşte să aibă obrazul să-i dea cu tifla? Când el a fost într-atât de generos încât nu a pus să fie prinsă în lanţuri pentru că a încercat să-l ucidă.

Femeile! Orice le-ai dărui, niciodată nu e de ajuns.

— Da, stăpâne!

— E un loc potrivit chiar dincolo de Worthgate, cu zidurile romane către asfinţit şi miazăzi, iar râul, către miazănoapte. Pentru moment, locul nu e ocupat de vreo clădire de seamă, doar câteva căsuţe şi o biserică. A Sfintei Mildred, cred. Casele pot fi dărâmate şi vom ridica o altă biserică în interiorul zidurilor de apărare ale castelului. Aş vrea să pui lucrurile în mişcare: planuri, eliberarea pământului, fundaţii şi aşa mai departe. Găseşte-mi un pietrar bun, om simplu, fără pretenţii de artist! Vreau să văd donjonul înălţându-se până de Ziua Morţilor.

— E posibil dacă folosim piatră din partea locului, stăpâne, mai degrabă decât să o aducem din Caen, aşa cum aţi procedat pentru casa femeilor.

— Prea bine.

Dar ce scuză găsise în faţa Agathei? I-a spus cumva adevărul? Cum altfel ar fi putut să explice că nu mai avea desenul? Dacă asta a făcut, va fi Agatha recunoscătoare să o primească înapoi, cu mâinile ei mici atât de iscusite la

lucrul de fineţe, sau îl va considera un smintit demn de dispreţ pentru că a lăsat-o liberă?

— Stăpâne, se pune doar problema banilor.

— Dacă n-ai bani la îndemână, Hamo, pune un bir. Nu suntem pe timp de foamete sau ceva, nu-i aşa, iar oamenii mei nu se pot aştepta să-i apăr băgând mâna numai în buzunarul meu. Dacă se împotrivesc, eşti în posesia sigiliului meu şi comanzi garnizoana. Ştii ce ai de făcut.

— Aşa e, stăpâne! Rămânem doar cu chestiunea lui De Mortimer.

Poate că a fost acolo până la urmă, iar el nu a reuşit s-o zărească din cauză că e scundă.

— De Mortimer?

— Pentru adunarea trupelor, stăpâne! Aveţi doar o duzină de cavaleri şi oamenii lor, însă, cum De Mortimer nu se află la mai mult de o zi călare de hotarul vostru dinspre miazănoapte, bine poziţionat pentru a veni cu întăriri în caz de nevoie, vă sugerez să îi trimiteţi poruncă să stea pregătit la conacul său, în loc să-şi aducă forţele aici.

— Foarte înţelept. Vezi ca aşa să se facă, Hamo!

Prostii. Fireşte că n-a fost acolo A văzut-o pe Agatha, care îi e de-o potrivă ca înălţime, nu-i aşa? Va merge în camera de lucru de îndată ce va fi isprăvit treburile cu Hamo. Nu, nu va face asta. Nu e de rangul lui să meargă să cerşească. Dar ar fi ceva firesc, de aşteptat, să vrea să vadă cum a progresat lucrul în absenţa lui. Acum, după căderea întunericului? Când poate vedea mult mai limpede dimineaţa, la lumina zilei?

Odată ce Hamo face o reverenţă şi pleacă, Odo se duce în camera lui de dormit, unde Osbern îi pregăteşte veşmintele pentru cina din sala mare.

— Lasă-mă singur!

Când Osbern s-a retras, se întinde pe pat, cu obrazul pe braţele împreunate, privind în gol în beznă, simţind cum îl sâcâie j unghiurile din spate, simţindu-se ca un adolescent cu inima frântă din dragoste, simţindu-se un prost, simţindu-se năpădit de milă de sine.

Simţindu-se, îşi dă el seama, singur. Nu a fost singur nicicând în viaţă, nu este nici acum. E înconjurat de suita lui, de preoţii, soldaţii şi vasalii săi, în fiecare moment de

trezie, când se îmbracă, când mănâncă, când defechează. Când şi-o trage...? Când gândeşte, când citeşte, când conduce lumea. Se întâmplă să fie în compania regelui mai des decât departe de el, iar, pentru William, ei sunt inseparabili, după cum spun cronicarii. Chiar şi atunci când era doar un băieţel, a împărţit patul, întâi cu Agatha, mai târziu cu Robert. Acum, Osbern doarme afară, în faţa uşii sale, în fiecare noapte, sau de partea cealaltă a despărţiturii cortului, suficient de aproape ca respiraţia lui să îl legene pe Odo în braţele somnului, cu siguranţă suficient de aproape ca Osbern să îl ţină până ce dinţii i se opresc din clănţănit când e bântuit de coşmarul său. Chiar şi acum, în solitudine şi întuneric, Dumnezeu îl priveşte.

Doar că pentru el, privirea Lui nu e deloc palpabilă. Mulţimile s-au rispit, iar acum este linişte. Niciun foşnet de aripi de înger, niciun râset înfundat, nimeni care să şadă între el şi el însuşi. Se simte abandonat de toată lumea. De William şi de Lanfranc, cu zelul lor reformator. De Agatha, care până la urmă nu-i poate citi gândurile. De Dumnezeu.

Dar Gytha nu-l poate părăsi; ea e înăuntrul său, ea e a lui, fiindcă el o visează. Numai că nu e aşa; de când i-a povestit coşmarul anahoretului, coşmarul nu l-a mai chinuit. Anahoretul. Anahoretul trebuie găsit pentru ca Odo să-şi recapete visul – şi pe ea.

— Osbern! strigă el în timp ce se întoarce în salon, trecându-şi mâinile peste faţă şi prin păr încercând să scape de dispoziţia sentimentală ce atârnă asupra-i ca pânzele de păianjen într-o încăpere nefolosită. Osbern întinde tava cu vin şi cornuri de băut unui băieţaş ca să le aducă sus, după care se înclină, făcându-i pe la spate semn băiatului să dispară.

— Stăpâne?

— Trimite după pădurar! Chiar acum! Trebuie să-i vorbesc înainte de cină. Apoi mă poţi îmbrăca.

Nu, Odo! Rămâi cu mine! (n. Red.)-

FABULE

Postul Mare 1071

De data asta, nu trimite niciun paj care să-l anunţe. Nu

are nevoie. Femeile pot auzi clinchetul pintenilor săi în timp ce fuge în sus pe scări. Sora Jean se opreşte în mijlocul fabulelor lui Esop şi se grăbeşte să-l primească.

— O plăcere la care nu ne aşteptam, lordul meu! Credeam că veţi fi plecat până acum.

Suita e pe picior de plecare la război de câteva săptămâni. Scuturile au fost coborâte de deasupra mesei înalte, lăsând în urmă, pe văruială, stafii palide ale lor însele; cămăşile grele de zale au fost despachetate din cutiile lor, spadele şi javelinele ascuţite. În fiecare zi, curtea exterioară a fost ocupată de un şir de cai de luptă nervoşi care aşteptau potcovarul şi mai mulţi oameni au fost loviţi sau muşcaţi când au trecut prea aproape de animalele încordate la maximum.

— Din moment în moment.

În curtea exterioară, e larmă din cauza întârzierii. Caii fornăie, harnaşamentele zornăie, câinii latră şi câte un hohot de râs ocazional, plin de bravadă, acoperă restul zgomotelor.

— Vreau... vreau să arunc o ultimă privire, continuă el. Să am lucrarea proaspătă în mintea mea pentru a o compara cu ţesătura lui Byrhtnoth, atunci când o s-o văd din nou.

S-a decis să îi mai acorde o şansă. A venit în camera de lucru în fiecare zi, în timp ce aştepta ca trupele să se adune. În fiecare zi. Zăbovind primprejur cu vreun pretext ori altul, vorbind cu Agatha despre chestiuni pe care le ştie a fi sub deplin control, cum ar fi aprovizionarea cu lână, consistenţa vopselurilor, pericolul izbucnirii vreunui foc dacă femeilor le sunt permise mangaluri suplimentare. Ştie că a făcut-o pe sora lui să-şi piardă concentrarea cu leacurile pe care le-a adus atunci când Margaret a avut un ochi inflamat, cu prăjiturile Sfintei Agatha pregătite de maestrul Pietro, trimise femeilor să le împartă de ziua comemorării martiriului sfintei, cu nişte aiureli despre o greşeală care îi sărise în ochi la brodarea unor hăţuri, pe care nimeni altcineva în afară de el n-o va observa probabil niciodată. Totuşi, nu s-a putut abţine, n-a avut puterea să se ţină departe.

Iar ea nu s-a uitat la el în niciuna dintre dăţi. Chiar şi acum, e singura care nu îşi ridică privirea când el intră, ci

continuă să coasă ca şi cum nici măcar Trâmbiţa Apocalipsei nu i-ar putea abate atenţia. Dacă ar fi să traverseze încăperea şi să rămână privind peste umărul ei la ceea ce face, trăgând în piept mirosul ei de sirenă, ea ar sta pur şi simplu nemişcată, cu mâinile împreunate în poală, cu creştetul plecat sfios, dând la iveală o ceafa moale, cu pata părului negru scăpat din bonetă, şi ar aştepta. Oricare ar fi comentariul pe care l-ar face, nu i-ar smulge altceva decât un slab „da, stăpâne” sau „nu, stăpâne” ori poate un „mulţumesc, stăpâne”, dacă ar încerca să o câştige lăudându-i munca.

Nu are niciun drept să îl trateze astfel, când el a dovedit o asemenea îngăduinţă. Se poate ca ea să o fi servit pe Edith Gât-de-Lebădă, însă, la urma urmei, nu e nimic altceva decât o târfuliţă oarecare şi, înainte chiar de asta, slujitoarea unei târfe. O, da, ştie totul despre ea acum. A obţinut informaţii de la Agatha încetul cu încetul, în timpul acestor zile de aşteptare. Informaţia este o marfa pe care o înţelege bine, condiţiile în care ea se înmulţeşte, cum să o recoltezi, la ce îţi foloseşte şi preţul la care poate fi revândută. Totuşi, această informaţie s-a întors cumva împotriva lui. Acum, când a aflat despre zilele ei petrecute ca târfa îl atrage şi mai mult.

Gândul la alţi bărbaţi trăgându-i-o, la bărbaţi trăgându-i-o pentru plăcerea lor, la fanteziile din mintea bărbaţilor când sunt cu târfe, îl obsedează. Este ca golul lăsat de un dinte scos, o murdărie însângerată în care trebuie mereu să-ţi bagi limba. Când se gândeşte acum la ea, acesta e felul în care o vede, oferindu-şi serviciile clienţilor în vreo cămăruţă, sordidă şi fierbinte, cu pielea alunecoasă de la sudoare, cu părul lipindu-i-se de faţă, şi se simte bolnav de dorinţă, care îi zace în maţe ca o masă greu de mistuit.

Când nu se gândeşte la ea, nu se gândeşte la nimic. Singurele îndatoriri cărora le acordă atenţia cuvenită sunt rapoartele zilnice de la pădurarul său, mereu aceleaşi, mereu nimic. În fiecare seară, inima îi tresaltă sperând că astăzi poate s-o fi găsit vreo urmă a anahoretului. În fiecare seară, când Osbern îl aduce pe bărbat înăuntru, îşi dă seama imediat, după expresia de jale, vag precaută, de pe faţa acestuia, că nu au descoperit nimic. Jumătatea lui

raţională ştie că nu o vor face niciodată, că anahoretul este un miraj adus la viaţă de febră, însă nu poate renunţa la căutare. Îşi aminteşte de Brutus, pe a cărui insulă din vis locuieşte acum, îndurând foarte realele capricii ale vremii şi periculoasele excentricităţi ale locuitorilor ei.

Confesorul său, dregându-şi glasul, cu urechile stacojii, vorbind într-o şoaptă gâtuită, sugerează că viciul acela solitar, practicat cu moderaţie şi pentru simplul scop al evitării acumulării excesive de sămânţă, care poate contamina sângele, poate fi iertat. Dar el nu-şi doreşte viciul solitar, nici moderaţie. Nici măcar iertare.

— Poate asta vă va interesa, lordul meu, spune Agatha, conducându-l către ghergheful unde lucrează gemenele, lângă Gytha şi Emma.

Ea observă cum privirea lui alunecă în mod repetat în direcţia lor, înţelegând, probabil mai bine decât o face el însuşi, că e prins în laţ. Margaret stă şi ea acolo, cu inima uşoară şi nevând habar de ce trezeşte în sufletul Agathei, blândă ca o vacă roşcat cu alb, zâmbind voios la vreo remarcă a surorii ei.

Odo rămâne locului minute lungi, contemplând scena întinsă în ghergheful gemenelor, fără a se uita o dată în altă parte. Iată-l acolo iarăşi pe cavalerul înalt, cu ochiul străpuns de o săgeată, însă acum nu mai e pur şi simplu suspendat dramatic în aer. Este flancat de un purtător de stindard, deşi pe stindard nu e niciun blazon clar identificabil. Ar putea fi un dragon, emblema lui Godwinson, sau o vulpe ori un lup. Orice, de fapt. Un soldat normand călare tropăie în spatele său, iar sub copitele din faţă ale calului său e un pedestraş, mutilat de o spadă normandă. Întreaga scenă poartă legenda *Hâc Harold Rex interfectus est1.* Dar este imposibil de spus care dintre cei doi bărbaţi pe moarte este regele Harold.

— Văd, comentează el cu glas tare, că jupâneasa Gytha a relatat cinstit şi pe de-a-ntregul discuţia noastră despre moartea lui Godwinson.

Acum ea nu va mai putea să-l ignore, se gândeşte Odo.

Dar nu apucă să vadă dacă ea îl ignoră, deoarece, exact în acel moment, Alwys, preocupată mai curând de persoana lui decât de munca ei, îşi rupe acul şi îşi sfâşie degetul

mijlociu al mâinii drepte cu ciotul ascuţit, lăsând să-i scape un mic ţipăt care îl distrage. E fascinat de picăturile cu reflexii de sânge întunecat care cad pe pânza albă, lângă un bărbat minuscul fără cap şi cu mâini mari, ce se prăbuşeşte sub picioarele călăului său, la marginea de jos a gherghefului. Se zgâieşte la scenă, convins că îi aminteşte de ceva, până ce Agatha, agitându-se cu un vas de apă şi cu bucăţi de bandaje, îl împinge cu coatele din calea ei pentru a putea obloji rana lui Alwys. Nimeni nu o observă pe Margaret înfiorându-se, sugându-şi degetul mijlociu, ca şi cum şi ea ar sângera.

Până ce rana lui Alwys e legată şi acul e înlocuit, se duce momentul în care Gytha ar fi putut să spună ceva sau măcar să-i întâlnească privirea. El trece mai departe, oprindu-se să facă schimb de curtoazii cu Judith şi s-o întrebe pe una dintre femeile de la Sf. Augustin ce părere are comunitatea lor despre numirea noului abate. El însuşi se bucură mult că e vorba de Scolland, un alt bărbat de la Bec, ca în mai toate numirile lui Lanfranc, însă unul pe care Odo şi-l aminteşte pentru căldura compasiunii lui, un preot mai preocupat de necazurile păcătoşilor decât de forma corectă a dezlegării lor de păcat. Speră că abatele Scolland îi va fi aliat. Apoi se întoarce, oprindu-se pentru a se asigura că rana de la degetul lui Alwys nu este serioasă, la poziţia cu care a devenit înnebunitor de obişnuit, aceea de a sta în spatele Gythei.

Pleacă la război. E adevărat, aceste răscoale par să fi devenit aproape o rutină de-a lungul anilor, însă, chiar şi aşa, asta nu le face mai puţin mortale. Ar putea fi schilodit groaznic sau ţinut prizonier pentru răscumpărare ani întregi. Ar putea muri. Brusc, i se pare de neconceput că ar putea să se confrunte cu aceste posibilităţi fără să o ţină în braţe din nou, fără să îi simtă conturul trupului lipit de al său ca un scut, ori măcar să aibă speranţa că o va face. De ce ezită? Ea îi aparţine oricum; dacă ar fi să îi ordone să meargă în patul lui acum, chiar în acest moment, singurii cu vreun drept de a se plânge ar fi oamenii care îl aşteaptă lângă zidul exterior de apărare, în vântul mizerabil de martie, privind carele cu provizii cum se scufundă lent în noroi.

— Jupânească, zice el, groaznic de agitat şi poruncitor, o vorbă, dacă se poate! între patru ochi.

Ea nu poate răspunde. Inima pare să îi fi rămas în gâtlej. Palmele îi transpiră. Acelaşi lucru se întâmplă de fiecare dată când el intră în camera de lucru; nu se uită la el, încearcă să evite să-i vorbească, însă trupul îi reacţionează la orice mişcare a sa, la fiecare nuanţă şi accent din vorbele lui, la fiecare dintre acele priviri cu care o săgetează. Nimic din toate acestea nu trece neobservat de ea. Lasă acul, îşi şterge mâinile de fustă şi împinge înapoi scăunelul. În timp ce se ridică, devine puternic conştientă de cât de aproape stă el. Aerul dintre ei pare să prindă contur şi substanţă. Toate conversaţiile încetează; nu se aude altceva în afară de zdrăngănitul ritmic al pintenilor şi de zgomotul surd al taburetului Emmei, care se loveşte de podea când ea începe să tremure. Toţi ochii sunt aţintiţi asupra lor când ies din atelier, trecând printre masa de lucru lungă a soréi Jean şi rândul de gherghefuri, Gytha mergând înaintea lui Odo, care îi ţine draperia trasă la capătul scărilor. Chiar şi Alwys se opreşte din potrivitul bandajului pe deget.

Gytha nu are nicio idee unde să meargă. Chiar dacă sala este goală, uşa către curtea unde aşteaptă armată e deschisă. Curiozitatea celorlalte femei îi înconjoară strâns, precum o mulţime la bâlci. Singura intimitate ar fi de găsit în dormitorul femeilor sau în alcovul surorii Jean, acolo unde ea şi doarme. Este destinul ei să-l întâlnească mereu în încăperi unde se află paturi? Se întoarce la baza scărilor.

— Unde...?

Însă întrebarea ei rămâne neterminată. Luându-i bărbia între degetul mare şi arătător, el îi înclină chipul către al lui şi îi sărută gura, zăvorându-i înăuntru restul cuvintelor ei cu buzele sale. *Zbate-te,* îşi spune ea în timp ce el îi desface buzele cu limba, *rezistă-i acestui venetic, acestui amăgitor*, însă pe tărâmul unde sărutul lui este posibil, unde nu există nimic în afară de sărutul lui, regulile sunt diferite, iar trupul ei n-o va asculta. Se agaţă cu braţele de gâtul lui aplecat, cu degetele împletite în părul lui, şi îl sărută înapoi, tare şi flămând, limba ei învăţând un dans sinuos şi senzual de la a lui. Corpul i se arcuieşte după al lui. Toate simţurile îi sunt inundate de el, de mirosul sărat şi iute al pielii lui

amestecându-se cu parfumul familiar şi cu izul de osânză folosită pentru a feri armura de rugină, de jocul oaselor şi al tendoanelor când o îmbrăţişează, de surprinzătorul gust mentolat al boabelor de cardamom pe care el le mestecă pentru a-şi împrospăta respiraţia, de minunata apăsare a erecţiei lui chiar deasupra pelvisului ei. Genele lui sunt întoarse, părul e buclat; un bărbat în care nimic nu este direct. Cămaşa lui de zale îi însemnează pielea cu mici inele pe sub rochie, deşi nu simte nicio durere în afara junghiului dorinţei famelice dintre coapse. Nu îi vine să creadă când, în cele din urmă, el se desprinde din sărut, uluită să îşi dea seama că sunt în continuare oameni separaţi, nu contopiţi pentru totdeauna în dogoarea sărutului.

— Voiam doar să-ţi vorbesc despre acea cămilă, murmură el.

Ea se încruntă, însă gura îi surâde şi se linge pe buze, simţind gustul rănilor.

— Cămila?

Ah, ferice de cămilă, să fie în mintea Gythei, în minunata gură a Gythei. El îşi îndreaptă umerii, însă continuă să o ţină strâns de talie.

— O favoare pentru un soldat în ajunul bătăliei.

— Încă una?

Pumnii ei de-abia închişi se odihnesc pe pieptul lui.

— Doar unul nu e de ajuns din niciun lucru.

Vorbele îi sună dogite, înăbuşite, parcă sugrumate de dorinţă. Ea îi mângâie gâtul, luându-i cu buricele degetelor pulsul care bate acolo precum o molie prinsă sub piele. Apoi se sărută din nou, privindu-se cu ochi flămânzi, până ce atenţia le este atrasă de agitaţia din curte, de caii nechezând, de copitele ce alunecă şi lovesc, de vocile ridicate.

— E timpul să pornim, zice el, nefacând nicio încercare de a se depărta, vorbindu-i cu gura foarte aproape de a ei.

— Cum rămâne cu cămila? Mai bine mi-aţi spune iute, altminteri soldaţii ar putea pleca fără voi.

Chicotesc. Delicioasă complicitate.

— Să îi las să o facă? Şi să rămân aici cu tine?

Îi mângâie sânul, urmărind cu vârfurile degetelor conturul mugurului întărit al sfârcului ei pe sub rochie.

— Cu draperiile de la pat trase şi Osbern păzind la uşă? plusează el.

Ea simte că oasele, tendoanele şi toate organele i s-au dizolvat într-o ceaţă fierbinte şi voluptuoasă. Vocea ei, încordată şi provocatoare, pare să vină din gura altcuiva.

— Aş fi crezut că aţi petrecut suficient timp ţintuit la pat în ultima vreme, stăpâne.

Gytha intră în joc, se eschivează.

— Şi cum rămâne cu cămila? reia ea.

— Îmi vei broda una? Ca să pot vedea cum arată?

— Orice doriţi, râde ea şi clatină din cap.

— Mă gândesc să ţi-o cer ca pe o favoare din partea unei doamne, în loc de o manşetă ori un steag sau orice altceva ţi-ar trece prin minte. Un lucru pe care să-l port cu mine în bătălie şi să-l ţin sub pernă noaptea.

— Dar nu o pot face acum, nu avem timp.

El zâmbeşte, deşi e trist să-i vadă expresia îndurerată, şi îi mângâie obrazul, savurând senzaţia pe care i-o dă pielea ei, vinişoarele ce şerpuiesc sub albeaţă, liniile fine care îi încadrează gura.

— Vor fi alte războaie, nu te îndoi. Dă-mi-o data viitoare!

— Mă rog să rămâneţi în viaţă pentru a mai fi o dată viitoare, stăpâne!

— Dacă am rugăciunile tale, Gytha, atunci sunt sigur că niciun rău nu mi se poate întâmpla.

Totuşi, el scoate amuleta de sticlă de sub gulerul cămăşii şi o sărută. Doar unul nu e de ajuns din niciun lucru.

— Ce este aceea, stăpâne?

— Asta? Se numeşte Lacrima Fecioarei. Are înăuntru o aşchie din Adevărata Cruce. Vezi?

Ţine amuleta ca ea s-o poată vedea, întinzând lanţul cât poate de mult. Gytha o apucă între degetul mare şi arătător, întorcându-o în lumină până ce poate vedea minusculele filamente întunecate din inima picăturii de sticlă. E caldă fiindcă a stat lipită de pielea lui. Asta şi rugăciunile ei, o apărare fragilă.

— William mi-a dăruit-o când am fost uns, adaugă el.

William. Iat-o aici, cuibărită lângă inima care încă bate a fratelui Bastardului, bărbatul pe care a jurat să îl ucidă. Cât de uşor a trădat-o trupul ei, cum i-a permis să uite cum

râdea cu fratele lui deasupra cadavrului ciopârţit al regelui Harold, cum dicta scribilor în timp ce oamenii lui o trimiteau pe lady Edith Dumnezeu ştie unde şi îi furau lucrurile. Din câte ştie ea, casele lui ar putea fi decorate cu tapiseriile lui lady Edith, camerele lui luminate de sfeşnicele ei de argint. Nu se mişcă, dar el simte o schimbare şi o trage mai aproape.

— E în regulă, o asigură el. Sunt convins că nu mi se va întâmpla nimic.

— Oamenii voştri devin nerăbdători, stăpâne, iar sora Jean va veni după mine, dacă nu mă întorc sus.

Se zbate să scape, însă el nu îi dă drumul.

— Un ultim sărut? o imploră.

— Întoarceţi-vă nevătămat, stăpâne!

Îi împinge pieptul, delicat, fără să cedeze, până ce el o eliberează din strânsoare cu un hohot de râs nesigur.

— Încă un lucru, spune el, întorcându-se la baza scărilor.

— Ce anume, stăpâne?

A început să urce înapoi, către atelier. Deşi se opreşte, rămâne cu spatele la el, cu pumnii încleştaţi şi braţele atârnate pe lângă corp. Lui i se pare că tremură puţin.

— De ce nu mi-ai ieşit în întâmpinare când m-am întors de la Christ Church? Aşa e obiceiul când stăpânul a fost plecat o vreme.

Ea ridică o mână, frecându-şi distrată gâtul.

— Eu...

— Da?

— N-am putut. Nu eram pregătită... să vă văd din nou atât de repede.

— Deşi tu eşti cea care m-a adus acasă.

Delicateţea tonului său, trecerea lină de la aroganţa lordului la vorba aproape umilă o fac să se întoarcă pentru a-l privi. Simte că îi datorează o explicaţie, însă ce îi poate spune? Că îi e ruşine de felul în care s-a comportat, că regretă că a eşuat în misiunea ei? Mai bine să nu spună nimic, decât să rostească o minciună.

El aşteaptă, se uită cum ea priveşte în jur, oriunde numai la el nu, ca şi cum cuvintele pe care şi le caută ar putea fi ascunse undeva prin sală, în spatele uşii deschise ori în colţurile răsucite ale desenelor prinse pe pereţi, care

foşnesc delicat în vânt.

— E greşit totul, zice ea în cele din urmă. Toate astea sunt greşite.

Din nou acel râset nesigur, scurt.

— Vom vedea, spune el.

Şi a plecat, în lumea bărbaţilor şi a cailor, a tacticilor, a desluşirii hărţilor, a drumurilor desfundate, a vorbelor alinătoare pentru muribunzi.

— Domnul să-ţi călăuzească paşii! murmură ea când uşa se închide în spatele lui şi îşi face cruce, ceva ce n-a mai făcut de ani. Aude zarva copitelor şi armurilor, scârţâitul roţilor carelor, lipăitul picioarelor în noroi, în timp ce urcă scările spre camera de lucru. Vor merge de-a lungul vechiului zid dinspre miazănoapte şi vor ieşi pe poarta Quenin, se gândeşte, calea pe care ar apuca şi ea dacă ar merge acasă. Întorcându-se în atelier, priveşte afară pe ferestre, în curte, neputând să se înfrâneze. Bineînţeles că nu-l poate vedea, însă îi zăreşte stindardul, lupul auriu pe fundal verde, fluturând printre flamurile celorlalţi cavaleri din compania lui care se încolonează să iasă pe poartă.

— Ce a fost toată chestia asta? şuieră Margaret când Gytha trece pe lângă ea înapoi, către ghergheful ei.

Parcă-i o gâscă, o gâscă dolofană şi prostuţă.

— Nimic. O mică favoare.

Margaret îşi părăseşte locul sub pretextul că îi trebuie lână.

— Nu mai e din cea verde pe masa noastră, soră, glasuieşte ea ca răspuns la privirea aspră a soréi Jean. Nu mai fi atât de ascunsă! îi şopteşte apoi Gythei. I s-au aprins călcâiele după tine, nu-i aşa? E evident.

Femeile vorbesc în şoapte insistente. Gytha priveşte către sora Jean, care se uită atent la ele de la pupitrul ei, continuând să recite Esop din amintire mai degrabă decât din carte.

— Ar trebui să fii atentă mai mult la sentimentele pe care tu însăţi le trezeşti altora, Meg, şi mai puţină la ceea ce Domnia Sa ar putea sau nu crede despre mine. Oricum, nu mă îndoiesc că-i sunt cu desăvârşire indiferentă.

— Imposibil! Eşti tu prea... nu ştiu. În orice caz, nu-şi poate lua ochii de la tine. Şi uite cum a început să piardă

timpul pe aici, ca un băieţandru lunatic. Îi abate atenţia soréi Jean, poţi să-ţi dai seama de asta. Ce ai de gând să faci?

— N-aş putea să fac prea multe dacă ar fi adevărat, nu e aşa? Sunt a lui, să mă joace cum vrea, la fel cum eşti şi tu. Oricum, dacă a plecat pe urmele lui Hereward, e foarte probabil să fie ucis, iar virtutea mea va rămâne neîntinată.

— Chiar crezi că s-ar putea întâmpla asta? Mă întreb ce s-ar alege de noi, dacă aşa ar sta lucrurile?

— Ţie nu ţi s-ar întâmpla nimic, sunt sigură.

— Gytha, despre ce vorbeşti?

— Nimic. Spun doar că nu ţi s-ar întâmpla nimic. Ai putea... să mergi acasă la părinţii tăi şi să-l laşi pe tatăl tău să-ţi găsească un soţ drăguţ.

— Gytha?

Uitând unde se află, Margaret lasă jos acul, însă, întâlnind privirea soréi Jean, îl ridică iute din nou.

— Da?

— Cum e? Ştii tu, să mergi cu un bărbat?

E murdar, ridicol, umilitor, irezistibil, dureros în tot soiul de feluri.

— Soţul meu făcea tot ce-i stătea în putinţă să fie plăcut.

Gytha scoate un pufnet sardonic.

— Avea această idee că trebuie să existe plăcere de ambele părţi pentru a avea bebeluşi.

Şi ce înseamnă tot ce-i stă în putinţă, în cazul lui Odo? Odo, cu fiul lui încă în viaţă.

— Dar... era o cerşetoare pe care o vedeam uneori, cu un copilaş după ea. Fusese sclavă la curtea unui thegn. Stăpânul o posedase fără voia ei şi rămăsese borţoasă, iar apoi, deoarece nu voia să dea copilul soţiei lui ca să-l crească, poruncise să fie izgonită şi dezonorată. Obişnuiam să mă întreb cum se împăca teoria lui Adam cu asta. Dar eram şi recunoscătoare. Adam era tolomac, însă nu crud.

— E singurul bărbat cu care ai mers vreodată?

— Meg, ţi-e mintea prea înfierbântată? Dacă te referi la conte, chiar nu e nimic de spus. Îţi închipui că ar fi sfâşiat hainele de pe mine şi am fi făcut dragoste cu patimă pe podeaua sălii, în timp ce voi stăteaţi aici şi ascultaţi Esop?

Gytha simte cum i se umple stomacul cu argint-viu.

— Este episcop, ştii doar, adaugă atât pentru a-şi reaminti ei, cât şi celeilalte femei.

Margaret lasă să-i scape un mic hohot ascuţit, iute înăbuşit. Încearcă să se concentreze la munca ei, însă nu poate înţelege nimic din liniile în cărbune pe care trebuie să le transforme în broderie. Pluteşte ceva în aer, ceva care aduce confuzie, ceva ce ştiu adulţii, un mister. Îşi blesteamă norocul care a adus-o aici, închisă într-un castel înainte de vreme, ca Sf. Barbara în turnul ei.

— Vorbim despre viaţă, continuă Gytha, nu despre o romanţă.

— Ei bine, spune Margaret nedându-i crezare, bănuiesc că nu voi şti niciodată. Când va fi isprăvit cu noi contele, voi fi o fată bătrână fără nimic al ei şi va trebui să mă-ntorc la părinţi, dacă ei mai trăiesc, sau la cumnata mea.

— Nu mi-am dat seama dacă vreunul dintre fraţii tăi era căsătorit.

Gytha e uşurată să poată schimba subiectul.

— Ah, Tom era! S-a căsătorit de tânăr. Christine a adus o zestre bună, iar tata a spus că i-ar face bine să se aşeze la casa lui. Era puţin cam nebun, zâmbeşte Margaret melancolică. Aşteptau un bebeluş când el a plecat să se alăture regelui Harold. Christine a născut un băieţel. L-a botezat tot Tom.

Odo, cel care le face văduve.

— Mi-e teamă că ar fi putut muri neîmpărtăşit, continuă Margaret. Îmi fac griji deoarece trupul nu i-a fost niciodată găsit, aşa că nu ne-am putut asigura că a avut parte de o înmormântare creştinească. Crezi că Dumnezeu împarte dispense?

— Cred că Dumnezeu împarte tot soiul de dispense pentru soldaţi.

— Gytha, Margaret!

Sora Jean bate în pupitrul ei.

— Îmi pare rău, soră! zice Margaret, trăgând partea ei de lână de pe masă şi întorcându-se la ghergheful ei.

— Mulţumesc. Următoarea fabulă este a vulpii şi a ciorii. O cioară stătea pe creanga unui copac cu o bucată de brânză în cioc. Vulpea a văzut-o şi şi-a pus mintea la lucru pentru a găsi o cale de a-i lua brânza. S-a aşezat sub copac,

a privit în sus şi a spus: „Ce pasăre nobilă văd deasupra mea! Frumuseţea ei nu are seamăn, culorile penajului sunt atât de alese. Dacă şi vocea i-ar fi la fel de dulce precum înfăţişarea-i de splendidă, ar trebui să fie fără nicio îndoială Regina Păsărilor.” Auzindu-i vorbele, cioara a fost din cale-afară de încântată şi, doar pentru a-i arăta vulpii că poate cânta, a slobozit un croncănit puternic. Buf! i-a căzut din cioc brânza, iar vulpea, ridicând-o de jos, a spus:, Aveţi voce, doamnă, după cum văd; ce vă lipseşte este mintea.” Ce înţelegem de aici? continuă sora Jean, ridicând ochii din carte. Că linguşitorii nu sunt de încredere.

— Vezi, îi aruncă Margaret o privire cu subînţeles Gythei. Şi ea a observat.

Gytha continuă să coasă. Armură cu zale. De-abia acum începe să simtă vânătăile de pe sâni şi braţe.

Nu poate dormi, mintea ei reluând ca o morişcă micul inventar de amintiri cu Odo, durerea vânătăilor fiind risipită de suferinţa atotcuprinzătoare a vinei şi a frustrării. Se teme că el va fi ucis, se teme că nu va fi. Răsuflă uşurată că nu au mers mai departe, însă îi simte promisiunea trupului strâns lipit de al ei, la fel de clar ca învelitoarea de pânză care se strânge şi se încurcă în timp ce ea se întoarce şi se foieşte. Încearcă să-şi imagineze cum ar fi să devină ibovnica lui, însă asta depăşeşte orice imaginaţie. Îşi închipuie în întuneric mâinile, gura, ochii de căprioară, greutatea trupului lui – cum arată, cum se simte trupul lui gol – şi îşi aminteşte, cu groaza revărsându-i-se ca un torent, că e un bărbat unit cu Biserica. Şi inamicul ei. Pe măsură ce lumina cenuşie începe să se strecoare printre obloane, abandonează orice tentativă de somn. Îşi pune mantia pe umeri şi iese tiptil din odaie, atrasă de atelier şi de priveliştea de la ferestrele mari. Vrea să fie singură şi să reflecteze undeva unde să poată respira.

Zorile au poposit deja în atelier. Cerul dinspre răsărit este de culoarea opalului, iar vârfurile palisadelor sunt atinse de prima lumină trandafiriu-aurie, iscoditoare, a soarelui. Merge încet de-a lungul camerei, simţind nodurile şi aşchiile scândurilor din podea sub tălpile goale, respirând izul de cenuşă rece şi urină de pisică, trecându-şi mâna peste cadrele de brodat, simţind cum aşteaptă panza desfăşurată

şi întinsă din care răsar figuri precum Adam din ţărână.

Se opreşte la întâmplare şi recunoaşte mâna Emmei în chipul unui soldat călărind alături de Harold către Bosham, la începutul soliei lui de rău augur la ducele William. Un chip care pare să prevadă că totul va merge prost, privind mult pe deasupra scenelor obişnuite de rugăciune şi de prăznuit şi a câinilor duşi în corăbii de către bărbaţi răbdători, cu veşmintele ridicate şi prinse sub fund, văzând naufragiu şi promisiuni deşarte. Emma are un adevărat har când trebuie să redea feţele oamenilor.

De ce a mers Harold în Normandia atunci, când era evident că bătrânul rege nu mai avea mult de trăit? în suita lui lady Edith se spunea că a mers să negocieze cu William eliberarea unor ostatici. Însă normanzii susţin că ducea promisiunea regelui Edward că tronul îi va reveni ducelui lor. Asta ar explica voiajul său, dar nu şi de ce i-ar jura ascultare Bastardului. El şi fraţii săi aveau Witanul în buzunar; nu exista niciun dubiu că l-ar fi ales pe el rege când ar fi venit timpul. Trebuie să fi fost păcălit, tras pe sfoară de Păr-de-Iuda, din momentul în care căzuse în mâinile acelui pirat, Ponthieu, forţat bineînţeles să se abată de la cursul obişnuit de o furtună în Canalul Mânecii. Au normanzii de partea lor până şi vremea? Dumnezeule mare, totul e atât de nedrept.

Totuşi, acum, privind la anturajul lui Harold îmbarcându-se pe vase, se pomeneşte amintindu-şi de căţeaua lui Odo, Juno, şi gândindu-se că scena cu câini l-ar încânta, scenă care provine mai degrabă din ce a văzut sora Jean pe când trăia în tabăra lui Odo decât din ce i s-a povestit despre regele Harold. Întoarce spatele gherghefului şi se sprijină în coate pe poliţa de piatră netedă, pentru a privi soarele care se ridică. Prin ferestrele lui Odo.

Chiar în acea clipă, pisica, dormitând până atunci pe pupitru ca de obicei, hotărăşte că ziua ei a început şi sare jos. Exemplarul din Esop cade la podea peste coada ei, cu paginile libere fluturând, făcând-o să miaune şi să fugă către scări.

Gytha începe să citească, în felul ei împotmolit, numai ca să poată repune toate în ordine pe pupitru. Cartea este, bineînţeles, în latină, anluminată rudimentar, aşa că nu se

poate bizui pe ilustraţii să-i arate despre care fabulă e vorba. Vulpile arată a lupi, ciorile, a vulturi, iar bărbaţii, a maimuţe. Colile libere sunt transcieri ale textului latin, fiecare rând alternând cu tălmăcirea în engleză.

Sora Jean a făcut multe tălmăciri la multe texte, de la Ovidiu până la mult lăudatul nou comentariu al arhiepiscopului Lanfranc pe marginea Epistolelor Sfântului Pavel. Dar acesta nu e scrisul soréi Jean, nici, judecând după dispunerea lui haotică, al vreunui scrib instruit. Slovele sunt îndrăzneţ aduse din pană şi uşor de citit, însă adeseori liniile nu sunt foarte drepte şi sunt frecvent întrerupte de notiţe şi însemnări pe margine, în franceză, pe care Gytha nu le poate înţelege. Tălmăcirea, crede ea, este şi mai bună, mai subtilă şi mai puţin pedantă decât i-ar reuşi soréi Jean, făcută de cineva mai versat în nuanţele graiului englezesc.

Cu cât citeşte mai mult, cu atât mai sigură devine de identitatea tălmăcitorului. Poate să-i simtă mâna care formează slovele, jocul muşchilor şi al oaselor sub piele, apăsarea degetelor lui cu burice pătrate asupra penei şi a nisiparniţei. Vede lumina care se răsfrânge pe bijuteriile sale şi în firele de păr auriu de pe dosul mâinii, când se mişcă deasupra pergamentului. Aude scrâşnetul vârfului penei şi pauzele lungi, încordate, de gândire. Şi, cunoscându-l, este atrasă de lectură ca şi cum i-ar pătrunde în minte, buzele ei dând formă cuvintelor pe care el le-a închipuit, neştiutoare de nimic altceva decât de emoţia nesigură a căderii, urmând creaturile lui Esop în Turnul lor Babei al moravurilor, prin cearşafurile de pânză întinse pentru a-i atenua căderea, prin scânteierile sticlei care se face ţăndări, precum Lucifer căzând prin pardoseala cerurilor.

La sfârşitul fabulei cu vulpea şi cioara, el a scris: *Morala acestei istorisiri este*... apoi ceva în franceză, urmat de... *căci trebuie să ştii că poţi mistui minciunile înainte de a le înghiţi.* Ceea ce îi dă o idee, un sâmbure, un embrion de care va avea grijă. Acesta nu va muri.

Ascultă cu aviditate lecturile soréi Jean din Esop, cântărind atent fiecare poveste pentru a vedea dacă se potriveşte formei ideii ei. Nopţile ei fără somn, de fiecare

dată când Odo o lasă în pace, când poate el însuşi doarme şi nu visează, sunt populate de creaturile lui Esop, vulpea cu lapte şi miere în glas, cioara vanitoasă, broasca şi şoarecele aliindu-se pentru a încerca să scape de înec, leul făcut de râs pentru copilăriile lui. Aceste creaturi colcăie în întunericul din jurul ei ca şi cum gândurile ei s-au întrupat. Apoi se aud foşnete şi şoapte, tălpi desculţe pe podele, cineva îi murmură numele.

— Gytha. Eşti trează?

— Alwys? Ce este?

— M-am gândit că tu eşti trează. N-am vrut s-o deranjez pe Meg.

— Ce s-a întâmplat?

— Degetul meu.

— Degetul tău?

— Cel la care m-am înţepat în ziua în care a plecat contele.

Ziua în care a plecat contele. O relatare cinstită şi completă a discuţiei noastre despre moartea lui Godwinson. Ah, bineînţeles. Stăpânul Odo s-a răzgândit, soră. Ar vrea să spună adevărul acum. Cu siguranţă, el putuse vedea cât de nepăsătoare i-a sporit ea minciunile cu ale ei proprii. Ce legendă au creat între ei doi, ce legătură de vise şi scorneli.

— Uitasem de-a dreptul. Îmi pare rău!

— Nu cred că e bine.

Spaima din vocea ei o face pe Gytha să-şi îndrepte din nou atenţia spre prezent.

— E umflat şi zvâcneşte gata să crape, mai zice Alwys.

Gytha cotrobăie sub pat, unde ţine un boţ de lumânare şi un amnar. Se uită în beznă în direcţia patului celeilalte gemene, dar nu observă niciun semn că Margaret ar fi trează.

— Haide afară să aruncăm o privire, îi şopteşte lui Alwys.

Ies, închizând încet uşa camerei de dormit în urma lor. Gytha loveşte amnarul de una dintre puţinele porţiuni de perete neacoperită de desene şi, la lumina lumânării, cercetează degetul lui Alwys. Arată ca un cârnat pe jumătate prăjit, cu pielea întinsă şi strălucitoare, pe punctul de a plesni. La vârf, acolo unde a intrat acul, e stacojiu.

— Apă rece, spune ea cu o încredere pe care nu o simte

de fapt. Mă duc la fântână. Tu întoarce-te în pat. S-ar putea să dureze puţin, va trebui s-o trezesc pe sora Jean să descuie.

Agatha nu doarme atunci când se aude ciocănitul la uşa ei. E îngenuncheată pe scăunelul de rugăciune din odaia ei, contemplând imaginea sfintei ei patroane care atârnă deasupra, straniu însufleţită de licărul cald al unei lumânări. Sfânta, ţinându-şi castă fâşiile de piele netrebuincioase peste spintecăturile însângerate unde înainte îi erau sânii, pare să râdă. Gura i se deschide mai degrabă într-un zâmbet decât într-o grimasă, umerii îi tresaltă cu veselie. Atât pot să-i aducă rugăciunile ei, se gândeşte Agatha, să o facă pe sfântă să râdă? îşi doreşte să poată înţelege gluma. Cu palmele căuş peste propriii sâni mici, se întreabă dacă soluţia poate fi într-adevăr atât de simplă; ar face-o dacă aşa ar fi. *Că este bine pentru tine să intri în viaţă ciung sau şchiop, decât având amândouă mâinile sau amândouă picioarele, să fii aruncat în focul cel veşnic.* Pentru sfântă, probabil e mai bine, victima cruzimii, torturată de amantul pe care l-a respins. Dar ce apărare virtuoasă există pentru victima indiferenţei voioase a lui Margaret? Cum poate ea să lupte cu un duşman care nici măcar nu ştie că e inamic?

Neavând nicio slujitoare care să o servească noaptea, răspunde la uşă ea însăşi, pe jumătate aşteptându-se, pe jumătate temându-se să o descopere pe Margaret stând acolo, adusă la viaţă de demonii perversiunii stăpânei ei. Dar nu este ea.

— Gytha? E totul bine?

— Îmi pare rău să vă deranjez, doamnă, însă Alwys se plânge de degetul ei, cel în care s-a înţepat. E foarte umflat şi mă gândeam să-l ţină în nişte apă rece. Îmi puteţi da cheia să mă duc la fântână?

Nu este greu să vezi de ce l-a vrăjit pe Odo, cu ochii ei îndrăzneţi, cu buzele roşii şi cu sprâncenele negre, cu părul căzându-i greu ca apa până mai jos de mijloc. Dar ar fi dezamăgitor să afle că Gytha şi-a făcut din asta un scop.

— Intră! spune ea.

— Am nevoie doar de cheie, doamnă! Nu vreau să vă deranjez prea mult. Sunt sigură că nu e ceva grav.

— Atunci poate aştepta un minut sau două. Ia loc, te rog!

Tonul nu admite refuz.

Gytha, neobişnuită cu interiorul odăii, se uită în jur, în penumbră, după ceva pe care să se aşeze.

— Voiam să discut cu tine între patru ochi. Acum e un moment la fel de potrivit ca oricare altul, de vreme ce amândouă suntem treze de-a binelea.

Scaunul pe care îl găseşte este sobru, are sculptate pe braţe jivine cu gurile deschise şi cu dinţi ascuţiţi care muşcă din palmele Gythei. Dar e în afara cercului de lumină aruncat de singura lumânare, pe care Agatha a pus-o pe masa joasă din faţa vetrei goale, iar asta o face pe Gytha să se simtă mai în largul ei.

— Da, soră, zice ea.

Urmează o pauză. Agatha, ca o stafie slăbănoagă în cămaşa ei de noapte albă, pare să plutească prin cameră când merge încolo şi încoace.

— Fii cu băgare de seamă, spune ea într-un târziu.

— Poftim?

— Nu te preface că nu ştii despre ce vorbesc. Odo... contelui... îi face plăcere compania feminină, însă nu se lasă... influenţat de femei. Să nu îţi închipui că ai găsit o cale prin care să fie în puterea ta!

Putere. Simpla rostire a cuvântului o face să se întrebe ce văd alţii la ea de care ea nu reuşeşte să-şi dea seama.

— Nu, doamnă, zice Gytha, răspunsul corect şi cel adevărat coincizând de data aceasta.

— Şi nu uita de vocaţia lui! Iubirea lui nu-i aparţine, pentru a o împărţi cu cineva.

Şi fiul? John?

— Corectaţi-mă dacă greşesc, doamnă, dar contele e numai un slujbaş. Nu face parte din vreun ordin, nu e ţinut de jurământul de celibat.

— Nu, însă e un lucru la care te aştepţi de la înaltele feţe bisericeşti, după cum bine ştii.

— Nici de jurământul sărăciei nu e ţinut, se pare, continuă Gytha. E limpede că e prudent cu jurămintele cu care se leagă, de teamă să nu fie ispitit a-şi încălca promisiunea făcută. Ţine foarte mult la solemnitatea făgăduielilor.

— După cum ştii, Gytha, îmi e dragă limba ta ascuţită.

Însă uneori mă istoveşte.

— Atunci vorbiţi fără ocolişuri, doamnă, iar eu voi face la fel. Vom putea isprăvi cu asta, ca să mă ocup de Alwys. De ce ar trebui să fiu cu băgare de seamă? Ce credeţi că s-a întâmplat între conte şi mine? Spuneţi-mi şi sunt sigură că vă pot linişti. Nu cred că o să vi se pară că echilibrul de putere dintre noi s-a schimbat. O nu, se gândeşte Gytha, nici măcar dacă rebelul Hereward, lipsit de orice altceva în afară de braţul în care ţine spada, îl ucide.

S-a gândit la asta de atâtea ori. A cercetat fiecare mişcare, fiecare cuvânt rostit, a luat în considerare fiecare alternativă, fiecare sens, atât evident, cât şi ascuns. Nu i-a scăpat nimic, nici măcar cel mai infim înţeles din vocea lui sau cea mai slabă umbră din privire. Se uită la Agatha, acum sprijinită de marginea mesei, iar chipul soréi se strâmbă sub uitătura ei. Un zâmbet pierit îi întinde buzele; îşi mijeşte ochii spălăciţi. Îşi cuprinde umerii cu braţele.

— Poate că ar trebui să îmi spui, zice ea, de vreme ce nu ai niciun confesor.

Când Gytha locuia în mănăstire, îşi dădea seama că anumite prietenii erau mai intime şi exclusive decât în mod obişnuit. Nu fusese nici indignată, nici surprinsă şi nici invidioasă pe ele. Ştie din experienţă că iubirea e o marfa destul de rară pe acest pământ, nu-i vede vinovaţi pe cei care profită de ea acolo unde o pot găsi. Nu se simte ghinionistă, ci pur şi simplu nedemnă. Nu este eleganta Edith Gât-de-Lebădă, cu talia ei subţire, nici buna şi blânda Meg. E isteaţă şi are bun-simţ, dar acestea nu inspiră dragoste, iar ea n-a putut să-şi păstreze copiii, oricât de sălbatic i-ar fi iubit. Simte mai multă milă pentru Agatha, cu restricţiile pe care şi le impune singură şi conştiinţa veşnic trează, decât pentru ea însăşi, pentru care niciun astfel de efort al voinţei n-a fost vreodată necesar. Până acum, îi atrage atenţia inima ei, până acum.

— Nu sunt multe de spus, doamnă. Stăpânul m-a sărutat. Doar un sărut, soiul de pornire fluşturatică pe care bărbaţii o au înainte de a pleca şi a fi ucişi. Sunt sigură că, până se va întoarce, cu voia lui Dumnezeu, amândoi vom fi uitat. Nu a avut nicio însemnătate.

În timp ce rosteşte cuvinte, le şi crede şi dintr-odată totul

pare simplu. Ar fi putut să o aleagă pe oricare dintre ele; s-a oprit la ea fiindcă ştia ce-i aceea o cămilă.

— Ei bine, poate nu, spune Agatha.

Te înşeli, îi zice inima Gythei, ştii că te înşeli. A schimbat totul.

Ia cheia de la portiţă şi merge să aducă apă. E o noapte frumoasă, rece şi limpede, iar stelele par suficient de aproape pentru a le putea atinge pe cerul fără lună. În majoritatea nopţilor, stelele sunt mici şi îndepărtate, indiferente faţă de Pământ, în timp ce îşi înalţă cântecele către ceruri, însă în această seară sunt adunate în cerc, cu ochii aţintiţi în jos, spre omenire, aşteptând ceva. Gytha se sprijină de ghizdul fântânii şi se uită în sus. Undeva, un câine urlă şi din grajduri îi răspund nechezaturi. Paşii scârţâie pe zidurile romane când soldaţii de veghe îşi schimbă poziţiile. Oare stelele strălucesc tot aşa oriunde e el, scrutându-l la fel de îndeaproape? Simte el asta? Sau poate că plouă, ploaia rece căzând oblic pe pânza cortului, trezindu-l cu miile ei de ace. Ce face el când nu poate dormi? Vorbeşte cu servitorul acela sinistru al său? Gytha se întreabă dacă i s-a întors coşmarul şi cât înseamnă o zi de mers pentru o armată. E atât de mică şi de neştiutoare! O trec fiorii, scuturându-se de toate aceste întrebări fără sens, şi începe să tragă în sus găleata din fântână, cu pleoscăitul apei din puţ trimiţând ecouri zgomotoase în curtea tăcută.

Potriveşte găleata pe ghizd, umple vasul pe care l-a adus cu ea, apoi lasă găleata să cadă, cu mânerul roţii învârtindu-se pe măsură ce frânghia se descolăceşte, şi aude bufnitura când găleata loveşte suprafaţa apei la mare adâncime, unde apa îşi duce propria viaţă, de-abia deranjată ori sărăcită. Cu toate astea, înainte de a se întoarce înăuntru, îşi cere iertare de la spiritul fântânii pentru că i-a tulburat odihna.

În camera de dormit domneşte haosul. Toată lumea este trează, lămpile sunt aprinse, sora Jean a fost chemată şi îngenunchează lângă Alwys care zace tremurând sub pături, cu faţa schimonosită de durere, pete mari de transpiraţie întinzându-se pe perna ei. Margaret, atât de palidă încât pistruii ei arată albaştri în lumina ştearsă de la

marginea conului de lumină a lumânării, stă în spatele soréi Jean, ţinând un bol puţin adânc şi un şervet pe braţ, în felul în care servitorii din sală le oferă oaspeţilor la cină apă pentru spălat. Judith o apucă pe Emma de umăr, într-o tentativă de a o face să rămână nemişcată; a răsturnat deja o lumânare, seul uscându-se acum în cocoloaşe printre rogozul ars de pe podea. Cât de mult o fi stat plecată, se muştruluieşte Gytha singură, visând la stele şi la apă ca o slujnicuţă cu inima frântă?

Pune jos vasul, lângă sora Jean, care încuviinţează din cap, însă nu-şi ia ochii de la Alwys.

— Margaret, spune ea, iar Margaret se apleacă pentru ca sora Jean să poată înmuia o cârpă în bol, să o stoarcă şi să-i tamponeze fruntea şi tâmplele lui Alwys.

Gytha simte miros de trandafiri, de dulceaţă de vară. Apoi Alwys începe să horcăie, cu gâtul arcuit, cu muşchii din jurul gurii în spasme.

— O să verse.

Gytha apucă bolul din mâinile lui Margaret, în timp ce sora Jean o întoarce pe Alwys pe o parte. Un şuvoi subţire de fiere verzuie pângăreşte apa de trandafiri. Margaret se întoarce brusc cu spatele.

— Te simţi bine, draga mea? întreabă sora Jean, aruncandu-i o privire rapidă lui Margaret, mereu conştientă de cealaltă soră, în spatele dramei principale, ca o notă muzicală adâncă, ca senzaţia că eşti manevrat prin coarde invizibile de fiecare dată când celălalt vorbeşte sau se mişcă ori chiar respiră într-un ritm schimbat.

— Mă ocup eu de asta, spune Gytha, ducându-se să deşerte bolul deasupra grădinii.

— Ce ceas crezi că e, hm? o întreabă sora Jean când se întoarce.

— În jur de utrenie aş spune, doamnă. Încă e beznă tuci afară, oricum.

— Voi trimite la Christ Church după infirmierul lor. Nu cred că putem aştepta până la revărsatul zorilor.

Gytha îi ia locul lângă bolnavă, iar Agatha merge să dea ordin ofiţerului de strajă să-şi trimită unul dintre oameni după pe fratele Thorold.

— Ce e în neregulă cu ea? De ce are nevoie de infirmier?

Mi-e teamă.

— Sunt sigur că sora Jean face asta doar din precauţie, Meg. Nu ar vrea ca tu să fii supărată.

— Vezi tu, dacă una dintre noi păţeşte ceva, câteodată şi cealaltă simte.

Gytha trage în sus pătura lui Alwys pentru a-i acoperi mâna beteagă şi a atenua mirosul. Alwys geme. Umflătura s-a răspândit, mica rană făcută de ac e despicată şi se cască precum un rânjet idiot, şiroind de sânge şi de puroi pe aşternuturi.

— Mergeţi înapoi în paturile voastre! le spune celorlalte. Nu mai e nimic de făcut până nu ajunge fratele Thorold. Ar trebui doar să încercăm să-i potolim dogoarea.

Margaret înmoaie ascultătoare un şervet curat în vasul cu apă, îl împătureşte şi i-l aşază surorii ei pe frunte. Gytha o priveşte, mişcată de conştiinciozitatea şi de lacrimile ei.

— Care e sora mai mare? o întreabă pentru a-i abate atenţia.

— Eu sunt. Cu jumătate de unghie, cum spune tatăl nostru. Văzând că Gytha n-a înţeles, îi explică: Cât îi ia unei lumânări să ardă de o jumătate de lăţime de unghie.

— Ah, am priceput! zâmbeşte Gytha. Probabil e descumpănitor să ai o legătură atât de apropiată şi să-ţi fie ruşine în acelaşi timp.

— Obişnuiam să încercăm să pretindem că nu eram apropiate.

Uitându-se pe rând la cele două chipuri late şi pistruiate, la fel de palide, fiecare din alt motiv, cu scufiile de noapte de sub care ţâşneşte un păr imposibil de stăpânit, zâmbetul Gythei se lăţeşte.

— Ştiu, spune Margaret, însă episcopul i-a acordat tatălui nostru permisiunea de a o părăsi pe mama din pricina preacurviei şi de a se recăsători, iar nouă ne-a fost frică să nu fim trimise şi noi la mănăstire.

— Nu-mi pot aminti de nicio fată din Winchester care să fi avut gemeni. Tonul Gythei este gânditor, pare să fi uitat că sunt şi alte femei de faţă şi, deşi a vorbit cu Margaret în şoaptă, în dormitor e tăcere, iar vocile lor au ajuns până departe.

— Fetele? se interesează Margaret.

— Ştiam eu, spune Judith în acelaşi timp. Am văzut cocarda printre celelalte lucruri ale tale, când te-a adus sora Jean.

— Cocarda? Gytha, tu n-ai fost, nu-i aşa...?

Margaret începe să chicotească, uitând de Alwys în timp ce se adânceşte în reflexii lubrice despre trecutul Gythei. Judith a slăbit strânsoarea cu care o ţinea pe Emma, însă aceasta rămâne aproape nemişcată.

Gytha ia cârpa din mâna lui Margaret, o înmoaie în vasul cu apă şi îi şterge tâmplele lui Alwys. Fata bolboroseşte, apoi ţipă când o mişcare involuntară a braţului îi aduce pătura în contact cu rana otrăvită. Gytha o linişteşte cu un sâsâit prelung, apoi îi scoate scufia de somn şi, strecurându-şi mâna sub capul ei, îi ridică părul de pe gâtul asudat.

— Se spune că războiul e plin de surprize. Dar, din experienţa mea, nu e aşa. Facem ce putem pentru a supravieţui, aceleaşi lucruri pe care oamenii le-au făcut mereu pentru a supravieţui. Se pare că nu ne putem schimba.

Judith pufneşte sceptic.

— În orice caz, Meg, continuă ea cu aerul de a pune punct conversaţiei, a fost o vreme când am cunoscut multe femei care se culcau cu mulţi bărbaţi şi niciuna dintre ele nu a avut gemeni, prin urmare, ce să cred despre ideea că doi bebeluşi înseamnă taţi diferiţi? Probabil e născocită de vreun soţ prea zgârcit ca să aibă grijă de ei.

Judith se întoarce în patul ei, ţinându-şi cu aroganţă capul într-un unghi periculos de ascuţit cu gâtul lung şi uscăţiv. Emma se aşază pe patul lui Margaret, cu o grimasă care ar putea fi un zâmbet sau, pur şi simplu, efectul fasciculului de lumină a lămpii care îi cade pe faţa însemnată de vărsat. Cât de ciudată este, se gândeşte Gytha, relaţia dintre trup şi suflet, precum aceea dintre un bărbat şi casa lui. Chiar atunci când dregi o gaură în acoperiş, un oblon de fereastră se rupe şi atârnă sau un perete începe să se umfle. Fără să poţi prezice nenorocirile, câteodată reuşeşti să ţii elementele naturii la distanţă, alteori eşti distrus şi schimbat de ele.

— Gytha?

— Da, Meg.

— Contele ştie?

Ştie el? S-a întrebat cu ce s-a ocupat ea de când a părăsit casa lui lady Edith şi până a ajuns în camera lui de lucru? Bineînţeles că ştie. Sora Jean trebuie să-i fi spus. Iar ea a fost atât de prostuţă, atât de naivă, încât să creadă că el ar fi putut avea simţăminte adevărate pentru ea. Nu valorează mai mult pentru el decât un cal ori o parcelă de pământ. De fapt, probabil mai puţin decât un cal, cu siguranţă mai puţin decât un câmp de orz bun sau un conac bine apărat. Doar o târfuliţă saxonă. Care merită adăpostită şi hrănită, totuşi, de vreme ce poate atât să brodeze, ca să-i satisfacă mândria, cât şi să-i drăgălească mădularul.

— Sper că orice ar fi ştiut, contele a luat deja cu el în mormânt.

Agatha ştie ce o aşteaptă pe Alwys, ştie că apa ei de trandafiri ori cataplasmele sau ceaiurile de ierburi pentru febră nu vor conta. A învăţat foarte multe despre răni în timpul călătoriilor ei alături de Odo, în vara de după Cucerire. Merge de la casa străjerilor la capelă, unde preotul şi diaconii lui citesc rugăciunile de noapte. Numai un miracol poate salva mâna lui Alwys, iar speranţa Agathei este că poate va avea loc unul dacă se va spovedi. Va mărturisi totul, tot ce a gândit şi a simţit de când a pus prima oară ochii pe Alwys şi pe Margaret, în penumbra matinală a casei tatălui lor, va mărturisi mila de sine şi curiozitatea desfrânată de care s-a lăsat amăgită în timp ce otrava îşi făcea perfida ei lucrare în degetul lui Alwys, iar Sf. Aghata râdea.

Lumânările din altar pâlpâie când ea deschide uşa capelei şi se strecoară înăuntru într-o pală de aer nocturn, apoi îşi înteţesc flacăra din nou atunci când o închide, valuri de lumină untoasă revărsându-se pe pereţii daţi cu var, pentru ca apoi să se răsfrângă în bolţile aurite ale tavanului. Deşi e neobişnuit ca altcineva să participe la utrenie când contele este plecat, lucrul nu este nemaiauzit, iar preotul continuă să psalmodieze fără să şovăie. Agatha recunoaşte îndată, cu afecţiune, versetele din Sf. Ioan pentru Sărbătoarea Sfântului Iosif. *Fost-a om trimis de la Dumnezeu, numele lui era Ioan.* Şi aproape la fel de iute

simte împunsătura excluderii, ştiindu-se ea însăşi cu desăvârşire nedemnă de numele pe care şi l-a ales la intrarea în ordinul monahal, nedemnă atunci, ca şi acum. Nu poate depune mărturie pentru lumină, aşa cum a fost trimis Ioan să facă.

Se apropie de altar şi se prosternează, cu braţele întinse în aşa fel încât formează semnul crucii pe podeaua de pământ bătătorit. Preotul îi aruncă o privire cu coada ochiului şi amuţeşte. Este un bărbat timid acest preot, un bărbat foarte potrivit pentru a fi lăsat să îngrijească de nevoile spirituale ale unei gospodării al cărei stăpân este absent. Timiditatea îl face confuz; în faţa cui ar trebui să răspundă mai întâi, a Domnului sau a Sfântului Benedict?

Lipsa de somn şi efectele Postului Mare nu-l ajută. Sf. Benedict părându-i cumva mai la îndemână decât Dumnezeu, alege să ducă la bun sfârşit slujba lungă a utreniei. Poate că vorbele îi vor aduce alinare surorii contelui sau cel puţin îi vor oferi lui vreo îndrumare despre cum să abordeze o persoană atât de ilustră, într-o asemenea poziţie.

— Vă implor, soră! o întrerupe el când, odată slujba încheiată, ea îşi începe spovedania, cu fruntea plină de dungi roşii şi albe de la podeaua inegală, cu praful agăţându-se de rasa ei. Preotul ridică mâinile ca şi cum ar încerca să se ferească de un atac. Nu mai continuaţi. Amintiţi-vă cine sunteţi! Nu suntem singuri aici.

Aruncă o privire în jur la cei doi diaconi care continuă să se pregătească pentru Laude, tratând cu o nepăsare studiată momentul delicat în care se află preotul.

— Bineînţeles că nu suntem singuri, părinte, se burzuluieşte Agatha. Suntem în casa Domnului, iar El este cu noi. Cât despre mine, sunt pur şi simplu o fiică a lui Hristos care doreşte să se mărturisească. Aveţi datoria să mă ascultaţi şi să îmi iertaţi păcatele. Binecuvântează-mă, părinte, fiindcă am păcătuit! Am nutrit gânduri desfrânate pentru o fată pe care o păstoresc. Am nesocotit nu numai încrederea ei, dar şi învăţăturile Bisericii despre procreere. Iar acum putreziciunea din inima mea a găsit o cale de a se manifesta în carne, însă nu în a mea, ci în carnea inocentei...

— Doar gânduri, soră? o iscodeşte preotul, lăsând să-i scape un scâncet de panică, agăţându-se de o urmă de speranţă.

Unul dintre diaconi faţuieşte o lumânare, care eliberează un miros uleios de ceară rece.

— Gânduri, părinte, de o natură aparte.

— Dacă este limpede în mintea ta că aceste gânduri sunt păcătoase, sora mea, nu cred că va fi necesar să le descrii în amănunt.

— Dar simt că este necesar, părinte, dacă e să fiu cu adevărat iertată.

Odo sărutând-o pe Gytha, ea însăşi sărutând-o pe Margaret. Cum funcţionează aceste săruturi ale amanţilor? Cum se împletesc limbile lor? Li se ciocnesc dinţii? Ce legături leagă trupurile lor în timp ce gurile li se contopesc?

— Amănuntele au un pericol al lor, sora mea. Închipuirea feminină e prea uşor de aprins, lipsindu-i disciplina intelectuală. Mă tem că istorisindu-ţi gândurile vei rechema la viaţă sentimentele cărora ele le-au dat naştere şi astfel vei cădea şi mai adânc în abisul păcatului. Te voi ierta de orice ţii în inima ta. Aşa ar fi cel mai înţelept.

— Ar fi un compromis ieftin, părinte! Iar cu riscul de a adăuga păcatul trufiei la povara mea, e o mare prostie să mă condamnaţi pe mine pentru lipsă de disciplină intelectuală.

— Este ceea ce episcopul mi-a poruncit să fac în chestiuni de acest soi.

— Cine este episcopul vostru? Nu lordul Odo?

— Nu, sora mea, arhiepiscopul Lanfranc!

— Ah, Lanfranc, care şi-a petrecut tinereţea în şcolile de drept înainte de a-şi alege profesiunea. Multe mai ştie Lanfranc despre femei. Totuşi, nu mă pot aştepta să nu-i daţi ascultare episcopului vostru. Îmi voi face spovedania în linii mari şi vă voi recomanda să-mi stabiliţi cea mai grea ispăşire permisă şi să mă raportaţi autorităţii potrivite dacă sunteţi de părere, după ce voi fi terminat, că am comis vreo fărădelege.

Uşurarea de pe chipul preotului se risipeşte la gândul că ar trebui să o raporteze pe sora lordului Odo pentru orice fel de fărădelege, ca să nu mai vorbim de una atât de

atroce şi nenaturală precum cea la care se referă ea, aşa că el nu poate face altceva decât să dea din cap a încuviinţare, cu un muşchi al obrazului zbătându-i-se. Conştiinţa Agathei e roasă de remuşcări. A fost dură; postul îşi spune cuvântul şi în cazul temperamentului ei. Dar nu-şi poate permite să-l trateze pe preot cu înţelegere. Dacă nu-şi menţine atenţia pironită asupra păcatelor ei, nu are nicio şansă de a o salva pe Alwys. Ce înseamnă stânjeneala acestui om în comparaţie cu viaţa lui Alwys? Sau cu marea operă de artă a lui Odo?

Se mărturiseşte, intrând în cât de multe amănunte e capabilă înainte ca o serie de mici icnete din partea preotului să o avertizeze că încalcă hotarele impuse de Lanfranc. El o iartă de păcate, însă pedeapsa pentru a şi le ispăşi pe care i-o stabileşte este superficială, determinată mai degrabă de statutul persoanei decât de gravitatea păcatului. E iertată de păcate, dar nu eliberată de ele. Îşi aminteşte flagelul care zace sub patul ei; va îndeplini pedeapsa, însă îi va adăuga şi flagelul. Aude voci la poartă, care anunţă sosirea fratelui Thorold şi a fratelui de mănăstire care îl ajută, însă absorbită de propriul scop, lasă în seama gărzii să-l conducă în camera de lucru şi se strecoară prin uşiţă iute, ca o umbră, înainte ca formalităţile pentru a intra în castel să se fi isprăvit.

Flagelul este prăfuit, cele trei cureluşe înnodate ale sale, dantelate cu pânze de păianjen. Cu atât mai bine. Se dezbracă până la mijloc, apucă ferm bucata de piele împletită în mâna dreaptă şi se loveşte cu flagelul peste umărul stâng. Continuă, izbind în acelaşi loc din nou şi din nou până ce atinge un ritm hipnotic, până ce pielea cedează şi se crapă, iar sângele începe să curgă şi dorul ei atât de îndelung ţinut în frâu e gonit cu icnete adânci ce-i cutremură coastele.

Cât timp trece până ce bătăile în uşă o fac să-şi recapete cunoştinţa? îşi aruncă rasa strâns în jurul umerilor şi merge să deschidă. E Gytha, care îi vede hainele răvăşite şi ochii roşii înfierbântaţi, însă nu face niciun comentariu.

— Fratele Thorold crede că ar fi mai bine s-o mutăm pe Alwys din camera de dormit, soră. Se întreabă dacă nu ar putea s-o aducă în încăperea unde dormiţi.

— Da, da, bineînţeles. Spune-i să mă lase câteva momente!

Gytha dă din cap şi pleacă. Nu o poate ajuta pe Agatha mai mult decât se poate ajuta pe sine.

La jumătatea după-amiezii, fratele Thorold o cheamă pe Agatha în camera suferindei pentru a se consulta cu ea, după care Agatha îşi îmbracă mantia şi porneşte în căutarea lui Hamo, plecat să supravegheze demolările care eliberează locul pentru noul castel. Agatha merge pe jos, căci nu merită să se înşeueze un catâr ca să străbată distanţa până la Wincheap, însă, când îl găseşte pe Hamo, îl invidiază pentru calul de la a cărui înălţime o priveşte, pe deasupra rotocoalelor de fum şi la distanţă de privirile gloatei mohorâte şi nedumerite a nefericiţilor care se uită la casele lor incendiate şi la animalele risipite de oamenii contelui. Hamo însuşi nu pare mai bucuros decât oamenii lui sau decât victimele lor, însă, pe de altă parte, el nu pare niciodată bucuros.

— Lordul meu, zice Agatha renunţând la curtoazie, am nevoie să mă ajutaţi!

— Sunt la dispoziţia voastră, doamnă! răspunde el înclinând capul.

— Am nevoie de cineva care să ştie să mânuiască bine spada. Precis!

Cererea soréi Jean îl pune pe Hamo într-o situaţie oarecum delicată.

— Cei mai buni oameni sunt în campanie cu lordul Odo, spune el, însă cred că pot găsi pe cineva.

— Unul care să nu fie slab de înger.

Amândoi îi scrutează pe bărbaţii care, cu torţe, dau foc caselor însemnate. Au feţele negre de funingine şi străbătute de şiroaie de sudoare, iar livrelele verzi-aurii ale lui Odo arată de parcă au fost şi ele călite în foc.

— Şi care să poată veni imediat, adaugă Agatha.

Îi urmăreşte privirea lui Hamo până ce aceasta se opreşte asupra unui tânăr voinic, cu părul de culoarea câlţilor, care pare să ducă tratative cu oamenii scoşi din case. Felul şovăitor şi neajutorat în care se aţine la marginea grupului nu o face pe Agatha să fie foarte încrezătoare, dar nu are altă opţiune decât să se încreadă

în judecata lui Hamo, care dă din cap spre tânărul soldat.

— Acela! zice el. Are motive bune să fie recunoscător că scapă de îndatoriri. Are un copil cu o fată care locuieşte aici. De asta nu a plecat şi el după Hereward. Mintea i-ar fi zburat încoace. Suficient de destoinic, altfel. Hei,

Fulk!

Hamo îşi îmboldeşte calul cu pintenii printre rămăşiţele care fumegă, animalul agitându-şi urechile ciulite în timp ce vântul împrăştie în jur scântei, până ce e suficient de aproape de Fulk încât să se facă auzit. Agatha, cu ochii usturând-o, priveşte cum Fulk ascultă ordinele, încuviinţează şi se îndepărtează de restul grupului. Numaidecât, o tânără, ţinând strâns la piept o grămăjoară de zdrenţe despre care Agatha presupune că trebuie să fie pruncul, iese hotărâtă dintre oameni şi porneşte după el. O fată înaltă, însă foarte slabă, cu pometi ascuţiţi şi păr blond, frumos, în care se reflectă soarele rece ce străluceşte pe deasupra licărului de jar al focurilor. Fulk se întoarce şi încearcă să-i explice, însă ea nu vrea să audă de nimic. El o ignoră şi se prezintă înaintea Agathei.

Se află în serviciul contelui de când era băiat, călătorind din Normandia cu suita lui ca rândaş. Îl cunoaşte pe conte atât cât îl poate cunoaşte un bărbat în situaţia lui, dar pe doamna Agatha o vede pentru prima oară de aproape. Circulă multe poveşti despre ce se întâmplă în camera ei de lucru, cu atât mai colorate cu cât intrarea le este interzisă tuturor cu excepţia doamnei Agatha, a contelui şi a brodezelor. Majoritatea bărbaţilor presupun că e vorba de bordelul lui Odo, unii dintre cei mai înclinaţi să dea crezare superstiţiilor mormăind sumbri despre ace, imagini făurite, necredincioşi şi nişte gemene identice. Vrăjitorie, murmură ei, făcându-şi discret cruce. Fulk nu e un bărbat cu o închipuire bogată, dar în mintea lui colcăie suficiente lucruri ca să se simtă tulburat atunci când se înclină în faţa Agathei.

— Nădăjduiesc că eşti la fel de puternic pe cât arăţi, Fulk! spune ea, măsurându-l din ochi. Mi-e teamă că, pentru sarcina pe care o să ţi-o dau, vei avea nevoie de un stomac la fel de puternic pe cât ţi-e braţul de iscusit cu spada.

— Voi face tot ce-mi stă în putinţă, doamnă!

— Unde îl luaţi? Nu puteţi să îl luaţi! Eu ce-o să mă fac?

Cu bebeluşul cuibărit în îndoitura braţului, fata se agaţă de mâneca lui Fulk. Hamo îşi scoate un picior din scăriţă şi o loveşte dintr-o parte, pintenul prinzându-i-se în şalul pe care ea îl poartă şi sfâşiindu-l până să reuşească să îl desprindă. Agatha îşi ţuguie buzele, înghiţindu-şi cuvintele care altfel i-ar fi ţâşnit pe gură. Trebuie să se gândească numai la Alwys acum, însă poate compasiunea ei îşi va găsi o ocazie să se manifeste. Nu are timp să se lase purtată în păienjenişul dificultăţilor casnice ale lui Fulk.

— El e tatăl copilului tău? o întreabă pe fată.

Îndoiala îi străfulgeră acesteia faţa în timp ce se uită la călugăriţă, însă vocea nu îi tremură când răspunde.

— Da, maică!

— Şi eşti pe drumuri?

— Nu aveam prea multe din capul locului, iar ei mi-au gonit puii şi mi-au făcut războiul fărâme.

— Prea bine, poţi veni cu noi.

Agatha îl priveşte pe Hamo cu ochi aprigi.

— Îţi voi găsi de muncă şi unde să stai în castel. Pe răspunderea mea. Însă trebuie să ne grăbim.

Pe drumul înapoi, Agatha îi explică lui Fulk ce i se cere să facă. El e îngrozit; este soldat, nu măcelar de femei. Însă nu protestează, simţind braţul Freyei lui petrecut pe după al său şi sânul ei plin, din care se scurge lapte, lipit de el în timp ce merg.

În atelier, se lucrează pe sponci. Câteva dintre femeile de la Sf. Augustin, care nu o cunosc bine pe Alwys, sunt aşezate la gherghefurile lor, însă majoritatea s-au alăturat celuilalt grup şi stau în cerc, aplecate împreună ca nişte puieţi legaţi pentru a forma arcele unui umbrar, consolându-se una pe cealaltă cu bârfe.

Ştiu că sora Jean a ieşit pentru a-l căuta pe lordul Hamo şi sunt convinse că ştiu şi de ce. Margaret este cu sora ei. Gytha, căreia atenţia îi e atrasă numai de tăcerea subită care o întâmpină la întoarcere pe sora Jean, încă mai citeşte Esop.

— Cum se simte? întreabă Judith, incapabilă să-şi dea seama de ceva după expresia soréi Jean. Aceasta clatină din cap.

— Gytha, spune ea, pot să-ţi vorbesc o clipă?

Gytha închide cartea şi o urmează pe sora Jean afară din camera de lucru, simţind toţi ochii aţintiţi asupra spatelui ei. Iarăşi.

— De ce eu?

— Pe tine te ştie. Nu va intra în panică. Nu o pot trimite pe Leofgeat, nu în starea în care e, iar eu însămi nu o pot face fiindcă trebuie să stea cineva cu ochii pe Margaret.

După tot ce i-a spus Margaret, Gytha e obligată să recunoască înţelepciunea unei asemenea precauţii, oricare ar fi adevăratul motiv al soréi Jean.

— Ce se va întâmpla cu Alwys?

— Depinde.

— Bănuiesc că aşa e.

Tăcerea este de nesuportat în timp ce coboară scările către uşă, trecând pe lângă desene, pe lângă chipuri terifiate ale cuceritorilor şi ale celor cuceriţi, pe lângă palate şi corăbii, case în flăcări şi cai cu gâturile rupte.

— Păreai foarte absorbită de Esop, spune Agatha dintr-odată. N-am băgat de seamă că poţi citi atât de bine.

— De fapt, nu pot. N-am fost niciodată învăţată, doar am prins câte ceva de-a lungul timpului.

— Ai o minte ageră. E blestemul tău, cred. Fratele meu a făcut tălmăcirea aceea, să ştii.

— Lordul Odo? întreabă Gytha de dragul de a-i simţi numele pe buze şi forma lui ca o lună pe limbă.

— Bineînţeles! Nu se poate spune că literatura e unul dintre talentele lui Robert.

Zâmbeşte şi face o pauză, apoi spune:

— Îmi pare rău, Gytha! S-au strâns în sala mare. Au nevoie de o masă încăpătoare.

Clopotul sună de vecernie când Gytha intră în sală prin uşiţa din uşile principale, iar fratele Thorold şi fratele lui de mănăstire îşi spun rugăciunile. El se roagă undeva, se gândeşte Gytha, dacă mai e în viaţă, îngenunchind pe pământul jilav, printre corturi şi ceaune de gătit ori pe pardoseala rece a vreunei biserici de ţară sau pe pernuţa dintr-o capelă a unei case de vază care freamătă datorită sosirii lui. Rugându-se pentru victorie, pentru curaj, pentru ca lăncile să nu se despice, nici coardele arcurilor să nu

plesnească, pentru a ieşi cu bine din noaptea care va veni. Pentru ea? I-ar plăcea să spere asta, i-ar plăcea să poată să se roage ea însăşi pentru el.

Îi aşteaptă să termine lângă marile uşi duble, încuiate acum în caz că vreo persoană din gospodărie n-a auzit veştile şi vine în sală aşteptându-se să cineze. Torţe pâlpâie în toate suporturile din perete şi un foc mare arde în vatra din mijlocul sălii. Mânerul lung al unui drug de cauterizat se iţeşte din foc, odihnindu-se pe pirostriile de pe piatra căminului. Fumul adastă sub plafon, şerpuind printre stâlpii şi grinzile care sprijină odăile contelui, înainte de a pluti afară, pe lângă draperiile de piele atârnate la ferestre pentru a-i descuraja pe curioşi.

Personajele care apar în ţesături, scenele de vânătoare, întâmplările din „Cântecul lui Roland”, marea pictură înfăţişându-l pe regele William învestindu-şi fratele cu însemnele rangului de conte de pe peretele din spatele locului lui Odo la masa notabilităţilor, toate par însufleţite de foc. Căpriorul saltă, câinii gonesc, eroii duc război împotriva Infidelului, mâinile regelui sunt ocupate cu deschiderea cataramelor. Mobila e aranjată ca pentru cină, masa notabilităţilor, pe postamentul ei, formând latura unui pătrat din capre lungi de lemn, cu spaţii la colţuri, unde slujitorii de la bucătărie şi cămări să se poată ocupa cu servitul. O scenă atât de frumoasă, o asemenea extravaganţă a luminii şi a căldurii pentru femeia care zace pe masa aşezată departe de uşi, ca o ciozvârtă de carne gata să fie tăiată, nesimţitoare la toate acestea.

Cei doi călugări se ridică după rugăciune, iar Gytha traversează sala spre ei. Fulk este şi el acolo, solemn şi încordat, verificând tăişul spadei cu degetul mare; până acum nu-l putuse zări, vatra strălucind între ei.

— Ce trebuinţă aveţi de mine, frate? întreabă ea.

Clopotul capelei s-a stins, iar slujba de vecernie începe cu psalmii. S-au strâns mulţi credincioşi, oameni pe care i-a tras aţa la biserică din cauza unei senzaţii atotpătrunzătoare de rău augur. Sunt prezenţi lordul Hamo cu soţia şi fiicele lui, la fel Judith şi Emma, Agatha şi Margaret. Aceasta din urmă pare în pragul de leşinului, clătinându-se din când în când şi proptindu-se de umărul

Agathei. Sora se luptă cu povara, însă este a ei şi trebuie să o poarte fără să caute ajutor în nicio parte. Freya e acolo, ţinându-şi la piept pruncul adormit, înfăşat în pânză curată, iar mai multe dintre femeile de la Sf. Augustin sunt gata să rişte să se întoarcă acasă după lăsarea întunericului pentru a se putea ruga pentru Alwys. Una dintre fetiţele lui Hamo, sensibilă la fumul rece care pluteşte dinspre locul demolărilor peste curte, are o criză de tuse, făcându-l pe preot să piardă rândul şi pe Mărie să-şi săgeteze cu o uitătură aprigă şi neliniştită fiica. Pentru fiecare dintre aceste fiice, a pierdut deja câte un fiu.

Fratele Thorold împătureşte şervete curate şi le aranjează lângă mâna beteagă a lui Alwys. Munceşte metodic, însă delicat, iar Alwys, care pare să-şi fi pierdut cunoştinţa, nu reacţionează când el îi ridică braţul de la încheietură şi aşază şervetele teanc dedesubt. Fratele de la mănăstire, care trebuie să menţină presiunea pe vene, se consultă în şoaptă cu Fulk despre cât de aproape de încheietură poate să apuce fără să-şi pună în pericol propriile degete. Gytha stă pe o bancă, de cealaltă parte a mesei, aproape de capul lui Alwys. Are un bol cu apă de trandafiri lângă ea şi o curea pentru ascuţit briciul, din piele groasă, unsă şi strălucitoare. Din când în când, îi dă lui Alwys la o parte de pe frunte buclele răsucite şi frumoase. Miasma rănii este inconfundabilă în ceea ce are aproape familiar, de partea greşită a legământului dintre viaţă şi moarte, îngemănându-se cu mirosurile sexului de femeie şi ale naşterii. Fratele Thorold a luat decizia bună.

— Ne amintim în rugăciunile noastre de sora noastră, Alwys. Isuse care ai ieşit învingător din chinurile de pe Cruce, ai milă de ea! Revarsă pomada tămăduirii Tale asupra ei şi fă-o să se însănătoşească! Amin.

— Amin.

Fratele Thorold încearcă pentru ultima oară cureaua din jurul braţului lui Alwys, ca şi cum ar strânge o chingă. Toarnă vin dintr-o butelcuţă peste încheietura lui Alwys, peste pielea şi şervetele de sub mâna ei, care devin purpurii. Fratele de mănăstire îşi adună curajul, apoi se lasă cu toată greutatea asupra unui punct la cinci-şase centimetri deasupra încheieturii mâinii ei, cu degetele lui

cercetând expert, pe sub tendoane, vasele de sânge a căror curgere trebuia oprită. Fulk, cu faţa sclipind de sudoare, îşi şterge mâinile pe tunică încă o dată şi ridică spada.

— Oricine doreşte să rămână şi să stea de veghe e binevenit, spune preotul ridicându-şi ochii către credincioşi după ce a pronunţat binecuvântarea de la sfârşitul slujbei. Nimeni nu se clinteşte.

Fulk îşi caută echilibrul sprijindu-se bine pe tălpi, îşi potriveşte spada, o apucă şi o ridică deasupra capului. Gytha încearcă din nou să apropie cureaua de ascuţit briciul de buzele lui Alwys, însă fata nu vreau să muşte din ea. Gura îi e moale, ochii închişi; cu siguranţă, Domnul fie lăudat, este cu desăvârşire neştiutoare de ce urmează să i se întâmple. Fratele Thorold încuviinţează din cap. Fulk lasă spada să cadă, cu tăişul fulgerând în lumina torţelor. Gytha îşi ţine ochii asupra chipului impasibil al lui Alwys, pe care îl tamponează din când în când cu apă de trandafiri. Se aude o bufnitură surdă, iar apa de trandafiri sare în bolul ei când spada, spintecând tendoane, os şi şervetele însângerate, se izbeşte de masă.

Ar putea fi trupul lui Odo, o spadă saxonă tăindu-i braţul. O, Doamne,

Dumnezeule scump, te rog...

În capelă, Margaret ţipă şi cade la podea, acolo unde rămâne întinsă pe spate, cu ochii bulbucaţi, cu picioarele zvâcnindu-i sub fusta cenuşie, cu mâna stângă strânsă crâncen în cea dreaptă ca şi cum, dacă nu o ţine bine, ea va dispărea plutind în sus, către arcele din tavan, mergând la îngeraşii şi garguii sculptaţi pe bosajele acoperişului. Preotul se întoarce cu faţa de la altar, doi mici acoliţi care au intrat să aprindă opaiţele se opresc din ce fac, cu gurile deschise, fiica cea mare a lui Hamo începe să ţopăie într-un efort de a vedea peste capetele adulţilor.

Fulk lasă spadă să-i cadă şi vărsă peste încălţări. Gytha, învelindu-şi mâna într-o cârpă îmbibată cu apă de trandafiri, scoate drugul de cauterizat din foc. Fratele Thorold îl ia şi aplică discul de metal roşu încins pe ciotul lui Alwys.

Un câine, scăpat din vedere într-un colţ întunecat, se

aventurează să cerceteze mirosul de carne arsă, adulmecă mâna tăiată care zace pe podea în rogoz, apoi, încreţindu-şi nasul din cauza duhorii putrefacţiei, se retrage printre umbre.

Credincioşii se înghesuie în jurul lui Margaret. Agatha, îngenuncheată, îi ţine capul în poală.

— Asta e boala-copiilor, spune Judith. Avem nevoie de ceva ca să nu-şi înghită limba.

Agatha nu zice nimic, însă îi aruncă o crâncenă privire acuzatoare preotului, ca şi cum ar fi vina lui. Dar dacă el a reuşit să-i ierte păcatele, de vină nu poate fi decât mărturisirea ei care n-a venit din inimă.

— Poftim.

Mărie îşi scoate din păr un ac gros de lemn şi i-l oferă lui Judith. Soţul ei o priveşte cum merge până la altar, cu părul negru scăpat de sub văl unduindu-se pe spate către fesele puternice de sub rochia de lână flamandă. Judith îi scoate limba de pe gât lui Margaret cu acul de lemn, prinzând-o ferm, apoi o ţine de picioare în timp ce preotul începe să intoneze rugăciuni pentru a alunga diavolii. Soţia lui Hamo se întoarce la dreapta acestuia, adunându-şi părul înapoi sub văl. Neobservată, Freya dispare când bebeluşul începe să se agite, cu mânuţele ca nişte stele-de-mare ce se strâng şi se desfac, şi-i conduce guriţa care suge în gol către sân.

Alwys doarme liniştită în patul soréi Jean. Fratele Thorold i-a dat seminţe de mac pentru durere şi e puţin probabil acum să se mai trezească până dimineaţa. Fierbinţeala i-a scăzut, iar bandajele din jurul ciotului ei sunt în continuare curate şi fără vreun miros urât. Fratele Thorold, satisfăcut de progresele ei, s-a întors la Christ Church. Margaret doarme şi ea, fără vise şi epuizată, în timp ce Agatha stă treză în patul lui Alwys, de lângă cel al surorii ei, ascultând sforăitul uşor, foşnetele şi bâiguielile femeilor adormite din jur, încercând să distingă sunetele pe care le scoate Margaret. Credea că îi va veni natural să facă asta, ca atunci când înveţi să mergi sau să vorbeşti, iar acum gâtlejul o doare de tristeţe că nu s-a întâmplat astfel, reamintindu-i-se că dragostea ei nu e firească, aşa cum este să înveţi să mergi ori să vorbeşti.

Fulk şi Freya stau întinşi printre oamenii care dorm în sala mare. Sângele lui Alwys a fost curăţat de pe masă şi vărsătura lui Fulk, de pe podea. Stau faţă în faţă, cu fiica lor între ei, Freya trăgându-şi genunchii spre coapsele lui Fulk. Câinii caută uşor cu boturile printre rămăşiţele unei cine târzii.

Când preotul se trezeşte pentru utrenie, în drumul său către capelă, ca de obicei, îşi strecoară capul pe uşă în camera cuptoarelor, pentru a-l trezi pe băiatul brutarului şi a-i spune că e timpul să aprindă cuptorul. Băiatul, mocăit şi căscând în frig şi întuneric, aruncă pachetul însângerat în foc odată cu lemnele, fără a-i da atenţie.

Mărie nu are astâmpăr. Hamo nu a lăsat-o să doarmă cu femeile după ce a făcut dragoste cu ea, iar prezenţa lui i se pare că o sufocă, întins de-a latul pe cel puţin trei sferturi din pat, după cum are ea impresia. Stă întinsă pe spate, cu braţele înlemnite pe lângă corp, ascultând tuşea sporadică a mezinei ei din camera de alături. *Fumul e de vină,* se gândeşte ea, *e numai fumul.* Însă frământările i se strecoară în inimă în acelaşi fel în care frigul englezesc pătrunde în oasele ei gascone. Neputându-şi afla pacea, îl scuturã pe Hamo trezindu-l.

— Vreau să fie curăţată capela!

— Hmm, replică el adormit, de Duminica Floriilor mereu e spălată.

— Înainte de asta. Mâine. Ce s-a întâmplat acolo de vecernie a fost lucrătura Necuratului. Cred că e nevoie şi de exorcizare.

— Haide, femeie, culcă-te! Lucrurile vor arăta altfel mâine-dimineaţă.

În atelier, Gytha tremură şi îşi freacă mâinile ca să nu-i amorţească. Îşi aşază lumânarea cu grijă lângă ghergheful unde este înfăţişată solia lui Harold în Normandia, zâmbindu-le din nou soldatului-proroc şi câinilor care nu trebuie să se ude. Apoi îl aduce de pe pupitru pe Esop şi îl aşază în echilibru pe marginea ghergheafului, deşi, atunci când îl deschide, o parte din el acoperă însăşi pânza, ascunzând privirii momentul în care Harold intră în biserica de la Bosham. Ia o bucată de cărbune de pe masa de lucru a soréi Jean şi începe să deseneze pe pânza din colţul gol

de jos.

Dedesubtul scenei unde Harold ţine un ospăţ înainte de a se îmbarca pentru Normandia, desenează o pereche de copoi lingându-şi labele. Sau poate e o pereche de lupi. Apoi, în timp ce mesenii urcă pe corăbii, o cioară stă într-un copac, cu o bucăţică de brânză care îi cade din cioc în fălcile gata să-şi primească prada ale unei vulpi. Deşi vulpea are o coadă subţire ca un bici, mai curând o coadă de lup. Prădătorul, cel care încalcă legea. Uzurpatorul regelui leu, cu coama de aur.

Începe să coasă.

Şi totuşi, Esop spune, în fabula lupului care a ajuns domnitor, că leul a renunţat de bunăvoie la tron, în favoarea lupului.

Aici a fost ucis regele Harold – în lb. Lat. În orig. (n. Red.).

POTOP

Naşterea Sfintei Fecioare Maria 1071

Odo se îmbăiază, lăsând apa caldă, ce răspândeşte parfumul său, să-i pătrundă în toţi porii. Şi-a petrecut după-amiaza cu Hamo, inspectând fundaţiile noului său donjon. N-a mai căzut strop de ploaie de la recoltat, iar el simte praful peste tot, chiar şi sub pleoape sau căptuşindu-i gâtlejul. Acum stă tolănit cât e de lung în vana bătută cu argint. Cu ochii închişi, cu gâtul odihnindu-i-se pe cearşafuri împăturite, îl ascultă pe Turold piticul cântând o melodie la citolă, notele muzicii amestecându-se, în aerul plin de aburi, cu susurul şi clipocitul apei, de fiecare dată când face vreo mişcare. Aţipeşte, se gândeşte distrat că îi e foame şi îi pare bine că tevatura din camera cuptoarelor pare să se fi potolit. *Despre ce o fi fost vorba, ?* Se întreabă, de-abia băgând de seamă agitaţia ce izbucneşte brusc în salonul alăturat, draperia grea atârnată la intrare ţinând departe de auzul lui vocile ridicate. Nimic care să-l privească pe el, se gândeşte liniştit, Osbern poate să descurce singur iţele. E o melodie drăguţă, o să-l pună pe Turold să îl înveţe s-o cânte şi o să se amuze punând cuvinte pe ea. Începe să fredoneze, mulţumit de efectul acustic al vanei cu margini înalte, însă îl cuprinde iritarea când Osbern se iţeşte din salon.

— Stăpâne, spune el cu voce fermă, femeia aceea e aici.

Am încercat s-o fac să-şi ia picioarele la spinare, dar nici nu vrea s-audă de plecare.

— Ce femeie? întreabă el, deşi ştie foarte bine. O singură femeie n-ar vrea s-audă de plecare, iar el a fost lipsit de compania ei prea mult, în timpul măcelurilor însângerate din nesfârşitele mlaştini din Ely, aşa că vrea să-i audă numele rostit.

— Tu eşti singura de care va asculta, a spus Margaret, cu vocea ca un scâncet implorator, cu ochii plini de lacrimi.

De la criza din capelă în timp ce lui Alwys i se amputa mâna, starea ei de sănătate a fost destul de bună, însă fata era schimbată, zdruncinată.

— Dacă o trimite de aici pe Alwys, a continuat, ce va face ea? Nimeni n-o s-o vrea.

— Sora Jean ar trebui să-i vorbească.

Gytha a împuns pânza cu acul, însă tremura de furie într-un asemenea hal, încât n-avea niciun sens să continue să încerce să brodeze. A privit de-a curmezişul încăperii la Alwys, care legăna cu piciorul pătuţul bebeluşilor, aşezaţi cu capul unul la picioarele altuia, în timp ce ea şi Freya răsuceau lână în sculuri bizare, tripartite. Lumina soarelui de după-amiază târzie scălda camera prin ferestrele mari şi se împrăştia în jurul lor, deasupra părului ca de sticlă al Freyei, a zâmbetului paşnic al lui Alwys şi a pumnilor strânşi şi adormiţi ai celor doi prunci. Parcă întreaga încredere în sine oarbă a lui Margaret se scursese în venele surorii ei, deşi Alwys, vorbind în pilde neînţelese din Psalmi şi din alte întâmplări din Biblie, ar fi spus fără îndoială că la mijloc se afla Sfântul Duh. Să le spună ce avea de gând lordul Odo? Pentru Alwys n-ar fi însemnat nimic, însă Freya avea un oarece spirit de răzvrătire, chiar dacă îşi legase soarta de unul dintre oamenii lui.

Freya se făcuse iute indispensabilă în camera de lucru. Pe măsură ce sarcina lui Leofgeat avansa odată cu vara, Freya îi preluase îndatoririle. Leofgeat aştepta să nască, îngreunată şi nemişcată, loviturile copilului fiind de-acum vizibile cu ochiul liber sub hainele mult întinse peste pântecul ei. Când au început durerile, moaşa era plecată la o altă naştere, aşa că Freya s-a oferit bucuroasă s-o ajute pe Leofgeat. Până la urmă, a zis ea, adusese pe lume un

bebeluş de curând şi avusese o mătuşă moaşă în York. Gytha se temuse cumplit că naşterea ar fi putut cădea în seama ei. Era convinsă că, dacă ar fi luat parte, ar fi atras deochiul asupra pruncului şi acesta nu ar fi trăit, iar odrasla nepreţuită a lui Leofgeat, întocmai ca şi ale ei, ar fi fost îngropată de vie, cu oscioarele subţiri şi cu pielea ca hârtia învelite într-un cearşaf bine pliat.

Orice cunoştinţe ar fi avut Freya însă, ele nu s-au dovedit a fi de ajuns. Către sfârşit, ţipetele şi blestemele lui Leofgeat puteau fi limpede auzite în curţile castelului. Femeile au baricadat toate feresterele dinspre curtea interioară a camerei de lucru, dar asta n-a fost de mare folos, aşa că au aşteptat, într-o tăcere tensionată şi înfiorată, tulburată numai de Alwys, care îi cânta fetiţei Freyei, Thecla. Atunci când clopotul a bătut *nona,* sora Jean le-a adunat pe toate la rugăciune, femeile îngenunchind în jurul ei într-un semicerc, recitându-şi răspunsurile învăţate pe dinafară, aceleaşi cuvinte purtând pentru fiecare dintre ele o rugă diferită. Pentru sfârşitul suferinţei, pentru o nouă viaţă, pentru curaj, iubire, abstinenţă, pentru cei plecaţi dintre vii. Unele dintre ele şi-au ţinut degetele încălecate la spate şi s-au gândit la vrăji despre care ştiau că funcţionaseră pentru o vecină, o soră, o femeie din satul învecinat. Margaret şi-a amintit nişte cuvinte pe care Gytha i le spuse odată: *viaţă, nu o romanţă.* Agatha i-a mulţumit lui Dumnezeu şi lui Odo, pentru că ea a fost cruţată şi, deschizând ochii pentru un scurt răstimp, a văzut-o pe Margaret care o prindea pe Gytha de mână şi s-a gândit cu ce preţ se întâmplase asta. Odo a dat, Dumnezeu a încasat preţul. Gytha a văzut nişte suflete în spatele ochilor strâns închişi, suflete strălucitoare plutind ca nişte bucăţele de mătase luate pe sus de vânt, învârtindu-se şi întorcându-se printre coloane de lumină. Ţine-i în siguranţă, s-a rugat ea, nu îi lăsa să mă uite.

Atunci s-a întors Freya cu fiul lui Leofgeat în braţe. Era un băieţel sănătos şi viguros, a spus ea, mândră de parcă ar fi fost al ei, cu ţipete ascuţite şi buze flămânde. El va trăi, însă nu se putuse face nimic pentru Leofgeat. Era un bebeluş mare, iar Leofgeat fusese sfâşiată pe dinăuntru. Pierduse prea mult sânge. Gird era înnebunit de durere şi

refuzase să vadă copilul, aşa că Freya îl adusese cu ea. Avea lapte mai mult decât suficient pentru doi. De vreme ce tatăl nu luase nicio hotărâre în acea privinţă, îl botezase Leofwine, în cinstea mamei.

Toată lumea care trăia în castel a suferit alături de Gird. Era firesc ca puţinii oameni care o cunoscuseră pe soţia lui să o jelească, însă nemulţumirea celorlalţi avea legătură mai degrabă cu stomacul decât cu durerea din inimă. Treaba lui Gird era să prepare aluatul de pâine pentru întreaga gospodărie. În fiecare după-amiază, îl frământa în timpul vecerniei şi îl lăsa să dospească până la pavecerniţă. După pavecerniţă, pregătea pituştile: secară pentru plevuşcă, grâu pentru masa notabilităţilor, plăcinţele coapte pe fundul cuptorului, late cât farfuriile întoarse, şi rulouri mici şi dulci care să fie unse cu miere ori gem de caise, pentru doamne. Apoi le acoperea pe toate cu muselină, la fel de delicat precum ai aşeza un copil să se culce, şi le lăsa în cuptorul călduţ să crească până la utrenie, când era aprins focul.

După ce Leofgeat a murit, aluatul a încetat să mai crească. Poate că lacrimile pe care Gird le vărsa în timp ce muncea îl diluau până ce era prea subţire. Poate că viforul nenorocirii infectase aerul din camera cuptoarelor astfel încât nu era niciodată suficient de cald pentru ca drojdia să-şi înceapă lucrarea. Au trecut săptămâni. Tinerii paji au devenit delăsători când se antrenau cu armele, bărbaţii din garnizoană au început să se revolte, chiar şi câinii zăceau gâfâind cu boturile uscate şi cu burţile umflate pe punctul de a crăpa din cauza festinelor cu pâine nedospită aruncată pe furiş de la mesele din sala mare. Apoi, într-o zi din timpul recoltei orzului, Freya a plecat cu Leofwine din castel într-o vizită, a spus ea, la mama ei, pentru a-i arăta bebeluşul. Agatha, care înţelesese că Freya îşi pierduse familia în timpul jefuirii Yorkului, a fost pentru scurt timp nedumerită, înainte ca o problemă cu o cutie de ace să-i alunge din minte chestiunea.

După ce s-a întors, Freya a dus pruncul în camera cuptoarelor, unde tatăl lui prepara aluatul pe o tejghea lungă de lemn, şlefuită şi adâncită de anii de frământat şi împăturit coca. N-a scos niciun cuvânt, doar a rămas în

pragul uşii cu Leofwine sprijinit de şold, însă ceva i-a îndreptat atenţia lui Gird de la aluat spre ei doi, la tânăra femeie care-i ţinea odrasla. Şi-a părăsit lucrul şi l-a cuprins în braţele lui murdare de făină pe Leofwine. L-a aruncat în aer şi l-a sărutat, din creştetul moale al capului şi până în vârfurile degetelor de la picioare, care i se încleştau ca la bebeluşi. L-a purtat prin regatul său, arătându-i sacii de făină, facăleţele, câteva gărgăriţe şi un şoarece mort, gura căscată a cuptorului de pâine din spatele marii lui uşi de fier.

Freya a ridicat din umeri când lui i-a dat prin minte să întrebe de punguţa de piele plină cu pietricele colorate care atârna la gâtului lui Leofwine. Un dar, i-a răspuns ea şi i-a cerut să-i aducă bebeluşul atunci când îi e foame. Numele e bun, a strigat Gird după ea şi i-a mulţumit, apoi s-a întors la frământatul şi împăturitul aluatului. Când pâinea a fost ruptă a doua zi dimineaţa, toată lumea a remarcat cât de uşoare erau pituştile, toţi le-au ţinut sub nări şi au inhalat mirosul cald de dospeală. Dulce ca respiraţia unui bebeluş, au spus ei. Numai câinii au fost dezamăgiţi de absenţa prăzii de la mesele oamenilor.

Deşi tot restul gospodăriei era recunoscătoare pentru micul miracol al pâinii, Alwys era absorbită de un miracol al ei înseşi, mult mai mare, de când i se întâmplase nenorocirea. Nu simţise niciodată nici cea mai mică împunsătură de durere în ciot. Câteodată avea parte de vizite fantomatice ale mâinii ei absente, degete care o furnicau, senzaţia de a apuca, vise în care era din nou întreagă la trup, însă cu sufletul ciuntit. Ştia că va triumfa asupra acestor înşelătorii ale trupului, că sfinţenia o pătrunsese atunci când Fulk îi retezase mâna, umplându-i oasele cu lumină. N-o deranja nici cât negru sub unghie că nu mai putea broda la un standard acceptabil pentru sora Jean. Îşi petrecea zilele senină, făcând munci mărunte în camera de lucru, alinând bebeluşii cu gângureli şi cântecele despre care spunea că Fecioara le folosise pentru a-l linişti pe Pruncul Isus.

Apoi Margaret a venit lângă Gytha când părăseau atelierul într-o seară, la ceasul vecerniei, şi i-a şoptit că Alwys avea să fie înlocuită de către conte. Intensitatea

reacţiei ei a surprins-o în aceeaşi măsură ca şi pe Margaret. Se simţea trădată. Cum putea el să fie aşa? Să facă dragoste cu ea în clipa asta, iar în următoarea să-i dea la o parte prietenele ca pe nişte haine ponosite? Ce rău făcea Alwys? Ce schimbare putea aduce plecarea ei? Să-i asigure un pat şi mâncare unei femei schiloade era o povară pentru un bărbat atât de bogat precum Odo? însă Margaret ştia din surse sigure. Sora Jean îi spusese.

— Du-te şi vorbeşte cu el! a îndemnat-o Margaret a doua zi dimineaţă. Fă-l să se răzgândească!

Foarte bine, va merge; nu va fi făcută de râs.

El s-a întors în Canterbury de două săptămâni, însă nu i-a vorbit, iar ea l-a văzut doar de la distanţă, în sala mare ori traversând curtea când venea sau pleca de la castel. Singurul semn pe care îl are că el şi-a amintit măcar de existenţa ei este mesajul criptic pe care i l-a trimis printr-o scrisoare către sora Jean, în timpul verii. Odo a rugat-o pe Agatha să le dea de ştire femeilor că regele, cu ajutorul lui Dumnezeu, l-a înfrânt pe rebelul Hereward, apoi a întrebat de cămilă.

— Jupâneasa Gytha va şti la ce mă refer, citise sora Jean cu o expresie uluită pe chip.

Gytha nu trimisese niciun răspuns fiindcă nu ştia să scrie şi nu avea nimic să-i spună care să poată fi auzit de urechile unui scrib ori ale soréi Jean. Fiindcă nu a făcut nimic în legătură cu cămila, preocupată cum a fost cu fabulele ei. Fiindcă Alwys a păţit ce-a păţit.

Într-o dimineaţă, s-a întâmplat să arunce o privire pe ferestrele care dau înspre curte şi să-l zărească urcându-se pe cal, aplecându-se pentru a lua un şoim pe încheietură de la scutier, l-a văzut vorbindu-i păsării, ţinând-o suficient de aproape pentru ca respiraţia lui să-i răsfire penele şi scărpinând-o pe piept. Apoi a privit în sus o clipă, spre fereastra unde stătea Gytha. Şi a zărit-o. Şi a ieşit în goana calului pe poartă.

Acum, aşteptând să intre în odăile lui, calea fiindu-i barată de doi bărbaţi înarmaţi ce-şi ţin lănci încrucişate în faţa ei, se îndoieşte că el s-ar răzgândi în vreo privinţă, oricare ar fi, chiar dacă reuşeşte să pătrundă până la el. Însă gărzile au enervat-o prin felul în care o privesc,

dispreţuitor, cu subînţeles. În plus, cum ar putea da ochii cu Margaret dacă nu reuşea nici măcar să-i vorbească?

— Vreau să îl văd pe Domnia Sa, anunţă ea, îndreptându-şi spatele şi ridicându-şi bărbia sfidătoare, deşi creştetul de-abia îi ajunge în punctul în care armele bărbaţilor se încrucişează. Poate dacă s-ar apleca pe sub ele şi ar rupe-o la fugă...

— Iar tu eşti...? sâsâie unul dintre ei.

— Din atelier.

Cei doi bărbaţi schimbă priviri bănuitoare, însă menţionarea camerei de lucru are în mod evident un efect, fiindcă unul dintre ei se strecoară pe uşa salonului, iar câteva secunde mai târziu, reapare cu servitorul, Osbern.

— Domnia Sa se îmbăiază, dar te va primi. Întoarce-te peste câtva timp.

— Nu. Tu ştii cine sunt, Osbern!

Îşi coboară puţin bărbia şi îi aruncă o uitătură galeşă lui Osbern, pe sub genele ei negre şi groase. Ce ciudat, cum unele lucruri nu le uiţi niciodată, se gândeşte.

— M-ai mai văzut înainte, adaugă cu voce tare.

Osbern dă din cap.

— Aşa că lasă-mă să intru. Mă îndoiesc că Domnia Sa va obiecta.

Acesta trebuie să fie sfârşitul. Îşi aminteşte pumnalul, strălucirea nestematelor, echilibrul graţios al plăselelor atunci când îşi încleştase degetele în jurul lor. Încheietura arzându-i când el i-a răsucit cuţitul din mâna în care-l ţinea. Un lucru de care nu a fost conştientă până acum, chipul lui Osbern apărând ca o vedenie pe după uşa camerei arhiepiscopului Lanfranc. Gândindu-se la copiii ei, aşteaptă ca vârful prelung al unei lănci să o sfârtece. Ce va simţi? O durere ascuţită sau una surdă? Cum va şti când este moartă?

— Foarte bine. Aşteaptă în salon! îi voi spune.

Soldaţii se dau în lături, iar ea îl urmează pe Osbern înăuntru.

— Dă-mi un cearşaf curat! îi spune el lui Osbern. Îi face semn cu mâna piticului că poate pleca, iese din apă şi se întoarce spre Osbern, pentru a-i permite servitorului să-l şteargă. Când Turold ridică perdeaua despărţitoare ca să

iasă, Gytha trece cu pas mare pe lângă el.

— Jupânească! exclamă Osbern, bâjbâind în graba lui de a-i acoperi Domniei Sale goliciunea cu cearşaful pentru şters.

— Lasă-ne singuri! ordonă Odo, luând cearşaful din mâna servitorului şi legându-şi-l singur cu nonşalanţă.

Ei haide, îi spune Gythei trupul lui, uită-te, este ceea ce îţi doreşti, nu-i aşa? *Nu-i aşa?*

— Văd că nu v-am adus nicio vătămare permanentă, stăpâne, remarcă ea, încercând să pară obraznică.

— Te-aş tocmi în locul doctorului meu, râde el, dacă ai putea pune un diagnostic după o asemenea examinare fugară, jupâneaso.

— Doar că s-ar putea să descoperiţi că vă e dificil să aveţi încredere în mine când mânuiesc un cuţit pentru luat sânge.

Măcar de data asta, limba ei ascuţită lucrează în favoarea, nu împotriva ei; cât timp dă atenţie părţii raţionale a minţii, poate să pretindă că nu observă dihania care i se zvârcoleşte şi geme în stomac, dihania care vrea să devoreze umbrele de sub claviculele lui şi să-şi odihnească obrazul pe pieptul său gol, dihania care freamătă de desfătare la amintirea sărutului lui.

— Ţi-am încredinţat chestiuni chiar mai aproape de inima mea decât sângele din vene, spune el, dintr-odată delicat şi serios, înclinarea uşoară, dar insistentă, a capului său obligând-o să-i întâlnească ochii.

Parcă e orbită de soare. Când îşi dezlipeşte privirea de el, se pomeneşte fascinată de lucrurile care o înconjoară.

Nu a văzut niciodată o asemenea opulenţă. Nici măcar în casa lui lady Edith nu erau asemenea covoare şi ţesături, mătăsuri velurate precum catifeaua, culori care să ia ochii şi să năucească un om născut în ţinuturile de la miazănoapte, obişnuit cu nuanţele spălăcite de cenuşiu, maroniu şi albăstriu. Chiar şi poliţa ferestrei e înţesată cu perini de mătase, de culoarea gălbenelei şi a penei de păun albastre, iar la geamuri atârnă tapiserii în locul pieilor tăbăcite şi pictate care serveau ca perdele în casa lui lady Edith. Cu asemenea obiecte în jur, de ce să-şi mai dorească şi comorile stăpânei ei? Poate pentru a-şi mobila una din

reşedinţele mai neînsemnate? Un bărbat care deţine mai mult de patru sute de moşii trebuie să aibă multe case pe care să le aranjeze cu toate cele trebuincioase. Sau poate că e numai un obicei al său, să prade şi să plece mai departe, aşa cum lăcustele prăpădesc câmpurile cu grâne sau cum fratele său a nimicit valea Yorkului.

Cufere de cărţi cu margini de aur şi fildeş stau lângă patul său cu draperii bogate, unele dintre ele cu volumele răsturnându-se afară. Ea se încruntă. E obişnuită să vadă cărţile încuiate cu cheie şi prinse cu lanţ de rafturile bibliotecii, nu împrăştiate printr-o încăpere cu asemenea lejeritate. Cu toate nimburile şi aripile îngereşti sclipitoare pe care le poate zări în anluminurile lor bogate, este ceva diabolic într-o asemenea largheţe a cheltuirii cuvintelor. Îşi mută privirea de la textele lor dense şi legăturile împodobite cu nestemate către un scăunel de rugăciune din lemn de nuc şlefuit, pe care se află o lucrare religioasă într-o copertă cu filigran de argint şi... o statuetă din lemn a unui sfânt în sfită şi mitră, grosolan realizată şi pictată grotesc, cu capătul răsucit al cârjei rupt, cu nimbul ciobit. Îi aruncă lui Odo o privire întrebătoare, încercând să nu vadă cum părul de pe piept i se lipeşte de piele în vârtejuri umede, ca zalele unui armuri brodate.

— Sfântul meu patron, zice el, privind-o oarecum amuzat. Ea îşi pleacă ochii. Hidos, nu? Dar are o valoare sentimentală. John l-a sculptat. Merge oriunde merg şi eu; de asta e într-o asemenea stare.

— Stăpâne?

Nu se va mai lăsa distrasă o a doua oară de fiul său.

— Da, Gytha.

— Vreau să vă cer un lucru.

— Iar eu credeam că ai venit să mă scarpini pe spate.

— Eu sunt serioasă.

— Ca şi mine.

— Este adevărat că vreţi să scăpaţi de Alwys? Nu puteţi face asta. Unde s-ar duce? Ce poate face? Iar Margaret ar putea pleca şi ea sau n-ar mai putea lucra, aşa că aţi pierde două...

— Gytha!

Îşi puse mâinile pe umerii ei, aproape scuturând-o. Cum

de e brusc atât de aproape de ea? Care dintre ei s-a mişcat? Cât de albă îi este pielea, acolo unde soarele n-o vede niciodată. Nici măcar o pişcătură de purice.

— Taci! îi spune el.

Gura lui o acoperă pe a ei, înăbuşindu-i cuvintele, sugându-i furia ca pe veninul unui şarpe, lingând-o ca să dispară. O limbă de foc.

Un foc se stinge, altul se aprinde. Asta este ceea ce a aşteptat, motivul pentru care a evitat să-i vorbească până ce nesiguranţa care-l macină pe dinăuntru se va fi evaporat în fierbinţeala dorinţei. În tot timpul campaniei din Ely, deşi planifica tactici cu William şi Fitzosbern, trimitea trupe pe câmpul de luptă, fortifica taberele, ţinea discursuri înălţătoare, era primul bărbat care punea piciorul pe digul construit de William peste mlaştină, s-a simţit ca şi cum doar juca rolul ofiţerului regelui. În adevăr, el era ibovnicul ce strângea din dinţi în aşternutul său de paie de-a lungul nopţilor nu foarte întunecate de iunie, într-un chin al îndoielii şi al frustrării, plecând uneori călare chiar şi fără Osbern care să-l apere, pentru a urla la lună precum un lup turbat.

Nicio vorbă, urla el, nici măcar o nenorocită de vorbă, chiar şi când îi trimisese o misivă directă. Cel mai groaznic duşman l-ar fi tratat cu mai multă consideraţie. Cine se crede? Doar o târfă, îi răspundea luna, doar o gaură în care să intri ca în oricare alta. Una deosebită, îşi ridica glasul reflexia lunii dintre smârcuri, înceţoşată şi străpunsă de firele de iarbă. Preţioasă, unică, aminteşte-ţi buzele ei, acea arcuire neînduplecată a sprâncenelor, sânii, talia ei mică, aminteşte-ţi limba ei, agilă ca o spadă bună în mâinile unui luptător iscusit. Păşeşte cu atenţie, îi spunea, ca prinţul căutând-o pe frumoasa adormită în citadela ei de mărăcini.

Chiar şi acum, nu ştie cum va reacţiona ea, însă nu se mai poate înfrâna. Trebuie să o aibă cu orice preţ, însă se poartă la fel de stângaci ca băiatul care era când l-a zămislit pe John cu Adeliza. Mâinile refuză să-l asculte cum trebuie. Tremură şi orbecăie ca şi cum creierul nu le mai poate controla. Îi smulge hainele, tunica şleampătă, cămaşa lungă din pânză simplă, lenjeria de corp pe care Agatha insistă ca femeile să o poarte. La un moment dat,

se împiedică, de ciorapul ei, de marginea unui covor, cine poate şti, şi cade lovind-o cu tâmpla de vană, însă niciunul dintre ei nu observă. Se lasă în genunchi, cu prosopul alunecându-i de pe şolduri, ţintuind-o la podea cu o mână în coşul pieptului, desfăcându-i cu putere picioarele cu cealaltă. Îi simte dansul inimii, pielea din susul coapselor ei aproape prea moale pentru a o simţi.

Totul merge anapoda. Dacă acesta este preţul pentru compasiunea lui faţă de Alwys, atunci ea e mai bine înzestrată să-l plătească decât oricare alta dintre femei, însă nimeni nu-i poate cere să-i facă plăcere, nu are niciun motiv ca trupul să-i răspundă în acest fel, deschizându-se, sugând, salivând la gustul şi atingerea lui, uitând chiar şi să respire în timp ce îl absoarbe în ea. Unghiile ei nu-ncearcă să-l îndepărteze zgâriindu-l, ci i se înfig în spate, aducându-l mai aproape, însemnându-i carnea. Picioarele i se încolăcesc în jurul mijlocului său, trăgându-l în ea cu o violenţă care îl face să strige. Nu înţelege ce spune, pe limba lui, cu o intensitate care-o face să deschidă ochii pentru a-l vedea privind-o cu ochii lui dulci de patimă, însă amestecată cu altceva neaşteptat.

I s-a părut că îşi zăreşte propria dorinţă reflectată în ei, însă nu e singurul lucru pe care-l vede. O reţinere, o presimţire funestă, chiar oroare. Amintindu-şi de ibovnica din visul lui, zâmbeşte puţin. Apoi se încruntă în timp ce el se afundă mai adânc în ea, sfâşiindu-i zăgazurile la fel cum a făcut-o şi Adam, doar că lucrul prin care pătrunde el nu este vreo membrană care să servească drept mărturie, ci poarta către inima ei.

Încruntarea ei este lucrul cel mai dulce şi mai mişcător, o împreunare bruscă a sprâncenelor ei fine, întunecate, până într-un punct pe care tânjeşte să-l atingă. Vrea, are nevoie s-o rănească. Trăgându-i-o, îi pedepseşte pe ceilalţi bărbaţi. Cu fiecare împunsătură îl omoară pe unul dintre ei, pe soţ, semănătorul în pământ împietrit, pe bărbaţii care au plătit-o, semănătorii pe de lături. Pasiunea lui o va face fertilă; el îi va dărui copii care să trăiască, o va face fericită, o va face a lui. A lui. *Possessio mea.* Cum o va mai iubi!

La sfârşitul şirului de bărbaţi aşteptând micul martiriu este el însuşi. Părinte, fiu, spirit răzvrătit, s-a golit în ea.

Gytha slăbeşte puţin strânsoarea în care-l ţine, însă numai puţin, şi îşi întoarce obrazul în pielea fierbinte şi umedă a gâtului lui. Nu crede că poate suporta să-l aibă mai departe de ea decât atât, odihnindu-se acum înăuntrul ei în timp ce respiraţia i se domoleşte şi inima îşi reia ritmul normal, separat de ea de nimic altceva decât de o pojghiţă de sudoare.

— Crezi că Aristofan are dreptate? bâiguie ea.

Absorbit de senzaţia fizică a respiraţiei ei care-i zbârleşte puful de pe piele, el nu înţelege imediat cuvintele; chiar şi după ce creierul său le-a priceput, nu-şi poate da seama prea bine ce vor să însemne. Ridicându-se în coate, se uită în jos la ea şi îi zâmbeşte, minunându-se cât e de drăgălaşă, cu părul întunecat răspândit în jurul obrajilor îmbujoraţi şi cu sânii ca două lacrimi de carne, puţin lăsaţi în lături.

— Aristofan?

— Da. Teoria întregurilor perfecte.

Este mişcat, nu atât de sentimentele ei, cât de felul greşit în care a înţeles lucrurile. Adoră acest fel al ei de a şti jumătăţi şi părţi şi fragmente de lucruri, ca şi cum mintea îi e precum un bloc de piatră aşteptând sculptorul să dezrobească imaginile dinăuntru. Într-o zi îi va spune că a fost Platon cel care, lăsând la o parte fuga după misterele supreme ale iubirii pentru a se delecta cu o glumă, i-a pus aceste cuvinte în gură lui Aristofan şi că Platon este acum cunoscut numai prin tălmăcirea lui Apuleius şi cât de trist e, cât de frustrant, să poţi simţi pulsul viu al limbii greceşti înăuntrul latinei şi totuşi să nu ai mijloacele de a o elibera. Deşi poate ideea că amanţii legaţi printr-o comuniune perfectă pot pune la încercare chiar şi puterea Domnului are un sâmbure de adevăr. O îmbrăţişează strâns, ţinându-i capul în palma făcută căuş, părul ei prelingându-i-se ca apa printre degete, apoi e străbătut de un fior. Încăperea s-a răcit, întunericul e acum aproape deplin de cealaltă parte a obloanelor şi mangalul a ars complet, din lipsă de atenţie. Poate simţi cum pielea i se face de găină pe spate, iar încheieturile încep să îl doară.

— Haide să mergem în pat!

Se rostogoleşte de pe ea şi se ridică în picioare.

Atunci observă sângele de pe părţile sale intime. O priveşte panicat, în aceeaşi secundă în care îl vede şi ea, ridicându-se în şezut şi zgâindu-se la propriile-i coapse mânjite şi ele cu vârtejuri şi contururi de sânge.

— Eşti la soroc?

— Nu.

Nu, bineînţeles, ar fi observat.

— Nu face nicio mişcare.

Caută cu mâna în apa călduţă o cârpă de spălat şi se şterge singur, stabilind cu rapiditate că nu el e cel rănit. Învelindu-se în halat, pe care îl găseşte pe un scaun lângă vană, ia cârpa şi îngenunchează în faţa ei. Îi depărtează încet picioarele, cu buricele degetelor ca nişte săruturi de fluture pe pielea gingaşă de pe interiorul coapselor, şi şterge sângele ei şi sperma lui, dându-şi seama că vălmăşagul lor face ca totul să pară un carnagiu, dar nu e nici pe departe aşa.

Ea are privirea languroasă a unei petale de trandafir pe cale să cadă, cu buzele umflate, cu şuviţe de păr lipite de frunte şi de tâmple, cu ochii visători sub pleoapele pe jumătate închise.

— E frig, îmi pare rău! spune el, petrecându-i bucata de pânză peste coapse şi cârlionţii încâlciţi ai părului ei intim şi toate preţioasele, tainicele, ascunsele ei părţi. Of, Doamne, Dumnezeule, ce ţi-am făcut?! Simţi vreo durere?

Nu simte nicio durere, doar o moleşeală ca mierea, o urmă de-a lui înăuntrul ei, lucrătura degetelor sale pe sub bucata de pânză.

— Sunt bine. Sunt sigură că nu e nimic. Mă simt... Îi zâmbeşte cuminte. Mă simt minunat.

El aruncă înapoi cârpa în apă, însă rămâne îngenuncheat în faţa ei ca un penitent, privirea lui vrăjită observându-i hainele rupte şi vânătaia care începe să se umfle precum un nor de furtună la tâmpla ei, în timp ce ochii ei sunt fixaţi pe sexul lui din nou înviorat, pe care-l încurajează dezmierdându-l cu vârfurile degetelor de la picioare.

— Trebuie să te odihneşti, spune el puţin neliniştit, îndepărtându-se ca ea să nu-l poată atinge. Voi trimite după doctor.

— Nu, nu am nevoie de doctor.

— Dar cineva trebuie să aibă grijă de tine!

— Freya, atunci, zice ea, întinzându-se pe spate cu braţele îndoite sub cap, privind în sus la tavanul ale cărui grinzi sunt decorate cu omniprezentele V-uri în auriu şi în verde. Noua servitoare a soréi Jean. Ştie câte ceva.

— Bine, se învoieşte el ridicând din sprâncene la auzul acestor vorbe, apoi trece peste ele. O să-l pun pe Osbern să trimită pe cineva să o aducă. Te poţi ridica în picioare?

— Bineînţeles că pot, răspunde ea.

Însă e slăbită, deoarece îl doreşte din nou, şi trebuie să-l lase pe el să-i poarte greutatea. Picioarele i se încovoaie precum ale unei fiinţe ce de-abia s-a născut, distanţa până la pat pare nesfârşită. Se sprijină de Odo în timp ce el trage în lături draperiile patului, admirând leneşă damascul de un albastru adânc, tivit cu galben, cu broderii aurii cu luni şi cu sori, cu semnele zodiacului şi comete ce aveau cozi ca penele. El o ridică, ţinând-o lângă inima sa, iar pe obrazul ei se întipăreşte brocartul hainei lui. Îşi simte propria micime, cât de uşoară e, aproape un nimic.

— Te va face să strănuţi, spune el despre cuvertura de pe pat, din blană de vulpe-polară, de culoarea laptelui proaspăt smântânit.

— Nu, râde ea, doar fiinţele vii o fac, nu blana moartă! Pisicile şi câinii şi aşa mai departe.

— Aha.

O aşază pe patul înalt şi o vârâ sub aşternuturi cu toată atenţia tandră a cuiva care are grijă de un copil.

Apoi îi spune că trebuie să se îmbrace şi să meargă jos, în sală, unde o adunare de feţe bisericeşti îl aşteaptă să ia cina cu el şi să supună judecăţii lui o dispută legată de o proprietate asupra unei bucăţi de pământ, o chestiune complicată, explică el, încercând să pară copleşit de regrete, care implică angajamentul de a repara un hambar şi transportul relicvelor unui sfânt al cărui nume nu şi-l poate aminti. Îi pare rău, foarte rău, spune el, aşezându-se pe pat şi sărutându-i tâmpla învineţită, însă probabil că se va face târziu până ce îşi va fi încheiat treburile. Ea se bosumflă, îşi trece un deget aţâţător de-a lungul claviculei şi în jurul cercurilor strânse ale sfârcurilor lui, însă poate vedea din micile încreţituri pe care le face pielea la coada

ochilor lui că el de-abia aşteaptă discuţia în contradictoriu.

— Osbern, strigă el înainte ca ea să aibă şansa de a se împotrivi şi a spune că-i e bine, că nu are nevoie de companie, că, de fapt, ar vrea să rămână puţin timp singură înainte ca Freya să fie chemată. Se gândeşte la sângele ei, întunecând părul auriu-castaniu în care penisul lui se cuibăreşte acum sfios. Ce i-a făcut el? Ce a cedat înăuntrul ei după atâţia ani?

Osbern apare, tăcut şi prompt, de cealaltă parte a draperiei din prag.

— Stăpâne?

— Trebuie să mă îmbrac, Osbern. Şi... ocupă-te de toate astea, vrei? spune dând din mână cu un gest care să cuprindă vana plină cu apă rece, hainele rupte şi covorul însângerat, femeia din patul său. Ah, şi, Osbern, ţine câinii departe.

Gytha, chiar dacă înconjurată de vastul spaţiu cald al patului lui Odo, dezmierdată de salteaua lui de pene şi de pernele moi ca norii, de grămezile de plăpumi, de cuverura din blană de vulpe trasă până la bărbie, îl priveşte pe Osbern la treabă cu interesul atent al unui coleg de meserie. Observă cu aprobare şi nu cu puţină admiraţie cum evită să o privească, comportându-se, într-adevăr, ca şi cum nici n-ar fi cu putinţă ca ea să se afle acolo. Probabil că observă urmele dinţilor ei în umărul lui Odo, zgârieturile de pe spatele lui, însă, dacă o face, nimic din purtarea lui n-o dovedeşte. Poate că este obişnuit cu asta. Gytha recunoaşte, cu un fior de nostalgie după propria viaţă din trecut, intimitatea tihnită care există între stăpân şi servitor, izvorâtă din anii pe care Osbern i-a petrecut în jurul persoanei lordului, cu mult mai mulţi decât a avut ea parte lângă preaiubita ei lady Edith.

Îl urmăreşte pe Odo, aşezându-se, apoi ridicându-se, întorcându-se în voia mâinilor pricepute ale lui Osbern, reflectând fără îndoială la modul cel mai potrivit de a rezolva disputa ce urmează a-i fi prezentată, îndreptându-şi gândurile, poate, şi puţin către ea. În timp ce Osbern netezeşte pantalonii de culoarea prunei peste gambele stăpânului său, îi trage cămaşa peste cap, îi leagă şireturile tunicii stacojii, îi închide catarama de la cingătoare şi îi

ridică pe umeri surtucul ţeapăn de brocart, înţelege că relaţia dintre ei presupune o apropiere, o profunzime a intimităţii fizice pe care un bărbat cu poziţia lui Odo nu o poate atinge cu nimeni altcineva, nici măcar cu o soţie, dacă i-ar fi permisă una.

Simte înţepăturile lacrimilor prosteşti sub pleoape, însă nu-şi poate întoarce ochii, captivată de fiecare mişcare a trupului iubitului ei, se concentrează într-atât asupra persoanei lui, încât poate simţi senzaţia dată de hainele lui, căldura lânii fine, pânza întărită şi răcoroasă, hârşâitul brusc, ascuţit, atunci când Osbern, din neatenţie, trece pieptănul peste tonsură. E singura greşeală pe care o face şi, deşi nu e pedepsit, nu este trecută cu vederea; Odo scoate un sâsâit de durere, apoi face semn ca pieptănatul să înceteze şi întinde încheieturile pentru perechea de manşete aurii late, incrustate cu ambră roşie, pe care le-a ales pentru a-i desăvârşi ţinuta. Manşetele sclipesc printre lacrimile ei, clemele lor se închid, una după alta, cu clinchete uşoare.

În cele din urmă, Odo însuşi alege un crucifix dintr-o casetă pentru bijuterii de pe măsuţa de toaletă, un obiect de lux din aur, cu rubine încastrate pentru a reprezenta rănile lui Hristos şi o coroană de spini micuţi din jais. Sărută crucifixul şi îl atârnă la gât de lanţul lui incrustat cu rubine, mergând apoi la scăunelul de rugăciune, unde îngenunchează tăcut mai multe minute. Osbern se mişcă fără zgomot prin cameră, curăţând briciuri, împăturind haine, închizând cufere, cutii şi casete de pieptăni, astupând sticluţe de cristal. Ca şi cum, se gândeşte Gytha, parfumurile lor sunt nişte jivine exotice, rare şi periculoase. Adună veştmintele aruncate şi prosoapele ude, după care zgândăre focul din mangal, îndatoriri fireşti ale servitorilor de rang inferior sau ale celor mai umili paji, însă împrejurările de acum sunt neobişnuite, iar cleveteala, precum focul, este o alinare numai cât nu scapă de sub control.

Gytha îl priveşte pe Odo, gândindu-se că el însuşi e o rugăciune, rugăciunea ei, cu tălpile încălţărilor atât de grijuliu alăturate şi părul buclat la ceafa, cu trupul drept şi puternic purtând stigmatul dinţilor ei sub straturile de

pânză, lână şi broderie aurită.

Îşi termină rugăciunile şi vine să se aşeze lângă ea pe pat, luându-i o mână între palmele lui. Ea se întoarce pe o parte şi îşi trage genunchii la piept sub învelitorile care îi apasă coapsa.

— Spune-mi pentru ce te rogi!

El pare să se gândească, nu răspunde imediat, aşa că ei îi e teamă că a încălcat vreo limită de care nu era conştientă, iar apoi el răspunde:

— Ca Dumnezeu să-mi amintească numele acestui sfânt despre ale cărui relicve trebuie să discutăm înainte să devină limpede pentru toată lumea că nu ştiu. Păreţi să aveţi un sfânt ascuns în fiecare tufiş din ţara asta.

— Ah, suntem oameni foarte sfinţi, stăpâne!

— Atunci de ce am dat de curând peste un altar închinat unei Sf. Venus? Poţi desluşi acest mister pentru mine?

— Aş putea, stăpâne, însă trebuie să coborâţi la cină.

Hohotul ei este ca susurul apei, undeva adânc sub pământ. El o sărută cast pe frunte, pentru că ştie că n-ar mai pleca dacă îi sărută gura râzândă.

— Osbern va avea grijă de tine şi Sf. Odo şi Freya, bineînţeles. Iar mai târziu, poate ne vom ruga la Sf. Venus împreună. Promite-mi că nu vei încerca să te ridici.

Se scoală în picioare, cu Osbern aţinându-se în spatele său cu o perie de haine.

— Ah, încă un lucru, Gytha, iubita mea, zice el, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva, nu am spus niciodată că Alwys trebuie să plece, doar că sora mea avea permisiunea de a găsi o altă brodeză care s-o înlocuiască. Totul e o chestiune de interpretare.

Acum, că el a plecat, încearcă să fie furioasă, însă se simte prea slăbită. Nu există suficient spaţiu înăuntrul ei pentru furie; şi totuşi, el a păcălit-o, nu, mai rău, a prostit-o. Va pleca de acolo, însă nu are nicio haină. Toate femeile au un set în plus; îi va cere lui Osbern să i-l aducă pe al ei, dar nu ştie cum. După ce Osbern a ignorat-o într-un fel atât de desăvârşit, prefăcându-se că nu vede nici măcar urma dinţilor ei în carnea stăpânului său, se îndoieşte acum că există în ochii lui. Poate că nici n-ar reuşi să-i vorbească, glasul n-o va asculta ori vorbele îi vor ieşi de pe buze

alandala ca în delir sau el va fi pur şi simplu incapabil să o audă. Ea şi Osbern se mişcă în sfere separate ale vieţii lui Odo, vorbind graiuri diferite, fiecare osândit la o orbită fixă, dacă nu cumva el alege să îi scoată de acolo. Totul se întoarce la Odo, iar ciclul reproşului şi al mâniei reîncepe.

Se va ridica, va împrumuta hainele lui dacă va fi nevoie. Dumnezeu ştie că pare să aibă destule. Observând distrată lucrurile din încăpere, a numărat cel puţin o jumătate de duzină de cufere cu haine, toate răspândind nori de camfor şi de lavandă. Se va întoarce în camera de lucru, iar mâine va continua să muncească la fabulele ei. Totuşi, cum poate să facă asta? Cum poate să păşească pur şi simplu în dormitorul femeilor ca şi cum nimic nu s-a întâmplat, ca şi cum trupul nu i-a fost străpuns de el aşa cum pânza întinsă pe gherghefuri este străpunsă de amintirile lui. În plus, patul lui e cald şi confortabil, păstrând în toate cutele şi penele conturul său adâncit în somn, iar ea nu e convinsă că sângerarea s-a oprit de tot. El are dreptate; ar trebui să se odihnească, să se lase în grija altora.

Trebuie să fi adormit, deoarece atunci când deschide ochii, vălmăşeala de obiecte din încăpere este pierdută printre umbre, doar o oază de lumină de la o singură lumânare de pe noptieră dezvăluindu-i figura Freyei, cu spatele aplecat protector în timp ce îi dă sân unuia dintre bebeluşi. Gytha nu se uită suficient ca să-şi dea seama care dintre copii este, dar chiar şi aşa, cu ochii strâns închişi, nu poate ignora sunetul moale şi umed al unei guri de copil care suge sfârcul Freyei, nici mirosul de lapte plutind neliniştitor în aerul camerei care, în ciuda opulenţei, este totuşi a unui bărbat. Trupul îi reacţionează ca şi cum ar fi dezmierdat de stafii, sfârcurile i se întăresc şi pântecul i se strânge, repetându-şi catehismul neisprăvit. Se întoarce cu spatele la Freya, trăgându-şi genunchii la piept, transformându-se în cea mai măruntă ţintă posibilă pentru suferinţă.

Tânjeşte dureros după Odo, invadată de un val de extaz la gândul că el e din carne şi sânge, sudoare şi substanţă, despărţit de ea doar de podeaua acestei încăperi; dacă ascultă cu atenţie, probabil că îi poate distinge vocea printre sporovăielile care plutesc din sala de dedesubt. Îi va

fi dor de el doar un răstimp, nu o eternitate.

— Te-ai trezit? întreabă Freya, schimbând copilul la celălalt sân.

Gytha deschide ochii şi se întoarce fără tragere de inimă. E pruncul Freyei, se gândeşte ea, fetiţa Freyei.

— Pot să-ţi aduc ceva? Apă? Ceva de mâncare? Servitorul mi-a zis să întreb.

Se uită în jur prin cameră.

— Nu duce lipsă de nimic, nu-i aşa? Te face să te întrebi ce a avut cu cele câteva acareturi ale mele. E a doua oară când mi se întâmplă. Familia mea vine din York. Au fugit înspre miazăzi după jaf. Nu ai văzut niciodată atât de multă... pustietate, după ce Bastardul a terminat cu noi. A pus chiar să fie ucise toate dobitoacele din gospodării, cu mult mai multe decât le trebuia să mănânce, şi le-a lăsat să putrezească pe câmp.

Gytha nu răspunde nimic, iar Freya o măsoară gânditoare.

— Pajul a zis că ţi s-a făcut rău. Când am venit... l-am întâlnit pe conte pe scări. A spus că m-ai cerut pe mine special. A zis... Arăta... se bâlbâie după cuvântul potrivit...înfricoşat, încheie ea.

— Voia să-şi cheme doctorul, nici mai mult, nici mai puţin, parcă nu pierdusem suficient sânge pentru o zi.

La auzul acestor cuvinte, Freya îşi înalţă dintr-odată privirea, iar Thecla, simţind că mama ei îşi îndreaptă atenţia în altă parte, scânceşte.

— Sper că nu ţi-ar lua sânge pentru probleme femeieşti acum. Aşa ceva nu poate fi făcut decât cu Soarele în Scorpion.

— De asta te-am cerut pe tine. Eram sigură că vei şti ce să faci. Îmi amintesc cum ai avut grijă de Leofgeat şi de bebeluş.

Îi spune Freyei totul. Aceasta o ascultă cu atenţie, dând din cap la răstimpuri, oftând atunci când Gytha se străduieşte să găsească vorbele pentru a face din acest act de iubire, uimitor şi violent, o simplă enigmă medicală. Domolită, Gytha încearcă să se vadă pe ea însăşi aşa cum trebuie să o vadă Freya, ca pe o ghicitoare, mai multe organe laolaltă care au nevoie de apărare împotriva

efectelor haosului emoţional, şi începe din nou. Când reuşeşte să ajungă la capăt cu relatarea, Freya lasă bebeluşul jos la capătul patului, îşi netezeşte hainele şi dă la o parte învelitorile pentru a o examina pe Gytha. Thecla strănută când îşi întoarce capul către mama ei, iar blana îi gâdilă nasul. Freya râde de drag, însă se opreşte când vede chipul celeilalte. Gytha îşi doreşte mult să spună că nu e nicio problemă, însă lucrurile nu stau astfel, aşa că nu spune nimic.

Freya palpează pântecul Gythei cu mâini sigure, cunoscătoare. Îşi vâră degetele între picioarele ei, întrebând-o dacă simte vreo durere în timp ce-şi răsuceşte încheietura. Aici? Sau aici? Tonul îi e degajat, parcă ar fi o vânzătoare întrebând-o câtă brânză ori postav vrea.

— Nu e chiar durere, zice Gytha, străduindu-se să numească senzaţia de lucru care se deschide şi se topeşte, dulce şi visceralã. Freya îşi îndreaptă brusc spatele şi îşi şterge mâna de fustă. Îi aruncă Gythei o privire misterioasă, aproape complice.

— Nu găsesc nimic în neregulă cu tine, cel puţin nu mai mult decât în cazul ibovnicului tău.

Ibovnicul ei. Ibovnicul ei.

— Ce vrei să spui?

— Că eşti la fel de pierdută în pofte ca şi el, zice Freya, care îşi ridică fiica şi se aşază din nou.

— Şi de unde ştii ce simte el?

— Toată lumea ştie, în afară de tine, se pare. De când l-am cunoscut eu, ochii lui îţi poartă imaginea şi ea pare fixată acolo cu mult înainte să o pot eu vedea.

— Va trece.

— Vorbeşti ca şi cum ţi-ai dori-o, se încruntă Freya. Dimpotrivă, ar trebui să faci tot ce-ţi stă în putinţă să nu-l pierzi.

— Este duşmanul meu, Freya! Gytha se scoală în şezut, îşi dă părul din ochi, îşi cuprinde genunchii cu braţele. Mă mir că nu înţelegi asta, după ce mi-ai spus mai înainte.

— Ei sunt aici şi nu vor pleca, Gytha, şi nu toţi sunt răi. Doar oameni ca noi, ceilalţi.

— Odo nu e om ca noi, ceilalţi. E fratele Bastardului. Din câte ştim noi, prădarea Yorkului poate să fi fost ideea lui.

Chiar se spune că majoritatea ideilor Bastardului sunt ale ib... ale lui.

— Iar Fulk al meu e în serviciul lui personal. Nu te pripi!

— Mi-e frică. Ce se va întâmpla cu mine?

— Dacă îţi joci cărţile cu şiretenie, vei ajunge suficient de bogată încât să tragi vânturi în mătase şi să-ţi scobeşti dinţii cu aur.

Freya se apleacă şi îi sărută capul fiicei ei adormite.

— Pot să te ajut, să ştii! Vrăji care-l ţin legat, poţiuni de dragoste, soiul ăsta de lucruri.

Gytha se întinde şi îi strânge mâna pentru a o face să tacă, dar şi-o retrage iute când degetele ei ating obrazul copilei.

— Un ultim lucru, poate, spune ea, gândindu-se la sânge, la senzaţia de scurgere familiară, deşi de mult uitată, din străfundul stomacului ei. Nu pot avea copii.

— Nu-ţi plac copiii, nu-i aşa?

Acuzaţia o ustură ca scânteile zgândărite de un vânt într-un foc.

— Copiii ar fi o idee bună. Te pui la adăpost şi va trebui să-ţi dea bani chiar şi după ce te-ai făcut bătrână şi grasă, iar el hălăduieşte pe pajişti proaspete.

— Nu pot.

— Cum vrei. Ai putea încerca asta, sugerează Freya, merge în cazul unor femei. Ia un fir din hainele tale sau un fir de păr de unde îl ai mai des pe cap. Leagă-l într-un nod şi pune-l undeva în pat. N-ar trebui să fie prea greu să-l ascunzi într-un cogeamite patul ca ăsta. Îţi va lega gura pântecului şi va opri sămânţa lui să intre. Trebuie să spui vorbele astea în timp ce legi nodul.

Se apleacă şi îi şopteşte ceva Gythei la ureche.

— Mulţumesc, zice ea. O voi face acum!

— Nu. Când te gândeşti la el, să-l ai la pat.

Când nu se gândeşte la el? Când vreodată nu s-a gândit la el? înfiorându-se puţin, îşi smulge un fir de păr din creştet şi îi face îndemânatică un nod, exact cum procedează cu capetele de pe dosul unei bucăţi de broderie, pentru a isprăvi lucrul cum trebuie.

E târziu când el se întoarce la ea, păşind atent pe lângă forma inertă a lui Osbern, înfăşurat într-o pătură pe pragul

iatacului.

— Poţi merge la culcare acum, Osbern, şopteşte el.

Focul a murit, iar camera este rece. Îşi scoate fără ajutor hainele şi bâjbâie până la pat, într-o beznă pe care s-o tai cu cuţitul, călăuzit de obişnuinţă şi de respiraţia Gythei. Se strecoară tremurând sub învelitoare şi se cuibăreşte lângă ea, cuprinzând-o cu tot trupul şi lipindu-şi pieptul de spatele ei, părul ei agăţându-se în lanţul amuletei lui. E atât de uşurat să o găsească tot acolo. Nu fusese sigur că aşa se va întâmpla.

L-a frământat această întrebare, în acea parte a minţii sale care nu gusta deliciile discuţiilor juridice şi teologice ale serii. A stipulat termeni, a condus tocmeli, a făcut mici compromisuri şi subtile schimbări de emfază. Şi-a trimis oaspeţii înapoi mulţumiţi, sătui de vin bun şi de mâncare aleasă, fiecare dintre ei gândindu-se că a repurtat o victorie, fiecare convins că se lăfăie în aura strălucitoare şi îngustă a bunăvoinţei speciale a contelui. Însă inima lui nu era acolo, inima lui a stat aici în tot acest timp, bătând lângă coasta ei. Bineînţeles că ea este aici; aici este locul de care aparţine.

Se gândeşte că va sta liniştit lângă ea, golindu-şi mintea, domolindu-şi bătăile inimii pentru a le urma pe ale ei, până ce va adormi. Se gândeşte că va contempla această nouă şi minunată situaţie dimineaţa şi că lumina zilei îi va dezvălui în ce fel îi va schimba ea viaţa. Însă trupul său are alte idei. Trupul îi arde. Se foieşte şi se întoarce în pat în căutarea locurilor unde cearşafurile sunt răcoroase, însă nervii îi sunt atât de întinşi, încât şi mângâierea banală a pânzeturilor îl face să tresalte de dorinţă. O trezeşte, deşi atunci când îi scutură umărul, ea se întoarce către el atât de grabnic încât el se întreabă dacă închisese vreun ochi până acum.

După aceea, zac împreună într-o tăcere lungă, asudaţi, mirându-se de schimbările pe care le descoperă, înapoi în propria piele, în timp ce îşi trosnesc degetele, îşi întind braţele şi picioarele, trag aer în plămâni cu băgare de seamă. Gytha simte că oasele i s-au topit. Gâtul o doare, muşchii îi vibrează precum coardele harpei. Nu îşi poate aminti vreun bărbat care să-şi ţină ochii deschişi şi să se uite la ea în timp ce făceau dragoste, vreun bărbat care să

fi făcut dragoste cu ea aşa cum a făcut Odo, cu acea privire insistentă, întrebătoare, aţintită asupra ei. Îţi ofer plăcere? Cum? Unde? Aici? La ce te gândeşti? Cum te simţi? Dacă aş...? Când? Nici nu a părăsit patul şi nici nu i-a întors spatele pentru a se retrage în îmbrăţişarea somnului, ci stă întins cu braţele în jurul ei şi cu genunchii ei prinşi între ai lui, mângâindu-i spatele şi umerii până ce, împreună, cad într-un vis comun.

Pasiunea îi copleşeşte, se revarsă în afara lor, potopeşte camera, năvăleşte în castel, purtând cu ea ziduri şi posturi de strajă, grajduri, coteţe, arsenal, tavernă, capelă. Paji şi băieţi de altar, bucătari şi preoţi, spălătorese clevetitoare, soldaţi, câini şi cai sunt măturaţi de ea. Potopul e năpădit de uluci de gard făcute aşchii, coifuri întoarse cu susul în jos, cocoloaşe de ceară de sigilat, linguri de lemn, butoaie, ligheane de drojdie care fermentează. Năruie camera de lucru, făcând desenele Agathei să plutească încolo şi încoace la suprafaţă, precum nişte pescăruşi care aşteaptă să treacă furtuna, sfâşie broderia din gherghefurile făcute ţăndări şi târăşte bucăţi de pânză în urma lui. Sculurile de lână se înnoadă cu arbalete ruginite, litere anluminate din cărţile sfinte scânteiază precum nestematele de dedesubtul peliculei sclipitoare a iubirii. Valurile se sparg de plajele normande şi eşuează la baza marelui turn al lui William de lângă Tamisa.

Iar aşternuturile lor devin o corabie a nebunilor.

— Vorbeai în somn, şopteşte ea în timp ce el, simţind că e privit, deschide ochii şi se uită la ea printre genele întoarse.

— Aşa făceam? Ce am spus?

— Nu ştiu. Totul era în franceză. Ce ai visat?

Îi atinge fruntea, aproape de linia părului.

— Ştii! Erai acolo, cu mine!

Degetele ei urmăresc forma în V a venelor de pe fruntea lui, acolo unde e făurită sămânţa. Un zâmbet i se întinde pe chip în timp ce îşi plimbă mâna în jos pe gâtul şi umărul şi coasta lui, peste şold şi în cuta caldă de carne dintre coapsă şi părţile unde sămânţa este păstrată.

Viaţa castelului se desfăşoară în jurul lor, însă pare în mod straniu suspendată. Nu e nimic neobişnuit în faptul că

Hamo stă în jilţul lui Odo, jilţul cu spătar arcuit şi capetele aurite de grifoni sculptate în rezemătoare; numai că Odo nu este plecat şi toată lumea care vine cu treburi în faţa lui Hamo ştie asta. Hotărârile acestuia sunt fără valoare, vremelnice, oricând în pericol de a fi întoarse. Toată lumea îşi ţine un ochi pe castelan şi unul pe scările către odăile contelui, aşteptând să-l vadă coborând ca de obicei după terţa, strecurându-se prin mulţimea de mesageri, petiţionari, slujbaşi în căutare de favoruri, cavaleri care vânează posturi pentru fiii lor ori soţi pentru fiice, zâmbind, dând aici mâna cu cineva, atingând un umăr în partea cealaltă, schimbând câte o vorbă despre preţul lânii sau prilejurile de vânătoare. Lumea e flămândă de şarmul său, de uşurinţa cu care face lucrurile să se întâmple; se strâng buluc la baza scării lui, înaintând fără tragere de inimă în şirul care duce înaintea lui Hamo.

În fiecare dimineaţă, se întâmplă la fel. Uşa către camerele lui Odo se deschide şi toţi ochii, chiar şi ai câinilor cu sprâncenele lor iscoditoare, se ridică a speranţă, apoi speranţa îşi dă duhul într-un mare suspin comun, când Osbern apare şi-şi croieşte ţeapăn drum prin mulţime, cu însărcinarea lui zilnică de a-i informa pe intendenţii cămării şi ai beciului că nu, Domnia Sa nu va cina în sala mare în seara aceea. Domnia Sa nu vrea să fie deranjat. Încă e... indispus.

Osbern e furios. Ce se aşteaptă de la el să spună? Orice zvon despre o indispoziţie prelungită este menit a stârni nelinişte printre oamenii a căror siguranţă depinde de persoana contelui şi care, la rândul lor, sunt datori să-l servească numai în măsura în care el îi poate proteja. Pe de altă parte, ce trăsnaie i-ar putea trece prin cap Preasfinţiei Sale arhiepiscopul dacă ar auzi că episcopul de Bayeux alege să-şi neglijeze îndatoririle publice pentru o ibovnică? Osbern nu se îndoieşte că asemenea veşti pot zbura pe deasupra Alpilor, la Roma, cu iuţeala lui Mercur înaripatul şi nu se îndoieşte nici că l-ar face pe arhiepiscop să-şi smulgă smocuri întregi din barbă. Are deosebită grijă să evite expresia îndurerată a capelanului, care încearcă să obţină o audienţă de când Odo s-a întors din Anglia de Răsărit, despre o problemă urgentă privind nişte chestiuni de

familie, după spusele lui. Bagă de seamă şi că mesagerul de la Roma e tot acolo, curăţându-şi calm unghiile tăiate cu forfecuţa.

Camera de lucru, departe de ochii mulţimii, de proximitatea intimidantă a camerelor contelui din capătul scărilor, e un viespar de bârfe, multe dintre ele ticluite de Judith, care nu întârzie să le spună femeilor din Canterbury despre cocarda albă pe care a văzut-o printre lucrurile Gythei. Alwys nu ia parte la toate aceste discuţii, nici Freya, deşi celelalte femei, ştiind că a fost în odăile contelui de când Gytha a dispărut, fac tot ce pot pentru a o trage de limbă.

— Gytha e destul de bine, nu-i aşa? întreabă una dintre ele, cu o simpatie ocazională, când vine să ia lână pentru unul dintre cadre.

— E adevărat că, acolo sus, contele ţine cărţi, se interesează o alta, deoarece bărbaţii cu statutul contelui se folosesc în general de secretari care să le citească din cărţi?

Margaret este în agonie, sfâşiată între curiozitate şi teama că ea e pe jumătate vinovată dacă ceva rău s-a întâmplat. În cele din urmă, chiar înainte de vecernie, a doua zi, merge în odaia soréi Jean.

— Nu cred că a venit ceasul la care să te fi oprit din muncit, spune sora Jean, stând în uşă, cu acea expresie familiară de dezaprobare care i se pare lui Margaret că îi trage toate trăsăturile în jos, spre un punct chiar sub bărbie, parcă ar fi înnodate precum şnurul bonetei unui ţânc. N-am auzit clopotul de vecernie, continuă Agatha.

— Îmi pare rău, soră! Margaret face o plecăciune. Dar tocmai am terminat un cal şi nu mi s-a părut că mai are rost să încep altceva şi voiam să vă vorbesc înainte de vecernie. Apoi, adaugă în gând: *Dar numai înainte de vecernie, pentru ca sora Jean să nu o poată ţine aşa cum face din când în când, trăncănind despre altceva ori altcineva căruia îi spune „a zecea muză” şi despre scrisorile Sfântului Augustin către sora lui.*

— Atunci, hai mai bine înăuntru!

Face un pas în lateral pentru a-i permite lui Margaret să intre. Ca de obicei, nu e niciun mangal aprins, iar camera

miroase a frig şi mucegai, un miros de bătrân, ceea ce este ciudat, fiindcă Margaret nu o crede pe sora Jean mult mai în vârstă decât contele, deşi, fiind atât de slabă şi de plăpândă, arată altfel.

— Despre ce vrei să-mi vorbeşti? o întreabă sora.

Nu o invită pe Margaret să se aşeze şi rămâne ea însăşi în picioare, lângă masa de sub fereastră, care e acoperită cu foi, instrumente de scris, călimări, bulgăraşi de cărbune cât o pietricică, fâşii de lână şi cioturi de lumânări.

— Despre Gytha.

— Mă gândeam eu că asta e.

— Nu e cinstit, soră, ca femeile să spună anumite lucruri despre ea, iar eu mă simt prost, fiindcă nu a mers să-l vadă pe conte decât pentru Alwys, şi acum, ei bine, el a... luat-o prizonieră.

— Aşa crezi tu? zâmbeşte rece, vag, sora Jean.

Jucându-se cu o buclă de păr care i-a scăpat din bonetă, Margaret se holbează cu ochii în pământ, simţind că roşeaţa i se răspândeşte în sus, pe gât şi pe faţă, ca şi cum ar fi scufundată în apă fierbinte.

— Fratele meu nu are obiceiul de a lua femei prizoniere, Margaret. Nu cred că vede, în genere, de ce ar fi nevoie, deşi poate, pentru motivaţii politice, dacă femeia în cauză are avere sau influenţă...

— Atun...

— Cred că putem presupune liniştite că Gytha este cu Domnia Sa din proprie voinţă.

— Aşa că...?

— Şi că bârfele din atelier conţin măcar un sâmbure de adevăr.

Tonul ei amar o şochează pe Margaret. Nu e obişnuitul ei umor necruţător, ci altceva mai intens, amintindu-i lui Margaret de resentimentele cumplite, pe care ea şi Alwys le aveau împotriva fraţilor lor. Parcă ar fi invidioasă pe lordul Odo şi pe Gytha, însă de ce ar fi? E de presupus că nu a devenit călugăriţă din cauză că n-a avut de ales.

— Stai jos! porunceşte ea.

— Însă vecernia...

Nota seacă a clopotului capelei, care este crăpat, se poate auzi limpede de-a lungul întregii curţi.

— Nu contează dacă o pierdem. Va avea loc din nou mâine. Luând iască dintr-o cutie de pe masă, sora Jean aprinde o lumânare conică şi merge de-a lungul încăperii, aprinzând şi alte lumânări.

— E un neghiob şi, pe deasupra, egoist, mârâie ea într-un târziu, ca şi cum a uitat că Margaret e acolo.

— Poate că o iubeşte, doamnă, se încumetă să spună Margaret, care consideră dragostea romantică o scuză pentru orice fel de îndrăzneală.

Trecând prin faţa ei, sora Jean îi atinge obrazul cu vârfurile uscate ale degetelor ei. Instinctul îi spune lui Margaret să se tragă înapoi de la această mângâiere, însă de îndată se mustră. Nu vrea s-o îndepărteze pe sora Jean acum, chiar când discuţia lor devine interesantă.

— Nu mai eşti un copil, Meg, spune călugăriţa, puţin mai blând. E timpul să încetezi să mai vezi viaţa ca o romanţă.

Ce coincidenţă, se gândeşte Margaret; exact acelaşi lucru i-a spus şi Gytha înainte de plecarea contelui în Ely. Ea şi sora Jean, ambele preocupate să nege ceea ce pare să se desfăşoare chiar sub nasurile lor.

— Inima lordului Odo, continuă sora Jean, nu este a lui pentru a renunţa la ea. Este promisă regelui şi, în fond, Domnului. Amândoi sunt stăpâni geloşi.

Margaret simte brusc că dârdâie de frig, de parcă ar încerca-o vreo răceală sau cineva ar păşi peste mormântul ei, cum se spune. Nu s-a gândit niciodată cum se cuvinte cine sunt mai exact sora Jean şi lordul Odo. Fratele şi sora regelui, Cuceritorul. Odată cu acest gând, pericolul îşi face apariţia în încăpere, iar ea e hotărâtă să-i spună Gythei ce a zis sora Jean. Să o avertizeze.

Odo o iubeşte pe Gytha cu fiecare parte a trupului său. Face dragoste cu ea cu ochii şi degetele, cu buzele, cu limba, cu braţele şi degetele de la picioare şi cu dinţii lui drepţi şi îngrijiţi. Mănâncă şi bea cu ea, îşi lasă pielea sub unghiile ei. Lăcomia cu care o posedă o face să se simtă la fel de preţioasă ca toate lucrurile rare şi frumoase care îi înconjoară. E scoasă la suprafaţă din creierii munţilor, topită şi bătută ca aurul, suflată ca sticla veneţiană cea mai de preţ. Pielea îi este anluminată ca un pergament, vopsită în culori şi aurită cu foiţă, şlefuită precum pietrele

preţioase. Pluteşte într-o atmosferă de beatitudine şi totuşi ceva este în neregulă: există o muscă în nectar, o stânjeneală a mortalităţii în paradis, timpul care-şi face loc în eternitate. Niciun amant nu ar putea dărui la fel de generos cum o face el, ca şi cum, după ce i-a luat totul, punând stăpânire până şi pe dibăcia ei cu acul, se simte acum obligat să încerce să umple spaţiul liber dinăuntrul fiinţei ei. Dar dacă o umple de el însuşi, dacă îi dăruieşte atât de frenetic fără a fi capabil să primească înapoi acte de iubire de la ea, atunci Gytha va înceta să mai existe, exact cum au încetat să mai existe lady Edith, copiii şi comorile din casa ei, descompuse în întinderea nesfârşită a tot ce el deţine.

De ce se retrage sfios în faţa avansurilor ei? E vreo înţelegere tainică pe care el a încheiat-o cu Dumnezeu în privinţa hotarelor păcatului? S-au înţeles ei cumva cu totul greşit unul pe celălalt, sunt intuiţiile lor date peste cap de dorinţă? întrebarea creşte între ei până ce ea simte că trebuie pusă, orice otravă ar putea să conţină răspunsul Se rupe din sărutările lui, de lângă pielea lui sărată, din cuvintele lui drăgăstoase în franceză, dezleagă cercul braţelor sale şi se ridică în şezut, trăgând draperiile patului pentru a da la iveală o părticică din încăpere, comorile luminate de lumina ca mierea a soarelui dintr-o după-amiază de toamnă. *Culesul merelor,* se gândeşte ea cu disperare, inspirând adânc, cu un nod de tristeţe în gât, *şi recolta de stridii, acasă, în nămolul bogat, mirosind a fier.* Un suspin de plâns îi scăpă, iar apoi nu-şi mai poate înfrâna lacrimile.

— Gytha? Ce se întâmplă?

Vocea lui, neliniştită şi plină de grijă, forma numelui ei pe limba lui aproape o topesc, însă când el se ridică şi încearcă s-o ia în braţe, se desprinde din îmbrăţişare. Trebuie să spună ceva, îi datorează măcar atât, însă nu are nicio idee de unde să înceapă. E ca şi cum ar încerca să vorbească o limbă diferită. Fiindcă ea nu răspunde, el îi cuprinde umerii şi o întoarce cu faţa la el. Obrajii ei strălucesc de lacrimi, nasul îi curge, iar el începe să o lingă curăţând-o, cu limba mişcându-i-se puternic şi blând pe chipul ei, dându-i încet la o parte părul care îi alunecă peste ochi.

— Încetează! zice ea, ţinându-l la depărtare.

— Spune-mi, atunci!

El se reazemă de spătarul înalt al patului, cu braţele încrucişate sub cap. Lumina îi cade pe faţă şi pe piept, licărind în barba lui de trei zile şi pe părul blond-închis care i se încolăceşte la subsuori. Gytha ar vrea să spună că nu contează, însă nu e aşa.

— De ce...? începe ea şi se opreşte.

El se întoarce puţin pentru a se uita la ea, apoi îşi fereşte privirea şi o aţinteşte asupra conturului picioarelor sale ca două turle sub aşternuturi, adoptând masca neutră pe care o poartă când spovedeşte. Ea se leagănă, deloc în apele ei, ţinându-şi genunchii la gură.

— De ce eşti aşa cum eşti? în aşternuturi?

Umbra unei încruntări contrariate, iute stinsă. El nici n-o va ajuta, nici nu-i va pune piedici.

— Dăruieşti atât de mult, însă nu mă laşi să dau înapoi nimic. Nu în felul acesta trebuie să iubeşti.

— Tu îmi dăruieşti... plăcerea ta. Poate că la mijloc e pur şi simplu faptul că tu nu poţi fi conştientă de cum mă faci să mă simt. Îmbrăţişat. În grija ta.

— Ceea ce fac fără voia mea e cu siguranţă mai puţin decât ce aş putea obţine cu ea. „Căci vedem acum ca prin oglindă, ca în ghicitură?”

— Aşa faci tu dragoste cu un episcop? râde el, dându-şi capul pe spate în perne. Aducând teologia în iatac? Mă tem că Sf. Pavel n-ar fi de acord.

— Nu încerca să mă duci pe altă cale. Nu despre episcop vorbim aici, ci despre bărbat. Refuzi să te deschizi faţă de mine. Nu încerca s-o negi. Ştiu. Toţi cei pe care i-am iubit vreodată au fost luaţi de lângă mine. Ştiu cum te simţi când se întâmplă asta.

Se opreşte din legănat şi îl priveşte, căutându-i ochii, căutând să obţină ceva de la el. El se îndreaptă de spate. Îi desprinde o mână din jurul genunchilor şi se joacă puţin cu degetele, cu buricele zgâriate şi înroşite de la anii de împuns cu acul prin pânza întinsă şi rezistentă, după care le împleteşte cu ale lui. Trece mult până îi răspunde.

— Vrei să spui, atunci, că mă iubeşti?

Ea se îmbujorează şi încearcă să-şi retragă mâna, însă el

sporeşte strânsoarea, iar ea renunţă.

— Răspunde-mi! îi cere el.

— Eu... nu ştiu.

— Fiindcă eu te iubesc. Îmi pare rău dacă nu asta vrei să auzi, dacă tu crezi că aruncă o povară prea mare asupră-ţi şi, Dumnezeu o ştie, n-a fost niciodată intenţia mea, însă asta s-a întâmplat şi se pare că nu pot face nimic în privinţa asta.

Râde nervos.

— Cum spunea Ovidiu? Tălmăceşte, însă prost, ceea ce îl irită, deşi se îndoieşte că ea ar observa. „Atunci mă supun, Cupidon. Sunt cea mai proaspătă victimă a ta, stând aici cu mâinile-mi ridicate.” Iar dragostea mea m-a făcut gelos.

— Gelos? râde ea, nevenindu-i să creadă. Pe mine?

— Pe bărbaţi. Acei bărbaţi. Nu pot suporta să mă gândesc la ce ai făcut cu ei. Nu vreau să ştiu ceea ce tu ştii.

Vasăzică trecutul ei nu este o taină pentru el, însă felul în care a primit vestea nu este acela la care s-ar fi aşteptat.

— Nu credeam că ştii despre acea parte a vieţii mele.

— Am convins-o pe Agatha să-mi spună. Imediat după vizita ta la Christ Church.

— Ştii ce se spune despre cunoaşterea puţină, stăpâne. Dacă voiai să-mi ştii povestea vieţii, ar fi trebuit să mă întrebi pe mine.

— Şi am încercat. Mi-ai spus că era una oarecare.

— A fost oarecare. Dar s-a întâmplat, e parte din mine. Dacă o găseşti... de prost gust, atunci ar fi mai bine să nu continuăm ce avem.

— Asta e ceea ce îţi doreşti?

— Nu ştiu. Tot ce trebuie să fac cu tine e atât de contradictoriu, e dificil să ştiu ce-mi doresc.

— Şi dacă aş spune că voi încerca să fiu mai... să trec peste această parte delicată, atunci ai şti?

Îi călăuzeşte mâna între picioarele lui, însă ea şi-o îndepărtează, cu un zâmbet slab şi trist, aşezându-se la oarece distanţă de el, ghemuită, cu cearşaful tras până la sâni. El aşteaptă. Pentru scurt timp, se gândeşte la petiţionarii care, fără îndoială, îl aşteaptă în sala de jos, prinşi în balansul speranţelor şi al dezamăgirii, şi se vede pe el însuşi ca parte a unei măreţe piramide a aşteptării, cu

decizii amânate la nesfârşit, cu bărbaţi îmbătrânind în timp ce ascultă tăcerile dintre bătăile inimii, iar Gytha e zeiţa din vârf, arbitrul tuturor destinelor lor. Ei bine, a petrecut o viaţă aşteptând ca o zeitate ori alta să-şi manifeste toanele.

Sub privirea lui, ea pare să se înmoaie, umerii i se destind şi se întoarce spre Odo zâmbind. Îl iubeşte ea? Este mulţumită că el o iubeşte?

— Ovidiu, zice ea. Ştiai că a fost unul dintre favoriţii regelui Harold?

— Chiar aşa?

Nu reuşeşte pe de-a întregul să-şi ascundă cinismul din voce; tot ce a câştigat în această ţară pare să fi fost cu preţul lui Harold Godwinson, purtarea lui cu două feţe pângăreşte totul.

— Da. El şi doamna mea îndrăgeau mai ales poemul despre cină. În *Ars Amatoria* cred că este.

Mâinile ei încep să săgeteze aerul cu gesturi rapide aşa cum face când ceva o incită. El crede că va exploda de iubire.

— Toate acele instrucţiuni, continuă ea, pentru nişte semne secrete cu care să-l înşele pe bietul soţ încornorat. Sau, în cazul lor, soţia.

— În *Amores,* o corectează el.

— Pedantule, îl tachinează ea.

El se strâmbă cu o expresie deznădăjduită, recunoscând adevărul acuzaţiei ei.

— „Vorbele sprâncenelor şi ale degetelor cu însemnări în vin.” Aşadar dacă te voi vedea mângâindu-ţi obrazul la cină, să ştiu că te gândeşti la mine?

Ca răspuns, ea îşi ciupeşte lobul urechii între degetul mare şi arătător.

— Ah, te-am înfuriat.

— Da, şi nu puţin. Nu pot să-mi fac fosta viaţa să dispară, prin urmare, cum pot să te opresc din a mai fi gelos? Pe lângă asta, gândeşte-te la condiţiile care m-au împins să devin târfa.

El se trage înapoi.

— Ai prefera să împodobesc totul folosind un grai mai ales? continuă ea, ridicând vocea. Exact ca tine când vorbeşti despre cum ai îndeplinit dorinţele regelui Edward?

Sau cum ai pedepsit un om care s-a dezonorat călcându-şi cuvântul? Poate că ar trebui să fac o broderie despre asta, un nou set de draperii de pat care... să te inspire.

— Ajunge!

Obrajii ei sunt rumeni, iar stelele căzătoare i-au reapărut în ochi. El este fermecat de o mică venă ce bate cu furie sub pielea catifelată a gâtului ei. E umilit de profunzimea mâniei ei, însă se minunează cum poate ea să taie în carne vie până la rădăcina adevărului. Îl îndurerează mai presus de cuvinte să fie obiectul unei asemenea mânii, însă nu vrea să înceteze niciodată, pentru că o face atât de frumoasă. Însă pe ea totul o face frumoasă.

Gytha se gândeşte un moment la el, cântărind ceva în minte.

— În regulă, spune calmă îngenunchează, lăsând cearşaful să alunece de pe ea şi suindu-se între picioarele lui. Îl cuprinde în braţe şi îl sărută pe gură. Părul de pe pieptul lui îi zgârie sfârcurile, iar ea simte pe coapsă cum membrul lui se trezeşte şi se învârtoşează. Dorinţa o inundă încă o dată, din gâtlej şi până în genunchi.

— Întinde-te, îi porunceşte, apoi, împletindu-şi degetele cu ale lui şi ţintuindu-i mâinile în lături, începe să îi sărute corpul, trecându-şi limba peste sânul lui, pe sub coaste, în jurul buricului, măsurându-i scobitura pelvisului. El tresare uşor când ea îi ia delicat mădularul în gură, dar apoi se îngroapă undeva sub gânduri, într-un loc în care nu există Ovidiu sau Godwinson ori promisiuni neţinute, nimic în afara lacului adânc al părului ei întins deasupra-i, mângâierea buzelor şi a limbii ei şi cea mai fină şi mai înnebunitoare atingere de dinţi. Extaz. Păcat. Cum e asta posibil? Dar vrea copii, tânjeşte după copii. O dinastie. Deşertăciune.

O ţine aproape de el, apăsându-i obrazul de piept, părul ei şerpuindu-i pe piele, în aşa fel încât ea mai curând simte decât aude chicotul său ca răspuns, o vibraţie incitantă care îi face oasele craniului să rezoneze. Apoi simte cum el încremeneşte, mecanica întregii mişcări, încordarea muşchilor, încleştarea încheieturilor, sunetul surd şi fără remuşcare al inimii lui.

— Asta e ceea ce făceai, întreabă el, cu ei? Pentru a

evita... consecinţele?

Ea se ridică în şezut, ştergându-şi gura cu dosul mâinii.

— Consecinţe, Odo? Te referi la copii? Cum poţi spune una ca asta?

Iar până ca el să se poată apăra, strigă:

— Osbern!

Niciun răspuns.

— OSBERN!

— Nu va...

Însă el vine. Apare de cealaltă parte a draperiei de la intrare, uitându-se drept prin ea la Odo.

— Stăpâne?

— Pune să se aducă hainele jupânesei Gytha, Osbern! zice el cu oboseală în glas.

— Şi apă, Osbern, te rog! Mi-e sete, adaugă Gytha.

Odo traduce.

— Da, stăpâne!

Odo se dă jos din pat şi îşi trage pe el halatul. Ridică o oglindă cu mâner de pe măsuţa de toaletă. Privindu-şi reflexia în ovalul de argint şlefuit, îşi trece o mână printre bucle, peste tonsura nerasă, peste barba care i-a crescut şi îi ascunde falca, după care se încruntă.

— Cât timp a trecut? întreabă el.

— Nu ştiu.

Aşteaptă aproape ca nişte străini până ce Osbern se întoarce cu hainele ei şi o carafa cu apă, schimbând zâmbete forţate, dacă se întâmplă să-şi întâlnească unul celuilalt privirea, în timp ce el măsoară camera cu pasul, ridicând lucruri şi aşezându-le la loc. Ceea ce el denumeşte iubire, carevasăzică, se gândeşte ea, este prea fragil pentru a supravieţui chiar şi luminii piezişe a după-amiezii târzii, sunetului care anunţă vecernia şi care îl face să tresară şi să arate vinovat. Nu este ca iubirea ei, care nu a pierit nici după patru morţi şi zece ani de foamete. Ea a sângerat pentru iubire, a fost preschimbată de ea, refăcută şi purificată. Pentru el, ca orice altceva, iubirea înseamnă vorbe şi imagini.

— Să te ajut cu îmbrăcatul? întreabă el, privind-o cum se chinuie să-şi prindă şireturile de la spatele rochiei.

Ar fi ajutat-o mai repede, însă l-a ţinut departe felul în

care ea s-a închis în sine în timp ce îşi rula ciorapii albastru-închis peste gambe şi coapse, iar apoi îşi lega jartierele, potrivindu-le pe rând, răşchirând degetele de la picioare. S-a ridicat şi şi-a tras peste cap cămăşuţa, ascunzându-şi trupul de el cu o bruscheţe care l-a şocat.

— Mulţumesc.

Se întoarce într-o parte, apoi în cealaltă, cât el îi aranjează şi îi înnoadă şireturile, destinzându-se când simte cât de dibace îi sunt mâinile.

— Te pricepi la asta, nu-i aşa?

— Am trei surori, nu uita, patru dacă o incluzi şi pe fiica tatei din prima căsătorie. Am avut mult timp să mă instruiesc. Nu erau niciodată destule slujnice prin preajmă în zilele de sărbătoare.

— Chiar şi cu sora Jean? îi zâmbeşte ea peste umăr. Nu mi-o pot imagina bătându-şi prea mult capul cu rochia ei.

— Ah, era destul de diferită pe când era o fetişcană. Adora să danseze.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic, de fapt. Încă adoră să danseze. Acum întoarce-te! Lasă-mă să te privesc!

Ea se întoarce, iar el se uită la ea, încercând să vadă pe dedesubtul rochiei ei banale toate culorile strălucitoare pe care pielea ei i le-a evocat, toate nuanţele aurii, caise, roze şi piersici, albastrul venelor, sfârcurile de culoarea dudelor.

— Ar trebui să ai alte haine, spune el.

— De ce?

— Ştii de ce. Nu te poţi întoarce în camera de lucru.

— Pot, Odo, vreau să mă întorc.

— Poftim?

— Vreau să isprăvesc ceva.

— Îmi pare rău.

— Că sunt nerăbdătoare să mă întorc să lucrez pentru tine? M-am gândit că vei fi bucuros.

— Pentru ce am spus. A fost de neiertat. Dacă voi încerca să nu mă gândesc... la trecut, vei rămâne?

— Nu poţi fi gelos pe stafii, Odo, ele nu sunt adevărate.

Pune mâinile pe umerii lui, se ridică pe vârfuri pentru a-l săruta pe frunte şi îl părăseşte, trecând pe lângă Osbern care se îndreaptă spre iatac cu apă şi şervete pentru

bărbierit.

— Vreţi să-l primiţi pe emisarul de la Roma înainte de cină, stăpâne? Aşteaptă de trei zile.

Se furişează în capelă către sfârşitul vecerniei, în timpul Magnificatului, închizând uşa cât poate de încet şi rămânând în spate. Nu a mai pus piciorul într-o biserică de când s-a rugat pentru regele Harold în capela casei lui lady Edith, în ajunul bătăliei de la Senlac. Când s-a holbat la trupul lui ciopârţit, douăzeci şi patru de ore mai târziu, s-a convins că Dumnezeu fusese surd din nou la rugăciunile ei şi luase hotărârea fermă că a fost pentru ultima dată.

Acum ce să mai creadă despre planul Lui?

Se uită la preot cum tămâiază altarul, însă îl vede pe Odo în veşmântul lui, vede mâinile care au slăvit-o pe ea legănând cădelniţa, şi simte că ea este tămâia, infinit de preţioasă şi lipsită de substanţă, plutind în rotocoale mult deasupra credincioşilor, printre îngerii auriţi care privesc de pe acoperiş. Cuvintele pe care le-a auzit cântate de atâtea ori încât aproape că au încetat a mai avea vreo însemnătate o străpung acum cu o claritate teribilă, înşelătoare. *Quia fecit mihi magna, qui potens est.* Căci el, cu marile sale puteri, mari lucruri mi-a făcut. *Esurientes implevit bonis.* Cu bune lucruri i-a săturat pe cei flămânzi. Cuvinte întipărite în carnea ei îndărătnică, dăltuite în pietrele care pavează drumul spre damnare. Dar dacă este să ardă alături de Odo, ce folos mai are mântuirea?

Pe măsură ce psalmodierea searbădă ia sfârşit, iar ei îngenunchează pentru rugăciuni, Gytha observă că s-a aşezat lângă Margaret şi-şi dă seama cum trebuie să arate în ochii ei uluiţi, temători şi fascinaţi. Chiar dacă şi-a aranjat părul în cosiţe care îi atârnă de fiecare parte a chipului, în loc să şi-l vâre sub bonetă, aşa cum face de obicei, vânătaia de la tâmplă e prost mascată. Nu a mâncat şi nici n-a văzut lumina soarelui de cât timp? *Trei zile,* se gândeşte, *poate patru.* Ochii îi sunt imenşi şi cuprinşi de fierbinţeală, iar ea trebuie să-şi ţină mâinile împreunate cu ardoare, ca să nu tremure. E goală pe dinăuntru, în vene îi aleargă focul, oasele îi sunt praf de lună şi va trăi de-acum încolo doar cu lacrimile şi surâsurile iubitului ei.

Însă el nu e în biserică, ci, presupune Gytha, are grijă de

oricare ar fi însărcinările pe care le-a neglijat în aceste ultime trei zile, iar ea trebuie să înfrunte singură privirile libidinoase, întrebările nerostite, felul în care oamenii încremenesc atunci când se apropie de ea ca şi cum ar fi bolnavă de ceva molipsitor. De îndată ce slujba s-a terminat, se refugiază în camera de dormit, ştiind că restul femeilor vor merge în sala mare pentru masa de seară. Nu poate sta acolo printre slujbaşi, scutieri şi femeile contesei Mărie, privindu-l cum el îi farmecă pe toţi şi stă la taclale, făcând lumea să râdă la masa notabilităţilor, ca şi cum pământul nu a fugit în lături de pe pilaştrii care-l sprijină deasupra abisului. Cum să suporte zâmbetul mânzesc al lui Margaret când pajul Guerin se va opri în drumul său către sală, unde are vreo însărcinare, pentru a o prinde de mijloc? Sau felul în care Judith le linguşeşte pe doamnele gascone ale contesei? Sau orice remarcă piezişă din partea oricui despre cel mai bun tratament pentru vânătăi.

Când ele se întorc în camera de lucru pentru a se pregăti de culcare, se preface că e adormită. Poate să simtă că Margaret tânjeşte să-i vorbească, însă, deşi îşi schimbă poziţia pentru a-i face loc lângă ea trupului mătăhălos al fetei care se plânge de frig, nu scoate niciun cuvânt. Nu este nimic de spus, niciun cuvânt încă inventat care să nu batjocorească şi să înjosească schimbul de inimi care a avut loc între ea şi Odo. Nemişcată, forţându-se să respire în ritmul egal al somnului, se gândeşte la fabulele lui Esop ca să ignore durerea de la tâmplă, acele şi cuţitele din braţul prins sub ea, întrebările care par a se înghesui în spatele coastelor ei ca nişte prizonieri zăngănind zăbrelele unei celule. Propriile ei fabule, îşi dă ea seama, în timp ce clopotul bate de *prima*, iar femeile încep să se foiască sub pături, vor fi ultima ei mărturisire în cinstea lumii care a murit odată cu Harold Godwinson.

PRAZNICUL SFÂNTULUI ODO

Ajunul Sfântului Odo şi Sărbătoarea Sfântului Odo 1071

Umărul lui Odo începe deja să zvâcnească de durere în timp ce Osbern îi unge vânătaia cu un decoct groaznic mirositor, preparat din vin şi rădăcină de pecetea-lui-

Solomon. Va împlini treizeci şi cinci de ani mâine, de sărbătoarea Sfântului Odo; chiar a venit vremea să renunţe a mai concura la turniruri pentru plăcere.

— Asta ar trebui să împrăştie sângele şi să oprească pielea să se păteze, domnule! Sunt sigur că nu e nimic rupt, însă poate doctorul vostru ar trebui să arunce o privire, ca să fim siguri.

— Cred că mă voi descurca şi singur.

— Cum doriţi, stăpâne!

Odo atinge precaut zona rănită cu vârfurile degetelor, căutând pielea zdrelită sau umflată, schimbări pe care ea le va observa data viitoare când va îngenunchea lângă el în pat şi îi va îndepărta hainele, lent şi drăgăstos, ca şi cum ar desface un dar mult aşteptat.

Au trecut şase săptămâni. În timp ce Osbern îl îmbrăca după ce ea plecase lăsându-i întipărite buzele ei ca un reproş pe frunte, a fost atât de preocupat încât nu înţeleagea ce doreşte servitorul de la el când l-a rugat să ridice braţele ori să se întoarcă într-o parte sau alta sau să se aşeze cât îi lega încălţările. Ca un băieţandru căruia de-abia i-au dat tuleiele şi nu şi-a luat încă în stăpânire trupul, se chinuise cu clemele care îi ţineau lanţul cu cruce pe umeri şi răsturnase figura Sfântului Odo sculptată de John, de pe scăunelul de rugăciune, când îngenunchease.

Simţindu-se ameţit şi cumva desprins de el însuşi, nu s-a putut concentra la rugăciune. Timp de mai multe ore, zile, până ce şi-a amintit lui însuşi ce plăcere îi dăruise ei. Nu îşi imaginase felul în care trupul ei era răvăşit de plăcere, nici vulva ei strângându-l ca un pumn puternic, nici cum îl ţinea de parcă şi-ar fi dorit să-i intre chiar acolo, sub piele. Cât de aproape fusese să-şi recunoască iubirea pentru el. Pentru a o ţine în braţe, trebuia să meargă la ea; cu ce îi mai rămăsese din prezenţa sa fizică, era convins că ei i-ar fi fost imposibil să-i reziste.

A mers în camera de lucru. S-a oprit în spatele ei, inspirându-i aroma de sare şi de muşeţel şi mirosul lânii pe care vopsitorii o îmbibă în urină de oaie pentru a fixa culorile. Tălmăcirea lui Esop, pe care o făcuse pentru Agatha, stătea deschisă în poala ei, cuvintele lui, izvorâte din mintea lui, din gura lui, din mâna lui călăuzind pana,

erau adunate în poala ei, între coapsele ei puţin depărtate. I-a oferit un zâmbet larg, deşi numai Margaret, de partea cealaltă a gherghefului, s-a putut bucura de el. Când Gytha s-a întors în cele din urmă să-l privească, şi-a frecat nasul cu degetul, sperând că ea îşi va aminti conversaţia lor despre Ovidiu.

De-abia traversase pe jumătate curtea, când ea l-a prins din urmă, gâfâind puţin, cu obrajii îmbujoraţi, cu ochii plecaţi sub sprâncenele groase şi negre. Singurul lui semn de recunoaştere a fost să-şi micşoreze pasul potrivindu-l după al ei. Nu avea nicio idee despre ce să spună dacă deschidea gura, habar n-avea unde s-ar fi sfârşit totul dacă ar fi prins-o uşor de cot, cum ar fi trebuit să procedeze un adevărat cavaler pentru a o ajuta să treacă pe lângă băltoace sau grămezile de baligă de cal. Ora se apropia de *nona*; singura persoană din sala mare era un băiat care avea grijă de proţap, învârtind un purcel deasupra focului, atât de absorbit de orice imagini ar fi putut vedea în flăcările care ţâşneau când grăsimea cădea bolborosind, încât nu i-a observat pe Odo şi pe Gytha urcând scările către camerele contelui.

Le-a spus servitorilor să plece, însă, fără a mai aştepta să iasă toţi, a luat-o în braţe şi a sărutat-o, suficient de lung încât să ştie că avea dreptate, era la fel de însetată după el ca şi el după ea. Însă când ea s-a tras din braţele lui, i s-a părut că timpul care se scursese putea fi cuprins într-o singură bătaie de inimă.

— Mi-a fost dor de tine!

— Ai fi putut veni mai devreme.

— Au trecut numai două zile.

— Chiar aşa?

— Încă te iubesc. Nu îmi imaginasem.

— Şi încă eşti gelos?

— Încerc să nu mă gândesc la asta. Îmi umplu mintea cu tine aşa cum eşti acum, nu cum erai atunci, nici cum vei fi în viitor. Să fiu sincer, abia pot suporta să te ştiu aşa cum eşti acum.

Ea n-a răspuns nimic, ci l-a luat de mâini şi l-a condus în iatac.

— Întinde-te! i-a zis.

Când el a început să-şi dezlege cingătoarea, ea a scuturat din cap şi a repetat porunca. Uimit, el a ascultat-o, privind-o, cu braţele încrucişate sub cap, în timp ce ea îşi scotea boneta şi-şi lăsa părul să curgă, trecându-şi degetele prin el, scuturându-l pe spate până la fese. Apoi s-a aplecat să-şi dezlege încălţările, cu părul căzându-i în faţă, rotocoale întunecate şi lucioase agăţându-i-se de sâni când s-a îndreptat de spate. A îngenuncheat lângă el pe pat şi a început să-l dezbrace. Făcea totul metodic, începând cu încălţările lui, continuând cu cingătoarea, zâmbindu-şi sieşi când a aşezat pumnalul cu mânerul ornat cu nestemate pe măsuţa de noapte. L-a pus să se ridice în picioare şi să înalţe mâinile, după care i-a scos tunica şi cămaşa, apoi i-a dat jos pantalonii, ocolindu-i erecţia cu îndemânare. El s-a întins după ea cu un geamăt, însă Gytha a clătinat din cap şi l-a împins uşor, nespunându-i nimic, enigmatică precum Emma cea fără glas.

Apoi a început să-şi treacă mâinile peste trupul său, uşor la început, apoi prinzând putere, mângâindu-i şi masându-i carnea ca un olar ce modelează lutul, făcându-l al ei. Când i-a atins coastele, el s-a prăpădit de râs.

— Aha, a zis ea triumfătoare, te gâdili!

Ea a stabilit un tipar pentru întâlnirile lor. De fiecare dată, încep astfel. Ea îl dezbracă până la piele şi îl explorează, spunându-i istoria trupului său, care nu este istoria trupului pe care el îl cunoaşte, închinat Domnului şi lui William. Îi spune că felul în care părul i se răsuceşte pe piept îi aminteşte cum broda zalele şi că, într-o zi, presupune ea, va deveni la fel de cărunt pe cât sunt acestea de cenuşii. Că pielea din spatele genunchilor şi de la încheietura coatelor e atât de moale încât e aproape imposibil de crezut că aparţine aceluiaşi trup ca bătăturile de pe mâini. Buricul, spune ea, e atât de adânc încât degetul mare îi intră în el până la primul nod şi nu e sigură dacă să aibă sau nu încredere într-un bărbat cu sprâncene ondulate. În gura lui, simte gustul fierului de spadă şi al cuielor cu care a fost răstignit Isus, iar în sămânţă, marea. Loburile urechilor le simte precum catifeaua, iar penisul lui, atunci când se întăreşte, este catifelat că măciulia unei ciuperci. E unic, iar felul în care ea îl iubeşte e unic, deprins de la el şi

nu de la alţi bărbaţi.

Este uşurat că ea nu a fost aici pentru a asista la înfrângerea lui din această după-amiază, deşi nu a fost aruncat de pe cal şi a reuşit să devieze grosul loviturii, întorcând capul calului său în momentul în care lancea oponentului s-a ciocnit de scutul lui, iar şocul i-a străbătut întregul braţ, umărul şi falca, erupându-i mai jos de ochiul stâng. Era plecată undeva prin castel, cu Freya şi cu croitoreasa din Rouen, făcând ultimele retuşuri la rochia pentru ospăţul din acea seară. Se bucură măcar de asta, consolare pentru două lănci rupte şi mândria sa rănită. Iar celălalt bărbat este ceea ce s-ar numi un profesionist, călătorind de-a lungul şi de-a latul Europei, de la o întrecere la alta, câştigându-şi traiul din premiile pe care şi le adjudecă. Scutierul său a vizitat deja cortul lui Odo ca să ceară un cal, un scut şi o pungă cu bani pentru a înlocui lăncile frânte. Tresărind atunci când Osbern îi trage mâneca de cămaşă înapoi peste braţ, se întreabă ce fel de partener de dans va reuşi să fie. Oricum, tot mai bun decât Mortain, fratele său, ori Curthose, nepotul lui grăsun.

— Va fi acolo şi regele? îl întrebase ea, încercând gânditoare între degete bucata de mătase galbenă precum ciuboţica-cucului.

— Lui William nu-i prea place să benchetuiască. Dar mi-a trimis un dar, o „Viaţă a Sfântului Odo” cu trei noi miracole.

A fost bucuros că ea era prea absorbită să examineze stofa pentru a-i observa expresia.

În timp ce Osbern îl ajută să-şi îmbrace restul hainelor, aude voci ridicate în afara cortului. *Încă un bărbat doborât*, se gândeşte cu mâhnire, deşi englezii nu sunt de obicei un public atât de generos, arătându-se interesaţi mai degrabă de vânzătorii de plăcinte şi de acrobaţii care fac jonglerii în arenă, între confruntări, decât de cavalerii din turnir. Ei bine, la ce te poţi aştepta de la un popor care nu luptă călare şi se foloseşte de topoare ca o şleahtă de şerbi, care crede că jocul cu mingea e un joc pentru domni? Apoi, brusc, agitaţia se apropie, pielea tăbăcită atârnată la intrarea în cort tremurând ca lovită de cineva care se împleticeşte înainte de a-şi recăpăta echilibrul şi de a se îndepărta.

Trăgându-şi cuţitul din cingătoarea pe care Osbern tocmai e pe cale să i-o lege în jurul şoldurilor, Odo face un pas şi dă la o parte pielea tăbăcită cu o singură mişcare rapidă. Ajunge faţă în faţă cu un bărbat la fel de înalt ca el, ai cărui ochi verzi ciudaţi, lăptoşi şi luminoşi ca emailul peste foiţa de argint, sunt năucitor de familiari. Deşi lat în umeri, bărbatul este sfrijit, o victimă uşoară pentru cei doi străjeri care stau cu lăncile lungi încrucişate pentru a-i bara intrarea. E saxon, după ten şi mustaţa nisipie.

— Cine eşti, omule? Cum ai ajuns aici? întreabă Odo în engleză.

— Domnul te priveşte, normandule!

— Nu prin ochii tăi, aş zice, îi răspunde Odo cu o încredere pe care nu o simte, uitându-se cercetător la mantia lungă a străinului, făcută din piei de miel atât de albe, încât par să aibă o strălucire ce vine dinăuntru, scânteierile stindardelor care flutură în jurul terenului de întrecere părând sărăcăcioase prin comparaţie cu ele. Faceţi-i vânt, le spune străjerilor, apoi prezentaţi-vă la comandantul vostru pentru a fi biciuiţi şi spuneţi-i să-mi trimită apărători mai destoinici.

Intrusul se zbate, împingând cu pieptul lăncile încrucişate. Este mai puternic decât lasă să se vadă. Odo îşi ridică pumnalul la gâtul bărbatului.

— Să nu crezi că nu-l voi folosi, îl avertizează şi, când bărbatul se îndreaptă de spate şi ridică braţele într-un gest de predare, coboară vârful, aproape ca o mângâiere, pe deasupra claviculei, despicându-i cămaşa jerpelită.

Se îneacă, aproape că scapă cuţitul. Mirosul este oribil, ca de carne putrezită. Pumnalul a despicat nu numai cămaşa, ci şi bandajele murdare făcute ghemotoc dedesubt. Pieptul bărbatului este tot o cicatrice, vârtejuri şi rotocoale precum contururile de pe o hartă, purpurii şi roşii, unele dintre ele slobozind un puroi gros şi galben. Lăncierii se trag înapoi dezgustaţi, în timp ce Osbern, ameninţător ca şi cum acesta i-ar fi felul obişnuit, vine lângă stăpânul său, aruncându-şi cuţitul dintr-o mână în alta.

— Nu-ţi fie milă de mine, normandule! rânjeşte dispreţuitor intrusul. Nimic nu-mi mai poate face rău. Am fost mort, însă am înviat.

— Sfinte Dumnezeule din ceruri!

Odo îşi face cruce cu mâna stângă, iar lumina aspră a soarelui de iarnă, care pătrunde prin deschizătura cortului, se răsfrânge în ametistul său.

— Crezi că sfinţenia sălăşluieşte într-o piatră, preotule?

Răni de săgeţi, îşi dă el seama, începând să înţeleagă. Îi zâmbeşte saxonului, încercând să pară cât mai umil.

— După cum spune sfântul, zice recurgând la latină, „de când lumea a luat fiinţă, viaţa i-a trădat pe aceia care şi-au pus speranţele în ea”.

— Atunci mă cunoşti, normandule. Nu lăsa garda jos, mă vei mai întâlni!

Şi până ca vreunul dintre ei să-şi dea seama, dispăre înghiţit de mulţimea care se închide în urma lui, ca şi cum n-ar fi existat niciodată.

— Arăţi foarte palid, îi şopteşte Agatha când Odo îşi ia în primire locul de lângă ea pentru restul întrecerii. Unde ai fost? Ce ţi-a luat atât de mult? Chiar eşti rănit? La vârsta ta, ar trebui să renunţi la asta.

— Rănile au trebuit oblojite şi nu, nu sunt grave, dar da, ar trebui să renunţ, încetează să mă mai cicăleşti şi spune-mi ce am ratat. Mi-a aţinut calea un predicator de pripas dându-se drept Sf. Sebastian.

Ultima confruntare călare fusese cea la care participase şi el, iar acum trecuseră la lupta corp la corp; englezii, observă el aruncând o privire acolo unde femeile Agathei stau ca un şir de coţofene, sunt mai atenţi acum.

— Sf. Sebastian? se interesează Agatha. Ce bizar! Nu ai pierdut prea multe. Ultima pereche s-a luptat cu ghioagele. Plictisitor, numai forţă brută, îndemânare deloc. Sf. Sebastian a fost probabil mai distractiv. Duelul ăsta e mai bun, deşi balanţa atârnă clar într-o parte. Îl vezi pe cel din dreapta, în piele şi zale? Ţine ghioaga cu desăvârşire greşit. Va obosi repede.

El râde, apoi îşi ţine răsuflarea când umărul începe să-l doară din cauza mişcărilor.

— Ar fi trebuit să fii bărbat, Agatha!

— Da.

Ea continuă să îi privească pe cei doi bărbaţi luptându-se, însă nu vede altceva decât o ceaţă, tăişuri lucitoare, nori de

praf, câteva icnete şi zăngănitul fără remuşcări al fierului pe fier, ca şi cum ar fi condamnată să stea într-o faurărie întreagă zi. Ce larmă trebuie să fie pe un câmp de bătălie, se gândeşte ea, furând o privire cu coada ochiului înspre Odo. El a aflat, bineînţeles. A vorbit cu preotul. Sunt atât de multe lucruri despre care nu pot vorbi, însă el ar trebui să înţeleagă.

— Mă gândeam, zice el, că aş putea aranja o căsătorie pentru Margaret, odată ce tapiseria e isprăvită.

— Broderie, sâsâie Agatha. De câte ori e nevoie să-ţi spun?

Bărbatul care nu ştie să ţină bine arma se împiedică şi cade în genunchi. Un chiot aspru se ridică din piepturile mulţimii. Odo se plesneşte de trei sau patru ori peste coapsă în semn de apreciere, apoi, în acompaniamentul exclamaţiilor entuziaste, bărbatul se străduieşte să se ridice din nou, iar lupta reîncepe.

— Am putea paria pe luptă, nu vrei? Nu sunt sigur că-ţi împărtăşesc părerea.

— Zău, Odo, nu te cufunzi destul în păcat luând parte la toate astea? Trebuie să mai şi pariezi?

— Doar mă cunoşti, dă el din umeri. În orice caz, ce crezi? E vorba de scutierul meu, Guerin. Are un viitor frumos în faţă. Nişte pământ în Cotentin, suficient cât să o ţină şi pe sora schiloadă. Iar el nu-şi poate lua ochii de la ea.

A ghicit. Cine altcineva să fi fost? Judith, cu capul plini de fumuri? Emma, cu convulsiile ei? Nebuna, infirma Alwys? Gytha? Aceasta e metoda lui, să înşele şi să întărâte. Deodată, îşi aminteşte o întâmplare petrecută cu mult înainte de Bec sau Sf. Iustina, când el venise tiptil în spatele ei şi o împinsese în şanţul cu apă de la Conteville.

Apoi, bineînţeles, se aruncase după ea pentru a o scoate la suprafaţă şi o convinsese pe mama să nu o bată fiindcă îşi distrusese hainele.

— Va fi familia lui de acord? Va fi a ei?

— Tatăl ei îmi e vasal şi aş îndrăzni să spun că va fi uşurat să scape de o fată care va fi împlinit cu mult peste douăzeci de ani şi de o alta care nu e bună de nimic. Cât despre familia lui, sunt sigur că Margaret aduce o zestre

frumuşică. Suficient de frumuşică încât să-i facă să se gândească la ea ca şi cum ar fi propria mea fiică.

— Va aştepta Guerin?

— Nu poate să se căsătorească înainte de fi uns cavaler, iar asta nu se va întâmpla decât peste cel puţin un an. Nu are nici măcar şaisprezece primăveri.

Vârstă la care, Odo era deja episcop de trei ani. Ce noroc are Guerin să nu hotărască William de Normandia în numele lui.

Privirea lui Odo este provocatoare. Nu e nicio şansă de scăpare, îi spune Agathei. Ea se luptă să-şi păstreze zâmbetul pe chip până ce o dor muşchii. Mulţimea se animă când bărbatul cu priză defectuoasă îl pocneşte decisiv pe adversar cu lama spadei peste gât, răsturnându-l la pământ crăcănat. Cum acesta nu face nicio mişcare, doi dintre servitorii lui vin în fugă dintre corturile îngrămădite lângă capătul arenei, pentru a-l târî de pe câmpul de luptă. Fiecare îl prinde de câte o gleznă; capul bărbatului se loveşte de pietre şi de moviliţele de iarbă. Învingătorul se înclină în direcţia platformei ridicate, unde Odo şi Agatha stau lângă Hamo, familia lui şi oaspeţii veniţi pentru aniversarea lui Odo.

— Va trebui să mă scuzi, spune Agatha încercând să se ridice, însă el o opreşte, aşezându-şi ferm mâna peste a ei, acolo unde o sprijinise de bancă pentru a se ridica.

— Fără lucru astăzi. O interzic.

Ea oftează, iar el slăbeşte strânsoarea şi-şi masează umărul.

— De ce n-ai venit la mine?

— Pentru că tu erai în Ely. Sau mort, din câte puteam să ştiu eu. Pentru că... ei bine, care ar fi scopul să mă confesez ţie?

— Sunt preot.

— Şi înglodat în păcat până la gât.

— Nu suntem cu toţii?

— Ştii ce vreau să spun. Spune-mi, când te-ai spovedit ultima oară?

Patru bărbaţi intră în arenă, doi înarmaţi cu spade şi doi cu straniile topoare cu două capete pe care unii englezi le preferă.

— Se va lăsa cu sânge, zice el, apoi se întoarce brusc pentru a o privi, drept în faţă, cu ochii larg deschişi. O iubesc. Nu e un păcat.

— Totuşi, dacă eu iubesc, este păcat? Deşi nu am atins-o niciodată pe fată nici cu un deget, nici măcar nu i-am vorbit, mă rog, nu cu vorbe pe care ea le-ar înţelege, oricum. Pe când tu...

— Ştii că nu există comparaţie. Iubirea dintre bărbaţi şi femei este menită procreării.

— Preoţii sunt meniţi să-l iubească pe Dumnezeu.

— Ea este... felul meu de a-l iubi pe Domnul.

— Atunci poate ar trebui să iei în considerare să părăseşti Biserica. Dacă William te va lăsa, bineînţeles.

E de neînchipuit. Trimis la şcoala lui Lanfranc de la Bec pe când avea unsprezece ani, de-abia îşi poate aminti acea vreme când viaţa nu îi era păstorită de ore canonice, posturi, sărbători, reguli privind îmbrăcămintea şi conduita, taine. Chiar şi încălcându-le, le onorează. Chiar şi în lecturile lui din filosofi clasici, caută frânturi din Unul Adevăratul Dumnezeu, Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh. În afara Bisericii nu poate fi iubire.

Ochii Gythei urmăresc în oglindă lumina lumânărilor, cum se întrerupe şi se revarsă asupra părului sticlos al Freyei, după care se reflectă iar. Nu e încă pregătită să se privească pe ea însăşi. Întinde un braţ înainte, pentru a admira felul în care mâneca galbenă, lată, cade înapoi pentru a-i da la iveală cămaşa de piele verde-smarald strânsă pe corp. Întoarce mâna, moale şi albă de la băile în lapte şi uleiuri parfumate, ca şi cum aparţine altcuiva, apoi îşi netezeşte cu ea rochia, acolo unde îi îmbrăţişează stomacul ca o a doua piele, cu fusta înfoiată pe care Freya i-o va lega în jurul şoldurilor cu brâul împodobit cu topaze spanioleşti şi cu perle de apă dulce. Atât de multă mătase, atât de multe pietre preţioase. Se uită în oglindă, pe deasupra reflecţiei umărului ei, la condurii din satin verde, brodaţi cu perle şi cu fir de aur, aliniaţi sub un scaun precum doi soldaţi în miniatură aşteptând ordinele de luptă, *lalpaşi,* se gândeşte ea chicotind.

— Doar uită-te la dumneata, domniţă, zice Freya, aplecându-se pentru a trece brâul în jurul corpului Gythei,

de ce râdeţi?

Gytha îşi înghite râsul şi-şi lăsă ochii să se îndepărteze încet de la încălţări până ce se întâlnesc cu ei înşişi, argintii, tulburi ca şi cum ar plânge, privind-o de pe suprafaţa şlefuită a oglinzii. *Unde mă aflu,* se întreabă ea, *unde mă aflu?* Cine este această femeie cu aur în păr şi ochi de sirenă? Se caută pe ea multă vreme, până ce Freya îi închide catarama brâului, îi aranjează bascul în aşa fel încât brocartul generos de dedesubt să iasă în evidenţă şi îi strânge decolteul pentru ca sânii şi umerii să arate mai bine.

Se caută pe ea însăşi până ce Freya începe să arunce priviri neliniştite către uşa care face legătura între încăperea lui Odo, transformată pentru această seară în camera de îmbrăcat a Gythei, şi salonul de iarnă unde el trebuie că o aşteaptă deja. Dar sunt atât de multe Gytha. Printre picioarele adulţilor, trage cu ochiul fetiţa care creşte cu stridii şi fierturi de capete de peşte, care cunoaşte estuarul negru-argintiu şi poveşti despre prinţi celtici mistuiţi de pasiunile lor pentru zâne, cu prinţese din visuri, cu vrăjitoare cu piele de fecioară şi isteţime ascuţită precum colţii de rechin. Iat-o pe mireasa care are cunună de iederă şi boboci de migdal, purtată până la casa mirelui pe umerii tinerilor înalţi care, până mai ieri, erau nişte băieţandri alături de care obişnuia să sape după viermi; şi aici e tânăra soţie, de bună-credinţă, muncitoare, stânjenită şi dezamăgită în braţele soţului ei. Mama, la care nu se va uita, nici la stafiile ale căror mânuţe se agaţă de fustele ei. Aici este sora de mănăstire care îşi coase lacrimile în acoperământurile de altar, iar aici este ea, nu Freya, care o îmbracă pe stăpâna ei cu dragoste, fără să se grăbească, schimbând în oglinzi priviri încărcate de sensuri, în timp ce stăpânul aşteaptă în camera de alături. Târfa; în mod ironic, unica dată din întreaga ei viaţă când a dormit singură în cămăruţa cu perdea. Şi înapoi, şi înainte, către femeia întunecată din visul lui Odo. Toate acestea sunt ea, motivul pentru care reflexia ei tremură şi se estompează ca şi cum s-ar privi înecându-se. Ea este visul lui Odo.

Se întoarce de la oglindă, traversează camera până la condurii care o aşteaptă sub scaun şi îşi încalţă picioarele

îmbrăcate în ciorapi de mătase.

— Sunt gata? o întreabă pe Freya.

Privirea acesteia e atentă şi critică. Face un pas şi îi mai potriveşte puţin vălul, o urzeală fină de aur dedesubtul căreia părul Gythei atârnă într-o singură cosiţă groasă, apoi dă din cap cu satisfacţie.

— Să-i spun Domniei Sale că poate intra, da?

— Nu, încă un minut.

A observat, printre hainele ei de zi împăturite pe un scaun, pachetul subţire legat cu fundă roşie.

— Trebuie să ascund cămila, zice ea. Freya, poţi să o duci în iatac şi... să o strecori sub perna mea? Perna mea? se gândeşte apoi.

Dar Freya, luând pachetul, nu bagă de seamă.

Gytha e scuturată de frisoane. În ciuda focului, a covoarelor suplimentare şi a ţesăturilor groase de la ferestre, încăperea, cu ferestrele ei largi, cu vedere spre zidurile romane şi ţinutul de la miazăzi, e străbătută de curent, iar ea e obişnuită să poarte doar lână. Ştie că mătasea ţine cald, însă cumva nu lasă impresia că ar face-o; dimpotrivă, rochia parcă ar atârna încă pe manechinul croitoresei sau poate că trupul ei nu are căldură pe care materialul s-o absoarbă. Cu o senzaţie ameţitoare de irealitate, vede cum se deschide uşa dinspre salonul de iarnă şi intră Odo, radiind în catifea verde ca tisa, brodată cu scene de vânătoare cu suficient fir aurit, nestemate şi perle cât să împodobească efigia unui sfânt dintr-o catedrală. El îi ia mâinile şi i le întinde în lături, măsurând-o din priviri.

Possessio mea.

— Fă o piruetă, spune el, lăsându-i liberă o mână şi învârtind-o de cealaltă ca şi cum ar dansa. Eşti fără tăgadă frumoasă. Am ceva pentru tine.

Eliberându-i şi cealaltă mână, caută în mâneca strânsă a tunicii unde, observă ea acum, stă ascuns ceva, un talmeş-balmeş de margini dure care boţesc ţesătura. Când el trage, un şarpe strălucitor se descolăceşte de pe mâneca lui şi se face ghem din nou în palma sa.

— Am auzit de îmblânzitori de şerpi, spune ea, mistici care pot supune şerpii cu muzică.

— Şi avea Harold Godwinson, râde el, unul dintre aceşti miraculoşi oameni?

— Din fericire, nu. Cred că n-aş fi avut încredere în aşa ceva.

— Aşadar nu trebuie să-mi fac griji că darul meu nu este un îmblânzitor de şerpi?

— Un dar, stăpâne? Cu siguranţă, noi ar trebui să vă dăruim în seara asta.

— Tu o faci, Gytha, ştii doar. Păşeşte spre ea. În fiecare zi.

— Te rog, stăpâne! O să roşesc.

Odo a ridicat şarpele strălucitor şi întinde mâinile ca să i-l prindă la gât.

— Ia aminte la văl, îl admonestează ea. Freya l-a aranjat nici nu mai ştiu de câte ori.

— Un îmblânzitor de şerpi ar fi fost mai original, spune el, însă, pe de altă parte, cei care iubesc nu sunt foarte originali, nu-i aşa? Par a fi atât de puţine feluri de a-ţi arăta dragostea. Aşa că spunem „te iubesc” şi ne dăruim ornamente care să ne lege.

Ea nu spune nimic când se întoarce pentru a se minuna de colierul de smaralde şi de diamante, al cărui foc rece arde în oglinda de argint, fiindcă nu are cuvinte pentru a descrie senzaţia pe care i-o dă o asemenea bijuterie pe piele. Se va coroda în saramura pentru sărarea peştilor sau îi vor fi luminile stinse de glod? O va strânge de beregată? Vrea să ridice mâna să-l atingă, însă degetele ei le întâlnesc pe ale lui, alunecând de pe colier de-a lungul umărului.

— Ştii pentru ce sunt bune smaraldele? întreabă el. Pentru noroc în viaţă şi statornicie în iubire. Sunt pietrele lui Venus.

— Ah, acea sfântă grozavă! îl tachinează ea.

— După cum ştii, încerc să mă deprind cu mulţimea sfinţilor voştri, adaugă el şi îi strânge delicat degetele. Aurul a fost scos din galeriile din Ţara Galilor. M-am gândit că vei aprecia asta.

Poate, dacă nu uită această informaţie, colierul va ajunge să pară că este al ei.

Acesta este un coşmar, un vis al excesului de soiul celor cărora le-ai putea cădea victimă dacă mergi la culcare

lihnit. E prea mult din toate, nu există nicio bucăţică de pânză albită întinsă pe masa notabilităţilor pe care să nu fie un fel de mâncare. Pulpe de căprioară marinate în vin roşu şi cuişoare, păsări umplute cu alte păsări de-ţi lasă gura apă, începând cu lebede şi dropii, sfârşind cu ortolani şi prepeliţe, picioare de veveriţă prăjite în untură dulce şi pateuri de păsări cântătoare încoronate cu minuscule ciocuri aurite. E carne de mistreţ şi de iepure domesticit ţinut în cuştile din bucătărie, hrănit cu ierburi şi grăunţe. Alături, vezi feluri de fasole verde în smântână şi păstarnac fiert cu şofran, smochinele şi caisele uscate din Aquitania sunt spălate cu vin muscat dulce din Provenţa. Totul este servit pe farfurii de aur şi argint, în afară de brânzeturi, care sunt etalate pe platouri de marmură atât de grele, încât a fost nevoie de şase mici paji îmbrăcaţi în livreaua lui Odo ca să le care în sală. Pietrele preţioase cu care sunt decorate cupele de vin fac şugubăţ cu ochiul în lumina a sute de lumânări din ceară de albine, toate verzi şi aurii.

Şi unde este Odo? Gytha simte că îi e rău. Pielea îi e lipicioasă sub straturile de mătase, sudoarea i se scurge pe coaste şi printre sâni. Se întreabă, încercând să numere săptămânile, dacă este pe punctul de a începe să sângereze din nou sau dacă, Doamne fereşte... Nu, să uite de asta, e mult prea devreme pentru a-şi da seama.

Robert de Mortain, aşezat la dreapta ei, nu pregetă să se aplece spre ea la cea mai mică ocazie, râgâindu-i în faţă vin stătut, rânjind în aşa fel încât ea poate vedea bucăţelele de carne prinse între dinţii lui. Lângă el, soţia lui slabă şi cu expresie acră e absorbită de sarcina de a-şi vârî pe gât un băţ ca să vomite. Episcopul Geoffrey de Coutances, de cealaltă parte a scaunului liber al lui Odo, o desfătă cu relatări despre performanţelor sexuale ale taurilor săi cei mai de seamă. Fără îndoială, consideră că e o conversaţie frumoasă pentru o ibovnică. Lângă el e aşezată sora Jean, însă Gytha nu-i poate prinde privirea, silueta ei suplă şi dreaptă fiind cu desăvârşire ascunsă de dimensiunile generoase ale lui Coutances. De fiecare dată când îi zâmbeşte contesei Mărie, aceasta îşi înclină bărbia vicleană şi se uită în altă parte, aşa că renunţă să o mai facă.

El a zis că nu va lipsi mult, că voia doar să schimbe iute

câteva cuvinte între patru ochi cu Thomas de York, de vreme ce acesta s-a întors de puţină vreme din Roma, unde a fost cu Lanfranc pentru a primi paliul din mâinile Sfintelui Părinte însuşi. Îi muşcase lobul urechii cu delicateţe şi plecase afară. Acum câteva ore, i se pare ei.

— ... a încălecat-o pe juninca din Charente de cinci ori, între *sexta* şi vecernie, zice Coutances.

— Ia spune-mi, draga mea, rosteşte Mortain, aproape scăpând din mână ouăle de prepeliţă în decolteul ei, despre această ţesătură a lui Odo. Sunt şi eu reprezentat acolo?

Frumoasa ei rochie. Îi vine să izbucnească în plâns.

— Sunteţi, lordul meu, de două ori, dacă îmi amintesc bine.

— Şi m-ai făcut un mare erou?

Ceea ce i-ar face realmente plăcere ar fi să se urce pe masă, să bată din picior cu putere şi să le spună tuturor să plece.

— Trebuie să-l întrebaţi pe lordul Odo dacă vă permite s-o vedeţi. Cine sunt eu să deosebesc eroii de ceilalţi?

— Pe cinstea mea, nu e de mirare că te place atât de mult, vorbeşti chiar ca el.

Ea dă din cap, zâmbeşte şi îşi pironeşte privirea la capătul îndepărtat al sălii, acolo unde sunt aşezate femeile, o pată alinătoare de gri şi de alb, de-abia vizibilă pe deasupra pădurii de lumini. Dacă ar putea să meargă la ele, să se piardă printre ele ca un peşte pe fundul apei, găsindu-şi adăpost în nisip, mamă şi apa tulbure. Însă e prizonieră până mesele vor fi ridicate pentru dans, iar asta nu se va întâmpla până când Odo nu o porunceşte. Este o libelulă în plasa lui.

— Uitaţi-vă doar la mânecile alea! spune Judith. Aţi văzut vreodată ceva care să le semene? Şi sunt doar din mătase, nu-i aşa? Nu am văzut niciodată o rochie de mătase până acum. De două ori greutatea ei în argint, atât costă mătasea, ştiaţi?

— Arată ca o adevărată doamnă, remarcă Margaret gânditoare, amintindu-şi vorbele ciudate pe care Gytha obişnuia să le arunce în legătură cu regele Harold. Mereu m-am gândit că e ceva în privinţa ei, vreun motiv pentru care nu ne-a spus niciodată nimic despre ea. Mă întreb...

— Ah, să aud şi să nu cred! Trage o mantie de mătase peste o scroafa, iar voi, femeile, o s-o numiţi doamnă. Ştiţi foarte bine de ce doamna noastră Gytha şi-a ţinut secretă fosta viaţă şi mai bine v-aţi gândi puţin la ce a făcut pentru a avea o rochie ca asta.

Însă ce a făcut Gytha sau ce fac ea şi lordul Odo este o sursă de fascinaţie, mai degrabă decât de repulsie, pentru Margaret, un tablou înceţoşat, întrezărit prin mai multe văluri, o goliciune fără trăsături distincte, sărutări lungi şi caste. Tânjeşte după un iubit al ei, nu scutierul Guerin, cu mâinile sale nepricepute şi sărutări care îi dau senzaţia că e linsă de un câine afectuos, nici ca lordul Odo, bineînţeles. În curând va fi bătrân şi arată ca şi cum ar pune ceva osânză pe el dacă nu şi-ar petrece atât de mult timp vânând şi întrecându-se în turniruri ori luptându-se în războaie, iar ea n-ar putea niciodată face dragoste cu un om cu tonsură. Se întreabă dacă nu cumva Biserica le cere servitorilor ei să-şi radă creştetul ca să devină mai puţin atrăgători pentru femei şi astfel să evite a fi o ţintă pentru tentaţii. În seara aceasta, însă, la lumina mai multor lumânări decât stelele de pe cer, ghiftuit cu mâncare şi vin neîndoit cu apă, contele, în tunica lui scurtă care îi scoate în evidenţă picioarele lungi, îi pare a fi un prinţ demn de prinţesa lui.

— Ah, nu fi amărâtă, Judith! Cred că sunt norocoşi să se iubesc în felul ăsta.

— Iubirea, dacă aşa vrei să-i spui, nu face apa să dea în clocot. Nu a făcut-o niciodată. Nu poate dăinui. El e un cuceritor, contele, rece ca un mort, aş spune eu. N-aş vrea să mă aflu în locul Gythei.

— Ei bine, nici nu te afli, nu-i aşa? îi dă replica Margaret chicotind, nu puţin satisfăcută de isteţimea şi rafinamentul ei.

Agatha se simte ruptă în două. O jumătate e numai urechi, ascultându-l grav pe bărbatul din stânga ei, intendentul uneia dintre moşiile lui Odo din Essex, plângându-se că nu poate s-o convingă pe soţia lui să vină în Anglia de teamă că se va îneca în Canalul Mânecii, iar o jumătate, doar ochi, străduindu-se să vadă până în capătul îndepărtat al sălii unde stă aşezată Margaret. E mai uşor acum, după ce ultima carcasă a fost ridicată din frigare şi

focului din mijlocul încăperii îi este permis să se stingă pentru ca petrecăreţii să nu se ardă în timp ce dansează. Poate că e cald; sudoarea îi înţeapă scalpul pe sub vălul strâns pe cap, făcând-o să se întreb dacă va trebui să-şi taie părul iarăşi anul acesta. Poate, se gândeşte ea, cu un junghi ascuţit de speranţă ori dezolare, o va pune pe Margaret să i-l tundă.

Iată-l acolo pe băiatul numit Guerin, aşezat de partea cealaltă a femeilor, aplecându-se cu toată fiinţa peste scândură, cu braţele odihnindu-i-se de fiecare parte a farfuriei, cu degetele întinse către Margaret. Ea nu trebuie decât să-şi ridice pocalul ca să-i atingă uşor vârfurile cu dosul palmei. În timp ce se uită, Emma are una dintre convulsiile ei, răsturnând un pocal cu vin şi trimiţându-i conţinutul într-un şuvoi peste scândură pentru a-i îmbiba manşetele lui Guerin. El se trage repede înapoi, râzând, în timp ce Margaret sare în picioare, îl apucă de un braţ, iar apoi de celălalt şi le tamponează cu fusta ei.

— Ce sugestie aveţi, soră? întreabă bărbatul din Essex. Să înoate?

— Rugăciuni adresate Sfântului Elmo. El e sfântul patron al marinarilor.

Sânii plini şi rotunzi ai lui Margaret se leagănă în faţa lui Guerin. Pe gât i se răspândeşte o erupţie stacojie precum băltoaca de vin care se întinde pe masă. Ochii Agathei încep brusc să-i joace feste. Poate vedea pe sub masă, un crâmpei din pielea catifelată a lui Margaret între jartiere şi tivul ridicat al fustei, grămăjoară tare din vintrea băiatului. I se strânge stomacul. Împinge farfuria deoparte, legănându-se uşor în faţă în timp ce o face, zărind-o pentru o clipă pe Gytha lângă trupeşul Geoffrey de Coutances. Ochii li se întâlnesc. Acum ştii, îi spune Agatha din ochi, acum ştii cu adevărat ce înseamnă să depinzi de Odo. Apoi, atenţia le este atrasă de contesa de Mortain care vomită peste un copoi ce rodea oase la picioarele ei. Contesa zâmbeşte. Gytha pare uşurată, în timp ce Robert îşi toarnă încă un pahar. *Merită pe cineva mai bun,* se gândeşte Agatha, *William îi datorează mai mult decât atât.* Lui nu i-ar trece prin minte să îi ceară ceva lui William, aşa că va vorbi cu Odo. Astă-seară, de îndată ce el se întoarce. Nu va privi

înspre Margaret şi nici nu se va gândi la ea, cel puţin nu înainte de a fi singură în camera ei, cu flagelul care s-o consoleze.

Odo îşi ridică privirea către luna albă, vălurită de aburul respiraţiei sale, stelele sclipind pe un cer cu desăvârşire limpede, de culoarea ochilor ibovnicei lui. Deşi a mâncat puţin, simte că stă să plesnească de bucurie. Totul se aranjează cum şi-a dorit el. Pe biroul său este o misivă de la John, scrisă de mâna grijulie şi ezitantă a unui şcolar, în care poate întrevedea iţindu-se urme ale propriului său stil. John îi povesteşte cum se desfătă cu spiritul lui Horaţiu şi cât de mult admiră înţelepciunea stoică a lui Cicero; a dat peste un manuscris al „Cântecului lui Roland” în biblioteca de la şcoala lui şi se întreabă dacă e adevărat că unchiul său, regele, i-a ordonat menestrelului să le cânte trupelor înainte de a se arunca în bătălia de pe coama Senlac? Ah, da, sărmanul bărbat a reuşit să rostească vreo două strofe, înainte ca o săgeată să-l lovească în gât. William a simţit că a avut efectul scontat asupra moralului. Dar nu-i va spune asta lui John.

Thomas e agitat. Odo îşi dă seama după felul în care face pipi în jeturi brutale şi sacadate, în aşa fel încât încă se mai chinuie câteva minute după ce Odo însuşi a terminat şi şi-a rearanjat hainele. Odo a aflat cum au mers lucrurile la Roma; are un bărbat cu minte iute în Vatican, un secretar minor în slujba vicecancelarului papal, bine poziţionat pentru a lua aminte la ce se întâmplă şi a rămâne totuşi neobservat. Este mulţumit de rezultat, deşi nu se întâmplă nimic rău dacă-l mai ţine o vreme pe jar pe Thomas, pentru a-i reaminti cine deţine puterea în relaţia dintre ei.

— Ei bine, Tom, spune el în timp ce Thomas reuşeşte într-un final să-şi termine treaba, netezindu-şi apoi noua sutană purpurie. Este dintr-o lână foarte fină, respectând la limită regulile generoase pentru cler, o chestiune măruntă în ochii lui Odo, însă el nu lasă nimic să-i scape. Vrei să faci alături de mine câţiva paşi? întreabă el.

— Cum doreşte Preasfinţia Voastră!

— Te rog, Thomas, fii mai puţin formal! Nu suntem în conciliu în seara asta şi, pe lângă asta, eşti arhiepiscop acum.

— Nu încă uns, Preasfinţia Voastră, îşi drege Thomas glasul, mai degrabă un horcăit.

Odo nu spune nimic. E linişte aici, după hărmălaia conversaţiei din sala mare, nu se aude niciun sunet în afara fluieratului de vânătoare al unei strigi şi de ocazionalii paşi ori de murmurele schimbate de străjile de pe zidul roman. Îl ia pe Thomas de braţ şi îl conduce către zid, a cărui cremene sclipeşte precum solzii peştilor în lumina lunii. Îl simte pe Thomas tremurând.

— Pari agitat, Thomas.

În voce i se citeşte grija.

— De ce ai fi? Ştii ceva ce eu nu ştiu?

— Mă îndoiesc.

— Şi bine faci. Consider că e de datoria mea să ştiu totul. Iar ce nu ştiu şi numi atrage atenţia înseamnă că este lipsit de importanţă. Mă înţelegi, Thomas?

— Nu sunt convins.

Merg de-a lungul parapetului, Odo schimbând câte o vorbă cu fiecare dintre străjeri. Thomas se opreşte când Odo urcă pe una dintre treptele arcaşilor şi rămâne acolo, cu braţele sprijinite de parapet, privind în beznă. Un vânt moale bate dinspre răsărit, mirosind a chiciură şi a mare. Nicio lumină nu se poate vedea în afara zidurilor oraşului; niciun sunet nu ajunge la el în afara respiraţiei vântului şi a câte unui hohot de râs brusc când străjerii schimbă vreo glumă.

— Fii alături de mine, spune el, schimbându-şi poziţia pentru a-i face loc lui Thomas. Acolo, după colina aceea, continuă Odo arătând spre stânga, este biserica Sf. Martin, unde binecuvântatul Augustin s-a oprit să se roage înainte de a intra în oraş pentru a-şi începe slujba în faţa anglilor. Aproape cinci sute de ani mai târziu, încă mai sunt atâtea de făcut pentru creştinii din acest ţinut.

Zâmbeşte călduros spre profilul lui Thomas, în timp ce acesta îşi mijeşte ochii în întuneric, deşi mintea i se luptă cu imaginile în care apar Odin şi Sleipnir—, sânge şi pene, noroi care respiră şi un bărbat cu ochi uscaţi, însă cu răni supurânde.

— Iar eu şi cu tine, fraţi întru Hristos, reia Odo, semeni buni într-un loc venetic, prieteni vechi, suntem în pericol de

a nu ne înţelege din cauza unor vorbe.

Thomas se foieşte stânjenit.

— Voi alege să cred că ai intenţionat, în tot acest timp, să-mi spui despre jurământul tău faţă de Lanfranc, Thomas, sau poate că ai presupus că ştiam deja? N-aveai de gând să-mi ascunzi asta, nu-i aşa? Nu, bineînţeles că nu. Şi, într-adevăr, de ce ai face-o? De ce ţi-ar fi ruşine? Ai procedat bine.

— Bine, Preasfinţia Voastră? întreabă el uimit, uşurat, precaut, recunoscător.

— Bine, Thomas. Ai jurat credinţă persoanei lui Lanfranc. Nu ai supus Yorkul Canterbury-ului, nici nu te-ai legat de succesorii lui Lanfranc. El e cu mult mai în vârstă decât noi, Tom. Nu poate trăi o veşnicie. Sunt foarte mulţumit.

Îşi trece palma peste spatele lui Thomas. Chiar e foarte mulţumit, amintindu-şi conversaţia cu Lanfranc din februarie. *Ar fi o aroganţă în cel mai înalt grad să smulg un asemenea jurământ în numele persoanei mele.* Exact cuvintele lui Lanfranc.

— Mai rămâne chestiunea celor trei episcopii, Preasfinţia Voastră!

— Dar Sfântul Părinte ne trimite un legat pentru a ne călăuzi în această privinţă şi sunt sigur, când cardinalul-diacon Hubert va vedea dovezile pe care le-am pus cap la cap pentru a susţine revendicarea Yorkului, că va fi de acord cu mine că arhiepiscopul Stigand a preluat controlul asupra acestor episcopii fără nicio justificare legală. Fii pe pace, Tom, vom scăpa de Lanfranc în curând. Vino cu mine la *prima*, mâine-dimineaţă, să ne rugăm pentru călăuzirea necontenită a Domnului în chestiunile ce ni se prezintă.

— După cum doriţi, Preasfinţia Voastră!

— Vino, să mergem înăuntru acum!

În sfârşit. E doar închipuirea Gythei sau până şi lumânările par să ardă mai strălucitor când Odo revine în sală? Poate că e doar pala de aer rece care pătrunde pe uşă, risipind stratul de fum strâns sub acoperiş, poate e numai vântul care face flăcările să pâlpâie. Ochii lui o caută în timp ce bate din palme ca servitorii să cureţe mesele şi să le tragă în lături ca să facă loc pentru dans. El este ancora ei, punctul care atrage toate privirile în înghesuiala

în care se amestecă oaspeţi şi servitori, câini, muzicanţi. Un bărbat ţine în lanţ o pisică mare cu pete, care le face pe doamne să ţipe, ridicându-şi fustele şi ferindu-se din calea animalului care mârâie trecând pe lângă ele. Un cântăreţ face zgomotos gargară pentru a-şi pregăti vocea. Se simte ea însăşi ca acea pisică, exotică şi ciudată, o distracţie vremelnică. Ce este o ibovnică de episcop dacă nu o bizarerie la fel ca o femeie cu bărbă sau ca un peşte care respiră multă vreme după ce e scos din apă?

Mergând cu paşi mari prin sală spre scaunul cu spetează înaltă de lângă ea, ocolind un ciopor de paji ce se străduie să care unul dintre platourile de marmură cu brânzeturi, trecând pe lângă pisica pătată de-abia conştient de existenţa ei, pare îmbujorat şi foarte mulţumit cu sine.

— Pe ce muzică vrei să dansezi, iubito? o întreabă, luându-i mâna şi făcând o plecăciune.

Voia să îl certe pentru că a abandonat-o, însă este prea uşurată de întoarcerea lui pentru a fi mânioasă şi, pe lângă asta, este sărbătoarea sfântului lui, iar el i-a dăruit această minunată rochie şi aceste pietre care stau atât de reci pe gâtul ei, în fierbinţeala marii săli. Şi îi spune „iubito” în faţa tuturor acestor oameni de stirpe înaltă, conţi şi contese, cavaleri şi episcopi, sora Jean.

— Un dans în cerc, zice ea, de vreme ce suntem aproape de ziua Sfintei Caterina şi nu ştiu niciun dans legat de Sfântul Odo.

— Nu, nici eu nu ştiu. A fost episcop şi om de stat; bănuiesc că nu a dansat prea mult.

— Asta nu pare să te oprească pe tine, stăpâne.

— Am o parteneră atât de fermecătoare. Istoria nu consemnează ca Sf. Odo să fi fost la fel de norocos. Haide acum, să ne ridicăm sau ceilalţi vor deveni nerăbdători. *Jump at the Sun*, le strigă muzicanţilor, iar toboşarul începe să bată ritmul, în timp ce dansatorii se adună în cercuri de câte şase.

Dansează în cerc şi unii în faţa altora, câte patru şi în perechi, până ce Gytha e ameţită, sutele de flăcări ale lumânărilor contopindu-se într-o singură rază de lumină în spatele ochilor ei, picioarele arzându-i în noii conduri ca şi cum ar dansa pe cărbuni încinşi. Atunci, văzând cât e de

obosită, Odo o ridică în braţe şi o poartă până la jilţul său, unde o ţine pe genunchi cât timp toţi îl privesc pe bărbatul care pune pisica pătată să jongleze cu o minge, după care ascultă o lungă poveste despre războiul regelui Arthur împotriva împăratului Romei, în timpul căreia ea adoarme cu obrazul lipit de inima sa.

Soarele aproape a răsărit înainte ca petrecerea să se termine, iar atunci, numai pentru că Odo, tânjind după puţin timp singur cu Gytha înainte să trebuiască să meargă la *prima,* le spune să plece muzicanţilor, povestitorului, piticului, jonglerilor, bărbatului cu pisica şi celui ai cărui câini pot merge pe labele din spate, zicându-le că nu va mai fi nimeni în stare să petreacă în următoarea noapte dacă nu se odihnesc puţin. Oaspeţii înţeleg aluzia şi se fac nevăzuţi pentru a dormi, unii în sală, alţii în marele dormitor, un cuplu printre sacii de făină depozitaţi în spatele camerei cuptoarelor, unde e cald şi sunt feriţi de ochi nedoriţi. Odo le spune lui Osbern şi Freyei că nu va fi nevoie de ei. El şi Gytha vor fi fiecare servitorul trupului celuilalt.

Dar ea nu vine în braţele lui, aşa cum se aşteaptă, ci îşi pune la lucru degetele agile de brodeză, cu clemele, cataramele şi şireturile lui. Se aşază pe marginea patului, îşi scoate condurii şi începe să-şi maseze picioarele.

— M-am dezobişnuit să dansez, zice.

— Atunci trebuie să luăm măsuri. El îşi ţine braţele deschise. Vino aici, dansează cu mine acum! Muzica încă îmi răsună în cap.

— Al meu nu face decât să zvâcnească, stăpâne, zâmbeşte ea chinuit.

— Atunci, să-ţi desfac părul?

Ca răspuns, ea ridică braţele şi scoate acul cu care îi e prins vălul, apoi îşi trage cosiţa peste umărul drept şi începe s-o desfacă.

— Bun, spune el cu un oftat resemnat. Îşi încrucişează braţele la piept şi îşi sprijină greutatea de măsuţa de toaletă. Spune-mi!

— Cum ai putut să pleci şi să mă laşi?

Îşi face furioasă de lucru cu părul.

— Să te las? Ţi-am spus că trebuia să vorbesc cu

Thomas. Era important. Nu am fost plecat prea mult timp şi, cu siguranţă, fratele meu ţi-a ţinut companie.

— Ah, ar fi făcut-o, dacă n-ar fi stat lângă soţia lui. Mă dispreţuiesc, Odo. Bărbaţii cred că mă pot folosi pentru a se distra, iar femeile nu vor să-mi vorbească. Nu am ce face.

A renunţat să mai încerce să-şi despletească părul şi stă holbându-se la mâinile ei, pe care le ţine cu palmele în sus, în poală.

— Uită-te doar la mâinile mele!

Sare în picioare şi traversează camera către el, ţinându-i-le în faţa ochilor. Pot să le înmoi în lapte şi ulei de migdale până va veni sfârşitul lumii, însă mereu voi avea cicatricele astea.

Luându-i-le într-ale sale, îşi trece degetele mari delicat peste buricele ei, simţind liniile fine şi în relief pe care le-au săpat anii de lucru cu firul de aur şi de argint.

— Şi dacă nu ar fi astfel, ele nu ar fi mâinile tale, iar eu nu le-aş iubi la fel de mult. Le ridică la buze, însă ea le trage înapoi. Asta e tot ce contează pentru mine. Mă gândeam că şi tu simţi la fel. De ce ai aşteptat până acum să-mi spui toate astea?

— Nu am putut... în faţa tuturor acelor oameni. Pe lângă asta, adaugă ea îmbufnată, nu am vrut să-ţi stric petrecerea.

El o priveşte sceptic, însă nu zice nimic.

— Odo?

— Da?

— Când mergi la Curte, de Crăciun, ce se va alege de mine? Ce voi face eu? Mă voi duce să stau în atelier în rochiile mele scumpe? O să stau cuibărită în camerele astea ca vreo pasăre ciudată din Africa? Unde o să mă aşez în sală? Nu sunt castelană aici, contesa Marie e. Apoi, sora Jean trece înaintea mea. Eu cine sunt, Odo?

El ridică opaiţul şi merge cu el în salon, păşind peste Osbern înfofolit în pătura lui pe prag, şi se întorce aproape imediat cu un document sigilat în mână.

— Acesta este un titlu de proprietate, făcut pe numele tău, vezi?

Arată către numele Gythei care tronează sus, cu litera A împodobită cu arabescuri.

— E pentru conacul de la Winterbourne, din Essex. Un loc mic, cu vreo două sătuce, însă casa e comodă şi pământul de-acolo e bun. Are o turmă de oi potrivită şi o moară. Şi bănuiesc că va fi un soi de întoarcere acasă, pentru tine, deşi mă tem că nu e în apropiere de Colchester. În orice caz, m-am hotărât să ţi-l dăruiesc, ca să nu te mai gândeşti cu îngrijorare la cine trece înaintea cui şi la ce vei face cât timp eu sunt plecat. Poţi pur şi simplu... să stai în sala ta şi să-mi citeşti scrisorile de dragoste.

Râde scurt şi neruşinat.

— Intendentul de la Winterbourne e oaspetele meu aici, pentru ospăţ. Ţi-l voi prezenta mâine.

— Crezi, întreabă ea după un răstimp încremenit, că mă poţi face să devin o doamnă pur şi simplu, îmbrăcându-mă ca una? Ţine-ţi pământul! Nu mă interesează câtuşi de puţin! Nu e nimic după care să tânjesc în Essex, te asigur. Înapoiază-l bărbatului de la care l-ai luat, dacă nu mai ai ce face cu el. Ai spus că mă iubeşti aşa cum sunt.

— Asta nu are nicio legătură, spune el pe un ton pe care îl crede oficial. Nu sunt sentimental când vine vorba de pământ, Gytha. Ţi-aş fi explicat toate astea cum se cuvine mâine, însă, pentru că tu păreai atât de îngrijorată că vei fi lăsată singură aici de Crăciun, m-am gândit că te-ar putea ajuta să te liniştească.

Aşa că lasă-mă să-ţi explic acum. Eşti ibovnica mea. Toţi cei de aici ştiu asta; nu va trece mult şi o va şti întreaga ţară, regele şi curtea sa, Lanfranc. Se va şti în Normandia, Burgundia, Franţa, Anjou, Roma. Poate chiar şi în Constantinopol. Şi nu încerca să dai din umeri ca şi cum nu contează. Asta nu e modestie, e naivitate. Lumea va fi foarte interesată de tine fiindcă eşti a mea.

Face o pauză, punând actul pe măsuţa lui de toaletă şi împingându-l către ea. Dat fiind că niciunul dintre ei nu vorbeşte şi nici nu dă atenţie actului, continuă:

— Un om ca mine nu are prieteni, numai lăudători, datornici şi inamici. Aş putea fi asasinat ori ucis în luptă, iar atunci ce crezi că se va alege de tine? Ei bine, nu trebuie să-ţi spun eu, nu-i aşa? Ai văzut ce i s-a întâmplat lui Edith Gât-de-Lebădă. Şi să zicem că vom avea copii, cum le va merge lor? Întreabă-l pe William. El ştie totul despre cum e

să fii bastard fără tată. Aşa că, vezi tu, m-am hotărât să-ţi dau această proprietate pentru a-ţi asigura viitorul ţie şi copiilor mei. Sunt un om practic, Gytha. Domeniul acesta e al tău, nu ai de ales, actele deja au fost întocmite. Aş îndrăzni să spun că ţi-ar fi mai uşor să accepţi cu graţie.

— Şi... dacă nu va exista niciun copil? Atunci ce se va întâmpla?

— Crezi că te-aş vedea altfel?

— Aşa îmi spune experienţa vieţii mele de până acum şi a majorităţii femeilor. Mă aştept să mă părăseşti pentru o femeie mai tânără, cu mai multe şanse de a purta fii sănătoşi. Îşi răsuceşte părul noduri-noduri. Atunci ce se va întâmpla?

— Nu te voi părăsi.

— Cum poţi fi sigur?

— Ştii cum. Visul meu.

— A fost un vis, Odo. În cel mai bun caz, o tulburare a minţii adusă de emoţiile bătăliei.

— Ar trebui să iei visele mai în serios. Nu ştiai că insula aceasta a voastră i-a fost dezvăluită în vis lui Brutus de către zeiţa Diana care i-a vorbit despre un ţinut de dincolo de Galia, înconjurat de mare? Pentru mine, visul a fost o promisiune. Mă leagă la fel de straşnic precum ne-ar fi legat preotul mâinile cu patrafirul lui. Nu te voi părăsi niciodată, Gytha, nu pot, oricât de amarnic mă vei încerca. Iar tu mă încerci. Râde mâhnit. Pui totul la îndoială astfel. Nu poţi să fii mulţumită?

El are dreptate, Freya are dreptate, cu toţii au dreptate. Ştie foarte bine de ce Mărie şi contesa de Mortain s-au comportat cu o asemenea răceală. Sunt invidioase. Niciuna dintre ele nu era îmbrăcată în mătase, nici nu purta bijuterii atât de rafinate. Ar trebui să fie mulţumită; va încerca. Merge şi îl cuprinde în braţe, dintr-odată conştientă de cât de târziu e, de cum o dor picioarele şi îi zvâcneşte capul pe măsură ce efectele vinului se risipesc. Opaiţul bolboroseşte şi se stinge, aducându-le la cunoştinţă că noaptea aproape s-a sfârşit. Licărul zorilor se răsfrânge în amuleta lui de sticlă, în smaraldele şi diamantele ei şi nu le părăseşte ochii.

— Îmi pare rău, zice ea, limba mi-a fost mereu blestem.

Pentru următorul dar, poate că ar trebui să-mi pui zăbala cicălitoarei.

— Cred, spune el conducând-o către pat, că limba ta are suficientă altă iscusinţă pentru a face uitat cât de ascuţită e.

— Aproape că uitasem, se ridică ea brusc, după ce se afundaseră în plăpumi şi în saltele umplute cu pene. Sprijinindu-se într-un cot, cotrobăie sub perne şi scoate de acolo triumfătoare pachetul subţire prins cu funde roşii. Pentru tine! îi zice.

— Ce e asta?

Chipul lui, trudit de lipsa de somn şi de durerea de la umăr, pare deodată să se aprindă. Desface fundele şi scoate o broderie din învelitoarea ei.

— Cămila! exclamă el.

Merge la ferestre şi deschide obloanele, mişcând dintr-o parte în alta cămila, în lumina palidă, pipăind cu degetul arătător cusătura în relief.

— Ce dar perfect şi atât de minunat lucrat! Poate că ar trebui să te trimit înapoi, în camera de lucru.

— E un nimic, pe lângă smaralde şi pământul din Essex, dar nu voiam să crezi că am uitat.

— Înseamnă mult mai mult decât ele, spune el, netezind broderia peste blana de vulpe întinsă pe pat, apoi izbucneşte în râs. Fiindcă pentru mine va fi la fel de preţioasă ca micul meu Sf. Odo, deşi mult mai bine executată.

Mai târziu în acea dimineaţă, Odo oficiază o mare liturghie pentru a-şi celebra sfântul. Capela este atât de ticsită cu oaspeţii şi cu oamenii din suita lui, încât chiar şi unii dintre credincioşii cu cel mai albastru sânge sunt obligaţi să se îngrămădească în jurul uşilor, înfofoliţi în blănile lor de hermină şi samur pentru a se proteja de frigul prăfos. Stând în sacristie în timp ce diaconii îi prezintă roba, se întreabă cum va reuşi să se facă auzit şi îşi doreşte să fi fost cu Gytha, pe care a lăsat-o dormind în patul ei cald, cu obrajii încă îmbujoraţi după împăcare. Nu o va vedea până seara, deoarece bărbaţii pleacă să vâneze după Liturghie, însă Odo ar prefera să ia micul dejun cu ea şi să vorbească despre planurile de peste zi ori s-o privească pe Freya

împletindu-i părul, toate acele intimităţi casnice mărunte care au dobândit brusc însemnătate pentru el.

A intrat în capela rece, nespovedit, neras, răvăşit trupeşte şi sufleteşte. Odată ce slujba a luat sfârşit, nu şi-a putut aminti niciun cuvânt din ea şi era convins că Thomas, capelanul său, şi o mână de alte persoane prezente observaseră, dar şi mai convins era, în mod terifiant, că nu îi păsa. Rămăsese în biserică de atunci, încercând să se pregătească pentru liturghie, însă nu părea să-şi poată ţine gândurile sub control. Şi-a aruncat ochii asupra predicii fără să îmbunătăţească niciun cuvânt. Şi-a întocmit spovedania, însă era o mărturisire trunchiată şi neadecvată, enumerând numai acele gânduri, vorbe şi fapte pe care le simte a fi păcătoase, lăsând nespus tot ce face alături de Gytha. S-a afundat atât de tare în propria senzaţie schimbătoare a binelui sau a răului, încât a uitat cu desăvârşire să se roage ca să alunge pericolele de care sufletul ei e înconjurat.

Îi priveşte pe cei doi diaconi la lucru, mişcat de reverenţa cu care scot veşmintele sacre din cuferele incrustate cu cruci de fildeş în care sunt păstrate, scuturându-le cu delicateţe, netezindu-le şi curăţindu-le înainte de a le aşeza în ordinea în care el le va îmbrăca: stihar, dalmatică, omofor, cingătoare, patrafir, sfită, paliu şi mitră. Numele lor îi curg prin minte ca versurile unei poezii. Ritualul îmbrăcării, care presupune aceleaşi gesturi, aceleaşi rugăciuni, înaintea fiecărei slujbe, îl linişteşte pe măsură ce îl preschimbă din muritor de rând în preot, din victimă a simţurilor în servitorul credinţei.

Însă în această dimineaţă, când ridică braţele pentru a permite să-i fie prinsă cingătoarea şi îl invocă pe Dumnezu, *Praecinge me, Domine, cingulo puritatis, et extingue în lumbis meis humorem libidinis*... se împotmoleşte şi e aproape incapabil să continue. Fiindcă nu vrea să fie înăbuşit focul lăcomiei, nu se mai poate mulţumi cu patima spirituală acum, când este subjugat de dragostea lui pământească. Îi vrea şi pe Domnul, şi pe Gytha, însă dacă El îl pune să aleagă, o va alege pe Gytha. Însă nu crede că Dumnezeu îl va pune să aleagă. El i-a trimis-o pe Gytha, într-un vis, mijlocul Său preferat de a-Şi comunica dorinţele poporului său, începând cu Iosif din Egipt şi până la Sfânta

Fecioară.

În fierbinţeala convingerii sale, păşeşte afară din sacristie, luptătorul lui Hristos, pentru a înfrunta mulţimea credincioşilor. A ales să predice pe marginea dictonului Sfântului Odo, cum că persoanele pe care le-ai refuzat şi le-ai tratat fără generozitate în viaţă vor fi primele care să te primească în purgatoriu şi vor avea ultimul cuvânt când, dacă se va întâmpla vreodată, sufletul tău va putea intra în paradis. A ales acest text pentru ea, chiar dacă ştie că Gytha nu participă niciodată la liturghie, însă nu vrea ca toţi cei care vor intra în contact cu ea să aibă vreun dubiu cât de mic despre cum să o trateze. *Possessio mea.*

Nu-şi dă seama decât atunci când ea îngenunchează în faţa lui, la balustrada altarului, că este acolo, iar atunci nu ştie ce îl uimeşte mai tare, faptul că se află în biserică sau că nu a fost conştient de asta până atunci. Crezuse că întotdeauna va şti când ea se află în aceeaşi încăpere, că va simţi cumva aerul modelându-se pentru a o primi în îmbrăţişarea lui. Însă e prins pe picior greşit doar o clipă, când ea îşi ridică faţa şi deschide gura să primească anafura. Nu se uită la mâinile lui ori la crucea de pe altar, ci îl priveşte direct în ochi, zâmbind uşor când el îi aşază bucăţica de pâine pe limbă. Buzele lui formează cuvintele, *corpus Christi.* Saliva ei îi rămâne pe vârful degetelor, respiraţia ei îi mângâie dosul palmei, iar aceste intimităţi, privite de sute de perechi de ochi şi totuşi nevăzute, neînţelese, sunt un semn din partea Domnului.

În mitologia nordică, Odin este zeul suprem, iar Sleipnir este un cal magic, cu opt picioare (n. Red.).

PURIFICARE

De la Crăciun 1071 până la întâmpinarea Domnului 1072

Odo, către multiubita lui Gytha, în mijfoculfestivităţilor noastre, eu singur, draga mea fată, mă scald în nefericire. Dacă m-ai vedea, m-ai crede o pildă de virtute şi de înfrânate preoţească. Nu mănânc fiindcă mi-e râu de la dor. Nu dansez fiindcă tu nu eşti aici pentru a mă însoţi. Nu beau de teamă că mă va face plângăreţ şi indiscret. Nu particip la turniruri fiindcă viaţa îmi este dintr-odată prea preţioasă ca să fie irosită într-unjoc. Aud toate slujbele din timpul nopţii fiindcă nu pot dormi. După cum spune poetul:

„Celui care pătimeşte de dorinţă, mintea i-a capitulat în faţa iubirii – nu pune niciun preţ pe coline ori râuri; crede că veghea e odihnă, iar trecătorile, câmpii.” *Atunci când închid ochii, pot încă simţi trupul tău lângă al meu, buzele tale, mâinile tale, sânii tăi, părţile secrete pe care le-aş putea rosti în gând şi atinge, dar nu şi scrie cu slovă, respiraţia ta ca valurile şopotindpe nisip. Aceste slabe închipuri îmi vor servi drept viaţă până ce regele îmi va da drumul iar eu mă voi putea întoarce la dreapta ta.*

Fiecare milă care stă între noi este precum prăpastia de netrecut dintre timp şi eternitate, iar timpul ca atare pare afro eternitate aici, în Gloucester, unde zăpada umedă cade zilnic dintr-un cer de culoarea oţelului. Speram ca până acum să îţi pot da de ştire când voi fi liber să plec, însă regele pare hotărât să mă ţină aici până de întâmpinarea Domnului şi chiar şi atunci cred că va trebui să fiu ultimul care părăseşte focul acesta jilav şi prea aglomerat. Numai în dimineaţa aceasta, Înălţimea Sa mi-a pus o întrebare oarecare despre cuvintele alese pentru noua Cartă a Londrei; crede că am lăsat chestiunea moştenirii prea neclară. Vom vorbi din nou după slujba de Purificare, aşa a spus el, apoi m-a privit în cel mai viclean fel posibil, în speranţa că îmi va purifica gândirea.

Între timp, eu şi cu el jucăm nefârşite partide de şah şi table (căci suntem unul mai pe potriva altuia decât majoritatea celor de aici), iar el mă ceartă pentru că l-am lăsat pe Turold cu tine, la Winterboume, ca şi cum numai lui i se cuvine să se distreze la vremea Crăciunului, şi încearcă să mă facă să mărturisesc sursa seriozităţii mele, parcă suntem împreună legaţi pe o roată a misterelor. Însă la şah, un nebun poate călători mai departe şi mai iute decât un rege. William este curajos şi ambiţios, dar este şi îngust: sufletul său nu are niciun strop de romantism. Fără jongleri ca Turold – sau rude năbădăioase ca mine –, nu are nicio poveste să-şi depene singur. Ar trebui să-mi fie milă de el? Se prea poate să fie vremea bunăvoinţei, însă nu voi avea milă de nimeni în afară de propria-mi inimă îndurerată.

Ce bine că William nu poate citi graiul englezilor.

Aşa cum respir, te iubesc şi trăiesc numai pentru a fi servitorul tău. Voi veni la tine de îndată ce voi putea. O mie

de sărutări.

Odo

Mesagerul lui i-a adus scrisoarea de dimineaţă; în fiecare dimineaţă, de la plecarea sa, a sosit câte unul cu o misivă. Nu le-a citit pe toate, deoarece ea citeşte încet, iar el face ocazional greşeli de gramatică sau de exprimare care conferă englezei lui senzaţia unui grai străin ale cărui semnificaţii nu le poate prinde cu adevărat. Aşa că unele dintre ele s-au adăugat vrafului de sub perna ei, cu sigiliile încă nedesfacute, iar altele sunt memorate în parte, cu frazele dezmembrate, enigmatice şi minunate ca fragmentele de mozaicuri romane date din când în când la iveală de plugarul ei. *Nu te învinui niciodată că mă iubeşti, nu-ţi fie teamă niciodată,* îi scria el de Ziua Sfântului Ştefan, *căci Dumnezeu a jacut-o pe Eva din coasta lui Adam.* Şi, din nou: *De ce continui a scrie când ştiu că tu nu poţi răspunde? La gândul că ochii tăi mângâie paginile pe care eu le-am netezit cu mâna şi scrijelit cu pana mea. Slab substitut pentru pielea ta caldă.*

Este ultima pe care a citit-o, în timpul plimbării până la biserica mănăstirii Sf. Eufrosina din apropiere, unde şi-a format obiceiul de a sluji Domnului. Spera că îi va da de ştire când să-l aştepte să vină la ea, la Winterbourne, căci astăzi este întâmpinarea Domnului, a patruzecea zi de la Crăciun, când cei de la curte se vor risipi care încotro.

Biserica e plină de lumânări, flăcările lor ca nişte bancuri de peştişori luminoşi înotând în atmosfera posomorâtă a unei dimineţi de februarie. Aerul este sfinţit de mirosul de piatră, tămâie şi ceară de albine, îndulcit de muzica eterică a măicuţelor cântând în spatele paravanului care le adăposteşte de privirile credincioşilor. Gytha îşi imaginează lumina aurie a lumânărilor curgând printre trainicele arce în ogivă ale bisericii, fremătând peste ţărâna proaspăt arată, o vede ca pe o corabie mică în mijlocul mării pietrificate de pământ reavăn, roşu-întunecat.

În ciuda prezenţei intendentului, a lui Fulk, a Freyei şi a celor doi bebeluşi, a piticului Turold, a descoperit că nu există consolare pentru singurătatea adusă de absenţa lui. Însă fericirea ei la gândul că vor mai trece doar câteva zile, iar el îl va urma pe mesagerul care a adus această

scrisoare şi va vrea să rămână la Winterbourne până la sosirea legatului papal, în primăvară, este amestecată cu rele presimţiri. Închizând ochii, cu flăcările lumânării dansând în spatele pleoapelor, încearcă să-şi închipuie ce va însemna asta, să nu fie despărţiţi, nici ţinuţi în frâu de nevoia de discreţie. Pietatea ei este o minciună. Ea se gândeşte în biserică nu la miracolul iubirii lui Hristos, ci la dragostea vicarului Său,

Odo. Atunci când înghite anafura, meditează la apăsarea gingaşă a degetelor sale pe limba ei, la mâinile care ţin caliciul, la vocea lui pronunţând cuvintele *corpus Christi, sanguis Christi.* În timpul predicii, se pomeneşte făurind în gând propriile ei interpretări ale Scripturii, iar acele scrisuri sfinte devin un lexicon pentru ibovnicii pământeşti, inscripţionat în cartea inimii ei.

Cu toate reţinerile de la început, casa ei a cucerit-o. O casă lungă, aşa cum se făcea pe vremuri, cu un alcov separat pentru femei, stă cuibărită în faldurile rotunjite ale păşunilor pentru oi, pământurile domeniului întinzându-se în faţa ei ca un şorţ făcut din petice, cursul de apă, ca un terci de sloiuri, dar nu chiar îngheţat, şerpuind în josul dealului din spate. Se delectează plimbându-se înăuntru, atingând mobila, trăgând în piept mirosurile cumsecade de lac din ceară de albine, camfor şi paie curate, privind schimbările luminii care se revarsă prin ferestre. Îi place să stea în curte şi să scruteze staulul, grajdurile, bucătăria, lăptăria, adăpostul din nuiele de deasupra cursului de apă, unde se spală rufele, şi să ştie că toate aceste clădiri cinstite, fiecare servind unui scop, sunt ale ei. Rânduielile gospodăriei, mulsul şi bătutul untului, gătitul şi peticitul, chiar şi îngrijirea celor doi prunci, nesfârşita zăpăceală a hrănitului, a schimbatului scutecelor, a înfăşării şi a adormirii cu cântece, îi aduc un soi de pace pe care o poate aşeza peste inima ei suferindă ca o cataplasmă.

Deschide ochii când îi aude pe credincioşi foindu-se. Toată lumea se ridică pentru binecuvântare şi împărţirea lumânărilor. Le zâmbeşte celor din jur, feţe cu trăsături bătute de soartă, îmblânzite de lumina lumânărilor până ce devin aproape imposibil de deosebit de chipurile sfinţilor şi ale îngerilor care privesc senini de pe pereţii pictaţi ai

bisericii. Iar ei îi zâmbesc înapoi, respectuoşi cu arătoasa văduvă în hainele ei bogate şi sobre, plăcut impresionaţi de politeţea şi purtările ei modeste, dar şi de cele ale tânărului şi ale femeii care o servesc şi o însoţesc la biserică alături de cei doi copii mici. Ştie că le place piticul, deoarece l-a surprins din când în când, cu coada ochiului, făcând mici glume discrete sau strâmbături amuzante pentru a-i înveseli în timpul lungilor predici în latină, pe care niciunul nu le înţelege. Bineînţeles că e fericită. Fericirea are aceste noduri în ea, ca lemnul trainic.

Agatha stă în spatele lui Margaret, la procesiunea care duce lumânările sfinţite la cimitir, aruncându-i priviri pe furiş, uitându-se în altă parte înainte ca Margaret sau oricine altcineva să observe ce îi atrage atenţia. Luminile, pâlpâind când uşa capelei e deschisă, îi însufleţesc trăsăturile placide şi îi aprind cârlionţii ca de cupru care îi scapă din bonetă. Agatha vede cum fata tresare atunci când stropii de ceară fierbinte o ating şi tânjeşte să-i ia mâna moale şi durdulie în a ei, să i-o sărute pentru a alunga durerea bruscă, apoi să-i desprindă învelişul de ceară de pe pielea pistruiată. Poate că ar trebui să se ofere să-i ducă ea lumânarea lui Margaret, pentru a o proteja de arsuri. Se zgâieşte la flacăra propriei lumânări până ce aceasta îi umple vederea, iar dacă se uită în altă parte, vede silueta ei suprapusă peste colţurile întunecate ale capelei din care toate luminile au fost acum adunate de credincioşi.

Sărbătoresc purificarea Sfintei Fecioare, virginitatea ei cuprinsă în pecetea cerii de albină şi a focului. Totuşi, se întreabă Agatha, ce sunt lumânările în comparaţie cu inocenţa netulburată a acestei fete, închisă într-o cameră de lucru precum o fecioară martiră într-un relicvariu? Şi dintr-odată îi devine clar ce trebuie să facă. Guerin nu o va atinge; nimeni nu o va atinge. Agatha o va dărui Domnului. În receptaculul acelui trup alb ca laptele, auriul fecioriei ei va fi încercat în ceruri şi nu va fi găsit pângărit. Este prea bună, prea pură pentru iubirea omenească, în toată absurditatea ei murdară.

Margaret adoră întâmpinarea Domnului, senzaţia de început, de prezentare a pruncului în templu, aratul şi

semănatul începute de Epifanie, semnul timpuriu al primăverii adus de lumina tuturor lumânărilor care ard în biserică şi printre morminte, o lumină a speranţei între pământul întunecat şi cerul care atârnă jos. Acesta e momentul când şi-i aminteşte pe fraţii ei, nu în adâncimile de noiembrie ale Zilei Morţilor, ci acum, când zilele au început să se mărească din nou, cu speranţă. Ştie că nimic nu se întâmplă în van; totul este parte a planului lui Dumnezeu, iar Dumnezeu, precum sora Jean, ştie ordinea istorisirii, scopul a tot ce e în lume, de la cea mai amărâtă javră ce caută firimituri pe sub masă la singurătatea ameţitoare a regelui înfruntând istoria. Dumnezeu şi sora Jean înţeleg, aşa că Margaret nu trebuie să o facă.

Preotul intonează primul vers al imnului, iar ei încep să se mişte înainte, urmând corul în jurul capelei, de-a curmezişul curţii şi ieşind pe poartă. Cimitirul se întinde sub un stejar mare, de cealaltă parte a întinderii de iarbă ce separă castelul de oraş, unde au fost amenajate arenele pentru festivităţile prilejuite de aniversarea lui Odo. Aerul este uscat şi geros, aproape fără vânt, aşa că lumânările ard fără a fi adăpostite. Un strat subţire de zăpadă scrâşneşte sub picioarele lor, în care doar liniile delicate ale paşilor păsărilor erau până acum vizibile. Când pânza lui Odo va fi isprăvită, se hotărăşte Agatha, o va lua pe Margaret cu ea înapoi, în Falaise. Acolo va fi în siguranţă, în casa femeilor, unde şi de Alwys va avea grijă cineva. Va fi salvată de putreziciunea lumii.

O ploaie subţire şi tăioasă a început să cadă. Freya i-o dă pe Thecla tatălui ei, care îndeasă copilul înăuntrul vestei lui din piele de oaie. Thecla râde, o bulă exuberantă de sunet care se ridică deasupra rugăciunilor intonate de preot, iar una dintre măicuţe îşi ridică pentru un moment capul pentru a-i zâmbi fetiţei. Dârdâind, Gytha îşi trage gluga mai bine în jurul feţei. Degetele cu care ţine lumânarea sunt ţepene şi o dor de frig, însă nu numai vântul şi ploaia au făcut-o să tremure. Are senzaţia neliniştitoare că e urmărită, o privire ciudată îi zgârie ceafa, simte cum i se ridică părul în cap. E o uşurare atunci când procesiunea începe să şerpuiască printre morminte înapoi, către biserică, formând o coadă pe măsură ce fiecare se opreşte

să se închine sau să sărute imaginea pictată a Pruncului Hristos ţinută în semn de bun venit de un preot, la uşa bisericii. Oamenii înaintează încet, târşâindu-şi picioarele înainte, cu capetele lăsate, cu ploaia udându-i până la piele, cu noroiul pătrunzând prin tălpile încălţărilor.

Parcă nu s-ar mişca deloc. În spatele ei, Thecla începe să scâncească, apoi să urle, stârnind un murmur general de nemulţumire.

Când într-un final îi vine rândul, vede care e problema. În loc de a face pur şi simplu o plecăciune în faţa picturii ori de a o atinge în trecere cu buzele, credincioşii îngenunchează pentru a primi binecuvântarea preotului, fiecare scurtă întârziere sporind-o pe următoarea, încetinind şi uneori chiar oprind şirul. Ei bine, ea nu o va face. Se fereşte de imaginea pictată a Pruncului, care, cu genunchii rotofei şi obrajii trandafirii, râde de ea şi se enervează când preotul face un pas către ea, blocându-i intrarea în clădire. Ridicând capul pentru a-l sfida, se pomeneşte privind în ochii surâzători ai iubitului ei, tristeţea şi enervarea dispărând într-o scânteiere aurie de zburdălnicie. Conştientă că oamenii stau la coadă în spatele ei în ploaie, îşi lăsă ochii să poposească asupra lui cât mai puţin, dar e suficient ca să cuprindă cu privirea totul, să-l absoarbă ca un burete, cu fiecare detaliu familiar şi iubit, totuşi proaspăt acum, când primăvara bate la uşă. În graba lui de a-i face o surpriză, nu a apucat să-şi îndepărteze pintenii care se iţesc, înnoroiţi şi nepotriviţi, de sub stihar. Ea se încruntă văzându-i picioarele, iar el rânjeşte.

— Am călărit întreaga noapte, îi şopteşte când ea îşi coboară gluga pentru a primi sărutul păcii, buzele lui atingându-i obrazul ca o zbatere de aripi.

Se trage înapoi, însă privirea îi rămâne înlănţuită de a lui.

— Ce s-a întâmplat cu carta regelui?

Încearcă să vorbească fără să-şi mişte buzele, aşa că vorbele ei au marginile ascuţite precum lamele de cuţit.

— Ah, nu era nicio greşeală! dă el din umeri nepăsător. Pur şi simplu făcea pe… regele.

Apoi vorbeşte limpede, cu voce preoţească, iar cuvintele lui zboară, înfruntând vântul, către restul credincioşilor care aşteaptă printre morminte.

— Priviţi acest prunc care e menit să cadă şi să-i reînvie pe mulţi.

Ţine panoul pictat la nivelul taliei, provocând-o să îngenuncheze dacă este să sărute Pruncul.

Ei bine, nu e un început mai rău decât oricare altul. Un preot cu pinteni, o târfă în genunchi, în doliu de văduvă, iar între ei, imaginea pictată a Pruncului desăvârşit. Când îl sărută, lemnul pare să se descompună la atingerea ei, retrăgându-se către carnea din spate, de sub robele lui sacramentale, către scobitura pelvisului care îi ţine sexul în căuş ca într-un cuib de păr blond-întunecat, cu pielea întinsă, albă, pe care venele albastre şerpuiesc. Deodată, senzaţia de a fi privită din spate, cumva deconspirată, o năpădeşte iar. *Ei ştiu*, se gândeşte ea, *ştiu cu toţii; dacă am sta aici la fel de goi caAdam şi Eva în Grădina Raiului şi tot nu am putea-o face mai limpede.* Se ridică prea iute, cu sângele năvălindu-i în cap, înroşindu-i obrajii, făcând-o să se împiedice. Odo îi ia braţul ca să nu cadă, lăsând pictura să i se încline ciudat în cealaltă mână, acolo unde atârnă între ei, cu un colţ apăsând coapsa Gythei. El se preface că îşi înăbuşă un căscat.

— Sunt gata pentru patul meu, murmură el, apoi face un pas înapoi pentru a-i permite să intre în biserica unde călugăriţele au început, încă o dată, să repete cântarea lui Zaharia.

Peste numai câteva zile, totul se schimbă. Deşi, pentru a înainta iute, a călărit din Gloucester însoţit numai de doi cavaleri înarmaţi, nu trece mult până ce apare şi Osbern, într-un vacarm haotic de strigăte bărbăteşti, zăngănit de harnaşamente şi tropot de copite care traversează podeţul peste cursul de apă din faţa porţii ei. Sala e în fierbere, cu atâţia câini şi soldaţi, secretari şi scutieri care încearcă să prindă un loc la masă şi un culcuş lângă lespedea vetrei. Vana argintată este atârnată de un căprior din bucătărie, unde oamenii au tendinţa să se lovească la cap de marginile ei teşite; o tăietură ori o lungă vânătaie pe frunte devine repede semnul după care îl poţi recunoaşte pe cel ce locuieşte la Winterbourne. Patul mare este instalat în alcov, de-abia mai lăsând spaţiu pentru un cufăr cu rufărie sau un mangal, ca să nu mai vorbim de hainele şi de cărţile

lui Odo. Au fost aduse daruri pentru cei mici, zornăitori, mingi, o păpuşă din lemn articulată ale cărei încheieturi scot clinchete de fiecare dată când face salturi pe un băţ. Într-o zi, Odo pleacă şi revine cu un căţeluş, cel mai mic pe care Gytha l-a văzut vreodată, bine învelit în tunica lui de piele. Numele francez al acestei rase de câine, spune el, este terier, fiindcă se pricepe de minune să scoată la suprafaţă iepuri, vulpi şi chiar bursuci care se ascund în pământ. Se descoperă, nu peste mult timp, că îi place şi să muşte gleznele oamenilor pe la spate şi să doarmă în pătuţul lui Leofwine.

El nu stă niciodată locului, bătând la pas sala cea mare, zdrobind cardamom între dinţi, descriind cu mâinile sale încărcate de inele gesturi largi prin care elaborează planuri pentru moşia ei. Casa trebuie pusă la pământ şi înlocuită cu o clădire mult mai modernă. Două caturi, camere personale pentru el însuşi şi Gytha, o bucătărie interioară cu un coş. O capelă. Grajduri mai încăpătoare, coteţe pentru şoimi. Trebuie construit un hambar de grâne mai aproape de moară. Oare englezii chiar nu au nici cea mai mică idee despre eficienţă? Şi aici, uite, au semănat orzoaică unde ar fi fost mai bine să pună grâu. Îi dă înainte până ce ea se simte la fel de dezorientată precum Thecla şi Leofwine când îi prinde în jocurile lui smintite, aruncându-i în aer până ce ei ţipă de spaimă şi încântare, urmărind-o pe Thecla, care începe să meargă de-a buşilea, printre picioarele meselor şi ale scaunelor, mormăind supărat ca un urs din pădure.

— Dar mie îmi place totul aşa cum e, protestează ea delicat când sunt singuri noaptea, răsucindu-şi degetele prin părul de pe pieptul lui.

— Ar putea fi mult mai bine. Vreau să fie desăvârşit. Locul nostru desăvârşit.

— Nedesăvârşelile lui mi-l fac drag, răspunde ea, iar el o cuprinde în braţe şi o sărută, ştiind că deja nu mai vorbeşte despre Winterbourne.

Gytha şi-a petrecut întreaga viaţă închisă în spaţii mici, încăperi strâmte şi acoperişuri scunde, cămăruţe, cu un pat îngust, un singur cufăr cu rufărie, un medalion care conţine patru şuviţe de păr. Acum este stăpâna unei moşii, o lume ale cărei hotare le poate străbate dintr-un capăt în altul

doar într-o zi de călărit. Odo a făcut ca orizonturile vieţii ei să se lărgească într-un fel de neînchipuit şi, totuşi, orizonturile lui rămân mereu şi mai largi. Şi-a încredinţat ei secretele inimii şi ale trupului, dar rămâne la fel de alunecos şi imprevizibil ca grifonii şi unicornii pe care toată lumea îi poate descrie, însă pe care nimeni nu pare să-i fi văzut vreodată.

— Sunt cel mai norocos om din Anglia, îi zice el uneori, însă expresia de pe chipul lui când o spune e adeseori complicată; îndepărtată, melancolică, flămândă.

CÂNTEC DE LEBĂDĂ

De la Ajunul Sfintei Aghata pana la Buna Vestire 1072

La două zile după întâmpinarea Domnului, între terţa şi *sexta,* soseşte un mesager de la Christ Church, pentru Agatha. Arhiepiscopul Lanfranc doreşte să discute cu ea despre înfiinţarea unor mănăstiri pentru maici. Caută cu înfrigurare prilejul de-a auzi sfatul unei femei educate şi inteligente, cu o lungă experienţă după ce a trăit atâta vreme potrivit Regulii. E nevoit să călătorească la Londra a doua zi, ca să asculte plângerile de la curtea lui de judecată din biserica Sf. Mary-le-Bow şi speră că sora Jean-Baptiste va fi liberă să petreacă o oră cu el în această după-amiază. Conversaţia lor îi va oferi multe la care să reflecteze în timpul drumului plictisitor până la Londra.

Agatha primeşte cu laude propunerea arhiepiscopului. După câte a înţeles ea, a existat, în timpuri apuse, o tradiţie puternică a vieţii monahale feminine în Anglia, care a fost cumva întreruptă în timpul domniei lui Harold Godwinson. Ştie că multe văduve şi fiice ale englezilor învinşi s-au întors către rasă călugărească şi consideră un act de compasiune din partea arhiepiscopului să se gândească astfel la binele lor. Dacă Preasfinţiei Sale îi face plăcere, va veni înainte de *nona,* pentru a evita să călătorească înapoi după asfinţit.

Numele lui Odo nu este menţionat.

Agatha decide că o va însoţi Margaret. Invitaţia lui Lanfranc este un semn, o confirmare că planurile ei pentru Margaret sunt primite cu încuviinţare de Dumnezeu. Ce mod mai bun de a-şi începe educaţia în spiritul Regulii, decât ascultând discursul unui călugăr atât de învăţat şi

virtuos precum Lanfranc de Bec? Iar dacă discuţia se va îndrepta la un moment dat către Odo şi ibovnica lui, după cum Agatha anticipează că se va întâmpla, ei bine, o va trimite pe

Margaret la fratele Thorold, de la infirmerie, pentru a-i cere puţin din siropul său pentru tuse şi plămâni bolnavi. Fiind atât de înaintaţi în iarnă, proviziile ei sunt pe sfârşite.

Margaret de-abia se poate atinge de masa de prânz. Nici nu-şi mai aminteşte de când nu a mai ieşit dincolo de zidurile castelului, în afară, bineînţeles, de ziua procesiunii şi de turnirul ţinut cu ocazia zilei de naştere a lordului Odo, din ultimul noiembrie, însă acelea nu se pun. Entuziasmul de a merge în oraş, de a trece pe lângă toate prăvăliile şi hanurile, prin Buttermarket, cu gheretele unde se vinde orice, de la păsări cântătoare până la cârnaţi, cu lupte între cocoşi şi tejghele cu bere, este aproape de nesuportat. Fără să se mai gândească la eventualitatea de a vedea constructorii muncind la noua catedrală, în tunicile lor scurte şi cu braţele goale, toată acea sudoare masculină şi iscusinţa în manevrarea macaralelor şi a pompelor, a poloboacelor şi a echerelor. Dacă încearcă să-şi umple stomacul cu mâncare, se gândeşte că ar putea exploda. De ce ea? De ce nu Judith? Bineînţeles, sora Jean ar fi preferat-o probabil pe Gytha pentru companie, dacă ar fi fost aici. A moştenit ea cumva isteţimea şi aerul de lume, senzaţia că nu poate fi luată prin surprindere de nimic, temeritatea de a nu face temenele nimănui, care îi confereau Gythei poziţia ei unică în camera de lucru? S-a prins de ea vreun obicei al Gythei după anii în care au împărţit ghergheful şi şi-au spălat una alteia părul, aşa cum cardama sau garanţa pot prinde rădăcini în pielea vopsitoarei? Se simte ca la începutul unei mari aventuri. Nu are altceva de făcut decât să-şi aşeze picioarele în micile urme lăsate de pantofii de dans din satin verde ai Gythei, pentru a-şi găsi calea către propriul ei prinţ.

— Intenţia mea este să stai în încăpere cu noi cât vorbim. Vei găsi discuţia noastră plină de învăţăminte, îi explică sora Jean în timp ce merg, având grijă să nu se împiedice în şleaurile îngheţate ale drumurilor.

Fac o pauză în Longmarket, fiindcă un bărbat încearcă să

conducă o scroafa uriaşă şi îndărătnică prin spaţiul îngust dintre clădirile care dau înspre stradă, cu jgheaburile lor suspendate şi cu băncile pietrarilor. Margaret râde când scroafa se repede în lături, într-o tarabă cu vânat, doboară la pământ un ciorchine de potârnichi şi începe să le mănânce, grohăind şi pufnind, cu sânge şi pene ieşindu-i din rât.

— Dar trebuie să păstrezi o atitudine modestă. Ia cuvântul numai dacă ţi se vorbeşte. Nu îl privi pe Preasfinţia Sa arhiepiscopul în ochi. Lanfranc de Bec e un om important, continuă sora Jean.

— Nu mai important decât lordul Odo, cu siguranţă, zice Margaret fără graţie, printre chicote, în timp ce proprietarul scroafei şi negustorul de vânat încep să ridice vocea.

— E altfel, răspunde sora Jean, bătând cu piciorul în pământ din cauza frigului ori pentru că şi-a pierdut răbdarea. Urmează-mă! Cred că ne putem strecura cât timp porcul e atent la mâncare.

Sunt poftite în biroul personal al arhiepiscopului. Acesta ridică din sprâncene când Agatha întreabă dacă tânăra ei însoţitoare poate asista la întâlnirea lor, însă îşi revine numaidecât şi se scuză pentru lipsa de spaţiu. În salonul său nu este încă niciun foc aprins, explică el, astfel că se teme că ar fi prea frig pentru ca doamnele să se simtă bine.

— Iar asta, spune Agatha, este una dintre prejudecăţile de care trebuie să vă dezbăraţi, Preasfinţia Voastră, dacă este să înţelegeţi felul în care Regula este ţinută în casele de femei. Aceea că suntem în fiecare privinţă mai slabe decât bărbaţii. Dispoziţia feminină fiind în genere deprimată şi rece, s-ar putea susţine că prea multă căldură sau uscăciune a mediului care ne înconjoară ne-ar putea distrage de la a urmări focul iubirii lui Dumnezeu. Fragilitatea le-ar putea servi femeilor, făcându-le mai deschise faţă de Sfântul Duh.

— Sau, contraatacă Lanfranc, făcându-i semn cu mâna Agathei să se aşeze pe un scaun de partea cealaltă a biroului său, în timp ce Margaret primeşte taburetul rezemat de zidul de lângă uşă, s-ar putea ca un exces de frig să cauzeze o predominanţă a femininului în dispoziţie, împiedicându-le pe femei să aspire la dimensiunea

spirituală şi făcându-le să devină preocupate cu disconforturile fizice.

Strănută.

Taburetul e tare, tencuiala din spatele lui Margaret neregulată, iar schimbul de replici isteţe dintre arhiepiscop şi sora Jean, de-a dreptul de neînţeles pentru ea. În timp ce discuţia lor continuă, oprindu-se la chestiuni variate, cum ar fi dacă maicile ar trebui să se supună muncilor fizice, să îşi radă părul sau să le fie permise saltele, recunoscându-li-se astfel fragilitatea fizică, care ar trebui să fie culoarea raselor sau numărul de seturi de lenjerie de corp pe care să le aibă, atenţia lui Margaret rătăceşte. Mici lucruri o distrag: o pată de mâncare de pe fusta ei, care îi reaminteşte că îi este foame, ca întotdeauna, şi că s-a săturat să mănânce porc sărat şi murături; nişte zgârieturi de pe buricele degetelor, care o fac să se gândească la Alwys şi la cât de norocoasă, însă şi ghinionistă a fost ea, dar şi să declare că noţiuni precum norocul, destinul sau providenţa sunt fără îndoială adevărate, însă imposibil de pătruns cu mintea. Margaret are o predilecţie pentru horoscoape şi, deşi mărturiseşte cuminte de fiecare dată când se dedă la speculaţii nepotrivite despre viitor, nu poate să renunţe cu totul la ele. Are nevoie de asta pentru a se asigura iar şi iar că, într-o zi, când interminabila ţesătură a lordului Odo va fi gata, ea va avea un viitor, că minuscula ajustare în conjuncţia planetelor dintre naşterea ei şi a lui Alwys conţine o întreagă altă lume, diferită de a lui Alwys, cu mâna ei retezată.

— Excesul trebuie evitat când vine vorba de mâncare şi băutură, însă şi de abstinenţă. După cum îi scria apostolul lui Timotei, „evlavia este mare câştig, dar atunci când se îndestulează cu ce are”, spune arhiepiscopul.

Margaret habar n-are ce ar trebui să înveţe din toate astea. Dumnezeu ştie că a ascultat suficiente predici la viaţa ei. Cu siguranţă că duminicile şi zilele sfinte obligatorii sunt îndeajuns. E onorată, bineînţeles, că sora Jean o consideră demnă de o audienţă cu arhiepiscopul de Canterbury şi că ei îşi bat capul să vorbească în engleză pentru ca ea să-i înţeleagă, dar nu este ca şi cum ar avea vreo înclinaţie pentru viaţa religioasă.

Apoi îşi aminteşte, cu pieptul strâns de o gheară, că Gytha a venit aici, în chiar aceaste încăperi, cu scrisori pentru Odo, când lordul era ţintuit la pat şi că nu a mai fost niciodată aceeaşi de atunci, ci când mai bucuroasă, când şi mai mânioasă sau mai secretoasă. Margaret începe să se întrebe ce s-a întâmplat aici şi dacă ar putea vedea, dacă se uită acolo unde trebuie, urmele acelor mici încălţări dănţuind prin abaţie.

— Îţi mulţumesc, soră, ai fost de cel mai mare ajutor. Mi-ai limpezit gândurile în anumite privinţe. Lasă-mă să trimit să vi se aducă ceva care să vă întremeze pe tine şi pe însoţitoarea ta, iar cât aşteptăm, spune-mi ce veşti ai.

Lanfranc se trage de barbă.

— Te aştepţi ca fratele tău din Bayeux să se întoarcă din Gloucester în curând? îmi imaginez că, de ieri, curtea regelui s-a destrămat.

— Domnia Sa merge să-şi viziteze moşiile din Essex, am impresia, Preasfinţia Voastră. Nu sunt sigură când să ne aşteptăm a-l revedea.

— Da, a făcut câteva reîmpărţiri de pământ în acel ţinut, cred.

— Treburile fratelui meu nu mă preocupă. Mă iertaţi, Preasfinţia Voastră, dar tocmai ce mi-am amintit că avem nevoie de unele lucruri de la fratele Thorold.

Agatha caută în buzunarul de sub scapular şi scoate de acolo un sul de pergament pe care i-l înmânează lui Margaret.

— Te rog, du-i această listă, Meg! Dacă mai întârziem mult, nu va mai fi lumină când ne întoarcem acasă.

Cât de necinstit, chiar când conversaţia luase în sfârşit o turnură interesantă, însă un tânăr călugăr aşteaptă la uşă pentru a o călăuzi prin labirintul de clădiri ale abaţiei până la infirmerie, iar din zâmbetele încordate şi în aşteptare ale lui Lanfranc şi ale soréi Jean, este evident că nu are încotro decât să îşi ia la revedere. Face o reverenţă înaintea arhiepiscopului şi aranjează să o întâlnească pe sora Jean lângă sala capitulară, după ce amândouă îşi vor fi isprăvit treburile.

Abaţia e plină de o activitate tăcută, călugării şi servitorii grăbindu-se să-şi termine munca înainte de vecernie.

Fratele Thorold însuşi este în spiţerie, împărţind pudre în punguţe de pânză, sticluţe cu leacuri şi mici vase cu alifii sărmanilor bărbaţi şi băieţi ce aşteaptă încolonaţi, unii tuşind, alţii cu mâinile crăpate, pline de eczeme şi sângerând. Margaret se aşază pe o bancă de piatră care se întinde de-a lungul zidului exterior, dedesubtul ferestrelor infirmeriei. Ferestrele sunt de sticlă, fiindcă Sf. Benedict a poruncit ca slăbiciunea celor bolnavi şi bătrâni să fie mereu respectată, iar Margaret nu se poate opri să arunce un ochi prin ele în încercarea de a-şi lua gândul de la frigul care îi pişcă urechile şi îi trece prin haine cât timp rămâne aşezată.

Vede o sală lungă de dormit, vopsită în alb, adăpostind un şir de aşternuturi de paie, fiecare cu un cearşaf şi o pătură de lână, apoi o cruce întunecată de lemn şi un mic bazin semicircular, cu apă sfinţită, prins cu un cui de zidul de deasupra. Majoritatea paturilor sunt ocupate, însă Margaret se uită mai ales la unul dintre pacienţi. Un bărbat înalt, cu picioarele încălţate în şosete groase de lână care îi ies de sub pătură. Are părul foarte lung şi de culoarea nisipului, împletit într-o coadă petrecută peste umărul stâng, şi o mustaţă groasă, după obiceiul saxon. Ochii lui sunt extraordinari, strălucitori, însă aparent opaci, ca smalţul. Verzi, bineînţeles, ştie că sunt verzi, după cum şi ai ei sunt, însă aceasta opacitate e nouă. Ca şi cum ar şti că e urmărit, bărbatul îşi întoarce puţin capul în direcţia ei, însă expresia lui absentă nu-l părăseşte nicio clipă, iar Margaret nu poate fi sigură că şi el a văzut-o. Poate că e orb. Asta ar explica de ce nu s-a întors niciodată acasă. Se va fi simţit ruşinat.

— Jupânească? Cred că mă aşteptai.

— Ce? Ah, da, îmi pare rău, da, am o listă... pe undeva. De la sora Jean-Baptiste. Se uită distrată în jurul ei.

— Este aici, în mâna ta, spune fratele Thorold, apucând de o margine pergamentul.

Margaret nu îi dă drumul pe loc; a uitat cum să-şi mişte mâinile.

— Vino înăuntru, copilă, mâna ţi-e bocnă! spune fratele Thorold.

Face o scurtă pauză, cu mâna ei într-a lui, uitându-se

când la aceasta, când la cealaltă – ca pentru a verifica vreun lucru, după care o conduce în spiţerie, unde trage un scăunel şi o apasă uşor pe umeri până ce ea se aşază. Mişcându-se tăcut şi hotărât împrejurul micii încăperi, prepară doctoriile pe care sora Jean le-a cerut, coborând borcane şi urcioare de pe rafturi, cântărind şi măsurând siropuri, pudre, petale uscate şi frunze. Din când în când, face câte o observaţie. Îi pare rău, nu poate să se lipsească de atât de multă verbină; vremea uscată a fost catastrofală pentru tuse. Dar, dacă în grădina castelului există angelică, sora Jean ar putea încerca să fiarbă rădăcina în vin.

Fata va vorbi dacă va vrea. Poate că este îndrăgostită şi se întreabă în sinea ei dacă să îndrăznească să-i ceară vreo poţiune care să lucreze asupra sentimentelor iubitului ei. Poate se luptă cu o vocaţie monahală, aşa cum şi el a făcut-o odată. Poate că de vină nu este decât vârsta ei, fiindcă deşi e în mod evident o femeie matură în ochii lumii, el poate vedea în ochii ei că e încă doar o fetişcană, geamăna fetei care şi-a pierdut mâna în Postul Mare acum un an, bănuieşte el. Nu a spus sora Jean ceva despre o soră geamănă şi o stranie criză de boala-copiilor? Poate că asta e problema fetei. În cele din urmă, alinată de trebăluiala tăcută a fratelui Thorold, ea spune:

— Aveţi un pacient în infirmerie, un bărbat saxon, nu un călugăr. De ce rău suferă?

— Nu ar fi potrivit pentru mine să discut simptomele sale cu altcineva în afara unui medic ori a rudelor lui.

— Dar eu sunt ruda lui, îi ţâşnesc vorbele de pe buze. Vedeţi, el este fratele meu, fratele meu mai mare. Tom. Am crezut că e mort. Ucis la Hastings. Cu toţii am crezut că a fost ucis. A dispărut. Nimeni nu l-a mai văzut vreodată. Iar acum... iar acum... ştiu că el este, însă... arată ca şi cum nu ar fi.

Izbucneşte în hohote de plâns zgomotoase.

Fratele Thorold toarnă puţin vin într-un potir, amestecând în el o linguriţă plină ochi dintr-un sirop pe care îl foloseşte pentru a alunga melancolia, şi i-l oferă lui Margaret. Nu se îndoieşte că fata e sinceră şi, dacă e să fie cinstit, identitatea pacientului său este un mister pe care l-ar vrea rezolvat. Curiozitatea e un păcat, însă fără ea cum ar fi

putut oamenii să ajungă vreodată să ştie sau să înţeleagă ceva din creaţia Domnului?

— Linişteşte-te, copilă, şi spune-mi totul, de la început.

— Nu sunt prea multe de spus, frate, îşi şterge Margaret ochii şi nasul cu mâneca. În familia mea au fost patru băieţi. Cu toţii au plecat să lupte lângă regele Harold...

Se întrerupe şi priveşte cu teamă spre fratele Thorold, care dă din cap încurajând-o.

— El a fost regele nostru cât timp i-a dat Domnul, iar acum Dumnezeu a considerat potrivit să ne dăruiască altul. Continuă.

— Aelfred şi Harry au fost răpuşi la Stamford Bridge, fâele ţărâna uşoară!

Amândoi îşi fac semnul crucii.

— Iar micuţul Walter, cel mai tânăr, pe coama Senlac. Tom a murit şi el acolo, aşa am crezut, deşi trupul nu i-a fost niciodată găsit. Însă timpul a trecut, iar el nu s-a întors acasă. Are o soţie, ştiţi, şi un fiu mic pe care nu l-a văzut niciodată. Aşa că am presupus...

— S-a recăsătorit „văduva” lui?

— Din fericire, nu. Noul nostru lord, un bărbat pe nume Vital, vasal al contelui. Am brodat o imagine în care el vorbeşte cu ducele William... regele, vreau să spun...

— Te îndepărtezi de ceea ce ne interesează, copilă, o atenţionează delicat Thorold.

— Îmi pare rău. Stăpânul Vital şi-a dorit, însă nu a insistat. Poate că lipsa cadavrului l-a făcut să pregete. Prin urmare, Christine a rămas nemăritată. Trăieşte cu părinţii mei. Vor fi mai mult decât bucuroşi să afle că Tom e în viaţă. Nu aveau mai mult de un an de când erau împreună când a venit invazia; şi păreau foarte fericiţi. Îl pot vedea acum?

— Ai răbdare!

— Nu îmi pasă dacă e orb, niciunuia dintre noi nu îi va păsa.

— Orb? Nu este orb, copilă, cel puţin nu cu ochii. Lasă-mă să-ţi spun ce ştiu despre el, pentru a te pregăti. Gândeşte-te la Adam şi Eva când Domnul i-a gonit din Grădina Raiului, o parte din ei a murit, după cum Domnul le atrăsese atenţia, însă totuşi nu erau morţi. Câteodată se

poate întâmpla asta şi cu oamenii din aceste zile de pe urmă.

Fratele tău ne-a fost adus acum câteva săptămâni, în jurul Sărbătorii Epifaniei, după câte îmi amintesc. Un bărbat care îşi ţinea faţa acoperită şi care şi-a dat doar numele de Martin îl însoţea. Era foarte bolnav din cauza frigului şi a înfometării, iar ca să fiu sincer, nu mă aşteptam să trăiască, însă are o constituţie puternică. Timp de mai multe zile a fost incoerent, însă odată ce şi-a revenit în simţiri, mi-a spus că se numeşte Sebastian, că este a doua încarnare a martirului Sebastian, trimis să predice sfârşitul lumii şi venirea Mântuitorului Nostru în glorie, dar şi să ni-i arate pe falşii Mesia.

Ca dovadă că este cine suţine, mi-a arătat rănile de pe piept şi cum ele au continuat să sângereze. Văzusem, bineînţeles, rănile şi înainte, în timp ce îl oblojisem. Nu sângerau, ci doar supurau în lipsa îngrijirii şi a curăţeniei. Odată ce le-am dezinfectat, a devenit limpede că erau vechi cicatrice care se redeschideau necontenit din cauza vreunui soi de frecare. Se prea poate ca primele cicatrice să dateze de pe vremea invaziei.

— Ce spuneţi mai exact, frate?

— Nu sunt sigur. Nu am nicio îndoială că bărbatul din infimerie se crede cu adevărat Sf. Sebastian...

Margaret lasă să-i scape un strigăt, muşcându-şi iute pumnul ca să tacă. Thorold priveşte în ochii rotunzi ai copilei şi îşi doreşte să-i poată oferi o consolare mai bună.

— Nu cred că e un şarlatan, continuă el, deşi starea rănilor mă face să mă gândesc că a fost folosit de oameni mai puţin cinstiţi decât el. Însă, copilă, trebuie să te pregăteşti pentru faptul că el nu te va recunoaşte.

— Dacă mă vede, asta îl va ajuta să-şi amintească?

Tocmai ce şi-a amintit ieri de fraţii ei, în timpul slujbei de întâmpinarea Domnului, se gândeşte Margaret. Fără îndoială că revederea de astăzi e un semn al bunelor intenţii ale lui Dumnezeu faţă de ea. El nu ar tortura-o cu un Tom care nu este Tom.

— E posibil, însă, după înţelegerea mea, sunt slabe speranţe. Ceva oribil trebuie să se fi întâmplat pentru a-l face să uite, nu numai de soţie şi familie, cât şi de sine

însuşi. Va trebui să ai foarte multă răbdare.

— Dar îşi va aminti în cele din urmă?

— Numai Dumnezeu ştie răspunsul acesta, draga mea. El şi cu Cel Rău se luptă îndârjiţi pe sufletul fratelui tău, de aici venindu-i şi slăbiciunea. Credinţa noastră ne spune că Dumnezeu va câştiga războiul, însă poate nu fiecare bătălie. Nu putem fi siguri decât că Domnul are motivele Lui. Acum te voi conduce înăuntru.

Agatha trage adânc în piept aerul rece şi uscat care o revigorează după atmosfera îmbâcsită a biroului lui Lanfranc. Se simte ca şi cum i-a fost luat sânge, parcă un tăiş fin şi ascuţit a fost introdus cu precizie în punctele cele mai bune pentru a suge informaţii de la ea. Ceea ce i-a spus lui Lanfranc în timpul conversaţiei lor despre Odo este vag relevant sau sensibil din punct de vedere politic, numai că atenţia avidă şi întrebările cercetătoare ale arhiepiscopului i-au lăsat această impresie. Numai pe ocolite a ajuns Gytha subiect în conversaţia lor.

— Ce interesant, să o cunosc pe alta dintre brodeze, a comentat Lanfranc când Margaret nu mai era de faţă. Aud că aţi suferit pierderi în rândul lor. Înaintează munca după cum era planificat?

Însă Agatha este convinsă că adevărata intenţie a lui Lanfranc, din spatele întâlnirii cu ea de aici, din această după-amiază, are mai mult de-a face cu Odo şi cu Gytha decât cu înfiinţarea mănăstirilor de maici. Lanfranc urmăreşte ceva.

Îşi ia la revedere de la arhiepiscop în afara sălii capitulare.

— Ah, să nu uit, spune Lanfranc, ajutând-o să se ridice după ce ea a îngenuncheat să-i sărute inelul, e zvon de ciumă într-un sat dinspre miazăzi. Fratele Thorold a fost chemat acolo ieri. A spus că nu poate fi sigur, însă m-am gândit că e creştineşte din partea mea să te avertizez. Mai-marii oraşului ar putea hotărî să zăvorască porţile dacă mai sunt găsiţi şi alţi bolnavi. Îmi pot imagina că episcopul Odo nu s-ar bucura să îşi găsească atelierul decimat de boală.

Agatha a supravieţuit mai multor molime de ciumă, după cum au făcut-o şi toţi restul care sunt acum în viaţă. Ştie la fel de bine ca oricine paşii care trebuie urmaţi pentru a

împiedica răspândirea bolii, unul fiind arderea oricărui lucru atins de vreun suferind; holurile şi vasele de băut, hainele, mobila, draperiile de pat. Dacă ciuma pătrunde în castel, Hamo va porunci ca broderia să fie arsă.

Fiindcă Margaret nu este deja acolo aşteptând-o, Agatha, preocupată de această nouă ameninţare la adresa marii lucrări a lui Odo, porneşte către infirmerie. Clopotul sună de vecernie; se aşteaptă în orice moment să-i întâlnească pe fratele Thorold şi pe Margaret prin puzderia de călugări şi fraţi de mănăstire care se îndreaptă spre capelă. Atunci când ajunge în dreptul infirmeriei, însă, vede în lumina lămpilor umbre mişcându-se pe pereţii dinăuntru şi aude glasuri, vocea alinătoare a fratelui Thorold, vocea zbuciumată a lui Margaret şi o a treia voce, de bărbat, pe care nu o recunoaşte.

Intră în spiţerie, însă senzaţia că ar călca un prag nepermis o împiedică să dea buzna prin arcada care străjuieşte dormitorul vecin.

Margaret e ghemuită lângă unul dintre aşternuturile din paie, ţinând mâna bolnavului, scuturând-o din când în când ca pentru a sublinia ceva ce spune. Fratele Thorold stă în spatele ei, sprijinindu-se pe vârfuri ca un bărbat pe punctul de a alerga într-o cursă, cu braţele pe jumătate întinse înspre ea încercând zadarnic s-o oprească. Deşi Agatha nu poate auzi ce se spune, ci numai murmurul vocilor punctat din când în când de exclamaţia „Tom” din gura lui Margaret, ceea ce vede e suficient pentru ea. Cu senzaţia unui crivăţ care se înteţeşte şi îi coboară în jos pe gâtlej cuprinzându-i în îmbrăţişare inima, îşi dă seama că bărbatul întins în pat este o persoană pe care Margaret o iubeşte. Un bărbat iubit de Margaret. Un amant. Se retrage din pragul spiţeriei şi se întoarce lângă sala capitulară unde aşteaptă, nebăgând în seamă frigul care nu muşcă nici măcar pe departe atât de tare ca iarna dinăuntrul ei.

În ciuda avertismentul fratelui Thorold, Margaret se aşteptase pur şi simplu să fie recunoscută, o miraculoasă cădere a vălului de pe ochii fratelui ei. Văzuse cu ochii închipuirii lacrimi şi râsete, îmbrăţişări extatice, încântarea lui Tom când îi va fi spus de băieţelul lui, Tom ieşind cu paşi mari la dreapta ei din Christ Church, înfruntându-l pe lordul

Odo ca să o lase liberă, ea şi Alwys şi Tom întorcându-se acasă împreună, pentru a-şi relua vieţile ca şi cum nimic nu se întâmplase vreodată pentru a le tulbura.

Însă vălul nu căzuse de pe ochii aceia ca de şopârlă, nici mintea lui nu se scuturase de ceaţă. În schimb, bărbatul izbucnise într-o tiradă, ţipând la ea textul Scripturii ca şi cum ar fi fost un băţ cu care o atingea, cu gura plină de o revărsare sfântă de falşi Hristoşi, sori întunecaţi şi stele căzătoare. Suficient cât să-i trezească nostalgia după predicile lordului Odo, în timpul cărora de obicei aţipeşte, într-o delicată mireasmă a incomprehensiunii, chiar şi când sunt rostite în engleză, aşa cum se întâmplă uneori. Tom a obligat-o să-i privească rănile, ridicându-se anevoie în şezut şi râcâindu-şi bandajele de pe piept până ce fratele Thorold a intervenit, conducând-o tăcut înapoi, în spiţerie, aducând iarăşi liniştea în încăpere şi bandaj ându-i lui Tom pieptul la loc. Acum, văzând-o pe sora Jean care o aşteaptă, cu spatele ţeapăn şi chipul ca de statuie, se simte înfrigurată şi tristă, prea istovită pentru a da explicaţii sau a se întreba ce urmează.

— Iertăciune că v-am făcut să aşteptaţi! spune fratele Thorold. Spiţeria mea e mereu aglomerată în perioada asta a anului. Iată lucrurile pe care mi le-aţi cerut!

Îi întinde Agathei o punguţă, în care ea aruncă o privire şi, nevăzând nimic îndoielnic, i-o dă lui Margaret să o ducă.

— Am venit după Margaret, însă păreaţi amândoi ocupaţi cu un suferind din infirmierie, astfel că am plecat.

— Da, el e... începe Margaret.

— Un bărbat saxon, intervine Thorold abil. M-am gândit că i-ar prinde bine să schimbe câteva cuvinte cu cineva dintre ai lui. Mintea îi e cuprinsă de ape foarte tulburi.

Margaret priveşte de la fratele Thorold la sora Jean. Sora regelui William. Poate că, în aiurelile lui, Tom a lăsat să se înţeleagă ceva care îl împinge pe infirmier să creadă că e înţelept să-i ascundă identitatea. Tom a avut mereu o scânteie pe care nu s-o numeşti care îi făcea pe oameni să-l privească într-o lumină aparte. Poate că a avut un loc mai de seamă în armata regelui Harold decât şi-a închipuit ea, iar regele William ar fi neplăcut surprins să-l afle în viaţă. Va urma exemplul fratelui Thorold şi nu va spune nimic.

— Sper că Margaret s-a dovedit de folos.

— Voia Domnului se va face!

— Amin. Haide, Margaret, trebuie să pornim la drum! Mulţumesc pentru doctorii, frate!

— Domnul să vă ajute să ajungeţi cu bine, soră!

Numai când zăresc adăpostul străjerilor de la poartă, îşi aminteşte Agatha că nici măcar nu s-a gândit să-l întrebe pe fratele Thorold de probabilitatea unei molime.

— Să te învăţ să cânţi? o întreabă Odo pe Gytha şi, ca s-o privească, se rostogoleşte pe mormanul de perne dinaintea vetrei, unde stătea tolănit, tresărind când osul şoldului i se loveşte de membrele ascuţite ale acrobatului de lemn. Mormăind ceva în barbă, piticul Turold ridică degetele de pe coardele alăutei, apoi îşi aşază palma deasupra lor pentru a le face să amuţească.

— El ce spune acolo? înainte să învăţ orice altceva, trebuie să pricep franceza mai bine. Ştii ce se spune: dacă vrei ca sufletul unui bărbat să fie al tău, vorbeşte-i graiul.

Punând deoparte cămaşa femeiască pe care o broda, Gytha îşi freacă ochii obosiţi, frământându-şi pleoapele cu încheieturile degetelor, apoi se apleacă de pe divan pentru a ridica păpuşa şi a-i face membrele să stea drepte din nou.

— Neîndemânaticule! îşi dojeneşte ibovnicul.

— Spune că ar trebui să învăţ să cânt eu însumi înainte de a învăţa pe altcineva.

— Aici are dreptate.

— Cum ai putea şti? M-ai auzit vreodată cântând?

— Eu...

Restul vorbelor îi sunt furate de o pală de vânt care intră în vârtejuri prin uşa sălii principale, culcând flăcările din vatră o clipă. O ceată de câini se repede pe uşă aţinându-se în jurul nou-venitului, cu cozile fluturând şi limbile atârnându-le.

— Lord Odo? Hainele îi sunt spoite cu noroi, părul, atunci când îşi scoate căciula, îi e lipit de scalp, umed de sudoare.

— Cine doreşte să-l vadă? se împinge Odo pe călcâie, lovind în lături pernele.

Deşi uşa e închisă, iar focul şi-a îndreptat limbile în sus, tonul lui o face pe

Gytha să tremure. Mesagerii circulă necontenit între

Winterbourne şi celelalte sfere de influenţă ale lui Odo, tentaculele lui ajungând până în Dover sau Rochester, până în Bayeux şi Rouen, Londra, Paris şi Roma. Pe unii îi primeşte fără reţinere, le citeşte şi celorlalţi cu mândrie scrisorile de la John din Liege, glumeşte cu afecţiune pe seama dezbaterilor prelaţilor din dioceza lui. Alte pergamente şi pachete sigilate trec din anumite mâini în altele, în colţuri întunecate, tăinuite de ceaţa şoaptelor, şi sunt închise în cutii trainice. Gytha a văzut pagini de scrijelituri de neînţeles şi mâzgălituri despre care presupune că sunt coduri, tivuri de mantii sfârtecate pentru a da la iveală buzunare ascunse pentru pietrele preţioase, bărbaţi desfiguraţi şi oacheşi care nu vorbesc nicio limbă pe care s-o fi auzit vreodată şi care se înţeleg cu Odo prin semne şi priviri, o pantomimă care îi pare a parodia propria lor comuniune nescrisă de amanţi. Însă acest bărbat nu arată în niciun fel aparte, deşi este evident că drumul călăre până aici nu i-a fost uşor De ce ar trebui ca sosirea lui să provoce furia şi resentimentul pe care le aude în vocea lui Odo?

— Înălţimea Sa regele, răspunde mesagerul.

— Şi ce vrea regele? Suntem în siguranţă, continuă el dând din mână obosit când mesagerul ezită. Nu e nimic din ceea ce spune regele care să nu poată fi auzit de urechile celor prezenţi.

— Înălţimea Sa vă cheamă la Londra, stăpâne, pentru a-l pune la curent în privinţa viitorului conciliu care se va ţine la Winchester.

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu. Legatul papal nu va putea traversa Alpii cel puţin încă o lună. Dacă îl pun la curent pe Înălţimea Sa acum, va uita tot ce i-am spus până când va veni vremea să ne îndreptăm spre Winchester. Vino şi încălzeşte-te până ce voi compune un răspuns chemării sale. Gytha, vezi de oaspetele nostru. Adu-i mâncare şi băutură.

Deşi mesagerul regal pare să se codească, face aşa cum i s-a poruncit. Când închide uşa sălii în spatele ei, ultimul sunet pe care îl aude Gytha este glasul lui Odo strigând după un scrib.

Scena devine una familiară în timpul următoarelor

săptămâni. La fiecare câteva zile, soseşte un mesager din partea lui William, numai pentru a fi trimis învârtindu-se cu vreun răspuns liniştitor compus de Odo. Va veni când se îmbunătăţeşte vremea, când are veşti că, din Roma, a plecat cardinalul-arhidiacon Hubert, după ce se va fi semănat orzul, de îndată ce e mulţumit că pietrarul pe care l-a angajat ştie ce are de făcut. Apoi, într-o după-amiază, întorcându-se dintr-o expediţie cu Freya în căutarea ierburilor de care au nevoie pentru a trata o spuzeală care îl necăjeşte pe Leofwine, îl găseşte pe Odo aşezat la masa din sala mare cu un bărbat care, judecând după rasa pe care o poartă şi după perfecţiunea tonsurii, este un prelat cu o poziţie foarte importantă. Ambii bărbaţi îşi ridică privirile când intră femeile: străinul, sobru şi cercetător, Odo, cu expresia unui şcolar prins cu o ispravă mai zurbagie decât de obicei. Gytha parcă se şi aşteaptă ca vizitatorul să-şi dezlege cingătoarea şi să-l lovească pe spate pe iubitul ei cu capătul înnodat, un gând care îi trezeşte un chicot tainic în străfundurile stomacului şi o nemaipomenită dogoare împieliţată între coapse.

Odo se ridică, privind-o cum îşi desface mantia şi o dă jos de pe umeri, înconjurându-i talia cu braţul când ea se apropie de masă. Zâmbetul ei de bun venit e împietrit, o mască. Ibovnicul ei îşi lasă o mână cunoscătoare să-i cadă aproape imperceptibil până ce vârfurile degetelor poposesc în scobitura dintre şold şi locul de unde pântecul începe să i se bombeze. Ea îşi odihneşte capul la adăpostul muşchiului de sub clavicula lui. Vizitatorul îşi drege glasul.

Câteodată, ea îşi doreşte ca lumea să se dizolve, pentru ca şoaptele şi cutiile trainice, misterioasele buzunare ascunse sub bijuterii, câinii şi puii şi vacile de lapte, copiii, suferinţa zilnică a arsurilor, a zgârieturilor şi a vânătăilor din bucătărie, a încheieturilor ţepene şi a vieţilor pierdute, toate să fie luate pe sus de un mare uragan, nelăsând nimic în urmă în afară de ei doi, suspendaţi, repetând întru eternitate actul unirii care face separarea lor să pară un miracol.

— Gytha, draga mea!

În tot acest timp, Odo are un ochi îndreptat asupra sacerdotului, provocându-l să ridice vreo obiecţie.

— El este Guy de Saint-Omer, preot la catedrala Sf. Paul din Londra. Părinte Guy, ea e Aelfgytha, stăpâna acestei case.

Face prezentările în latină, cu o formalitate subliniată de felul lent şi atent în care vorbeşte, pentru a se asigura că Gytha îl înţelege.

— Părinte Guy, continuă el, a fost atât de amabil încât a venit să mă escorteze până la rege. Ar vrea să plecăm în această după-amiază, însă l-am convins să petreacă noaptea aici şi să călătorim odihniţi dimineaţa.

Părintele Guy se forţează să zâmbească, însă nu vrea să-i întâlnească privirea Gythei; are o expresie dezorientată, tipică celor care au căzut pradă puterii de convingere a lui Odo. Gythei, cu palma lui odihnindu-se pe spatelui ei, aproape că-i vine să râdă. De uşurare că nu pleacă astăzi, de disperare c-o va face mâine.

— Chiar trebuie să pleci? îl imploră ea mai târziu în noaptea aceea, apoi iarăşi dimineaţa devreme.

El stă întins, odihnindu-şi obrazul pe trupului ei întors pe o parte, cu capul ridicându-i-se şi coborând în ritmul răsuflării ei, întrerupte numai când vorbeşte, cu întrebările ei dureroase ca nişte mici lovituri în urechea sa. Zorile îşi găsesc drum printre obloanele de la fereastra alcovului, prin draperiile albastre, cu stele risipite, ale patului. *Da,* se gândeşte el, urmărindu-i cu degetele linia de păr întunecat de sub buric, ce se pierde în încrengătura moale şi lucioasă care îi acoperă pubisul, *da, trebuie. Fiindcă William mi-e rege şi frate, iar eu îl iubesc şi el are nevoie de mine, eu îi sunt slujitor îndatorat şi acum l-am înfuriat.*

— Aş putea să mai tărăgănez câteva zile, bănuiesc, însă Guy nu va pleca fără mine. Mi-a spus lucrul acesta suficient de clar. Totul ţine de tine, cât poţi îndura să-i vezi chipul albicios de mironosiţă.

— Suficient cât să călătoresc până la Londra cu tine?

Nu e o femeie proastă, nici pe departe; el n-ar fi putut iubi o femeie proastă, însă ea nu-l cunoaşte pe William. Nu e Harold Godwinson cel bonom şi jovial, nici nu poate fi sedus de şarmul haotic al obiceiurilor englezeşti; în mitologia lui William, Odin atârnând de crengile lui Yggdrasil— nu îl prefigurează pe Hristos pe cruce. Oftează,

îi place la nebunie felul în care suflare ei îi ciufuleşte părul.

— Nu ai fi primită.

— N-are a face, aş putea să stau în casa ta şi să te văd atunci când nu eşti la curte. Dacă nu-l voi mai vedea niciodată pe fratele tău şi tot ar fi prea devreme.

— Dacă William ar şti că eşti acolo, clătină el din cap, nu mi-ar îngădui niciodată să părăsesc castelul. William şi cu mine... suntem ca într-o căsătorie. Lucrurile merg bine pentru că ne arătăm unul celuilalt faţa pe care vrea fiecare s-o vadă. Poate să ştie aproape la fel de multe lucruri despre tine ca şi mine, însă n-ar vrea să dea ochii cu tine în carne şi oase, cum ar veni. El... mă idealizează.

— Iar tu? încearcă ea marea cu degetul.

— El îl idealizez pe el. Nu am încotro, e un obicei cu o lungă istorie.

— Ai face bine să deosebeşti dragostea de idealism.

— În afară de iubirea pentru Dumnezeu, care este desăvârşit. Şi El te-a făcut pe tine, spune el şi o sărută, explorându-i cu limba vârtejul buricului.

Apoi degetele lui apasă mai adânc între picioarele ei, într-un loc unde nu există William sau, dacă există, nu contează. Asta contează, această femeie deschizându-se la atingerea lui. Dumnezeu este aici, în patul lor, în sudoarea dintre ei, în cearşafurile lor încâlcite, în ochii şi limba şi pielea ei fierbinte, în felul cum sămânţa lui se amestecă în pântecul ei, în lacrimile de frustrare care uneori îi dau ghes în sinea lui atunci când face dragoste cu ea pentru că, dintre toate vorbele pe care le cunoaşte, niciuna nu este potrivită pentru a descrie cum se simte. Iar dacă Dumnezeu este acolo, ce mai contează William?

În camera de lucru, zilele trec aşa cum o fac mereu. De ziua sfintei ei, Agatha le acordă femeilor o după-amiază liberă, deşi le spune să nu se îndepărteze prea mult de castel; vrea să evite zvonurile despre ciumă cu aceeaşi înfrigurare cu care se fereşte de boală ca atare. În acea seară, toată lumea din sală mănâncă prăjiturele în formă de sân, deşi Gird nu le-a făcut la fel de pufoase şi gata să se topească în gură precum maestrul Pietro cu un an înainte, iar Margaret nu pare să bage de seamă cum Guerin îşi plimbă intenţionat limba în jurul unui sfârc făcut dintr-o

stafidă. A devenit neobişnuit de tăcută şi preocupată după vizita la Christ Church; celelalte femei pun totul pe seama faptul că s-ar fi îndrăgostit, însă Agatha e convinsă că, dacă aşa stau lucrurile, nu pe bietul Guerin îl iubeşte ea.

Până la Sărbătoarea Sfântului Valentin, chiar dacă fratele Thorold a asigurat-o că nu a mai întâlnit niciun caz de molimă şi că trebuie să se fi înşelat cu diagnosticul iniţial, pericolul în care se află broderia încă îi frământă mintea Agathei. În afara lui Margaret, care rămâne la fel de visătoare ca o fecioară martiră, femeile ei se prostesc mai abitir decât au făcut-o vreodată, cosându-şi inimi şi noduri de iubire pe mâneci, când ar trebui să lucreze la corăbii şi spade, îndesându-şi frunze de coada-şoricelului şi scai sub perne pentru a aduce visele de iubire. Chicotesc grupuri-grupuri, îşi ţuguie buzele, roşesc şi-şi leagănă şoldurile spre bărbaţii din garnizoană care nu fac nimic pentru a le descuraja, ba chiar cioplesc chipuri lascive pentru scenete de amor din napi goliţi pe dinăuntru şi trag la sorţi amanţi de ocazie, folosind un vas mare pe care l-au instalat în arsenal, umplut cu nimicuri care reprezintă fiecare femeie din castel.

Nici contesa Mărie nu a fost uitată, i s-a spus Agathei, simbolul ei fiind un cal de lemn cu fese exagerate şi coamă din lână neagră. O vor trage şi pe ea la sorţi pentru a-i ţine companie vreunui biet băietan de la ţară? se întreabă Agatha. Un Botezător emaciat, înveşmântat în piei de iepure? Cu avertismentul lui Lanfranc bântuindu-i gândurile, se simte precum Botezătorul, ţinând predici nisipului şi lăcustelor. Un sân tăiat? O inimă frântă înfăşurată în panglici arămii?

Atmosfera e nebunească, încinsă, aproape ca şi cum Odo şi Gytha ar fi încă acolo, infectând pe toată lumea cu pasiunea cărnii lor. Cea mai neînsemnată scânteie a vreunui zvon ar fi suficientă pentru a face locul să izbucnească în flăcări. Pentru scurt timp, Agatha contemplă ideea de a-şi încredinţa neliniştile lui Margaret, până ce îşi aminteşte că Margaret nu mai are capul pe umeri; e doar vina ibovnicului ei care zace bolnav în infirmeria de la Christ Church şi care o face să nu ia parte la carnavalul cu inimi brodate şi ouă de prepeliţă al suferinţelor din

dragoste.

În ziua care urmează Sfântului Valentin, merge să-l vadă pe Hamo. Îl surprinde cu garda jos, înainte de *prima*, înainte ca sala principală să fi fost eliberată de beţivii care dorm şi de celelalte rămăşiţe ale petrecerii. În timp ce ea intră în sală, Hamo îşi croieşte atent drum printre grămezi de mantii şi pături sforăitoare, încruntându-se din când în când la vederea combinaţiilor năucitoare de membre care ies de sub ele. E îmbrăcat numai în cămaşă şi nădragi, însoţit de un mic paj care de-abia îi cară în spate tunica şi cizmele.

— Lady Agatha, spune el, studiindu-i cu ciudă ochii limpezi şi vălul alb, imaculat. Cum e atelierul vostru în dimineaţa asta? Nu ca tămbălăul de aici, pun rămăşag.

— Ah, vor fi câteva capete care suferă, aş îndrăzni să zic.

Tonul ei, o parodie a familiarităţii de cazarmă pe care o învăţase de la fraţii ei, fiindcă nu găsise nimic care să poată învăţa de la surorile ei, îl dezarmează, întorcându-se către paj, ia tunica, şi-o trece peste cap, apoi rămâne cu braţele ţeapăn întinse în lături cât timp băiatul îi leagă cureaua. Tenul său are textura închegată şi gălbuie a laptelui bătut, părul lui încărunţit şi sârmos îi stă vâlvoi, ochii îi sunt mici şi bulbucaţi deasupra unor pungi care arată ca şi cum, dacă le-ai înţepa, ar izbucni afară vinul pe care l-a băut cu o seară înainte. Va fi de acord cu orice sugestie numai să scape de ea.

— Nu vreau să vă reţin multă vreme, însă propun o mutare pe care curtoazia îmi dictează să v-o supun atenţiei.

— O mutare?

Hamo apucă de pe masă cupa de argint pentru închinat şi se zgâieşte înăuntru cu dezgust; drojdia e plină de coji de păstârnac copt.

— Greu de crezut că asta a fost vreodată o poţiune a iubirii, comentează în timp ce o aşază la loc, dacă-mi permiteţi expresia, soră. Paj, găseşte-mi ceva de băut.

Agatha aşteptă până ce pajul s-a îndepărtat încât să nu-i mai poată auzi şi continuă cu voce scăzută:

— Infirmierul de la Christ Church crede că a văzut ciumă într-un sat dinspre miazănoapte.

— Pe sângele lui Hristos, asta e tot ce îmi lipseşte! Hamo îşi trece mâna prin păr, mai curând schimbând direcţia în

care e răvăşit decât netezindu-l. Iertaţi-mă, soră.

— Probabil că nu e nimic, face Agatha un gest liniştitor. Fratele Thorold nu părea întru totul convins, iar el e un doctor priceput. Însă, pentru a fi sigură, m-am hotărât să mut broderia din Canterbury, pentru moment. Şi femeile odată cu ea, de la sine înţeles. Aşa că trebuie să vă cer o escortă.

— Ei bine, nu pot pretinde că nu mi-ar fi mai uşor fără femeile voastre.

Hamo îşi plimbă ochii peste grămezile de forme întortocheate de pe podeaua din jurul lor. *Precum întregurile lui Aristofan,* se gândeşte Agatha, deşi poate mai puţin perfecte decât şi-a închipuit Platon.

— Cât de numeroasă trebuie să fie escorta? continuă Hamo. Nu pot să renunţ decât la cel mult o jumătate de duzină. I-aţi spus stăpânului Odo?

— Am trimis un mesaj la... la conacul său din Winterbourne...

— Acela e locul unde a instalat-o pe ib... pe jupâneasa Gytha, nu-i aşa?

— Înţelesesem că ar fi fost acolo, însă acum mesagerul îmi spune că a plecat la Londra, astfel că nu ştiu dacă a aflat de hotărârea mea ori nu. Oricum, răspunderea îmi aparţine.

— Unde veţi merge?

— La Winterbourne.

— V-aţi gândit bine. Veţi avea încă o mână care să v-ajute, dacă nu a luat-o cu el.

— Mă îndoiesc. Regele este în Londra.

— Înţeleg.

— Ei bine, dacă mă întrebaţi pe mine, sunt uşurată că a plecat. Freya face un pas înapoi de lângă masa din bucătărie, ţinând facăleţul ridicat precum o spadă mică şi groasă. Gytha îi aruncă o privire nedumerită, în timp ce pune cu o lingură gem de gutui în mijlocul aluatului rotund.

— Mereu se poartă cumsecade cu tine. Probabil mai bine decât meriţi, cu o asemenea limbă ascuţită.

Freya îi întoarce o privire al cărei sens nu poate fi înţeles greşit; nu este singura femeie din Winterbourne căreia limba îi aduce necazuri. Dar nu spune nimic; s-ar putea să

nu-şi ştie locul, însă acesta e prea călduţ pentru a risca să-l piardă.

— Nu e vorba de Domnia Sa. Ci de blestematul acela de bucătar al lui.

— Ah, maestrul Pietro!

Râzând, cele două femei ridică marginile opuse ale aluatului şi le unesc.

— Exact asta obişnuia să facă maestrul Pietro pe la spatele meu, spune Freya, ciupind aluatul plăcintei. Fulk l-a ameninţat cu bătaia, dar el a izbucnit în lacrimi şi s-a dus într-un suflet la Domnia Sa.

— Ştiu. Domnului meu i s-a părut foarte amuzant. I-a spus lui Pietro că Fulk e cel mai iscusit bărbat în mânuirea spadei din Normandia şi că, dacă pune preţ pe membrele lui, trebuie să piardă în greutate şi să se antreneze puţin cu un om de arme abil.

— De asta a încetat atunci, iar eu credeam că ochiul trebuie să-i fi poposit pe vreo fată cu fundul mai gras.

Atenţia le este atrasă de mugetul unui bou şi de scârţâitul roţilor de car din grădină.

— Trebuie să se fi întors Fulk. Sper că măicuţele au fost recunoscătoare pentru carnea de căprioară.

Freya îşi netezeşte părul, dându-l de pe frunte.

— Nu mai recunoscătoare decât sunt eu că am scăpat de ea. Odo va trebui să înveţe să-şi tempereze dibăcia de vânător în limitele cămărilor pe care le avem aici.

— Tatatata, zice Thecla, repezindu-se către uşă.

— Ţi-ai pus fainã pe obraz. Stai locului.

Gytha se apleacă să şteargă pata albă de pe faţa celeilalte femei, trecându-şi degetele peste obrazul ei.

— Sunteţi atât de norocoşi, tu şi Fulk.

— Lordul Odo nu va fi plecat pentru multă vreme.

— Nu de data asta. Dar nu înţelegi, mereu se va întâmpla aşa. Aşteptarea. El va fi mereu pe picior de plecare undeva ori se va întoarce de altundeva. Ştii ce fel de bărbat e.

Priveşte spre intrarea în bucătărie, luminată de coloanele prăfoase ale razelor soarelui de primăvară timpurie.

— Mă simt ca un pui de pasăre încercând să-şi ia zborul, ridicându-se puţin şi căzând înapoi, fără a ajunge vreodată undeva, continuă Gytha

Dar Freya nu ascultă.

— Doamnă, strigă ea din pragul uşii. Nu e Fulk, e... ar fi mai bine să veniţi.

E Odo, s-a întors, s-a răzgândit. Nu a putut să îndure gândul că o lasă în urmă. S-a întâmplat vreun accident, de asta s-a întors grupul înapoi. E rănit, e...

Una lângă alta în pragul bucătăriei, cele două femei privesc în curte. Două care cu boi şi mai mulţi catâri şi cai sunt înghesuiţi în locul dintre casă şi acareturi. În timp ce Freya şi Gytha se uită la ei, unul dintre cai, speriat de o găină care zburătăceşte de la pământ, alunecă într-o rână peste carul neacoperit. Boii bat din copite şi îşi aruncă pe spate capetele, căruţaşul dezlănţuie un torent de înjurături printre urechile lor, iar femeile aşezate în car încep să coboare într-o larmă de palavre şi nemulţumiri, îndreptându-şi hainele, scuturându-se de colb, întinzându-şi oasele în timp ce se aburcă peste şuşletele din spate. Celălalt car, acoperit, pare să se afunde în noroi.

— Mă întreb ce e înăuntru, face presupuneri Gytha.

— Cred că pot ghici, îi răspunde Freya tristă, în timp ce sora Jean-Baptiste, ducând de căpăstru un frumos catâr alb, se desprinde din aglomeraţie. Freya face o reverenţă adâncă, Gytha, o plecăciune nesigură.

— Gytha, Freya. Domnul fie cu voi!

Sora Jean este imaculată: praful drumului refuză cu încăpăţânare să se agaţe de tivul rochiei ori să-i murdărească vălul, chiar şi potcoavele catârului ei par proaspăt unse cu ulei.

— Bine ai venit în casa mea, soră, spune Gytha cu o încredere în sine pe care n-o simte. Sora Jean încuviinţează impasibilă.

— Trebuie să ne ierţi pentru că am tăbărât asupra ta în felul acesta.

Deja toate femeile, în afară de Emma, care încă îşi mai poartă cu atenţie trupul neascultător peste şuşlete, au coborât din car şi se îndreaptă către casă. Iat-o pe Alwys, care se scarpină pe spate cu ciotul, şi pe Judith, cu uitătura ei răutăcioasă, care examinează faţada joasă de lemn a casei, marginile răvăşite ale acoperişului de paie, rotocolul subţire de fum care se destramă pe cerul albastru-pal.

Observând dispreţul acelor ochi, iubirea Gythei pentru casa ei dă în clocot, stă mândră în uşă, zâmbind cu căldură, în timp ce sora Jean explică de ce au venit în Winterbourne, iar escorta începe să descarce broderia din carul acoperit.

— Ciumă, zice Freya. Ei bine, sunt sigură că lordul Odo va fi nespus de încântat să afle că aţi riscat să aduceţi ciuma în această casă.

— Fii cu băgare de seamă! îi spune sora Jean, frecându-şi coatele în timp ce colţul unui gherghef se prinde de şuşletele carului şi se prăvăleşte în noroi.

— Freya, se încruntă aspru Gytha, mergi şi fii atentă când se întoarce Fulk. Vom avea nevoie de el să ajute cu mutatul mobilei.

E conştientă de sora Jean, care devine deodată ţeapănă lângă ea, de tăcerea din rândul femeilor care îşi salută gazda cu ezitare, neştiind nici ele mai bine decât ea cum ar trebui să se comporte acum. Margaret stă în faţa ei, fără cuvinte şi cu ochii lipsiţi de expresie.

— Meg, îi spune Gytha, mi-a fost dor de tine!

Numai când rosteşte cuvintele îşi dă seama că sunt adevărate. Luându-i mâinile lui Margaret, constată numaidecât cât de slabe au devenit. Margaret nu spune nimic, doar stă acolo, împuţinată şi cu gândul în altă parte, aşteptând ca mâinile să-i fie eliberate pentru a-şi putea continua mersul ca de somnambul. Gytha îi dă drumul.

— E cumva...?

Cu siguranţă că sora Jean nu ar fi adus cu bună-ştiinţă o persoană bolnavă cu ea.

— Bineînţeles că nu. Ţi-am spus, e doar un zvon, sunt pur şi simplu precaută. Nu aş putea suporta. Cum ar reacţiona Odo dacă toată munca ar fi distrusă?

Ambele femei se uită înspre carul a cărui încărcătură este golită în curte, la maldărul crescând de gherghefuri şi de capre de lemn, la cuferele în care Gytha presupune că se află bucăţile de pânză, sculurile de lână iţindu-se din noroaie ca nişte vlăstare ciudate şi ţepene. Frecându-şi cu degetele mari buricele celorlalte degete, pipăindu-şi crestăturile fine ale pielii cicatrizate, se întreabă cum s-ar simţi ea.

Până seara, atelierul din Canterbury parcă nici n-a existat

vreodată. Masa din sala mare a fost împinsă la perete, chiar sub una dintre cele două ferestre care luminează capetele opuse ale sălii, şi pe ea sunt deja înşirate planul soréi Jean, cutia ei de cuţite şi cărbuni, palimpsestele şi tăieturile de pânză pe care-şi face desenele şi calculele preliminare. Gherghefurile au fost instalate între vatră şi uşa de intrare, iar Fulk a încropit o acoperitoare pentru foc din piei de căprioară şi un scut rupt. Aranjarea şi atârnarea sculurilor de lână a durat mai mult decât anticipaseră din cauza insistenţei Theclei de a le ajuta. În cele din urmă, atenţia i-a fost distrasă de pitic, lăsat încă o dată în urmă când stăpânul a plecat la curte, care făcea un mănunchi de tăieturi de lână să dispară, apoi să reapară legate împreună într-o singură fâşie multicoloră. Carele au fost adăpostite într-un hambar gol, catârii şi boii, scoşi din curte, escorta, trimisă înapoi, cu ordine să nu se abată din drumul spre Canterbury mai mult decât ar fi absolut necesar.

Pe măsură ce se lasă seara, sora Jean se retrage într-un colţ izolat al sălii, unde îşi instalează obiectele de cult pentru a spune vecernia, în timp ce Gytha şi Freya adună toate pernele risipite prin casă, bucăţile de mătase colorată şi tapiserie elaborată lăsate în urmă de plecarea lui Odo, ca o trenă. Oare şi el ţine acum slujba în capela regelui ori în propria casă din Londra ori într-una din marile biserici ale oraşului, se întreabă ea. Poate că îi e dor chiar de aceste perne când genunchii i se lovesc de piatra rece sau de pământul bătătorit. Sau poate se ospătează cu fratele său, înconjuraţi de potire sclipitoare şi farfurii aurite încărcate de cărnuri aburinde şi de prăjiturile maestrului Pietro.

Gytha habar nu are cum va reuşi gospodăria ei să hrănească atât de mulţi oaspeţi, mai ales acum, că le-au dat tot surplusul de vânat măicuţelor de la Sf. Eufrosina. Însă Freya pare să nu aibă nicio grijă. Îşi suflecă mânecile în bucătărie şi îl trimite pe Fulk să aducă femei şi băieţi din satele de pe moşie, pentru a o ajuta. Ezitând în pragul bucătăriei, în vălătucii de abur şi în rafalele de hohote de râs, privind un băieţaş slăbănog care întoarce frigarea şi e stropit cu grăsime fierbinte, amânând momentul în care trebuie să se ducă lângă femei în sală, Gytha se simte ca suspendată într-o altă lume. Sunetele sunt atenuate,

imaginile, neclare ca şi cum se zgâieşte la ele prin apă. În bucătărie totul este foc şi o va preschimba pe loc în uscăciune, dacă intră acolo. În sala mare este pământul, cu femeile aşezate pe jos, cu remarcile lor bolovănoase şi grave dezgropate din carierele cicatricelor adânci ale invidiei, ale neîncrederii, ale simplei confuzii. Apa se sparge de pământ, risipindu-se în curcubeie, sau îl îmbibă, nemaiputând fi deosebită de el.

— Foarte bine că a dispărut vana, o aude pe una dintre ajutoarele Freyei de la bucătărie, iar o pădure de braţe pline de făină se ridică, mâinile freacă frunţile, râsetele îmbobocesc în curte, unde stă ea, amurgul se strânge în jurul ei, frigul de februarie împingând-o de la spate către sală. O cale a tăcerii o conduce de-a lungul încăperii, printre gherghefurile şi sculurile de lână care se conturează în lumina înăbuşită a focului, către locul unde femeile stau în jurul părţii îndepărtate a vetrei, o semilună de chipuri vigilente în lumina portocalie împroşcată în jur.

— Îmi daţi voie?

Zâmbeşte, simţind încordarea în fiecare muşchi. Judith se trage în lături pentru a-i face loc; se aşază, cu picioarele încrucişate, netezindu-şi peste genunchi fusta ei rubinie, printre celelalte cenuşii, cu un brâu din mătase împletită legat cu un fir de aur ale cărui cozi strălucitoare i se împletesc în poală.

— Cum a fost călătoria?

Vocea ei vine de undeva, de la mare distanţă, falsă, distorsionată, ca şi cum a vorbit printr-o basma sau cu gura într-un vas. O vor înţelege ele? Măcar o vor auzi?

— Lungă, zice una dintre femeile de la Sf. Augustin, care de obicei, îşi aminteşte Gytha, mergea acasă la sfârşitul zilei.

— Ne vom simţi cât de bine vom putea aici, deşi îţi va lipsi familia.

— De parcă tu ştii cum e, şuieră Judith cu o boare de respiraţie acră care o face pe Gytha să se tragă puţin înapoi.

Îşi încrucişează mâinile peste pântec pentru a domoli stafiile dinăuntru şi încearcă să simtă compasiune, să înţeleagă ce vede Judith în această casă saxonă al cărei

stăpân normand poate fi recunoscut pretutindeni, în ornamente şi obiecte, în vinul pe care îl beau în loc de bere, în scutul normand în formă de zmeu care priveşte broderia de deasupra focului. În rochia pe care o poartă ea, cu tăietură scurtă sus, după ultima modă de la Rouen, şi în bijuteriile pe care el i le-a dăruit ca borne care să marcheze hotarele iubirii lor. Dar ce vede Judith? Care sunt culorile dudei?

— Ca Israel fugind din Egipt, îi zice Alwys lui Leofwine, cuibărit în poala ei, sub ochiul atent al lui Turold. Leofwine, căruia îi dau dinţii, roade ciotul lui Alwys. La ce foloseşte piticul? întreabă ea.

— Pentru amuzamentul lordului Odo, răspunde Gytha.

— E aici, deci? se ridică Judith, aranjându-şi boneta.

— E la curte. L-a lăsat pe pitic pentru a-mi ţine companie.

Pentru a o păzi, l-a lăsat pe pitic, care nu este un bărbat întreg, şi pe Fulk, care nu are ochi pentru altă femeie în afară de Freya. Femei. În Londra vor fi femei, exotice, frumoase, de spirit şi înţelepte precum femeile care obişnuiau să facă cinste mesei lui lady Edith, acolo unde Odo n-a observat-o niciodată. Proasto. Asta era atunci, acum totul e diferit. El are încredere în Fulk pentru că înţelege exclusivitatea devotamentului său. Fiindcă simte la fel. Dacă n-ar face-o, de ce şi-ar fi amânat astfel plecarea, de ce să îndure oprobriul implacabil al părintelui Guy şi urgia neîndoioasă a lui William? îşi trece degetele peste pandantivul cu rubin care-i atârnă de un colier de perle la gât. L-a găsit după ce el a plecat, ascuns sub perna ei cu un bileţel şi o crenguţă de ruginiţă uscată. *Ruginită pentru aducere-aminte*, *rubin pentru focul din sângele meu, perle pentru lacrimile mele,* scrisese el. *Perle pentru lună,* se gândeşte ea, *luna plină, strălucitoare, minunată a numelui său.* Piticul nu-i aduce nicio consolare; nimic nu poate umple spaţiul pe care el îl lasă în urmă când pleacă. E precum golul pe care l-au lăsat înăuntru copiii ei morţi.

— Ce poate face piticul?

E prima oară când Margaret deschide gura. Judecând după reacţiile celorlalte femei, toate întorcându-se către ea cu expresii de mirare şi uşurare în diverse grade, este pentru prima dată că vorbeşte după ceva timp.

— Ah, cântă din gură şi la instrument şi jonglează puţin. Dar, cel mai adesea, îi place să-i amintească lordului Odo că nu e decât un muritor.

— Odată, la o sărbătoare câmpenească, era un pitic care putea citi viitorul.

— Să citeşti viitorul şi să-i spui unui om important că într-o zi va fi ţărână presupune cam acelaşi risc, remarcă Turold, umplându-şi din nou cornul de băut.

Gytha râde, însă Margaret pare doar tristă.

Sora Jean îşi termină rugăciunile în timp ce Freya şi ceata ei de femei din sat intră cu platourile cu mâncare, iar Gytha se minunează la fel de tare ca oaspeţii ei de ce au reuşit să pună pe masă din nimic altceva în afară de o plăcintă cu gutui pe jumătate coaptă. Se prea poate să fie Postul Mare, însă aceasta este totuşi gospodăria unui om important, să nu credeţi altceva. În foiala generală care are loc pentru a aşeza bucatele pe masă, Gytha se trezeşte aşezată lângă

Margaret. Observând că fata nu dă niciun semn că s-ar servi cu mâncare,

Gytha ia o farfurie de lemn pe care înghesuie macrou în sos de mentă şi ştiucă umplută cu budincă. Freya s-a adaptat fără întârziere standardelor culinare ale lui Odo, însă Margaret, o fată al cărei apetit a fost mereu cel puţin sănătos, întoarce bucăţele în farfurie cu la fel de multă desfătare precum bolnăvicioasa contesă de Mortain.

— Haide, Margaret, îi porunceşte sora Jean, mănâncă.

Margaret ia o bucată de pâine şi muşcă din ea ascultătoare, însă trebuie să facă mai multe încercări chinuite pentru a înghiţi, luptându-i-se şi înecându-se, cu ochii umezindu-i-se de la efort.

— Lasă, mai târziu, zice Gytha şi îi ia farfuria aşezând-o pe vatră.

Expresia de recunoştinţă de pe faţa lui Margaret e demnă de milă. Gytha de-abia aşteaptă să se retragă în alcov, să se întindă în patul lui Odo în spatele draperiilor de mătase, cu urmele moi ale paşilor iubirii peste tot în jurul ei, în pernele cu adâncituri şi în plăpumile încreţite. Dar va trebui să renunţe la pat în favoarea soréi Jean sau cel puţin să se ofere să-l împartă cu ea şi cu Judith, care are la rându-i sânge nobil, iar gândul de a împărţi acel pat cu oricine

altcineva în afara lui Odo este de nesuportat. Nu, va dormi aici, în sală, cu restul femeilor.

Se ridică, un semnal pentru Turold să tacă, piticul spunând o poveste lungă şi complicată despre un vrăjitor, o robă magică brodată şi o fată aventuroasă care vrea să devină pirat. Emma pare dezamăgită.

— E târziu, iar voi trebuie să fiţi obosite. Soră Jean, Judith, alcovul meu vă aparţine.

Ia o torţă din coşul de pe vatră, o aprinde şi le conduce pe cele două femei în alcov la lumina ei fumegoasă şi smolită. Resentimentele lui Judith o ard în spate; ar fi fost mai bucuroasă dacă Gytha i-ar fi dat ocazia să se plângă de ceva.

— Frumos din partea ta! spune sora Jean, contemplând patul mare, acoperit cu blănuri, în timp ce Gytha închide uşa alcovului în care bate acum vântul aspru ce mătură curtea.

— Sper să dormiţi neîntoarse.

— După patru nopţi de aziluri de mănăstire sau pământ sub cerul liber, nici nu-ncape îndoială, spune Judith.

— Atunci vă las.

Aprinde două lumânări de la torţă, apoi ia o mantie dintr-un cârlig de lângă uşă.

— Gytha, spune sora Jean.

— Da, soră.

— Nu te-am înlocuit, să ştii! Dacă vrei, am un loc pentru tine la unul dintre gherghefuri.

— Eu... în satul Winterbourne e o femeie a cărei fiică e foarte bolnavă, are o răceală la plămâni. Vreau să-i fac mâine o vizită, să-i duc nişte doctorii despre care medicul stăpânului meu zice că ar ajuta-o.

— Trimite-o pe Freya!

— Noapte bună, soră! Sper că veţi găsi patul... comod.

Gytha nu poate dormi. Vântul se înteţeşte pe parcursul nopţii, pocnind şi mârâind în jurul casei, împingându-se pe sub uşă şi prin spărturile din obloane. Ploaia biciuie pereţii şi cade şuierând în vatră, prin jgheabul pentru fum de pe acoperiş. Salteaua ei de paie trosneşte şi înţeapă când ea se întoarce de pe o parte pe alta, încercând să-şi găsească o poziţie comodă. Se foieşte, simţindu-se însingurată şi

răspunzătoare de ce se petrece, tresărind la fiecare scârţâit şi bufnet, la fiecare lătrat, scâncet ori cotcodăcit venind din curte. Când Odo este cu ea, adoră nopţile cu furtună, la adăpost în braţele lui, învelită şi alintată, ştiind că strigoii şi demonii care vin odată cu întunericul sunt fără de putere împotriva bătăii regulate a inimii lui. Chiar şi când el se ridică, pentru a verifica dacă obloanele nu s-au rupt şi n-au căzut crengi sau pentru a linişti caii, sentimentul de siguranţă n-o părăseşte. Tatăl ei obişnuia să facă la fel; de multe ori, în timpul nopţilor agitate, auzea prin scândurile podului unde dormea, cu capul la câţiva centimetri de vânturile sărate şi răpăitul grindinei, şuşotelile părinţilor ei, foşnetul hainelor şi scârţâitul balamalelor când tatăl ieşea să aibă grijă că nimic să nu li se întâmple vaselor şi butoaielor de sare din curte. Atunci se îngropa mulţumită sub pătura ei ca şi cum, ieşind din casă, el îi asigura un somn tihnit.

Însă în seara aceasta, ea e supraveghetoarea, cu simţurile încordate pentru a cuprinde sforăiturile şi mormăielile şi foielile celor ce dorm în jurul ei, tropăiturile şoarecilor, praful cernindu-se prin stuful răscolit de vânt. O pală bruscă trimite un şuvoi de scântei de pe vatră; înfăşurată în mantia ei, Gytha lipăie până în partea cealaltă a încăperii ca să mute acoperitoarea încropită de Fulk.

— Domnul te-a privit, soră, şi te-a găsit în nevoie. Lăudat fie numele Lui!

Alwys.

— Şşşt, spune cineva şi, deşi nu se mai aude niciun cuvânt, o figură palidă se desprinde din mormanul de aşternuturi pe care Alwys îl împarte cu sora ei şi alunecă înspre Gytha printre colţurile tenebroase ale gherghefurilor, scăunaşelor şi sculurilor de lână. E doar Meg, îşi spune ferm Gytha, deşi mâinile cu care ţine scutul rupt încep să-i tremure şi îşi simte măruntaiele parcă înfăşurate pe un vinci. E doar Meg în halatul ei.

— Nici tu nu poţi dormi? şopteşte ea, apucând strâns scutul.

Însă figura palidă nu răspunde. Împleticindu-se pe lângă gherghefuri, se aşază pe un taburet, acolo unde pare să se prăbuşească în sine, să se topească şi să se întindă într-o

băltoacă precum ultima suflare a unei lumânări. Smiorcăituri şi sughiţuri, apoi hohote de plâns se ridică şi se sting în ungherele întunecate.

Lăsând scutul pe podea, Gytha se aşază în faţa vechii sale partenere de cusut, minunându-se straşnic de felul în care trupul i se mulează pe taburetul scund, încheieturile mâinilor cuprinzând marginile gherghefului ca şi cum e pe punctul de a lua acul şi a-l înfige în pânza întinsă; îşi crezuse pielea atât de copleşită de noi senzaţii încât să nu-i mai rămână loc înăuntru pentru amintirile trecutului.

— Meg? Ce este?

Margaret îşi ridică privirea pentru a se holba cu ochii ei fierbinţi şi umflaţi la Gytha. Gytha în carne şi oase, cu şuviţe întunecate de păr scăpându-i din cosiţă şi cute săpate de râs la colţul buzelor roşii, mai adânci decât îşi aminteşte Margaret. Gytha, a cărei privire e suficient de pătrunzătoare încât să înţeleagă orice. Deci nu visează, plecarea în grabă din Canterbury, zilele în care se izbeau una de alta pe fundul unui car, urmate de perne de mătase şi macrou în sos de mentă, toate sunt aievea. Şi ce a spus Alwys e aievea.

— Spune-mi, zice Gytha cu vocea ei răguşită şi hârşâită, care nu acceptă prostii. Se întinde peste gherghef după mâinile lui Margaret şi stau în tăcere un scurt răstimp, cu degetele împletite, suspendate în spaţiul care mâine va fi din nou ticsit cu poveştile lui Odo. Vântul zgâlţâie obloanele şi aruncă pe vatră stropi de ploaie şuierători. Aceasta este şansa ei, această acalmie înainte ca larma broderiei să se pornească iarăşi.

— Alwys are dreptate. Sunt la grea încercare, începe ea.

Îi spune Gythei totul. Cum fratele ei, fratele ei preferat, zace în infirmeria de la Christ Church, cu mintea chinuită, cu sufletul devenit un câmp de bătălie între rău şi bine, cu trupul torturat şi neglijat, iar ea ce a făcut pentru a-l ajuta? Nimic. A continuat să facă ţărmuri şi copaci cu acul ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat, ca şi cum el ar fi într-adevăr mort. Cu siguranţă, va arde în iad împreună cu Tom şi cu blasfemiile lui, dacă nu încearcă să-l ajute. Trebuie să îl vadă din nou, iar asta, iute, înainte ca el să se fi înzdrăvenit de tot şi să plece de acolo. Însă cum? Cât are de gând sora

Jean să le ţină aici? Chiar dacă ar lăsa-o să plece, cum ar putea ea să-şi găsească drumul înapoi, spre Canterbury, singură? Ceea ce Gytha i-a spus acum atâta amar de ani e la fel de adevărat şi azi ca întotdeauna. Femeile nu sunt libere.

— Spune-i! îi zice Gytha, strângându-i mâinile. Spune-i adevărul! Se va bucura pentru tine. Gândeşte-te cum este ea cu lordul Odo. Ştie ce se petrece între un frate şi o soră.

— Dar dacă îi dă de ştire regelui că el e încă în viaţă?

Margaret s-a convins fără putinţă de tăgadă că Tom a jucat un rol atât de important pentru regele Harold, încât faptul că e în viaţă trebuie ţinut secret de normanzi cu orice preţ.

— Regele? râde Gytha. Nu cred că regele s-ar sinchisi, oricum ar sta lucrurile.

— Nu, zice Margaret cu voce slabă.

Parcă noaptea lipsită de odihnă i-ar fi jucat feste în tot acest timp, preschimbând mesele în dragoni ori mantiile care stau agăţate în stafii, iar pe Tom, într-o prezenţă plutitoare de o asemenea imensă însemnătate încât nu putea vedea până unde se-ntinde. Acum, Gytha a aprins un opaiţ, un cerc magic de lumină la ale cărui hotare furtuna trosneşte şi mârâie; aşadar iată-l acolo pe el, Tom şi atât, cu ochii lui surâzători şi părul precum tresăltările focului.

Deodată, îl aude pe tatăl ei vorbind. Ea, Harry şi Aelfred au fost prinşi, în timpul Postului Mare, furând moşmoane murate din dulapul cămării, unde mama lor vitregă şi Hawise, servitoarea, păstrau merindele pentru Paşti. Băieţii s-au ales cu o papară şi au fost trimişi la culcare nemâncaţi, însă în cazul lui Margaret, tatăl ei a capitulat ca de obicei în faţa logicii de neclintit a gemenilor; dacă o pedepsea pe una, o pedepsea şi pe cealaltă, iar Alwys nici măcar nu se aflase prin preajma fructelor furate. Foarte bine, dacă Margaret recunoştea că a făcut ceva rău, a ajuns el la un compromis, va scăpa de vergea şi i se va da să bea un păhăruţ de lapte bătut înainte de culcare. Dacă orice altceva nu merge, îi zisese el, spune adevărul. Gytha are dreptate. Îi va spune soréi Jean despre Tom. Veştile bune devin şi mai bune dacă sunt împărtăşite. Îi zâmbeşte slab Gythei, după care cască.

— Du-te la culcare acum! îi zice Gytha. O să vin cu tine să vorbim cu sora Jean, dacă vrei. Ar trebui să fie într-o dispoziţie bună mâine, după o noapte de somn în patul din puf şi pene al lordului Odo.

Vântul şi ploaia au început să slăbească, însă Gytha nu se întoarce în aşternutul de paie, ci îşi trage mantia mai bine pe trup şi, luându-şi încălţările, iese din casă pentru a vedea ce stricăciuni a adus furtuna. E obosită, însă mintea îi e trează, bâjbâind ca un şobolan flămând după resturi de gânduri pe jumătate îngropate. Speră ca frigul şi vastitatea fără contururi a cerului de noapte înnorat să îi aline furia pe care istorisirea lui Margaret a trezit-o în ea.

Toate aceste femei, vieţile, familiile lor, micile speranţe şi aspiraţiile lor oarecare, nimicite într-un fel sau altul de normanzi. Dar nu asta e la rădăcina furiei ei, ci o nedumerire, fiindcă i se pare că şi sora Jean este atinsă, într-un fel pe care nu-l poate dibui exact, şi regina care, se spune, îşi iubeşte soţul, însă e obligată să-şi petreacă majoritatea timpului singură, în Normandia, mediind între William şi fiii săi, şi contesa de Mortain, cu pometii ei ca nişte foiţe de sticlă, cu beţele ei pentru vomitat şi cu felul în care frigul englezesc o face să dârdâie ca un câine biciuit. Şi cum rămâne cu ea, păşind în afara cataclismului la braţul bărbatului despre care unii spun că e cel mai groaznic normand dintre toţi, arhitectul ambiţiei Bastardului, puterea din spatele tronului?

Singurul bărbat care a făcut-o vreodată să simtă pasiune.

— Stăpână Gytha! strigă Fulk, apărând înaintea ei.

Are o expresie răvăşită şi rău prevestitoare şi un purceluş tăcut şi zgribulit înghesuit în vestă.

— Ce este, Fulk? Sunt stricăciuni mari? Sper că nu-i nimeni rănit.

— Nu, doamnă. Numai că... îmi pare rău, doamnă, cu tot mutatul mobilei de mai devreme, iar apoi cu Marigold fatând, am uitat... Aruncând o privire la purceluş, adăugă: Scrofăţă. Poate reuşesc s-o readuc la viaţă.

Gytha zâmbeşte. Readusul la viaţă al purceluşilor devine un fel de întrecere între Fulk şi Odo. Odo s-a bucurat de mare succes cu un porcuşor, pe care acum îl cheamă Melusine şi are două sau trei săptămâni, care pare să

creadă că Juno este mama lui.

— Are vreun nume deja? întreabă ea. Şi ce ai uitat?

— Un mesaj, doamnă, de la stareţa Biota de la Sf. Eufrosina. A cerut s-o vizitaţi mâine... azi. După terţa.

— Şi eu, care credeam că Sfinţia Sa e foarte mulţumită să ne accepte caritatea cât timp nu trebuie să ne vadă în carnea şi oasele noastre de păcătoşi.

— Porcuşorul, doamnă. Mai bine mă întorc înăuntru.

— Noapte bună, Fulk!

— Noapte bună, doamnă!

Norii se rostogolesc de pe faţa zâmbitoare a lunii, dând la iveală o puzderie de crengi rupte printre brazdele lăsate de care în curte şi un coteţ de pui gol, care se leagănă molcom pe o parte, în ultimele zbateri ale vijeliei. Gytha ridică la loc coteţul, apoi rămâne nemişcată un moment, zâmbindu-i şi ea lunii, lăsând încordarea să i se scurgă din muşchii spatelui. Apoi, dându-şi seama că picioarele îi sunt fleaşcă, îşi alege atent calea înapoi către casă, printre băltoace. Bărbaţii au dreptate să îndrăgească purceluşii; par să aibă puteri tămăduitoare.

— Poţi vorbi, îi răspunde sora Jean cu prudenţă în dimineaţa următoare, când Margaret o abordează spunând că are o rugăminte.

Sora Jean supraveghează repunerea bucăţilor de broderie în gherghefuri, verificând ca niciuna să nu fi suferit de pe urma călătoriei, asigurându-se că sunt întinse corect şi că înfăţişează momentele care trebuie din poveste. Alwys e ocupată cu aranjarea acelor, Freya şi femeile care nu lucrează la gherghefuri înfăşoară şi atârnă lâna. Gytha nu e de găsit nicăieri, însă Margaret s-a hotărât; amintirea ochilor goi şi a rănilor supurânde ale lui Tom sunt de ajuns pentru a-şi lua inima în dinţi să meargă mai departe.

— Mă gândeam... cam cât timp vom rămâne aici, soră?

— De-abia ce am ajuns, fata mea. Nu am de gând să mă întorc până nu sunt convinsă că pericolul a trecut.

— Da, dar cât timp înseamnă asta? insistă Margaret.

— Care ţi-e graba? îi aruncă sora Jean o privire iscoditoare. Cu siguranţă că te bucuri să o vezi pe Gytha, nu?

— Sigur că da, soră, numai că... e vorba de bolnavul

fratelui Thorold. Mi-ar plăcea să-l vizitez din nou.

Apă rece ca gheaţă îi curge Agathei prin vene.

— Se va fi înzdrăvenit sau va fi murit până va veni timpul ca noi să plecăm de aici. Ar trebui să ţi-l alungi din gânduri.

— Însă fratele Thorold mi-a spus că îl vor ţine acolo până ce minţile i se vor întoarce. Asta s-ar putea să dureze ceva, mă aştept eu.

— Ce reprezintă acest bărbat pentru tine? întreabă Agatha, de-abia putând să se uite la expresia plină de speranţă, ca a unui copil, a Agathei.

Pe măsură ce Margaret îi povesteşte, simte aceleaşi furnicături în picioare care îi dau ghes atunci când aude muzică bună de dansat. Fratele ei. Fratele ei. Doar fratele ei. Fraza are ritm ca de gigă.

— Bineînţeles că trebuie să mergi, spune ea, de îndată ce ne întoarcem.

— Nu aş putea să mă duc înapoi chiar acum? Ca să fiu sigură?

— Mi-e teamă că nu, spune ea cald, însă ferm. Nu am pe nimeni care să te însoţească şi pe nimeni care să-ţi ia locul dacă pleci. Însă, dacă fratele Thorold spune că îl va ţine pe fratele tău, atunci te poţi încrede în el ca o va face.

Bătând-o pe Margaret pe mâinile ei pistruiate, simţindu-i pintenii oaselor de sub piele, adăugă:

— Încrede-te în Domnul, Meg! El este milostiv.

— Dacă spuneţi, soră!

Aruncând o privire spre ghergheful cel mai apropiat de ea, Margaret recunoaşte mâna Emmei în chipul regelui Edward pe patul de moarte, tot numai concentrare sălbatică, cu draperiile patului precum nişte pânze strânse aşteptând să prindă vânt către Valhalla. În jurul lui stau adunate un număr de figuri neterminate, iar la piciorul patului, regina sa înlăcrimată, ştergându-şi ochii cu un colţ din vălul de pe cap. Deşi numai Dumnezeu ştie pentru ce plânge, se gândeşte Margaret, din moment ce se spune că el n-a atins-o niciodată. Cum poţi simţi că ai pierdut ceva ce nu ai avut nicicând?

Însoţită de Fulk, Gyha porneşte spre abaţia Sf. Eufrosina la puţin timp după *prima.* Călătoria nu ar trebui să îi ia mai mult de o oră călare, însă Gytha, chiar dacă şcolită de Fulk

şi de Odo, rămâne o călăreaţă precaută, iar după furtuna de azi-noapte, nimeni nu poate spune în ce stare vor găsi drumurile. Străbat mare marte din drum în tăcere, Gytha călărind puţin mai în faţă, nervoasă şi agitată. S-ar fi bucurat dacă ar fi avut şansa să se îmbrace mai îngrijit pentru această vizită, însă s-ar fi făcut deja târziu până ce ea şi Freya ar fi putut pătrunde în alcov, unde îşi ţine toate hainele.

A ales o rochie de lână fină, albastru-închis, însă acum regretă; deşi e sobră aşa cum se cade, vopseaua indigo o face prea bogată, prea evident rochia ibovnicei unui bărbat avut care joacă rolul unei femei cinstite. Nu poartă nicio bijuterie în afara unui minuscul, mai degrabă ponosit, inel de aur incrustat cu turcoaze şi periuţe care i-a aparţinut mamei lui Odo şi pe care el îi interzisese să şi-l scoată după ce i-l pusese pe degetul arătător al mâinii stângi în noaptea dinainte de a o părăsi în vremea Crăciunului, noapte cu priviri înlăcrimate şi ţineri de mână zbuciumate, căci era postul Adventului. Cu toate astea, încălţămintea îi e din piele de viţel, mantia tivită cu mătase, iar brâul, de argint. Dezaprobarea stareţei Biota se manifestă deja pe drum, prin băltoacele noroioase care îi împroaşcă marginile rochiei şi vântul care-i biciuieşte obrajii îmbujorându-i.

Însă atunci când ajung la abaţie, portăreasa, după ce a acceptat darul Gythei de lumânări din ceară de albine şi ouă de raţă, îi spune că nu stareţa Biota doreşte să o vadă, ci altă călugăriţă, o soră Cygnea, care nu face parte din ordin, însă alege din pietate să se supună Regulii. Pentru Gytha, privirea portăresei, plecată, aşa cum se cuvine, întăreşte elocvenţa reproşului. A stabilit stareţa Biota această întâlnire ca un avertisment pentru vecina ei cu purtări desfrânate? Această soră Cygnea a fost în mod evident ea însăşi ibovnica unui bărbat important la un moment dat; nu este neobişnuit ca asemenea femei, alungate de rivale mai tinere sau date de gol de moartea unui amant, să încheie un pact cu o mănăstire, să îmbrace rasa (deşi cu veşminte de pânză fină pe dedesubt) şi să respecte rugăciunile (deşi nu între pavecerniţă şi terţa). Stareţa Biota nu are de unde să ştie că Gytha a mai căutat refugiu într-o mănăstire înainte sau că, dacă Odo n-ar

exista, viaţa monastică n-ar fi deloc înspăimântătoare pentru ea.

Portăreasa o conduce până la o clădire scundă din şipci şi mortar, separată de celelalte într-un colţ al grădinii mănăstirii, lângă un strat de trandafiri ale căror ramuri bine tăiate îşi împing lemnul verde printre grămezile de bălegar. Izul acru se îmbină cu mirosul lemnului de măr care fumegă dintr-un coş îngust de pe acoperiş. Un cireş îşi arcuieşte ramurile protectoare peste arcada de la intrare, înmugurind cu promisiuni trandafirii şi grase de primăvară. Portăreasa tuşeşte discret la uşă şi se scuză.

Ocupanta locuinţei este o femeie înaltă, care trebuie să se aplece pe sub pragul de sus pentru a-şi primi oaspetele, ceea ce şi face înclinându-şi graţioasă gâtul ce pare să urmărească precum în oglindă arcuirea pe care o fac ramurile cireşului. Suplă pe sub rasa otova strânsă în talie cu o centură, stă foarte drept, nefacând nicio încercare de a părea mai scundă, cu mâinile albe, cu unghii perlate, împreunate peste pântec. Zâmbeşte; buzele îi sunt de un trandafiriu palid, tenul îi e aproape la fel de alb ca şi vălul de pe cap, iar zâmbetul atât de larg, încât ameninţă să-i scape din chingile gurii. Cu un scâncet înăbuşit,

Gytha se aruncă în genunchi, îmbrăţişând picioarele măicuţei, îngropându-şi faţa în faldurile rasei ei.

Călugăriţa o cuprinde delicat de umeri şi o ridică în picioare.

— Gytha, Gytha, nu e nevoie de toate astea.

— Ah, doamnă, zice Gytha, ah, doamnă!

Scutură din cap, cu lacrimile şiroindu-i şi strângându-i-se în colţurile zâmbetului.

— Trebuie că e un miracol, mai spune ea.

— Nu cred, draga mea, ci doar triumful bunului-simţ asupra necazului. Am crezut că ai ghicit, după nume. Ştii puţină latină, nu-i aşa? Cygnea. Ca o lebădă.

Gytha scutură din cap, simte că zâmbetul i se lăţeşte prosteşte, fără voia ei, ca şi cum are o viaţă independentă de muşchii feţei ei.

— Numai ce obişnuia să recite stăpânul Harold, iar atunci nu înţelegeam nici jumătate.

— Şi nu ai mai învăţat de atunci?

Tonul îi este cercetător, privirea aproape neastâmpărată în timp ce se dă la o parte şi îi face semn Gythei să intre în alcovul ei. Ochii ei ar părea inteligenţi, dacă nu ar fi rotunjimea ca de păpuşă şi coloritul de albăstrea.

— De ce ar fi trebuit, doamnă?

În nerăbdarea de a vedea unde locuieşte vechea ei stăpână, Gytha nu dă nicio atenţie întrebării lui Edith Gât-de-Lebădă sau propriului ei răspuns ipocrit, încăperea e mică, însă ticsită cu obiecte frumoase pe care Gytha şi le aminteşte din casa lui Edith din Winchester. Deci Odo nu a luat totul, îşi dă ea seama cu o undă de uşurare; stăpâna ei a reuşit să salveze unele rămăşiţe ale vechii ei vieţi.

— Stai jos, te rog.

Edith îi arată un scăunel cu braţe ornamentate şi şezut capitonat. După ce Gytha îşi desface mantia, Edith o ia şi mângâie stofa fină în timp ce o agăţa într-un cuier de lângă uşă. Apoi trage un taburet simplu de lemn, aşezându-se în faţa Gythei, de cealaltă parte a vetrei în care trosneşte cu vioiciune lemnul de măr.

— Cum...? începe Gytha.

— Te-am văzut de mai multe ori la biserică, spune Edith în acelaşi timp.

— N-am ştiut niciodată.

— Bineînţeles că nu. Am fost întotdeauna în spatele paravanului, cu restul măicuţelor. Invizibilă, râde ea scurt şi ironic, precum Sf. Eufrosina însăşi în rasa ei de călugăriţă. Deşi m-am întrebat, de întâmpinarea Domnului...

Întâmpinarea Domnului. Vasăzică, senzaţia că este urmărită nu a fost doar o festă a conştiinţei ei, o înflăcărare a modestiei ce i-a mai rămas. Simte sângele punându-i-se în mişcare în susul gâtului până ce obrajii îi sunt un cazan al ruşinii.

— Dacă m-aţi chemat aici pentru a mă dojeni, este exact ceea ce merit.

Dar Edith pur şi simplu râde.

— Draga mea, am renunţat de multă vreme să mai privesc lucrurile astea părtinitor. Nu mi-l poate aduce pe lordul meu înapoi din morţi, nici copiii din exil, deci care e rostul? în plus, am ştiut ce se întâmplă cu mult înainte să te văd cu... ibovnicul tău.

Gytha tresare, însă Edith pare să nu bage de seamă.

— Iată-te acolo, îmbrăcată în veşminte scumpe, venind la biserică alături de însoţitoarele tale ca o mare doamnă şi locuind la Winterbourne, care ştiam că e în stăpânirea episcopului Odo. Nu sunt matematiciană, Gytha, însă pot aduna doi cu doi. Nu, nu ţi-am cerut să vii aici pentru a face apel la patriotismul tău, ci numai pentru compania ta. Sunt singură. Majoritatea celor pe care i-am iubit sunt morţi ori pe alte meleaguri.

Face o pauză de o secundă, lăsându-i Gythei un răgaz în care să-şi amintească asta şi ea, apoi continuă cu hotărâre:

— Am fost nespus de încântată să te văd în viaţă şi sănătoasă şi evident prosperând, ba chiar locuind suficient de aproape încât să mă vizitezi. Voiam doar să am pe cineva cu care să vorbesc. Măicuţele sunt bine intenţionate, însă mai degrabă seci şi nu mă privesc cu ochi chiar buni.

— Şi totuşi, trăiţi după Regulă?

— Ah, nu, asta e doar pentru aparenţe, explică ea, fluturând mâna palidă spre rasă şi văl. Ca maica stareţă să nu poată fi acuzată că adăposteşte o femeie necuviincioasă. Şi pentru propria-mi protecţie. După cum tu nu ai ştiut că mă aflu aici, aşa sunt ascunsă de alţii care mi-ar putea dori răul.

— Înţeleg. Voi fi discretă.

— Vei fi, draga mea? Chiar şi stând la taclale în aşternut? Prezenţa mea aici trebuie păstrată secretă.

— Promit!

Dar el sigur ştie deja, el ştie totul, se gândeşte Gytha. Cu siguranţă, unul dintre acei bărbaţi care vin şi pleacă, cu misivele sigilate şi buzunare ascunse sub bijuterii, trebuie să-i fi spus despre concubina lui Godwinson care se dă drept călugăriţă la mai puţin de o jumătate de zi călare de hotarul lui. Oare de ce n-a spus niciodată nimic? Are atât de puţină încredere în ea? Chiar nu ştie? Vrea să creadă asta, însă îi e teamă că tăcerea lui în această privinţă are rădăcini mai adânci. Însă dacă a jurat să păstreze secretul lui lady Edith, nu îl poate întreba. În trandafir se zbate un vierme.

Edith se ridică pentru a aţâţa focul.

— Pe măsuţa din spatele tău este un ulcior de vin. Şi

nişte prăjituri cu miere. Toarnă pentru fiecare o cupă şi haide să ne bucurăm de puţină clevetească. Mai târziu, putem să ne spovedim că am pierdut vremea, întrucât amândouă avem aproape de noi un preot.

— Stăpânul meu este la curte, zice Gytha, neputându-şi înfrâna un chicot în timp ce îi întinde vin şi prăjituri lui Edith.

— Trebuie să-mi spui totul despre cum aţi ajuns să vă întâlniţi şi cum de-ţi tolerează îndărătnicia, căci mă îndoiesc că e datorită naturii sale preafericite, însă, mai întâi, spune ea aplecându-se în faţă şi coborându-şi vocea într-o şoaptă conspirativă, spune-mi ceva ce mor să ştiu. E adevărat că bărbaţii normanzi sărută cu limba?

Gytha îi susţine privirea strălucitoare de albăstrea o clipă, apoi se uită în jos la mâinile ei.

— Da, doamnă.

— Asta trebuie să fie... neplăcut? spuse Edith, încreţindu-şi nasul delicat.

Gytha se gândeşte la limba lui Odo alunecând pe faţa şi pe gâtul ei, la saliva lui între sânii ei. Gura i se uscucă. Ah, ce n-ar da pentru unul dintre săruturile lui, săruturile lui adânci, flămânde, de cardamom.

— Nu chiar, zice cu o voce doar puţin mai înaltă decât o şoaptă. Bănuiesc că te obişnuieşti cu asta.

Edith slobozeşte un hohot prelung. E adevărat, se gândeşte Gytha, ceea ce obişnuia contele Harold să spună, că râsul ei e ceva între uguitul unui porumbel-gulerat şi ţipat, oricum prea comic pentru a ieşi de pe acele buze trandafirii, din acel piept gingaş.

— Ah, Gytha, te prefaci la fel de prost ca întotdeauna. Şi eu, care presupuneam că episcopul era doar o strategie pentru supravieţuire.

— Departe de aşa ceva, doamnă. Din contră, pe vremuri credeam că va fi cel ce-mi va aduce moartea.

— Eşti ca doi oameni într-unul singur, Gytha, unul care vorbeşte şi altul care înfaptuişte. Fii tu însăţi, nu te strădui atât de tare. Dacă eu, dintre toţi oamenii, nu-ţi reproşez că îl iubeşti pe episcopul Odo, de ce ar trebui s-o faci tu? Pe lângă asta, spune Edith şi muşcă din prăjitura ei, lingând firimiturile de pe degete, el e atrăgător pentru femei.

Întotdeauna am crezut asta. Îşi aminteşte de tine de când a venit în casa mea? Când a fost asta? Nu cu mult înainte de solia lui Harold în Normandia, cred.

— Nu a spus niciodată că aşa ar fi.

— Ei bine, nu sunt surprinsă. Parcă-mi amintesc că îi atrăsese atenţia Trudy în acea noapte, nu? Mă întreb ce s-a întâmplat cu ea?

Trudy, bineînţeles. Trudy, cu frumuseţea ei rece şi nordică, o înfăţişare de gheaţă care îi făcea pe bărbaţi să ardă pentru a o încălzi. Trudy, măritată cu unul dintre thegnii contelui Harold, deja la vârsta senilităţii şi vădit încornorat de tânăra lui soţie plictisită. Toţi oaspeţii bărbaţi ai lui lady Edith se încolonau către aşternutul lui Trudy în cele din urmă, la fel cum mergeau să-i privească pe anluminatori la muncă în marea şcoală fondată în timpul domniei lui Athelstan sau cum urcau pe colina Sf. Giles pentru a admira priveliştea. De ce ar trebui să se aştepte ca Odo să se fi comportat altfel? Credea că a fi fost un model de virtute preoţească înainte de a o fi cunoscut pe ea? Bineînţeles că nu. Există John şi, de asemenea, delicioasa, neliniştitoarea certitudine că lucrurile pe care le ştie despre cum să ofere plăcere femeilor nu puteau fi învăţate numai buchisind textele din biblioteca de la Bec ori făcând pe învăţăcelul pederastru al vreunui călugăr mai în vârstă.

— Şi nu mă îndoiesc că a avut succes, zice ea, încercând să pară că nu-i pasă dacă s-a întâmplat sau nu.

— Şi bărbaţi mai puţin vajnici au avut, răspunde Edith dând din umeri.

Este trecut de *sexta* când Gytha pleacă. Toată conversaţia lor s-a purtat pe acelaşi ton, amintindu-şi de viaţa din Winchester înainte ca Harold să devină rege, bârfind despre aventuri amoroase, împărtăşind amintiri despre oameni pe care-i cunoşteau pe atunci, mereu încheind cu acelaşi refern: mă întreb ce s-a întâmplat cu.. Pălăvrăgeală lor este plăcută, fără să o pună în dificultate, iar timpul trece repede, însă atunci când prăjiturile au fost mâncate şi vinul băut, iar Edith se ridică pentru a pune punct întâlnirii lor, Gytha nu poate să nu simtă că a rămas ceva nespus între ele. E deopotrivă încântată şi temătoare

când Edith o invită să o viziteze din nou, pe cât de des îşi doreşte.

Viaţa la Winterbourne se aşază repede în noul ei fagaş. Tot acel du-te-vino al spionilor şi al mesagerilor lui Odo e înlocuit de sârguinţa nemişcată a femeilor la cadrele lor de brodat, de schimbul şoptit de informaţii, de conversaţii neînsemnate despre ace şi culori, dureri menstruale, dinţii care îi cresc lui Leofwine şi diferenţele de greutate ale porcuşorilor.

Câteodată, însăşi Gytha lucrează la ţesătură, deşi numai când poate găsi vreo justificare pentru asta, dacă una dintre celelalte este bolnavă sau se brodează o scenă la care a lucrat înainte. Doar înainte. Nimeni nu pune degetul pe ce înseamnă acest înainte, iar asta este parte din problemă. Aşezată la cadrul ei alături de cealaltă femeie, este totuşi desprinsă de ele, cu rochiile şi bijuteriile ei bogate, cu capul deseori neacoperit în intimitatea propriei case, în contrast cu cenuşiul şi albul uniformei atelierului. O cusătorească dibace, însă de care te puteai lipsi, după cum s-a dovedit, este invidiată şi, în acelaşi timp, dispreţuită. Ea este stăpâna acestei case şi a domeniului, însă, atunci, unde este lordul ei? Plecat la Londra, a lăsat-o să aibă grijă de piticul lui.

Turold flirtează neruşinat cu femeile, deşi Emma este favorita lui. Pentru că ea nu-i poate da replica, spune Judith, ceea ce o face cea mai docilă ţintă a măscărilor lui. Ce altceva poate fi? Niciun bărbat nu ar putea-o găsi atrăgătoare pe Emma, nici măcar un pitic. Însă piticii, se interesează Margaret, care pare să-şi fi revenit de la sosirea în Winterbourne, cu siguranţă nu sunt bărbaţi, nu în sensul acela! Turold îşi clatină capul spre ea, iar privirea ochilor spălăciţi ai soréi Jean zboară precisă ca o săgeată pe deasupra peisajului din pergament şi pânză al planului ei principal, întins pe masa din sala mare. Una dintre femeile de la Sf. Augustin chicoteşte şi îl ciupeşte pe Turold de fund; umflându-şi pieptul pătrăţos, piticul articulează un cucurigu asurzitor.

Gytha, lucrând vizavi de Margaret la un căţel din fabula lupului care a domnit, lăsat neisprăvit în ziua în care a mers la Odo pentru a apela la mila sa de dragul lui Alwys şi nu s-

a mai întors niciodată, păstrează tăcerea, însă ştie exact ce vede Turold la Emma. Pe el însuşi. O greşeală, o încarnare a păcatului sau a neglijenţei. Iubire neglijentă.

— Adaugă-mă în ţesătura voastră, o imploră el acum pe Emma. Haide, Domnia Sa nu va obiecta. Îl va amuza.

Da, se gândeşte Gytha, *asta s-ar putea.*

Zâmbetul ei e prins în zbor de Agatha, care merge acolo unde stă Emma, cu piticul zgâindu-se peste umărul ei, în vârful picioarelor. Emma lasă jos acul; convulsiile îi încep aproape imediat; piticul pune o mână alinătoare pe umărul ei, spasmele urcându-i şi lui pe braţ şi scuturându-i umărul.

— Iată aici spaţiu suficient pentru Turold! Un locşor în istorie, spune Agatha.

Deasupra şi în dreapta calului de plug, la unul dintre punctele de cotitură, unde Agatha a gândit scenele să meargă dinspre dreapta spre stânga, mai degrabă decât invers, pentru ca broderia să se potrivească în colţurile încăperilor în care va fi agăţată. Schiţează acolo o figură măruntă ţinând caii înşeuaţi, ce suflă din greu, ai mesagerilor trimişi de William către Guy de Ponthieu pentru a-i porunci să îl predea pe Godwinson.

— Adaugă-mi numele! imploră piticul, sărind cu picioarele lui crăcănate şi făcându-le pe femei să râdă. Te rog, adaugă-mi numele! Pot să îl recunosc, să ştii.

— Eşti un omuleţ deştept. Bine. Atunci, spune-mi dacă îl scriu cum trebuie.

Agatha formează slovele, iar piticul încuviinţează din cap. Îşi are locul său în istorie.

Lăsând câinele tot neisprăvit, Gytha dă o fugă după prânz pentru a o vizita pe Edith. A fost de trei sau patru ori până acum şi îi fac plăcere întâlnirile lor, prăjiturile, vinul şi bârfele. Îi e recunoscătoare lui Edith pentru că o ajută să-i treacă timpul, care se scurge greu în absenţa neîntreruptă a lui Odo, cu tăcerea lui, cu broderia lui umplându-i sala şi amintindu-i, dacă vrea să se gândească la asta, de felul cum fiecare dintre ei urmează planuri diferite, intercalate, însă niciodată unite. Dar senzaţia ei că rămâne ceva nespus persistă, atârnă la hotarelor conversaţiilor ei cu Edith precum o draperie.

Edith se bucură nesupus de hainele şi bijuteriile Gythei. Îi

încearcă brăţările şi colierele, îşi dezleagă centura ei de cânepă şi o înlocuieşte cu diversele cingători ale Gythei, incrustate cu pietre preţioase şi cu romburi de aur ori de argint. A luat naştere un ritual în care Gytha îşi scoate pantofii pentru ca Edith să poată sta cu ei în poală, mângâindu-le pielea moale. Bucuroasă să vorbească ore întregi despre Odo, refuză să asculte orice are Gytha de spus despre el aşa cum este astăzi, referindu-se întotdeauna la el aşa cum şi-l aminteşte din timpul celor câteva vizite pe care i le-a făcut lui Harold în ultimii ani de domnie ai regelui Edward. Dacă memoria este o casă, după cum Gytha a auzit-o descrisă uneori, un palat cu multe încăperi care suferă perpetuu adaptări şi alterări, atunci, în mintea lui lady Edith, Odo este doar o anticameră către Harold.

Veselia şi mulţumirea lui Edith nu au mai multă substanţă decât crusta de zahăr de pe prăjiturile care îi plac atât de mult, iar uneori, în tăcerile care se pot întinde între ele precum un curs de apă peste care nu există vad, Gytha vede din nou faţa ferecată a femeii care s-a întors din misiunea eşuată de a-l implora pe Bastard să-i dea cadavrul lui Harold. Acum, deodată, ea se întrerupe din povestea pe care o spunea despre aventura de a ascunde urmele unui nou ibovnic al lui Trudy de soţul ei şi, trecându-şi degetele mai repede peste vârfurile ridicate ale pantofilor Gythei, îi zice:

— Picioarele îi miroseau oribil, ştii, lui Harold. Nu conta de câte ori i le spălam.

O ţintuieşte pe Gytha cu o privire rugătoare, ca şi cum ar presa-o să ofere o justificare.

Gytha se gândeşte la sărutările lungi de dimineaţă, când trupurile sunt indolente şi lascive, încă pline cu vise, la încolăceala intimă în transpiraţia somnului, la respiraţia de dimineaţă, la părul care se prinde în ţepii bărbii. Unde e Odo? Trebuia să se fi întors până acum, cu siguranţă. Nu mai poate trece mult timp până ce soseşte legatul papal şi trebuie să meargă la Winchester.

— Dar putea fugi la fel de repede ca oricare alt bărbat, spune Edith, şi dansa mai bine decât majoritatea, aşa că mai conta duhoarea picioarelor? Ah, dansul. Cum mai

dansam noi, nu, Gytha? îmi amintesc dimineţi când de-abia puteam pune piciorul jos după ce dansaserăm toată noaptea. Şi cum obişnuia să râdă lordul meu când cântam „Soţia nefericită”. Cum era cântecul?

Lăsând pantofii Gythei să-i alunece din poală, Edith se ridică în picioare, închide ochii şi începe să fredoneze, apoi să se legene în ritmul cântecului pe care trupul ei l-a memorat, chiar dacă minţii ei îi scapă acum cuvintele. Gytha le ştie, făcându-le să iasă la suprafaţă din căldarea adâncă a cuvintelor care clocotesc la foc mic înăuntrul ei, fragmente din Ovidiu şi Virgil, din basmele mamei ei, din fabulele lui Esop, înşiruite în josul unui povârniş de rânduri scrise.

— Mult mi-o mai păsa, bărbate, de dragostea ta,

Acum, că am un prieten, începe ea, însă Edith nu o ascultă.

Edith se apleacă şi se întoarce, se răsuceşte şi se îndreaptă, mâinile şi picioarele ei trasând în aer şi pe paiele albe de ovăz care acoperă podeaua modele pe care doar ea le poate vedea, linii care converg, se despart, se multiplică, aducându-i-l înapoi pe Harold, despărţindu-i, risipindu-le copiii pe la curţi străine din Irlanda şi până în Danemarca.

Tiptil, Gytha îşi ridică încălţările, îşi ia mantia din cârligul de lângă uşă şi iese păşind uşor, oprind uşa să nu se trântească, pentru ca amintirile stăpânei ei să nu fie deranjate. De îndată ce soseşte din nou la Winterbourne, merge în alcovul ei şi ia din cutia în care le ţine scrisorile lui Odo de la Crăciun. Ce noroc pe ea să nu le fi citit pe toate atunci când au fost trimise, să-i mai rămână câteva cu sigiliul încă nedezlipit, pentru a o ajuta să îndure această mare foame. A primit veşti de la el, dar sporadic, adeseori de la mesageri sau în scrisori ieşite din mâna vreunui scrib, soiul de scrisoare pe care un bărbat i-l scrie nevestei, în care ea trebuie să încerce să-i desluşească afecţiunea printre rândurile de instrucţiuni legate de gospodărirea moşiei.

De Sărbătoarea Bunei Vestiri, întreaga casă participă la liturghie în biserica mănăstirii. Întorcându-se de la slujbă, sub baldachinul uniform al norilor cenuşii care par să ţină umezeala prizonieră în aer în aşa fel încât hainele sunt

jilave şi drumul este mocirlos, Margaret o întreabă pe Gytha:

— De cât timp suntem aici?

— Era puţin trecut de Sărbătoarea Sfântului Valentin, cred, când aţi ajuns. Asta înseamnă, zice ea numărând pe degete zilele sfinţilor care trecuseră, mai mult de o lună.

— Probabil că Tom se simte mai bine deja.

— Haide să-ţi spun ceva, îi zice Gytha lui Margaret, luându-i braţul după ce a aruncat o privire cu coada ochiului spre profilul ei întunecat. De ce nu îl trimit pe Fulk la Canterbury ca să afle pentru tine? Odo s-ar putea să fie şi el în Canterbury, se gândeşte ea.

— Ai face asta? i se luminează faţa lui Margaret ca unui copil căruia i-ai dat o nouă jucărie.

— Bineînţeles. Poate să ajungă acolo şi să se întoarcă în mai puţin de două zile, să-ţi aducă veşti care să te liniştească. Se prea poate ca Tom să sape în grădina de ierburi a fratelui Thorold chiar în acest moment, vesel nevoie mare.

— Nu chiar în acest moment, râde Margaret, trăgând-o pe Gytha de braţ fiindcă alunecă puţin. De-abia trebuie să fi ieşit din biserică, întocmai ca şi noi.

Atunci când ajung înapoi, un flăcău plimbă doi cai străini în jurul curţii. Animalele sunt istovite de la atâta călărit; îşi ţin capetele jos, au spume la gură, crupele tresaltă ca nişte foaie. Deşi Gytha nu îi recunoaşte, şaua unuia dintre ei şi mânerul spadei care se înălţă din teaca elaborat tăiată şi stanţată îi sunt la fel de familiare ca propriile palme. Dă drumul mâinii lui Margaret şi se năpusteşte înăuntru.

El este acolo singur, cu capa scurtă de călărie petrecută peste un umăr, cu pintenii zăngănind în timp ce se preumblă printre cadrele de brodat, cu o expresie întunecată şi revoltată.

— Stăpâne!

Deşi muşchii gâtului şi ai gurii se întind şi se contractă pentru a forma cuvintele, este surprinsă să-şi audă vocea.

— Nu ştiam că vii, spune mai departe.

Tânjeşte să îi sară în braţe, însă cadrele o împiedică. Acesta e motivul pentru care nici el nu face vreo mişcare spre ea? O priveşte cu asprime sălbatică.

— Ce se întâmplă aici?

— Nu ai niciun cuvânt de bun venit pentru mine, stăpâne?

Vrea ca vocea să-i sune indignată, însă este jalnică, plângăreaţă, subţire de la presimţirile rele.

— Îmi vei răspunde la întrebare, doamnă!

— Nu o voi face! i-o întoarce ea, jignită până la furie de intransigenţă lui. Trebuie să vă întrebaţi sora. Este chiar aici, afară.

El ezită.

— Nu e venirea acasă la care mă aşteptasem, spune moale.

Arată epuizat, cu cercuri negre în jurul ochilor, cu pielea pudrată de colbul drumului. Ea se gândeşte că trebuie să fi călărit toată noaptea şi să fi fost încă pe drum în timp ce ea era în biserică celebrând Buna Vestire a Fecioarei, una dintre sărbătorile lui preferate. Ţinându-şi buzele strânse ca o vergea tare pentru a-şi stăvili sughiţurile de plâns ale remuşcării ce i se adună în gât, îi face semn cu mâna înspre uşă. Refuză să poarte vina pentru neputinţa lui de a ţine totul sub control sau pentru ambiţia soréi Jean de a se comporta ca şi cum ar fi bărbat, liberă să vină şi să plece după bunul plac.

Sporovăielile femeilor din grădină, care îşi lasă glugile pe spate, îşi îndreaptă bonetele şi îşi scutură glodul de pe încălţări, se sting când, din umbrele pragului, răsare contele cu o uitătură ca fulgerul.

— Preasfinţia Voastră!

Sora Jean îngenunchează, urmată de toată lumea în afară de Gytha şi de Thecla, care, văzând unul dintre purceluşi, o zbugheşte după el.

— Ridică-te! spune Odo fluturându-şi mâna nervos. Soră, explică...

Dă să se apropie de sora Jean pentru a-i cere lămuriri, însă purceluşul îi taie calea într-un galop hotărât, cu Thecla urmărindu-l valvârtej, ceea ce aproape îl face să se împiedice.

— Melusine! urlă el, ca şi cum porcuşorul ar putea fi dresat la fel ca un căţeluş.

— Acela nu e Melusine, se oţărăşte Gytha din prag, e

Thor.

Cum poate el să găsească puterea de a duce la îndeplinire voia lui William, se întreabă Odo, când adoră felul sfidător în care ea şi-a ridicat bărbia. În regulă, spusese fratele său, adu-o la curte! Ne-ar putea prinde bine să avem pe una dintre femeile lui Gât-de-Lebădă dansând pe cântecele noastre. Odo încercase să-i explice că Gytha îl iubea pentru cine era, nu şi pentru rolul pe care îl jucase în alungarea de la tron a lui Harold Godwinson, că probabil l-ar fi iubit mai mult dacă ar fi fost pur şi simplu vicontele de Conteville, neînrudit cu William altfel decât prin legături de vasalitate, că ea nu dansează pe niciun cântec în afară de cel din capul ei. William râsese auzind acestea. *Trăieşte pe cheltuiala ta, frate, nu-i aşa, mâncându-ţi pâinea, purtându-ţi bijuteriile? Dormind şi făcând Dumnezeu mai ştie ce în patul tău? Nu ar face mai bine să asculte ce-i spui?* Avea dreptate, însă nu o cunoştea pe Gytha.

— Thor? întreabă el, ridicând-o pe Thecla şi aşezând-o în echilibru pe şold, acolo unde ea se joacă mulţumită cu agrafa care îi ţine capa.

— Poţi să-ţi dai seama după pata neagră dintr-o parte a nasului. E ca o aluniţă. Iar Melusine e mai grasă.

Poimâine, el trebuie să fie în Winchester. Chiar şi dacă ar şti cum să încerce să o convingă, nu mai este acum timp pentru asta. Va trebui să îi dea de cap acestei încurcături cu tapiseria înainte de a pleca şi nu vrea să piardă preţioasele ore care îi mai rămân cu Gytha certându-se. Îi va spune pur şi simpu că o ia cu el la Winchester şi îi va explica motivele mai târziu. Pe deasupra, ei îi va fi mai greu să se împotrivească odată ce ajunge acolo, în inima curţii lui William. Punând-o pe Thecla jos, îşi deschide braţele către ea.

Ea nu poate face o scenă în faţa femeilor, sub privirea oţelită a lui Judith sau a soréi Jean, aşa că răspunde supusă îmbrăţişării, punându-şi obrazul pe pieptul său, înconjurându-i talia cu braţele.

— Nu cumva şi femeia mea e mai grasă? şopteşte el, strecurându-şi o mână între ei pentru a o bate uşor pe pântec.

— Chiar aşa, stăpâne, Roma n-a fost construită într-o zi.

Mâna lui pare să treacă drept prin carnea ei, iar Gytha se topeşte sub căldura palmei sale.

— Dar dacă ar fi avut constructori la fel de entuziaşti în munca lor ca noi, ar fi putut să fie.

— Nu ai niciun strop de ruşine, nu-i aşa? râde ea, chicotind.

— Niciunul.

Iar pentru a o dovedi, îi ridică faţa, prinzându-i bărbia între degetul mare şi arătător, şi o sărută, cu limba sfredelindu-i dinţii, cu erecţia apăsând-o în străfundul stomacului, până ce voinţa de a-i rezista se năruie. Încleştându-şi degetele în buclele de la ceafa lui, îi trage faţa mai aproape de a ei şi îi întoarce sărutul. Cu lăcomie. În văzul tuturor. Neplăcut? Ai putea la fel de bine să descrii potopul lui Noe ca o mică schimbare de vreme.

Atunci când el deschide ochii, curtea e goală, slavă cerului, în afara de rândaşul care plimbă cei doi cai sleiţi.

— I-am topit şi au dispărut cu toţii, murmură el, mângâindu-i obrazul îmbujorat.

— Aproape m-am topit şi am dispărut eu însămi. Pe când tu…

Îşi trece vârfurile degetelor peste mădularul lui; iar el se înfioară.

Ea îl ia de mână şi îl conduce în alcov, unde patul mare îi aşteaptă ca o matroană. Se rostogolesc împreună printre blănuri şi puf, un haos de salivă şi de sudoare, de mâini care caută disperate catarame şi şireturi, de membre împletite şi de fluide amestecate, de rugăciuni şi obscenităţi, toate firele încâlcite şi tandra violenţă a amanţilor.

Se lasă amurgul înainte ca el să se îmbrace, lent, cu multe întârzieri şi începuturi false datorate mâinilor ibovnicei sale care rătăcesc în timp ce îl ajută cu hainele. Îi e ciudă că iroseşte timp preţios vorbind cu sora lui, însă trebuie să-i poruncească să se întoarcă în Canterbury cât mai repede posibil. Îl cuprinde oroarea gândindu-se la tapiseria agăţată în sala fumegoasă a acestei case fără apărare, cu câinii şi copiii, ba chiar şi porcuşorii se pare, urzindu-şi jocurile printre cadrele ei, cu butucii scuipând către ea din vatra neacoperită.

Iar călătoria, pentru numele lui Dumnezeu, e un miracol că nu au păţit niciun accident sau n-au dat de vreun tâlhar la drumul mare. Străbătând curtea către sala mare, strigă după Fulk, care apare cu un topor în mână din spatele bucătăriei, mirosurile mâncărurilor aţinându-se după hainele lui.

— Vreau să mergi la Canterbury, Fulk, şi să aduni o escortă suficientă pentru a duce în siguranţă femeile înapoi acolo. Vino cu mine acum şi-ţi voi scrie ordine pentru stăpânul Hamo. Presupun că nu există scrib în casa asta, am dreptate?

Fulk se uită în jur ca şi cum scribul ar putea fi găsit în ocolul vitelor sau în cămăruţa unde se face bere.

— Nu, stăpâne, conchide el.

În sală, munca pe ziua de azi a luat sfârşit. Femeile stau în mici grupuri, întinzându-şi oasele, frecându-şi ochii obosiţi, sporovăind cu voce scăzută. Odo îl observă pe Turold piticul printre ele, cu capul odihnindu-se pe şoldul Emmei, cu o expresie senină şi tâmpă care îl irită pe stăpânul său, care nu ţine un pitic pentru inima lui delicată, ci pentru inteligenţa ascuţită şi uşurinţa cu care poate merge în mâini. Îl va lua pe Turold la Winchester, departe de influenţa femeilor. Privind pieziş la Fulk, se întreabă dacă nu va găsi dovezi ale unei înmuieri asemănătoare. Ne înhaţă inimile şi le lovesc de parcă ar frăgezi carne, îşi spune sieşi.

— Aş face mai bine să iau unul dintre caii pe care i-aţi adus, stăpâne! Ambii sunt mai buni decât orice avem aici, în afară de dereşa stăpânei Gytha.

— Poate deja s-o călărească? se miră Odo, plesnindu-l zdravăn pe spate.

Fulk ridică din umeri, sfâşiat între tact şi onestitate.

— Aşa stau lucrurile? râde Odo. Ia ce cal vrei, însă eu l-aş prefera pe murg. Are un ochi urât, altfel însă, zboară.

Agatha, ocupată să-şi pună masa de lucru în ordine pentru noapte, ridică ochii ca răspuns la adierea dinspre uşă care i se strecoară printre pergemente şi la tăcerea bruscă a femeilor.

— O vorbă, soră, dacă doreşti.

Agatha se îndreaptă, însă rămâne în spatele mesei,

contemplându-şi fratele arătos, înfloritor şi bine hrănit, cu mâini mari şi cu aer degajat.

— Însă, mai întâi, adaugă el, ai o bucată de pergament curată şi o pană pentru a scrie ceva?

— Cât de curată?

Îi oferă un pătrat uşor neregulat, răzuit pe o parte, însă având o schiţă pe spate. Odo încuviinţează, netezeşte pergamentul pe o porţiune liberă de masă, în timp ce Agatha împinge spre el călimara din care iese o pană. Are cerneala nevoie de apă? îl întreabă.

Dând din cap că nu, el începe să scrie stând la masă, cu un picior întins în spate, cu celălalt îndoit din genunchi, ţinând pergamentul nemişcat cu braţul stâng. Privindu-l, Agatha e transportată înapoi, în vara de după Cucerire. Vede scene pe câmpuri, în corturi şi în donjoane pe jumătate ridicate, derulându-se una după alta, precum scenele din broderie, bărbaţi şi cai venind şi plecând. Îl vede pe Odo scriind, dictându-le scribilor, consultându-se cu ofiţerii. La lumina zilei, la lumina lumânării, însoţite de voci ridicate sau scăzute, în grupuri mergând la pas ori în şaua calului, îi apar gesturile clare ale mâinilor lui Odo, limbajul mănăstiresc al semnelor fiind dilatat pentru a umple marile spaţii ale lumii de afară.

— La naiba! zice Odo, îndreptându-se şi întinzând mâinile în faţă. Fulk, sigiliul meu e în drum spre Winchester, aşa că mă gândesc să îţi dau un inel pe care lordul Hamo să-l recunoască, însă cred că trebuie să-l fi lăsat undeva în alcov. Mergi şi roag-o pe stăpâna Gytha să-l găsească. Aghata, spune el ca şi cum nu ar fi observat că Fulk s-a înroşit ori că Agatha şi-a reluat hotărâtă curăţenia, scrisoarea pentru Hamo îi porunceşte să-ţi trimită o escortă. De îndată ce vor ajunge, vei împacheta şi te vei întoarce la Canterbury. Cinstit vorbind, femeie, zice aruncând o privire consternată în jurul sălii, ce gândeai când ai făcut asta?

— Erau zvonuri de ciumă. M-am gândit că e mai sigur aşa.

— Dar nu te-ai gândit să mă întrebi?

— Am încercat, însă nimeni nu ştia unde te afli. Nu am vrut să irosesc timpul trimiţând mesageri care să te

urmărească prin toată ţara.

— Ei bine, nu e nicio ciumă în Canterbury. De-abia vine primăvara, nu-i nici pe departe vremea pentru ciumă.

Îşi domoleşte tonul categoric şi continuă mai blând:

— De fapt, ce-ai fi făcut dacă ai fi adus molima aici? în casa Gythei?

— Am cântărit riscurile. Cum ai fi făcut şi tu.

— Nu chiar la fel.

— O, ba eu cred că da! Tu te-ai jucat cu focul cu mult mai multă râvnă decât jupâneasa Gytha.

Fulk rămâne chiar lângă intrarea în alcov, unde Gytha, îmbrăcată acum, însă cu părul încă nestrâns, cotrobăie printre aşternuturile boţite după inelul lui Odo, găsindu-l în cele din urmă înţepenit sub buza unui sfeşnic de pe podea, pe jumătate sub pat.

— Chiar aşa, îl tachinează ea înmânându-i bijuteria incrustată cu un rubin mare, are exact culoarea feţei tale.

Îi face cu ochiul, însă nu-i permite s-o ia la goană înapoi, către sală, aşa cum ar fi fost înclinat să facă, invocând nerăbdarea lordului Odo.

— Fulk, îi spune ea, e ceva ce poţi face şi pentru mine în Canterbury.

Îi explică pe scurt promisiunea ei faţă de Margaret.

— Şi, Fulk, adăugă când acesta se întoarce pentru a pleca, nu e nicio nevoie să-i spui stăpânului Odo despre asta.

El dă din cap, deşi ea nu poate fi sigură dacă e de acord sau pur şi simplu încuviinţează că a auzit.

— Şi, Fulk, strigă ea la sfârşit, întrerupându-i retragerea, fii sigur că vom avea mare grijă de Thor în absenţa ta. Până te întorci, va fi mai mare decât Melusine.

Odo nu ar fi trebuit să lase fără răspuns ultima remarcă a Agathei. Împăturind calm scrisoarea către Hamo, nespunând nimic, s-a înjosit pe el însuşi şi a insultat-o pe ibovnica lui. Însă fapt e că Agatha a rostit adevărul. Iar dacă îi va ordona acum Gythei să îl însoţească la Winchester, fără să-i spună de ce, făcând-o să creadă că este pregătit să îl sfideze pe William din cauza ei, va spori insulta.

— Îţi voi prinde eu părul, îi spune el când se întoarce în

alcov şi o găseşte pe Freya acolo, cu gura plină de ace, cu pieptăni şi panglici întinse pe patul acum aranjat, discret ca un servitor loial, de unde cele două femei aleg precum satrapii instrumentele de tortură. Freya îi lasă singuri, iar Gytha, cu un suspin de mulţumire, se încredinţează mâinilor iubitului ei. Pentru un scurt răstimp, el lucrează în tăcere, aşezat lângă ea pe pat, privindu-i spatele în timp ce ridică şi separă şuviţele grele de păr, îl piaptănă acolo unde e încurcat, împarte, împleteşte, netezeşte. Din când în când, face o pauză, îi sărută umărul sau ceafa, inspiră căldura sărată a pielii ei de sub păr, ştiind că Agatha a rostit în acelaşi timp un adevăr şi un neadevăr, că este o chestiune complicată, cu multe faţete, însă că există o cale de a le împleti pe toate într-un întreg.

— Care panglică? o întreabă când e gata să lege cosiţa groasă.

— Alege tu!

El alege una aurie; mereu îi place să-i vadă părul întunecat prins cu auriu.

— Ştii, zice el, s-ar putea să existe o cale pe sub nasul lui William.

— Parcă-i o epavă la gura unui port, râde ea.

— E o epavă uneori, admite Odo. Îl supără groaznic stomacul.

— Lăcomia lui e de vină.

Odo oftează exasperat, însă, dacă tot a început, ar putea să continue.

— Vreau să spun că aş putea să te iau la curte, dacă ai putea fi... dacă s-ar şti că nu ne porţi duşmănie.

— Nu înţeleg. Când m-am arătat eu duşmănoasă faţă de tine, stăpânul meu?

— Nu faţă de mine, Gytha, faţă de noi. De normanzi. Faţă de William.

Absorbit de elaborarea acestei noi teorii, nu observă schimbarea, încremenirea, încordarea muşchilor care o face să se îndrepte de spate şi îi încleştează maxilarul.

— Sunt mai mulţi englezi la curte, continuă el, poate oameni pe care i-ai cunoscut cândva. Fratele meu Mortain şi-a pus în cap să-şi ia o englezoaică de soţie. Cât am stat la Londra, eu însumi am semnat cererea adresată papei de

anulare a căsătoriei, actuala contesă fiind în mod limpede stearpă.

— Biata femeie! exclamă ea, cu o intensitate care îl surprinde.

— Nu va pleca de la el cu mâna goală. Nu credeam că îţi pasă de ea.

— Nu-mi pasă, doar că e femeie, ca şi mine.

El ridică din umeri. Nu are acum timp să se afunde în chestiunea derutantă a simpatiilor şi antipatiilor feminine.

— Aşadar, o vei face? Vei veni la curte cu mine? îi vei da lui William o şansă?

— William, spune ea cu răceală. Lasă-mă să văd ce-mi pot aminti despre prima şi singura mea întâlnire cu nobilul tău frate. Însă, dacă mă gândesc mai bine, zice întorcându-se pentru a-l privi în ochi, prefăcându-se că a avut o revelaţie, nu e nevoie s-o fac, nu-i aşa, de vreme ce ai revăzut-o adeseori în visele tale? Poate că eşti mai în măsură decât mine să mi-o reaminteşti.

— Este posibil ca fratele meu să regrete... anumite fapte ale sale.

Se luptă cu panglica, strângând-o în jurul degetelor lui, apoi scoţând-o din păr şi începând din nou.

— Vrei să spui, zice ea, în continuare cu o mirare falsă în voce, că, deşi e destul de mulţumit că l-a înfrânt pe regele Harold, că i-a uzurpat tronul şi l-a abandonat să fie ciopârţit ca un câine la abator, acum îi pare foarte rău că a refuzat să-i permită lui lady Edith să ia ce s-ar mai fi putut găsi din el pentru a-i face o înmormântare creştinească. Cu siguranţă, stăpâne şi părinte episcop, nu trebuie să vă spun eu că nu poate exista iertare fără remuşcări adevărate.

— Gytha!

Renunţând la panglică, el încearcă să-i ia mâinile, însă ea şi le răsuceşte din strânsoarea lui şi se ridică în picioare.

— Tot ce vreau este să găsesc o cale pentru noi de a fi împreună. Te iubesc, sunt mândru de tine, vreau să fii recunoscută drept... cum îi spuneţi voi? Mireasa mea cu legământ, cum a fost iubita ta stăpână pentru Godwinson. Cu siguranţă, nişte cuvinte de ochii lumii... dacă de asta va fi nevoie. Cu siguranţă, dragostea mea valorează măcar atât. Şi ar fi şansa ta de a ne ajuta să isprăvim cu această

vrajbă dintre popoarele noastre.

Acum ea râde, un sunet aspru, strident, fără veselie. Deşi obrajii îi sunt roşii, pielea din jurul gurii şi de la colţurile nărilor e albă ca osemintele.

— Carevasăzică, acum trebuie să îţi vând marfa precum o precupeaţă, nu-i aşa? Deschideţi, deschideţi, începe să zică cu glas cântat, care urcă şi coboară, ca al unui vânzător din uşă în uşă. Odo, fiul lui Huerluin, are dispense pentru orice, una pentru doar trei bănuţi... îţi spun, domnul meu, nu exista o asemenea târguială între stăpâna mea şi regele Harold. Ei nu puneau dragostea în cântar.

— Nu aveam idee că te interesează atât de puţin foloasele materiale, doamnă. Nu te-am văzut refuzându-mi niciunul dintre daruri.

Ridică de pe noptieră colierul cu perle şi rubine, însă ea i-l smulge din mână, apoi mătură măsuţa cu mâna, făcând să zboare totul. Bijuteriile inundă pardoseala, un ulcior cu apă se sparge, conţinutul lui întunecând paiele de ovăz care, din alb, devin de un galben şters.

— Ia-le înapoi atunci! strigă ea, cu gura schimonosită de furie. Pe toate! Oricum, probabil sunt furate. Tot ce ai este furat de la noi. Eşti un prefăcut, Odo! Nu eşti nimic altceva decât ce te-am făcut noi!

— Nu sunt nimic altceva decât m-a făcut William, spune el încet, dincolo de mânie. Dacă nu poţi accepta asta, atunci nu există speranţă pentru noi.

— Nu pot accepta pentru că nu cred.

Pusese deja mâna pe zăvorul de la uşă, însă vehemenţa o obligă să se întoarcă în cameră.

— Cum aş putea să te respect dacă ar fi adevărat?

O clipă el crede că ea se va arunca în genunchi şi îl va implora să nu fie adevărat. Dar este. Nu poate fugi de asta. Scutură trist din cap.

— Dacă nu ar fi fost William, nu m-aş fi aflat aici. Nu ne-am fi cunoscut niciodată. Nici măcar în visele mele, adaugă cu un zâmbet trist. Tot ce se întâmplă este construit în jurul lui William, nu înţelegi?

— Dacă tu chiar crezi asta, atunci nu există speranţă.

Cu mâna pe zăvorul uşii, se uită la el. Regretul din ochii ei nu poate fi măsurat, însă faptul că există acolo regret

trădează tot ce a zis. Întotdeauna există speranţă.

— Lasă-mă să-ţi termin părul! spune el ademenitor, ridicând iarăşi panglica aurie.

— De ce? Pentru cine?

În spatele lui, printre faldurile întunecate ale draperiilor patului, dansează o femeie, o femeie înveşmântată în alb şi cenuşiu ale cărei mâini descriu o stafie, o amintire, un ideal pierdut. Gytha tremură, îşi încrucişează braţele strâns în jurul mijlocului, ciupindu-se de carnea de pe coaste pentru a se asigura că nu visează. Simţind că s-a mai potolit, Odo întinde braţele către ea.

— Nu pot rămâne decât în noaptea asta. Regele crede că sunt deja în drum spre Winchester. Te rog, să fim buni unul cu celălalt!

— Suntem în Postul Mare, Preasfinţia Voastră!

— Asta nu a părut să-ţi apese conştiinţa mai devreme.

— Însă acum mă căiesc pentru păcatul meu. Cu siguranţă ar trebui să fiţi mulţumit. Părinte episcop! îi aruncă ea peste umăr, deschizând uşa care dă în curte şi plecând.

Arborele Lumii, în mitologia nordică (n. Red.).

FECIOARELE MINŢII

De la Buna Vestire pana la perioada Paştelui 1072

Din pragul sălii mari, Agatha scrutează curtea prin vârtejurile de praf stârnite de o vântoasă care te îngheaţă până la piele. Iarna încă nu a isprăvit cu ei.

Ochii îi lăcrimează, făcând ca personajele din faţa ei să tremure, dându-i falsa impresie că au o compoziţie fluidă. Freya întinde braţele către Fulk, care se apleacă din şa pentru a lua un pachet. Merinde, fără îndoială. Mereu îl hrăneşte şi, tânăr şi mare cum e, lui îi e mereu foame. Leofwine stă în praf cu un pumn grăsunei vârât în gură, iar Thecla se clatină, trăgând de fustele mamei ei pentru a-şi ţine echilibrul.

Deşi clopotele mănăstirii sună abia acum *prima*, purtate cu întreruperi până la urechile oamenilor din curte de capriciile vântului, fierarul este deja la lucru, incandescenţa focului său împroşcând un portocaliu cald peste cenuşiul răsăritului, zăngănitul ciocanului pe fier luându-se la

întrecere cu clopotele. Calul lui Odo şi-a pierdut o potcoavă mai devreme, acesta e singurul motiv pentru care încă e aici, singurul motiv pentru care stă în şa acum, cu noua potcoavă licărind pe la marginile copitei, în mijlocul curţii prăfoase şi brăzdate de făgaşe, cu scutierul său la câţiva paşi respectuoşi distanţă, şi se holbează la Gytha, care se holbează la el ca şi cum amândoi sunt muţi.

Fiindcă nu-l găsise pe fierar dormind în făurărie, mersese în sala mare pentru a-l căuta şi, deşi încercase să nu facă zgomot, păşind doar în ciorapi printre sculurile de lână, cadrele de ţesut şi grămezile acoperite cu pături, care erau femeile adormite, mijindu-şi ochii în bezna cu miros de urină şi de respiraţie stătută, fără ajutorul unei lumânări, ea se trezise; se sculase în şezut iute, îmbrăţişându-şi genunchii pe sub pătură, cu coada pe care el o împletise mai devreme cu atâta băgare de seamă desfăcută ca o frânghie roasă.

— Îl caut pe fierar, şoptise el grăbit, în caz că vreuna dintre femei se gândea că a venit cu un motiv necurat.

— Încercaţi în bucătărie! răspunsese ea, apoi se întinsese din nou cu spatele la el, cu pătura trasă până la gât, ca o carapace.

Însă odată ce fierarul fusese trezit şi calul potcovit, ea apăruse în curte, cu mantia prinsă peste cămaşă, cu gleznele goale deasupra încălţărilor nelegate, cu buzele ce refuzau orice compromis, atât de diferite de ochii ei care spuneau ceva mult mai echivoc.

— Fie ca Domnul să vă aibă în pază, stăpâne! zice ea acum, căutându-şi cuvintele cu atenţie în tăcerea dintre ei.

El primeşte urarea încuviinţând.

— Să-ţi scriu, Gytha?

— Cum doriţi.

Nimic nu este după cum îmi doresc, vrea el să îi spună, nimic nu s-a întâmplat cum am plănuit. M-am gândit la tot, am prevăzut fiecare eventualitate; am învăţat pe de rost Cezar şi Tacit, am studiat Beda, am călărit prin şantierul de la Avranches cu joagărele scrâşnindu-şi secretele în urechile mele şi cu aburii smoalei pişcându-mi ochii până la lacrimi; această expediţie m-a întins şi m-a sfâşiat în felul în care velarii îşi întind şi îşi sfâşie pânza, am fost încovoiat şi

bătut în cuie de ea precum scândurile şi zgura pentru cocă.

Totuşi, am rămas nepregătit, neînarmat, fără speranţă, nu m-am aşteptat să mă îndrăgostesc, nici de tine, nici de ţara ta blestemată. Sunt un om practic, nu cred în comete sau în oameni de paie şi ştiu că vârsta miracolelor de acum multă vreme a lăsat loc vârstei raţiunii, dar nu am nicio idee ce să fac acum. Când priveşte în zare prin poarta deschisă, peste podul îngust, către fâşia de lumină sidefie care se măreşte la orizont dinspre răsărit, mintea lui se eliberează de ceţuri pentru a se refugia în gândurile despre Winchester şi bătălia care urmează. Va fi pe muchie de cuţit, însă e sigur că va triumfa. Revendicarea Yorkului pentru episcopiile disputate e sprijiită de o mulţime de dovezi, fără a mai menţiona cutumele vechi de trei sute de ani şi preferinţa lui William de a păstra practica englezească oriunde se potriveşte. Cât despre jurământ, de-abia aşteaptă să vadă expresia de pe chipul lui Lanfranc atunci când va fi nevoit să accepte că Thomas datorează loialitate numai persoanei sale, cât timp e în viaţă, şi nu sfintei lui funcţii pentru vecie. Tot ce trebuie Odo să facă este să aştepte şi să lase natura să-şi facă lucrarea; odată ce Lanfranc e mort, cu sprijinul lui Thomas, poate să facă propria mutare pentru Canterbury. Iar până se va aduna curtea pentru Paşte, Gytha va reveni la sentimente mai bune, iar el va trimite după ea. Dând din cap către scutierul său, îşi loveşte calul care o ia la trap uşor, ieşind pe poartă către pod, apucând pe drumeagul către miazăzi, apoi pe drumul lat spre Londra, iar mai apoi spre Winchester.

Gytha rămâne în curte mult după ce el se pierde din vedere, dispărând în josul colinei al cărei povârniş coboară de la poarta ei, ascuns de colbul pe care-l face Fulk când pleacă. Întorcându-şi faţa către Freya, în timp ce aceasta adună copiii şi intră în bucătărie, zâmbeşte, însă nu vede nimic, nu ştie nimic de Agatha, care încă priveşte din pragul sălii. Îşi simte pielea lipicioasă şi o doare spatele ca şi cum a fost lovită de un măgar la baza şirei spinării, o durere la care se poate gândi mai uşor decât la aceea din inima ei. Durerea de spate, cel puţin, e o binecuvântare, fiindcă ştie că anunţă venirea sorocului, o altă lună care a trecut fără probleme.

Trebuie să se gândească la ce va face în continuare. Nu poate sta veşnic aici, unde sângele i se răceşte şi îi îngheaţă în vine, căutând pe cerul care se luminează silueta lui Odo şi a însoţitorului său, odată ce ajung în vârful colinei. Nu poate sta aici nicicum; dacă este să fie o târfă, atunci măcar va fi una cinstită, decât să se joace de-a familia fericită cu un episcop normand. Judith a avut dreptate în tot acest timp, iar ea a fost atât de orbită de dragostea nebunească, încât n-a putut să-şi dea seama. Se întreabă dacă priceperea lui Judith ţine de anii ei; odată ce a trecut de vârsta fertilităţii, percepţiile nu îi mai sunt afectate de nevoile trupului. Ce eliberare trebuie să fie, să te usuci, să nu mai tânjeşti după căldura unui bărbat înăuntrul tău.

Cât mai este până se va întoarce Fulk şi va sosi escorta pentru a le lua pe femei înapoi la Canterbury? Patru, cinci zile, în cel mai rău caz? Fulk, călătorind singur, ar putea străbate drumul mult mai iute. Suficient timp pentru a-şi instrui... pentru a-l instrui pe intendentul lui Odo şi a împacheta puţinul pe care îl va lua cu ea. Va merge la abaţia Sf. Eufrosina, unde poate intra din nou în serviciul lui lady Edith. Nu, e prea uşor pentru el să o găsească. Pe de altă parte, ce o face să creadă că el se va obosi să o caute? Acum, când a descoperit că ea nu poate fi mânuită la fel de uşor ca un desen brodat pe pânză, care este mult mai simplu de transportat şi de expus? Şi chiar dacă ar veni să o caute, nu ar putea viola sanctuarul sfânt, nici măcar pentru ea. Cu atât mai mult fiindcă e vorba de ea.

Chestiuni practice, întrebări simple cu răspunsuri simple; dacă se limitează la acestea, tot restul se va rezolva de la sine. Cu timpul.

— Veţi continua cu lucrul până ce ajunge escorta aici, o întreabă pe Agatha, sau veţi împacheta şi veţi aştepta? Ca nicio stricăciune să nu se poată abate asupra ţesăturii?

Îi aruncă o privire ironică soréi Jean, ridicând o sprânceană. Ar putea-o distruge, îşi dă seama. Cât de uşor ar putea să zboare scânteile din vatră sau să se rătăcească vreun cărbune aprins, cât de uşor s-ar putea întoarce minciunile şi prefăcătoriile lui Odo în ţărână, amestecate cu praf şi cu paie şi temeliile arse ale casei. Apoi ar veni

sătenii, ar zgândări prin cenuşă după vreun bănuţ sau un vas de cositor pierdute şi s-ar mulţumi cu scânduri şi uluci mai puţin arse pentru a-şi repara gardurile. Fără îndoială, intendentul, temându-se de furia stăpânului său, ar porunci să fie tăiate câteva mâini ici şi colo, să fie confiscate nişte grâne sau vite, spre a da un exemplu. Deşi locul lui Odo în istorie ar fi compromis, al ei ar fi asigurat. Ah, acela a fost anul în care nebuna contelui a dat foc conacului, şi-ar aminti ei. Farfuria aia? Parte din agoniseala mamei de la nunta din anul în care vechea sală a fost nimicită. Uite, are pe fund un semn de arsură care nu dispare niciodată, oricât aş freca...

— Cred că e cel mai bine să continuăm, spune Agatha. Sau diavolul va găsi de lucru mâinilor care nu fac nimic. Vei lucra cu noi astăzi? Sunt înclinată să cred că ai nevoie să-ţi ocupi gândurile, altceva decât...

— N-am vrea ca diavolul să mai găsească de lucru mâinilor mele, nu-i aşa? o întrerupe Gytha cu un râs forţat.

Se uită la Margaret, care îl ajută pe un băieţandru să ridice obloanele de la ferestrele sălii şi deja îşi croieşte drum către ea, în timp ce Agatha, cu ochii mici de la lumina albă care cade pieziş printre firele de praf, comentează că a întârziat cu rugăciunile.

— Meg.

Aşteaptă ca Margaret să lase jos împletitura de nuiele pe care o ţine, o ia de braţ şi o trage deoparte.

— Fulk a plecat în dimineaţa asta, îi spune. Se va întoarce în câteva zile cu veşti despre fratele tău.

— A plecat? repetă Margaret, prăbuşindu-se pe o bute întoarsă cu gura în jos pe care fierarul o ţine lângă faurăria lui pentru a sta pe ea când are nevoie de aer curat.

— A doua zi după Buna Vestire, se pare, zice Gytha. Fratele Thorold nu a putut să-l convingă să stea. Însă Fulk a ajuns acolo la scurtă vreme după ce el plecase; nu poate să fi ajuns departe, mai ales dacă nu e complet înzdrăvenit.

— Aşa e, spune Margaret ridicând ochii, cu încredere oarbă strălucindu-i pe chipul lătăreţ. Apoi se încruntă, posomorâtă. Dar dacă nu e la Christ Church, cum mă pot duce după el? Sora Jean nu mă va lăsa niciodată.

În timp ce se gândesc la această problemă în tăcere,

Alwys apare în curte, cu Leofwine sprijinit de şold, cu Thecla agăţată de ciotul ei ca şi cum cei mai buni adulţi au fost prevăzuţi cu cioturi pentru ca fetele mici să se poată agăţa de ele. Se plimbă haihui prin curte, în ritmul Theclei, Alwys întorcându-şi faţa spre soarele ca laptele bătut ce se revarsă peste harababura de acoperişuri ale acareturilor a căror umbră le ţine pe Margaret şi Gytha în adâncimea ei. Margaret se întreabă dacă Alwys ar şti cine e Tom, mai mult decât ar şti el cine e ea. Cum s-a destrămat familia lor în timp ce broderia lordului Odo prindea implacabil formă!

— Cred că ar putea fi convinsă, zice Gytha, dacă nu ţi-e teamă să te abaţi puţin de la adevăr.

Luându-şi privirea de la chipul ca o farfurie goală al surorii sale şi îndreptând-o către Gytha, ale cărei trăsături par deformate în cadrul lor în formă de inimă,

Margaret este convinsă că nu ar deranja-o dacă, abătându-se de tot de la adevăr, are şansa de a-l salva pe Tom.

— Spune-mi! zice ea.

— Să facem o plimbare!

Gytha o ia pe Margaret de braţ şi o călăuzeşte către partea dinspre miazăzi a casei, acolo unde zarzavaturile şi ierburile cresc în rânduri şi parcele despărţite de scânduri pe care se poate merge, legănându-se şi bălăngănindu-se sub paşii lor exact cum fac şi sub încălţările groase, din piele tăbăcită, ale soréi Jean, atunci când Margaret, la puţin vreme după ce a ascultat planul Gythei, o roagă să-i vorbească între patru ochi, iar ea sugerează o plimbare prin grădină.

— Deci Fulk ţi-a adus veşti despre fratele tău?

— Da, soră. Şi-a revenit complet, lăudată fie Sf. Dymphna! Fratele Thorold mi-a spus că a plecat acasă, deşi se pare că nu-şi mai amintea nimic de vizita pe care i-am făcut-o, şi că a trimis de atunci un dar de merinde de iarnă abaţiei, cu un mesaj cum că tatăl nostru ar fi căzut la pat şi că bunăvoinţa Domnului a lucrat prin fratele Thorold în aşa fel încât să-i permită să-şi vadă fiul înainte de a muri. Soră, vă rog, pot merge şi eu? Ştiu că asta v-ar face probleme, dar cu siguranţă puteţi aduce pe cineva care să mă înlocuiască pentru moment. Pe lângă asta, nu pot lucra

cum trebuie, dacă mă gândesc la tata care moare.

Dumnezeu s-o ierte, se gândeşte în sinea ei, însă minciunile îi vin atât de uşor, clipocind înăuntrul ei ca un pârâiaş de apă limpede când trece peste pietre.

Agatha scrutează grădina, cu rândurile ei de verze de primăvară şi lujeri de fasole chirciţi care se împletesc cu frunzele de păducel şi de alun. Rozmarinul este presărat cu stelele albăstrii ale mugurilor înfloriţi, iar arpagicul îşi clatină capetele mov ciufulite. Frunze noi de salvie răsar verzi-argintii printre rămăşiţele sfărâmicioase şi înnegrite de îngheţ ale culturii de anul trecut. *Lăcrămioarele,* se gândeşte ea, *vor fi ieşit deja în grădina de la Sf. Iustina.* Pe măsură ce sfârşitul însărcinării ei se apropie, timpul pare să se mişte din ce în ce mai încet, astfel că speranţele ei de a se întoarce într-o zi în Falaise, la ordinea comunităţii monastice şi statornicia clădirilor ei de piatră, pare la fel de îndepărtată ca întotdeauna. Cum trebuie să fie pentru o tânără fată care tocmai a aflat că tatăl îi e pe moarte?

— Bineînţeles că trebuie să te duci, spune ea. Vei avea o escortă dintre bărbaţii pe care lordul Odo ni-i trimite. Îţi vor fi de ajuns două săptămâni? Mă aştept să te întorci până într-a doua duminică după Paşti sau trebuie să trimiţi veşti până atunci dacă tatăl tău e tot la pat.

— Mulţumesc, soră.

Margaret îi zâmbeşte soréi Jean, pielii ei presărate cu linii fine precum un cearşaf atârnat să se usuce fără a fi scuturat cum trebuie, ochilor ei albaştri şireţi şi degetelor curate şi îndemânatice. Freamătă de entuziasm în timp ce se gândeşte la planul ei. S-ar putea să fie ultima dată când o vede pe sora Jean. De un lucru e sigură: dacă îl găseşte pe Tom şi reuşeşte să-l aducă înapoi acasă, nu va mai broda câte zile o mai avea. Nici măcar cămăşi pentru soţul ei, atunci când va avea unul.

La începutul Săptămânii Paştelui, o ceată de bărbaţi din garnizoana de la Canterbury soseşte la Winterbourne pentru a escorta tapiseria lordului Odo înapoi, acolo unde îi este locul. Bineînţeles că e rezonabil acum, că pericolul molimei a trecut, se gândeşte Agatha, bineînţeles că lucrul va decurge mai bine la lumina marilor ferestre, unde fumul şi scânteile sunt aspirate de un coş, iar femeile pot să

doarmă neîntoarse în paturile lor, în loc să sporovăiască toată noaptea în bârlogul de perne pe care l-au ridicat în jurul vetrei Gythei. Şi totuşi, este confortabil aici, o pace haotică domneşte peste copii şi purceluşi, la depărtare de orarul bine stabilit al schimburilor de străjeri şi al clopotelor capelei care sună orele. Iar când vor pleca, o vor face fără Margaret.

Bineînţeles că ele trebuie să plece, îşi spune Gytha, aşa cum trebuie s-o facă şi ea. Şi-a încropit deja o bocceluţă cu puţinele lucruri de care are nevoie: o rochie în plus, un schimb de lenjerie, punguţa din piele care conţine medalionul ei de bronz şi cocarda albă, toate învelite în a doua mantie bună a ei, de care se poate folosi foarte bine. A scos caseta cu bijuterii de sub rufăria adunată în cufărul de la picioarele patului şi a ascuns bocceluţa în locul ei. Caseta cu bijuterii, mirosind vag a camfor, cu inelul mamei sale adăugat comorilor pe care le conţine, este acum pusă bine îndărătul unei cărămizi desprinse din spatele cuptorului de pâine, un loc desemnat drept *secretum* dacă vreodată gospodăria avea să fie ameninţată. O clipă s-a gândit dacă să ia un colier sau o brăţară cu ea, ca zestre de primire pentru măicuţe, însă n-a făcut-o. Nu vrea sub nicio formă să pângărească următoarea etapă a vieţii ei cu ceea ce s-a petrecut înainte, nu are nicio intenţie să-i fie şi mai datoare lui Odo decât este deja. Va lua iapa dereşă, pur şi simplu pentru că ar trezi suspiciuni dacă ar părăsi casa la pas ori cu alt cal, însă va pune un grăjdar de la Sf. Eufrosina să o aducă înapoi de îndată ce ajunge acolo.

Margaret va pleca prima, călare pe o măgăriţă care pare prea mică pentru ea, între caii înalţi ai escortei. Stau înghesuiţi într-un colţ al curţii interioare, din nou neîncăpătoare din cauza celor două care mari, în jurul cărora se perindă bărbaţi cărând cutii, gherghefuri, capre de lemn şi piedestaluri din sala mare, întorcându-se apoi cu mâinile goale să ia altele. În curând, sala va fi goală, fără nicio urmă de broderie în afara trupului unei molii moarte pe care îl dezmembrează furnicile.

Lângă capul măgăriţei, stă Freya, cu un coş de provizii, şi sora Jean, oferind ultimele sfaturi despre cum trebuie să se poarte cuviincios o tânără femeie care călătoreşte

neînsoţită în această vreme a anului, când pelerinii se îndreaptă spre marile centre religioase pentru Paşte. Margaret încuviinţează de fiecare dată când sora Jean se opreşte din vorbit, acceptă coşul Freyei cu un zâmbet nerăbdător, însă ochii ei se rotesc prin curte până ce dau de Gytha, care stă la poartă.

— Mult noroc! strigă în timp ce micul grup trece pe lângă ea, apucând în aceeaşi direcţie ca şi Odo, apoi ridică mâna dreaptă, cu degetul arătător şi cel mijlociu încrucişate. Pentru o binecuvântare, pentru triumful pământului asupra apei, a vieţii asupra uitării.

Până la căderea serii, încărcatul carelor s-a isprăvit, acoperitorile sunt legate, boii sunt înhămaţi, cu răcnete şi fluierături, înghiontindu-se, împingându-se, cu şfichiuituri ameninţătoare de bici pe deasupra boturilor mari şi rozalii. Ca răspuns la plângerile femeilor în legătură cu băncile tari dispuse de fiecare parte a carului în care trebuie să călătorească, Gytha le-a invitat să ia din pernele răspândite în jurul vetrei.

— Mai sunt destule, le asigură ea, susţinând fără să clipească privirea întrebătoare a Agathei. Domnia Sa nu va observa probabil niciodată că au dispărut. Oricum, îi vor fi înapoiate în Canterbury.

În timp ce unul dintre străjeri închide cu zăvorul şuşletele în spatele ultimei femei, Agatha se urcă pe catârul ei, refuzând ajutorul oferit de un alt străjer. Privind-o, Gytha îşi aminteşte că e doar cu un an mai bătrână decât Odo, o femeie în floarea vârstei, însă împuţinată de asprimea pe care şi-o impune singură. *Cu timpul,* se gândeşte ea, atât uşurată, cât şi nevenindu-i să creadă, *şi eu voi deveni la fel, fără un sex anume, invizibilă. Liberă. Dacă pot găsi tăria să o fac.*

— Gytha...

Vorbind încet, Agatha se apleacă din şa pentru ca Gytha s-o poată auzi. Chipul Gythei e pregătit să primească mulţumirile care se cuvin unei gazde, cu un zâmbet modest, cu o expresie care să sugereze că deja nu se mai gândeşte la oaspeţi, ci la cum va face curat după ei.

— Dragostea se schimbă, glăsuieşte Agatha, atâta tot, ia altă înfăţişare.

Liniştea Gythei se năruie, ca tencuiala care se cojeşte de pe peretele jilav al unor băi.

— Provocarea, îi spune mai departe Agatha, este să continui a o recunoaşte.

Gytha se întinde pentru a lua mâinile Agathei, uscate şi cu oscioare ca de pasăre, într-ale ei.

— La revedere, soră.

Tăcerea din sală pare mult mai mare decât spaţiul pe care trebuie să-l ocupe. Sunetele vieţii cotidiene – unul dintre copii plângând în curte, puii piuind, cântecul sentimental al unei mierle, uşa staulului bătând în vânt (de câte ori l-a rugat pe Fulk să se ocupe de asta?) – se preling înăuntru-i precum pietricelele într-un lac adânc. Paiele de pe pardoselă sunt strivite într-un tipar dreptunghiular care se repetă, ca şi cum caprele de lemn sunt încă acolo, însă au devenit invizibile. Cum poate lua nimicul formă? Forma broderiei, forma lui Meg, forma Agathei? Forma schiloadă a flirtului dintre Emma şi Turold, dansul de curtare a două păsări cu aripile ciuntite, întrerupt de porunca lui

Odo ca Turold să-l însoţească la Winchester. Formele dragostei. Forma lui Odo.

— Îmi pare rău, şopteşte ea sălii goale, însă aceasta, nesimţitoare acum din cauza suferinţei, nu îi răspunde nimic.

Traversează curtea spre alcovul ei, intenţionând să se pregătească pentru propria plecare, însă se pomeneşte întinsă în pat, cu salteaua acum păstrând contururile nefamiliare ale foielilor şi întoarcerilor Agathei şi ale lui Judith. Sângerează violent, cu durerea cuibărindu-i-se ca o piatră fierbinte în căuşul pelvisului, ca şi cum întregul corp se purifică de umorile ce au rămas zidite în ea tot timpul cât nu a sângerat deloc. Îndoindu-şi genunchii, încolăcindu-se în jurul preţioasei dureri, care înseamnă că este liberă, însă că poate fi încă prinsă, închide ochii, spunându-şi că doar îşi adună puterile pentru călătorie. Mirosul de rozmarin şi lemn de santal este în aer, uşor şi distinct ca o notă îndepărtată de muzică.

Când deschide ochii, aceştia îi sunt fierbinţi şi suferinzi, ca şi cum ar fi plâns, dar uscaţi. Atât de uscaţi. Privindu-şi ochii, vede nişte pietre întunecate, zgâriate de sare,

aruncate de mare pe ţărm. Apoi se uită la ceea ce privesc ochii ei. Flăcări. Degete portocalii, limbi albastre, lingând, mângâind, cercetând, făcând dragoste cu figura unui bărbat. Un bărbat cu tonsură şi mâini cunoscute. Mâinile lui vorbesc, se ceartă cu focul, îl alină şi-l frământă până ce merge să şadă în vatră şi rămâne îmbufnat ca un câine biciuit cu respiraţia acră. Apoi bărbatul râde. *Până la urmă, nu sunt făcut decât din lână.* Trebuie să fi dormit cel puţin o oră, judecând după unghiul luminii untoase a soarelui care cade prin uşa deschisă a alcovului atunci când se trezeşte. Gândurile o asaltează, împingând-o jos din pat înainte să aibă vreo şansă de a le pune în ordine hărmălaia. Ce oră este? Va mai avea suficientă lumină pentru a ajunge în siguranţă la Sf. Eufrosina? Bocceluţa ei? Este. Tot acolo unde a pus-o, la fundul cufărului cu rufărie. Caseta cu bijuterii? Lasă-i să-şi dea seama. Cu siguranţă o să-şi dea seama. Nu se vor gândi... El nu ar crede-o capabilă de furt.

La naiba cu el, ah, la naiba cu el! Când s-a gândit să ardă broderia, ceea ce i-a oprit mâinile a fost gândul la atâţia ani de muncă grea, la risipa de dibăcie, distrusă apoi cu totul. Nu la povestea lui Odo, ci la restul poveştilor, la fabule, la sângele lui Alwys, la calul de la plug al lui Judith. A crezut că îşi închipuie, iar asta a făcut-o să tremure de repulsie, constructori de nave, semănători, bucătari, bărbaţi purtând câinii peste mare, toţi înnegriţi de funingine şi cu marginile răscucindu-se, zdrenţuiţi, schimonosiţi, reduşi la tăcere. Şi totuşi, în tot acest timp, cea mai adânc înrădăcinată temere a ei a fost frica de a-l vedea pe Odo arzând. Oricât de târziu ar fi, trebuie să plece. Acum.

Fulk a făcut o treabă mai bună decât crede, învăţând-o să călărească. Odată ce iese din Winterbourne, loveşte mica dereşă pentru a o lua la trap şi reuşeşte să se ţină în şa chiar şi când iapa se opreşte şi îşi adună forţele pentru a sări peste un copac căzut peste cărarea care duce înspre păşunile de vară. Urcă dealul, urmând firul pârâului, lăsând iapa să încetinească pasul pe măsură ce drumul devine mai abrupt. Aceasta nu e calea directă către abaţie, însă are nevoie de timp pentru a se linişti după somnul agitat şi plecarea în grabă, când înşeuase ea însăşi iapa cu degete tremurătoare, conducând-o afară pe portiţa dinspre

păşunile de oi din spatele casei, ca să nu fie văzută.

A început să se simtă mai bine văzând năzdrăvăniile mieilor, ciorchinii de violete şi de ciuboţica-cucului care apar din când în când pe malurile pârâului, auzind trilurile ciocârliilor care se ridică în aerul de un albastru strălucitor. El a jucat-o ca pe un peşte, lăsând-o să fugă, iar apoi aducând-o pe fir înapoi, însă de data asta lucrurile stau diferit; de data asta va scăpa. Poate să simtă imboldul mării în venele ei, să-i vadă licărul în iarbă. De pe coama dealului, cu faţa spre răsărit, cu soarele de seară încălzindu-i spatele, poate aproape să o miroasă, aproape să zărească ţărmurile întinse ale copilăriei, cu noroi argintat şi incrustate cu stridii. Când acoperişurile abaţiei, trestie auriu-verde şi ardezie întunecată punctate ici şi colo cu străluciri de plumb, îi apar în faţa ochilor în fundul văii, chiar acolo unde pârâul care se repede în josul dealului se lărgeşte şi încetineşte suficient cât să poată alimenta o moară, începe să cânte. Un cântecel pe care mama ei obişnuia să i-l cânte, a cărui măsură o potriveşte cu ritmul în care iapa aleargă la vale cu crupa unduitoare. Nu pricepuse o iotă din el, însă mama i-a spus că aceea era limba cehilor şi avea un înţeles numai pentru cei pregătiţi să-l audă. Ei bine, ea nu va auzi altceva decât engleză de-acum încolo; i-a ajuns câte graiuri străine a auzit.

Se face aproape întuneric până ajunge la poarta abaţiei, ultimile raze de sore făurind aur şi nestemate în ferestrele cu vitralii ale capelei. Măicuţele fiind la vecernie, e lăsată să intre de un rândaş care îi recunoaşte calul, însă pare puţin zăpăcit de sosirea ei la o oră atât de târzie.

— Sunt aici la cererea surorii Cygnea, îl asigură ea, desfăcându-şi bocceluţa din spatele şeii şi mângâind botul iepei înainte de a o lăsa în grija rândaşului.

El are pistrui, observă ea, şi un mădular la fel de ţeapăn ca o creangă sub tunica ţesută în casă. Să fie de vină muzica, se întreabă ea, urzeala densă şi dulce a vocilor de femeie plutind afară, pe uşa deschisă a capelei? Sau vreo novice pe care şi-o închipuie în cămaşă pentru a face serile să treacă mai repede? Probabil calul; a avut un client odată care se putea ţine drepţi numai gândindu-se la calul favorit.

— Sunt toate în biserică, zice băiatul înciudat.

— Ştiu unde să merg. O voi aştepta.

Se bucură că nu posedă nicio imagine a lui Odo, se gândeşte aruncând o privire la un medalion de bronz care poartă chipul regelui Harold, atunci când îşi lasă bocceluţa după uşa odăii lui lady Edith. Nu s-ar sinchisi dacă n-ar mai vedea în faţa ochilor chip de bărbat şi ignoră vocea îndărătnică dinăuntrul ei care îi spune: mai bine zis al altui bărbat, decât al lui. Vocea unui diavol, un mic diavol amărât care va amuţi în curând, dacă nu îl ia în seamă.

— Draga mea, ce surpriză minunată! Nu mă aşteptam să te văd din nou atât de curând. Mi s-a spus că ai casa plină de oaspeţi.

Edith, mirosind a tămâie şi a ceară de albine, îşi deschide larg braţele, iar Gytha capitulează în îmbrăţişarea ei cu un suspin. Edith o cuprinde de umeri, ţinând-o la o depărtare de un braţ şi studiind-o.

— Dar arăţi obosită, iar asta e o oră târzie pentru o vizită, zice ea. Vor închide poarta înainte de pavecerniţă.

— Am... am venit să rămân, doamnă.

— Peste noapte? Ei bine, sigur, patul meu e suficient de mare. Îmi imaginez că la Winterbourne e mai degrabă înghesuială. Voiai puţină linişte şi pace, nu-i aşa? Aşază-te!

— Nu, doamnă, vreau să rămân de tot în mănăstire. Bănuiesc că nu pot intra în ordin, nu am zestre şi nici chemare, doar pot fi de ajutor, după cum ştiţi.

Am adus cu mine puţinul pe care îl am, câteva haine... Poate că vor putea fi date sărmanilor sau...

— Aşteaptă! Edith ridică o mână albă, autoritară. Mergi prea repede pentru mine. Aşază-te, îţi poruncesc, şi spune-mi ce s-a întâmplat.

Gytha se aşază după obicei, pe taburetul de lângă foc, deşi în seara asta nu sunt prăjiturele şi nici vin pe masa din spatele ei, doar cartea de rugăciuni a lui lady Edith, aruncată acolo când a intrat. Povesteşte împiedicat cum Odo i-a propus să meargă la curte şi, când ajunge la final, poate vedea, după încruntătura nedumerită a lui lady Edith, că fosta ei stăpână nu a priceput nimic.

— Ar fi o trădare, nu vedeţi? adaugă ea pentru a se face clar înţeleasă. A voastră şi a stăpânului Harold... a tuturor. Chiar şi a lui Trudy.

Râde, însă expresia lui Edith rămâne tulburată, în contrast cu ochii rotunzi de albăstrea şi cu buzele trandafirii; arată ca o păpuşă nu foarte drăguţă sau ca un portret făcut de un artist căruia voioşia ei nu îi pica bine.

— Sinceră să fiu, Gytha, nu văd. Ce e mai important, simţul onoarei la tine sau dragostea şi ocrotirea lordului Odo? Tu eşti femeie, nu cavaler, nici măcar o femeie din nobilime. Datoria ta este către stăpânul tău, nu către mine şi, cu siguranţă, nu către Harold, care e mort.

Gytha se uită în gol.

— Credeam că veţi înţelege.

— Nu înţeleg şi nici nu accept! spune Edith ridicându-se de unde stătea, în faţa ei, parcă pentru a pune punct întâlnirii lor.

Începe să se plimbe prin încăpere, împreunându-şi şi depărtându-şi degetele, cu mâinile uneori în lături, alteori lipite de buze.

— Gytha, tu crezi că nu existau oameni cu care contele Harold avea de-a face şi pe care eu nu-i puteam suferi? Erau mulţi. Mi-am ţinut gura. Când s-a căsătorit cu Ealdgyth, mi-am ţinut gura. Să ne ţinem gura, asta este puterea femeilor.

— Dar Odo nu îmi cerea să-mi ţin gura.

— Ah, draga mea, îngenunchează Edith în faţa ei, luându-i mâinile, eu cred că asta făcea. Dacă ai fi putut doar să zâmbeşti şi să faci o plecăciune în faţa regelui, sunt sigură că episcopul Odo ar fi fost mulţumit.

— Pe moment, i-o întoarce Gytha, trăgându-şi mâinile. Nu îl ştiţi la fel de bine ca mine. Niciodată nu este mulţumit prea mult timp.

Edith se ridică şi rămâne acolo gândindu-se la Gytha, cu capul într-o parte, cu obrazul ascuns în palmă. Suspină cu aerul că a luat o decizie.

— Poţi rămâne peste noapte, dar apoi trebuie să te întorci.

Gytha scutură din cap.

— Nu poţi sta aici. Dacă vine să te caute?

— Fără îndoială, cunoaşteţi istoria Sfintei Eufrosina mai bine decât mine. S-a ascuns ea înadins în chiar mănăstirea pe care tatăl ei obişnuia să o viziteze, deoarece era la

îndemână şi, ca atare, ultimul loc în care ar fi căutat-o. Dacă nu vă pot fi de niciun folos, doamnă, sunt sigură că maica stareţă poate să-mi găsească un rost. Dacă, brodând povestea Cuceririi pentru lordul Odo, degetele mele nu au devenit nepotrivite să peticesc veşmintele sau acoperămintele de altar. Chiar şi atunci...

Deşi Edith nu spune nimic, Gytha se opreşte, simţind că a fost întreruptă. Edith trage adânc aer în piept şi se aruncă în prăpastia care pare să se fi căscat între ele, zbătându-se pentru un moment, alunecând în jos pe un grohotiş de cuvinte. Gytha asudă totodată şi i se face frig. Nu e nimic, doar sorocul ei jucându-i feste.

— Am ceva să-ţi spun, Gytha. Am jurat să nu o fac, însă se pare că, în ceea ce te priveşte, nici tăcerea ta, nici a altora nu e la mare preţ. Aşa că îmi voi încălca jurământul, fie ca Domnul să mă ierte!

Se aşază, cu spatele drept, atrăgându-i atenţia Gythei asupra diferenţei substanţiale de înălţime dintre ele, în aşa fel încât Gytha începe să se simtă precum un copil, o fetiţă prostuţă.

— Ai văzut capela noastră? întreabă Edith.

Oare unde bate?

— Da, doamnă, ştiţi că am văzut-o.

— Este frumoasă, nu-i aşa? Ferestre cu vitralii, relicvariul părului Sfintei Eufrosina. Şi ardem lumânări din ceară de albine în fiecare oră, între vecernie şi *prima.* Te-ai gândit vreodată că e surprinzător ca o abaţie atât de mică să fie atât de generos înzestrată?

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Dacă aş fi făcut-o, aş fi presupus că aţi fost mărinimoasă cu femeile care v-au oferit adăpost.

— Mărinimoasă? zice Edith râzând amar. Ai văzut cum am fost luată din Winchester, draga mea. Îţi închipui că nu am rămas cu cine ştie ce, mă refer la lucruri de valoare, oricum. Nu, mărinimia altcuiva a făcut posibil ca eu să vin aici şi să rămân neatinsă. Episcopul Odo mi-a plătit zestrea şi mi-a returnat suficiente dintre lucrurile mele pentru a-mi asigura confortul.

— Odo? Sunteţi sigură?

Totul începe să se rotească şi să se îndepărteze de ea.

Ca şi cum, punând întrebarea, ar putea crea posibilitatea unui răspuns diferit.

— Foarte sigură. Când m-am înzdrăvenit suficient pentru a o întreba pe maica stareţă cum am ajuns aici şi a mă arăta îngrijorată că nu aveam nicio cale de a-i răsplăti ospitalitatea, ea mi-a arătat o scrisoare. Purta semnătura şi sigiliul lui. Poate că ar fi trebuit să fie mai discretă, cu siguranţă îşi făcea multe griji că aş putea încerca să iau legătura cu el, însă era atât de entuziasmată de ferestre şi de relicvariu, încât de-abia se putea abţine.

— Dar nu l-aţi văzut în persoană. Gytha bâjbâie după o rezolvare acceptabilă. Poate că scrisorile sunt falsuri făcute de cineva din tabăra lordului Harold, care voia să vă ştie în siguranţă.

— Nu ştiu pe nimeni, scutură Edith din cap, care să poată încerca un asemenea lucru şi să scape. Tu ştii?

Gytha să gândeşte la caseta de valori în care Odo îşi ţine sigiliile, cu lacăte ale căror chei sunt ascunse în multe locuri diferite, şi la cum este păzită, chiar şi în inima fortăreţei militare care este Canterbury. Speranţa i se stinge cu un oftat uşor.

— Dar de ce?

— Asta speram să aflu eu de la tine, zice Edith, desfăcându-şi larg braţele într-un gest de neputinţă. Nu am nicio idee. Nu am avut niciodată de-a face cu el direct şi nu-mi pot închipui ce a sperat să obţină plasându-mă sub protecţia lui.

— Vasăzică de aceea aţi trimis după mine?

— Of, draga mea, nu pe de-a-ntregul. Eram singură şi mi-au plăcut, îmi plac, de fapt, conversaţiile noastre, însă da, recunosc, am sperat că vei arunca vreo vorbă despre el care să mă lămurească. Am simţit că eram norocoasă că el mi te-a adus aici.

— Mai norocoasă decât mine, doamnă. Aşa că de ce nu mi-a spus? Cum a putut să mă lase să locuiesc atât de aproape fără să o ştiu?

— Nu i-o lua în nume de rău. Să fiu sinceră, probabil a uitat că sunt aici.

— Odo? râde sceptic Gytha. Nu uită niciodată nimic. Ar fi trebuit să-mi spună!

— De ce? Bărbaţilor le place să scape de politică atunci când sunt cu ibovnicele lor, nu să le afunde în aceeaşi mlaştină.

— Şi ibovnicele? Lor nu li se permite nicio părere?

— Cinstit vorbind, Gytha, probabil a ales să nu spună nimic fiindcă a crezut că vei acţiona prosteşte. Cum s-a şi întâmplat.

— Nu vă temeţi, doamnă, o să plec! spune Gytha ridicându-se.

Traversând încăperea către uşă, îşi desface mantia din jurul boccelei şi scoate dinăuntru punguţa din piele, pe care şi-o prinde la brâu.

— Nu trebuie să vă mai fie teamă că vă voi strica bunul renume cu episcopul Odo, zice ea.

— Dar unde te vei duce? se grăbeşte Edith după ea. E întuneric, iar poartă va fi închisă.

Fiecare cuvânt e o mână care o trage de mânecă.

Gytha rămâne în prag pentru câteva momente, prinzându-şi mantia pe umăr, cu ochii ei închişi la culoare aţintiţi în mod deconcertant asupra lui Edith. Edith roşeşte, priveşte în altă parte, îşi scutură fusta de un fir imaginar de praf.

— Credeţi că v-aş spune? întreabă Gytha în cele din urmă. Aţi putea acţiona prosteşte.

Adevărul este că nu are habar unde poate merge. Când se duce să-şi caute calul, se uită în sus la luna care răsare. O jumătate perfectă de lună, un rânjet idiot repetat la infinit în toate ochiurile de geam de pe zidul de miazăzi al capelei, râzând de ea în timp ce se strecoară către grajduri. Şi acum ce, întreabă luna, care e următoarea destinaţie?

— Nu ştiu.

Sunetul vocii ei, o şoaptă răguşită, aproape un ţipăt înăbuşit, o ia prin surprindere. Copitele bat şi zgârie pământul uşor, urechile se ciulesc pe măsură ce ea se apropie de grajdul lung unde sunt legaţi caii, identificând-o iute pe dereşa ei după felul în care lumina lunii îi sclipeşte în firele de păr cenuşii printre cele roşcate, ca şi cum ar fi un castaniu imperfect albit.

Nu aparţine niciunui loc. Nu poate, nu vrea să se întoarcă la Winterbourne, la jocurile în care Odo o mânuieşte la fel

cum Thecla îşi joacă păpuşile. Nedorind să rişte să-l trezească pe vreunul dintre rândaşi, ia prima şa de femeie şi primul căpăstru pe care le găseşte pe rândurile de cârlige fixate în zidul grajdului; nu sunt ale ei, dar se consolează cu gândul că lucrurile pe care le lasă în urmă sunt probabil de o calitate superioară.

— Hei!

Prea târziu. Cu multe foşnete şi înjurături, o grămadă de fân din colţul hambarului se materializează în tânărul plin de coşuri şi hormoni din timpul după-amiezii. Sperând că nu e prea învăluită de umbră, Gytha arborează cel mai feminin şi mai neajutorat zâmbet, străduindu-se să se gârbovească puţin sub povara şeii.

— Nu am vrut să deranjez pe nimeni! spune, respirând greu.

— Ce faci? o întreabă băiatul scărpinându-se în cap, apoi în fund.

— Trebuie să plec.

— Acum?

— Am treburi urgente.

Adaugă o uşoară afectare cuvântului urgent şi încă o lingură de miere în zâmbet.

— Mă poţi ajuta?

Băiatul face o pauză, cântărind situaţia.

— Nu sunt sigură că asta e şaua mea. E cumplit de grea.

O aruncă. Acum. E chiar cum trebuie. Băiatul se întinde să o ridice. Ajunge cu faţa la câţiva centrimetri de sânii ei când se îndreaptă de spate.

— Nu e, spune el cu o şoaptă îngrijorată.

Pune şaua înapoi în cârligul ei, apoi mijeşte ochii la restul harnaşamentelor până ce, la lumina lunii, îi cad ochii pe lucrătura canelată a rezemătoarei de la şaua Gythei.

— Cred că nici iepei tale nu i-ar plăcea chestia aia prea mult, adăugă cu un zâmbet, luându-i căpăstrul de pe degetele întinse.

Respiraţia îi miroase a lapte acru, iar prin despărţitura unde obişnuiau să fie cei doi dinţi din faţa îi scapă un sunet ca un fluierat. Merge grijuliu pe lângă şirul de cai, ţinând şaua deasupra vintrelor. Scoate cu spatele iapa din rând şi o face în linişte, trăgând-o de urechi şi vorbindu-i în şoaptă,

exact cum face Fulk şi... dar nu se va gândi la Odo. Însă chiar când el o conduce înspre lespedea de urcat în şa, nişte înghiţituri zgomotoase, urmate de un căscat cu şuierături şi o succesiune de icnete izbucnesc de undeva din adâncimile hambarului.

— O, Maică Precistă, Născătoare de Dumnezeu, ăla e mai-marele rândaşilor! exclamă băiatul.

Îţi mulţumesc, *Maică Precistă, Născătoare de Dumnezeul* se gândeşte Gytha.

— Mergi, îi şopteşte băiatului, du-te iute şi îţi mulţumesc.

— E o deschizătură în zid, îi aruncă el peste umăr în timp ce fuge către grajd, în spatele faurăriei. Fă stânga acolo şi vei găsi nu peste multă vreme poteca spre Winterbourne.

Probabil că va lua câteva scatoalce, presupune ea, îmboldindu-şi iapa la dreapta, însă nu încape îndoială că va găsi cum să se consoleze. Poteca ei şerpuieşte treptat în susul dealului, ocolind pâlcurile de copaci adunaţi laolaltă de giganţi, iapa alegându-şi drumul fără să ezite printre rugi de mure şi lăstărişuri de ienupăr. Luna e sus pe cer de-acum, crengile cu mugurii ca nişte noduri, ţepii mărăcinişului ca nişte gheare şi iedera în formă de inimă conturându-se precis pe fundalul de argint. Seara e friguroasă, dar e un frig de primăvară, nu suficient de aspru pentru îngheţ.

O vulpe latră, urmată de un scurt crescendo de zgârieturi şi de tropot în tufişuri. Iapa ciuleşte urechile şi se încordează puţin, însă Gytha o îndeamnă mai departe, îi vorbeşte despre băiatul prostănac de la grajduri, vocea ei răsunând stranie şi străină în lumea monocromă a nopţii, cu plante tăcute şi animale inteligente. Vede o strigă, o scurtă pâlpâire de alb zburătăcind sub desişul gros al unor pini.

— Cea mai înţeleaptă dintre păsări, îi spune calului, pasărea care ştie totul şi nu spune nimic.

După aceea începe să râdă, hohotele ei luând-o la goană printre arbori ca nişte spiriduşi ai pădurii.

Continuă să meargă călare, fiindcă nu poate face altceva. Pe măsură ce noaptea se adânceşte, luna se retrage în spatele unui nor. O ploicică rece începe să cadă, ajungându-i până la piele, făcând hăţurile ţepene şi

alunecoase între degetele care o dor. Din când în când, aţipeşte, iar iapa se împiedică, trezind-o violent. Tot ce vrea pe lume este să doarmă. Începe să viseze la un pat de frunze mucezite şi ace de pin sub copaci, atât de epuizată încât şi ameninţarea sălbăticiunilor pare un risc pe care şi-l poate asuma, numai dacă ar putea să descalece, să scape de legănatul fără oprire al calului, de şaua tare, de încordarea care îi arde muşchii coapsei. Pe deasupra, dacă e sfâşiată de lupi sau dacă o urechelniţă i se strecoară în ureche în timp ce doarme, cel puţin se va sfârşi cu această desăvârşită dezolare. Va fi terminat cu lumea bărbaţilor şi cu toate marile ei dezamăgiri.

Călăreşte mai adânc în pădure. Fără a se sinchisi să priponească iapa, se înveleşte în mantie şi închide ochii. Ultimul lucru pe care mintea ei îl vede înainte de a adormi este chipul femeii din biserica în ruine din Winchester, faţa despre care a crezut că era Moartea.

— A dispărut? întreabă Fulk, scărpinându-se în cap.

— În patul ei nu a dormit nimeni şi a dispărut punguţa de piele, cea în care-şi ţine medalionul şi...

Vorbele Freyei se sting; ştie despre cocarda din punguţa de piele, însă nu e sigură că vrea să ştie şi Fulk.

— Nu ştiu, spune în schimb, ce a făcut el să o supere. Puteai să tai aerul din jurul lor cu un cuţit în seara dinaintea plecării lui spre Winchester. De ce nu pot să se aşeze şi să ducă o viaţă ca oamenii normali, eu una nu pricep. Va trebui să mergi şi să-i spui, Fulk. Dacă Domnia Sa nu află de la noi, ar putea să-şi închipuie că avem un amestec, iar atunci, ce se va întâmpla?

— Poate că doar a plecat la mănăstire, merge des în ultima vreme.

— Fără mine sau fără tine? Fără ca măcar să ne spună?

Freya e mulţumită la Winterbourne. Până acum, stăpâna ei a fost atât de fermecată de conte, încât nici nu băga de seamă cum îi e condusă gospodăria cât timp mergea ca unsă, iar intendentul se interesează numai de problemele moşiei, lăsându-i Freyei mână liberă să-şi exercite autoritatea în casă. Freya este cea care ţine socoteala lumânărilor şi a cutiilor cu mirodenii, care supraveghează spălatul şi mulsul, care mustră restul servitorilor. E mândră

mai ales de felul în care s-a ridicat la înălţimea provocării când a sosit sora Jean, cu toate celelalte femei şi broderia; s-a descurcat cu orice doleanţă ori lipsă, indiferent că a fost vorba de paie pentru aşternuturi ori de vin care să le umple burţile.

Îşi are bărbatul lângă ea în fiecare zi, iar noaptea, o pătură bună şi o saltea curată de fân în cel mai cald colţ al sălii mari. Nu duc lipsă de mâncare nici măcar acum, la trecerea dinspre iarnă spre primăvară, fiind o gospodărie mică, cu toate resursele contelui de Kent la dispoziţie, aşa că are lapte din abundenţă în continuare, iar copiilor le merge de minune. Nu are nicio intenţie să lase vreo rătăcire a Gythei să-i ameninţe viaţa pe care şi-a clădit-o aici.

— Trebuie să mergi în dimineaţa asta! insistă ea. Poţi ajunge acolo până la căderea nopţii. O să-ţi pun câteva merinde, ca să nu trebuiască să te opreşti. Şi, Fulk...

— Da?

— Nu aduce vorba de mănăstire. Nu am vrea că Domnia Sa să se gândească că am lăsa-o să plece singură.

De îndată ce începe să recunoască ţinutul prin care călătoresc, Margaret le sugerează celor două străji să se oprească pentru a mânca merindele pregătite de Freya pentru ei. Îi conduce pe poteci care se afundă haihui în pădurile din apropierea casei ei, cărări pe care le ştie din copilărie, pe când obişnuia să meargă la furat de vânat cu fraţii ei. Nu a fost niciodată prea bună cu praştia sau capcanele, însă era utilă ca să-şi răsucească buclele cochet pe degete şi să le topească inima pădurarilor de fiecare dată când erau prinşi. Îşi cere iertare că trebuie să răspundă chemării naturii şi îşi ia tălpăşiţa printre copaci, pentru a ieşi pe o altă potecă, care o va duce înapoi pe drumul principal.

Nu are nicio idee clară despre cum va încerca să-l găsească pe Tom, dar asta nu o sperie. Deşi cerurile albastre de ieri au fost înlocuite de un plafon înalt de nori albi, ziua e uscată, plină de strălucire şi de cântec de ciocârlie. Merge cu uşurinţă de-a lungul drumului, care probabil e cel mai bine reparat acum, de când l-au lăsat romanii, neavând cu ea nimic altceva în afară de puţinii

bani pe care i-a dat sora Jean, în legătură cu care s-ar putea simţi vinovată dacă ziua n-ar fi atât de frumoasă, îndemnând-o să se bucure de sănătatea şi de vigoarea ei, dar şi de libertatea de a se afla sub cerul liber mai degrabă decât în coteţul camerei de lucru, ca o gâscă pusă la îngrăşat pentru Crăciun.

Calea e ticsită cu pelerini de Paşti, făcând-o să se simtă în siguranţă printre atâţia oameni. Călugări şi penitenţi călătoresc desculţi, cu capetele neacoperite în soare. La vederea unui om care smulge dinţi şi-şi poartă trofeele meseriei atârnate într-un colier macabru, tremură de dezgust şi se uită în altă parte, încrucişându-şi privirea cu un tânăr pietrar, cu uneltele atârnate la centură, care rânjeşte la ea admirativ. Îşi pironeşte ochii înainte; nu are timp de pierdut aiurea.

Din când în când, cete de cavaleri fac o breşă prin mulţimea care se mişcă încet cu bicele lor de călărie, iar o dată vede o lectică închisă, cu draperii brodate, escortată de bărbaţi înarmaţi, în livrea. Se cântă imnuri şi alte cântece de o natură mai profană, vânzătorii îşi laudă marfa în gura mare, iar prostituatele, purtând panglici colorate în locul emblemelor de pelerini, îşi caută de lucru, conducându-şi clienţii printre copacii care străjuiesc drumul. Gytha ar fi mândră de ea, se gândeşte Margaret, mergând mai departe indiferentă la înşelătoriile lor. Totul e plin de speranţă, zilele cresc, soarele are ceva căldură acum, o ceaţă verde-deschis înfloreşte printre arbori şi tufişuri, păsările îşi cheamă perechile. Călătorii îşi lasă pe spate glugile, îşi îndreaptă umerii şi îşi zâmbesc unii altora. S-a sfârşit încă o iarnă, au supravieţuit încă un an.

Nu trece mult până când lui Margaret începe să-i ghiorţăie stomacul de foame. Soarele, acum la zenit, este ciudat de fierbinte atât de devreme în an; a încercat să-şi ţină gluga ridicată pentru a-şi proteja capul, însă mantia e grea, iar dacă şi-ar acoperi părul des şi boneta cu încă un strat, ar ameţi. Sudoarea îi şiroieşte pe coaste, printre sâni şi îi opăreşte coapsele goale în timp ce merge. Îşi doreşte să fi păstrat măgăriţa sau măcar ca încălţămintea ei să fi avut tălpi mai groase; picioarele îi sunt lovite de şleaurile şi pietrele de pe drum şi îşi dă seama că i se umflă o băşică

pe călcâiul drept, făcând-o să şchioapete ca să n-o spargă. Puncte luminoase îi dansează în faţa ochilor, capul o doare, se simte rău. Ar fi trebuit să mănânce înainte să-şi ia tălpăşiţa de lângă străji. La ce-i folosesc banii soréi Jean şi mica ei plosca de apă aproape goală acum?

Zărind un grup de bărbaţi şi de femei aşezaţi pe o porţiune netedă de verdeaţă de lângă drum, cu foamea şi epuizarea dându-i curaj, întreabă dacă ar putea împărţi mâncarea pe care o au întinsă pe o cârpă în mijlocul cercului în care stau. Are bani, le spune, şi va plăti oricât îi vor cere. Două dintre femei îl privesc pe unul dintre bărbaţi, care pare să fie căpetenia lor, a cărui expresie ostilă se înmoaie când aude de bani. Încuviinţează, iar ei se trag în lături pentru a-i face loc; una dintre femei are un copil în poală.

— Bună! zice Margaret, însă fetiţa îşi îngroapă faţa la sânul mamei.

— E timidă.

Vocea mamei sună familiar, făcând-o pe Margaret să se uite la ea cu prudenţă.

Nu e neobişnuit să întâlneşti cunoscuţi în acest moment al anului, mai ales în apropiere de un mare centru de pelerinaj cum e Canterbury, însă Margaret nu ştie pe nimeni cu care ar vrea să se întâlnească în călătoria ei.

— Ah, dar e încă post.

Ezită să mănânce brânza care însoţeşte bucata mare de pâine pe care i-o întinde cealaltă femeie de lângă ea, convinsă de ghiorăitul maţelor ei că ar face un gest păgân, chiar dacă femeia e o bună creştină.

— Dispensă pentru călători, zice femeia cu copilul, iar tu arăţi ca şi cum ţi-ar prinde bine.

— Hawise! exclamă Margaret când se privesc una pe alta.

Hawise îşi ţine fiica în faţa ei ca pe un scut. Văzând expresia aspră şi vigilentă din ochii mici ai servitoarei, ca stafidele în budincă, după cum obişnuia să spună micuţul Walter, zâmbetul lui Margaret se stinge.

— Coniţa Margaret.

Tonul lui Hawise nu exprimă nici mirare, nici curiozitate.

— Faci un pelerinaj, Hawise?

Ambele femei se uită la fetiţa ei. *Nu,* se gândeşte Margaret, privind atent faţa lată a copilului, cu trăsături delicate în jurul unui nas în vânt, *nu poate fi niciun dubiu.* Hawise nu se oboseşte să răspundă.

— Şi dumneata, coniţă?

— Eu...? Nu, eu...

Nu este sigură dacă ar trebui să se încreadă în Hawise, fata pare atât de neprietenoasă, chiar evazivă. Trebuie să fie ceva în legătură cu copilul. Margaret nu crede că tatăl ei ar fi aruncat-o afară din casă din cauza unui copil, însă poate lordul Vital vede lucrurile diferit. Lordul Vital, bineînţeles. Există o cale de a o face pe Hawise să coopereze.

— E vorba de Tom, spune ea. Am aflat că este în viaţă, dar e...

Hawise îşi trece degetele prin zulufii nisipii ai fiicei ei. Sugându-şi solemn un deget mare soios, copilul se holbează la Margaret cu ochii de culoarea agrişelor.

— Bineînţeles.

Margaret pune jos pâinea şi brânza, foamea i-a dispărut.

— Însă, Hawise, dacă ai ştiut, de ce nu ai făcut ceva?

— Vorbiţi încet, coniţă. Nu vreau ca toată lumea să afle despre ce e vorba.

— Îmi pare rău. Este din cauza copilului? Aş putea... vreau să spun, ar putea fi o cale de a aranja lucrurile.

— Nu e din cauza ei, ea nu merită toate astea.

Hawise îşi priveşte hainele sărăcăcioase şi picioarele desculţe, apoi se uită la alţi oameni din ceata lor, unele dintre femei având, bagă de seamă acum Margaret, cocarde de târfe prinse la glugă. Bărbatul care i-a dat permisiunea să li se alăture poartă o brăţară pe care Margaret ar fi putut să jure că a văzut-o ultima oară cu câteva mile în urmă, la încheietura unei doamne de pe un buiestraş alb, escortată de un bărbat înarmat în livrea.

— El este de vină, continuă Hawise. Dacă l-aţi văzut, veţi fi ştiind despre ce vorbesc. Nu mai e în toate minţile, iar eu nu mă întorc la casa tatălui vostru în caz că ar putea veni să mă caute acolo.

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel? Nu e nebun, doar şi-a pierdut memoria. Dacă l-aş putea aduce acasă, ca s-o

vadă pe Christine şi pe băieţelul lor, totul ar fi în regulă, ştiu că aşa ar fi.

— Eu ştiu ce ştiu, pufneşte sceptic Hawise. Iar copilul stăpânei Christine e un motiv cu atât mai mare de a-l ţine departe.

— Hawise, trebuie să-mi spui unde e.

— Nu eu, coniţă.

— Vasăzică ştii?

— S-ar putea, zice Hawise, dând din umeri.

— Atunci spune-mi.

— Nu mai sunt servitoarea voastră, coniţă.

— Ştii unde am fost eu şi cu Alwys?

Margaret îşi îndreaptă spatele, încercând să imite alura mamei ei vitrege când îl ceartă pe vreunul dintre servitori. Hawise scutură mohorâtă din cap. Fetiţa, plictisită de conversaţia oamenilor mari care le solicită întreaga atenţie, se zvârcoleşte în poala mamei şi fuge să se joace. Bărbatul cu brăţara flutură un şir de perle prin faţa ei, trăgându-l tot mai sus, ca ea să nu-l poată atinge când încearcă să-l prindă.

— Începând cu a doua primăvară după invazie, am fost tocmite la castelul Canterbury. Ca brodeze pentru contele de Kent. El ştii cine este?

— Nu văd de ce m-ar privi asta.

— Este fratele regelui, iar eu îl cunosc foarte bine.

Nu strică să exagereze puţin, se gândeşte.

— Şi-ţi voi mai spune ceva, noul lord al tatălui meu e unul dintre vasalii care îi conduc o feudă, continuă cu glas tare.

— Şi?

— Şi, dacă ar fi să-i spun contelui că l-am găsit pe unul dintre şerbii lui care au fugit...

Face o pauză, privind cum Hawise începe să înţeleagă unde bate. Ochii de stafidă îi devin mai mici şi mai negri ca niciodată, gura i se schimonoseşte între obrajii bucălaţi, într-un fel care îi aminteşte lui Margaret cum ciupea Gird aluatul din partea de sus a pituştilor.

— Eşti pe drumul cel bun, şopteşte ea. Cam la o jumătate de zi de aici, este o tejghea de bere la marginea drumului, cu o colibă în spate. Întreabă de Martin. După aceea, te descurci singură.

— Mulţumesc. Margaret o cuprinde de umeri pe Hawise cu un braţ şi o sărută pe obraz. Mergi acasă, Hawise. Totul va fi bine, vei vedea. Uite, pentru mâncare. Îi împinge în palmă un bănuţ, însă a plecat înainte să poată vedea cum Hawise i-l înmânează bărbatului cu brăţară.

— A plecat.

Nu este o întrebare. Lordul Odo de-abia pare surprins, nici pe departe înfuriat, se gândeşte Fulk, uşurat. A călărit într-un suflet atât ca să nu se gândească la consecinţele mesajului pe care îl poartă, cât şi ca să ajungă iute în Winchester. Însă atunci când îndrăzneşte să se uite la conte, i se face teamă. Bărbatul e alb ca un cadavru. A început să se legene, aşa că lui Fulk îi e frică să nu leşine şi se întreabă dacă să întindă o mână pentru a-l sprijini sau să îl cheme pe Osbern? Eticheta, în asemenea situaţii, îl depăşeşte. În cele din urmă, după ceea ce pare o eternitate de nehotărâre, face un pas către Odo, însă acesta, revenindu-şi, întinde o mână cu palma către Fulk pentru a-l opri.

— Nu poate fi nicio îndoială? Nu s-a dus pur şi simplu... să viziteze nişte vecini sau altceva?

Fulk scutură din cap, sfâşiat între datoria faţă de stăpânul său şi îndemnul viguros al Freyei să nu aducă vorba de mănăstire. Dacă stăpâna Gytha este la abaţie, Freya va fi aflat până acum şi va trimite vorbă în aşa fel încât ei să nu pară cu nimic vinovaţi. Freya este mai bună decât el la a înţelege situaţiile complicate. Tăcerea, trage el concluzia, este calea cea mai sigură de a nu agrava lucrurile.

Odo geme şi lasă capul să-i cadă în mâini, cu degetele apăsându-i fruntea în aşa fel încât, atunci când ridică iarăşi privirea, vârfurile lor au lăsat urme golite de sânge în carne.

— Ştiam eu. Fulk, trebuie să pleci de îndată! Astă-seară. Ia merinde şi un cal odihnit! Îţi voi da ordine să mobilizezi garnizoanele din Rochester şi Dover. Spune-le comandanţilor că trebuie găsită. Să facă orice e nevoie, dar s-o găsească! Mă înţelegi?

— Da, stăpâne!

— Mergi acum. Când ieşi, spune-i lui Osbern să-mi aducă un scrib. Întoarce-te după ordine de îndată ce vei avea tot

ce îţi trebuie pentru drum. Şi, Fulk...

— Stăpâne?

— Nu-ţi fie teamă, o voi aduce înapoi! Voi întoarce ţara asta cu susul în jos până o voi aduce înapoi.

— Da, stăpâne.

Când Fulk a plecat, genunchii lui Odo cedează, iar el trebuie să se sprijine de masa la care lucra. A plecat. Cuvintele par să-i sune ca nişte clopote în cap. Unde a plecat? Cum? De ce? Nu, ştie de ce. Se uită împrejur în cameră, la tapiseriile de pe pereţi, la focul din mangal, la lumânările în suporturile de argint de pe masa lui de lucru. Se uită la mâinile sale care se agaţă de marginile mesei, la inelele şi brăţările lui, la degetele curate şi cu vârf pătrăţos care stau pe lemnul întunecat şlefuit. Îşi mişcă limba prin gura uscată, simte spatele neted al dinţilor şi cerul gurii despre care ea spune că o face să se gândească la naosul unei minuscule catedrale. Se uită la cămilă, în rama ei aurie, incrustată cu topaze şi safire galbene pentru a reprezenta culorile deşertului. El i-a dat deja totul. Cum să o aducă acum înapoi?

Bărbatul cu faţă de şobolan pune pe tejghea cana şi se apropie de Margaret. Nimeni nu îl observă; a nu fi băgat în seama este o iscusinţă pe care o cultivă, talentul pe care i l-a dăruit Dumnezeu, iar apoi Dumnezeu i l-a dăruit pe Sebastian, în slujba căruia şi-a pus talentul. Se înghesuie lângă ea şi îi atinge mâneca.

— Te interesezi de Sebastian, zice el.

Margaret se uită în jos la el. Privirea ei candidă pare să sfredelească umbrele trăsăturilor lui opace, pe care se citeşte suspiciunea.

— Da. Îl cunoşti?

— Vrei să te alături confreriei sale?

— Presupun că da, aşa e.

Ea are una dintre acele voci care nu se pot abţine să nu zboare şi la urechile altora, iar el nu vrea să fie auzit.

— Fă câţiva paşi cu mine o clipă, zice, dând din cap către hangiţă, apoi o conduce prin spatele tejghelei şi într-o colibă. Încăperea e luminată de o singură lampă, cu flacăra apărată de un abajur în formă de horn şi murdar de funingine.

Când ochii lui Margaret se obişnuiesc cu penumbra după apusul albastru de primăvară de afară, vede o podea de pământ bătătorit şi un acoperiş înjghebat din stuf de ale cărui grinzi atârnă cărnuri maturate şi cârnaţi în plase unsuroase. Un bărbat şade la masa din mijlocul încăperii, cu un cuţit în mână, cu mâncare şi băutură în faţa lui.

— El e Martin, zice însoţitorul lui Margaret şi dispare.

Martin îi face semn cu cuţitul lui Margaret, gest pe care ea îl ia drept o invitaţie de a se apropia. Nu îi e frică, îşi spune; bătăile rapide ale inimii, senzaţia de buimăcire îi sunt cauzate de foame şi de oboseală, nu de teamă. A mers fără oprire de când i-a părăsit pe Hawise şi ceata ei pentru a ajunge aici înainte de căderea serii. Gura îi e inundată de salivă la vederea mâncării de pe masă, deşi nu este cine ştie ce, o ditamai bucata grosolană de pâine cenuşie şi câteva ouă fierte tari.

— Ai tot pus o grămadă de întrebări, spune Martin, uitându-se la ea dezaprobator, nu-i lucru de încurajat la o femeie.

Are părul surprinzător de deschis la culoare, încă dezvăluindu-i rămăşiţele unei tonsuri, şi ochi aproape fără culoare, înconjuraţi de cercuri rozalii. Vocea îi e moale şi sibilinică:

— Spune-mi ce interes ai tu cu Sebastian.

— Vreau să mă alătur lui.

— Înţeleg. Şi de ce, mă rog?

— Pentru că... Se străduieşte nebuneşte să-şi amintească vreo frântură din delirul lui Tom din infirmeria de la Christ Church. Pentru că trăim în timpul Tiranului Ultimelor Zile, iar oamenii trebuie să fie pregătiţi pentru semnele şi minunile lui mincinoase. El se va ridica la război cu sfinţii...

— Suficient. Sunt mulţumit că ştii Biblia, dar ce ştii despre Sebastian?

Se aşteptase ca întâlnirea să fie o simplă formalitate, nu ca prima ei întrevedere cu sora Jean, când ea şi Alwys răspunseseră la câteva întrebări practice, arătaseră fiecare o mostră din lucrul lor de mână şi li se spusese să-şi ia hainele de călătorie şi să fie gata de plecare într-o oră. Dacă orice altceva dă greş, spune adevărul.

— L-am văzut şi îl iubesc.

La aceste vorbe, Martin zâmbeşte, un surâs de o dulceaţă tulburătoare, aproape înspăimântătoare.

— Ei bine, femeie, cred că trebuie să avem încredere unul în altul. Nu sunt multe tinere care s-ar aşterne la drum singurele, după cum spui că ai făcut tu. Sebastian va fi impresionat de devotamentul tău. Aşteaptă aici cu mine, iar eu te voi duce la el odată ce va fi căzut întunericul. Oamenii mei îmi spun că au văzut patrule militare pe drum de când a trecut de *sexta.* Bărbaţi din Kent. Bănuiesc că nu ştii nimic despre asta. Nu-i aşa?

Taie un ou în jumătate, lăsând să alunece lama cuţitului cu precizie înceată prin albuşul care alunecă şi gălbenuşul care se fărâmiţează, pentru ca ele să nu se separe.

Maică Precistă, Maică a Domnului, escorta ei trebuie să-şi fi găsit drumul afară din pădure şi să fi ajuns înapoi la Canterbury. Va fi descoperită. Va sfârşi prin a-l ademeni pe bietul Tom direct în capcană. Dar ce poate face? Dacă admite că ştie motivul pentru care lordul Odo a scos soldaţii pe drumuri, Martin nu o va duce niciodată la Tom. Ar putea-o chiar omorî. Pe de altă parte, trebuie să fie bine obişnuit să se ferească de nasul autorităţilor. Dacă pretinde că n-are habar de nimic, amândoi au o şansă mai bună. Scutură din cap şi ridică din umeri.

— Pari înfometată, zice Martin zâmbind din nou, cu gălbenuş de ou zdrobit umplându-i găurile dintre dinţii din faţă. Ia loc!

Paracliserul închide uşa capelei în spatele lui, iar Odo este în sfârşit singur, îngenunchează la baza scărilor altarului, ridicându-şi ochii către crucifix, însă lăsându-i să măsoare doar contururile lucrurilor, în aşa fel încât tot ce vede este o pată înceţoşată de forma unei cruci, sclipind auriu-întunecată în penumba celor două lumânări care au rămas de fiecare parte a altarului. Se roagă ca mintea să îi poată fi golită de probleme şi să devină un spaţiu potrivit în care Dumnezeu să păşească, Dumnezeu care îl va călăuzi şi îl va întări şi îi va dărui sufletului său pace. Apoi îşi aşază palmele deschise pe podea şi se lăsă în jos până ce trupul rămâne nemişcat, apăsând piatra cu genunchii, cu şoldurile, cu coastele, cu fruntea şi îşi întinde braţele în lături, precum Hristos pe cruce.

Încă de la început, îi e teamă că nu va merge. Trupul îi solicită imperios atenţia. Simte junghiuri în tâmple din cauza frigului, ca şi cum piatra i-a pătruns în craniu. Coastele îl dor atunci când respiră. Muşchii gâtului şi ai pieptului încep să-i ardă protestând împotriva încremenirii impuse. Departe de a i se goli, mintea îi clocoteşte, repetând iarăşi şi iarăşi litania pregătirilor, în felul în care Osbern enumeră pe degete lucrurile pe care trebuie să le ia cu ei într-o călătorie complicată.

Ordinele au ajuns la fiecare soldat de sub comanda sa din răsăritul Angliei. Ofiţerii lui nu trebuie să se dea înapoi de la nimic pentru a o găsi; aceia care o vor face vor fi răsplătiţi din plin, oricine se va fofila de la datorie va afla iute ce înseamnă să nu-l asculte sau chiar să-l înţeleagă greşit. Ea trebuie dusă la Dover, cel mai puternic dintre castelele sale, şi ţinută acolo până ce el ajunge. I-a explicat regelui că o chestiune de siguranţă internă a apărut la graniţa cu Essex, impunând plecarea imediată de la întrunire. Speră că va fi iute rezolvată. Până atunci, Thomas de York are mandat în numele său. Lanfranc a fost de asemenea prezent la întâlnirea lor, trăgându-se de barbă, cu ochii lui negri mişcându-se rapid de la Odo la William şi înapoi. Chipul lui Lanfranc era o oglindă în care feţele lor apăreau suprapuse, cea a lui William, precaută şi consternată, iar a lui, descompusă, de nerecunoscut din cauza minciunilor. William l-a crezut, este sigur de asta, fiindcă a vrut să o facă şi pentru că nu ar putea niciodată înţelege ce înseamnă Gytha pentru el. William nu are acel soi de vise.

Mintea i se umple de imagini. Pe măsură ce noaptea se aşterne peste castel, iar răceala aerului şi a pietrei îi încetineşte sângele, ele plutesc în spaţiile libere ale minţii lui. William şi tatăl său, faţă în faţă la colţul unei mese înalte din sala de la Conteville. Expresia îndurerată a tatălui său. William vorbeşte. Nu poate auzi ce spune, însă îi e limpede că este ceva teribil şi neaşteptat, că este ceva despre el. O frază: el este cel isteţ, Biserica este cel mai bun loc pentru cei isteţi. Agatha, plângând, însă hainele îi sunt ude, aşa că poate este doar ploaie sau apă din râu. Mama lui, atât de mică în patul mare. El se roagă, dar

surorile lui îi aşază bănuţi pe ochi. Lacrimile lui sunt purpurii, nu, roşii ca sângele. De neoprit. Se vor îneca toţi în lacrimile lui. Inspiră lacom, coastele îi scrâşnesc pe podeaua capelei. O femeie întunecată stă sub un măr, o femeie întunecată, măruntă şi nemişcată. Privindu-l.

Pace. Respiraţia îi devine regulată, încetineşte, se face mai adâncă până ce simte piatra ca nişte valuri care îl leagănă. Uşa de la capelă se deschide, iar el simte curentul de aer zburlindu-i părul de pe ceafa. Se aud paşi care vin înspre el, zgomotul înăbuşit al pielii moi pe piatră, paşi familiari, un mers cu pas mare şi greu, nu chiar la fel de mare ca al lui. Ridicându-se ţeapăn în genunchi, simte mirosul de ceară proaspătă ca pe un parfum al dimineţii; aşadar, se pregătesc pentru utrenie, înfigând lumânări proaspete în suporturile înalte, aurite, care flanchează altarul. Îşi freacă fruntea, îşi întinde degetele de la mâini şi picioare. Îşi simte braţele, eliberate din disciplina penitentă, la fel de uşoare şi fremătătoare ca nişte aripi.

— Al nabii de greu mod de a-ţi petrece noaptea! comentează William, aşezându-se în genunchi stingher, lângă fratele său, cu încheieturile picioarelor trosnind, cu torsul impunător părând să se prăbuşească în faţă. Odo se ridică, apoi îl ajută pe William, cu o mână strecurată sub cotul bărbatului mai în vârstă.

— Mi se pare... consolator din când în când.

— Chiar şi aşa, mă aşteptam să fi plecat până acum, de vreme ce chestiunea aia de la graniţă e atât de urgentă.

Odo ridică din umeri. Vrea să-şi păstreze tonul nepăsător, suficient de nepăsător cât să îl ţină pe William departe de adevărul situaţiei.

— Călătoria în toiul nopţii părea mai degrabă să sporească riscul decât să-l micşoreze. Voi fi plecat înainte de slujba de dimineaţă.

— Şi când te vei întoarce?

— Cât pot de repede. Thomas de York ştie ce gândesc. Sunt satisfăcut că absenţa mea nu vă va ţine în loc, cu voia Domnului.

— A Domnului? Instinctul îmi spune că voia Domnului are prea puţin amestec aici.

— Voia Domnului, Înălţimea Voastră, se manifestă în

toate. Dacă voia Sa nu ar exista, n-ar fi nici Pământ, nici bărbaţi aşezaţi pe el.

— Nu începe să te joci de-a episcopul cu mine, Odo. Ai face mai bine să-ţi aminteşti prin voia cui deţii acea demnitate sfântă. Pe lângă asta, nu bărbaţii mă preocupă pe mine, ci a doua jumătate a creaţiei.

Cei doi diaconi şi-au terminat pregătirile în capelă şi se retrag în sacristie.

Din moment în moment, va începe să sune clopotul, adunându-i la rugăciune pe credincioşi şi pe cei care nu au somn. Pierde timp; pe măsură ce noaptea se face mai luminoasă, iar stelele dispar de pe cer, ea fuge şi mai departe. Vrea să plece, însă William nu trebuie să afle măsura disperării lui.

— Animalele? se interesează el, strecurând o notă de mirare amuzată în voce, zâmbind în felul său, cu colţurile gurii în jos.

William îşi ia avânt şi se desprinde de pilastrul de care se rezema. În sclipirea lumânărilor proaspăt aprinse, Odo observă o roşeaţă nesănătoasă care îşi croieşte drum în sus pe bucata de piele dintre gulerul lui William şi linia părului. Mai bine să nu forţeze lucrurile; simte că sănătatea lui William nu mai e ca pe vremuri.

— Îmi pare rău! zice el aplecându-şi capul ca William să-i poată întâlni privirea.

— E vorba de femeie, nu-i aşa?

Odo se luptă cu impulsul de a se uita în altă parte.

— M-am gândit eu. De ce nu a venit aici, cu tine?

— Şovăie să se instaleze ca stăpână în casa unde a servit odată. Este... sensibilă în felul acesta.

— Prostii, îi aruncă William o privire şireată. Locul de-abia mai poate fi recunoscut. Ai pus la muncă pietrarii şi dulgherii de când a ajuns în stăpânirea ta.

— Aşa e, admite Odo. A refuzat. Nu a vrut să îmi accepte condiţiile.

— Nu ea trebuie să decidă asta.

Sprâncenele nisipii ale lui William se unesc într-o încruntare perplexă.

— Îţi aparţine, trebuie să facă după cum pofteşti tu.

Odo ridică din umeri, dar nu zice nimic. Nu îl va face

niciodată pe William să înţeleagă şi nu are timp de irosit încercând.

— Fii cu băgare de seamă, frate, continuă William, ţi-a luat minţile pe de-a întregul! De câte ori te-am bătut la şah de Crăciun? Jur că Mortain ar fi fost un adversar mai puternic. Însă una e şahul, asta... Ar trebui să-ţi interzic să mergi. Pentru binele tău.

Acum se ridică drept în picioare, cu braţele încrucişate, ţinându-şi echilibrul pe vârfuri, ca un luptător de meserie.

— E dreptul tău să o faci.

William se reazemă din nou, comod, de pilastru, frecându-şi spatele de piatra poroasă ca şi cum l-ar folosi ca stâlp de scărpinat.

— Povesteşte-mi despre ea!

Fii concis. Îi mulţumeşte lui Dumnezeu pentru utrenie; capela se va umple în curând şi va începe slujba, împiedicându-l pe William să îl mai ţină mult.

— Ce vrei să ştii?

— E drăguţă? întinde William mâinile.

— Nu neapărat. Micã. Precum Matilda şi mama.

— Şi încăpăţânată, se pare. Trebuie să fie bună la pat atunci. Nu-mi pot imagina ce altceva şi-ar dori un bărbat cu o femeie îndărătnică dacă nu e plăcută ochiului.

— Presupun că nu aştepţi un răspuns la asta.

— Sunt regele tău, Odo, şi întotdeauna aştept răspunsuri.

Clericii se adună, capelanul lui William, diverşi preoţi şi diaconi care însoţesc legaţia papală merg de-a lungul naosului şi al stranelor laterale pentru a se întâlni cu toţii la uşa către sacristie, acolo unde se înghesuie un scurt răstimp pentru a putea intra; toată lumea se preface că nu-i recunoaşte pe rege şi pe fratele său.

— Foate bine, acesta este răspunsul meu. O iubesc. Asta e tot ce pot să îţi spun.

— Ah, dacă aş avea un ban pentru fiecare dintre dăţile când te-am auzit spunând asta.. Face William un gest expeditiv din mână.

— Ai fi un om sărac.

Ochii spălăciţi ai lui William, cu albul injectat cu sânge în lumina lumânărilor, rămân aţintiţi asupra lui îndelung, în timp ce Odo se întreabă cu disperare dacă fratele său mai

are altceva de spus ori poate în sfârşit pleca. Picioarele îl înţeapă, dar se simte pironit de ochii lui William, parcă aceştia i-ar scruta inima, căutând ce este scris acolo.

— Du-te, spune William în cele din urmă, pleacă!

— Vă mulţumesc, Înălţimea Voastră!

Odo face o plecăciune, pentru a-şi acorda timp să-şi compună expresia corectă de respect şi afecţiune cu care trebuie să se îndepărteze de fratele său. Este furios pentru timpul irosit, însă William e dezamăgit, crede el, aşa că sunt chit, totuşi, deşi rămâne un fapt tulburător.

— Te vreau înapoi până la slujba din dimineaţa de Paşte, Odo. Îmi închipui că vom privi împreună cum se va juca piesa în care Domnul nostru îi apare Mariei Magadalena, aşa cum se întâmplă la Rouen. Ce zici?

Odo zâmbeşte, susţinându-i privirea. Asigură-l că totul va fi bine, îşi spune sieşi. Încredere, loialitate, iubire, toate aceste emoţii i se citesc în ochi, îi străbat cu hotărâre chipul ca nişte trupe ce pregătesc asaltul. Face câţiva paşi cu spatele, apoi se întoarce şi porneşte către uşa din capătul de miazănoapte al transeptului.

— Încă ai praf pe frunte! strigă William după el. Şi, Odo, aminteşte-i că nu are altă variantă decât să accepte condiţiile mele, la fel ca toţi ceilalţi englezi.

Ochii şi-au făcut treaba, slavă Domnului! Nu te poţi face vinovat de sperjur cu o privire. Astăzi este Marţea Mare; chiar şi dacă oamenii lui o găsesc azi, nu are de gând s-o părăsească pentru a se întoarce aici la timp pentru Paşte. Va contempla misterul învierii în braţele propriei sale Magadalene. Privirea ei extatică îi va dezvălui miracolul aievea.

Deşi totul este pregătit pentru o plecare rapidă, un cal iute de picior şi doi dintre cavalerii săi călare pe animale la fel de bune, aşteptându-l în curtea exterioară a castelului, află că necazurile lui nu s-au isprăvit. Odată ajuns la poarta oraşului, ofiţerul de strajă ezită să le deschidă.

— În numele contelui de Kent, strigă unul dintre oamenii lui Odo, rostind cuvintele lent şi apăsat, ca şi cum i-ar vorbi unui cretin sau cuiva care nu aude bine.

Ofiţerul rămâne pe poziţii, cu o torţă aprinsă pe care o ţine în aşa fel încât Odo nu-i poate citi expresia feţei.

Curajul îl părăseşte o clipă, se întreabă dacă, până la urmă, William nu a trimis poruncă să nu i se dea voie să plece din oraş. Nu, bineînţeles că nu, William nu se răzgândeşte niciodată. Îşi îndeamnă calul cu pintenii în cercul pâlpâitor de lumină aruncat de torţa ofiţerului şi îşi dă gluga pe spate.

— Cred că mă ştii, îi spune bărbatului, care îşi mută privirea de pe chipul său la ametistul de pe mâna stângă şi iarăşi înapoi.

— Da, stăpâne!

— Atunci, deschide poarta!

— Nu e atât de simplu, stăpâne. Afară e o gloată care face zarvă să intre de când s-a schimbat straja.

— O gloată? repetă Odo care, atunci când calul dă nerăbdător din picioare, îi slăbeşte căpăstrul exact cât să bată puţin din copite aproape de picioarele subţiri ale ofiţerului. Eu nu aud nimic. Niciun strigăt, niciun zăngănit de arme. Ce soi de gloată?

— De soiul sfânt, stăpâne. Probabil că au urcat vreun flăcău pe un catâr şi fâlfâie frunze de palmier în jurul lui, altceva nu ştiu ce să spun.

— Măsoară-ţi cuvintele, omule, iar după ce părăseşti straja, mergi la un preot şi mărturiseşte-te. Acum deschide nenorocita asta de poartă. Cu siguranţă puterea armatei normande face faţă câtorva predicatori de pripas.

Ofiţerul ridică din umeri ca şi cum îşi declină orice responsabilitate pentru ce s-ar putea întâmpla mai departe şi le ordonă oamenilor săi să deschidă poarta. Un freamăt stins, precum vântul în crengile de sus ale copacilor care străjuiesc drumul, ajunge la urechile lui Odo din partea cealaltă a barierei solide de stejar, în timp ce doi străjeri îndepărtează penele care ţin zăvoarele şi saltă parul din lăcaşul lui de fier. Însă noaptea, la ora aceasta între utrenie şi *laude,* este încremenită.

Cavalerii săi îşi dezleagă spadele, cu mâinile aţinându-se nervoase deasupra mânerelor. Retrăgându-se pentru a-l flanca pe ofiţerul lor în intrarea adăpostului străjerilor, o încăpere neluminată, săpată ca o cavernă dreptunghiulară în chiar zidurile cetăţii, cei doi bărbaţi de strajă par hotărâţi să nu mai facă nimic. Odo îşi mână calul în firida de

întuneric a cerului nopţii, care umple spaţiul îngust dintre porţi, nevăzând altceva în afara contururilor copacilor şi ale stelelor care se sting pe măsură ce întunericul e cotropit de strălucirea albastră a zilei care vine. Scalpul îl înţeapă acolo unde părul, dacă nu ar fi avut tonsura, i s-ar fi ridicat în cap. *A coborât în iad.* Ce este această gloată? O îmbulzeală de nemorţi care se afundă înapoi în ţărână la apropierea lui? îşi face cruce. Poate că zilele de pe urmă chiar au început. Îi face semn unuia dintre cavalerii din spatele lui să aducă torţa ofiţerului.

— Însă această persecuţie se aprinde azi, iar mâine se stinge, astăzi arde cu fierbinţeală, iar mâine s-a răcorit.

Vocea nu este tare, însă are ecou, ca şi cum aerul în care atârnă e o cutie de rezonanţă, o piele de tobă întinsă deasupra vidului. Este o voce pe care a mai auzit-o înainte. Apar chipuri, care pâlpâie şi dispar din faţa ochilor săi, deformate de jocul focului şi al beznei, nasuri fantastic alungite sau ochi evaporându-se din găvanele lor, guri care se cască, dinţi de foc.

Calul lui Odo, răspunzând panicii stăpânului său, ezită la poartă şi se ridică pe picioarele dindărăt. Nepregătit pentru răscoala bruscă a muşchilor, Odo este aruncat în faţă, obligat să se agaţe de coama animalului ca un băiat la prima lui lecţie de călărie. Ar fi căzut dacă nu ar fi fost bărbatul înalt care să se desprindă din adunătura dementă de feţe tăcute şi să se întindă calm după hăţurile care flutură pe grumazul animalului, fără să-i pese de copitele puternice sau de dinţii dezveliţi, de greutatea efectivă a calului dacă se prăvale peste el. Îi vorbeşte încet, într-un murmur ritmic, precum cântecul valurilor delicate pe un ţărm, până ce îl linişteşte. În timp ce animalul se potoleşte, fornăind încet, cu capul aplecat supunându-se bărbatului care acum îl scarpină între urechi, senzaţia de neputinţă a lui Odo sporeşte, se transformă într-un sentiment rece al inevitabilului care se opreşte undeva, în frunte ori adânc în piept, însă oricum este centrul fiinţei sale.

— Tu, din nou! zice el apucând hăţurile şi privind în ochii de şopârlă, indescifrabili, ai lui Sebastian de pe urmă. Se pare că-ţi sunt îndatorat.

— Dumnezeu m-a însărcinat pe mine să aduc alinare

sufletelor chinuite, normandule!

Cavalerii lui Odo au venit acum de fiecare parte a sa, iar torţa pe care unul dintre ei o ţine sus îşi împrumută vâlvătaia părului blond-roşcat revărsat în cascadă peste umerii lui Sebastian. Celălalt are spada trasă.

— Nu am timp acum să mă aplec cu tine asupra stării sufletului meu.

Şi, se gândeşte el, nu am timp să te arestez şi să te biciuiesc în temniţă, aşa cum ar trebui. Dar tu nu vei pleca niciunde, saxonule, îşi mai zice. Îşi îmboldeşte calul înainte, forţându-l pe Sebastian să se tragă în lături, însă nu poate merge altfel decât încet şi stângaci, în timp ce adepţii predicatorului se strâng în jurul său. O adunătură demnă de milă, desculţi, zdrenţăroşi, majoritatea fiind, se pare, femei tinere cu bebeluşi şi copii mici. Odată drăguţe, unele dintre ele. Temându-se că l-ar putea separa de escorta lui, strigă în spate:

— La trap. Nu vă purtaţi cu mănuşi. Dacă va sta cineva în cale, gândiţi-vă că sunt doar câteva suflete cheltuite ca să-l ţinem departe pe diavol.

Şi duce biciul spre crupa calului său.

— Te voi întâlni din nou, strigă Sebastian după el când calul o ia la galop, însă Odo nu-l aude nici pe el, nici blestemele unei tinere mame care de-abia îşi trage copilul de sub copite, nici trosnetul oaselor piciorului cuiva mai puţin sprinten. Simţurile îi sunt îndreptate înainte acum, grăbindu-se către orizontul care se luminează, către Dover, către iubirea sa. Nimic altceva nu e real.

Margaret, Martin şi bărbatul cu faţă de şobolan nu părăsesc coliba până mult după ce s-a înnoptat. Martin îi conduce departe de drum, la început printr-un ţinut păduros cu lăstăriş, iar apoi mai adânc, printr-o pădure unde Margaret se gândeşte că lumina nu pătrunde probabil niciodată, nici chiar în timpul zilei. Luna nu a răsărit, iar ea nu poate vedea nici măcar la doi paşi în faţă, împiedicându-se de rădăcini de copac şi de rugi, cu păducelul şi ilexul rupându-i hainele. Braţele şi picioarele îi sunt zgâriate până la sânge, însă

Martin susţine sus şi tare că nu pot risca să aprindă vreo lumină dacă oamenii contelui sunt prin preajmă. El însuşi se

mişcă la fel de tăcut şi sigur pe picioare ca un linx, făcând adeseori pauză pentru a le permite celorlalţi să îl prindă din urmă.

— Albinos, gâfâie bărbatul cu faţă de şobolan. Pe jumătate orb. Preferă întunericul. Ţine-mă de mână, dacă vrei!

Degetele lui îi ating braţul, pielea expusă de o gaură din mâneca ei. Lui Margaret i se taie respiraţia. Bărbatul cu faţă de şobolan râde, un sunet răguşit şi strident ca lătratul unei vulpi.

— Nu te teme, fată! Martin îi păzeşte pe noii discipoli ai lui Sebastian foarte atent, mai ales pe femei.

Margaret nu are nicio idee de câtă vreme merg atunci când ochii ei, care se străduiesc să vadă ceva prin întuneric, surprind un licăr de lumină printre trunchiurile copacilor. În sfârşit. Însă Martin nu spune nimic şi continuă, lumina fiind uneori de-abia vizibilă, alteori pierind, astfel că Margaret e sigură că nu pot merge în linie dreaptă şi începe să se teamă de vreun şiretlic, în ciuda asigurărilor bărbatului cu faţă de şobolan. Inima îi bate în gâtlej ca şi cum o pasăre vie e prinsă acolo. E ameţită de epuizare. Undeva, departe de acea pădure, trebuie să fie deja dimineaţă, însă ea nu va mai revedea niciodată lumina, iar urechile îi sunt condamnate să nu mai audă altceva decât respiraţia scrâşnită a bărbatului cu faţă de şobolan şi ocazionalele urlete muribunde ale vreunei creaturi înhăţate de o pisică sălbatică. *Lupi*, se gândeşte ea, *urşi,* ce apărare au ei fără lumină? Măcar oasele lor vor fi descoperite? Cu siguranţă, urşii mănâncă oase, sugând măduva în acelaşi fel în care ea ar putea suge dulceaţa verde a unui fir de iarbă. Dumnezeu a părăsit-o. A coborât în iad, iar lumea se va închide deasupra-i aşa cum apa acoperă o piatră.

Apoi, dintr-odată, lumini răsar peste tot în jurul lor, torţe, un foc de gătit, opaiţe care sticlesc prin pereţii adăposturilor încropite. Ce i-a spus ghicitoarea pitică, la târgul de Rusalii, când era încă o fetiţă? „Roadele muncii tale vor dăinui o mie de ani.” Bineînţeles că lumea încă nu a isprăvit cu ea. Îşi şterge faţa cu dosul palmei, îşi netezeşte părul, scoţându-şi frunze şi bucăţele de crengi din el, şi îşi scutură fusta, încercând să încreţească

marginile zdrenţuite ale stofei rupte cu degetele.

— Aşa e mai bine, zice bărbatul cu faţă de şobolan, nu neprietenos.

— Unde e Sebastian? îl întreabă ea pe Martin. Trebuie să-l văd.

Nu vrea să rămână aici mai mult decât e nevoie. Se uită în jurul ei.

E o tabără murdară, ca şi cum un copil uriaş şi-a lăsat jucăriile să zacă alandala atunci când a fost trimis la culcare. Sunt adăposturi din lăstăriş şi din piei de animale, câţiva cai răpciugoşi, nişte haine întinse pentru a se usca pe ramurile joase ale copacilor, un ceaun pus peste un foc cu vâlvătaie. Un jongler se antrenează cu trei linguri de lemn. Bucătarul, poate? Pe pământ, la marginea luminişului, cu spatele sprijinit de un copac, stă o femeie borţoasă, iar alături, ghemuită, o fată ţine un bol şi o lingură. Un grup de bărbaţi, îmbrăcaţi ca nişte călugări, însă neîngrijiţi, în rase peticite şi cu picioarele goale, cară o cutie mare, sprijinită de prăjini la fiecare colţ, de-a curmezişul luminişului. Îi aminteşte de ceva. Jurământul, asta e! Alwys a brodat un relicvariu foarte asemănător, deşi mult mai ornat, pentru scena în care regele Harold stătea pe mal la Bayeux şi îi jura credinţă lui William de Normandia. Acum, Alwys se referă la el ca la Chivotul Legilor şi îi spune adeseori soréi Jean că Dumnezeu îşi doreşte să fi adăugat un curcubeu scenei. Nici urmă de Tom.

— Toate la timpul lor, zice Martin, tresărind când o altă femeie apare dintr-un adăpost şi vine înspre ei cu o torţă.

Scoate o bucată de pânză neagră de undeva, dintre faldurile hainelor sale, o scutură şi şi-o trage peste cap, o glugă cu găuri pentru ochi, similară acelora pe care le vezi uneori pe cai, la curse ori la turniruri.

— Ea este Irene, îi spune el lui Margaret. Va avea grijă de tine acum.

Irene zâmbeşte, dezvăluind sus doi dinţi lipsă, unul în faţă şi altul pe lateral. Pe vremuri o femeie frumoasă, cu pometi puternici şi o bărbie ascuţită ca a unei pisici, pare acum istovită, cu pielea cenuşie şi atârnându-i, cu o expresie dezamăgită pe buze.

— Vai, vai, spune ea, plescăind aşa cum Margaret îşi aminteşte că făcea mama ei vitregă când ea fugea cu băieţii şi îşi murdărea hainele. Va trebui să te curăţăm puţin înainte să te vadă Sebastian.

— Mă va vedea în noaptea asta? Cât de târziu e?

Apoi, se gândeşte: Irene? Este ceva în legătură cu Irene şi Sf. Sebastian. Îşi doreşte să o fi ascultat mai atent pe bunica ei, care obişnuia să le spună poveşti despre sfinţi înainte de culcare, în fiecare noapte, când erau mici.

— Atât de multe întrebări. Nu e nevoie să fii chiar atât de nerăbdătoare. Nu mă aştept ca Antihristul să apară înaintea dimineţii.

Zâmbind din nou, Irene o ia de braţ şi o conduce înspre unul dintre adăposturi, un cort mare din piei de animal întinse peste crăci de salcie, înăuntru e cald şi voioşie, există o scobitură puţin adâncă plină de tăciuni care mocnesc şi câteva cutii aşezate pe laturi, în chip de rafturi pentru ceşti şi farfurii, linguri, pieptăni, jucării de copii. Grămezi de frunze acoperite cu pături servesc drept paturi, deşi niciunul dintre ocupanţii cortului nu doarme. Mai multe femei stau adunate în jurul scobiturii focului, sporovăind încet, una alăptând un copil, alta atingând cele trei coarde ale unei alăute primitive. Unele au în poală bucăţi de pânză pentru cusut, deşi lumina este mult prea slabă pentru lucrul cu acul. Stau fără să facă nimic, însă încordate, parcă aşteptând ceva. Mirosul de lapte, sânge şi păr asudat îi aminteşte lui Margaret de camera de lucru, iar ea trebuie să clipească pentru a-şi ascunde lacrimile bruşte.

Irene. Femeia care l-a găsit pe Sf. Sebastian lăsat să moară de călăii săi şi l-a îngrijit până ce şi-a revenit. Dacă el îi spune Irene, ea trebuie să fi fost acolo când a avut loc orice s-a întâmplat.

— Ea e... Spune-ne numele tău, fată! zice Irene.

Margaret deschide gura, însă ceva o opreşte. Cum ar putea să se folosească de numele ei? Dacă soldaţii contelui o caută, femeile ar putea-o da de gol înainte să aibă şansa de a-i vorbi lui Tom. Hawise. Nu ar fi trebuit niciodată să-i spună lui Hawise. Dar e prea târziu să mai schimbe asta, trebuie pur şi simplu să fie mai atentă de acum încolo.

— Atunci îţi vom spune Zoe, râde Irene, după creştina

căreia sfântul i-a redat puterea de a vorbi.

Margaret dă din cap şi zâmbeşte.

— Multe dintre cele care vin aici îşi lasă în urmă numele, continuă Irene.

— Tu ai făcut-o?

Irene ia o cănuţă de fier, în care amestecă o mână de ierburi cu apă dintr-un ulcior care stă lângă intrarea în adăpost, apoi o pune să se încălzească deasupra tăciunilor.

— Nu vorbim despre trecut. Viitorul este ceea ce contează.

— M-am gândit doar, insistă Margaret, de vreme ce ţi se spune Irene. Dar poate e doar providenţa.

— Cu toţii suntem aici datorită providenţei şi milei lui Dumnezeu.

— Şi din cauza lui William de Normandia, adaugă femeia cu bebeluşul.

— Ţine-ţi gura, Frieda!

Apucând capătul care fâlfâie al şalului şi învelindu-şi degetele, Irene ridică de pe tăciuni cănuţa şi o aşază pe buza scobiturii pentru foc.

— Stai şi bea asta! Te va ajuta să dormi.

Femeile se foiesc pentru a-i face loc lui Margaret, care se aşază lângă mama care alăptează.

— Care e numele bebeluşului?

— Sebastian, răspunde femeia, ca şi când ar fi o întrebare stupidă. Margaret soarbe din băutură. Amăreala ei îi strepezeşte dinţii, însă nu îndrăzneşte să o scuipe.

— Merg să văd ce face Goda. Sunt sigură că se va întâmpla în noaptea asta, anunţă Irene. De îndată ce pleacă, atmosfera din cort se destinde.

— Spune-mi despre ea, îi zice Margaret mamei care alăptează.

— Ah, Irene e conducătoarea spirituală a femeilor. A fost primul discipol al lui Sebastian.

— Cum s-au întâlnit?

— Se spune că a fost lăsat să moară la Hastings şi că ea l-a găsit. Întocmai ca Irene cea adevărată. Era îngropat sub un morman de cadavre, aşa se pare, iar asta l-a salvat. Normanzii nu au luat prizonieri. Încă îi mai oblojeşte rănile. Nu se vindecă niciodată, ştii. E un miracol.

— De ce eşti aici? îi şopteşte Margaret, intrigată de ceva din tonul femeii.

Tânăra mamă le aruncă precaută o privire însoţitoarelor ei, însă niciuna nu e atentă. Cântăreaţa la alăută a început un imn pe care Margaret îl recunoaşte ca închinat sfântei ei patroane pentru a le ajuta pe femeile în chinurile facerii, iar mai multe dintre ele i se alătură.

— Am fost soţie de preot. Când ni s-a trimis un nou episcop din Normandia, el a spus că preoţii nu se pot căsători, că era o încălcare a tainei preoţeşti şi că dacă bărbatul meu voia să-şi păstreze traiul dinainte, trebuia să scape de mine. Să zicem că şi-a dat seama cât de greşite îi erau căile?

— E copilul lui?

— Mereu face asta, mă lasă cu unul isprăvit şi celălalt gata să pocnească, zice femeia uitându-se în jos la bebeluşul care a adormit şi acoperindu-l cu rochia. Se apleacă să îi sărute fruntea pruncului, apoi îi aruncă lui Margaret o uitătură lungă şi iscoditoare. Nu ştii nimic despre ce se întâmplă aici, nu-i aşa? Ascultă-mi sfatul, pleacă. Acum, înainte să...

Dar este prea târziu. Irene se întoarce în cort, lăsând acoperitoarea de la intrare să cadă în spatele ei, închizându-le în căldura care te face să picoteşti.

— Încă nimic, zice ea, apoi le aruncă o privire aprigă lui Margaret şi tinerei mame. Bea tot! Ai nevoie de un somn de frumuseţe pe cinste pentru mâine.

Nu are de ales. Dă pe gât dintr-o sorbitură ce a mai rămas din băutură, înfiorându-se când ierburile amărui îi zgârie gâtlejul. În câteva minute adoarme buştean, nesimţitoare când femeile pe jumătate o târăsc, pe jumătate o cară până pe patul din frunze şi o acoperă cu o pătură.

Soarele este deja sus de tot când se trezeşte, iar cortul e gol, singurele dovezi că a fost mai înainte ocupat fiind mirosul acru care rămâne în urma trupurilor adormite şi cenuşa rece din groapa focului. Se ridică şi iese. E o altă zi însorită, îşi simte capul lucrând încet, iar lumina soarelui care străpunge coroanele copacilor o împunge undeva în spatele ochilor. Şi-i freacă, observându-şi cu acest prilej

mâinile acoperite de sânge uscat, cu unghiile murdare şi rupte. Nu mâini de brodează. Ce ar spune sora Jean? Se uită împrejur. Tabăra pare părăsită, deşi focul de gătit e aprins, cazanul suspendat deasupra lui pe un tripod de fier trimite mirosul ademenitor al cărnii de oaie fierte, iar unora dintre cai le-au fost legate picioarele cu chingi şi au fost lăsaţi să pască prin păduricea care îi înconjoară. Descoperă un pârâu care curge pe lângă luminiş şi, îngenunchind pe malul lui, îşi împroaşcă faţa cu apa rece, care are un gust sălciu atunci când bea puţină. Îşi curăţă mâinile cât poate de bine, apoi îşi înmoaie un colţ al fustei şi îşi freacă dinţii cu el. Simţindu-se mai bine, deşi înfometată, porneşte să exploreze locul, înainte ca toată lumea să se întoarcă. Presupune că au plecat să vâneze, să adune prada din capcane, să culeagă fructe de pădure.

Printre adăposturile încropite, sare în ochi un cort militar, de soiul celor pe care le folosesc ofiţerii, suficient de mare încât să fie împărţit în două încăperi, cu piei tăbăcite pictate cu desene roşii şi albastre. În faţa intrării este aşezat altarul portabil din noaptea precedentă, acum acoperit de o bucată de pânză brodată cu lucrătură albă, semănând izbitor cu un veşmânt preoţesc. Alături e o cruce făcută dintr-o săgeată ruptă. Hotărând că acesta trebuie să fie cortul lui Tom, este cât pe ce să ridice acoperitoarea de la intrare şi să păşească înăuntru, când atenţia îi e atrasă de agitaţia de la marginea luminişului.

O procesiune se îndreaptă către ea într-un fel de marş dansat, jonglerul din noaptea dinainte făcând salturi peste cap pe lângă ei. Cineva cântă în acompaniamentul unei alăute cu trei coarde. În fruntea procesiunii păşeşte Tom, cu obrazul bronzat, cu părul desfăcut revărsându-i-se pe spatele puternic ca apa peste stânci. Pe cap, are o cunună de ilice, iar sub aura de lumină naturală poartă o frumoasă mantie de lână. Frumuseţea lui îi taie respiraţia lui Margaret, făcând-o să se întrebe, într-o clipă de entuziasm nesăbuit, dacă nu cumva el a avut dreptate în tot acest timp.

— Am un nou fiu, anunţă Tom, un nou suflet pentru a-l primi pe Mântuitorul nostru atunci când El va veni printre noi.

Vocea nu îi e puternică, dar pare să facă aerul să tremure şi să reducă la o tăcere uimită păsările; are ecouri ale vocii lui Tom, însă şi altceva, care i-a pătruns în piept odată cu săgeţile normanzilor. Duce atent în braţele întinse o grămăjoară de lână şi pânză din care se aud scâncete când în când. Văzând cum ochii de şopârlă i se îmblânzesc şi, la coada lor, pielea se încreţeşte de fiecare dată când pruncul scoate vreun sunet, Margaret şi-i aminteşte pe Christine şi pe micuţul Tom, iar speranţa prinde aripi înăuntrul ei.

În mijlocul mulţimii, în rândurile căreia Margaret îi recunoaşte pe Irene, pe omul cu faţă de şobolan şi pe câteva dintre femeile din noaptea trecută, deşi

Martin nu se vede nicăieri, proaspăta mamă este purtată pe o targă. Şi ea are pe cap o cunună, din iederă şi cu flori de pădure, piciorul-cocoşului, anemone şi năprasnic. Învelită în cearşafuri, se ţine de marginile tărgii, cu un zâmbet năuc pe chipul rotund şi foarte tânăr. Margaret presupune că ea trebuie să fie Goda, de care vorbea Irene astă-noapte.

Cei care poartă targa îşi depun povara lângă foc. Tom îşi croieşte drum prin mulţimea de adepţi; bărbaţii îl bat pe spate, iar unele femei îi ating mâneca şi îi zâmbesc. Îngenunchează lângă targă şi aşază bebeluşul în poala mamei lui. Ea îl mângâie pe creştet. Tom îi deface şireturile din partea de sus a rochiei, dezvelindu-i sânii, pe care începe să-i dezmierde, cu degetele înconjurându-i şi apăsându-i încet sfârcurile. Simţind mirosul laptelui mamei, pruncul începe să-şi mişte nerăbdător buzele, apoi să ţipe, vaiere înalte şi subţiri de disperare.

Tom o sărută pe femeie pe gură, trăgându-i capul pe spate cu o mână înfiptă în părul ei, apoi pe gât, apoi îşi strânge buzele în jurul sânilor ei, unul, apoi celălalt, în timp ce ea zâmbeşte şi îşi dă ochii peste cap în extaz. Nimeni nu dă atenţie copilului. Când, într-un final, Tom se ridică în picioare şi se îndreaptă către cortul lui, pe bărbie îi strălucesc urme de lapte scuipat, câteva picături de sânge pătându-i mantia, chiar acolo unde postavul se bombează deasupra vintrelor.

Îngreţoşată, Margaret încearcă să scape în pădurea din spatele cortului, rugându-se să nu fi fost văzută, pentru ca

nimeni să nu bage de seamă că a dispărut. Speră că Martin are dreptate în ceea ce-i priveşte pe soldaţii contelui, îi va găsi şi le va spune totul; nu-i mai pasă de-acum ce i se întâmplă. Este atât de ruşinată, încât nimic din ce-ar putea face contele ca s-o rănească sau s-o umilească mai mult, nicio tortură pe care ar putea-o născoci nu ar avea cum să fie mai dureroasă decât ceea ce merită nesăbuinţa ei. Îi mulţumeşte lui Dumnezeu că restul băieţilor au murit şi că Alwys şi-a pierdut minţile ca să nu poată fi martori ai degradării lui Tom. Preaiubitul Tom, cu ochi cutezători şi zâmbet larg, care mereu susţinea că ea era sora lui favorită, deşi Alwys avea părul mai frumos şi maniere mai aşezate. Cât de mândră era când el dansa cu ea la sărbătorile din mai şi la cele de după recoltă, toate fetele din sat privindu-i de departe cu invidie. Amintindu-şi cum pletele sale blonzii îi săltau în jurul capului când ei săreau şi se roteau, e copleşită de suferinţă şi începe să plângă cu zgomot. E singura care a rămas, iar acum...

— Nu atât de repede, fata mea!

Degete puternice îi prind braţul ca o menghină, strivindu-i carnea.

— Ai vrut să-l întâlneşti pe Sebastian. Ei bine, iată-ţi şansa! sâsâie Martin, cu vocea înăbuşită de gluga trasă.

Ea se zbate, însă Martin e foarte puternic pentru un bărbat cu o constituţie atât de firavă. Răsucindu-i braţul la spate, o ţine cu faţa către el.

— Nu-l găseşti frumos? o întreabă şi, deşi ea nu poate zări altceva decât găvane goale acolo unde ochii i se ascund în spatele pleoapelor, poate simţi felul tacticos şi cunoscător în care el o priveşte. Cele mai multe femei îl plac. Celor mai multe dintre ele le provoacă furnicătura aceea între picioare.

Îşi arcuieşte spatele şi-şi împinge vintrele înainte în mod obscen, de vreo două ori. Margaret îşi coboară privirea.

— Iar apoi el le scarpină, după cum vei afla numaidecât, continuă Martin apropiindu-şi faţa pentru ca ea să-i poată simţi căldura respiraţiei prin glugă.

Margaret se zbate ca o smintită, răsucindu-şi braţul încolo şi încoace până ce zgârieturile ei încep să sângereze din nou şi poate simţi sângele lipicios încleindu-i pielea de

cea a lui Martin. Trebuie să-i spună, să-l facă s-o creadă. Până la urmă, ea şi Tom seamănă destul de mult, cu păr roşcat şi ochi verzi, înalţi, cu pistrui pe dosul palmelor. Însă e gâtuită de spaimă; cuvintele i se împotmolesc şi mor. Apoi, Martin râde, un râset de o asemenea răutate pură, încât o înfurie şi îi dezleagă limba.

— E fratele meu, ţipă ea, folosindu-şi greutatea pentru a încerca să se elibereze, însă este precum un şoarece prins de un pisoi, care îşi slăbeşte strânsoarea doar pentru a o întări din nou când prada se zbate să scape.

— Cu toţii suntem fraţi şi surori întru Hristos, răspunde el imperturbabil.

Nu îi pasă, îşi dă ea seama. E acolo doar pentru a-i face poftele stăpânului său; nu se uită la dinţii calului de dar.

— Şi tu cu ce te alegi? Cu siguranţă nu te poţi mulţumi cu resturile lui!

Dacă trebuie să se întâmple, se gândeşte ea, te rog, Doamne, cu oricine altcineva decât cu Tom.

— Pe cine a blagoslovit el, aceea poate ostoi orice foame. Cum aş putea să refuz a mânca din vasele sfinte ale Domnului? Şi suntem cu toţii însărcinaţi cu datoria de a aduce pe lume suflete noi, neprihănite, pentru a-l primi pe Domnul nostru când El vine iarăşi în glorie.

Margaret cedează. Martin se împleteşte în timp ce ea se lasă moale în strânsoarea lui. Aceşti oameni sunt atât de cufundaţi în păcat încât nu are nicio însemnătate pentru ei. În timp ce Martin o duce spre cortul lui Tom, unde Irene ţine acoperitoarea de la intrare ridicată, se roagă la Dumnezeu ca El să înţeleagă că asta nu e voinţa ei.

ROATA SE ÎNTOARCE

Perioada Paştilor 1072

Odo ştie ce a vrut ofiţerul lui să spună. Era evident din felul în care a refuzat să-i întâlnească privirea şi şi-a dres glasul înainte să înceapă să vorbească.

Atacată. S-a simţit ca şi cum îl privea pe bărbat de pe cealaltă parte a unei prăpăstii peste care nu se putea arunca niciun pod, şi nu în camera de dimensiuni modeste ale cărei singure obstacole erau câteva lăzi nedeschise. Din

postura de comandant, încurajează onestitatea printre ofiţerii săi; un soldat care nu poate să spună ce crede este ca un foc ce arde mocnit la fundaţia unui castel. Însă acum nu este comandant, e o victimă.

— Lasă-mă câteva momente, zice el, apoi adu-o la mine.

— Am înţeles, stăpâne!

Ofiţerul face o plecăciune şi dispare. Odo rămâne în aceeaşi poziţie, cu braţele încrucişate, rezemându-se de ambrazura adâncă şi îngustă. Nu există tocuri largi de ferestre aici, la Dover; nu e nimic altceva decât o fortăreaţă, un turn de piatră dominând colinele de deasupra oraşului, care-şi mijeşte ochii către mare prin deschizăturile pentru tras cu arcul. Pe lângă asta, de aici poate auzi tunetul apei la moară pulsând ca bătăile inimii mării, blândă astăzi, respirând constant pe măsură ce fluxul se aburcă pe plajă, pentru a gâdila baza colinei. Să ştie că moara este acolo, în spatele lui, cu marea din jur îmblânzită, pusă în slujba lui pentru a măcina grâul care îi va aduce câştiguri, în bani ori în muncă, îi oferă puţină consolare. Îl ajută să înfrunte ceea ce trebuie să înfrunte înainte ca ea să-i fie adusă.

Atacată. Violată? Sau pur şi simplu întoarsă la vechile obiceiuri precum acei creştini de nimic care ţin idoli nordici pe altarele lor? Poţi lua orice porc din creştinătate şi toţi viermii de mătase din Damasc, şi tot nu vei putea face o geantă de mătase din urechea unei scroafe. A fost nebun să încerce. Aude paşi pe scări, două perechi de paşi bărbăteşti şi un fel de sunet ca o izbitură şi un lipăit. Picioare goale târâte de marginile scărilor. Cum îndrăznesc? Ce s-a întâmplat cu încălţările ei? Un nod de furie i se strânge în piept şi i se ridică în beregată, făcându-l să respire anevoie. Îi vede picioarele, mici precum ale unei copile, felul în care degetele ei micuţe se încolăcesc fiecare sub cel de alături, cu o crustă subţire de piele întărită acolo unde se întâlnesc cu pământul. Îşi imaginează rupte şi oasele fine ca nişte arcade înalte şi pielea plină de vânătăi. Ridicând ochii din pământ, îşi apasă cu putere braţele încrucişate peste coaste pentru a-şi opri mâinile din tremurat.

— Asta nu e jupâneasa Gytha, prostovani fără seamăn ce

sunteţi!

Strigă, însă furia i s-a evaporat. Strigă de uşurare, aşa cum o fac părinţii când îi spun unui copil să înceteze cu jocurile periculoase. Celor doi soldaţi le-a pierit graiul.

— Dar a spus că era una din brodezele voastre. Din Canterbury. V-a recunoscut livreaua, domnule, zice unul în sfârşit, prea surprins ca să-şi mai amintească protocolul.

Dacă ai şti ce surprins sunt eu, se gândeşte Odo. E o coincidenţă extraordinară ca două dintre femeile din atelierul lui să hoinărească prin ţinut fără escortă. O coincidenţă prea mare pentru a fi adevărată.

— Explicaţi-mi cum aţi găsit-o!

— Am dat de ea într-un fel de tabără, în pădurea de lângă Rochester, stăpâne. Unul dintre pădurarii voştri ne-a vândut pontul. A spus că erau prea mulţi pentru ca oamenii lui să se ocupe de ei. Au luat-o la sănătoasa când am năvălit, au lăsat doar două femei în spate, pe aceasta sângerând şi o alta foarte slăbită, care-i tot dă înainte că i-au luat copilul. Nu i-am urmărit. Am crezut că am găsit ce căutăm.

— Unde e Gytha? întreabă el, adresându-i-se lui Margaret. A scăpat?

Se gândeşte: Să nu fi făcut ea nicio încercare de a o ajuta pe fată?

— Gytha? repetă Margaret. Nu este cu voi, stăpânul meu?

— În mod evident, nu, fata mea, sau nu te-aş fi întrebat, răspunde el scos din sărite prostia ei.

Margaret ridică din umeri şi scuturǎ din cap. Unul dintre soldaţi îi aruncă lui Odo o privire întrebătoare. El încuviinţează. Soldatul o plesneşte peste faţă. Ea îşi mişcă de câteva ori falca, limba ei căutând vreun dinte desprins, după care scuipă afară doi. Din ochi îi ţâşnesc lacrimi care îi tremură pe geana de jos în timp ce se zgâieşte la dinţi, cocoloaşe de sânge şi os printre paiele de pe podea. Odo poate vedea că încearcă să nu clipească.

— Răspunde-i Domniei Sale atunci când îţi pune o întrebare, zice gardianul.

— Încearcă din nou, spune Odo cu o răbdare de gheaţă. Cu siguranţă nu te aştepţi să cred că nu ştii unde se află.

Din nou biata fată scutură din cap, cu ochii mărindu-i-se de teamă, în timp ce soldatul ridică a doua oară mâna, însă Odo îi face semn să se controleze. Nu are niciun sens să o sperie până ce îşi va fi pierdut minţile.

— Aşază-te, Meg, spune el mai prietenos, apoi li se adresează bărbaţilor: Daţi-i drumul!

Fata caută un loc unde să se aşeze.

— Tu, îi ordonă el unuia dintre bărbaţi, adu-i un scaun! Da, acela! Unde-ţi sunt manierele, omule?

Soldatul ridică scaunul cu ceva dificultate; e un obiect greu, cu spătar înalt şi cu braţe sculptate. Îl pune în spatele lui Margaret. Celălalt o apasă pe umeri până când ea se aşază.

— Lăsaţi-ne, ordonă Odo, apoi, văzând panica de pe faţa lui Margaret, adaugă: Găsiţi o femeie!

— O femeie, stăpâne?

— O femeie. Se presupune că ştiţi cum arată una. O femeie de la bucătărie, de oriunde. Îi va da mai multă încredere fetei. Îi zâmbeşte lui Margaret. Nu cred că vrea să fie lăsată singură cu mine.

Soldaţii pleacă. Pentru un lung răstimp, Odo rămâne acolo unde este, cu spatele la fereastră, fără niciun cuvânt. Ştie că ea nu-i poate descifra chipul, orbită de lumina care străluceşte din spatele lui, în a cărei rază el poate vedea tot ce are nevoie despre ea. Nu mai arată ca o partidă acătării pentru tânărul

Guerin, cu pulpele dezgolite şi dosurile de palmă acoperite de zgârieturi şi vânătăi, cu resturi de frunze şi rămurele încâlcite în păr. Capul îi e neacoperit, tălpile goale şi poartă o robă albă, pătată cu sânge şi spermă, dintr-un material care lasă puţine pe seama imaginaţiei unui bărbat.

În timp ce el se dezbracă de vestonul său lung, ea tresare şi începe să tremure ca un câine care ştie de băţ. Odo traversează încăperea şi îi întinde haina.

— Pune-l pe tine, încearcă să arăţi cuviincios.

Ea apucă vestonul şi se înfăşoară în el ca şi cum ar fi o pătură, holbându-se la episcop peste marginea brodată a hainei, cu ochi goi. Episcopul se îndepărtează şi se aşază pe marginea unei bănci, lângă o masă lungă, înţesată de obişnuitele accesorii ale funcţiei sale: sigilii, pene, bucăţi de

ceară, suluri de pergamente, o nisiparniţă din argint. Ridică un măr dintr-un bol de lemn, însă pulpa i se simte sfărâmicioasă pe sub pielea zbârcită, aşa că i-l aruncă lui Juno, care stă cu botul în poala lui. Împingând câinele la o parte, se apleacă în faţă, odihnindu-şi braţele pe genunchi.

— Aşadar, spune el, cu o voce pe care o păstrează pentru penitenţi, spune-mi ce s-a întâmplat.

Se întreabă dacă va vorbi doar în prezenţa lui, însă calculează că are o şansă mai bună decât dacă sunt acolo şi cei doi soldaţi. Ea îl cunoaşte; ştie că nu e interesat de altă femeie în afară de Gytha. Iar el nu poate aştepta până ce oamenii lui scot la iveală o femeie de oriunde poate fi găsită ea în această garnizoană. Fiecare moment în care nu ştie nimic despre Gytha o pune într-un pericol şi mai mare.

Începutul poveştii lui Margaret este suficient de limpede. Cu doar câteva încurajări, află cum l-a văzut ea pe Tom în infirmerie, cum a păcălit-o pe Agatha în privinţa tatălui ei şi cum întâlnirea ei întâmplătoare cu Hawise a condus-o în tabăra lui Tom. Apoi, totul devine neclar. Ea începe propoziţiile, dar se opreşte la jumătatea lor, lăsând înţelesurile suspendate în aer, ca nişte poduri distruse care nu duc nicăieri. Vorbeşte în dodii, despre călugări orbi şi bărbaţi cu chip de şobolan, un şanţ plin de cadavre şi o nuntă. Devine agitată, zvârcolindu-se în scaun, smucind capul dintr-o parte în alta, ţeapăn ca şi cum i-ar fi fost tras încolo şi-ncoace de o forţă din afară. Cuvintele sunt captive înăuntrul ei. Săgeţi, zice ea. O inimă străbătută toată de săgeţi ca o perniţă de ace. Îngropată. Sufocându-se. Sfâşiindu-se din interior. Plămâni, picioare. Despărţindu-şi coapsele, se scarpină, începe să cânte. Un imn către Sf. Margaret.

El este îngrozit, însă nu îndrăzneşte să o întrerupă, fiindu-i teamă că o va face să tacă mâlc. O tuse discretă îi ajunge la urechi de cealaltă parte a pieii tăbăcite care acoperă intrarea în cameră. Încet şi tăcut, traversează încăperea, dă în lături perdeaua şi îi face semn din cap femeii care stă acolo să intre şi să se aşeze pe banca unde a stat el, acolo unde Margaret o poate vedea. E o femeie respectabilă, îmbrăcată îngrijit şi modest, cu mâinile murdare de fainã şi cu aroma pâinii proaspete încă învăluind-o. Oamenii lui au

ales bine. El se întoarce la fereastră şi se reazemă de ea, ţinându-şi chipul în umbră. Sunt precum personajele unui tablou, el şi cele două femei, niciunul nu se mişcă şi nici nu vorbeşte. Însă ceva se întâmplă: după cum a sperat, atmosfera devine mai destinsă; Margaret se foieşte puţin în scaun, aşezându-se mai comod, apoi se uită drept la el. Rugându-se în gând să-i fie iertat orice folos va trage de pe urma demnităţii sale, el atinge crucea cu degetele mâinii care poartă inelul de episcop.

— Spovediţi-mă, părinte! zice ea, muşcând momeala.

Bun. Acum va scoate adevărul de la ea. Aruncându-i o privire celeilalte femei, ea îi face semn să se apropie, aşa că el se poziţionează într-o parte şi puţin în spatele scaunului ei, ştiind că îi va fi mai uşor dacă nu trebuie să-l privească în ochi.

— Continuă, copilă. Dumnezeu te ascultă.

Ceea ce ea îi spune îl îngreţoşează, îl face să asude şi să tremure ca un bolnav de friguri. Auzindu-i cuvintele, vrea să o lovească ori să se arunce în genunchi în faţa ei şi să o implore să-i spună că totul este o născocire. De vină nu e faptul că a fost violată de acest imbecil delirant, nici acela că, într-un fel ciudat şi sucit, ea pare să se fi bucurat de experienţă. Odo viţuieşte în această lume de vreme îndelungată, mai lungă chiar, după invazie, se gândeşte el, decât i-o face posibilă vârsta. Foarte puţine lucuri îl mai miră, nu se aşteaptă de la natura umană nici la mai mult, nici la mai puţin decât aceasta îi oferă şi se poate adapta praznicului ori foametei pe care le întâlneşte. Acum, însă, s-a surprins pe el însuşi. Nu se poate gândi la nimic altceva, din nou şi din nou, decât că în locul lui Margaret ar fi putut să fie Gytha, ar putea încă să fie Gytha, în genunchi în noroi, pe jumătate leşinată după împreunarea cu un predicator de pripas care nu poate face diferenţa între dorinţa carnală şi extazul religios, imagini la fel de însufleţite ca visele pe care febra le aduce minţii sale înfierbântate.

— Iartă-mă, părinte!

Cum? Nu se poate să fi încheiat; nu a pomenit-o deloc pe Gytha până acum.

— Eşti sigură că mi-ai spus totul?

— Sigură, părinte, spune ea, după o pauză în care se încruntă.

— Dar ce s-a întâmplat cu Gytha? Spune-mi despre Gytha, Meg!

Încăperea pare dintr-odată foarte tăcută; îşi dă seama că moara a încetat să mai meargă.

— Numai prima parte a fost ideea ei, răspunde ea întorcându-se pentru a-l privi.

— Prima parte?

— Povestea cum că tata ar fi bolnav. Dar nu ar trebui să fiţi mânios pe ea. Eu am fost cea care a dus înşelătoria la capăt. Pe cont propriu, adaugă, o notă de mândrie răzbătându-i din voce.

— Când ai plecat din Winterbourne, ea n-a fost cu tine? Ai fost singură?

— Singură, în afară de soldaţi.

— Da, da. Flutură din mână pierzându-şi răbdarea. Soldaţii, bineînţeles. Dar nu cu Gytha?

— Nu, stăpâne.

Se smiorcăie, ştergându-şi ochii şi nasul pe vestonul lui. Ochii li se întâlnesc pentru o secundă. Ştie că îi spune adevărul.

— *Ego te absolvo,* zice el, făcând semnul crucii în dreptul frunţii ei.

— Stăpâne, vă rog, pot face o baie? scânceşte ea, frecându-şi ochii.

— Aici este o cazarmă, fata mea. Scutură din cap sleit. Mâine voi aranja să fii trimisă înapoi la Canterbury. Fără îndoială că poţi face o baie acolo. Acum dispăreţi din ochii mei, amândouă.

Nu mai poate îndura să le aibă în preajmă pe aceste femei care nu sunt iubirea lui.

Când Osbern îl trezeşte, primul sunet pe care îl aude, pe deasupra şoaptei a servitorului şi a suspinelor prelungi ale mării, sunt clopotele care bat în bisericile oraşului. Utrenia? Laudele? E beznă ca într-un mormânt în afara cercului de lumină aruncat de lumânarea lui Osbern. Utrenia.

— Ce e? Ce s-a întâmplat?

Se ridică în şezut, înghiţindu-şi saliva stătută, dezmeticindu-se dintr-un vis în care alerga de-a lungul unei

plaje, dar apoi nisipul se transformase în gheme de lână care i se agăţau de gleznele, iar marea era o întindere de postav alb, pe care o fluturau în sus şi-n jos comedianţii care puneau în scenă misterul lui Noe. E buimac şi se simte vinovat că a adormit.

— Tocmai au sosit nişte călăreţi dinspre apus, domnule. Cred că au găsit-o.

El sare din pat, învelindu-se în mantia tivită cu blană pe care Osbern i-o ţine întinsă. Nici măcar nu aşteaptă să se încalţe, alergând desculţ pe cele două scări în spiralăă, de-a curmezişul sălii mari şi afară, în curtea interioară, Osbern luminându-i calea cât de bine poate. La început, totul este un haos. Curtea e plină de bărbaţi şi cai, umbre gigantice care sar de pe zidurile înalte şi turnurile de strajă, după cum torţele li se aprind mai tare ori îşi domolesc flacăra. Un vânt s-a pornit şi îi suflă praf în ochi, făcându-l să lăcrimeze şi înceţoşându-i privirea. Intrând cu paşi mari în aglomeraţie, nu bagă de seamă că pe jos sunt pietre şi grămăjoare de balegă; fiecare simţ al lui se încordează să o primească pe ea. Unde e? O altă greşeală, o altă întorsătură răutăcioasă a sorţii?

Apoi recunoaşte mica iapă dereşă, capul ei frumos încordat în ciuda unei nopţi petrecute pe drum, iar inima i se împotmoleşte, pare să i se zdrobească de coşul pieptului ca un beţiv care se loveşte de un zid. Îşi face loc cu umerii şi coatele prin agitaţie către locul unde stă iapa, cu picioarele din faţă bătând nervos în pământ, între doi cai de cavalerie mai înalţi, cu călăreţii în spate.

Pune mâna pe căpăstrul iepei şi o mângâie pe bot, apoi o priveşte în faţă pe Gytha, care apare şi dispare în penumbră. Aşteaptă ca expresia ei să se schimbe într-un zâmbet ori o încruntătură, măcar o clipire din ochi ori o mişcare a mâinilor care se odihnesc pe oblâncul şeii. Nimic. Nemişcarea şi privirea ei goală îi fac speranţa să-i îngheţe în inimă, cuvintele de dragoste să i se ofilească, iar uşurarea şi căldura primirii să i se scurgă din vene. Ea îşi râde de slăbiciunea lui sau, şi mai rău, nu îi pasă.

Se vede pe el însuşi în încremenit în capela din Winchster. E bântuit de expresia lui Thomas de York care nu înţelege ce se întâmplă şi de îngustarea suspicioasă a

ochilor spălăciţi ai lui William atunci când le-a spus că pleacă.

Ştie că un secretar al lui Lanfranc a sosit cu carta pe care trebuie să o semneze, acordând Canterbury-ului jurisdicţie peste cele trei episcopii, deşi până acum a reuşit să evite să-l întâlnească. Mesagerul de care nu a putut scăpa a fost cel al lui Fitzosbern. Fitzosbern nu a avut niciodată încredere în el şi a avut reţineri să creadă că incursiunea armatei sale peste hotarele vecine în căutarea Gythei a fost un accident. Odo nu poate mânca ori dormi, este în dezacord cu prietenul cel mai bun al fratelui său, îi face concesii lui Lanfranc, e ruşinat când se gândeşte la Margaret şi la cum nu a făcut nimic să-l împiedice pe omul lui s-o lovească, pe o fată pe care Agatha o iubeşte, pe care ar trebui să o protejeze, iar Gytha nici măcar nu catadicseşte să ia act de prezenţa lui.

În toate aceste lungi zile de aşteptare, a încercat să se convingă pe sine însuşi, cu o imagine atât de vie încât putea simţi buzele ei, limba, braţele ei în jurul gâtului său, degetele pe care îi răsucea buclele, că va fi o regăsire primită cu bucurie, o revărsare de implorări, mărturisiri şi iertări care să dezumfle abcesele suferinţei şi ale fricii dinăuntrul lui. În schimb, abcesele se întăresc când fierbinţeala lor sporeşte şi erup cu furie oarbă. Lasă hăţurile iepei să cadă şi se întoarce pe călcâie, lovind un câine în timp ce-şi croieşte drum înăuntru. Schelălăitul îi aduce o uşurare temporară, însă tot ceea ce el ştie, tot ce poate vedea prin ceaţa fierbinte din mintea lui, este că trebuie să plece de acolo, afară din mulţime, să pună distanţă, uşi şi ziduri între Gytha şi el, înainte să o lovească sau mai rău. Trupul i se încordează, cu pumnii încleştaţi, cu venele şi tendoanele ca nişte frânghii bine întinse, muşchii gâtului sugrumă în aşa fel încât crede că se va sufoca de mânie. Un mare muget fără formă se desprinde dintr-un loc adânc unde el este una cu lupii şi cu urşii, cu mătrăguna smulsă din pământ, ca Adam în sălbăticia lui.

Atunci când îşi vine în fire, se află în mijlocul salonului său, cu broboane de sudoare pe frunte şi pe tâmple, simţind brusc frigul la subsuori şi între omoplaţi. Tremură ca un om lovit de friguri, dinţii îi clănţăne; nu-şi poate face

braţul să îl asculte când încearcă să se şteargă pe faţă cu mâneca. Pe măsură ce ochii încep să discearnă obiecte din nou, vede încăperea arătând precum locul unei încăierări, scaunul sculptat făcut lemne de foc, masa întoarsă cu picioarele în sus, pergamentele risipite, cerneala prelingându-se printre scândurile podelei, penele îndoite şi rupte. Ochii gălbui ai lui Juno îl privesc cu precauţie dintr-un colţ întunecat, unde stă pitită cu mărul mâncat pe jumătate între labe.

Ca un om din care Isus a alungat demonii, ştie că s-a aflat într-un loc întunecat şi de nedescris, dar că acum e purificat, golit şi curăţat pe dinăuntru. Sfios, ridică de pe podea cămilă brodată, mângâindu-i rama lovită cu vârful degetului mare, împingând înapoi un topaz desprins. Îl cheamă pe Osbern să deretice şi merge înapoi în sală, acolo unde oamenii lui o ţin acum pe Gytha, aşteptând ordine. E aşezată pe o bancă, în apropiere de uşă, unde stau membrii cei mai de jos ai gospodăriei, condamnată să suporte palele de vânt. Zgribulită şi înfofolită în mantia ei, pare mică şi înfrântă, iar el nu îşi mai poate imagina cum ar putea ea aprinde o asemenea descătuşare în el. Spunându-le soldaţilor că pot să plece, se lasă pe vine lângă ea, atingându-i uşor genunchiul. Un fior o străbate, declanşând în el un acces de milă atât de covârşitor încât de-abia se poate abţine să n-o strângă în braţe. Însă instinctele lui, ascuţite de iubire, îl avertizează să nu o facă.

— Vino cu mine! îi spune cu voce liniştită şi egală.

Ea nu zice nimic, dar se ridică ţeapănă în picioare, apoi zâmbeşte brusc, o frântură de recunoaştere în ochii ei atât de scurtă încât el crede că trebuie să şi-o fi imaginat, însă ştie că s-a întâmpit aievea. Ea nu îl priveşte în faţă, ci se uită în jos, la mâna lui, care încă ţine cămila în rama ei îndoită. Îi zâmbeşte şi el.

Osbern nu a irosit timpul, făcându-i camera să arate cum trebuie. Odo o invită să se aşeze, ceea ce ea face, pe un scăunel pliant adus pentru a înlocui scaunul distrus ale cărui bucăţi rupte sunt acum adunate lângă mangal, şi îşi netezeşte fustele sub ea în acelaşi fel pe care el şi-l aminteşte cu inima urcându-i în gâtul care îl doare. Opaiţele sunt toate aprinse, iar el o cercetează la lumina lor. Deşi nu

şi-a scos mantia, şi-a lăsat gluga, dând la iveală trăsăturile afectate de oboseală. Ar putea foarte bine să încerce să-şi acopere sentimentele cu un voal, însă nu poate să tăinuiască pielea cenuşie, cuta dintre sprâncene, părul soios adunat într-o coadă neîngrijită. Ochii îi par uscaţi şi nesimţitori, nu pare să clipească vreodată. Odo nu ştie dacă se uită la el sau prin el, la lucruri pe care nu şi le poate imagina. Îl înlănţuie teroarea pentru scurt timp. Poate, precum Margaret, şi-a pierdut minţile. Poate, precum Margaret... însă nu, era foarte conştientă de sine când a recunoscut cămila şi pare să nu aibă nicio tăietură sau vânătaie, niciun semn de maltratare. Iar dacă vreun bărbat a încercat să facă asta, cu siguranţă că s-ar fi luptat din dragoste pentru el. Nu aşa ar fi făcut? Sunt atât de multe cuvinte înăuntrul lui, încât pieptul îl doare de la efortul de a le ţine în frâu, însă nu are idee ce i-ar putea spune. Poate că ar trebui pur şi simplu să se arunce la picioarele ei şi să-i implore iertarea.

— Îmi pare rău, spune el, dar nu face nicio mişcare înspre ea, spunându-şi că procedează astfel deoarece Juno i s-a aşezat acum pe picioare, iar Gythei nu-i va plăcea dacă va lovi câinele ca să plece; într-un fel abstract, e sentimentală în privinţa lui Juno.

— De ce nu mi-ai spus? îl întreabă ea.

Are vocea răguşită, ca şi cum n-ar mai fi folosit-o de multă vreme, iar în gâtlej i s-au adunat pânze de păianjen.

— Ce?

— Pentru ce? zice ea în acelaşi timp.

Între ei, apare o strălfulgerare de amuzament, apoi ea priveşte în lături iarăşi, frângându-şi mâinile în poală.

— Ce să îţi spun? repetă el.

— Despre lady Edith.

Gât-de-Lebădă?

Fusese un risc să o lase la Sf. Eufrosina când se hotărâse să o instaleze pe Gytha la Winterbourne, însă crezuse că lady Edith va păstra tăcerea. Îi datora măcar atât, se gândea el, reproşându-şi imediat că a avut atâta încredere într-o anglo-saxonă.

— Cum ai aflat? Ea şi stareţa Biota au fost puse să jure că vor pierde zestrea lui Edith dacă vor vorbi.

— Stăpâna a trimis după mine, răspunde ea, vocea prinzând putere şi devenind mai clară, după ce ne-a văzut împreună de întâmpinarea Domnului. Se pare că aţi fost... neglijent, stăpâne! Sau poate aţi presupus că, spunându-i să păstreze tăcerea, ea o să facă pur şi simplu cum i se cere. Uitaţi cât de curioase sunt femeile. Trebuie să îi reamintesc unui episcop ce s-a întâmplat cu Eva şi cu şarpele?

— Şi trebuie ca eu să-ţi reamintesc cum femeile continuă să fie pedepsite?

Cuvintele ei plutesc în aer precum ceva urât mirositor, în văzul lor, ca lăturile în apele infestate. Nici nu trebuie să o privească pentru a primi confirmarea aroganţei sale, a lipsei de tact, absenţa oricărui sentiment în afară de furia dispreţului de sine care acum i se umflă în gâtlej. Numai şi tăcerea ei pe marginea subiectului copiilor ar fi trebuit să fie suficientă ca să-l avertizeze, asta şi cele patru bucle de păr pe care le-a descoperit, într-un moment de curiozitate, în medalionul ieftin pe care ea îl ţine sub pernă. Este el cu adevărat acelaşi om care a stat pe estrada din marea sală a castelului din Rouen şi a predicat cruciada împotriva englezilor cu asemenea convingere, în fraze atât de ales construite, încât până şi William avea lacrimi în ochi când vasalii săi, cu toţii bărbaţi cu picioarele pe pământ care nu se lasă impresionaţi cu una, cu două, au căzut în genunchi unul după altul, ca iarbă cosită, să-şi anunţe susţinerea pentru marea lui acţiune? însă această femeie simplă, această micuţă cusătorească engleză are puterea de a face vorbele să i se înnoade în gât, să se amestece şi să se sfâşie până ce le varsă pe gură ca un imbecil înciudat.

De data asta, chiar loveşte câinele, care o şterge în grabă scâncind la dreapta Gythei, acolo unde se reazemă de piciorul ei, odihnindu-şi capul în poală. El le priveşte duşmănos, această alianţă a mamelor, întrebându-se de câte ori a stat alături de căţeaua lui în timp ce fata, făcându-şi griji fiindcă avea şolduri atât de înguste, dezmierdând-o, cântându-i, într-un rând punându-l chiar pe Turold să sune la citolă. Ele se uită la el, femeie şi câine, mute şi neînţelegându-i cruzimea. La naiba cu ele, la naiba cu slăbiciunea lor invincibilă.

Inspiră adânc, sorbind aerul rece şi fumegos în plămâni pentru a-şi domoli emoţiile.

— Acolo te-ai dus? La Edith? Şi totuşi, nu acolo te-au găsit. Aş fi făcut legătura dacă ar fi fost menţionată Sf. Eufrosina.

Ea se uită în lături din nou, ştergându-şi ochii cu dosul unei palme. Câinele, îşi spune el, e doar câinele care o face să lăcrimeze. Unghiile îi sunt negre şi rupte, inelul mamei lui lipseşte.

— A spus şi tot ce nu trebuia să spună. Vă este îndatorată pentru ocrotire, atât de loială. M-a sfătuit să fiu tăcută şi supusă. Ca o soţie bună. Dar, Odo...

Ceva din felul în care îi rosteşte acum numele îi dă speranţă, numele lui în gura ei e precum balsamul unei sărutări, o declaraţie de iubire. Îi zâmbeşte. Câinele se întinde, nedezlipindu-se de lângă piciorul Gythei, însă cu botul îndreptat spre stăpânul lui.

— Nu vreau să fiu soţia ta, zice ea în cele din urmă.

— Ei bine, nici nu vei fi vreodată, excluzând vreo puţin probabilă reformă în interpretarea scrierilor Sfântului Pavel de către Biserică.

— Atunci, de ce nutreşti ideea de a mă prezenta la curte ca şi cum aş fi? continuă ea, nebăgând în seama încercarea lui de a glumi.

— Ca să-mi dovedesc respectul, să arăt că eşti pentru mine mai mult decât doar o...

— Târfa? Ochii ei sticlesc. Asta e? Micul tău capriciu? Pentru care merită să arzi din temelii şi vreun sătuc oarecare, totuşi. Ar trebui probabil să fiu recunoscătoare pentru asta.

— Stricăciunile vor fi reparate. Va fi mai bine pentru oameni pe termen lung. Vor avea biserici de piatră şi grânare.

— Încă vorbeşti engleza ca un venetic, îl acuză ea. În locul unde stăteam, era terţa în ziua în care oamenii tăi... în care eu am plecat, iar la poartă a venit o femeie. Avea trei copii mici, unul abia un prunc în braţele ei, şi nimic altceva în afară de hainele de pe ea. I-a cerşit străjerului puţină mărinimie, a spus că oamenii contelui i-au ucis soţul pentru că a încercat să-i oprească să pună foc bordeiului lor. Ce-i

foloseşte ei o biserică de piatră? Cât despre mine, pentru numele lui Dumnezeu, Odo, am fost atât de ruşinată.

— De mine?

— De mine însămi. Eu... De englezi, că v-am lăsat să ne aduceţi aici.

— Nu îi permite lui Edith să mă zugrăvească în fel şi chip, Gytha! Fă-mi plăcerea de a auzi justificarea din gura mea pentru cum se comportă soldaţii mei. Nu poţi vedea că e din cauză că te iubesc atât de mult? Că mi-a fost teamă pentru tine?

Odo se gândeşte la Margaret cu un fior de dezgust.

Gytha se ridică şi începe să bată încăperea cu pasul, cu Juno la călcâi, trecând atât de aproape de el încât tot ce trebuie să facă este să întindă mâna pentru a o atinge. O mângâie pe Juno, apăsând-o atât de tare pe cap încât căţeaua se face mică şi, cu un schelălăit, o urmează pe Gytha până la fereastră.

— Vin zorile.

Îşi îndepărtează mantia de pe umeri, îşi dă părul de pe frunte şi îl scutură pe spate, apoi se apleacă sprijinindu-şi braţele pe pervaz. Ca la un semnal, încep să sune clopotele pentru Laude, iar roata morii se trezeşte la viaţă cu un huruit, de parcă un uriaş îşi trosneşte oasele când se întinde.

— Ce e asta?

— În gura portului e o moară.

— Nu se poate. Chiar aşa?

Se întoarce spre el, nevenindu-i să creadă, reticenţa fiindu-i alungată de curiozitate.

Dar dacă vine o furtună?

Face o pauză, ascultând poate gemetele înalte ale vântului în jurul turnului.

— Şi corăbiile care vin şi pleacă? mai întreabă ea.

Dintr-odată, el este copleşit de frumuseţea morii, înaltă şi pătrată între stâncile alandala care sprijină digul ce merge în larg către ea şi asaltul sur al mării, o moară de culoarea laptelui, pe partea cu portul, cu feţele mii ale talazurilor de partea cealaltă, ca şi cum roata morii însăşi ar avea puteri alchimice de a preschimba noroiul în argint.

— De fiecare dată când vin aici, sunt necăjit de plângerile

unora sau altora care mă imploră să o dărâmăm. Însă supravieţuieşte acolo de trei ierni şi nu au fost mai multe naufragii la intrarea în port decât de obicei. Eu o iubesc.

— Cât de neînţelept iubiţi, stăpâne.

În tăcerea care urmează, nu se uită unul la celălalt, însă el poate auzi amintirile lor dialogând şi simte firul nevăzut care îi uneşte încordându-se până ce începe să cânte.

— De ce ai făcut-o? întreabă moale.

— Pentru a vă arăta că sunt a voastră din proprie voinţă.

„Sunt a voastră”, spune ea, şi cu ce tandreţe, cu ce tremur în voce! Nu „am fost”, nici măcar „voi fi din nou”, ci „sunt”, acum, în prezentul care nu are nici început, nici sfârşit. Simte într-un final că are permisiunea să o privească, cuprinzând în inima lui felul în care îşi strânge mantia întunecată în jurul corpului, ochii ei vigilenţi, zâmbetul trist, îndreptat spre sine, cât de palidă este în lumina apoasă a răsăritului care începe să se prelingă prin fereastra îngustă. Privirea îi coboară de pe chipul ei pentru a se opri asupra cămilei în rama ei ornată cu nestemate, pe care a pus-o înapoi pe masă, lângă cotul lui.

— Doar o dată lasă-mă să te învăţ ceva, continuă ea încruntându-se.

— Te rog!

— După cum văd eu lucrurile, nu sunt multe diferenţe între o târfă şi o soţie. Sunt cele două jumătăţi ale aceleiaşi tranzacţii.

Văzând că el este gata să protesteze, ridică o mână pentru a-l împiedica:

— Ibovnicii sunt diferiţi. Ei se întâlnesc şi rămân împreună ori ba pentru că aşa vor. De bunăvoie. Înţelegi?

E o noţiune frumoasă, iar lui i-ar plăcea să creadă în ea, însă legea spune altceva. Toată lumea aparţine de cineva; în felul ăsta e societatea ţinută laolaltă. El aparţine de William, la fel cum Gytha aparţine de el, legaţi de datorie şi dependenţă. Altminteri, de ce ar trudi ea pentru el, iar el ar proteja-o? Dragostea nu contează în aceste chestiuni.

Apoi, îi vine în minte imaginea unui plug tras de un cal, urmată de altele din tapiseria lui, venind la lumină şi dispărând fără vreo noimă, ca şi cum el ar încerca să vadă lucrarea la lumina unei lumânări ce se tot stinge. Un

relicvariu dus pe braţe ce nu semăna cu nimic altceva din ce văzuse el, un filigran de cruci şi de bolţi atent cumpănite pe stâlpi. Un rând de găuri făcute cu acul de cusut care conduc ca nişte paşi minusculi către ochiul unui cavaler căzut sub o spadă normandă. O cioară cocoţată într-un copac ale cărui ramuri sunt ca un arabesc fantastic, la poalele căruia stă o vulpe cu bot de lup. Tapiseria lui, dar nu şi imaginile sale. Povestea lui, dar nu şi felul în care a istorisit-o el. Cât de ordonată a fost viaţa lui cândva, grijuliu împărţită între rugăciuni şi clopote, colecte şi cântări, toate fiind la locul lor şi cu un loc existând pentru toate. Acum primeşte fiecare zi zbătându-se exact cum braţele morii flutură în imensitatea soarelui şi a ploii şi el ştie că trebuie să vină o vreme când el şi moara vor fi încolţiţi de ambiţia sa, că viaţa e scurtă şi Dumnezeu, greu de impresionat.

— M-am purtat foarte urât cu tine, în mai multe feluri, zice el umil, şi nu merit să te aud rostind asemenea lucruri frumoase.

Gândindu-se că a venit vremea când ar putea s-o ia în braţe şi să alunge cu un sărut neînţelegerile dintre ei, se îndreaptă către fereastră, dar ea se întoarce pentru a privi afară, la lumina zilei care se întinde peste toate.

— Suntem atât de sus!

El priveşte marea peste curte şi peste ziduri şi mai departe, încercând să vadă prin ochii ei. Zăreşte siluetele minuscule ale unor văcari care îşi mână vitele spre păşune, un străjer pe zidul crenelat, o mică flotă de vase de război care trec molcom pe lângă moară. Această mare ca o piele de elefant nu seamănă deloc cu viziunea femeilor din camera lui de lucru, care au pus corăbiile lui William şi ale lui Godwinson să plutească pe panglici şerpuitoare de ocru, albastru-verzui şi ultramarin, culori rebele, imprevizibile. Grupul care o va însoţi pe Margaret înapoi la Canterbury va pleca în curând, se gândeşte el, întrebându-se dacă ar trebui să-i spună despre Margaret şi hotărându-se că nu o va face.

— Ar trebui să te odihneşti puţin. Bănuiesc că ai fost pe drum mare parte din noapte, nu?

— Da.

— Unde...? După Sf. Eufrosina?

— Sunt obosită, Odo. Întreabă-ţi ofiţerul!

Se întoarce către el cu un zâmbet timid.

— Să fiu sinceră, nu ştiu precis. Nu e stupid din partea mea?

— Câteodată locurile nu contează, alteori înseamnă totul. Depinde, ridică el din umeri.

Se îndepărtează de ea, mergând către masă, unde rămâne cu spatele întors, jucându-se cu cămila înrămată.

— Poţi dormi în patul meu. Eu... am treburi de care trebuie să mă ocup înainte... Ţi-o voi trimite pe Freya.

— Freya? Ea de ce este aici?

— A venit cu hainele şi cu lucrurile tale. Am decis asta când... dacă... am decis că o să te duc în Normandia.

— Ah, înţeleg! Bănuiesc că e mai puţin probabil să fug acolo, unde nu pot vorbi limba şi nu ştiu drumurile.

— Am sperat că e mai puţin probabil să fugi dacă mă vei cunoaşte cu adevărat aşa cum sunt.

El vorbeşte cu vocea pe care o foloseşte în timpul dezabaterilor, curtenitoare, atent modulată, amăgitoare ca gheaţa subţire sub un strat de zăpadă.

— A şti, continuă, înseamnă a iubi, sau cel puţin aşa suntem învăţaţi. Căpitanul portului îmi spune că marea va ţine cu noi mâine după-amiază târziu. Lucrurile tale sunt în dormitorul meu. Nu e la fel de confortabil ca... altele în care ai dormit, dar mă aştept ca Freya să fi adus tot ce îţi trebuie.

Când ajunge în capul scărilor, se opreşte şi adaugă:

— Ai luat foarte puţine cu tine.

— Odo?

— Da?

— De ce ai salvat-o pe lady Edith?

El nu răspunde imediat, nu fiindcă nu cunoaşte răspunsul, ci pentru că atinge esenţa lui într-un fel în care nici măcar Gytha n-a făcut-o până acum. Fiindcă acest lucru l-a condus la Gytha, dar ar fi putut la fel de uşor să i-o fure de sub nas.

— A fost o datorie de onoare, spune el în cele din urmă, apoi fuge în josul scărilor înainte ca ea să mai apuce să-l întrebe altceva.

Este o uşurare atunci când el pleacă, dar sufletul i se şi

strânge, însă ea de-abia ce bagă în seamă durerea. De când a părăsit-o pe lady Edith, nu mai ştie acum câte zile, şi-a simţit inima ca un bloc de gheaţă arzându-i în piept. Dezlipindu-se de la fereastră, intră în odaia lui de dormit, cu picioarele tremurându-i, atât de istovită încât se simte o stafie. Nu o aşteaptă pe Freya. Îşi scoate mantia şi încălţările, îşi desface şireturile de fiecare parte a rochiei şi se aruncă pe pat, fără a se mai obosi să se acopere cu ceva sau să tragă draperiile.

Dar somnul o ocoleşte. Odată ce se întinde în pat, îşi simte trupul atât de greu încât are senzaţia că o să treacă prin saltea. De fiecare dată când aţipeşte, vreun zgomot de afară o trezeşte brusc: gâgâitul neaşteptat al gâştelor, bărbaţii strigând în timp ce un grup iese pe poarta castelului, nechezatul ascuţit al unui cal. Are mâncărimi în cele mai inaccesibile părţi ale corpului, care îi cer insistent să fie astâmpărate; este convinsă că salteaua de paie unde a dormit era infestată. Chiar şi după ce a tras draperiile patului, prea multă lumină se furişează înăuntru, bătându-i cu putere în pleoapele închise, în acelaşi fel în care zgomotul morii îi zvâcneşte în tâmple. Perdelele sunt subţiri, salteaua umplută cu un amestec de lână şi paie foşneşte şi pârâie de fiecare dată când se mişcă. E patul unui soldat, aproape al unui preot, îngust şi auster. Nu poate să se întindă aici aşa cum o făcea în patul la care se gândeşte ca la patul lor, înconjurată de perne, auzind doar ritmul răsuflării iubitului ei, adormit în propria lor lume mărginită de ţesăturile de mătase albastră.

Iubitul ei. Când ochii ei arşi de vânt îl zăriseră, croindu-şi drum spre ea prin îmbulzeala de bărbaţi şi de cai, i se păruse că se surpă pe dinăuntru. Nu fusese conştientă, până în acel moment, că dinţii îi erau încleştaţi atât de tare încât o durea capul, că mâinile strângeau hăţurile ca pumnii unui luptător în arenă. Lui i-ar fi displăcut. Zâmbeşte acum în sinea ei, închipuindu-şi predica pe care ea i-ar fi ţinut-o despre cât de sensibilă e gura cailor.

Mintea ei, precum curtea în care se afla, era doar pe jumătate luminată şi impregnată de năluciri. Picioarele desculţe ale lui Odo, în colb, atât de aproape de copitele calului ei. Pâlpâirea amuletei lui la gâtul deschis al mantiei,

goliciunea lui de dedesubt, blana mantiei alunecând pe piele. Tremurând în timp ce îi privea degetele încovoiate scărpinând botul iepei, aşteptase ca el s-o ridice din şa, în felul în care o făcea de fiecare dată când călăreau împreună, şi să o ţină o clipă, sărutându-i fruntea înainte de a o pune jos. Totuşi, chiar în momentul în care se convinsese că el o va face, de parcă nimic nu se schimbase, Odo se întorsese pe călcâie şi intrase înapoi cu paşi hotărâţi, cu Osbern lipăind în spatele lui cu o lumânare fumegând, stinsă de vânt. Niciun cuvânt, nicio atingere.

Încă nicio atingere, deşi i se păruse că zărise intenţia în ochii lui cu cearcăne roşii, atunci când venise să şadă lângă ea la fereastră, iar mâneca lui îi atinsese degetul mic. Nici nu a lovit-o, deşi nu e nicio îndoială că se simte îndreptăţit s-o facă. Îşi doreşte să-şi fi uşurat inima când a avut ocazia. Nu a vrut să pară o zgripţuroaică sau o femeie care ia totul pe ocolite. Tânjea să îi spună cum era să fie din nou cu el, tânjeşte să-i spună cum se simte acum să stea ca un şoldan în conturul lăsat de trupul lui pe saltea. Trăgându-i în piept parfumul, amintindu-şi gura, mâinile, gustul, pântecul lui apăsându-l pe al ei, abandonul alunecos când el se află înăuntrul ei. E ca şi cum, printr-o magie de nenumit, vasele trupurilor lor sunt lipite, iar fiecare poartă sângele celuilalt în trup ca pe o umoare.

Când el a încercat să o întrebe unde fusese, de ce nu putuse să-i răspundă pur şi simplu? Că fusese într-o mănăstire ai cărei călugări o găsiseră dormind în pădure atunci când îşi scoseseră porcii la păscut. Nu în casa lor de oaspeţi, plină până la refuz de pelerini care aveau prinse la pălării cruci miniaturale şi crini de primăvară, ci într-o cămăruţă solitară, femeia la soroc ţinută separat de teamă ca laptele să nu se covăsească ori câinii să turbeze. Femeia tăcută şi îngândurată care nu se potrivea cu bucuria învierii. Nu a ştiut că e Ziua Paştilor până ce nu l-a auzit pe călugărul însărcinat cu trezirea fraţilor pentru utrenie strigând „Aleluia! Hristos a înviat!” la uşa ei. A rămas neştiutoare de orice activitate în afara agitaţiei propriei minţi, gândindu-se din nou şi din nou la cuvintele sale şi ale lui Edith aşa cum o furnică dezmembrând un gândac parcurge acelaşi drum înainte şi înapoi, cărând de fiecare

dată ce poate, până ce stareţul însuşi a venit la ea şi i-a spus că o trupă de soldaţi cu ordine de la contele de Kent o aşteptau în curte.

— Iartă-mă, fiica mea, zisese el, trăgându-se agitat de mânecile rasei, pentru că ţi-am dezvăluit prezenţa, dar s-au dedat la atâtea stricăciuni, iar acum ameninţă să-mi jefuiască biserica şi să-i biciuie pe fraţi unul după altul până ce te predau. I-am smuls ofiţerului promisiunea că nu-ţi vor face rău.

— Nu te teme, părinte stareţ, oamenii contelui nu-mi vor face nimic.

— M-am gândit eu că nu.

Nu călătorise, se pare, suficient de departe de Winterbourne pentru ca stareţul să nu ştie cine e ea.

Ibovnica episcopului. Iubita lui Odo. Tot timpul cât s-au aflat împreună în camera de alături, cu marea dedesubtul lor schimbându-şi culoarea, când cositor, când perlă, când diamante, pe măsură ce soarele se ridica deasupra coamei unei coline, o voce dinăuntrul ei îl implora să înţeleagă ce zace în spatele cuvintelor pe care le rostea. Te iubesc, spunea vocea, te iubesc, iarăşi şi iarăşi. De ce nu putea pur şi simplu să spună aceste cuvinte cu voce tare? Să aibă umilinţa de a spune lucrul simplu şi adevărat în loc să se mândrească mereu cu vorbe isteţe şi piezişe.

Iar acum este prea târziu. El o va face prizonieră în Normandia, unde va fi cu desăvârşire dependentă de el. Trebuie să îl roage, atunci când el îşi va lua înapoi Winterbourne, să facă din moşie un dar către mănăstirea unde a stat, fiindcă nu avea nimic de dăruit când a plecat, numai calul care îi trebuia pentru drum şi medalionul ei, de care nu se putuse despărţi. Trebuie să-şi amintească să îi spună de caseta cu bijuterii care e în siguranţă, de Fulk şi de Freya, că nu au ştiut nimic de plecarea ei. Speră ca el se va îngriji de Freya. Îl va implora, în cinstea iubirii pe care i-a purtat-o odată, să îi lase pe Fulk şi pe Freya să se căsătorească.

O datorie de onoare? în mintea ei, întoarce spatele acestei fraze, ridicând din umeri. Onoarea este a bărbaţilor, un lucru drăguţ, de puţin folos în viaţa adevărată.

— Doamnă? Treziţi-vă, doamnă!

În secunda dinaintea trezirii, se gândeşte că e el, că a venit până la urmă.

Apoi îşi dă seama că e scuturată destul de violent de umăr. Deschide ochii şi o vede pe Freya, cu trăsături rigide, nerăbdătoare.

— Domnia lui spune că navele vor fi gata să iasă în larg într-o oră.

— O oră?

Gytha se saltă în şezut, frecându-se la ochi şi pe ceafa, unsuroasă de la părul ei care are neapărată nevoie să fie spălat.

— Nu pot fi gata într-o oră.

— Fireşte că puteţi. Vântul şi marea s-au potrivit şi n-avem ce face. Domnia Sa a dat ordine să nu fiţi trezită mai devreme. Lăzile v-au fost transportate la bord, aşa că va trebui să mergeţi aşa cum sunteţi. Aş pune rămăşag că puţin periată...

Freya se uită la ea din cap până în picioare cu un suspin şi scutură din cap. Fără vlagă, Gytha îşi trece tălpile peste marginea patului şi se ridică în picioare, păstrând tăcerea în timp ce Freya îi perie rochia, îi strânge şireturile, îi îndreaptă jartierele şi îi aranjează din nou părul, toate acompaniate de o tiradă susţinută împotriva comportamentului fără minte al stăpânei ei.

— Bietul om vă iubeşte de nu mai ştie unde-i e capul, încheie ea, făcând un pas înapoi pentru a-şi evalua retuşurile. Orb să fii să nu vezi!

— Carevasăzică mi-am pierdut dreptul să trag vânturi în mătase, aşa cum atât de frumos ai spus-o odată?

Freya prinde o şuviţă de păr care a scăpat din împletitură şi o bagă la loc. Gytha trage adânc aer în piept, însă nu spune nimic.

— E un bărbat decent, doamnă, cinstit şi loial. Ar trebui să-i mulţumiţi Celui de Sus pentru el!

El o aşteaptă în curte, deja în şaua calului, singur în afara câtorva câini şi a unui grăjdar care ţine de frâu iapa ei dereşă. Netulburat şi odihnit, el îi face o scurtă plecăciune, cu un aer ştrengăresc jucându-i pe faţa proaspăt rasă. Simte că într-un fel îşi bate joc de ea, cu cămaşa lui curată şi mantia tivită cu samur proaspăt periată. Grăjdarul o ajută

să încalece pe calul ei, iar Odo îi face un semn scurt din cap să plece.

— Am ceva pentru tine.

Nu o întreabă cum a dormit. Înghiţindu-şi pornirea de a-i reaminti că nu poate fi cumpărată, ea zâmbeşte şi îi mulţumeşte, iar el îi înmânează un disc din cositor cu imaginea stanţată a Sfântului Cristofor purtând Pruncul pe umăr.

— Pentru o călătorie în siguranţă, îi spune, în timp ce ea întoarce medalionul pe toate părţile, examinându-l din toate unghiurile.

Pe chip i se lăţeşte un zâmbet; e un lucru ieftin, rudimentar făcut, genul de tinichea pe care ai putea-o cumpăra de la orice vânzător de farmece din târg, cu pernuţe de ace în forma Inimii însângerate şi cruci din păr de cal.

— Are o panglică, dacă doreşti, adăugă el, căutând în punguţa care îi atârnă de centură. Sper că îţi va plăcea culoarea.

— Galbenă. Mereu ai spus că e culoarea mea. Vrei să mi-o legi la gât, te rog?

El ia medalionul, vâră panglica prin mica gaură sfredelită în apropiere de marginea lui şi îşi îmboldeşte calul până ce ajunge într-o poziţie în care poate să-i lege panglica la gât, cu degetele de-abia atingându-i pielea când îi ridică puţin părul. Pe Gytha o străbate un fior, dar el nu dă semne că ar fi observat.

— Galbenul înseamnă virtutea fidelităţii. Şi, adaugă el mijindu-şi ochii la cer, care şi el are culoarea ciuboţelei-cucului în ultimele raze ale soarelui de după-amiază târzie, este culoarea primăverii, a speranţei. Aprilie, luna în care Dumnezeu l-a făcut pe om.

Şi gelozia, se gândeşte ea, *cum rămâne cu gelozia?*

— Să mergem. Ai privit vreodată cum sunt încărcaţi caii pe corăbii? E o veritabilă pantomimă, de obicei. Îşi împinge uşor pintenii în burta calului, iar ea îl urmează imediat, călărind lângă el în josul dealului către port.

A pus să se pregătească două corăbii, una, pentru a le duce bagajele şi caii, alta, mai mică şi cu o chilă mai adâncă, pentru ei şi Turold, care, speră Odo, îl va ajuta să-şi

ia gândul de la răul pe care călătoriile pe mare i-l provoacă întotdeauna. Cum poate un descendent al lui Rollo Vikingul să sufere de rău de mare, îl întărâtă ea. Poate că e un copil schimbat la naştere. Îşi predau caii lui Fulk şi se îmbarcă în corabia mai mică; doi marinari cu cămăşile lor ridicate până la coapse îşi încrucişează mâinile pentru a o purta astfel pe Gytha prin valurile liniştite, până la corabie. Îşi aminteşte cum, atunci când era fetiţă, obişnuia să înoate către bărcile de pescuit purtând doar o cămăşuţă, cot la cot cu bărbaţii şi băieţii care erau suficient de înalţi să meargă în picioare şi să-i ducă rochia, ţinând-o cocoloş sus, deasupra stropilor de apă. Se uită la Odo, aşezat pe o baba de la chei, legându-şi încălţările. Un marinar se aţine în apropiere cu un colac de frânghie, însă el nu pare să ştie de prezenţa lui.

Se întoarce spre Fulk, leoarcă de sudoare şi de apă sărată, care încearcă să convingă caii să urce în cealaltă corabie. Vasul stă cu o latură întoarsă spre mal, cu copastia înclinată încât să atingă aproape apa, permiţându-le animalelor să păşească la bord fără să sară. Majoritatea cailor par să mai fi făcut asta înainte, au nevoie doar de câteva cuvinte de încurajare şi de o palmă peste crupă, însă iapa dereşă e temătoare, nechezând şi lovind cu copitele laterala corabiei. Până când Fulk o linişteşte, bâiguind în franceză şi dându-i o mână de ovăz din săculeţul de la brâu, iar iapa ajunge alături de ceilalţi cai, cu capul iţindu-i-se chiar deasupra punţii, soarele nu mai e altceva decât o unghie trandafirie la orizont, înspre apus, umplând marea de punctuleţe roz şi violet, printre brazde de indigo. Haosul de nechezături şi de troncăneli lasă loc unei litanii de ordine şi răspunsuri, cât timp ancorele sunt ridicate, iar cele două corăbii pornesc la drum.

Gythei nu îi place felul în care stau pânzele lor; cu vântul dinspre cartul ăsta, vor fi duşi prea aproape de moară, se gândeşte ea. Însă Odo are deja expresia unui om aplecat asupra lui, preocupat de întrebarea dacă o să verse ori nu, aşa că priveşte în tăcere coasta Kentului dispărând. Deja mare parte din oraş este în beznă, numai colina sclipind verde-pal în amurg, cu silueta întunecată şi ascuţită a castelului deasupra. E la mare distanţă de linia de coastă pe care o cunoştea ea de mult, scundă şi unduitoare, cu

marea cenuşie ca fierul şi vărgată cu bancuri de nisip, cu hotarul între apă şi uscat mereu incert.

Odo îşi simte stomacul ca un burduf de vin întors pe dos şi răzuit cu un cuţit bont. Stând rezemat de copastie undeva lângă pupa corabiei, blestemându-l pe William pentru că a ales să cucerească o insulă mai degrabă decât Franţa sau Burgundia ori Anjou, o priveşte pe Gytha plimbându-se printre marinari, căţărându-se peste colaci de frânghie şi peste vâslele adunate una peste alta, lăsându-se pe vine pe sub tangon, răsucindu-se pe lângă pânzele strâns cotite între vârful catargului şi pana corabiei. Se minunează de cunoştinţele ei despre undiţe, cârlige, năvoade, despre cea mai de încredere momeală pentru cod sau biban-de-mare, despre cum nu trebuie niciodată să mănânci carne de petrei, fiindcă el poartă sufletele celor damnaţi în jos, către iad, şi cum trebuie să-ţi ţii gura în preajma pescăruşilor argintii, fiindcă răspândesc bârfele. Vorbeşte cu bărbaţii despre smolit, repararea pânzelor şi cea mai bună cale de a întări cânepa pentru a face frânghii din ea. Când vântul îşi schimbă direcţia dinspre asfinţit, Gytha este cea care îi spune, scutindu-l pe căpitan de corvoadă, că s-ar putea să petreacă o a doua noapte pe mare sau să pună piciorul pe uscat la depărtare de Arromanches.

Inmuindu-şi marginea rochiei într-o găleată cu apă de mare, ea îi curăţă faţa ca şi cum ar fi un băieţel pregătit pentru un vizitator de seamă.

— De ce ai venit cu mine? îl întreabă pe un ton exasperat. Ai fi putut să mă trimiţi cu unul dintre ofiţerii tăi sau doar cu Freya. Interesul tău e în mare măsură şi al ei.

— Gytha, despre ce vorbeşti? Nu am chef de ghicitori!

Căpitanul dă ordinul de întoarcere. Odo geme şi închide ochii.

— Stai cu ei deschişi, altfel ţi se va face şi mai rău. Mi-e teamă că vom avea parte de o mare ca asta pentru mult timp. Căpitanul s-a hotărât, se pare, să navigheze în volte împotriva vântului pentru a încerca să avanseze înspre apus.

Aruncă o privire în sus, la harta cerurilor netulburată de nimic, nici de lună, nici de nor care să tăinuiască sferele

înălţimii şi stelele fixe. Nu e un crâmpei de paradis sau imaginea unui zeu mort ori lumina din ochii amanţilor, ci o unealtă, o parte bună şi funcţională din creaţia Domnului.

— Chiar şi cuvintele tale îmi sporesc răul. N-am putea să renunţăm la limbajul marinăresc?

— Îmi pare rău. Se aşază lângă el în tăcere, cu genunchii strânşi la piept pentru a se încălzi; temperatura a scăzut abrupt de când soarele a asfinţit. Marinarii întorc corabia, huruitul velelor dezlegate şi plesnetul mării în cocă acoperind pentru moment notele delicate ale alăutei lui Turold. De partea cealaltă a corabiei, Osbern, care pare să ştie mai bine că nu are rost să încerce să-şi ajute cumva stăpânul, macină cochiliile stridiilor rămase de la cină împreună cu boabe de cardamom, pentru a face pudră de dinţi. Briza poartă aroma mentolată a mirodeniilor, iar ea îşi întredeschide buzele pentru a prinde pe limbă gustul familiar şi mult iubit.

În ciuda situaţiei, simte o mulţumire adâncă, o senzaţie că totul este în ordine. Aşa se simte mereu în larg, orice altceva îi ocupă mintea desfăşurându-se pe acest fundal liniştitor în acelaşi fel în care limbile puternice ale apei curg şi se răsucesc pe sub corabie. Poate că într-adevăr e o sirenă. Poate că va sări peste bord, iar picioarele i se vor topi într-o coadă musculoasă şi argintie, purtând-o în adâncuri, mult mai jos decât ajung năvoadele oamenilor.

— Chiar crezi ceea ce spui? o întreabă el brusc. Chiar crezi că am de gând să te fac prizoniera mea în Normandia?

Ea lasă să-i scape un râset mânzesc, însă nu scoate nicio vorbă.

— Pentru că eu chiar cred ce am spus, continuă el, că a cunoaşte înseamnă a iubi. Nu cunoşti decât o jumătate a mea, nici măcar pe aceea bine. Vreau să-ţi arăt unde am trăit în primii treizeci de ani ai vieţii mele. Tu mă cunoşti astfel... ca fratele regelui. Însă până să împlinesc aproape unsprezece ani, nici măcar n-am ştiut că am un frate mai mare.

Îşi aminteşte de William, de mâinile lui mari prinzându-l de umeri. „Tatăl tău îmi spune că citeşti din Cezar, flăcăule.” *„Gallia est omnis divisa impartes tres—,* Înălţimea Voastră.” Acel falset nerăbdător. „E mai complicat decât

atât în zilele noastre, Odo.”

— Mă aşteptam să devin viconte când tata murea, reia el, revenind în prezent. Să-mi iau o soţie. Să cultiv pământul. Să am copii. Să plec în campanie pentru suzeranul meu când era nevoie. M-am gândit că anii mei vor fi ca nişte seminţe din care voi culege roade mai mari chiar decât Naşterea Domnului şi învierea Lui. Dar William avea alte idei. Gytha, uită-te la mine.

Ea se întoarce spre el, iar Odo îi ia mâinile, desprinzându-i-le din jurul genunchilor. Sunt îngheţate bocnă. Trăgând-o aproape, le adăposteşte sub mantia lui, iar ea şi le strecoară pe sub braţele sale, cu degetele ca nişte lame de plug care lasă brazde în carnea lui, pe coaste.

— Nu călcasem pe un câmp de bătălie niciodată, înainte de a veni în Anglia.

Şi niciodată nu... Aparţineam Domnului şi lui William, iar acum îţi aparţin şi ţie. Trinitatea mea.

— Ah, vasăzică John a venit pe lume în urma concepţiei tale imaculate, nu-i aşa? Poate că s-a născut din gura ta, ca în cazul crocodililor.

— Din ouă.

— Poftim?

— Potrivit lui Isidor din Sevilla, crocodilii depun ouă, deşi nu ştiu dacă a văzut vreodată un crocodil cu ochii lui, aşa că...

Ea începe să tremure, cu pieptul tresăltându-i, cu răsuflarea ieşindu-i într-o serie de icnete mici şi fierbinţi pe care el le simte pe piele, pe sub haine. Fiindu-i teamă că ar putea să plângă, îi dă capul pe spate în lumina spasmodică a opaiţelor de pe corabie. Văzându-i expresia serioasă şi preocupată, ea nu se mai poate abţine şi izbucneşte în hohote prelungi de râs, îngenunchind între picioarele lui pentru a-i acoperi faţa cu sărutări, printre convulsii. La început, el e încordat, apoi începe să o sărute la rându-i, fiecare gură căutând-o pe cealaltă în întuneric, cu limbile prinse într-un dans musculos, iar ei nu-i pasă că el are gust de vărsătură când trage de hainele ei, împingând-o pe spate pe punte, acoperind-o cu aripile întunecate ale mantiei sale. Ea se întinde după sexul lui, însă Odo îi îndepărtează mâna.

E rândul lui să o desfacă din straturile de lână, postav şi piele mătăsoasă şi alunecoasă, iar în timp ce le îndepărtează unul câte unul pentru a găsi ce caută, îi priveşte chipul. Nu există comoară mai de preţ pentru el decât ceea ce se află între coapsele ei, nici hartă mai desăvârşit desenată decât cea de pe faţa ei. Fiecare fluturare de pleoape şi freamăt de nări, fiecare geamăt care îi scapă de pe buzele întredeschide, umflate de la săruturi, toate îi arată calea de a o poseda. Pe măsură ce valurile se adună şi se sparg înăuntrul ei, aruncându-i trupul în al lui, îi e teamă că va ţipa, aşa că îi pune căluş mâna liberă, iar ea muşcă gâlma moale de piele de la baza degetului său mare, apoi se lasă să cadă din braţele lui cu un suspin prelung, întinzându-se, împreunându-şi strâns coapsele, ca buzele închise în jurul unui secret.

— La ce te gândeşti?

El are o expresie gravă în timp ce el îi netezeşte părul care îi intrase în ochi.

Ea îi prinde mâna lipicioasă şi şi-o trece peste faţă, inhalând peşte şi ceapă, rozmarin, lemn de santal, sare şi fier.

— Că nu sunt o sirenă, răspunde ea, lingându-i palma unde dinţii ei şi-au lăsat urma.

— Eu aş putea fi, în schimb. Turold a dispărut şi, chiar şi-aşa, nu mai simt că mi-ar fi rău.

— Carevasăzică sunt leac bun?

— Voi deveni vraci şi te voi vinde prin pieţe. Remediul atotputernic al lui Odo, fiul lui Herluin.

Ea zâmbeşte, recunoscând aluzia la ultima lor conversaţie de la Winterbourne, deşi i se pare că nu poate să fi avut loc între aceiaşi ibovnici atât de tandri şi de istoviţi, învăluiţi în intimitatea mantiei, cu lumea lor secretă mărginită de întuneric şi nepăsarea stelelor.

— Mă întreb cum ai arăta fără tonsură?

Îşi trece mâna peste domul craniului său, cu părul scurt zgâriindu-i palma.

— Nu-mi pot închipui.

Este prea cald în camera de lucru ca femeile să se concentreze, duhoarea de urină şi lanolină a lânii e insuportabil de înţepătoare. Unele dintre vopseluri nu s-au

impregnat cum trebuie din cauza vremii neobişnuit de calde, iar mânjelile de garanţă şi de cardamă par nişte vânătăi în jurul personajelor recent lucrate. Toată lumea îşi pierde uşor cumpătul, iar cusătoresele greşesc adeseori în timp ce se străduiesc să ţină acele drepte cu degetele lor alunecoase şi asudate. Sunt în urmă cu lucrul; Agatha nu a reuşit să le înlocuiască pe Alwys şi pe Gytha, deoarece nu-i vine să plece din Canterbury pentru lungul răstimp necesar ca să găsească brodeze suficient de iscusite, iar acum Margaret nici nu s-a întors, nici nu a trimis veste despre tatăl ei. Cu toate astea, la *nona* le spune femeilor că pot pleca, iritată de pricinile şi flecărerile lor surescitate, ca şi cum ar fi închisă într-o colivie de cinteze.

Rămânând să inspecteze ce s-a lucrat în timpul zilei şi să noteze corecţiile care trebuie făcute a doua zi de dimineaţă, se aşază la masa ei de lucru, mâzgălind fără astâmpăr. Un preot înalt dansând cu o femeie măruntă, bărbatul cu gură tristă de clovn, cu marginile zâmbetului ca nişte cârcei de vie lăsaţi. Ştie că, dacă se va uita la broderie, tot ce va putea vedea va fi ultima bucată de lucru pe care a făcut-o Margaret înainte să plece, un motiv împletit de frunze şi viţă-de-vie, repetat pentru a alcătui marginile de sus şi de jos ale scenei în care Odo binecuvântează praznicul de la Pevensey. Margini pline de jivine alegorice în perechi de-o potrivă, grifonul vorbind unui grifon, leul unui alt leu, un cuplu de berze pescuind simetric printre slovele care îi înştiinţează pe aceia care ştiu să citească de porunca lui William de a ridica o tabără fortificată după praznic. Propriile ei desene, elegante, curate, previzibile, un imn în cinstea universului ordonat al lui Dumnezeu.

Cine se va obosi să le privească? Aruncă la podea cărbunele, dintr-odată enervată de imaginea preotului care dansează cu femeia. Dumnezeule milostiv, începuse chiar să scrie şi o legendă pentru ea. *Ubi unus clericus et Aelfgyva*... Unde un preot şi Aelfgyva ce? Se ridică, veştejită precum vlăstarii delicaţi de ierburi pe care unele dintre femei au încercat să le crească pe poliţele ferestrelor, acum arşi de soare. *Un sicriu,* se gândeşte ea, trecându-şi degetele pe sub marginile vălului, acolo unde îi stă strâns

legată în jurul frunţii şi pe sub bărbie, un coşciug de sticlă. Viaţa merge înainte afară, dar aici, înăuntru, nu e nimic altceva decât o poveste veche despre nişte bărbaţi morţi.

Privind jos, în curtea interioară, vede o ceată de oameni înarmaţi încolonându-se prin poartă şi e pe punctul de a se întoarce cu spatele pentru a nu se lăsa distrasă, când e copleşită de o puternică senzaţie de déjà-vu. Îşi face cruce şi murmură un *Ave Maria*, însă, mai degrabă decât să dispară, senzaţia se cristalizează într-o amintire, atât de vie încât o străbate un fior de frig, îşi simte hainele umede agăţându-i-se de trup şi inima lui Odo bătându-i cu putere prin umăr. Ştie că Margaret este cea la care se uită în mijlocul nou-veniţilor şi că este singură în şa, iar hainele nu-i şiroiesc de apa din şanţul de apărare, însă se vede pe ea însăşi în trecut, aceleaşi trăsături de fetişcană care încă n-au luat nicio formă şi care acum nu bagă nimic de seamă, sunt doar o simplă neînţelegere, aura unei aşteptări, ca şi cum explicaţia pentru ce s-a întâmplat trebuie neîndoios să vină. Viaţa nu poate fi hotărâtă de accidente care survin din nimic.

În timp ce se îndreaptă către scări, aude zgomotul piciorelor împintenate care urcă în fugă. Un mesager apare şi îi întinde un sul cu sigiliul lui Odo.

— De unde aţi venit?

— Dover, doamnă. Am plecat înainte de terţa.

— Înţelesesem că fratele meu trebuia să se afle în Winchester pentru conciliul episcopal.

— A fost în Dover câteva zile, doamnă! Poate că s-a isprăvit conciliul.

Însă ea poate ştie că nu e aşa, de vreme ce Lanfranc e încă la Winchester. Fără îndoială, scrisoarea conţine o explicaţie. Rupe sigiliul şi o desface.

— Aşteaptă Domnia Sa un răspuns? întreabă.

— Nu mi-a spus cum că da.

— Atunci poţi pleca.

Mesagerul face o reverenţă, dar ezită în prag.

— Ce să facem cu fata, doamnă?

— Voi coborî de îndată.

Carevasăzică o belea cât roata carului de mare, citeşte ea în concluzie, după ce parcurge repede restul scrisorii, ca

să poată înţelege ceva din ea. *Este limpede că fata nu poate fi promisă cu logodnă lui Guerin sau oricui altcuiva acum, fără o zestre care să-i întreacă darurile fiinţei cu mult. Bănuiesc că trebuie să ne gândim să o închinăm Domnului, care iartă toate, şi îmi închipui că stareţa Clothilde ar fi fericită să o primească pentru suma corectă, compensaţie poate şi pentru faptul că tu ai poposit la Sf Iustina fără niciuna. Deşi, Agatha, dacă asta e hotărârea mea, cum într-adevăr pare a fi cel mai lesnicios, te previn precum Pavel i-a prevenit pe romani (1:26) şi te trimit pentru lămuriri la comentariul Sfântului Ambrozie, ca şi la Teodor din Tarsus şi acum, că suntem buni englezi, la venerabilul Beda însuşi.*

Rupându-i sigiliul gros, îndeasă scrisoarea în mânecă. O va distruge de îndată ce va avea ocazia, dar, pentru moment, o ţine aproape. Deşi este clar ca lumina zilei că bărbaţii care au adus-o pe Margaret din Canterbury ştiu ce s-a întâmplat. În purtările lor faţă de ea este o insolenţă pe cât de înnebunitoare, pe atât de greu de definit. Niciun cuvânt şi niciun gest care să fie nelalocul lor, însă Agatha observă că ei nu-şi ţin privirile plecate, aşa cum ar fi cuviincios, şi că soldatul care o ajută să coboare o ţine de braţ o clipă mai mult decât e necesar. Le spune brusc să plece, apoi îşi doreşte să n-o fi făcut, căci singură acum cu Margaret, nu are nicio idee despre ce să facă sau să spună. Ar fi mai uşor dacă fata ar plânge sau ar părea cuprinsă de remuşcări ori ar arăta vreun semn de suferinţă. Are o vânătaie de-a curmezişul obrazului, însă nu pare să o supere. Agatha se simte ca un actor dezorientat fără nicio replică de rostit.

— Fratele meu mi-a spus ce ţi s-a întâmplat, Meg, începe ea, luând-o de braţ şi conducând-o către camera de lucru, iar eu sunt îndurerată pentru tine, însă, dacă te rogi, Dumnezeu te va ierta, fiindcă El ştie că nu ai acţionat din proprie voinţă.

Margaret o priveşte ciudat, aproape dispreţuitor. Vexată, Agatha continuă, sperând că vorbele îi vor alunga confuzia:

— Însă acum trebuie să te odihneşti şi...

Brusc, cu senzaţia unui pumn care o loveşte cu putere în stomac, se gândeşte. *Dar dacă a rămas grea?* Un copil

conceput într-o asemenea cloacă a păcatului? Există moduri în care poţi să scapi de copil, ştie asta, însă cum să le afle? Pe cine să întrebe? Freya ar fi fost bună acum, însă Freya nu este aici. Ienupăr. Crede că ienupărul ar putea avea legătură cu asta, însă cum? înghiţit sau unsă cu el pe...?

— Şi voi face rost de orice leac ai nevoie, dacă simţi că... nu-ţi este bine, se bâlbâie ea.

— Mă simt foarte bine, mulţumesc, soră!

Să îndrăznească să se consulte cu fratele Thorold? Se chinuie să-şi amintească în ce feluri poate fi folosit ienupărul ca doctorie. Viermi. Hemoroizi? O, Doamne, ca precauţie împotriva ciumei! Dacă îl va întreba pe fratele Thorold despre ienupăr fără să-i mărturisească adevăratul motiv, el va crede că în castel s-a răspândit molima până la urmă.

— O să fiu bine acum, îi zice Margaret, la uşa camerei de dormit, întorcându-se cu faţa către ea. Un pui de somn şi voi reveni la lucru ca şi cum n-am fost niciodată plecată.

Zâmbetul ei e de o voioşie dictată de politeţe.

— Fireşte ca aşa va fi. Nu te va deranja nimeni cât dormi. Celelalte au ieşit afară să se plimbe, să scape de căldură. Odihneşte-te acum, iar eu mă voi ruga pentru tine!

— Mulţumesc, spune Margaret, rămânând în prag şi nelăsând-o pe soră să intre.

— Da, prea bine.

Agatha îşi drege glasul stânjenită şi se întoarce să plece. Margaret închide uşa în spatele ei, pala de aer ridicându-i puţin vălul Agathei.

Nu poate să se roage. Scrisoarea lui Odo îi apasă braţul, prinsă sub mânecă, cutele pergamentului pătrunzându-i în piele. Când încearcă să contemple crucea, tot ce poate vedea e un tufiş de ienupăr, deşi îşi spune singură, într-o tentativă strâmbă de a se consola, că ar putea vedea frunzele zimţate şi florile albe ca simboluri pentru coroana de spini şi puritatea duhului Domnului nostru.

Puritate. Îi va arăta ea lui Odo Epistola lui Pavel către romani şi glosa Sfântului Ioan Gură-de-Aur şi scrisoarea Sfântului Augustin către sora lui despre cum să se călugărească. El îşi închipuie că ea n-a buchisit, n-a studiat,

n-a meditat asupra tuturor acestor texte şi a multor altora de-a lungul anilor? Dar ce pavăză sunt cuvintele împotriva mersului lumii? Cât timp bărbaţii o conduc şi cât timp mintea bărbaţilor e undeva mai jos de scăfârlie, nu există altă cale pentru femeile ca ea decât să stea departe. Odo ar fi trebuit să ştie asta; cândva o ştia. Nu i-a putut oferi atunci speranţă, dar cel puţin îi dăruise ocrotirea sa.

Ah, uşurarea de a fi ajuns la Sf. Iustina şi, amorţită de frig şi sperietură, de a fi dată în îngrijirea primei-novice de acolo. Fusese dezbrăcată de hainele ei ude leoarcă şi îmbăiată în apă călduţă, buretele aducându-i delicat înapoi culoarea în buze, picioare şi în vârfurile degetelor.

Femei cu mâini dibace, iubitoare, sigure pe ele, o îmbrăcaseră în rasa de novice, îi pieptănaseră şi împletiseră părul, îi legaseră şireturile de la încălţăminte. Îi acoperiseră chipul şi gâtul cu gluga neagră, iar odată cu asta, îi insuflaseră aspiraţia spre albul purtat de surorile care-şi urmaseră vocaţia până la capăt. Atât de în siguranţă o făcuseră să se simtă, încât nu îşi dăduse seama decât dimineaţă că Odo plecase fără să-şi ia rămas-bun sau să-i dea ocazia să-i mulţumească. Trimisese după materiale de scris, dar i se spusese că trimiterea şi primirea misivelor de către novice erau permise numai de Crăciun şi de Sărbătoarea Sfintei Iustina. Pentru a o ajuta să rupă legăturile cu lumea de afară, îi explicase prima-novice. După cum, mai târziu, surorile rupseseră legătura cu ce avea feminin în ea, răzându-i părul.

„Galia este divizată în trei părţi” – în lb. Lat. În orig. (n. Red).

TRIUMVIRAT

Rusalii 1072

— A părăsit ţara, spui?

Regele se încruntă, i se pare lui Lanfranc, mai degrabă de ochii celorlalţi decât dintr-o mirare sau dintr-o neîncredere autentică. Nici nu pare mânios din cauza veştilor lui Lanfranc; mânia lui rareori ia forma unei simple încruntări. Sau poate că şi-a cheltuit toată mânia pe drumul înapoi din Scoţia, unde armata lui este în mijlocul unei campanii

împotriva regelui Malcolm.

— Nu-mi amintesc, zice iarăşi regele, să îmi fi cerut permisiunea. Tu, Mortain? Domnia ta, părinte episcop? Şi pare ciudat să facă asta atunci când e secetă în Kent, aşa cum îmi spui că este, Lanfranc.

Cei trei bărbaţi sunt aşezaţi la o masă, în camera de sus a turnului regelui de lângă Tamisa. Aerul este fierbinte şi nemişcat, soarele, aproape deasupra capului, iar dinspre râu răspândeşte un miros de noroi, lături şi peşte putrezit.

— Nu, Înălţimea Voastră, dar... zice Robert, asudând din belşug.

— Atunci trebuie să se întoarcă. Îl însoţesc mulţi?

— Pare să fie doar o călătorie personală, Înălţimea Voastră, spune Lanfranc. Câţiva membri ai suitei lui şi o mică gardă personală şi... femeia, bineînţeles.

— Ah, da, femeia!

Regele îşi scarpină ceafa acolo unde părul ras lasă locul unor fire scurte, roşcate, ce încărunţesc. Un ţânţar bâzâie, tulburat de la ospăţul lui cu sânge regal.

— Îţi aminteşti, Robert, acel cuplu ciudat pe care l-am avut odată la curte? O femeie mare, înaltă. Soţul zicea că e zână. Că o întâlnise noaptea, într-o pădure, dansând într-un cerc vrăjit. Poveştile englezilor sunt la fel de rele ca ale bretonilor.

— Dacă aş putea să-mi dau cu părerea, Înălţimea Voastră...

— Eşti fratele meu şi singurul dintre ei căruia i-a mai rămas ceva minte. Vorbeşte fără să te temi!

— Ei bine, pentru început, jupâneasa Aelfgytha nu e înaltă. Chiar dimpotrivă, de fapt.

— Mă iei peste picior, Robert?

— Nu, Înălţimea Voastră, numai superstiţiile englezilor. E limpede că lordul de Kent nu vrea să provoace niciun neajuns. După cum spune arhiepiscopul, a plecat în Normandia în nume propriu, la Conteville, de fapt...

— Deci ai fost complice la planurile lui, nu?

Transpiraţia i se prelinge lui Robert pe tâmple. Îşi şterge faţa cu o mână lată, puţin butucănoasă.

— Numai în sensul în care m-a rugat să se oprească la casa din Conteville, zice el. E casa lui aşa cum este şi a

mea. Nu l-aş fi putut refuza.

— Şi nu te-ai gândit să îl sfatuieşti să rămână aici şi să aibă grijă de moşiile sale?

— Am presupus că avea încuviinţarea Înălţimii Voastre, însă chiar şi aşa, nu văd niciun rău în a o duce pe jupâneasa Aelfgytha acolo, într-o vizită. Are oameni de încredere în Kent. Şi cu siguranţă nu puteţi crede că intenţionează să vă facă vreun rău. Vă este devotat.

— Devotamentul lui, chiar dacă există în afara paginilor acelui linguşitor netrebnic, William de Poitiers, nu e o scuză pentru iresponsabilitate sau pentru neascultarea legii. Pentru Dumnezeu, Robert, mare parte din lege e scrisă de el; cu siguranţă îşi aminteşte ce se spune acolo despre părăsirea postului. Şi gândeşte-te la asta. A împroprietărit-o pe acea femeie, care înţeleg că a fost apropiată cândva de Godwinson...

— Chiar aşa? întreabă Robert.

— Un fel de doamnă de onoare pentru Gât-de-Lebădă, mi s-a spus.

— A învăţat meserie de la o mare cunoscătoare, atunci.

Arhiepiscopul îşi drege glasul.

— Ma scuzaţi, Înălţimea Voastră, zice Róbert.

— Unde eram? reia regele. Da, proprietatea. Apoi sunt plângeri din partea lui Fitzosbern că i-a fost încălcat teritoriul. Iar acum fratele meu de Kent a părăsit ţara în secret, în toiul unei secete. O să-ţi spun ce cred eu, Róbert.

Slobozeşte un râs mohorât.

— Cred că nu ne putem aştepta la nimic bun de la un om pe care-l pasionează brodatul.

— Ah, nu ştiu ce să zic, sare Róbert.

Înţelege ce vrea să spună regele, însă el e mulţumit de felul în care apare în ţesătura lui Odo, aşezat în consiliu alături de fraţii lui, la Pevensey, cu o expresie nerăbdătoare, vizionară, pe chip, cu mâna pregătită pe mânerul spadei, în timp ce îl ascultă pe Odo explicând vreo schemă sau alta.

În orice caz, continuă el, nu cred că-l poţi acuza de tăinuire pe Odo, frate. Eu şi cu tine ştim amândoi că, dacă lordul de Kent vrea să ţină ceva secret, o face de obicei mult mai eficient decât atât. William, te conjur, nu îi ordona

să se întoarcă de parcă ai goni acasă o potaie cu biciul. Nu a făcut nimic care să merite o asemenea umilinţă. Dacă îi este permis să îşi trăiască pasiunea pentru femeie, îndrăznesc să spun că va trece peste asta mai repede şi îi va veni mintea la cap. Te-ai făcut că nu vezi când a fost vorba de Adeliza, chiar şi după ce s-a născut John; cu siguranţă poţi face acelaşi lucru acum.

— Adeliza a fost o nebunie de băieţandru. Şi a făcut lucrul care trebuia, a căsătorit-o şi ea a ieşit din peisaj când s-a născut copilul. Nu femeia în sine mă îngrijorează. Domnul să ne ajute, cu un unchi precum Mauger de Rouen, te-ai putea aştepta să fiu tolerant când vine vorba de târfele prelaţilor şi am admis faptul că este născut în Scorpion. Nu, este natura obsesivă a ataşamentului său. Ce spui despre graba cu care a plecat după ea în mijlocul conciliului de la Winchester? Un om mai bănuitor decât mine ar putea aproape spune că îl ţine captiv sub o vrajă. Ce zici, Lanfranc?

— E posibil, Înălţimea Voastră.

— Să fiu sincer, sunt dezamăgit. Lanfranc, când erai la Caen, tu şi Odo eraţi vecini buni. Concurenţi. Asta a fost bine pentru interesele ducatului. Am sperat pentru puţină vreme să văd aceeaşi scânteie aici şi nu mă aleg cu altceva decât cu nişte artificii îmbibate cu apă, un iubăreţ lunatic mai potrivit ca menestrel decât ca membru în camera mea de consiliu. Spune-mi, Lanfranc, ce este de făcut?

Lanfranc se trage de barbă, ca şi cum ar ademeni soluţia să iasă din părul sur care i se încâlceşte pe piept.

— Cred că lordul de Mortain dă sfatul cel bun, Înălţimea Voastră, ca întotdeauna.

— Ah, haide, Lanfranc, vorbeşte pe şleau. Ce crezi cu adevărat?

Rezemându-şi coatele pe masă, Lanfranc îi aruncă o privire lui Mortain, apoi regelui. William îi face semn din cap fratelui său să plece.

— Robert, mergi la şoimi. Asigură-te că păsările sunt gata dacă este să vânăm în după-amiaza asta, fii băiat bun.

— Înălţimea Voastră, William, pledează Robert în timp ce se pregăteşte să îi părăsească, aminteşte-ţi de cine vorbim. Ştii că Odo te adoră.

— Ştiu, Robert, ştiu exact cum mă adoră.

— Nu te poţi certa cu el pentru o femeie.

— Nu, spune William îngândurat, fireşte că nu. E ridicol. Ai absolută dreptate!

Liniştit, Robert pleacă să îl găsească pe şoimar, ochii spălăciţi ai lui William şi cei întunecaţi ai lui Lanfranc urmărindu-i mersul cu picioarele îndoite, spre uşă.

— Acum, reia William când draperia de piele pictată s-a liniştit după ce Robert a plecat, spune-mi ce ai în minte, prietene.

Toarnă o cupă de vin şi i-o împinge în faţă lui Lanfranc, care soarbe cu buzele ţuguiate.

— Cred că Mortain are dreptate, deşi din motive greşite.

— Cum este adeseori cazul. Odo, pe de altă parte, greşeşte de foarte multe ori din toate motivele bune. Ah, dacă aş fi putut avea doar un frate, la fel de isteţ ca Odo şi la fel de loial ca Robert.

Lanfranc ridică din umeri, întinzându-şi mâinile în lături în aşa fel încât arată precum Hristos Pantocrator, deşi mai în vârstă.

— Trebuie să ne descurcăm cât mai bine cu uneltele pe care Domnul ni le dă. Iar târfa lui Odo ar putea fi o bună unealtă, aş zice.

— Cum aşa?

— Nu îi porunciţi să se întoarcă. Lăsaţi-l să nu ştie ce se întâmplă în Kent...

— Nu trece niciodată mult timp până când Odo află ce se întâmplă. Are mai mulţi spioni chiar decât mine, care mişună peste tot.

— Dar spionii nu sunt de niciun folos dacă nu pot să transmită ce ştiu. Asta poate fi aranjat. Între timp, poate o sugestie a clericilor mei că seceta înseamnă dezaprobarea Domnului faţă de ibovnica lordului Odo sau chiar că ea îl ţine cumva sub o vrajă, pe el sau vremea, ori şi una, şi alta, i-ar putea da femeii ăsteia suficient laţ cât să se prindă singură în el.

— Şi i-ai pune să predice un asemenea lucru în faţa credincioşilor lor?

William pocneşte entuziast cu pumnul în masă.

— Pe slava cerului, vechiul meu prieten, îmi place!

Apoi, se apleacă spre Lanfranc, ţintuindu-l cu o privire şireată şi precaută, şi adăugă:

— Şi îmi vei ţine numele departe de asta? L-aş vrea pe Odo înapoi, în cort, dar golindu-şi băşica udului afară, nu afară şi uşurându-se în cort.

— Ar fi o chestiune de dogmă, Înălţimea Voastră, un mod de a reaminti turmei noastre că Biserica, pe care unii dintre ei o văd drept atotcuprinzătoare, a devenit slabă şi condamnabilă din punct de vedere moral şi că are mare nevoie de reformă.

Lanfranc îi aruncă un zâmbet ironic, implacabil:

— Biserica şi statul nu sunt totuna, nu-i aşa? Nu când vine vorba de Cuvântul Domnului.

CĂDEREA

De la înălţare până la Naşterea Maicii Domnului 1072

în noul palat al lui Odo, Gythei i se dau camere atât de spaţioase încât ea şi Freya, hoinărind prin ele fără să scoată niciun sunet pe covoarele turceşti groase, minunându-se de ferestrele de sticlă cu ambrazurile lor adânci, cu perne moi, cad de acord că niciuna dintre ele nu a locuit vreodată într-un loc asemănător.

— Majoritatea caselor nu sunt atât de mari, zice Freya, holbându-se la tavanul pictat al dormitorului, în care Adam şi Eva stau în goi şi fericiţi în umbra Pomului Cunoaşterii, fără să ştie de şarpele răsucit în jurul trunchiului, care ia şiret înfăţişarea scoarţei de copac.

— Majoritatea caselor nu sunt la fel de mari ca patul ăsta.

Gytha se aşază pe marginea lui, şovăind să deranjeze cuvertura brodată care e întinsă peste blănuri şi plăpumi. Îşi desface acul din păr şi îşi scoate boneta de pânză, în timp ce Freya se descalţă. Îşi smulge o şuviţă de păr din cap, o înnoadă cu mâinile ei mici şi îndemânatice, după care o împinge sub saltea. Freya, îngenunchind, cu pantofii stropiţi cu glod în poală, o priveşte stăruitor. Scuturând cu putere tivul înnoroit al rochiei Gythei, spune:

— Sper ca odăile Domniei Sale nu sunt foarte departe sau nu voi fi niciodată în stare să vă găsesc pe întuneric.

Cele două femei chicotesc, neştiind că există un sâmbure de adevăr în presimţirea Freyei.

Odo nu a locuit niciodată în această casă, nu a petrecut

niciodată în ea mai mult de trei sau patru săptămâni la rând. A fost construită după cucerirea Angliei, un lux pe care nu şi l-ar fi permis înainte să dobândească moşiile englezeşti şi, din când în când, rămâne dezorientat prin galeriile şi curţile ei interioare, prin holurile şi anticamerele care conduc prin uşi aurite către încăperi interioare, ornamentate pentru a impresiona şi a încânta cu ale lor comori adunate de peste tot din lume. Un palat de episcop gătit precum casa unui evreu, spun unii. Odo este cunoscut drept un om cu gusturi universale, încântat de obiectele frumoase, intrigat de ceea ce e rar sau neobişnuit, dar şi suficient de avut încât să plătească bine pentru ceea ce îi farmecă închipuirea. Negustorii şi pelerinii care se întorc din Ierusalim şi din Compostela, întreprinzătorii şireţi şi hoţii ambiţioşi, cu toţii îi bat mereu la uşă. Cumpără bucată cu bucată paradisul, o masă de fildeş ici, o cădelniţă cu filigran colo, o carte a orelor încastrată în fildeş pentru bibliotecă, un crucifix cu perle trandafirii de apă dulce pentru a împodobi altarul uneia dintre cele două capele private.

Nu plănuieşte să rămână mult timp în Bayeux nici de data aceasta. Credincioşilor din parohia sa le explică:

— Nu sunt cu adevărat aici. Aceasta este o vizită particulară. Vreau să mă ocup de cât mai puţine însărcinări cu putinţă.

Credincioşii sunt înţelegători. Unii dintre aceşti bărbaţi servesc în dioceză din timpul episcopului Hugh. Şi-au ţinut gura când le-a fost impus drept episcop un băiat; în cel mai bun caz, era o onoare să-l servească pe fratele ducelui, în cel mai rău, era neînţelept să protesteze. Majoritatea a fost plăcut surprinsă de băieţandru. Poate nu un sfânt, însă cu mintea ageră şi nerăbdător să înveţe, şiret, însă plin de compasiune. După cum stareţul Robert de Saint-Vigor, mult admirat pentru comentariul său la Cântarea Cântărilor, a spus despre episcop că îşi dovedeşte dragostea pentru Dumnezeu prin dragostea pe care-o poartă lumii pe care El a creat-o. Ceea ce înseamnă şi dragostea pentru lux, pentru vinul bun şi vânătoarea cu şoimi, pentru caii pursânge şi arta războiului, iar, din când în când, iubirea pentru o femeie.

O duce pe Gytha să vadă catedrala, merge cu ea în

interiorul naosului ale cărui arce încă se avântă ca degetele lui Dumnezeu spre cerul deschis, atât de sus încât bărbaţii care lucrează desupra lucarnelor şi a trafoarelor, aruncându-şi căpriorii dintr-o parte în alta a acoperişului, arată ca şi cum ar merge de-a buşilea pe faţa albastră a cerurilor. Stând cu spatele la lespedea sclipitoare din marmură albă, menită să devină marele altar, privind înspre uşa de la apus şi rozasa de deasupra care, i se pare ei, arată precum o formă imensă de prăjituri, aşa cum este acum, lipsită de sticlă, el îi spune să-şi închipuie tapiseria, întinsă între pilonii naosului, luminată de sute de lumânări, îmbălsămată cu tămâie, tremurând uşor în aerul care vibrează de muzică. Desăvârşire.

Apoi, lui îi vine un alt gând din aceeaşi visterie a minţii în care ţine tapiseria. Că i-ar plăcea să facă dragoste cu ea aici, în această pădure pietrificată, în strigătele constructorilor şi în cântecele ritmice şi vioaie ale şerbilor care învârt roata ce ridică macaraua, sub ochii nevăzători ai heruvimilor şi ai garguilor, ai efigiilor din piatră ale părinţilor lui, ai lui John şi ai Adelizei, ai primului soţ al Adelizei şi ai bărbaţilor care au purtat cârja de episcop înaintea lui. Pentru a sfinţi biserica de două ori. Pentru a face un copil dăruit Domnului. Îi cere să-i pozeze meşterului pietrar. Vrea ca ea să apară ca Magdalena la piciorul crucii din acea *pieţei* care va fi sculptată pe faţada altarului. Ea îl ironizează pentru lipsa lui de originalitate.

— Magdalena este femeia pe care Isus o iubeşte cel mai mult, i-o întoarce el, ce-ţi poţi dori altceva?

— Nu cred că au avut o relaţie ca a noastră, totuşi!

— Nicio iubire pământească nu este la fel cu alta. Isus a fost om. Numai ultimii comentatori ne îndeamnă să credem în umanitatea Lui şi, în acelaşi timp, să refuzăm gândul că vreodată a râs, a băut vin ori a admirat o femeie frumoasă. *Homo est animal raţionale, mortale, risus capax.*

— Poftim?

— Omul este un animal raţional, muritor, capabil să râdă.

— Sub toată această purpură episcopală e ascuns un adevărat blasfemator, nu-i aşa? Nu te îngrijorează niciodată că Dumnezeu te ascultă?

— Ma gâdili, zice el, prinzându-i mâinile şi sărutându-i

palmele atunci când ea îl trage de veşminte cu degete jucăuşe.

— Crezi că Maria Magadalena obişnuia să-l gâdile pe Isus?

— Voi convoca un conciliu pentru a lua în considerare chestiunea.

Întâlnirea trebuie să aibă loc nu în atelier, ci acasă la meşterul pietrar, o casă de piatră veche, dar impunătoare, aproape de zidurile oraşului.

— Am nişte lucruri de care trebuie să mă ocup, îi spune el în dimineaţa în care e stabilit să meargă acolo, aşa că te va însoţi Osbern. El cunoaşte bine casa.

Şi, în mod curios, Osbern zâmbeşte. Gytha se uită cu îndoială de la unul la altul, suspectând că i se joacă o farsă.

— Să îi spun eu, Osbern, sau o vei face tu?

Stau aşezaţi în grădina palatului, după ce au mâncat de dimineaţă. Ziua promite să fie călduroasă, însă pentru moment este plăcut de călduţă, cu soarele binevoitor în spatele unei perdele de nori înalţi. Osbern a venit pentru a curăţa resturile de mâncare, care zac între ei pe banca de piatră din mijlocul rondului mare şi triunghiular de trandafiri albi. Gytha aruncă o mână de firimituri de pâine printre flori, fluturând din mâini pentru a goni porumbeii-guleraţi.

— Nu! Astea-s pentru păsărele! ţipă ea. Ce bătăuşi sunt! Locul lor e într-o plăcintă.

— Mereu de partea oropsiţilor, râde Odo şi o bate pe genunchi. Du-te şi vezi de cai, Osbern, vom veni şi noi în curând.

— Ce este cu tot acest mister despre casa pietrarului?

— Fă câţiva paşi cu mine.

El îi ia mâna şi o lipeşte de pieptul lui ca ea să-i poată simţi inima bătând în dosul încheieturii şi o conduce pe una dintre cele trei cărări ce traversează rondul de trandafiri, fiecare construită din treizeci şi trei de pietre pentru a reprezenta Trinitatea. Merg de-a curmezişul unei pajişti cu muşeţel ce îşi răspândeşte până la nasul lor mirosul dulce de măr, când ei îl calcă, apoi de-a lungul marginii terasei cu arcade ce dau înspre apus, acolo unde adeseori stau seara.

— Obsern a fost pe vremuri soldat, unul foarte bun. În anul invaziei francezilor, a făcut parte din straja mea

personală.

— Ce s-a întâmplat? A fost rănit?

— Nu, am aflat că era o moaşă dibace.

— Acum vorbeşti în dodii.

— Casa pietrarului. Acolo obişnuia Adeliza să trăiască.

— Ah.

Ea îşi retrage braţul dintr-al lui.

— Nu trebuie să-ţi pese. Nu a locuit acolo pentru multă vreme. S-a căsătorit din nou, cu un negustor din Rouen. Însă... John s-a născut acolo. Mama lui a fost văduva ultimului meu meşter pietrar. Bănuiesc că de aceea am vrut ca tu să o vezi.

— Şi totuşi nu vii cu mine? Mă trimiţi cu servitorul tău. Care nu cred că mă place.

— Este dorinţa lui.

— Şi de când au început dorinţele servitorilor să te intereseze pe tine?

— Osbern e diferit. Mă serveşte nu din loialitate ori fiindcă îl plătesc bine, ci din iubire pentru fiul meu. Mă ţine în siguranţă pentru binele lui John. Vezi tu, Osbern este cel care l-a adus pe lume pe John.

Au ajuns la capătul terasei. Odo o ia de mână ca s-o oprească din drumul către grajduri şi rămân aşa un moment, stingheriţi. Niciodată nu i-a spus povestea naşterii lui John şi îi este teamă că doar cuvintele nu vor fi suficiente pentru a reda taina ei, amestecul de frică şi de mândrie, imaginea pe care şi-o aminteşte, deşi straniu de nefamiliară, a lui însuşi ţinându-şi fiul cuibărit în braţele îmbrăcate în armură.

Gytha îşi doreşte ca el să nu continue. Ştie că nu e vina lui, că el nu cunoaşte nimic despre copiii ei, despre durerea pe care o înnoadă în şuviţele pe care le îndeasă sub salteaua lor. Însă cumva se aşteaptă ca el să înţeleagă şi e supărată pe el că nu o face.

— Nu vei întârzia? îl întreabă.

— Pentru ce? Nu trebuie să primesc pe nimeni, doar să mă uit pe nişte cheltuieli, soiul acesta de lucruri. Se aşază la marginea terasei şi trage adânc aer în piept, savurând parfumul muşeţelului şi al pietrei încălzite de soare.

Aveam douăzeci de ani, începe el. Îl aveam pe Henric de

Franţa care se aşezase cu tabără de război la uşa mea şi un mesaj din partea lui William care îmi răsuna în minte că trebuia să păstrez Bayeux cu orice preţ. Jumătate din mine ştia că va fi o treabă simplă. William deja făcuse o breşă în forţele lui

Henric, iar liniile lor de aprovizionare erau întinse până aproape de punctul de rupere. Însă cealaltă jumătate era o furtună. Nu aveam nici cea mai vagă idee despre cum să mă comport în caz de asediu; fiecare cuvânt pe care-l citisem vreodată pe acest subiect îmi ieşise din cap, iar singurul lucru la care mă puteam gândi era Adeliza, care se afla chiar în acea casă, sub zidul oraşului, cu copilul ei – copilul meu – care stătea să vină pe lume din zi în zi.

Face o pauză, uitându-se în sus la ea cu acel zâmbet al dispreţului de sine, apoi continuă.

— A doua oară când am pierdut şirul în timpul rugăciunilor pentru siguranţa oraşului, capelanul meu, care era un om practic, mi-a spus să trimit nişte bărbaţi de nădejde să o aducă la palat ca să mi-o scot din minte până ce ne vom fi răfuit cu francezii. L-am trimis pe Osbern şi cu alţi doi oameni, însă, înainte să se poată întoarce, Henric a lansat atacul. Şi, mulţumesc lui Dumnezeu, am fost suficient de ocupat cu apărarea ca să nu mă mai gândesc la Adeliza până ce francezii au fost înfrânţi, iar eu am ieşit din castel pentru a inspecta stricăciunile, acolo unde unul dintre ceilalţi doi bărbaţi m-a găsit şi m-a implorat să vin numaidecât la casa pietrarului. Mi s-a părut o veşnicie până am ajuns acolo, străzile erau pline de oameni sărbătorind, cu toţii mă opreau pentru a-mi mulţumi, a-mi da să beau vin şi tot aşa. Eu eram... mă simţeam... ca şi cum eram singurul bărbat din lume care vreodată a înfăptuit ceva atât de extraordinar ca a deveni tată şi, în acelaşi timp, eram ruşinat. Fiindcă toţi aceşti oameni credeau că eu eram eroul lor, iar eu, de fapt, nu făcusem nimic. Henric fusese pe de-a întregul artizanul propriei înfrângeri. În orice caz, am găsit-o pe Adeliza bine şi sănătoasă, stând în pat şi alăptând copilul, iar pe Osbern lângă ea, hrănind-o cu o fiertură de chimen care, mi-a spus el cu mare convingere, urma să o ajute să aibă mai mult lapte.

Până acum, Gytha l-a ascultat fără să spună nimic. Acum,

dă scurt din cap a aprobare.

— A fost cel mai ciudat lucru, spune el mai departe, amăgit de tăcerea ei. Adeliza mi-a aşezat copilul în braţe şi, când m-am uitat la faţa lui, l-am... l-am recunoscut. N-o pot pune mai bine în cuvinte, chiar dacă ştiu că este o prostie.

Pierdut acum în amintiri, cu simţurile iarăşi năpădite de mirosul fiului său, al pânzeturile curate, de respiraţia cu iz de lapte, de perfecţiunea urechilor şi a unghiilor, de pleoapele fără gene şi de sunetul umed şi uşor al bebeluşului sugându-şi buza de jos în somn, n-o observă pe Gytha întorcându-se şi îngropându-şi unghiile în carnea palmelor.

— A fost ideea ta, nu-i aşa? Nu pietrarul a cerut ca eu să merg acolo, tu ai vrut.

— Ei bine, da, recunosc că mi-ar face plăcere.

— Nu pot merge.

— De ce? Din cauza Adelizei? Ţi-am spus, este în Rouen de ani buni.

— Nu a Adelizei. Mi-aş dori ca tu să poţi înţelege. Din cauza lui John. Nu pot merge din cauza lui John.

Începe să se îndepărteze de el, în direcţia grajdurilor. Ar vrea să fugă în camera ei, însă nu e sigură că e în stare să nimerească acolo.

— John?

El vine după ea, încearcă să o ia mâna, dar ea şi-o smulge din strânsoare.

— Gytha, spune el şi, mărind pasul, o depăşeşte cu uşurinţă, în timp ce ea traversează curtea grajdurilor.

— Poţi deşeua calul acela, îi spune ea rândaşului care îi ţine iapa lângă lespedea de urcat în şa, a avut loc o schimbare de planuri.

Rândaşul nu schiţează nicio mişcare până ce Odo nu repetă porunca; franceza ei nu poate fi încă înţeleasă.

— Gytha, zice el, de data aceasta cu mâinile pe umerii ei, apăsând-o, cu degetele îngropându-se în urzeala cărnii de pe oase. Opreşte-te. Asta are legătură cu propriii tăi copii, nu-i aşa?

Tonul lui este al unui om căruia i-a fost dezvăluit un mister.

— Îţi este teamă că nu vom avea niciunul?

— Te rog, nu mă întreba despre copiii mei.

— Fiindcă nu trebuie să-ţi fie. Ştiu că nu am făcut niciodată un secret din faptul că mi-ar plăcea să mai am copii, dar nu te voi iubi mai puţin dacă Dumnezeu găseşte potrivit să ne interzică asta.

— Ah, atunci, dacă tu şi Dumnezeu sunteţi mulţumiţi, de ce mi-aş face eu griji? Scarpină pe botul negru un armăsar, priponit de unul singur în colţul îndepărtat al curţii.

— Te distrezi, calule? Noi, oamenii, suntem un spectacol pe cinste, nu-i aşa?

Odo stă lângă ea, cu braţele atârnându-i neajutorate.

— Spune-mi, Gytha, o roagă, spune-mi ce s-a întâmplat.

— Nu pot vorbi despre asta, nici măcar cu tine.

— Fii cu băgare de seamă, o atenţionează el când ea începe să scarpine botul animalului mai tare. Are un temperament groaznic. Nu-l face să te muşte.

Scoate un sunet care seamănă cu un râset nepăsător, pentru a ascunde cât este de jignit.

— Te bucuri de o adevărată onoare. De obicei, nu lasă pe nimeni să se apropie, în afară de rândaşul lui. Îl ţin pentru prăsilă. E un pursânge arab, un dar din partea patriarhului Alexandriei.

— Nu îţi pui sufletul în pericol acceptând daruri din partea unui excomunicat?

Glasul îi este mohorât, însă tonul ei are o scânteie de curiozitate.

— Dacă el crede ceva despre Trinitate, iar eu, altceva, asta nu înseamnă că ar trebui să încetăm legătura noastră în chestiuni atât de importante precum creşterea cailor. Îi spun calului Filioque, pentru a-mi aminti că binele poate răsări chiar şi dintr-o schismă.

Ea zâmbeşte, dar simte în continuare sufletele copiilor ei apucând-o de firele zdrenţuite ale inimii.

— Odo, tu ce crezi?

— Cred în Dumnezeu, Tatăl Atotputernic, Făcătorul cerului şi al pământului…

Acum ea râde. Nu este vina lui că au murit; chiar dacă e preot, nu poate lua toate păcatele şi defectele oamenilor asupra-i şi nu îi poate aduce înapoi copiii. Mergeţi, le spune, aşezaţi-vă în tăcere, fiţi cuminţi până ce pot fi din nou cu

voi. Calul, ca şi cum ar fi gelos, îşi smuceşte capul, împungându-l pe Odo în piept.

— Fii serios, îi porunceşte ea. Nu eşti niciodată serios. Chiar şi calul e de părerea asta.

— Bine. Cred că Dumnezeu m-a făcut să te iubesc. Cinstit vorbesc. Acum poate că blestematul de cal n-o să mă răstoarne.

Acceptă într-adevăr să îi pozeze meşterului pietrar, deşi mai degrabă în atelier decât la el acasă, un aranjament mai potrivit pentru amândoi, de vreme ce lumina este mai bună acolo.

— Fiul dumitale? îl întreabă în franceza ei ezitantă, oprindu-se asupra imaginii unui băiat cu faţă rotundă, cu un smoc de păr căzându-i peste un ochi şi un rânjet larg care îi dezvăluie absenţa ambilor dinţi din faţă, în timp ce meşterul îşi pregăteşte uneltele pentru a face o schiţă. Trebuie să aibă şase ori şapte ani, se gândeşte ea.

— Stăpânul John, răspunde pietrarul uitându-se peste umăr, chiar înainte de a fi trimis de aici.

— Nu îi prea seamănă tatălui.

— Poate că de-acum a început. Băieţii se schimbă, zise pietrarul, dând din umeri.

Arată cu degetul spre dinţii lipsă.

— Cel puţin ăştia îi vor fi crescut, zice el. Nu s-a mai întors aici de ani întregi, acum, că lordul nostru episcopul are atât de multe lucruri de care să se ocupe în Anglia.

Gytha pune desenul la loc cu un zâmbet politicos. Deşi nu a priceput nimic din răspunsul meşterului, în afara cuvântului *Angleterre,* tonul său dezaprobator nu poate fi înţeles greşit. Iar gestul cu dinţii nu a fost politicos. Poate că îi detestă pe englezi sau poate îl deranjează faptul că episcopul are un fiu, în care caz...

— Sunteţi gata să începem? întreabă ea, brusc nerăbdătoare ca totul să se termine cât mai repede. Meşterul arată surprins, dar încuviinţează, apoi scutură vehement din cap atunci când ea şi-l întoarce pe al ei în lumină. Ridicând schiţa lui John de pe masă, i-o pune în poală, acolo unde ea stă aşezată, în apropierea laturii deschise dinspre miazănoapte a atelierului, lumina pură şi palidă a primăverii scăldându-i faţa dintr-o parte, în timp ce

jumătatea cealaltă rămâne în umbră.

— Aşa e mai bine, explică el rar. Expresia vă este cum trebuie, atunci când priviţi desenul. Aşa că... priviţi, vă rog!

Cu inima uşoară, meşterul îi duce lui Odo desenul terminat. Este cel mai bun pe care l-a făcut, agonia pierderii şi a neajutorării fiind desăvârşit surprinse în acea uşoară încruntare concentrată, în arcul sobru şi trist pe care îl face gâtul îndoit. Este, comentează el fără nicio urmă de ironie, Magdalena perfectă la picioarele crucii. Odo e de acord, deşi arată mai degrabă exasperat decât mulţumit.

O ia cu el în afara zidurilor oraşului, la abaţia nouă şi frumoasă pe care a construit-o întru gloria Sfântului Vigor, pe pământul care încă poartă cicatricele defrişării, dar unde el poate deja să vadă cu ochii minţii pajişti, o grădină de ierburi şi vite albe păscând.

Gytha stă printre credincioşii adunaţi spre a fi martori cum el şi abatele Robert le dăruiesc binecuvântarea unor cavaleri care pornesc înspre Ierusalim pentru a-şi ispăşi păcatul de a fi ucis doi fii ai unui vecin în timpul unei dispute legate de hotare. La adunarea canonicilor, vede un tânăr oblat, neavând mai mult de opt sau nouă ani, încredinţat mănăstirii de părinţii lui; când îi este prezentat lui Odo, acesta îl ridică din genunchi şi îi sărută obrajii palizi, făcându-l pe tatăl băiatului să-şi bombeze pieptul ca un cocoş de luptă. Un murmur străbate sala capitulară, ca răspuns la gestul lui neobişnuit, iar el îşi ridică privirea ca pentru a-l înăbuşi, însă ea ştie că el nu-i priveşte pe cei adunaţi acolo, ci fresca din spatele lor, care îl înfăţişează pe el, cu baculumul în mână, conducând apărarea Bayeux-ului de pe zidurile oraşului. Măsoară distanţa de la învăţăcel la erou, de la fiu la tată.

După adunarea canonicilor, îi arată mormântul lui într-o capelă a bisericii abaţiei, dedicată sfântului său patron, a cărui imagine familiară priveşte sever în jos, dintr-o nişă în zidul de lângă altar. Mormântul e aşezat dinaintea altarului, făurit cu multă îndemânare din aceeaşi piatră palidă de Caen pe care-a folosit-o pentru a construi atelierul din Canterbury, cu laturile decorate cu frize, numai capacul e neterminat, aşteptând efigia episcopului însuşi, post-scriptumul de neimaginat al acestei vieţi imposibil de

prevăzut. Inima care nu mai bate, respiraţia prinsă în piatră. El o ia de mână.

— Îl recunosc, zice ea arătând un basorelief al lui Turpin, cu patru suliţe ieşindu-i din trup şi decapitând un necredincios cu o barbă ireală.

— Deci ştii „Cântecul lui Roland”. Întotdeauna mi s-a părut că doar normanzii îl preferă.

— E ciudat, dar se numără printre favoritele regelui Harold. L-am auzit cântat de multe ori, deşi înţeleg puţin din el. Dar cine este aici? întreabă ea, arătând o figură musculoasă sculptată pe panoul frontal al mormântului, care înfăţişează un sfânt cu nimb ce ucide un dragon.

— E Sf. Vigor însuşi. Omora dragoni.

— Asta mă face să mă gândesc la ceva. Emblema familiei Godwinson era un dragon.

— Şi nu sunt dragoni în Ţara Galilor?

— Cred că da, stăpâne, deşi eu n-am fost niciodată acolo.

— Ei bine, dacă sunt, îndrăznesc să spun că armatele fratelui meu vor avea neîntârziat grijă de ei.

— Cred că dragonii galezi sunt mai uşor de îmblânzit cu un sărut decât cu spada, stăpânul meu.

— Crezi că sfântul ar trebui să sărute dragonul?

— Dacă îndrăzneşte. I-ar trebui mai multă cutezanţă ca să-l ucidă!

— Gytha?

— Da?

— Vrei să stai aici, lângă mine? Când vom fi amândoi morţi? „Carne din carnea mea şi os din oasele mele?”

— Nu fi sentimental, îl sărută Gytha pe obraz, ridicându-se pe vârfuri. La ce lucru ţi-ai găsit să te gândeşti într-o zi atât de frumoasă!

Conteville este o casă veche, deşi casă nu-i cuvântul potrivit. Este o învălmăşeală de clădiri, unele de lemn, altele de piatră, o însăilare grosolană de stuf de culoarea căiţilor, de ţigle roşii, muşchi întunecat şi lut untos, toate acestea intercalate printre curţi interioare pline de umbre şi porţiuni de grădini. Odo i-o dezvăluie, conducând-o prin pasajele întortocheate, intrând şi ieşind pe uşi care apoi par să dispară ca uşile unui labirint, cu încântarea nerăbdătoare a unui băiat arătându-şi comoara de castane, pene de

fazan şi pietre cu forme ciudate. Îi arată rândul neregulat de scrijelituri de pe tocul uşii din bucătărie care marchează creşterea în înălţime a lui, a fraţilor şi a surorilor sale, aducându-i la cunoştinţă cu o mândrie nu pe de-a-ntregul lipsită de ironie că e mai înalt de fapt cu aproape o jumătate de centimetru decât William. Şi bucata bolovănoasă de pământ din livadă, unde zac, sub o pădure în miniatură de cruci de lemn putrede, generaţii de câini şi de şoimi de Conteville.

— Liturghii întregi de înmormântare, la fiecare moarte, îi zice el. Avantajul de a avea un episcop în familie.

Într-o dimineaţă cu vânturi puternice şi cu ploaie grozavă, el o conduce pe o scară în spirală, într-o mică încăpere octogonală din vârful turnului de veghe.

— Ce este asta?

Camera e goală, în afara unui pat îngust ale cărui draperii mâncate de molii arată ca şi cum păianjenii au încercat să le cârpească ţesându-şi pânzele şi a unui cufăr obişnuit de rufărie, care îi aminteşte de camera de dormit din atelierul de la Canterbury. El nu răspunde imediat, iar expresia lui, atunci când ea îi aruncă o privire întrebătoare, e amuzant de lamentabilă.

— Ştiu. Acesta e patul în care ţi-ai pierdut fecioria.

— Aici şi-a petrecut Agatha noaptea înaintea căsătoriei, clatină el din cap.

— Căsătoria? Dar...

— Exact. Vino aici!

O conduce către una dintre cele şapte ambrazuri din zid, care dă spre o bucată de pământ noroios dintre casă şi şanţul cu apă. Ploaia bate prin ea, adunându-se într-un şiroi constant de apă în josul zidului de sub ei.

— Acolo jos, spune el, era pe vremuri o berărie. O persoană micuţă putea să se strecoare prin fereastra asta, să sară pe acoperişul berăriei, apoi jos, pe butoaiele strânse afară, iar apoi, la pământ. Iar dacă puteai şi să înoţi, atunci...

— Deci ai ştiut tot timpul. Şi tu ai ajutat-o?

— Ea mi-a spus. Mi-a scris, de fapt, când William a făcut înţelegerea. Un bărbat cu pământuri de la hotarul breton. S-a căsătorit cu o fată din Anjou, până la urmă. Îndrăznesc

să spun că asta încă îl mai supără pe William.

— Cred şi eu.

— Dar nu am putut... Vezi tu, ştiam deja cum este să te simţi obligat să porţi straiele pe care William le-a pregătit pentru tine. Încă le avea pe Muriel şi pe Mathilde la dispoziţie, ca şi pe Robert, bineînţeles. Nu vedeam de ce să nu scape Agatha, dacă gândul căsătoriei era atât de îngrozitor pentru ea. Am încercat să îl conving pe William că are vocaţie de măicuţă. Am fost un monument de elocinţă, aproape mă convinsesem pe mine până să isprăvesc, dar William nu voia să audă de nimic. Trebuise să se întoarcă din Flandra ca să îndrepte lucrurile, să plece chiar în timpul negocierilor pentru mâna Matildei, aşa că nu era în cea mai bună dispoziţie.

— Îmi pot imagina. Gytha îşi drege glasul. Stăpânul şi stăpâna mea obişnuiau să facă glume foarte puţin flatante despre... metodele de a curta... ale regelui. Este adevărat că prefera un bici de călărie?

— Oare nu e nimeni care să nu fi aflat de asta? râde Odo.

— Trebuie să-ţi aminteşti că lordul Harold făcea parte din familie. Unul dintre fraţii lui era căsătorit cu sora reginei.

— Da, ei bine, se pare că asta a fost tot din vina Agathei. Când William a descoperit că a fugit, a fost atât de înnebunit, încât nici măcar drumul călare înapoi, la curtea lui Baldwin din Flandra, nu l-a putut domoli. Apoi Matilda l-a refuzat din nou şi a făcut greşeala de a mărturisi motivul, că el era copil din flori. Aşa că a lovit-o cu biciul de călărie, obţinând astfel ceea ce nici darurile, nici complimentele, nici poruncile tatălui ei nu au reuşit, iar ea a fost de acord să-l ia de bărbat.

— Carevasăzică, de fapt, are motive să vă fie recunoscător ţie şi Agathei.

— Căsătoria lui l-a ajutat să se împace cu situaţia. Nu a ştiut niciodată adevărul. Încă mai crede că Agatha a avut chemare către Dumnezeu, iar William vede totul ca pe o parte din planul Domnului pentru el. Nu înţelege de ce ea a fost de acord să vină în Anglia pentru a supraveghea tapiseria ori de ce a refuzat să fie luată în considerare pentru a deveni stareţă, când vechea stareţă a murit. Poate acele mici întâmplări fac parte din planul Domnului pentru

mine.

O pală de vânt înghionteşte turnul, scâncind prin ferestrele înguste, desprinzând câteva dintre pânzele de păianjen de pe stâlpii patului.

— Hai să mergem jos! zice Gytha tremurând. Nu sunt sigură că Dumnezeu e de acord să-l luăm astfel planurile la puricat.

— O să fie frumos în după-amiaza asta, o să vezi. Mereu este frumos când vântul bate din direcţia asta. Te voi duce în vizită la vechea mea dădacă.

Este o femeie venerabilă, mică şi tare ca o nucă, cu buzele lipite şi strânse peste gingiile fără dinţi în aşa fel încât zâmbetul ei, care nu întârzie să apară, arată ca o cusătură făcută în pripă. Este greu să îţi închipui că trupul ei secătuit ar fi putut vreodată alăpta un copil. Pieptul plat sub veşmântul grosolan şi fără nicio formă pe care îl poartă o face pe Gytha să fie acut conştientă de propriul ei trup, de durerea din propriul pântec a cărui gură e cusută, de sânii pe care iubitul ei îi suge cu pofta nesăţioasă a pasiunii în acelaşi fel în care obişnuia să sugă la sânul acestei bătrâne.

Odet, îl strigă ea, încă folosind porecla lui din copilărie, şi nu trădează nicio urmă de surprindere, plăcere sau alarmă când aude despre aventurile prin care a trecut. Poate el să fie episcop şi frate de rege, pentru ea este încă băiatul care, zgâriat şi asudând, mânuia o seceră cot la cot cu sătenii de fiecare recoltă, făcea vizite solemne cu părinţii cu ocazia naşterilor sau a morţilor şi şi-a rupt de două ori într-un an clavicula căzând de pe ponei. Povesteşte, cel puţin după cum tălmăceşte Odo istorisirea ei, cum Guy, fiul ei, fratele de lapte al lui Odo, a pus ceva în cidrul acestuia, la una dintre mesele de după recoltă, şi cum el a vărsat pe preot când bărbatul a încercat să-l ducă acasă atârnat pe spinarea măgarului său. Şi mai vorbeşte despre o altă ocazie, când a luat în biserică un pui de şoim, ascuns între haine, însă pasărea a scăpat şi s-a găinăţat pe crucea din altar, iar preotul a trebuit să-l consulte pe episcop în privinţa nevoii de a o sfinţi din nou. Şi uite-l acum, spune ea, gesticulând cu mâna ei artritică, o gheară cu tonsură, crucifix, ametist şi toate cele.

— Îşi dă seama cine sunt eu? îl întreabă Gytha pe Odo când vizita lor a luat sfârşit şi merg înapoi spre casă, de-a curmezişul păşunii comune în jurul căreia e ridicat satul. El o salută din cap pe o femeie care priponeşte o capră, se opreşte să admire o scroafa vărgată pe spate, de care are grijă un băieţel plin de praf care poartă un şobolan mort legat de un băţ.

— Cu siguranţă, îi răspunde el. De asta a şi fost atât de nerăbdătoare să se asigure că ştii cum sunt.

De Rusalii, el ţine predica în exact aceeaşi biserică, deşi, mulţumită generozităţii sale, vechea statuie a Fecioarei nu trebuie să mai îndure jignirea ploii care se scurge printr-o gaură din acoperiş şi îi sapă o scobitură în obraz prin care apa curge ca lacrimile, iar crucea de altar în cauză a fost înlocuită de un ornament mult mai impresionant, din argint moarat incrustat cu granate şi lapislazuli. Ea nu poate înţelege ce le spune el credincioşilor, fiindcă vorbeşte în franceză, însă vede cum ochii lor îi urmăresc fiecare mişcare, în timp ce Odo străbate din nou şi din nou spaţiul dinaintea altarului, face gesturi solemne cu capul sau cu mâinile, cu tot trupul dedicat mesajului pe care vrea să-l transmită, cu fruntea încununată cu flori pentru a semnifica Pogorârea Sfântului Duh. Îi face să râdă de mai multe ori, iar când merge printre ei pentru a schimba săruturile păcii, oamenii se înghesuie în jurul său, prinzându-l în plasa dragostei lor, nedându-i voie să se mişte din loc.

Dorm în patul părinţilor lui, patul în care el a fost conceput şi născut, în care mama lui a întins trupul soţului ei şi unde a fost la rându-i pregătită de înmormântare de fiicele ei. Este patul în care Robert şi-a petrecut noaptea nunţii şi în care Odo s-a furişat pentru alinare în ajunul plecării sale la Bec, mama lui mângâindu-i buclele până ce tatăl, simţind încă o prezenţă printre plăpumi, l-a trimis în şuturi la salteaua de paie pe care o împărţea cu Robert, în celălalt capăt al încăperii, spunându-i să înceteze să se mai smiorcăie ca o fată.

Şi stând întinsă lângă el, cu membrele şi hainele de noapte răsucite într-o efigie a pasiunii lor, ascultând liliecii cum chiţăie şi conversaţiile de stafii ale bufniţelor, foşnetul şoarecilor în maldărele de saltele de paie ţinute pentru

vizitele rudelor şi ale oaspeţilor de vază, şi Gytha este sedusă de sentimentul că aparţine locului aceluia.

Duc viaţa unui viconte şi a doamnei lui, călărind şi vânând cu şoimii, trăgând cu arcul, făcând şi primind vizite de la vecini. Ţin un praznic, la care bărbaţii stau treji toată noaptea jucând zaruri, şi organizează o vânătoare, în timpul căreia un tânăr văr de Conteville se rătăceşte şi se întoarce mult după lăsarea nopţii, cu frunze şi scaieţi în păr, jurând că a văzut o zână în pădure. Nu dorm împreună miercurea şi vinerea şi în ajunul sărbătorilor. Odo inspectează moşia cu intendentul lui, Robert, verificând dările, aducând la zi catastifele, notând reparaţiile care trebuie făcute, naşterile şi morţile din familiile şerbilor care ar putea afecta numărul de zile de muncă datorate stăpânului lor.

Când vine Sărbătoarea Recoltei, sătenii petrec sărind prin foc, împărţind pâinicile făcute din primele spice de orz adunate, consumând cantităţi eroice de băutură preparată din recolta anului trecut. Gytha îl roagă să li se alăture, însă el clatină din cap, învârtindu-şi inelul cu ametist pe deget şi limitându-se la a face observaţia că va fi o recoltă mare de bebeluşi ce vor trebui botezaţi odată cu venirea primăverii. Noaptea se apropie, iar ea nu poate dormi, astfel că, acoperindu-se cu rochia de zi, iese afară şi stă privind pe deasupra şanţului cu apă la umbrele care saltă pe zidurile de ţărână albită ale colibelor, dansând în ritmul care nu slăbeşte al tobelor şi al unui bizar cântec intonat cu voce subţire. Focul izbucneşte şi cade înapoi stingându-se cu un potop de scântei; adierile aduc râsete, apoi mor; vocile se ridică în cântec, apoi dintr-odată se risipesc.

Gythei îi zvâcneşte inima în piept, picioarele goale o furnică a paşi pe care şi-i aminteşte; e ameţită de aromele de asmăţui şi leurdă şi pământ încins. Zeiţa îi trimite o amintire, a Sărbătorii Recoltei din ultimul an al domniei regelui Edward, când îi priveşte pe Harold şi pe cei doi fraţi ai lui mai tineri, Gyrth şi Leofwine, sărind peste foc, dezvelindu-şi dinţii albi când le zâmbesc femeilor, cu părul lor lung însufleţit cu lumini şi nuanţe ca de piele tăbăcită şi aur şi coacăze roşii. I se pare acum că toate acestea sunt precum cometa ce traversează cerul nopţii, de la dezonoarea întunecată a călătoriei lui Harold în Normandia

până la pământul jilav şi negru unde acum zac osemintele tuturor trei. Un scurt şi sclipitor parcurs al traiului de vază. Fără să fie adevărat. Întoarce spatele sărbătorii şi revine înăuntru.

— Acum, că recolta e gata, mormăie el adormit, întorcându-se pentru a o cuprinde în braţe când ea se urcă înapoi în pat, cred că am putea plănui să mergem la Liege, să-l vedem pe John.

Începe culesul fructelor; în bucătării, când nu are grijă de picioarele arse ale lui Fulk, Freya supraveghează femeile care curăţă sticlele şi taie fâşii de pânză fină pentru vasele cu gemuri; în pădure, ibovnicii îşi ling unul altuia de pe buze sucurile bogate şi întunecate ale murelor. Aduc acasă coşuri cu soc şi cu porumbar ca să facă vin, iar în fiecare hambar, presa de cidru e curăţată, unsă şi pregătită în aşteptarea merelor amărui pentru care, în fiecare toamnă, ţăranii normanzi pornesc să se războiască cu legiuni de viespi. Nu e chiar atât de diferit de ce se întâmplă acasă, remarcă Gytha către Freya, stând amândouă în ultimele raze ale soarelui de după-amiază, lângă bucătăria de afară şi scoţând sâmburii prunelor. Freya zâmbeşte şi îi întinde o prună Theclei, iar aceasta i-o aruncă unui puiuţ de ogar irlandez.

Dacă nu au oaspeţi, seara ea şi Odo iau adeseori cina singuri, în ceea ce obişnuia să fie camera de zi a mamei lui, în timp ce soarele apune de partea cealaltă a obloanelor deschise de la ferestre, smălţuind şanţul de apărare într-un trandafiriu argintat. Gytha pescuieşte în apa lui când are ocazia, aşezată pe ponton, gândindu-se la Agatha şi la înotatul ei disperat. Când cade întunericul şi opaiţe sunt aprinse, Odo încearcă să o înveţe să joace şah sau cântă muzică de cor în acompaniamentul lui Turold. Pe Odo îl surprinde ce voce bună are ea, înaltă şi autentică, însă fragilă, parcă ar curge dintr-un izvor diferit de cel al vocii cu care vorbeşte, care e adâncă şi uşor răguşită.

În alte seri, ea lucrează cu acul, iar el pur şi simplu o priveşte, văzând-o în înclinarea capului ei, în arcul pe care îl descrie când împunge pânza şi trage în sus, pe femeia pe care a zărit-o în camera de lucru de la Canterbury, îmbrăcată în rochia închisă la culoare şi cu bonetă albă,

urmând pilda monastică a Agathei. Este mişcat şi amuzat că ea îi cârpeşte pantalonii şi îi peticeşte cămăşile, deşi el nu poartă haine care s-au rupt; i le înmânează lui Osbern şi îi spune să le împartă cu discreţie altor persoane decât cele din jurul lor.

Discuţiile lor sunt casnice, fără însemnătate. Vorbesc despre viaţa de pe moşie, despre vizita pe care urmează să i-o facă lui John, pentru care Gytha brodează un set de cămăşi, şi despre planurile lor pentru Winterbourne, când se vor întoarce.

Într-o după-amiază târzie din preajma Sărbătorii Sfântului Augustin, ies după ce-au călărit prin crânguri într-o luncă lată de lângă o apă. Soarele e la asfinţit, revărsând o lumină de caisă de-a lungul unei fâşii de cer senin între luncă şi un caier de nori de culoarea fierului de Toledo. A căzut ploaia, iar apa care bălteşte în luncă formează oglinzi aurii luminoase, din care răsar iarba şi florile sălbatice ca nişte siluete delicate. Ei se opresc să admire priveliştea şi o familie de berze care ciugulesc, ridicându-se şi coborând cu fâlfâituri lente de aripi, împroşcând cu apă din când în când. Cu ciocurile lor înguste şi cu picioarele subţiri pe care abia le mişcă sub ele, păsările arată neterminate, schelete pe jumătate descărnate. Gytha râde privindu-le şotiile.

— Când eram mic, zice Odo, mama mi-a spus că pruncii sunt lăsaţi de berze în fântână, gata să fie pescuiţi de noi de acolo. Aşadar că, de fiecare dată când ştiam că aştepta un copil, petreceam zile întregi zgâindu-mă în scobitura fântânii să văd dacă îl puteam zări. Sperând că va fi băiat. De vreme ce nu vedeam niciodată pruncii, am început să cred că ei trebuie să fie transparenţi şi că pielea capătă culoare numai când sunt expuşi la aer. Ca pietrele acelea care sunt translucide sub apă, însă devin opace atunci când sunt uscate. Apoi am început să îmi fac griji în privinţa familiilor care nu aveau fântâna lor. Dacă pruncii erau lăsaţi într-o fântână comună, cum de ştiau cui aparţinea fiecare? Bănuiesc că îşi dorea să-mi fi spus totuşi adevărul; trebuie să se fi săturat de atâtea întrebări.

— A avut mulţi copii?

— Noi cinci care suntem în viaţă şi alţi doi, doi băieţi. Unul a murit la naştere, însă pe Richard mi-l amintesc

puţin. A fost între Muriel şi Mathilde. A murit când avea aproape doi ani. A căzut în focul din bucătărie.

Ea se întinde pentru a-i lua mâna, desprinzându-i degetele de pe oblâncul şeii.

— Eu am fost singură la părinţi. Aveam nişte verişori, băieţi care erau pescari, dar mare parte din timp obişnuiam să vorbesc cu păpuşa mea, până ce am scăpat-o în foc. Era din paie, cu ochii şi gura cusute din lână, şi avea o rochie albastră. A ars atât de repede încât nici nu mi-a trecut prin minte să întind mâna să o scot de acolo. Îmi amintesc atât de limpede felul în care gura i se încreţea în sus şi se zbârcea, de parcă zâmbea, apoi plângea, una după alta. E o coincidenţă ciudată, nu-i aşa? Crezi că are vreo însemnătate?

— Gytha, spune el, ignorându-i întrebarea, în timp ce berzele termină de mâncat şi se îndepărtează fluturând din aripi în soarele care apune, cu faţă crâncenă, marmorată cu mănunchiuri de nori întunecaţi, te rog, spune-mi despre copiii tăi. Înainte să mergem la Liege. Vreau din toată inima ca vizita să meargă bine.

Ea îl priveşte multă vreme fără să răspundă, mişcată de rugămintea lui, de grija pentru fiul său, parcă simţind că niciodată înainte nu l-a văzut în lumina care trebuie. Parcă, în tot timpul cât au fost împreună, ochii ei l-au privit ca şi când se afla sub apă, văzând dublu, în ceaţă. Îi studiază chipul, întipărindu-şi în amintirea inimii toate trăsăturile pe care credea că le cunoaşte: pielea rumenă, gura mare, nasul scurt şi părul buclat, care o fac să se gândească la un bust roman, moliciunea tulburătoare a ochilor săi cu gene întoarse. Se surprinde întrebându-se cât de mult seamănă de-acum John cu el.

Observă cum trupul lui se potriveşte inconştient şi de-abia perceptibil cu mişcările calului şi faptul că unghia de la degetul mic al mâinii de care îl ţine este ruptă. Se gândeşte la osul sfărâmat din încheietura lui stângă, la felul în care încearcă să îl ascundă purtând brăţări, a căror opulenţă serveşte de obicei numai la a atrage şi mai mult atenţia asupra lui. Cea de astăzi este din argint, cu romburi mari de ambră şlefuită. Îşi descleştează degetele din ale lui. A trecut atât de multă vreme de când a rostit numele

vreunuia dintre ei, încât nu este sigură că vocea îi va fi capabilă să formeze sunetele corecte.

— Matthew, Mark, Luke şi Johanna, începe ea, nu foarte originale. Nu am avut mult timp să ne gândim la nume. Mark a fost cel mai plăpând. Moaşa a trebuit să-l boteze, deşi ăsta a fost un lucru bun. Pe ceilalţi nu i-am putut boteza, pentru că nu fusesem mai înainte la biserică.

Odo nu s-a gândit niciodată la asta înainte, la sentimentele mamelor când nou-născuţii le sunt luaţi de lângă ele pentru botez. Cum s-a simţit Adeliza, în însingurarea ei cu atât mai mare cu cât ştia că, atunci când fiul ei primea botezul în timpul liturghiei care mulţumea lui Dumnezeu că scăpase oraşul de francezi, aproape toată lumea din Bayeux avea să fie martoră, în afară de ea?

— A trăit mai puţin de o oră, continuă Gytha. Era atât de mic. Pielea şi oasele erau atât de subţiri, încât îi puteai vedea inima bătând. Parcă o mică pasăre bătea din aripi în colivia pieptului său. Johanna a trăit cel mai mult. Patru zile. Avea privirea hotărâtă. Obişnuiam să mă uit la ea când sugea la sân. Nu clipea niciodată, de-abia se mişca, în afară de acele fălcuţe care trebăluiau. Am crezut că o s-o ţin în viaţă cu voinţa mea, însă, după aceea, m-am întrebat... Vezi tu, n-am fost niciodată... fericită cu Adam, în felul în care sunt cu tine. Nu puteam... în pat... nu mergea. Aşa că m-am întrebat dacă nu cumva din vina mea erau toţi atât de nevolnici. Johanna a murit foarte liniştită. M-am trezit noaptea să o hrănesc şi iat-o acolo, rece, o grămăjoară ţeapănă între mine şi Adam. *Şi cum mă dureau sânii şi cât de liniştită am plâns pentru ea, ca să nu-mi deranjez soţul!*

Odo, care a privit în mod intenţionat în altă parte în timp ce ea vorbea, aşa cum face când aude o confesiune, se întoarce spre ea. Gytha se holbează la mâinile ei, jucându-se distrată cu hăţurile. Capul îi e neacoperit, însă părul, prins în două cozi uşoare, îl împiedică să-i vadă faţa. Caută dovadă că ea ar plânge, suspine ori umeri care tresaltă, dar nu vede nimic. Îşi doreşte ca ea să plângă, atunci ar şti ce să facă.

— Dar i-am iubit, Odo, zice ea cu vehemenţă bruscă. Chiar îi iubesc. Încă îi pot simţi. Aici. Îşi aşază o mână peste pântec. Câteodată mă lovesc. Şi am păstrat şuviţe din părul

lor. Cu toţii aveau părul închis la culoare, ca mine. Aşa că pot rămâne în legătură cu ei. Îmi fac griji. Vreau să spun, cum se descurcă fără mine? Paradisul trebuie să fie un loc atât de aglomerat. Atât de multe suflete. Cine ştie că ei sunt speciali?

— Vino aici! spune Odo descălecând, ridicând-o din şa şi învăluind-o într-o îmbrăţişare.

O ţine aşa vreme îndelungată, până ce soarele a dispărut în spatele unui orizont fără stele, iar apa de sub picioare le-a intrat în pantofi. O nelinişte crâncenă pune stăpânire pe el, însă o ţine în braţe delicat, ca şi cum ar fi în pericol să o zdrobească.

Apoi o ridică pe calul lui şi călăreşte până acasă cu ea ghemuită în braţele lui, cu creştetul ei pe umărul lui, cu respiraţia caldă pe gâtul său, cu hăţurile iepei legate de oblâncul bidiviului. Nu plânge; este atât de nemişcată şi liniştită, încât el crede că poate a adormit. Atunci când ajung înapoi la Conteville descalecă fără ajutor şi rămâne în picioare, zâmbindu-i în timp ce el dezleagă hăţurile iepei. Răspunzând întrebării lui pline de grijă, îl asigură că se simte foarte bine şi spune că ar merge, dacă el o scuză, să se îmbrace pentru cină.

— Va trebui să vă grăbiţi, doamnă, zice Freya, care pregăteşte în iatac hainele Gythei. Aţi venit înapoi târziu astă-seară. A uitat Domnia Sa că avem oaspeţi?

— Probabil. Freya, am nevoie de ajutorul tău.

La început, se simţise pur şi simplu uşurată că îi spusese, că spusese cuiva, oricui, despre copiii ei, minunându-se cum de putuse să se teamă să o facă mai devreme. E o poveste oarecare; toate femeile pierd copii, cum pierduse şi mama lui şi a ei şi, fără îndoială, Adeliza şi bătrâna dădacă, poate şi Freya. Gândeşte-te la Leofgeat şi la toate celelalte care mor. Măcar linţoliul, grijuliu aranjat în cufărul cu rufărie, la începutul fiecărei sarcini, rămăsese acolo, până la urmă îmbrăcându-l pe Adam. Ce aroganţă o posedase ca să-şi imagineze că experienţa ei fusese mai dureroasă decât a oricărei alte femei? Acum este aproape nebună de bucurie. Fericirea bolboroseşte şi fermentează înăuntrul ei, o îmbată, e beată de el, aprinsă de revelaţia că îl iubeşte. Îl iubeşte cu adevărat; orice i-ar aduce viaţa, este gata să

înfrunte alături de el, la bine şi la rău.

— Repede, înainte ca Domnia Sa să se întoarcă de la grajduri!

Lui îi place să vadă cum caii sunt duşi la culcare pentru noapte. Fulk se plânge de asta necontenit. Îl crede Domnia Sa nepriceput? A fost în preajma cailor toată viaţa. Lui Fulk îi place când Domnia Sa are mai puţin timp la dispoziţie pentru a se juca de-a ţăranul.

— Ce trebuie să fac, doamnă?

— Vreu să mă ajuţi să ridicăm salteaua. Vreau să scap de şuviţele de păr înnodate.

— Ce s-a întâmplat? Nu a mers talismanul?

— Ba da, din câte ştiu eu, răspunde Gytha, prinzând colţul de jos al saltelei. M-am răzgândit, asta e tot.

— Era şi timpul.

Freya apucă de colţul de sus şi ridică împreună salteaua de pe cadrul patului, deşi e grea şi incomodă, prăbuşindu-se înapoi de fiecare dată când încearcă să o răsucească pe o parte. În cele din urmă, Gytha saltă unul dintre colţuri, în timp ce Freya, cu mişcări largi, curăţă cu mâneca baza patului, apoi Freya saltă colţul dinspre ea, iar Gytha mătură cu mâna, ridicând norişori de praf şi pene şi ghemotoace încâlcite de păr negru care cad pe podea, imposibil de recunoscut printre rogoz şi mlădiţele de lavandă.

— Am o tinctură, spune Freya în timp ce împing salteaua înapoi în cadrul ei şi netezesc aşternuturile. Petale de trandafir şi alte câteva lucruri amestecate. Rugaţi-l să vă ungă pe frunte cu ea, pe sâni şi în părţile femeieşti. Aduce plăcere neînchipuit de intensă.

— Ce altceva conţine?

— Puţin dafin şi ciufa, cuişoare, nucşoară.

— Sună mai degrabă ca un lucru de mâncat.

— Ascute pofta, doamnă.

Femeile schimbă zâmbete complice.

Domnia Sa va urca numaidecât să se îmbrace, anunţă Osbern, care nu face un secret din opinia sa că standardele condiţiilor de locuit de la Conteville nu sunt la înălţimea celor cu care el şi lordul Odo sunt obişnuiţi, năvălind în cameră cu o haină de catifea petrecută peste braţ şi întinzând-o pe pat.

Ochii lui sfredelitori le săgetează pe rând pe cele două femei care râd.

— Poţi pleca, Osbern, mă voi ocupa eu de Domnia Sa, zice Gytha, străduindu-se să se facă înţeleasă.

Osbern ţâţâie uşor, în timp ce se retrage, urmat de Freya.

— Vă voi aduce tinctură, doamnă.

— Mulţumesc, Freya.

Stăpânul casei ajunge târziu la masă, dar dispoziţia lui este atât de fermecătoare şi de expansivă, iar ospitalitatea atât de generoasă, încât lucrul este repede dat uitării de oaspeţii săi.

Odo e plecat când soseşte călugărul de la Christ Church, iar Gytha petrece o oră dificilă cu el, privindu-l cum se aşază, apoi se ridică şi se plimbă prin cameră, în tot acest timp trăgând cu coada ochiului, fără a încerca deloc să-şi ascundă stânjeneala ori dezaprobarea. În cele din urmă, Gytha se scuză şi se refugiază în bucătărie cu Freya şi copiii. Odo o găseşte acolo, stă la masa lungă din mijlocul camerei, cu Thecla în poală. Copila loveşte cu pumnii ei grăsuni nişte fursecuri mici şi rotunde; ambele sunt murdare de făină din cap până în picioare, iar Gytha are pe obraz o pată mov de la sucul vreunor fructe. Scena îl face să râdă, însă buna lui dispoziţie nu se datorează numai armoniei domestice.

Freya, spune el, vreau să împachetezi tot ce-i trebuie stăpânei tale. Ne întoarcem în Anglia de îndată ce putem găsi o corabie. Vreau să pornesc spre Bayeux înainte de venirea nopţii. Voi o să mă urmaţi mai apoi cu toţii.

— Ce s-a întâmplat? Cum rămâne cu vizita noastră la John? Călugărul acela? A adus niscaiva veşti? întreabă Gytha.

— Chiar asta a făcut. Veşti excelente. Dar mi-e teamă că asta înseamnă că John trebuie să mai aştepte.

Bărbatul a plecat, Odo tocmai ce l-a condus, nereuşind să-l convingă să accepte nimic de mâncat sau de băut din acea casă, izbutind să îi dea un catâr odihnit doar invocând la compasiunea pentru fiinţele mai puţin dăruite de la Domnul. Nici nu fusese uşor să-l facă să vorbească la început, deşi odată ce începuse, ceea ce avea de zis

cursese precum un şuvoi.

— Nu pot să mai păstrez tăcerea, Preasfinţia Voastră, începuse el într-un sfârşit, stând în faţa lui Odo în mica încăpere de lângă sala mare în care obişnuiesc să se retragă după cină bărbaţii, pentru a discuta chestiuni personale.

Mâinile îi tremurau, iar ochiul drept îi era afectat de un tic, aşa că arăta ca şi cum, în mod improbabil, îi făcea complice cu ochiul.

Am venit direct la voi din Worcester, unde puneam în ordine izvodul bibliotecii pentru stăpânul meu arhiepiscopul. M-am hotărât şi am luat un vas din Gloucester.

— Aşază-te, omule, şi spune-mi ce te-a făcut să porneşti într-o asemenea călătorie.

Odo se rezemase de spătarul scaunului, cu braţele încrucişate, cu o expresie zâmbitoare şi blajină.

— E vorba de conciliul de la Winchester, Preasfinţia Voastră.

Privind în jur după ceva pe care să poată sta, călugărul trăsese un scăunel şi se aşezase pe marginea lui, cu genunchii strânşi ca ai unei fete, cu o desagă subţire de piele în poală.

— Continuă.

— Scrisorile papale pe care episcopul le-a pus la dispoziţie pentru a-şi susţine revendicarea celor trei episcopii. Erau... erau falsuri, Preasfinţia Voastră.

— Aşa să-mi ajute Dumnezeu, îi sporise lui Odo zâmbetul. Şi de unde ştii asta, frate...?

— Ealdred, Preasfinţia Voastră, Ealdred de Maidén.

— Maidén? Asta e lângă Colchester, nu-i aşa?

— Aşa este, Preasfinţia Voastră, deşi eu am fost dat la Christ Church de când eram mic copil, în anul în care arhiepiscopul Róbert a fugit de la Roma.

— Atunci ai văzut multe schimbări petrecându-se acolo. Dar ne îndepărtăm de subiect, frate Ealdred. Îmi spuneai despre aceste documente falsificate.

— Da, Preasfinţia Voastră! Eu le-am falsificat.

— Cerule, asta e bună, râsese Odo, plesnindu-se peste coapsă. Asta e foarte bună. Şi ştie arhiepiscopul Lanfranc

ce ai făcut?

— Nu, Preasfinţia Voastră, nu ar fi fost în veci de acord, dar eu am simţit, cu toată umilinţa că demnitatea casei mele era sub ameninţare şi că...

— Fireşte. Înţeleg. Christ Church ţi-a fost casă întreaga-ţi viaţă. Eşti un om loial, îţi iubeşti comunitatea, familia ta de fraţi. Nu ai vrut să o vezi sărăcită de vreun parvenit ca mine.

Obloanele erau închise, iar camera îmbâcsită. Chipul asudat al lui Ealdred pălise, luând exact luciul unui păstrăv întors cu burta în sus, albeaţa apoasă de dedesubtul sclipirii de argint când îl tragi afară din pârâu.

— Asta nu pot spune eu, Preasfinţia Voastră, rostise el printre dinţi.

— Nici nu e nevoie. Am spus-o eu însumi, şi nu o dată. Dar zi-mi, dacă te-a supărat conştiinţa, de ce nu te-ai dus la arhiepiscopul Lanfranc să-i spui ce ai făcut? De ce să vii la mine?

— Pentru că nu-mi sunt pe plac lucrurile pe care arhiepiscopul le face la Christ Church, Preasfinţia Voastră. Reformele sale sunt exagerate. Mulţi dintre membrii mai vechi ai comunităţii sunt deranjaţi de ele. Încearcă să ne facă... uniformi. În scriptorium, de pildă, suntem obligaţi să ne conformăm practicii normande a caligrafiei şi anluminurii. Tradiţiile noastre se pierd. Voi, pe de altă parte, aţi luat sub oblăduire brodeze engleze şi sunteţi cunoscut ca un binefăcător al mănăstirii Sf. Augustin, unde vechilor tradiţii ale noastre li se permite să dăinuie. Şi mi se spune că puteţi vorbi limba noastră de zi cu zi. Preasfinţia Sa arhiepiscopul nu ştie boabă de engleză. Şi, pe lângă asta, sunteţi partea lezată. Mai este şi posibilitatea ca asemenea scrisori să fi existat înainte ca noi să pierdem toate arhivele noastre în focul de la al doilea Advent, din timpul domniei regelui William.

— Se poate ca engleza arhiepiscopului să lase de dorit. Fie vorba între noi, şi franceza lui ar putea fi uneori mai bună, însă, fiind italian, este un mare latinist. Te-ai gândit că s-ar putea să ştie deja ce ai făcut şi să aleagă să privească în altă parte?

— Este posibil, bănuiesc, deşi improbabil, cred. Eu sunt

scrib. Copiez manuscrise pentru biblioteca noastră. Dumnezeu mi-a dăruit mare iscusinţă în caligrafie. Arhiepiscopul e un scriitor bun, în sensul intelectual, dar nu ştie nimic despre caligrafie.

— De asemenea, este un om onest, un om scrupulos de onest.

— Nu, se gândise Odo, nu încape nicio îndoială că Lanfranc a crezut cu sinceritate în dreptul Canterbury-ului la cele trei episcopii şi la celelalte proprietăţi disputate; ar fi incapabil să susţină cu bună ştiinţă o minciună, cu o asemenea convingere.

Ei bine, Ealdred, continuase cu glas tare, eşti pregătit să depui o mărturie în faţa unui conciliu despre înşelăciunea ta?

— Am adus o depoziţie scrisă cu mine, Preasfinţia Voastră!

Ealdred scosese un sul de pergament din desagă şi i-l întinsese lui Odo, care îşi aruncase ochii iute peste el, apoi îl lăsase pe o masă joasă de lângă scaunul său.

— Bun, deşi tot ţi s-ar putea cere să depui mărturie în persoană.

— Sperasem în protecţia voastră, părinte episcop.

— Singura cale prin care te-aş putea proteja, Ealdred, ar fi să te pedepsesc eu însumi pentru greşeala ta. Trebuie să mă feresc să sădesc în sufletul cuiva bănuiala că aş fi urzit cu tine această fărădelege.

— Înţeleg asta, Preasfinţia Voastră, dar nu cred că mă pot întoarce la Christ Church.

— Foarte bine. Ştii că aş putea porunci să ţi se scoată ochii pentru asta?

Ealdred înghiţise în sec.

— Dar mi-ai adus un serviciu, aşa că voi fi blând cu tine. În schimb, îţi vei pierde doar mâna dreaptă, unealta cu care ai săvârşit păcatul, după cum ne spune Sf. Matei, iar apoi voi aranja să fii primit în comunitatea Sf. Vigor de lângă Bayeux, unde ţi se va purta de grijă şi ţi se va găsi de lucru după cum trebuie.

— Dar, Preasfinţia Voastră, spusese Ealdred cu o notă de ruşine în glas, eu sunt stângaci.

— Ealdred, Ealdred!

Odo se ridicase şi îl bătuse pe umerii lui înguşti, simţindu-l pe călugăr tresărind la atingerea sa. Dacă ar fi cutezat să-şi ridice ochii, Ealdred l-ar fi văzut pe Odo rânjind cu gura până la urechi.

— Onestitatea îţi face mare cinste. Pe lângă asta, am o dragoste aparte pentru oamenii stângaci. Poţi pleca de aici cu binecuvântarea mea. Du salutul meu abatelui de la Sf. Vigor şi întreabă-l dacă s-a mai gândit în ultima vreme la picioarele reginei Saba.

— Nu înţeleg, Preasfinţia Voastră.

— Va şti el ce vreau să spun. Acum dispari din ochii mei înainte să mă răzgândesc.

Gytha nu aşteaptă ca suita de la Conteville să împacheteze şi să fie gata de întoarcerea în Anglia, ci pleacă de îndată, alături de Odo şi o mică escortă militară, cu Fulk în frunte. După ce în sfârşit l-a găsit, aşa cum îşi explică ei înseşi, nu poate îndura să fie despărţită de el, nici măcar pentru câteva zile. Dacă s-ar abate vreun accident asupra lui ori ar eşua vasul? Ar putea fi rănit sau ucis, iar ea nu ar şti, nu ar fi acolo să îl îngrijească sau să-şi ia adio ori să-l însoţească în viaţa de apoi. De când a devenit atât de preţios pentru ea, a început să-i pară că el e în pericol, că spaţiul pământesc pe care îl ocupă e precar şi nepreţuit.

Începutul călătoriei lor are ceva dintr-un vis, întrucât nicio piedică nu se iveşte. Marii bărbaţi, aşa ca Odo, pot mătura lumea în calea lor după cum Moise a despărţit Marea Roşie. Caii de schimb apar ca prin magie. O corabie care îi poate duce la Rochester este găsită la nicio oră de când au sosit în Bayeux, prinzând refluxul de seară care pare să se fi aranjat astfel pentru a-i face pe plac episcopului, iar vântul, deşi poartă adierea rece a toamnei, e sprinten şi bate dinspre sud-vest, suflând drept către coasta Kentului.

Ca întotdeauna, diavolul se ascunde în detalii. Corabia, un vas ce transportă lână din Flandra, vin din Burgundia şi un taur alb priponit la cocă, are o chilă puţin adâncă şi este prea încărcată, astfel că, în ciuda vântului din spate, înaintarea le este înceată şi însoţită de o derivă care o face până şi pe Gytha să se simtă rău. Trage de câteva ori un pui de somn agitat, într-un coşmar palpabil de jeturi de apă

de mare care îi lipesc hainele de mâinile şi picioarele prin care o trec zeci de cuţite reci, cu sentimentul că până şi stomacul, venele şi capul îi sunt pline de apă sărată, bălţind şi împroşcând în jurul trupului ei. Mugetul funest al taurului e ca o notă adâncă în această muzică delirantă din capul ei, iar mirosul de rahat împânzeşte nava.

Atunci când deschide ochii, o face pentru a întâlni privirea gălbuie şi mâhnită a unei luni în descreştere şi a lui Odo, neîncetat şi iritant de energic, fără să bage în seamă răul de mare, în timp ce dictează scrisori unui scrib care îşi adăposteşte tăbliţa cu mantia sau repetă argumentele cu care îl va înfrunta pe Lanfranc şi se gândeşte din ce garnizoane poate muta cel mai eficient trupe în zonele disputate, pentru a le întări, sau plănuieşte cum să folosească pământul şi veniturile care i se vor înapoia mulţumită conştiinţei fratelui Ealdred.

Păşesc pe uscat când soarele se pregăteşte să răsară. Gytha stă amorţită pe calul ei, în timp ce Odo trimite mesageri la Thomas de York şi la episcopii de Worcester, Lichfield şi Dorchester, ca şi la castelanul din castelul Rochester, explicându-i graba de a porni către Canterbury. În dimineaţa rece şi limpede, ea visează la saltele moi şi la căldura învăluitoare a braţelor iubitului ei. Unul dintre soldaţi îi aduce o cănuţă de bere şi nişte pâine de secară.

— A luat stăpânul meu micul dejun? întreabă ea, holbându-se la mâncare şi la băutură ca şi cum n-ar fi foarte sigură la ce servesc.

— Tinde să uite de asemenea chestiuni când este într-o astfel de dispoziţie, îi răspunde bărbatul, nu neprietenos, deşi Gytha ia aceste cuvinte ca pe un reproş.

Nu îl ştiţi, par să îi spună soldaţii, nu aşa cum îl ştim noi, în această lume a bărbaţilor, a acţiunii şi a jocurilor politice.

— Nu îmi e foame.

— El nu se va opri până ce nu ajungem în Canterbury.

— Nu face nimic.

Soldatul ridică din umeri şi, mormăind pe sub mustaţă, pleacă de acolo cu mâncarea. Gytha priveşte în susul plajei, acolo unde oamenii se agită pe lângă Odo, scribii lăsându-se pe vine în nisipul ud cu tăbliţele în echilibru pe genunchi, mesagerii aşteptând deja în şaua cailor care dansează şi îşi

ciulesc nervoşi urechile după capcana traversării pe mare. Fapt neobişnuit pentru el, Odo stă nemişcat, citind ceva, concentrat şi indiferent la tot ce se întâmplă în jur.

Ea priveşte în altă parte, trează de-a binelea acum, la bărbaţii care descarcă vasul, rostogolind butoaiele pe plajă sub ochiul vigilent al căpitanului de port şi al taurului alb, la o mică formaţie de bărci de pescuit care se avântă pe marea ca o întindere de mătase galben-pal. Vântul a încetat, iar soarele, chiar deasupra orizontului, inundă cerul fără nori cu aceeaşi culoare luminoasă ca de ciuboţica-cucului. E o zi frumoasă, slavă Domnului, astfel că hainele i se vor usca în curând, iar frigul îi va fi alungat din oase. Îşi scoate picioarele din scări şi le întinde, încercând să facă sângele să-şi reia circulaţia.

— Vrăjitoareo!

Mai degrabă simte, decât aude acuzaţia, felul în care strigătul face aerul să vibreze câteva secunde înainte ca bidiviul ei speriat să se ridice în două picioare, să se clatine mergând puţin cu spatele şi să-şi piardă echilibrul când se loveşte de un morman de butoaie. În timp ce zace la pământ încercând să respire, vede cu coada ochiului o umbră, un schelet întunecat, tot numai oase deşirate, îngălbenite, plutind în susul plajei şi dispărând printre cărările dintre magaziile care străjuiesc malul.

Apoi Odo, îngenuncheat lângă ea, îi susţine capul cu mâna.

— Inspiră adânc şi rar, aşa. Te doare undeva când respiri? Te-ai lovit la cap?

— Până aici i-a fost iepei, spune o altă voce. Trebuie să-şi fi rupt piciorul când a căzut.

Iar Gytha devine conştientă de un ţipăt nepământesc şi de soarele care dă piept cu orizontul, razele lui părând să se frângă de globii ei oculari, apoi tăcere, o întunecime albastră, un somn cu suspine.

— A leşinat. Fulk, stai cu ea! Voi avea grijă eu însumi de cal.

Urăşte să facă asta, dar se simte răspunzător pentru mica iapă; o menise în sinea lui pentru Gytha, de parcă îi era naş. Zace acolo unde a căzut, pe o parte, vinul din butoiul spart întinzându-se ca o pată violet de sub crupa ei.

Îşi ridică botul când Odo îngenunchează lângă ea, însă efortul îi smulge un icnet care îl străbate pe el ca un fior. Se întreabă dacă nu cumva, pe lângă piciorul rupt, aşchiile i-au străpuns undeva corpul. În tot acest timp, cât îşi scoate capa scurtă şi o leagă cu ea la ochi, cât îşi trage pumnalul şi mângâie grumazul animalului pentru a găsi vena, îi spune ce cal bun, curajos şi minunat este. Îi mulţumeşte pentru că nu a căzut pe Gytha şi îi spune cât de mult o iubeşte Dumnezeu pentru că şi-a ferit stăpâna şi ce nebun este el fiindcă îi vorbeşte astfel. Face tăietura rapid, cu mâna sigură, şi ţine capul iepei în poala sa până ce picioarele i se opresc din zvâcnit, iar sângele i s-a scurs până a întâlnit vinul cu care se amestecă în nisipul de un auriu mat.

Oamenii lui îl privesc în tăcere în timp merge la mal, îşi spală mâinile în limbile leneşe de apă, iar apoi i se adresează căpitanului de port.

— Te poţi ocupa de asta? îl întrebă. Sunt nerăbdător să o iau din loc.

— Da, stăpâne!

— Bun. Odo caută în punga de la centură şi îi oferă căpitanului de port un ban de aur pe care, spre surprinderea lui, bărbatul îl refuză.

— Cu respect, stăpâne, calul în sine ne va fi de mai mare folos nouă aici decât aurul vostru. Nu am mai avut parte de ploaie numai cerurile ştiu de când, iar de recoltă s-a ales praful. Oamenii nu au ce pune în gură.

— Poftim?

— Cred că aţi fost plecat vreme îndelungată, stăpâne.

Asta n-ar trebui să conteze. De ce n-a auzit despre acestă secetă până acum? îşi freacă faţa cu mâinile, încercând să-şi amintească când a primit ultima oară veşti de la Hamo ori de la vreunul dintre oamenii lui de încredere din Kent, însă nu poate. Timpul petrecut cu Gytha este un râu încet curgător şi fără de sfârşit al desfătării, zilele topindu-se în săptămâni, apoi în anotimpuri. Se poate să fi primit mesajele lor alaltăieri sau cu trei luni în urmă.

— Fă cum consideri de cuviinţă cu calul, spune simţindu-se dintr-odată obosit şi nesăbuit.

La început, este sceptic în privinţa poveştii Gythei despre

accident, gândindu-se că trebuie să şi-l fi închipuit pe acuzatorul ei. A petrecut o zi şi o noapte fără somn; este mai mult decât se poate aştepta de la constituţia unei femei să îndure. E vina lui; ar fi trebuit să insiste că ea să rămână în urmă şi să călătorească mai târziu, cu Osbern, cu Freya şi cu restul. L-a însoţit numai datorită insistenţelor ei, îi reaminteşte Gytha, şi este atât de sigură cât poate fi ea că nu şi-a închipuit nimic. Ce ar fi putut să declanşeze un asemenea incident în închipuirea ei? Mulţi prelaţi au ibovnice şi niciuna dintre cele la care se poate gândi nu a fost vreodată condamnată ca vrăjitoare. Nu, este sigură că totul s-a întâmplat după cum a descris, însă, fără îndoială, cel care a făcut-o era o persoană cu minţile rătăcite ori vreun neghiob inofensiv, amăgit, probabil confundând-o cu altcineva. Nu se vor mai gândi la asta, ci se vor grăbi să ajungă în Canterbury unde ea, cel puţin, se va bucura de o noapte bună de odihnă.

Totuşi, pe măsură ce merg călare mai departe, Odo începe să o creadă. Peste tot, lucrurile stau la fel. Colbul de pe drumuri le usucă buzele şi li se cuibăreşte în gâtlej, dar pâraiele sunt secate, iar fântânile la care se opresc nu le oferă altceva în afara unei mocirle sălcii. La una dintre ele, lui i se pare că vede lupi, furişându-se ca nişte furii în spatele copacilor care mărginesc drumul, iar asta îi ridică părul pe ceafa. Încetinind trapul cailor când trec prin oraşe, sunt întâmpinaţi de oameni mohorâţi şi letargici care tândălesc în prag ori rătăcesc pe câmpurile aride, bărbaţi şi femei care ar trebui să culeagă recolta în această perioadă a anului, copii a căror piele e cenuşie şi zbârcită din cauza lipsurilor, făcându-i să arate ca nişte pitici venerabili. Trec pe lângă vite moarte pe marginea drumului, cu pielea petrecută ţeapăn peste oasele de pe care ciorile au ciugulit tot, şi pe lângă vite în viaţă, într-o stare nu foarte departe de a lor, nişte saci de oase cu ugere împuţinate. În livezi, copacii sunt înveliţi într-un mucegai cenuşiu şi sfarâmicios, fructele, putrezite şi ofilite.

Într-un sat, la numai trei sau patru mile de Canterbury, parte a fiefului personal al lui Odo, în care el este bine cunoscut, înaintarea le este oprită de un cortegiu funerar. Aşteaptă stingheriţi cât ceata îndoliaţilor, care pare

alcătuită din aproape întreaga populaţie, trece prin calea lor în drumul spre biserică. Nimeni nu îi bagă în seamă; ei nu pot face să se coboare ploaia din cerurile senine ori să-i aducă la viaţă pe cei morţi. Trupul înfăşurat într-un giulgiu alb este mic, un copil. Gytha îşi fereşte privirea şi astfel o întâlneşte pe a lui Odo, plină de îngrijorare şi de încă altceva, o şovăială pe care ea o citeşte ca un sentiment de vină. El încearcă să o prindă de mână. O femeie dintre îndoliaţi, distrasă de mişcarea lui când se apleacă în şa, se opreşte şi îi priveşte.

— Ea e! ţipă, aplecându-se să ridice o piatră şi aruncând-o în direcţia Gythei.

Braţul îi este slab, iar piatra cade fără niciun pericol, la destulă distanţă de calul Gythei, care este prea obosit de călătorie ca să facă mai mult decât să bată puţin din picioare. În câteva secunde, escorta i-a înconjurat pe Odo şi pe ea, cu spadele trase. Sătenii se întorc pe călcâie şi se răspândesc care încotro ca o mare de fantome prăfoase la vederea zidului călăreţilor.

— Târfo! spune femeia care a aruncat piatra, gura ei fiind o deschizătură strălucitoare şi umedă, o oază în deşertul chipului ei.

— Vrăjitoareo! Zice din nou.

Odo le porunceşte oamenilor lui să-şi ridice spadele şi călăreşte în faţa escortei.

— Cine este mai-marele aici?

— Nu voi, mi se pare, stăpâne, se aude vocea unui bărbat din mulţime.

Unda de râsete e iute redusă la tăcere când Odo îşi ridică biciul de călărie şi îşi mână calul înainte.

— Unde vă este preotul?

Li se adresează celor care duc sicriul, stând cu povara pe umeri, giulgiul umplându-se de colb.

— Pentru numele lui Dumnezeu, oameni buni, duceţi mortul în biserică şi trimiteţi-mi-l pe preotul vostru!

Preotul este împins în faţă prin mijlocul mulţimii, de la locul său de lângă uşa bisericii. Odo observă cu dezgust că arată mult mai puţin flămând decât credincioşii săi, deşi acelaşi praf care îi învăluie pe toţi atârnă şi de tivul stiharului său oarecum şleampăt.

Odo, fără să descalece, îi întinde inelul pentru a fi sărutat.

— Explică-mi ce înseamnă acestea pe care tocmai le-am văzut! spune el.

Femeia este nebună, Preasfinţia Voastră, şi-a pierdut minţile de durere.

Copilul ei este cel pe care am venit să-l înmormântăm.

— Dar copilul nu a murit de pe urma vrăjilor, aşa cred.

— Nu, Preasfinţia Voastră, din cauza diareei, pentru că a mâncat fructe înainte ca ele să dea în pârg.

— Nu ar fi făcut-o, sărăcuţa, dacă nu am muri toţi de foame, intervine mama.

Odo nu o ia în seamă.

— Iar aceşti oameni cred că seceta s-a abătut asupra lor printr-o vrăjitorie, nu-i aşa? Doamne sfinte, omule, ce le predici din amvon? „Că Domnul Dumnezeul tău este un Dumnezeu gelos.” Ia aminte, te gândeşti că alţii ar putea porunci vremii înaintea Lui.

— Predic după cum am fost învăţat de stăpânul meu arhiepiscopul, Preasfinţia Voastră, anunţă preotul cu o voce limpede.

Stăpânul meu arhiepiscopul? Deci Lanfranc şi-a instruit preoţii să predice că Gytha ar fi o vrăjitoare? Odo nu ştie dacă să râdă ori să cadă pradă disperării. Dacă puterile minţii l-au părăsit într-atât pe Lanfranc, atunci retragerea la Caen în favoarea unui bărbat mai capabil nu poate fi departe. Dar dacă nu şi-a pierdut minţile, dacă el crede că o asemenea tactică îi poate fi de folos, atunci Odo şi-a supraestimat propria putere, iar Gytha ar putea fi într-adevăr în pericol.

Apropiindu-se de calul lui Odo dintr-o parte, încurajat de tăcerea lui, preotul trece la un ton mai confidenţial şi slugarnic.

— Preasfinţia Voastră, oamenii sunt simpli. Îl văd pe Domnia Voastră comportându-se altfel decât după regulile Sfintei Biserici, apoi grânele le dispar şi, iar călăuziţi de rugăciunile lor, fac o legătură simplă...

Preotul e abrupt redus la tăcere de biciul lui Odo care îl şfichiuişte violent peste obraz. Îl priveşte pe Odo fără să-i vină să creadă, aşezându-şi o mână durdulie peste lovitură,

crestătura albă din pielea lui trandafirie care prinde iute diverse tonuri de mov şi de roşu în timp ce sângele se repede înapoi în carne. Dinspre ceata de îndoliaţi se aude un icnet comun, cu toţii făcând un pas împleticit în spate. Odo se apleacă mai aproape de urechea preotului.

— Ascultă-mă, spune el încet. Jupâneasa Aelfgytha înseamnă pentru mine mai mult decât propria-mi viaţă şi cu siguranţă mai mult decât a ta sau a oricăruia dintre credincioşii tăi nătângi. Dacă ţii la pielea ta, nici măcar nu vei mai gândi asemenea lucruri precum acesta la care ai făcut aluzie, darămite să a le rosteşti. Eu sunt lordul tău din mila regelui şi te voi arunca pe drumuri ca un cerşetor în mai puţin timp decât durează să-ţi dăruiesc încă o lovitură la fel, pe obraz, dacă vreodată în această viaţă te mai aud răspândind asemenea lucruri...

— Dar Canterbury este episcopul meu, i-o întoarce preotul.

— Aşa e, iar tu poţi să-i repeţi la ureche cuvânt cu cuvânt tot ce ţi-am spus, după cum voi avea grijă să-i povestesc tot ce mi-ai spus tu, nenorocitule îmbuibat şi travestit în om al Domnului!

Îşi înfige vârful biciului în burdihanul bărbatului, până sub coaste. Preotul se îneacă şi scuipă.

— Fulk.

— Da, stăpâne.

— Mergi cu doi oameni în casa preotului. Orice merinde şi băutură găseşti acolo, dă-le oamenilor! Acum, preotule – Odo îşi scoate piciorul din scăriţă şi îl loveşte straşnic în fund –, mergi şi îngroapă-ţi morţii! însă, mai întâi, continuă el, ridicând vocea în timp ce preotul se îndepărtează împleticindu-se, lăsaţi-o pe mamă să iasă în faţă.

Ea apare din mulţime şi stă tremurând în faţa lui, cu capul plecat, parcă deja simţindu-i biciul şfâchiuind-o peste umeri.

— Iată, spune el blând, întinzându-i un ban. Ia-l! Pentru liturghii pentru sufletul fiicei tale.

— Nu putem mânca banii voştri, stăpâne, zice femeia scuturând din cap femeia.

— Femeie, trebuie să avem grijă şi de suflet, nu numai de trup! Vrei să-i refuzi copilei tale hrana rugăciunilor?

Ea îşi ridică privirea. Are ochii duri, reci, implacabili.

— Nu i-am refuzat niciodată nimic, stăpâne! Poate dacă aş fi făcut-o, ar fi încă în viaţă.

— Foarte bine, oftează Odo şi pune banul înapoi în punguţă. Spune-mi numele fiicei tale şi voi avea grijă eu însumi să se spună mesa pentru ea în această zi, în fiecare an, de către fraţii de la Sf. Augustin. Şi îţi promit asta, că voi face tot ce îmi stă în putinţă pentru a alina situaţia în care se găseşte întregul Kent. Iar voi ştiţi că, în afară de mila regelui, nimeni din acest ţinut nu are mai multă putere decât mine.

— Numele fetei mele era Aelfgytha, sire.

— Atunci nu-l voi uita. Roagă-te şi tu pentru mine, mama Aelfgythei!

VRĂJITORIE

Sfânta Fecioară Maria îndurerată 1072

— Iarăşi mazăre uscată!

Margaret întinge cu o bucăţică de pâine în terciul gălbui din farfuria ei.

— Parcă nu-i suficient de rău că ne-au luat pământul, mai şi cresc mazăre pe el.

Încă se mai surprinde vorbind astfel, deşi celelalte par a se fi obişnuit. E ca şi cum a ajuns încetul cu încetul să umple golul lăsat în urmă de plecarea Gythei, în felul în care totul în natură ia forma locului pe care Dumnezeu i l-a hărăzit. Se întreabă, cu un junghi rău prevestitor în stomac, ce se va întâmpla acum, că Gytha s-a întors.

Margaret încă nu a văzut-o, cel puţin nu ca să-i vorbească, deşi a urmărit de la ferestrele atelierului sosirea grupului contelui şi a Gythei, îmbrăcată elegant într-o rochie de culoarea prunei, cu broderii aurite, rezemându-şi toată greutatea de braţul lui Odo, în timp ce se îndreptau spre curtea interioară şi spre camerele private. Nici măcar nu a aruncat vreo privire în direcţia camerei de lucru. Nimeni nu i-a văzut de atunci şi circulă zvonuri cum că Gytha se află într-un soi de arest, după cum se pare că a fost şi în Normandia. Lui Margaret îi e oarecum teamă că totul are legătură cu ce s-a întâmplat în grădina din

Winterbourne şi cu planul pe care Gytha l-a născocit pentru a o ajuta să scape şi să-l caute pe Tom; totul a fost atât de înceţoşat de atunci, ca şi cum se luptă să iasă la lumină dintre rânduri peste rânduri de cearşafuri ude puse la uscat, zărind pentru un moment priveliştea liberă, ca mai apoi să-i fie furată de pânzeturile care o lovesc greu peste faţă.

— Se spune că ea l-a dus de nas tot timpul ăsta, apropiindu-se de el, apoi complotând împotriva lui, spusese una din femeile de la Sf. Augustin, în timp ce se zgâia în jos de la ferestrele mari.

— Prostii! replicase Judith. El nu face altceva decât ce fac toţi bărbaţii importanţi când se plictisesc de ibovnicele care ştiu prea multe despre ei.

— „Iar împăraţii pământului, care s-au desfrânat cu ea şi s-au dezmierdat cu ea, se vor jeli şi se vor bate în piept pentru ea când vor vedea fumul focului în care arde”, recitase Alwys, atrăgându-şi o privire cruntă din partea soréi Jean când le chemase înapoi la gherghefurile lor.

Sora Jean nu auzise ce auzise Margaret, pe Judith şoptindu-i lui Alwys:

— Târfa Babilonului. Ce fată bună eşti! Chiar aşa.

Uitându-se la mazărea din faţa ei, un păsat de culoarea copturii şi cu cocoloaşe în el, lui Margaret i se face dintr-odată silă. Împinge bolul.

— Fata aceea e descărnată, comentează Hamo, privind în josul sălii. Sunteţi sigură că totul este în regulă în atelierul vostru, soră? Multă lume de pe aici s-a îmbolnăvit.

Agatha a fost foarte ocupată cu vizitele la cei bolnavi în ultimele săptămâni, deşi nu a putut face mare lucru pentru a-i ajuta pe oamenii care suferă de pe urma aerului prost, a apei sălcii şi a grânelor care nu vor să crească; nu are nici multe de spus ca răspuns la imprecaţiile bolborosite împotriva lui Odo şi a femeii sale.

Sala este în penumbră, luminile sunt ţinute cât mai scăzute din cauza riscului izbucnirii vreunui foc. Agatha îl invidiază pe Hamo pentru ochii săi buni, deşi este uşurată să fie scutită de o privelişte prea clară asupra femeilor aşezate în josul vetrei goale. Atmosfera din atelier a devenit aproape irespirabilă. În zilele de la începuturi, era

multă suferinţă şi furie, însă femeile râdeau mai mult. Toate, nu numai Agatha, erau molipsite de entuziasmul proiectului lor, a noutăţii lui, a anvergurii şi a ambiţiei lui enorme. Poate că lucrul acesta se întâmplase deoarece, chit că ele nu puteau înţelege planul şi scopul în ansamblu al lucrării, ştiau că sora Jean o făcea. Sora Jean le dă tuturor sentimentul că scriau istoria, că erau importante în această nouă schemă normandă a lucrurilor, mai mult decât nişte capete care să fie numărate în darea de seamă a proprietăţilor lordului Odo, mai mult decât nişte pioni în oricare ar fi fost jocul pe care Harold de Wessex şi William de Normandia îl jucaseră cu coroana englezească.

Însă au trecut patru ani. Miraculoasele ferestre sunt prăfuite; pisica a murit, prinsă în spiţele unei roţi de căruţă; pânza e înnegrită şi atinsă de prea multe mâini; iar cucerirea Angliei, istoria din care şi-au închipuit că făceau parte, este încheiată de mult. Tipic din partea lui Margaret să descopere rezistenţa când toată lumea a renunţat la ea. Iar asta nu este tot ce a descoperit Margaret de când a fost adusă înapoi de la Dover. A descoperit, îşi spune Agatha, ce bine se potriveşte. E vorba de Guerin, bineînţeles, şi de Gird, brutarul văduv, şi de cine ştie câţi alţii din acest castel plin de soldaţi. A auzit glume în şoaptă despre cum femeia îşi e propria matroană sau face doar ce vede la popă.

— Suntem bine, mulţumim lui Dumnezeu, răspunde întrebării lui Hamo, însă căldura e înăbuşitoare. Are într-adevăr tendinţa de a tăia apetitul, încheie ea.

La masa notabilităţilor, mazărea a fost dreasă cu ţipar, însă carnea este uscată şi are gust de var. Probabil că un asemenea peşte ar fi fost aruncat înapoi dacă nevoia nu ar fi fost atât de apăsătoare, iar Agatha, dojenindu-se pentru nerecunoştinţa ei în faţa bogăţiei creaţiei Domnului, se întreabă dacă nu toată lumea ar fi avut mai mult de câştigat în caz că lucrurile s-ar fi întâmplat astfel. Dacă nu cumva ţiparul va abate şi mai mult ghinion asupra lor, dacă nu îi va otrăvi de-a dreptul.

— În orice caz, nu ne putem permite să irosim hrana. Va trăi s-o regrete, o fată mândră ca ea!

Mândră odată, poate, însă acum a început să se îmbrace neglijent; are coşuri pe bărbie, ca şi cum pielea se supune

cumva atitudinii ei desfrânate. Carnea îi atârnă fleşcăită, dispusă pe oasele ei mari ca o rochie ce nu-i vine bine, prost croită de la început. Fata este o stricată; privindu-l dintr-o parte pe Hamo, se întreabă dacă nu cumva şi el şi-a înmuiat vreascul în acea vadră de miere. Şi cine îl poate învinovăţi că ia ceea ce i se oferă? Până la urmă, nu ar face altceva decât să urmeze pilda stăpânitorului său.

Odo este atent cu ea, însă preocupat. Nu i-a mărturisit ce i-a spus preotul despre ordinele lui Lanfranc către cler în privinţa cauzelor secetei sau, şi mai rău, a leacului pe care respectivele cauze îl implică. Nu are niciun sens să o indispună şi mai tare cu asemenea prostii, însă, în ciuda lui însuşi, este tulburat. Nu va putea sta liniştit până ce nu ştie împotriva a ce luptă, dacă Lanfranc şi-a pierdut minţile ori a lansat serios zvonuri împotriva Gythei.

— Masează-mi spatele! îl roagă ea. Sunt ţeapănă ca un mort, de la căzătură.

— M-am gândit să încerc să mă văd cu Lanfranc în această seară. Nu te deranjează, nu-i aşa?

Ba da, ba da, mă deranjează. Astăzi am fost de două ori acuzată de vrăjitorie şi aproape am murit căzând de pe cal pentru tine.

— Nu, însă cred că te grăbeşti. Nu ai dormit de aproape două zile. Chiar şi puterile tale de convingere trebuie să se fi retras într-un ungher îndepărtat acum. Mergi de dimineaţă.

Contemplându-i chipul, schimonosit de nelinişte, cu ochii atât de mari de la rugăminţile pe care nu le va rosti, fiindcă nu vrea ca el să ştie cât de teamă îi este, el cedează în faţa sfatului ei. Deşi nu se aşteaptă să poată închide un ochi; el însuşi este bântuit, dacă nu de teamă, atunci de presimţiri rele. Dar îi masează spatele şi fesele rotunde şi arcadele picioarelor ei ale căror tendoane îl fac să se gândească la bolţile catedralei sale, suple şi puternice. Sărută o vânătaie care a răsărit precum o pată de ulei pe pielea mătăsoasă a coapsei Gythei şi face dragoste cu ea cu mare tandreţe, însă este într-atât de distras, încât ea e sigură că îi ascunde ceva.

Rămâne întinsă lângă el, prefăcându-se că doarme, în timp ce Odo stă cu picioarele sale lungi întinse deasupra

cuverturii din piele albă, cu gleznele încrucişate într-o parodie a relaxării, întors puţin către lumina opaiţului de pe noptiera lui, prefăcându-se la rândul lui că reciteşte mărturisirea lui Ealdred. Ascultându-i respiraţia mult prea regulată, ştie că ea nu doarme. Când Gytha fură o privire pe sub gene, vede că el nu se uită la pergamentul din mână, ci în bezna care se întinde dincolo de lumina ceroasă, cu ochii roşii de la reflexia a orice vede acolo.

În cele din urmă, întinde o mână spre el de sub învelitori şi îi atinge uşor braţul.

— Haide să ne culcăm, Odo! Orice ar fi îţi va părea mai puţin groaznic dimineaţa.

Aruncându-i un zâmbet şters şi dând din cap, el se ridică, aşază mărturia pe noptieră şi îşi dezbracă halatul tivit cu blană. Bucuria simplă şi adâncă de a vedea halatul alunecând de pe pielea lui frumoasă, jocul muşchilor şi al oaselor în lumina fumegoasă, când el desface draperiile patului înainte de a se urca lângă ea, o consolează în acelaşi fel în care o cană cu vin fiert te alină într-o zi de iarnă. Iubirea îi furnică în degetele de la mâini şi în vârfurile celor de la picioare. Cu un suspin de mulţumire, se abandonează curburii trupului său, care se încolăceşte în jurul ei, în căldura jilavă a respiraţiei lui pe spatele ei, în izolarea perfectă a lumii pe care o mărginesc draperiile patului.

El îşi aminteşte prima oară când a stat astfel cu ea, cu statura ei măruntă cuibărită în a lui ca miezul dulce al unei nuci, şi cum ea vorbise despre Aristofan şi teoria întregurilor. *Asta e,* îi spune o voce poate dinăuntru ori poate a Domnului, *puterea întregului perfect.* Oricine sau orice încearcă să îl desfacă în părţi nu poate reuşi; ele sunt îmbinate prin puterea iubirii, răcite şi făurite de ea într-o unică fiinţă indisolubilă. Aluziile lui Lanfranc la vrăjitorie şi pedeapsă divină nu au nicio putere împotriva lor cât timp sunt împreună. Pe lângă asta, dacă oamenii au fost atât de uşor duşi de nas de cuvinte, vor fi cu atât mai uşor convinşi de fapte, de grânele pe care le va aduce de peste Canal pentru a-i hrăni şi de fântânarii pe care-i va tocmi să le găsească apă?

Episcopiile şi revelaţiile incitante ale fratelui Ealdred,

acestea sunt lucrurile care l-au făcut să vină aici, iar el nu va pierde asta din vedere.

Lanfranc, abordat de unul dintre servitorii de la abaţie în timp ce merge din sala capitulară la terţa, a doua zi de dimineaţă, ştie înainte ca bărbatul să deschidă gura că a venit să-l anunţe că a sosit contele de Kent în persoană şi îi cere o audienţă. Singura surpriză este că nu a venit de cu seara, deşi trebuie să admită că a fost surprins cu garda jos de plecarea abruptă a lui Odo din Normandia. Este mai mult decât sigur că nicio veste despre secetă nu ar fi putut să-i ajungă la ureche şi e convins că, dacă ar fi prins de veste despre predicile ţinute din amvon împotriva Gythei, nu ar fi adus-o la Canterbury, ci ar fi ţinut-o la adăpost de primejdie în vreun colţ mai mărginaş al imperiului său.

Omul arată ca şi cum ar fi posedat, se gândeşte el când Odo este poftit în camera sa de lucru, ori cel puţin ca un om în care umorile se află într-un dezechilibru catastrofal. În ochii lui arde un foc pe care Lanfranc nu l-a mai văzut de la întâlnirile lor din Rouen când era planificată cucerirea. Îmbrăţişarea lui, când schimbă sărutul păcii, este scurtă şi rezervată; chiar şi pielea lui Odo se simte la fel de fierbinte şi de uscată precum câmpurile pârjolite de cealaltă parte a zidurilor oraşului, unde grânele zac ciuntite şi zbârcite, râzând de cei flămânzi. Însă zâmbetul îi este la fel ca întotdeauna, lat, ironic, luându-se pe sine peste picior aşa cum numai zâmbetul unui om cu o încredere deplină în el însuşi poate fi, iar strângerea de umăr este fermă, poate puţin prea fermă. Iar când deschide gura, ceea ce spune e suficient de lumesc:

— Am venit să vă alung grijile în privinţa unor proprietăţi pierdute.

Gytha se trezeşte şi îl găseşte plecat. A stat închis cu lordul Hamo o oră întreagă, înainte de terţa, îi explică servitoarea care îi aduce micul dejun, completat cu flori, iar acum a plecat spre Christ Church. Trăgând în lături draperiile patului, Gytha priveşte afară pe fereastră. Soarele, a cărui căldură pare aici rău-voitoare, este deja în înaltul cerului, apropiindu-se de zenit în vara târzie, după estimările ei, sclipind în albastrul dens al cerului. El trebuie să se întoarcă în curând. Ciuguleşte din rulourile albe, ia o

picătură sau două din gemul de goldane şi din migdalele unse cu miere, lasă deoparte vinul, fiindcă este insuficient de diluat cu apă pentru micul dejun. Nu îi este foarte foame, însă masa o ajută să-i mai treacă timpul până ce se decide cum altfel să şi-l petreacă.

Se sună de *sexta,* iar el tot nu s-a întors. Gytha se ridică din pat şi se îmbracă, hotărându-se să nu o cheme pe fata care o serveşte pe contesa Mărie, care i-a fost împrumutată până ce soseşte Freya, deoarece, fără ajutor, poate tărăgăna întregul proces cât de mult îşi doreşte. Plecând atât de precipitat din Normandia, are numai rochia în care a călătorit. O curăţă de praf cu atenţie, cu o perie de fildeş incrustat cu sidef, apoi scuipă pe pantofi şi îi lustruieşte cu un colţ al cearşafurilor. Îşi aranjează părul într-un joc fantezist de cârlionţi şi de cozi împletite, apoi şi-l desface pentru că, se gândeşte ea, arată mai degrabă ca pâinea unui brutar nebun decât ca părul unui om. Privindu-şi reflexia în oglindă, observă o găurică în rochie, neîndoios urmarea căzăturii de pe cal din ziua precedentă.

Şi îşi dă seama că nu există nicio unealtă de cusut în camerele lui Odo. Va trebui să o găsească pe servitoare şi să o pună să le aducă sus. Foarte bine. Părăseşte iatacul şi traversează salonul până la uşa care dă spre capătul scărilor, apoi se opreşte cu mâna pe ivăr. Nu poate face asta, nu poate să intre în gospodărie ştiind ce se spune despre ea, ştiind ce cred ei despre ea. Trebuia să fi rămas în Normandia, să se întoarcă alături de Freya, cum ar fi procedat orice femeie rezonabilă. Şi orice femeie decentă.

Se comportă prosteşte. Se bucura de protecţia lui Odo; orice gândesc ei, nu vor îndrăzni să i-o spună în faţă. Însă ieri au îndrăznit, cei flămânzi, cei loviţi de suferinţă, cei pe care el nu i-a putut ocroti. Aici în castel, însă, e diferit. Nimeni nu flămânzeşte şi toată lumea o cunoaşte. Ei nu o s-o acuze că i-a vrăjit. Însă poate că asta a făcut. *Cred că Dumnezeu m-afăcutpentru a te iubi,* i-a spus el. Poate că şi el crede că a fost vrăjit şi acesta este motivul pentru care a devenit atât de distant. Se zgâieşte la mâna ei de pe ivăr, mâna ei stângă. Şi-o trage înapoi iute, de parcă ivărul a ars-o. Gaura din rochie va trebui să aştepte; nu contează, nu are cine s-o vadă.

De aici trebuie să înceapă, de la fratele Ealdred şi de la dezvăluirile lui, să-l prindă pe picior greşit pe bătrân şi numai după aceea să aducă vorba de predicile împotriva Gythei.

— Mă întreb ce am putut pierde eu şi care să fi ajuns în posesia ta? întreabă Lanfranc, cu tonul cald pe care i-l dă uşurarea.

Odo pocneşte din degete către secretarul pe care l-a adus cu el. Acesta face un pas în faţă şi îi întinde stăpânului său un document.

— Acum câteva zile, zice Odo, am primit o vizită din partea fratelui Ealdred de Maidén.

Lafranc începe să se tragă de barbă.

— E o engimă, nu? continuă Odo cu o voce plăcută. Ce facem cu oamenii care îşi bagă nasul peste tot? Scăpăm de ei? Sau îi ţinem aproape?

— Fratele Ealdred era la Worcester, trimis de mine cu o însărcinare personală.

— Dacă vă aruncaţi un ochi peste asta, zice Odo aşezând documentul pe biroul lui Lanfranc, netezindu-l peste firele cărunte de păr care îi cad bătrânului din barbă din cauza freneziei cu care se trage de ea, cred că veţi afla că nu asta făcea. Oricum, s-a cam grăbit să sporească prestigiul bibliotecii din Worcester în numele vostru.

Tăcerea se face mai adâncă între ei în timp ce Lanfranc citeşte.

— Trebuie să-mi acorzi timp să îmi găsesc răspunsul, Odo. Înţelegi că eu nu am ştiut nimic, absolut nimic, despre asta? Eşti sigur că mărturisirea e autentică?

— De ce n-ar fi? ridică Odo din umeri. Motivele lui Ealdred îmi par suficient de plauzibile. Este un om cu nişte convingeri puternice.

— Ah, da, zice Lanfranc jalnic. Pot să păstrez asta? flutură el pergamentul prin faţa lui Odo.

— Vă rog. Este o copie, bineînţeles, dar una exactă în fiecare amănunt, în afară de mâna fratelui Ealdred, care e atât de rafinată, mi se pare.

— Atât de rafinată, se pare.

— I-am scris Sanctităţii Sale, fireşte.

— Fireşte, zice Lanfranc. Ah, fireşte, se gândeşte el. Îi voi

scrie eu însumi de îndată, pentru a-i reaminti de celelalte autorităţi care stau chezăşie pentru revendicările Canterbury-ului, Beda şi aşa mai departe.

— L-am îndreptat pe Sanctitatea Sa şi către transcrierea relatărilor martorilor care se află în posesia cardinalului Hubert, deşi nu cred că acestea au înclinat balanţa de nicio parte, nu-i aşa?

— Poate nu până în punctul în care le-ai ascultat tu. Îmi închipui că nu trebuie să-ţi reamintesc că ai părăsit Winchester înainte să se fi isprăvit conciliul.

— Am văzut de atunci toate hârtiile.

— Şi ai semnat acordul.

— Care nici pe departe nu mă obligă la ceva dacă se dovedeşte că o parte majoră a fundamentelor lui legale sunt frauduloase.

— Îţi voi da de ştire în legătură cu această chestiune într-o săptămână, Odo.

— Luaţi-vă cât timp vreţi, părinte arhiepiscop. Însă, vă previn. Dacă v-aţi gândit să vă consolaţi cu faptul că Thomas e hăt departe şi nu poate face mare lucru tocmai din York, fiţi sigur că deja am trupe la hotarele tuturor celor trei dioceze. Nu trebuie decât să trag puţin de laţ şi „călăii” mei sunt deja pe drum.

— O săptămână, repetă Lanfranc, cu un ton menit să pună punct întrevederii lor.

Însă Odo pare să aibă alte idei. Trăgându-şi un scăunel, se aşază faţă în faţă cu Lanfranc.

— Poţi pleca, îi spune secretarului său. Aşteaptă-mă afară. Ei bine, Lanfranc, continuă el odată ce secretarul a ieşit, ce-aţi făcut voi în absenţa mea pentru a aduce asupra noastră mânia Domnului cu această secetă? Dureros de conştient, deşi nu îl poate zări de aici, de profilul îndesat al noii catedrale care se ridică încrezător în spatele clădirilor mănăstirii, adăugă: Să fie ceea ce Sf. Anton condamna drept pofta de zidire, crezi?

— Nu pofta mea, frate!

Lanfranc îl priveşte aşteptându-i răspunsul, ochii săi negri ca două mărgele aducând cu cei ai unei coţofene care vânează vreun obiect care sticleşte.

— Cine poate şti care sunt căile Domnului? O sugerez pur

şi simplu ca o posibilitate, o pildă pe care aş putea-o folosi în propriile mele predici. Păstorul care a devenit atât de absorbit de construirea celui mai mândru staul, încât era cu spatele întors când a venit lupul şi i-a luat oile. O idee destul de bună, nu credeţi?

— Am făcut ce am putut.

— Nu aţi făcut nimic, ţipă Odo, ridicându-se de pe scăunel şi izbind cu palmele în birou. Absolut nimic. Câte vieţi credeţi că aţi sacrificat doar pentru a strica numele ibovnicei mele? Hamo spune că i-aţi pus piedici la fiecare cotitură. Puteţi crede că mă îndrept cu paşi repezi spre iad, Lanfranc, dar pun rămăşag că veţi fi acolo să mă întâmpinaţi.

— Preocuparea mea se îndreaptă numai către binele sufletului tău, Odo. Bunăstarea ta e de o însemnătate aparte pentru rege, care e fratele tău, şi, ca atare, şi pentru mine.

William. Dintr-odată, gândul solicitudinii lui William îi pare ca o rece alinare. Întorcându-şi gândurile de la asta, inspiră adânc să se liniştească şi îşi alungă încruntarea de pe chip.

— Fac aranjamentele să fie aduse grâne de pe moşiile mele de altundeva, din Normandia dacă e necesar, şi ridic restricţiile de vânătoare până la Sărbătoarea Sfântului Andrei. Pădurarul meu se îngrijeşte să fie tăiaţi copacii din jurul oraşului, pentru a împiedica eventualele focuri să se răspândească, iar până mâine, la această oră, voi avea străjeri la puţuri şi fântânari vânând peste tot prin ţinut apele de sub pământ. Ploaia se opreşte arareori în aceste ţinuturi, o ştim cu toţii, aşa că, sub picioarele noastre, trebuie să se afle mări şi nimic mai puţin. Voi creşte din nou în ochii lor peste noapte, veţi vedea.

Face o pauză, apoi adaugă ca şi cum ar fi un gând care i-a venit mai târziu:

— Nemaipomenit, cum de nu am ştiut nimic despre toate astea până nu m-am întors în Anglia!

Slobozeşte un râs sprinţar şi rece care nu-l păcăleşte pe Lanfranc nicio secundă.

— E evident că nu-mi plătesc suficient spionii. Spuneţi-mi, care e simbria obişnuită acum? Se vede limpede că a crescut de la plecarea mea.

— Nu ştiu la ce te referi.

Pe furiş, Lanfranc îşi retrage mâinile înăuntrul mânecilor, îşi retrage încheieturile sale fragile, avocăţeşti, de lângă mâinile puternice ale lui Odo, strecurându-şi mâinile înăuntrul mânecilor. Acesta şi le ridică de pe masă, cu palmele întoarse către Lanfranc ca şi cum s-ar preda în bătaie de joc.

— Ah, ei bine, poate că toţi mesagerii s-au lovit de piedici. Canalul Mânecii e o fâşie blestemată de apă chiar şi în timpul verii, iar drumurile nu sunt atât de sigure, orice ar vrea fratele meu să ne facă să credem. Ce s-a făcut e bun făcut! Voiam doar să mă asigur că ştiţi că eu cunosc ce s-a făcut. Vă voi părăsi acum. V-am dat multe la care să vă gândiţi.

— O ultimă întrebare.

Odo aşteaptă cu mâna pe zăvor.

— Fratele Ealdred?

— Este în siguranţă.

Înainte, Gytha era fascinată de aceste încăperi, subjugată de lucrurile lui Odo în toată opulenţa şi amestecul lor luxuriant. Vizuina dragonului, peştera baronului tâlhar. Dar acum ştie că el are case întregi aidoma în Rouen şi Caen, în Londra şi Roma, pe lângă reşedinţa oficială din Bayeux. Ce este piatra lunii când te poţi uita la astrul nocturn ori aurul când pui soarele alături? Ia în mână cărţi şi le aşază înapoi fără să le deschidă, descurajată de legăturile lor în fildeş, filigran şi piele aurită incrustată cu nestemate. Slovele şi picturile nu au suflare, nici mătăsurile nu servesc mai bine la acoperirea trupului decât lâna, iar trândăvia face timpul să treacă mai încet decât munca.

Privirea i se opreşte asupra florilor lăsate de fata care i-a adus micul dejun: grozamă, drobiţă, splinariţă şi sânziană. Fiecare floare e galbenă. Se uită lung la ele. Bătrâniş şi părăluţa numită barba-caprei. Galbene. O clipă, inima pare că i se opreşte şi sângele îi îngheaţă în vine. Flori galbene pentru a ţine la depărtare vrăjitoarele, baghete şi halouri galbene pentru a proteja împotriva puterilor întunericului. S-a hărăzit singură acestei soarte când a ameninţat-o pe prostuţa de Trudy cu magia întunecată dacă încearcă să-i schimbe rochia lui lady Edith? Ridică vasul, din sticlă

albastră semiopacă, şi îl aruncă împreună cu florile în şemineul gol. Sticla se face ţăndări, iar apa se scurge în cenuşă, apă preţioasă, apă sfinţită. Mai bine să suferi de sete decât să laşi să-i meargă bine unei vrăjitoare. Cenuşa pângăreşte petalele florilor, numai flori care cresc în garduri vii, umile şi suficient de rezistente încât să îndure seceta, însă ea nu se atinge de ele. Fie ca Sfânta Maică a Domnului să o apere, nu a putut să se atingă de ele. Nu poate să rămână aici unde ochii lor pătrunzători o privesc din vatra goală.

Fuge din salon, trântind uşa în urma ei în aşa fel încât oamenii care trebăluiesc în sala mare ridică privirea şi o văd fugind în jos pe scări din camerele private, luptându-se cu zăvorul de la uşiţă până când cineva, auzind zăngănitul frenetic, o deschide de partea cealaltă. Iese în goană din donjonul castelului, alunecând pe movilă, cu pământul fugindu-i de sub picioare, aleargă în jos prin poarta interioară, pe lângă străjerii care se dau uimiţi în lături din calea ei, de-a curmezişul curţii şi până în camera de lucru. Unde altundeva să meargă? În camera de lucru, fetele o cunosc, ştiu că are mintea ageră şi limba otrăvită, însă că nu este vrăjitoare. Sora Jean o va ajuta.

Odată ajunsă înăuntrul clădirii, urneşte şi închide uşa în spatele ei, rezemându-se de ea, cu inima galopându-i în piept, cu respiraţia şuierându-i în gât. Închide ochii, apoi îi deschide din nou, lăsându-i să se obişnuiască încetul cu încetul cu lumina dinăuntru după strălucirea orbitoare de afară. Zăreşte desenele soréi Jean, cu marginile lor răsucite atinse de lumina prăfoasă a soarelui şi fluturând puţin de la pala de aer pe care a stârnit-o când a intrat.

Începe să meargă uşor în josul sălii către camera de dormit, oprindu-se din când în când pentru a se uita la desene. Atât de multe amintiri. Câţi metri de lână cenuşie şi indigo au fost înnodaţi şi împletiţi în zale de armură de când a văzut prima oară aceste schiţe, nedumerită şi tulburată de legătura pe care ar putea s-o aibă imaginile măiestrit executate cu brutele pe care le văzuse, cu păr tuns scurt şi grai urât care le făcea să glăsuiască de parcă erau strânse de gât, brutele care-i jefuiau, care pârjoleau şi siluiau ţara?

Această femeie abătută şi rugătoare, care stă lângă casa

ei în flăcări, ţinând un băieţel de mână. Ce are ea de-a face cu mirosul cărnii arse sau cu senzaţia de usturime a unei puţe normande îngrămădite într-o fofoloancă uscată care se chirceşte? Colonizând ţara cu o întreagă generaţie de bastarzi normanzi. Şi ce poate asta să aibă de-a face cu mareele de foc care inundă nopţile ei cu Odo, topindu-le într-una singură despre care ea nu mai ştie unde începe şi unde se sfârşeşte?

Acest bărbat care se ascunde printre cârceii de viţă, cu o înfăţişare de parcă ochii i-au fost martorii unei viziuni a eternităţii, nu ştie, cu toate acestea, nimic despre felul lumesc, dezordonat şi chinuit de suferinţă în care va ajunge pe ţesătură. Această cometă e mai degrabă o giruetă întoarsă invers decât steaua căzătoare cu coadă a cărei groaznică minunăţie l-a făcut pe capelanul regelui Harold să frunzărească „Apocalipsa după Sf. Ioan” la lumina ei intermitentă. *Şi numele stelei era Absintos. Şi a treia parte din ape s-a făcut ca pelinul şi mulţi dintre oameni au murit din pricina apelor, pentru că se făcuseră amare.* O trece un fior rece, dându-şi seama de adevărul care poate fi conţinut în semne.

— Aşadar, iată-te aici!

— Soră Jean.

Întorcându-se de la perete, Gytha face o mică reverenţă pe care Agatha o primeşte înclinând din cap.

— Mă întrebam când vei intra în atelier să ne vezi. Am auzit uşa, apoi, linişte.

— Voiam... voiam să urc. Am fost distrasă. De amintiri.

— Am simţit că atunci, demult, când te-ai minunat la vederea acestor desene a fost şi prima oară când ţi-am auzit adevărata voce. Mi-am simţit răsplătită decizia de a te aduce aici, deşi am ştiut mereu că o să-mi aduci necazuri.

— Nu pe cât de multe am avut intenţia, vă asigur.

— Atunci trebuie să fiu recunoscătoare că fratele meu te-a dezarmat.

Gytha primeşte jocul de cuvinte al Agathei cu un râset scurt.

— Iar acum ai venit să vezi cum ne descurcăm fără tine? Cât de multe am sacrificat pentru ca mintea stăpânului nostru să fie liniştită?

— Tapiseria este a lui, soră, aşa că bănuiesc că sacrificiul îi aparţine şi lui.

— Ascultă-te cum vorbeşti, spui că e o tapiserie. Nu ai fost capabilă să te impui şi să-i daţi numele care se cade, carevasăzică?

— Când vorbeşte despre ea, e limpede că o vede cu ochii minţii ca pe ceva foarte diferit de lâna şi de pânza din care este făcută. O preschimbă în ceva magic.

— Şi se aşteaptă ca şi noi să facem aidoma. Crezi că va fi dezamăgit?

Gytha zâmbeşte, dându-şi seama abia acum de cât de tare i s-au încordat muşchii feţei în efortul de a nu renunţa la masca nepăsării.

— Ştiu că nu va fi. Cum merge lucrul? Sunteţi aproape de a isprăvi? Odo se aşteaptă ca acoperişul să fie gata deasupra navei catedralei înainte de venirea iernii, iar apoi construcţia se va desfăşura mult mai iute.

— De fiecare dată când mă gândesc că întrevăd capătul, apare altceva. Pentru că viaţa merge mai departe, bănuiesc, şi găseşte o cale prin care să pătrundă în broderie. Meg, de exemplu...

— Meg?

— Nu ai auzit? Nu pot să cred că fratele meu nu ţi-a spus nimic.

— Nimic. De ce? Ce s-a întâmplat?

Agatha îi povesteşte totul, de la cum a fost descoperit Tom în infirmeria de la Christ Church până la descoperirile făcute mai apoi de Guerin şi restul, în posturile de pază de pe creneluri, în magazia de lemne din spatele camerei cuptoarelor, chiar şi în sacristia capelei de unul dintre subdiaconi, conform unui anume zvon.

— Şi toate astea găsesc o cale de a ajunge în broderie. Mormane de cadavre dezmembrate şi... alte trupuri. Când am încercat să o dojenesc pentru o imagine deosebit de necuviincioasă, doar s-a uitat în ochii mei şi mi-a spus: „Dar e adevărat, întocmai cum e calul de la plug al lui Judith.” Cum mă puteam apăra? De unde să ştiu eu? sfârşeşte ea cu un râset mânzesc şi prostuţ care nu-i stă în obicei.

— Când eram la Conteville, îi pune Gytha o mână pe braţ, Odo mi-a spus... mi-a arătat camera care dădea înspre

berărie. Trebuie să vă fie foarte greu.

Agatha se holbează la cometă fără s-o vadă, poruncindu-le ochilor ei să rămână uscaţi, cu gura mişcându-se ca şi cum încearcă să aleagă dintre mai multe cuvinte posibile, dar toate nepotrivite.

— Gytha, vrei să vorbeşti tu cu ea? întotdeauna te-a luat în seamă.

— Dacă sunteţi de părere că-i pot face vreun bine, sigur, însă trebuie să vă vorbesc despre altceva mai întâi.

— Bineînţeles, o priveşte Agatha surprinsă. Să intrăm în alcovul meu!

Agatha o lasă să intre în camera ei unde, la lumina necruţătoare a soarelui de după-amiază care se revarsă înăuntru prin fereastră, vede cât de palidă e Gytha. Ochii ei închişi la culoare aleargă necontenit prin încăperea familiară. Chipul şi-a pierdut asprimea caracteristică, ceea ce o face atât mai frumoasă, cât şi mai neliniştitor de privit.

— Eşti cu adevărat fericită lângă fratele meu?

— Acum, da. Nu am nimic a-i reproşa. Mă tratează cu cea mai mare curtoazie şi mărinimie.

— După cum văd, rosteşte Agatha examinând fastul rochiei, fireturile şi perlele de la gât. Însă fusta are o gaură în ea.

— Am căzut de pe cal ieri şi toate celelalte haine sunt pe drum din Normandia. Speram că mi-aţi putea face rost de un ac şi aţă.

— Cred că asta s-ar putea rezolva. Agatha îi aruncă un zâmbet ironic. Gytha, frângându-şi degetele, nu pare conştientă de încercarea ei de a fi amuzantă.

— A fost o căzătură urâtă? Te-ai rănit? insistă Agatha.

— Nu, însă calul...

Îşi aminteşte cum şi-a revenit din leşin ca să-l vadă pe Odo cu o spoitură de sânge pe mânecă şi ştergându-şi pumnalul pe păruşca de pe marginea plajei, şi izbucneşte în lacrimi.

— Sărmanul cal, sărmanul cal neştiutor!

Agatha o aşază pe un scaun lângă vatra goală şi rămâne în faţa ei, cu mâinile împreunate sub scapular, toată numai compasiune gata pregătită şi bun-simţ.

— Soră Jean, îşi revine Gytha iute trăgându-şi nasul, toţi

mă numesc vrăjitoare. Spun că sunt vinovată de secetă. Aşa am căzut, cineva mi-a strigat asta şi mi-a speriat calul. Şi a mai fost o întâmplare chiar înainte de a sosi aici, iar apoi, azi-dimineaţă, fata care mi-a adus micul dejun a venit şi cu un bucheţel de flori galbene.

— Flori galbene?

— Da. Noi credem că florile galbene ne feresc de vrăjitoare.

— Înţeleg. Nu am întâlnit până acum această credinţă.

— Nu credem că berzele lasă nou-născuţii pe fundul fântânilor, totuşi, adaugă Gytha cu un zâmbet precaut.

Ochii celor două femei se întâlnesc complici.

— Poate că mama a spus acea poveste pentru a-şi linişti fiicele, însă numai băieţii au crezut-o.

— Ce să mă fac eu, soră? Dacă e adevărat?

— Că l-ai vrăjit? Bineînţeles că e adevărat.

Gytha slobozeşte un icnet, aproape un scâncet, şi o porneşte spre uşă. Nu-i vine a crede. Spre marea ei mâhnire, Agatha râde.

— Aşa cum femeile îi vrăjesc mereu pe bărbaţi, iar bebeluşii pe mamele lor. *Aşa cum Meg m-a vrăjit pe mine.* În mănăstire, am avut din când în când surori care cădeau în extaz. Au vise, vorbesc în graiuri neînţelese. Sunt vrăjite de iubirea pentru Isus. Mi se pare că vrăjitoria şi-a dobândit reputaţia pe care o are pentru că e mijlocul prin care ne îngrijim să fim ocrotiţi de cineva mai puternic decât noi. Oamenii au fost întorşi împotriva ta doar de obişnuita pizmă, Gytha. Deoarece tu n-ai fost născută să duci viaţa pe care o duci acum, tu le arăţi că e posibil ca visurile ori aspiraţiile să se adeverească. Asta te face periculoasă, iar dacă e să rămâi cu fratele meu, crede-mă, trebuie să te obişnuieşti.

— N-aş putea să-l părăsesc! îl iubesc. Iată, le-a spus, aceste cuvinte simple.

— Ştiu. Am ştiut de când numele lui a fost rostit pentru prima dată de noi, în Winchester. O forţă a sorţii vă trage pe voi doi împreună la fel de sigur precum acul trage aţa după el, iar asta de când eraţi amândoi boabe în pântecele mamelor voastre. Simt asta.

Gytha se uită la ea curioasă; o latură a soréi Jean pe care

nu a întrezărit-o înainte, această aptitudine de clarvăzătoare sentimentală.

— Acum şterge-ţi ochii şi vino să vezi cum ne descurcăm! Ne lipseşti, să ştii. Nimeni nu mai râde la fel de mult, iar Esop e acoperit de praf.

— Nu, nu aş putea. Dacă ele toate mă cred vrăjitoare? Nu pot da ochii cu nimeni. Îmi doresc să fi putut să rămânem la Conteville.

Ah, da, amin pentru asta, se gândeşte Agatha. Pentru totdeauna, desenând şi dansând, pescuind şi cultivând pământul, şoimii în aer, vânatul în pădure, bebeluşii în fântâni, la o lume depărtare de William şi de ambiţia lui ruinătoare.

— Mă întreb dacă o să plouă în curând? zise Gytha, uitându-se pe fereastră.

— Trebuie, în cele din urmă. Şi, până atunci, vei sta închisă între patru pereţi ca Sf. Barbara? Luaţi aminte să nu daţi impresia că aveţi ceva de ascuns, niciunul dintre voi.

— Mulţumesc, soră.

Gytha se ridică şi îi întinde mâna. Agatha, prinzând-o cu putere în mâna ei uscată şi delicat osoasă, o sărută pe Gytha pe obraz ca şi cum ar fi rude.

— Suntem fiinţe căzute, draga mea, şi încercăm tot soiul de mijloace de izbăvire, dar iubirea este singurul. Merită suferinţa de a o dobândi. Şi, aminteşte-ţi, adevărata dragoste nu este întotdeauna recunoscută, nici măcar de Biserică. Gândeşte-te la toţi ereticii şi schismaticii care susţineau că au adevărul de partea lor. Şi Odo, cu a sa teologie aparte?

— Mă întreb dacă dragostea adevărată există altundeva în afară de inima Domnului.

— Care, fiind spirit pur, nu are inimă.

— Atunci El cum ne iubeşte?

— Cu mari cazne uneori, îmi închipui.

Abia când traversează curtea exterioară, pe drumul înapoi către donjon, cu capul plecat pentru a evita privirile curioase ale oamenilor din castel, îşi aminteşte de gaura din fustă.

De îndată ce Odo a plecat, lăsând în urmă acel parfum al său ca un spectru triumfător ce râde pe înfundate, Lanfranc

încearcă să-şi pună gândurile în ordine; întâlnirea lor îi zgândăre conştiinţa de parcă aceasta i-ar hălădui pe dinăuntru ca un cerşetor. Trebuie să-şi amintească datoria lui. Datoria lui este în faţa lui Dumnezeu şi a regelui. Trebuie să se concentreze la ceea ce este bine pentru sufletul lui Odo. Diavolul a fost cel care l-a împins pe Odo să vorbească şi să se comporte astfel pe tot parcursul întrevederii lor. Lucifer a fost odată îngerul preferat al Domnului; el poate stârni în sufletul posedatului, cu o convingere fără margini, furie onestă şi iubire de neclintit. Lanfranc trebuie să se roage.

Ridicându-se de la birou pentru a merge la scăunelul de rugăciune din dormitorul de alături, agaţă cu mâneca un vraf de documente, risipindu-le pe podea. Când se apleacă să le ridice, se întâmplă ca privirea să i se oprească asupra unuia dintre ele. Şi numaidecât ştie că nu este întâmplător, ci mâna lui Dumnezeu i-a îndreptat ochii pe această cale. Documentul conţine răspunsul său la o întrebare ridicată acum câteva luni de Odo, în privinţa planurilor sale pentru căsătoria unei Judith de Harbourne cu un vasal al lui, un bărbat mai în vârstă, cu mai mulţi fii, care nu caută alţi moştenitori, ci mai mult pământ pe care să-l împartă între cei pe care deja îi are. Lui Odo îi era frică însă că ar putea apărea, prin nişte veri comuni pe linia mamei, o problemă de consangvinitate şi voia încă o opinie înainte de a oficializa căsătoria.

Îşi aminteşte discuţia lor cu o claritate perfectă, parcă o vede desfăşurându-se din nou, a avut loc la Winchester, înainte ca plecarea bruscă a lui Odo să precipite tot ce s-a întâmplat de atunci. Femeia este una dintre brodezele lui, îi explicase Odo, văduva unui thegn saxon cu proprietăţi importante în Kent. Nu are niciun fiu, ci doi nepoţi trăind în Danemarca, şi ar fi necesar să înăbuşe orice speranţă a lor de moştenire cu mult înainte ca vreunul să împlinească vârsta. Ar putea aştepta ca femeia să moară, bineînţeles, deoarece nu e nici pe departe tânără, însă, din experienţa lui, multe dintre femeile care au scăpat cu bine de anii în care pot avea copii tind să vrea să trăiască veşnic. Astfel, căsătoria cu unul din neamul său părea soluţia ideală, iar acest bărbat, în care dorinţele cărnii erau diluate de vârsta

înaintată şi de uneltirile fiilor puternici şi flămânzi, era la fel de nerăbdător să încheie căsătoria ca şi stăpânul său.

De îndată ce va putea face asta fără ca Odo să prindă de veste, va purta o mică discuţie cu Judith de Harbourne şi o va pune pe Gytha sub o supraveghere cât se poate de atentă. Vrea să ştie totul despre ea, când adoarme, când se trezeşte, când face dragoste cu ibovnicul ei, când mănâncă, bea şi merge la budă, unde se duce când părăseşte castelul şi cât de bine este păzită. Îi va urmări până şi sorocul. Mai ales acela, fiindcă nu poţi fi niciodată sigur în situaţii de acest soi, când ar putea interveni o sarcină pentru a schimba întreaga balanţă a lucrurilor.

— Margaret.

Agatha o priveşte pe fată aproape cu disperare. Pielea îi e pământie, iar părul care îi cade de sub boneta cu pliuri este uscat, ca o poleială ieftină sau ca arama lăsată afară în ploaie. Stă fără să se mişte pe taburetul ei, cu şira spinării încovoiată, un semn de întrebare. Acul îi stă înfipt în crupa unui cal cenuşiu-închis, trena lui de lână dispărând în coada animalului.

— Acolo e mâna Gythei, zice ea, arătând neliniştită spre o imagine neverosimilă în marginea de jos a bucăţii la care lucrează, un bărbat, gol puşcă, dotat impresionant şi vizibil stârnit, întinzându-se după o femeie la fel de dezgolită, care îşi ţine o mână peste părţile intime şi îşi acoperă faţa cu cealaltă.

Agatha ştie că minte; mai multe astfel de imagini sugestive au apărut recent pe la margini. Sunt făcute de mâna lui Margaret şi o înfurie pe Agatha că ea încearcă atât de stângaci să pună pe seama altcuiva, mai ales a Gythei. Ştie că ar trebui să o dea afară din castel, însă o stafie rebelă a afecţiunii ei din trecut o împiedică. În plus, fata ştie să coase, iar broderia trebuie isprăvită.

— Judith spune că e aşa cum zice toată lumea. Spune că e un descântec, o vrajă pe care a aruncat-o asupra lordului Odo. Spune că atunci când el a venit în casa ei, era cumsecade şi modest şi niciodată nu ar fi...

— Ajunge, fata mea! Vreau să faci un lucru pentru mine.

— Da, soră. Îmi pare rău, soră!

— Jupâneasa Gytha a fost aici, n-a trecut o oră de atunci,

căutând ac şi aţă, dar a uitat să le ia. Poţi merge în odăile lordului Odo ca să i le duci?

— Eu, soră? Ah, nu, n-aş putea, mi-ar fi prea frică.

— Frică, fata mea? De cine, pe toţi sfinţii? De lordul Odo? De Gytha, alături de care ai lucrat patru ani? Ascultă-ţi inima, Margaret, nu cleveteala răuvoitoare. Nu că inima lui Margaret, calculează în sinea ei, ar avea prea multe de spus. Apoi, încheie cu voce tare: Acum, fa cum ţi-am cerut, fără alte bazaconii.

Când Gytha se întoarce în camerele lor, Odo este acolo, în scaunul lat aşezat în soare la fereastră. Se întoarce atunci când ea intră, însă nu poate să-şi şteargă expresia frământată de pe chip suficient de iute încât să i-o ascundă. Şi de ce este el aici, privind pe fereastră când are atâtea de făcut încât s-a dat jos din pat şi a plecat aproape la răsărit? Se aşază lângă el şi îi ia mâinile.

— Carevasăzică, începe ea, hotărâtă să fie veselă, bănuiesc că arhiepiscopului i-a cam pierit graiul, şi nu glumă, la auzul veştilor.

— Gytha, zâmbeşte el absent, încuviinţând scurt, cred că ar trebui să mergi la Winterbourne.

— Fără tine, stăpâne?

— Voi veni de îndată ce pun în ordine lucurile aici.

— Dar asta ar putea însemna săptămâni. Mai mult. Cine ştie când va ploua?

— Ai fi mai în siguranţă acolo şi ar însemna mai puţine guri de hrănit la castel.

— Judecând astfel, nici tu nu ar trebui să rămâi aici. Ştii că altora li se va lua hrana de la gură pentru a fi pusă pe masa notabilităţilor.

El o priveşte cât este de frumoasă când e panicată şi cât de multă dreptate are atrăgându-i atenţia asupra unui lucru la care altfel nu s-ar fi gândit. Cât de adânc e înrădăcinată ea în realitatea oamenilor care, pentru el, reprezintă bătălii câştigate ori pierdute, snopuri de grâne în vremea recoltei, oi tunse, porci crescuţi, liturghii recitate pentru cei fără de număr plecaţi dintre noi. De-abia poate îndura să se despartă de ea, însă felul aproape nepăsător în care Lanfranc a pomenit de William e ca o ploaie rece prelingându-i-se pe ceafa. Este un avertisment, nu se

îndoieşte de asta, o firimitură aruncată de arhiepiscop conştiinţei sale.

— Voi avea grijă să nu fie cazul, o asigură el delicat, atingându-i obrazul cu vârfurile degetelor. Mulţumesc că mi-ai reamintit.

— Nu voi pleca.

Ea îl apucă de mână şi i-o aşază cu fermitate în poală, întinzându-i uşor degetele pe coapsa ei.

— Ah, aşa vei face, doamnă? Am fost despărţiţi înainte şi am ieşit la liman. De ce ar fi altfel de data asta?

— Odo...

Jucându-se acum cu degetele lui, ridicându-le unul după altul, încolăcindu-le peste ale ei, continuă:

— De când eram la Conteville şi ţi-am spus despre copiii mei...

— Ştiu. Nu trebuie să zici nimic. Şi eu o simt, de fiecare dată când fac dragoste cu tine. Este ca şi cum... ai început în cele din urmă să ai încredere în mine. Dar nu înţelegi? De asta e mai important decât să te pun la adăpost.

— Şi de asta mai degrabă aş înfrunta orice pericol la braţul tău decât să fiu pusă la păstrare ca o bijuterie într-o cutie căptuşită. Prin urmare, ce vom face?

— Vei face precum îţi spun.

Îşi păstrează tonul sprinţar, glumeţ, dar îşi poate da seama de îndată ce o priveşte că vorbeşte serios şi că nu are nicio intenţie de a face aşa cum îi spune.

Se luptă cu tentaţia de a muşca momeala ei; dacă se ceartă, atunci vor fi câştigat cei ce le vor răul.

— Gândeşte-te la asta! zice ea. Dacă mă trimiţi de aici, n-o să pari vinovat? Cu siguranţă trebuie să continuăm să ne comportăm ca şi când nu avem nimic de ascuns.

— Chiar nu avem nimic de ascuns.

— Întocmai.

Margaret şovăie. Deşi este după-amiaza târziu, căldura zilei stăuie printre clădiri, densă de la atâta praf, grea de miasmele de balegă şi de carne putrezită care o îngreţoşează. Sunetul din aer e sunetul muştelor bâzâind. Hainele i se lipsesc de piele, îşi simte stomacul umflat, cu siguranţă de la atâta mazăre. Aproape că uită de scopul însărcinării ei, însă apoi, trecând pe lângă capelă, îşi

aminteşte ce i-a cerut sora Jean şi îşi spune că nu trebuie să-şi facă griji. Sora Jean este o sfântă mireasă a lui Isus; oricare ar fi magia Gythei, cea a soréi Jean e mai puternică. În plus, ea şi Gytha sunt prietene, femeia nu-i va purta ei nicio pică. Şi îşi aminteşte vag că era ceva despre care voia s-o întrebe pe Gytha. Iar dacă îi piere curajul, poate oricând să lase acul şi aţa la unul dintre străjerii lordului Odo; niciunul din ei nu ar pârî-o soréi Jean; o iubesc prea mult.

Când ajunge la uşa camerelor lui Odo, curiozitatea iese învingătoare. Nu a fost niciodată în aceste încăperi, deşi Gytha obişnuia din când în când să arunce vreo remarcă despre cărţi şi ornamente preţioase şi ferestre cu firide pline de perini de mătase. Şi, amintindu-şi rochia din mătasea precum ciuboţica-cucului, colierul cu smaralde şi condurii de satin verde, tânjeşte să vadă ce veşminte poartă Gytha acum, ce bijuterii are ea la gât, cum îi e aranjat părul.

Este poftită în camera de zi. Domnia Sa şi Gytha stau între ambrazura unei ferestre ţinându-se de mână, cu capetele aplecate şi foarte apropiate, în timp ce-şi vorbesc încet. Când Gytha sare în picioare, Margaret se simte ca un hoţ prins în timp ce încearcă să se furişeze într-o casă.

— Meg!

Gytha o îmbrăţişează cu căldură, sărutând-o pe obraz. Miroase vag a parfumul contelui. Acesta se ridică şi o salută curtenitor, ca şi cum nu şi-ar aminti nimic despre ultima lor întâlnire din Dover. Încearcă să nu se ferească de sărutul Gythei şi speră că vocea nu o trădează când îi răspunde contelui la întrebările despre tapiseria lui.

— Ei bine, conchide el, întinzându-se ca o pisică mare, dacă voi, doamnele, mă veţi ierta, vă las să bârfiţi în linişte. Am nişte scrisori de ticluit. Depunând pe obrazul întins al Gythei un sărut de soţ ascultător, adăugă, consternant:

— Aşa să fie, nimic de ascuns.

Gytha îi dăruieşte un surâs călduros, atingându-i mâneca de parcă el ar fi un talisman.

— Când te întorci în camera de lucru, Margaret, avertizeaz-o pe sora mea că voi veni mâine să văd cum vă descurcaţi. Îi dau timp să-i pună pe fugă pe toţi tinerii lăncieri şi să ascundă cărţile cu poveşti deocheate.

— Ce voia să spună? întreabă Margaret uluită după ce el a plecat.

— Doar glumea.

Cele două femei rămân privindu-se una pe cealaltă. Margaret e dezamăgită. Gytha încă poartă aceeaşi rochie de călătorie în care a sosit. Capul îi e descoperit, iar părul îi cade pe spate într-o singură coadă împletită, fără măcar o fundă în el. Poartă încălţări butucănoase şi puţine bijuterii. Arată obosită.

— Ţi-am adus astea, zice Margaret, punând în grabă materialele de cusut pe o măsuţă, lângă cămila înrămată.

— Mulţumesc. Nu ai putea tu să-mi peticeşti gaura? Nu prea pot ajunge acolo fără să mă dezbrac.

— Ah, nu, adică sora Jean a zis să mă întorc de îndată.

— O, haide, ia o mică pauză! Ce-ţi poate face? Pe lângă asta, vreau să aud toate bârfele.

Se gândeşte că sora Jean va fi dezamăgită dacă Margaret se întoarce prea repede. Fata nu arată bine, deşi poate doar ca urmare a secetei. De asemenea, arată înnebunită de spaimă, îşi dă seama Gytha.

— Tu îi crezi, nu-i aşa, Meg, pe oamenii care spun că sunt vrăjitoare?

Se aşază brusc la fereastra unde stătea împreună cu Odo. Undeva, ard focuri; o pală de fum învăluie copacii de după zidul roman.

— Ţi-e frică de mine, îi zice fetei.

— Judith spune... începe Margaret pe un ton plângăreţ, menit a abate vina.

— Judith, o întrerupe cu dezgust Gytha. Judith nu vrea altceva decât capul Olofernului ei.

— Ce vrea?

— E invidoasă, Meg, şi dezaprobă ce se întâmplă. Crede că sângele albastru ar trebui să se amestece doar cu aceeaşi culoare.

— Dar are dovezi.

— Dovezi? Ce dovezi?

Margaret nu spune nimic; minciunile au mers prea departe.

— Vezi? continuă Gytha. Nimic. Pentru că nu există nimic.

— Freya, zice Margaret dintr-odată. Freya ştie vrăji şi îţi e servitoare.

— Freya nu ştie mai mult decât majoritatea femeilor, câteva descântece care să apere nou-născuţii şi mamele lehuze. Nu chiar îndeajuns pentru a abate o secetă.

— Gytha...

O notă rugătoare din vocea lui Margaret, împreună cu propria ei uşoară nelinişte în privinţa Freyei, o fac pe Gytha să ridice privirea către fată. Două lacrimi uleioase i se preling, de fiecare parte a feţei, ca pe două tobogane între obraji şi nas, până la colţurile gurii. Şi le linge. Gytha îşi încrucişează mâinile în poală şi aşteaptă. Margaret se străduie, răsucindu-şi degetele împreună ca şi cum ceea ce vrea să spună este captiv în mâinile ei şi nu se poate hotărî dacă să lase vorbele să iasă de acolo ori nu.

— Cred că s-ar putea să fi rămas grea, turuie ea suflându-şi nasul zgomotos. Nu ştiu, dar n-am mai lăsat sânge de mult şi nu pot să mănânc, dar poate că e doar mazărea...

Nici pe departe surprinzător, dacă este adevărat ce i-a spus sora Jean.

— Ai încercat vreun leac?

Nu va condamna comportamentul lui Margaret; aceea este responsabilitatea soréi Jean.

— Unele femei jură că merge cu talpa-gâştei şi miere ori spilcuţă fiartă în vin. Bănuiesc că le poţi găsi pe amândouă, chiar dacă e secetă. Cresc peste tot.

Margaret scutură din cap prosteşte.

— Ei bine, ce-i cu tatăl? Ar putea fi Guerin? Te-ar lua de nevastă, sunt sigură de asta, iar dacă ar ezita, sunt convinsă că Odo l-ar putea... convinge.

Margaret se zgâieşte la ea, apoi izbucneşte în hohote de plâns zgomotoase, scuturând din cap, cu lacrimile şi mucii lăsându-i o dâră argintie pe mânecă când se şterge pe faţă.

— Nu înţelegi. Ştiu cine e tatăl. Nu mă pot căsători cu el.

Tom. Ce nenorocire a adus cu râvna ei de a o ajuta pe Margaret? Chiar înainte de a adopta rolul scuzabil al celui care a vrut binele, dar nu a ştiut ce îl aşteaptă, întoarce gândul din drum, îl distruge şi îi aruncă bucăţile în vânt. Singura persoană pe care a urmărit s-o ajute a fost ea

însăşi, sacrificând-o pe Margaret pe altarul plictiselii ei la fel de sigur cum o vrăjitoare în carne şi oase ar fi făcut-o cu o capră, o pisică ori un nou-născut. Şi ce s-ar fi întâmplat dacă ea însăşi nu ar fi fugit? E posibil ca Margaret să nu fi fost găsită şi adusă înapoi în Canterbury. Ar fi putut să aibă copilul şi să trăiască bine mersi printre eretici, puternică şi binevoitoare, cu sănătoasa ei natură impasibilă şi care nu pune multe întrebări.

Sau ar fi putut să nască în vreo pădure umedă de pe undeva ori să fi pierdut copilul. Bebeluşul fratelui ei, sortit a fi născut în păcat de moarte, un monstru, poate deformat sau o încarnare a răului precum Opresorul întunecat din povestea lui Peredur. Istorisirile mamei ei îi vin în minte, mereu cu aceleaşi cuvinte pe care ea le folosea, ca şi cum ar recita descântece. *Un bărbat mare, întunecat, cu un singur ochi, care şi l-a pierdut pe celălalt, lăsându-i-l Viermelui din tumul, care e lăcomia.*

— Cum poţi fi sigură? După câte se vorbeşte, au mai fost şi alţii de atunci.

— Pur şi simpu ştiu, ridică Margaret din umeri.

Gytha a auzit şi alte femei spunând asta, de obicei când aşa-zisul tată era un bărbat cu suficientă avere cât să pună puţin deoparte pentru un bastard şi mama lui. Dar acum s-a schimbat; a învăţat să-şi asculte corpul, să fie conştientă de toate micile semne ale ciclurilor lui. Încuviinţează.

— Mi-e teamă, Gytha! Ce va spune sora Jean sau Domnia Sa? Unde mă pot eu duce?

— Lasă-mă pe mine să îmi bat capul cu sora Jean şi cu Domnia Sa. O să mă gândesc ce e mai bine de făcut şi vom vorbi peste câteva zile.

— Cât de uşor e să preiei controlul şi să o asiguri pe această fată mare şi proastă că totul va fi bine.

— Acum, îi spune, şterge-ţi ochii şi mergi înapoi la muncă. Şi încearcă să mănânci; e important pentru sănătatea ta.

— Să îţi cos rochia mai întâi?

— Mulţumesc. Acum spune-mi, cum e sora ta?

— Ah, la fel de nebună ca întotdeauna, deşi e destul de voioasă. O „Carte a Psalmilor” umblătoare. Pisica a murit, călcată de roată unui car, biata de ea!

— Şi ar trebui să-mi pară rău?

— Bineînţeles, uitasem, te făcea să strănuţi. Dacă-ţi vine să crezi că am uitat.

— A trecut ceva timp, Meg. Aş spune că a curs multă apă pe râu dacă n-ar suna ca o glumă proastă având în vedere cum stau lucrurile.

Lanfranc profită de ocazie când Odo este chemat la Dover cu o problemă de siguranţă pe coastă. Se foloseşte de adevăr în măsura în care îi ajută, instruindu-l pe mesager să-i spună soréi Jean că doreşte să o chestioneze pe Judith în privinţa unei chestiuni legate de planurile lordului Odo pentru căsătoria ei. Suspectează că Judith nu are habar despre intenţiile lui Odo. De ce ar avea? Cu atât mai bine. Plimbarea de la castel până la abaţie îi va da exact suficient timp pentru a reflecta asupra implicaţiilor pentru nepoţii ei şi a-i spori iritarea. O minte agitată se va agăţa imediat şi fără să gândească de orice ocazie de a găsi alinare.

Aşteptând-o să ajungă, se simte precum un hoţ de vânat aţinându-se în preajma capcanelor, o senzaţie deloc alungată de aerul pierdut, ca de prizonieră, al lui Judith atunci când se înfăţişează înaintea lui. Pete mari şi întunecate de sudoare i se ivesc la subsuorile rochiei, iar faţa ei cabalină are o paloare lucioasă; atunci când îngenunchează pentru a-i săruta inelul, tremură atât de rău încât aproape îşi pierde echilibrul. Holbându-se la boneta ei care tresaltă, Lanfranc este dintr-odată copleşit de dezgust, atât de puternic încât simte că îl ia o greaţă care îi scaldă gâtlejul în fiere. Greaţă de ea, de el însuşi, însă în principal de Odo şi de William, fiindcă l-au atras în relaţia lor complexă şi obsesivă, cu rivalitatea şi gelozia şi desăvârşita lor neputinţă de a-şi vedea fiecare de propriile treburi. Este ceva care nu-i dă pace memoriei sale. Nu a existat un incident pe vremea când William îi făcea curte Matildei, un necaz implicându-i pe Odo şi pe Agatha, care l-a făcut pe William să revină în goana calului din Flandra? Se gândeşte la catedrala lui şi se vede pe sine şi pe Agatha drept chei de boltă, înălţaţi pentru a preveni căderea arcelor. Se întreabă cum rezistă Mortain.

Ridicând-o pe Judith în picioare, îi spune că poate să ia

loc, iar el face la fel, trecându-şi mâinile în sus şi în jos pe deasupra documentului care atestă că el nu poate găsi niciun motiv legat de consangvinitate care să împiedice căsătoria între ea şi mirele propus.

— Ştii de ce am trimis după tine, fiica mea? începe el, ceea ce declanşează un torent de proteste din partea ei.

Ştie, însă Preasfinţia Sa probabil se înşală. Contravine tuturor promisiunilor contelui de Kent faţă de ea, iar contele este cu siguranţă o persoană care îşi ţine cuvântul dat.

— Te asigur, spune el ferm, de îndată ce poate strecura un cuvânt, că nu mă înşel. Lordul Odo a discutat cu mine chestiunea, cu câteva luni în urmă. A fost limpede precum cleştarul, în afara chestiunii de consangvinitate.

— Consangvinitate? repetă Judith, zgâindu-se la el, uitând de etichetă.

— Da. Domnia Sa era îngrijorat că ar fi putut exista o relaţie de rudenie între tine şi bărbatul pe care îl avea în minte, care să împiedice căsătoria. Mi-a cerut opinia. Am analizat chestiunea şi...

Iar acum, declanşează capcana:

— Nu pot găsi nimic.

O închide, prinzând-o înăuntru:

— Însă...

— Da?

— Aceste chestiuni sunt arareori limpezi ca lumina zilei. Aş putea fi convins să mă aplec din nou asupra ei. Dacă ai putea lua în considerare să îmi faci un mic serviciu.

— Orice, suspină Judith, cu pieptul ei osos dintr-odată încovoiat şi golit de un suspin de uşurare.

Nu este dificil să găsească o ocazie când Gytha e plecată din castel, fiindcă, de fiecare dată când lordul Odo iese, ei îi face plăcere să călărească alături de el, împărţind pomeni pentru cei nevolnici, inspectând cum sunt ţinute focurile în frâu, privind munca fântânarilor, înaintarea ca de melc a barjelor cu grâne în susul Stourului secătuit, pentru a descărca sub pază grea la Forwich. Un exerciţiu de cinism, spun unii, pentru a-i face pe oameni să o asocieze mai degrabă cu remediile secetei decât cu originile ei, însă, văzându-i împreună, cum merg pe cal mână în mână, vizând felul în care el o sărută când o ridică din şa în curtea

exterioară, râsetele care îmbobocesc între ei în timp ce urcă în donjon umăr la umăr, şold la şold, totul pare a fi ceva mult mai simplu şi mai puţin chibzuit.

Dificultatea stă în a găsi odăile contelui nepăzite. Freya pare să se afle tot timpul acolo, alături de sinistrul Osbern, iar uşa de afară este păzită noapte şi zi, fiindcă în acele încăperi contele îşi ţine visteria şi marele său sigiliu. Câteodată Judith e tentată să renunţe pur şi simplu, să-şi accepte destinul. Apoi îi vede împreună, Gytha cu rochiile şi bijuteriile ei fine, iar ibovnicul ei fermecat aşteptând-o, şi niciunul dintre ei nu se sinchiseşte nici cât negru sub unghie de spectacolul pe care îl oferă cu giugiulelile şi dezmierdările lor, iar hotărârea de a le nărui cercul vrăjit, conspiraţia lor de a uita de lume, i se strânge în stomac precum un pumn. Se gândeşte la felul în care contele a trădat-o cu nepăsare, iar hotărârea de a-i plăti cu o monedă mai amară şi mai sinceră îi este bătută cu ciocanul pe nicovala inimii ei.

Purtându-şi duşmănia înaintea-i precum un scut, urcă scările către camerele personale ale lordului într-o după-amiază când căldura a trimis un descântec de torpoare asupra castelului, chiar şi gărzile picotind la posturile lor, sprijinite în lănci. Ştie prea bine că însuşi lordul Odo e plecat, l-a văzut ieşind călare pe poartă între terţa şi liturghia de dimineaţă, alături de Osbern, Domnul fie lăudat, şi a observat-o pe Gytha, împreună cu Freya şi doi străjeri încărcaţi cu un scăunel pliant, o pătură şi o cutie de cusut, pornind după prânz pentru a face o plimbare în lunca din faţa castelului. Sora Jean crede că Judith s-a dus la toaletă, aşa că nu are mult timp la dispoziţie.

— Stăpâna Gytha m-a trimis să îi aduc ceva, anunţă ea, cu vocea stridentă şi nesigură. Bărbaţii o privesc din cap până în picioare fără niciun interes şi se dau în lături. E aşa de simplu încât îi este aproape ciudă, curajul zăbovindu-i în aer precum o propoziţie pe jumătate terminată. Păşeşte încrezătoare prin uşa pe care un soldat i-o deschide numai pentru a se simţi aproape lovită în moalele capului de opulenţa covârşitoare a camerelor lui Odo. Aerul cald este aproape solid, încărcat de parfumul pe care îl poartă el, culorile îi asaltează ochii, slăbiţi de la vârstă şi anii de lucru

intens, lucrurile care acoperă podeaua par să se ridice şi să îi pună deliberat piedică în timp ce se fâţâie dintr-o parte în alta, întrebându-se de unde să înceapă, împleticindu-se printre haine aruncate şi perne risipite, izbindu-se cu pulpele de cuferele cu cărţi.

Dovezi, insistase arhiepiscopul, orice ar putea ajuta o plângere împotriva femeii. Însă ce? întrebase rugător Judith. Nu e soiul de persoană care să ştie ce constituie dovezi de vrăjitorie. Arhiepiscopul ridicase pur şi simplu din umeri, ca şi cum voia să spună că nici el nu ştia.

— Trebuie să-l eliberăm pe fratele meu din Bayeux de vraja ei, spusese el, ridicându-se pentru a pune capăt întrevederii lor. Numai atunci putem spera să îl facem să vadă nedreptatea pe care a comis-o faţă de tine.

Putem spera. Noi. Fusese flatant la momentul respectiv, dar acum îşi doreşte ca arhiepiscopul să fi fost mai mult decât un partener pasiv în această vânătoare. *Iatacul*, se gândeşte ea, zărind pe sub o arcadă patul mare, draperiile lui legate dezvăluind o acoperitoare bogată din blană. Se apropie de pat cu precauţie, de parcă ar fi fost o jivină uriaşă cu purtări necunoscute.

Răspândeşte un iz de sudoare stătută, trandafiri ofiliţi şi altceva care îi aduce pe neaşteptate în minte imaginea soţului ei, forţându-se deasupra trupului ei inert şi ţeapăn, cu transpiraţia scurgându-se rece pe pielea ei. Apucă aşternuturile cu o mână, ţinându-se cât mai departe şi întorcându-şi faţa de la boţiturile lor, de la contururile săpate în perne, apoi zăreşte o şuviţă lungă şi închisă la culoare şerpuind de-a curmezişul uneia dintre ele. Şi capătul unei cureluşe de piele ivindu-se de dedesubt, un şiret poate: asta e ce caută. Cu inima zbătându-i-se în gât, apucă de cureluşă şi trage. Punguţa, cea care conţine cocarda albă a Gythei. Ei bine, numai şi asta i-ar putea fi de folos arhiepiscopului, însă mai este ceva. Un disc tare, un medalion de vreun fel. Îndesând punguţa pe mânecă, întoarce spatele patului şi o rupe la fugă, însă, în timp ce traversează salonul, ferindu-se de capcanele întinse acolo, aude voci de partea cealaltă a uşii.

— Doamnă, spune prompt unul dintre străjeri, apoi se aude o bătaie din călcâie, un hârşâit de metal pe lemn când

bărbaţii iau poziţia de drepţi. Panicată, Judith face ochii roată în încăpere. Nicăieri nu se poate ascunde;

chiar şi spaţiul de sub masa de lucru a lordului Odo este înţesat de cufere închise cu lacătul. Se trage repede în spatele uşii; dacă gărzile o închid din afară, atunci Gytha, fiindcă ea trebuie să fie, ar putea să n-o vadă. Dacă o vede... Dacă o vede...

Uşa se deschide. Este Gytha însoţită de Freya, discutând aprins, capetele lor aplecate ca şi cum şi-ar împărtăşi un secret atrăgându-i atenţia lui Judith asupra importanţei spuselor lor.

— Carevasăzică, poţi să o faci? întreabă Gytha. Cunoşti pe cineva?

— Aceeaşi femeie care mi-a dat pietrele descântate pentru Leofwine. Nu am plătit-o niciodată cum trebuie pentru atunci. Unul dintre fleacurile voastre ar trebui să acopere frumos ambele datorii.

— Bine, însă trebuie s-o faci repede. Dacă s-a întâmplat pe la Paşte...

Gytha ridică o mână şi începe să numere pe degete, îndoind câte unul în jos în timp ce rosteşte numerele.

— Unu, doi, trei, patru. E o minune că încă nu se vede.

— Noroc că oamenii nu văd decât ce se aşteaptă să vadă.

— Vino cu mine în camera de zi. Cutia cu bijuterii e acolo. Haide să vedem de ce ne putem lipsi fără ca domnia lui să bage de seamă.

Judith aşteaptă până ce este sigură că au traversat iatacul şi au dispărut în camera din partea cealaltă, apoi deschide uşor uşa şi se strecoară afară din odăile contelui, cu capul sus, semeaţă fără a da atenţie privirilor cercetătoare şi mute ale celor doi străjeri. Însă ce va face acum? Arhiepiscopul i-a spus ce trebuie să facă în eventualitatea în care avea veşti pentru el, însă implicaţiile conversaţiei pe care tocmai a auzit-o sunt atât de imense încât totul i-a ieşit din cap. De-abia poate să se abţină să nu fugă drept la abaţie şi să-i spună; vrăjitoarea poartă în pântec un copil şi încearcă să îl piardă. Vrăjitoarea poartă în pântec un copil, vrăjitoarea poartă în pântec un copil. Sună ca refrenul unui cântec.

Odată ce a ieşit pe uşa sălii mari, se forţează să tragă adânc aer în piept şi să meargă cu paşi măsuraţi de-a curmezişul curţilor, către camera de lucru. După ce inima i se mai domoleşte şi cuvintele încetează să-i mai zbârnâie în minte, îşi aminteşte codul pe care l-a stabilit cu arhiepiscopul. Compunându-şi o expresie mâhnită, îi spune soréi Jean că a lovit-o o durere de cap năprasnică şi se întreabă dacă n-ar putea trimite după fratele Thorold, care are o pudră specială care întotdeauna se dovedeşte de folos.

— Cu siguranţă poţi lucra până la vecernie, i-o întoarce sora Jean, plimbându-şi privirea exasperată pe deasupra atelierului ei depopulat.

— Dacă aţi putea trimite după pudră, odată ce am luat-o, aş putea munci toată noaptea, soră, dacă aţi vrea.

— Foarte bine. Mergi la locul tău şi voi găsi pe cineva să-l trimit.

— Te-ai achitat bine de sarcină, zice arhiepiscopul, rezemându-se pe spătarul scaunului, cântărind în căuşul palmei punguţa din piele jerpelită, dar nu o invită să se aşeze, iar preocuparea lui pare mai adâncă decât atunci când a fost poftită în faţa lui prima oară, ca şi cum aceea ar fi fost doar o repetiţie. Te-ai uitat înăuntru? o întreabă.

Apucă medalionul de bronz şi email în mâna liberă, lăsând lănţugul să-i alunece printre degete.

— Nu, Preasfinţia Voastră, minte ea, fiindcă nu şi-a putut da seama la ce-ar folosi buclele de păr.

— Conţine patru şuviţe de păr. De la un copil mic ori prunc ori posibil de la patru prunci diferiţi. Asta te duce cu gândul la ceva, Judith?

Femeia priveşte în gol, sporindu-i tristeţea lui Lanfranc.

— Pe mine mă duce cu gândul, continuă el, simţindu-se ca şi cum ar înota prin zoaie, la o femeie care foloseşte părul unor nou-născuţi, poate şi alte părţi de-ale lor, dinţi, unghii tăiate şi altele asemenea, în practici necreştineşti. Iar dacă pun la socoteală discuţia pe care ai auzit-o fără să vrei şi mi-ai raportat-o, la o femeie care ar putea recurge la orice, inclusiv la roadele propriului pântec, pentru a face vrerea lui Satan. Cred că... ăăă... ce rămâne în urma sarcinilor lepădate este foarte râvnit de practicanţii artelor

negre.

— Aşadar, credeţi...?

— Cred, o întrerupe el, cu vocea umplându-i-se de pasiune, că femeia aceea este foarte periculoasă într-adevăr, iar Odo îşi riscă sufletul mai mult decât mi-am închipuit când mi-am început cercetările. Trebuie oprită înainte ca ea să-l ucidă. Unde vor merge?

— Nu ştiu, Preasfinţia Voastră! spune Judith şocată.

— S-ar putea să ghicesc eu, zice el, pe jumătate pentru sine. Există o femeie dintr-un luminiş făcut de mâna omului, în mijlocul ţinuturilor împădurite care aparţin abaţiei, despre care umblă vorba că ar oferi asemenea servicii, deşi nu am putut niciodată s-o prind asupra faptului. Poate că este şansa lui de a omorî doi iepuri dintr-o lovitură. De îndată ce i-a spus lui Judith că poate pleca, îşi cheamă căpitanul gărzilor şi îl instruieşte să pună locul sub pază discretă.

Gytha nu intenţionase să o însoţească pe Margaret la casa meşteresă. După ce îi explicase situaţia ei Freyei, aceasta preluase problema, iar Gytha sperase că va însemna sfârşitul implicării ei. Odo nu îi permitea să părăsească incinta castelului fără escortă. Prezenţa ei nu ar fi făcut decât să complice lucrurile, însă Margaret nici nu voia să audă; nu avea încredere în Freya; nu va merge la meşteresă decât dacă Gytha va veni cu ea. Gytha o credea pe Margaret însărcinată de cel puţin trei luni; nu avea timp să încerce să o convingă. Fulk le va însoţi, el era de încredere.

Chiar şi aşa, au avut unele probleme să o convingă pe Margaret să intre în pădure. Părea să cadă pradă delirului, respingându-l chiar şi pe Fulk, mormăind vorbe aiurea despre bărbaţi cu ochi rozalii şi capete de şobolani şi omorârea primului născut. În cele din urmă, Fulk a luat-o în braţe şi a dus-o pe umărul lui, cu Gytha mergând în aşa fel încât Margaret să o poată vedea. Deşi poteca până în luminişul unde trăieşte meşteresă e clar însemnată pentru aceia care vor să o găsească, prin cârpe legate de ramuri, idoli din spice de grâu şi farfuriuţe din coajă de copac, frunze sau petale de flori, Gytha nu se gândeşte că sunt urmăriţi, în ciuda agitaţiei lui Margaret.

Fulk este acum afară, în timp ce Gytha aşteaptă cu Margaret în camera principală a casei ca Freya şi meştereasă să-şi isprăvească negocierile. Încăperea e întunecată, obloanele, trase şi prin uşa de la intrare intră puţină lumină, ziua fiind înnorată. Un foc mic arde, în ciuda căldurii apăsătoare, amestecând parfumul butucilor de pin cu aromele stridente ale ierburilor. Rozmarin, parfumul iubitului ei, seminţe de schinduf ce răspândesc o aromă de mere arse, salvie pentru a stimula mintea şi cătuşnică pentru a vindeca frigurile, ienupăr ca să ajute copilul să iasă. Pe Gytha încep să curgă sudorile, lipicioase la subsuori, prelingându-se în josul şirei spinării cu o mângâiere înceată, reptiliană, care îi lipeşte rochia de spate. Primul fulger al furtunii sfârtecă lumina molcomă a focului, orbind-o pe moment.

Atunci când vederea îi revine, zăreşte o masă lungă în mijlocul încăperii, cu mari pete întunecate şi tăieturi de cuţit, cu o grămadă de cearşafuri împăturite la un capăt. În mijlocul uneia dintre petele întunecate sunt două muşte care şi-o trag. Dacă aşa se numeşte ce fac muştele. Pe rafturi sunt rânduri de vase de piatră, pive şi pisăloage, stive de ciururi de muselină şi o farfurie puţin adâncă în care joacă sclipirile a diverse ustensile de metal şi os când flacăra focului cade pe suprafeţele lor lustruite.

Freya şi meştereasa îşi fac apariţia. Când meştereasa ridică perdeaua de lână unsuroasă care desparte camera aceasta de una mai mică din spate, Gytha zăreşte într-o străfulgerare un pat şi un lighean mare aşezat lângă el.

— Doamna mea o să-ţi plătească, spune Freya.

Când întinde mâna după broşa de aur pe care Gytha a adus-o cu ea, o bijuterie care nu-i place şi pe care nu o poartă niciodată, femeia îi aminteşte Gythei de soţia omului care ţinea băile în Winchester, care obişnuia să adune chiria de la fete, o femeie cărnoasă, îmbrăcată respectabil, cu părul ascuns sub o broboadă imensă de matroană. Mâinile îi sunt foarte curate, netede şi durdulii ca ale unui copil.

— Vreau şi resturile, fireşte!

— Resturile?

— Fetusul şi ce rămâne după naştere. Sunt foarte

folositoare şi nu se prea găsesc.

Gytha îi aruncă o privire lui Margaret, care încă stă aproape de uşă, privind în jurul ei cu ochi buimaci. Dacă a auzit ce a spus meştereasa, nu a înţeles. Nu are altă reacţie decât la tunetele şi fulgerele care îi produc un tremur involuntar, ca şi cum pielea îi este invadată de paraziţi.

— Freya, îi şopteşte grăbită Gytha. Ce se întâmplă?

— Ce zi e astăzi?

— Nu ştiu. De ce?

— Dacă tună într-o zi de luni, o femeie va muri. Dacă e luni, trebuie să ne întoarcem altă dată.

— Nu-ţi face griji. N-o să-şi asume riscuri inutile.

— Acum, spune meştereasa ştergându-şi mâinile moi cu o bucată de piele uscată, uitându-se de la Margaret la Gytha şi înapoi, care dintre voi este pacienta? Pentru că amândouă sunteţi grele, cred eu.

Pentru o clipă, Gytha simte că stă pe buza unei prăpăstii. Îşi ţine trupul atât de nemişcat încât până şi inima i s-a oprit, în timp ce oroarea şi fericirea dau o bătălie în sinea ei. Vrea să danseze şi să ţipe din toţi rărunchii, însă îşi porunceşte să nici nu surâdă măcar.

— Carevasăzică nu eşti tu, nu-i aşa, draga mea? îi spune meştereasa. Pruncul tău va fi o fetiţă, născută sub semnul Gemenilor ale căror braţe fac dragostea şi obligaţia să nu înceteze. Piatra ei va fi perla, simbolizând avuţia.

— Mă scuzaţi, spune Gytha cu o voce firavă şi gâtuită, după care iese.

Se sprijină de zidul casei şi trage adânc aer în piept de câteva ori. Şoaptele ploii care vine sunt ca nişte cleveteli în coroanele copacilor ce înconjoară luminişul. Acoperindu-şi cu căuşul palmei pântecul, se întreabă dacă ar putea fi adevărat. Sorocul îi vine după cum pofteşte el, însă este sigură că nu a trecut atât de mult timp de la ultimul; Odo ar fi observat, probabil chiar mai repede decât ea însăşi. Şi nu se simte diferit, nicio greaţă, nimic din acea sensibilitate delicioasă a sânilor ei care îi trezeau dorul de a fi mamă înainte ca teama să survină, iar ea să-şi dorească mai degrabă să lepede copilul iute decât să piardă altul adus pe lume. Numai răul de mare pe drumul de întoarcere din Normandia, neobişnuit pentru ea. Dar căzătura de pe cal în

Rochester? îi este menit să lepede copilul de data aceasta.

Însă meştereasa i-a spus-o atât de încredinţată, de sigură de amănunte. Ar trebui să îi mărturisească lui Odo? Nu încă. Are nevoie de puţin timp singură cu noua viaţă înotându-i în pântec, mica ei sirenă, două făpturi într-una, un interludiu al apropierii dintre ele înainte ca Odo să ia în stăpânire copilul şi să-l transforme în trinitatea lor. Drumurile lor se vor despărţi suficient de curând, fiica omului care săra peşti şi nepoata regelui Angliei, în inevitabilul ecou social al naşterii. Odată ombilicul iubirii materne retezat, îi va fi găsit un soţ, iar fiica ei va fi obligată să se supună grijii şi atenţiei unei străine, o soacră doar, o femeie pentru care ea va reprezenta doar anumite lucruri: bani, putere, prestigiu, moştenitori, ambiţie. Îşi aminteşte de propria ei soacră, legându-i sânii cu bucăţi de pânză pentru a-i opri laptele inutil şi a o face să redevină cât mai fertilă, strângând de bandaje până ce Gytha urla de durere. Nu, încă nu-i va spune; se va mai desfăta puţin cu libertatea de a iubi în secret, de a-şi închipui o viaţă pentru această fiică, fără oprelişti, imposibilă. Apoi intră în casă.

Freya şi meştereasa o duc pe Margaret până în camera din spate, fiecare ţinând-o de un braţ.

— Unde e Gytha? întreabă ea din nou şi din nou. Nu merg fără Gytha.

Îşi târâie picioarele. Cele două femei o împing şi o trag, o manevrează de parcă ar fi un sac greu, *o grămadă otova de ghinion,* se gândeşte Freya, *o desagă plină de seminţe stricate.* De-abia merită riscul, dar ar fi considerat-o o pată pe reputaţia ei profesională dacă n-ar fi făcut nimic.

— Haide, Gytha se va întoarce într-un minut. Cu cât începem mai repede, cu atât se va isprăvi mai repede.

— Mă va durea?

— Ah, nu, doar o mică înţepătură, o asigură degajată meştereasa. Acum, sus în pat cu tine. Picioarele desfăcute, îndoaie genunchii. Încă puţin. Asta e, minunat. Ce fată cuminte!

Margaret stă întinsă după cum i s-a spus, holbându-se la acoperiş, stuful împingând printre grinzile de care atârnă snopuri de ierburi şi traiste din piele cu etichete prinse de baierele lor. Îi aminteşte de camera în care l-a cunoscut pe

Martin, iar mintea ei se refugiază înapoi la acea perioadă de speranţă şi claritate, ultima oară, se pare, când a înţeles ceva aşa cum se cuvinte. De atunci, a fost ca şi cum efectul fierturilor ciudate ale lui Irene nu s-ar fi dus niciodată, ca şi când ea ar trăi de o parte a unei perdele semitransparente, iar restul lumii, de cealaltă. Lucrurile capătă sens şi prinde câteva frânturi printr-o gaură din perdea, doar atunci când e cu bărbaţii care o iubesc. Chiar şi acum o bucură curtea secretă pe care ei i-o fac, zâmbetele pe furiş, ochii care se rotesc şi bărbiile care fac semne, degetele aţâţătoare, ungherele întunecate, strigătele înăbuşite. Cât de norocoasă este să aibă asemenea pretendenţi, numai gândul la ei o umple de pasiune.

— Asta e, draga mea, lasă-te în voia mea; lucrurile vor merge mai uşor.

Meştereasa scoate un icnet scurt de efort, urmat de un suspin. Trupul lui

Margaret tresare de la înţepătura bruscă a acului lung. Durerea îi arde stomacul, coapsele, baza spatelui, îi explodează ca un fier înroşit în creier. Broboane de sudoare îi răsar pe tot corpul, săgetându-i prin pori, făcându-i părul să se zburlească. Stomacul îi tresaltă, inundându-i gura cu fiere. Alte mâini o trag cu putere pe o parte; ultimul lucru pe care şi-l aduce aminte este priveliştea curios de drăguţă a vărsăturii ei, galbenă şi verde, cu o spoială de roşu, căzând în jerbe pe podeaua de pământ.

— Poate că nu ar trebui să intraţi acolo chiar acum, spune Freya când Gytha se înapoiază în casă. Nu în starea voastră, adăugă ea cu o privire cunoscătoare.

— A mers?

— Nu vom şti pentru o bucată de vreme. O să îi dea ceva care să o ajute să-l lepede când îşi va reveni în simţiri. A sângerat mult însă, ceea ce e un semn bun.

Văzând cum piere culoarea de pe chipul Gythei, continuă:

— Uitaţi ce e, doamnă, de ce nu plecaţi acum? Va trece o oră sau două până ce Meg poate fi mutată. Nu vrem ca domnia lui să trimită oameni să vă caute. Lăsaţi-l pe Fulk să vă ducă înapoi, iar eu voi aştepta aici.

Gytha cedează şi se întoarce afară, însă Fulk nu e de

găsit nicăieri. Îl strigă o dată sau de două ori, apoi se gândeşte că poate s-a îndepărtat undeva unde nu o poate auzi ori s-a ascuns în spatele vreunui copac pentru a se uşura şi porneşte singură, aşteptându-se ca el să o prindă din urmă. Tocmai ce a trecut de un cot al potecii şi nu mai poate zări luminişul, când doi bărbaţi înarmaţi, în livreaua lui Lanfranc, se apropie şi încep să meargă lângă ea, încadrând-o. Unul dintre ei îi aşază uşor mâna pe umăr; ea se opreşte. A început să cadă ploaia, picături grele şi lente care se lovesc de frunze, împroşcând în colb pete întunecate de mărimea unui bănuţ.

— Ce zi este astăzi? întreabă ea.

— Luni, doamnă, răspunde unul dintre bărbaţi.

Gytha îşi duce mâinile la ceafa pentru a desprinde medalia cu Sf. Cristofor, pe care nu a dat-o jos de când Odo i-a prins-o la gât înaintea voiajului lor către Normandia. Soldaţii lui Lanfranc devin evident agitaţi; mâna unuia dintre ei se repede la plăselele pumnalului ca reacţie la mişcarea ei, făcând-o să râdă amar.

— Nu vă temeţi, voi merge cu voi de bunăvoie. Nu am nimic să vă ascund, însă, vă rog...

Adoptă un ton linguşitor, legănând medalia, caldă încă după ce şi-a scos-o dintre sâni, prin faţa soldaţilor.

— Lăsaţi-mă să leg asta de stejarul de aici! E un arbore sacru.

Bărbaţii schimbă priviri suspicioase, apoi cel care pare să fie superiorul celuilalt încuviinţează. Livreaua arhiepiscopului nu e nici pe departe o garanţie a mântuirii.

— Nu ştiu cuvintele cum trebuie, îi şopteşte Gytha spiritului copacului în timp ce leagă panglica galbenă a medaliei de una dintre ramurile de jos, dar dacă darul meu îţi e pe plac, fereşte-o pe biata Meg de blestemul tunetului dintr-o luni.

Se întoarce spre soldaţi.

— Voi merge cu voi acum.

Unde e Fulk? se gândeşte. Poate că dispariţia lui este răsplata pe care o merită fiindcă a fost atât de nepăsătoare cu Margaret.

— Nu e aici, spune Osbern. A plecat cu lordul Hamo să inspecteze tăierile de copaci menite să oprească focurile.

Când fulgerul sfârtecă pătratul de cer înrămat de fereastra salonului şi străluceşte în părul umezit al lui Fulk, adăugă:

— Îndrăznesc să spun că nu se vor întoarce mai repede decât se aştepta domnul meu.

Fulk îi flutură pe sub nas sulul de pergament pe care îl duce; sigiliul lui Lanfranc atârnă de o panglică lipită de misivă.

— O să merg după el, totuşi. Trebuie să vadă asta.

Fulk ar face aproape orice altceva decât să îi ducă scrisoarea stăpânului său. Se gândeşte să folosească drept scuză furtuna pentru a aştepta întoarcerea contelui şi a-i da scrisoarea atunci. Se gândeşte pur şi simplu să ia un cal mai de

Doamne-ajută din grajduri şi să plece spre coastă; înapoi în Normandia şi-ar pierde urma suficient de uşor. Însă apoi se gândeşte la Freya, prinţesa lui de gheaţă cu ochii ei de un albastru rece ca iarna şi cu părul de sticlă lucioasă, Freya ca o nestemată ivorie şlefuită, ca un diamant sau... sau... nu ştie numele celorlalte pietre, pe jumătate îngropat în noroi cum e. A văzut ce preţ pune Domnia Sa pe vieţile femeilor şi ale copiilor saxoni şi se îndoieşte că stăpâna Gytha, de sorginte saxonă, ar putea-o salva pe Freya sau pe Thecla dacă el ar da greş în a-şi face datoria. Ori dacă ar fi să reuşească.

Odo şi Hamo, nepăsători la ploaie, sunt absorbiţi de discuţia despre cum să replanteze pe alocuri tufişuri care cresc aproape peste tot pentru a oferi adăpost păsăretului de vânat. Brusc aud tropot de copite şi, câteva secunde mai târziu, calul lui Fulk se opreşte violent la câţiva centimetri de ei, cu glod şi frunze prinse în jurul chişiţelor.

— Stăpâne!

Fulk caută la sân în tunică şi scoate de acolo scrisoarea lui Lanfranc.

— Un mesaj urgent de la arhiepisocop, spune el.

Vorbeşte gâtuit de spaimă, însă Fulk nu e un bărbat care se sperie uşor. Spunându-şi că doar i-a pierit suflarea din cauza galopului, Odo ia misiva, rupe sigiliul şi o citeşte. Mâinile, observă el cu iritare, îi tremură.

— Ştii ce scrie aici? îl întreabă pe Fulk.

— Am o idee, stăpâne.

— Mulţi bărbaţi s-ar fi codit să îmi aducă un asemenea mesaj, Fulk, însă tu ai făcut-o. De două ori în decursul câtorva luni. Se pune întrebarea, cine e mai nesăbuit, tu ori jupâneasa Gytha?

— N-aş putea spune, stăpâne!

— Nu.

Oftează, trăgând aerul umed şi cald în plămâni. Îşi simte arterele năpădite de chiciură, mintea la fel de ascuţită şi moartă precum un ţurţure. Nu îi poartă pică lui Fulk; ştie că nu-şi poate permite să irosească energie pe emoţii inutile.

— Ei bine, continuă el, am face mai bine să mergem şi să o aducem iarăşi înapoi. Iarăşi. Hamo, mergi la castel şi adu-mi douăzeci de bărbaţi voinici din garnizoană la Christ Church. Cât de iute poţi!

— La abaţie, stăpâne?

— Da, omule, la abaţie. Nu avem timp acum de scrupule. Bun, Fulk, să mergem şi să ne răzbunăm pentru ochiul tău vânat, ce zici? Erau mulţi?

— Trei, stăpâne, răspunde Fulk în timp ce amândoi îşi forţează caii la galop, cu picioare ţepene în noroiul alunecos. Şi un fierar cu spatele cât o şură de la faurărie. Nu le-am uşurat sarcina.

— Sunt sigur că nu.

Nu va spune nimic. Odo trebuie să vină în curând şi o vor lăsa să plece. Pentru moment, va rămâne pur şi simplu tăcută, chiar dacă arhiepiscopul însuşi va încerca să îi pună întrebări. El a fost jos în încăperea unde o ţin, un soi de cameră a tezaurului se pare, sub curtea monetăriei, cu lumina intrând doar printr-o fereastră îngustă şi zăbrelită de la nivelul solului de deasupra. Poate că monedele sunt de obicei ţinute aici sau lingourile de aur ori bronz ori argint din care sunt ele făurite. Zâmbise, dezvelindu-şi dinţii lungi, galbeni, cu spaţii neregulate între ei, o salutase curtenitor şi o întrebase dacă avea nevoie de ceva. Privind în sus la o pereche de saboţi ataşaţi unor glezne mânjite cu noroi care treceau pe lângă fereastră, îşi ceruse scuze pentru ploaia care începea să se scurgă înăuntru şi pentru absenţa oricărui loc unde să se aşeze. Nu îi oferise nicio explicaţie de ce se afla acolo, iar ea nu ceruse. Trebuie să îl aştepte

pe Odo; cu siguranţă, nu poate trece mult timp.

Atunci când ajung la Christ Church, Odo îi spune lui Fulk să îl aştepte la poarta casei arhiepiscopului. Din capela de lângă odăile lui Lanfranc, se pot auzi voci intonând un psalm.

— Liturghia de după-amiază, zice Odo. Dacă nu am trimis vorbă după tine până la sfârşitul slujbei, trebuie să vii după mine. Hamo ar trebui să ajungă însoţit de ceilalţi bărbaţi până atunci.

— Da, stăpâne. Mult succes, stăpâne!

Odo descalecă şi ciocăne la poartă cu tocul biciului său de călărie. Poarta se urneşte cu un scârţâit de balamale şi cu apa pleoscăind din golurile în care s-a adunat, breşe săpate la intrare de generaţii întregi de picioare care au trecut pragul. Lanfranc însuşi stă în mijlocul curţii, cu sutana trasă peste cap, arătând în lumina fulgerului ca ajutorul durduliu al diavolului, se gândeşte Odo.

— Am auzit un ciocănit, spune Lanfranc. Mă aşteptam să fii tu, deşi nu singur.

— Am nevoie de o armată, aşadar?

— Vino înăuntru.

— Vă e frică să nu fiu trăsnit de fulger?

— Doar că ai putea să te uzi până la piele.

Intră în camera de lucru a lui Lanfranc, unde un servitor e ghemuit peste vatră, încercând să aţâţe în grabă un foc drept răspuns la schimbarea bruscă de vreme. Lanfranc îi spune să plece; el îşi târşâie paşii pe lângă cei doi bărbaţi fără să aprindă păcura. Arhiepiscopul începe apoi să caute febril o cutie cu cremene.

— Ar trebui să fie pe birou.

Odo îl contemplă pe Lanfranc, jucându-şi rolul de bătrân cârcotaş. Încearcă să-l scoată din sărite şi reuşeşte. Face o încercare de a spune câteva cuvinte isteţe despre foc, că nu e niciodată acolo când ai nevoie de el, e mereu unde te aştepţi cel mai puţin.

— Unde este? cere Odo să ştie, renunţând.

— Este aici. În siguranţă, abandonează Lanfranc pantomima şi se aşază la birou.

Odo e străbătut de fior. Frig? Uşurare? Teamă?

— Ce v-a apucat? întreabă.

— Fac numai ceea ce îmi dictează datoria. Poate ar fi bine dacă ne-am feri de cuvinte precum „posedat”.

— Nu-mi spuneţi că într-adevăr credeţi că e o vrăjitoare. Aţi văzut-o, e doar o femeie, nici măcar una remarcabilă, dacă nu o cunoşti bine. Pentru numele bunului Dumnezeu, omule, nici măcar nu-i plac pisicile. O fac să strănute.

Vorbeşte cu o asemenea afecţiune caldă, încât Lanfranc ezită un moment.

— Să nu vorbim de vrăjitorie, Odo, este un concept rudimentar. Poate, totuşi, ea este *fatalitas* a ta... cum spuneţi voi în franceză, a ta?

— *Fatalitas,* soartă. Fără îndoială că este soarta mea, dar soarta nu e magică ori întâmplătoare, soarta este ceea ce alegem. Lăsaţi-mă să o văd, lăsaţi-mă să o iau acasă. Vremea s-a potolit, până mâine toate astea vor fi date uitării. Dacă, după cum spuneţi, nu a păţit nimic, nu mă voi certa cu voi pentru asta. Nu suntem mai puţin imuni la presiunile foametei ori ale setei decât alţi oameni, iar acestea ar putea să ne afecteze judecata.

— Vai, Odo, nu cred că este pe atât de simplu cum îţi închipui tu.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ia loc.

— Ce vreţi să spuneţi? repetă Odo, ignorând invitaţia lui Lanfranc.

Stă în faţa biroului, aplecându-se în faţă, prinzându-se cu ambele mâini de marginea lui. Îl lasă pe bătrân să îşi sucească gâtul privind în sus.

— Ştii unde am găsit-o?

Odo clatină din cap.

— Oamenii mei au urmărit-o, suspină Lanfranc, la casa unei meşterese din pădurea de lângă Sf. Augustin.

— Şi? Femeile se duc mereu la asemenea persoane. Probabil voia vreun descântec împotriva durerii de dinţi sau...

Se opreşte înainte de a spune ceva care ar putea fi ofensator pentru călugărul în vârstă ori care i-ar dezvălui lui Lanfranc o frântură prea intimă a vieţii pe care o duce cu Gytha.

Este felul în care lucrează minţile lor, se mărgineşte să

spună.

— Această femeie are o reputaţie de un anumit soi, Odo. Le face pe femei să lepede copiii.

Gura i se usucă, un pumn pare să îi încleşteze maţele, vrea să închidă ochii, dar nu face decât să continue să se holbeze la Lanfranc, la expresia lui pioasă şi plină de milă, la gura făţarnică şi afectată din spatele blestematei de bărbi care nu este niciodată tunsă cum trebuie.

— Nu puteţi să îndurați asta, nu-i aşa? zice Odo.

Vocea îi este foarte scăzută, aproape o şoaptă. Este surprins până şi că se aude; gura îi este atât de plină de cuvinte încât crede că ele l-ar putea îneca. Lanfranc se apleacă în faţă pentru a-l auzi mai bine. Odo se apleacă şi el peste masă, iar Lanfranc se lăsă din nou pe spate.

— Sunteţi ros de pizmă când vedeţi bărbaţi ca mine. Nu aţi recunoaşte pasiunea nici dacă v-ar muşca de fund; pentru voi, totul e numai rugăciune, refuz de sine şi enigme intelectuale seci. Ei bine, aşa să fie, mă bucur, am nevoie de rugăciunile voastre, de rugăciunile tuturor. Dar v-a aparţinut alegerea de a vă baricada în mormântul vostru monastic, *fatalitas* a voastră. Nu vă răzbunaţi pe mine.

— Eşti supărat, Odo, bineînţeles că eşti...

— Supărat?

Strigă acum, se împinge cu palmele în birou şi începe să meargă agitat prin încăpere, trecându-şi o mână în mod repetat peste creştetul cu tonsură ca şi cum ar încerca să scape de ea.

— Supărat? Despre ce vorbiţi? Sunt Domnul nostru răsturnând mesele samsarilor. Sunt Moise spărgând tăbliţele. Sunt Furia lui Dumnezeu. Nu uitaţi asta niciodată!

Cuvinte împrumutate. Ale cui?

— Gândeşte-te la ce spui, îşi face cruce Lanfranc. Odo, cere-ţi iertare de la Dumnezeu!

— Ah, Dumnezeu mă va ierta, întotdeauna mă iartă. Ştiţi de ce? Fiindcă mă iubeşte, îi ţin de urât. Credeţi că Dumnezeu ne-a dăruit dorinţele pentru a ni le înfrâna? Că El ne-a pus să participăm la un fel de cursă cu obstacole?

Avariţia, lăcomia, să-ţi doreşti catârul vecinului. Sari prin toate cercurile şi iată-te. Paradisul. Sunt mai aproape de paradis decât veţi fi voi vreodată, Fanfranc. Ştii cum?

Regulând şi luptând, Fanfranc, regulând şi luptând. Astfel trece un bărbat peste cele pământeşti şi atinge inima Domnului. Momentul în care priveşti moartea în faţă, iar moartea îţi zâmbeşte este momentul în care eşti realmente viu.

Respirând greu, îi întoarce spatele lui Fanfranc şi îşi apăsă fruntea de cadrul umed al ferestrei, ascultând cum răpăie ploaia pe pământ şi cum îi vuieşte sângele în vene.

Fanfranc îl măsoară cu privirea, se uită la silueta lui puternică şi lată în umeri conturată pe fundalul luminii cenuşii lichide, la hainele lui cu tăietură fină şi la cizmele lungi, în stilul uşor dezmăţat al palestinienilor. Bărbatul rosteşte aberaţii periculoase, însă are probabil dreptate. Se pare că Dumnezeu chiar îi iubeşte mai mult pe oamenii ca Odo, oile pierdute, fiii risipitori, mai mult decât pe cei care merg cu băgare de seamă pe poteca dreaptă şi îngustă. Cu atât mai mult ei trebuie făcuţi să tacă.

— Inima ţi-e întunecată, Odo. Mă voi ruga pentru iluminarea ei.

— Iar a voastră e goală şi nu cred că merită să mă rog pentru împlinirea ei. Acum lăsaţi-mă să o văd pe Gytha.

— Nu cred că ar fi înţelept.

Întorcându-se pentru a-l înfrunta pe arhiepiscop, Odo îl găseşte pe bărbatul mai în vârstă afişând cel mai dulce zâmbet al său. *Şi acum ce se întâmplă?* se întreabă Lanfranc.

— Fratele Ealdred, spune Odo. S-ar putea să nu se afle chiar aşa de în siguranţă cum crede el. Trebuie să ne păstrăm un scepticism sănătos. Diferenţa dintre un document adevărat şi unul fals e foarte fină. Poate că mărturia lui ar trebui studiată mai atent. Dacă aţi vrea să numiţi pe cineva să o examineze...

Lanfranc clatină din cap, deşi există în gestul său un element de regret care îi dă speranţe lui Odo. Aşteaptă, însă Lanfranc nu spune nimic.

— Ar putea să se piardă pe undeva, zice el fără ocolişuri, dacă aţi lăsa-o să plece. Thomas de York nu va flămânzi dacă nu îi parvin veniturile a trei episcopii.

— Nu pot, îi răspunde arhiepiscopul.

Odo ajunge în partea cealaltă a încăperii mai iute decât

poate Lanfranc gândi, de partea biroului unde stă prelatul, cu mâna dreaptă odihnindu-se pe plăselele pumnalului, cu stânga apucând uşor, dar ferm, faldurile sutanei bărbatului mai vârstnic.

— Nu-mi spuneţi că nu aş îndrăzni ori că locul e înţesat cu soldaţii voştri. Şi ai mei vor fi venit până acum. Voi face tot ce trebuie, nu contează pentru mine.

— Aşadar nu a mai rămas nimic, nici măcar respectul pe care l-ai avut odată pentru domnia legii?

— Astăzi jucăm după regulile mele, stăpânul meu arhiepiscop. Dovezile pe baza cărora o ţii pe ibovnica mea de-abia se pot numi de circumstanţă. Acum, vă sugerez să mă lăsaţi să o văd, iar apoi să o eliberaţi în virtutea cuvântului meu dat, cât timp încercaţi să însăilaţi un caz împotriva ei.

— Acuzaţiile sunt prea grave pentru orice eliberare, însă o poţi vedea, dacă îţi vei ţine propriii oameni în frâu. Poate asta o să te convingă de fărădelegile ei odioase.

Uşa către camera tezaurului este groasă, stejar solid încastrat în fier, înăbuşind paşii care se apropie aşa încât Gytha nu are timp să se pregătească pentru venirea lui. Atunci când aude zăvorul trăgându-se de partea cealaltă a uşii, ridică ochii şi îl vede în faţa ei, cu capul puţin aplecat la intrare, ca o dorinţă îndeplinită.

— Ah, Odo!

Simte o forţă din afară, vreo energie pe care uşurarea, dragostea, teama şi simpla atracţie fizică o sporesc, o aruncă spre el de-a curmezişul încăperii, înainte ca el să fi păşit peste prag, braţele i-au cuprins talia, obrazul ei este pe pieptul lui, simţindu-i inima bătând sub oasele craniului ei, regulat, liniştitor, ca paşii spre libertate.

El o ţine în braţe instinctiv, îi mângâie părul, îi murmură cuvinte goale care să o aline aşa cum i-ai spune unui copil aflat în puterea unui coşmar. Apoi îşi aminteşte ce i-a spus Lanfranc. Trupul îi devine ţeapăn. Îi smulge braţele din jurul taliei lui şi o ţine puţin la depărtare. E o privelişte demnă de milă, cu faţa brăzdată de lacrimi şi acum plină de nedumerire. Este atât de măruntă. Ştie asta, bineînţeles. Trupul lui cunoaşte locul precis unde creştetul capului ei se lipeşte de el când o îmbrăţişează, la adăpost, lângă

tendoanele care fac legătura între umăr şi stern, ştie locul moale, exact la baza pântecului ei, care va ceda erecţiei sale. Care ar ceda. Dacă. Însă el nu s-a gândit niciodată la vulnerabilitatea ei, la cât de uşor ar fi să-i răsucească încă puţin capul, să îi facă trupul să se mai arcuiască puţin. Şi să-i rupă şira spinării.

Gytha a văzut această expresie implacabilă înainte, pe câmpul de bătălie de pe coama Senlac, deşi atunci nu era îndreptată către ea, iar faţa lui, mai tânără, cu trăsături mai puţin rigide, părea să reflecte o mai mare aplecare spre mântuire. Atunci era inamicul ei, însă acum se teme de el mai tare. Carevasăzică, arhiepiscopul Lanfranc i-a spus cum şi unde a fost găsită.

— Afară! le spune celor doi bărbaţi care îl însoţesc. Ei ezită. Ah, pentru numele lui Dumnezeu, continuă Odo istovit, cum pot ieşi de aici, cu voi doi stând la uşă? Prin acea ferestruică? Sunt preot, nu fac miracole. Acum plecaţi, închideţi-ne înăuntru dacă vă face să vă simţiţi mai bine.

Panica sclipeşte în ochii ei. *Foarte bine*, se gândeşte el.

— Ce ai făcut? o întreabă când bărbaţii au plecat, zăvorând uşa după ei. Ea se întreabă ce se va întâmpla acum, dacă nu cumva ei au închis-o acolo unde-şi va găsi sfârşitul.

— Nu nega nimic, îi spune el. Lanfranc mi-a spus unde te-au găsit oamenii lui.

Chiar dacă el le-ar putea porunci gardienilor să deschidă uşa, iar ea ar putea ieşi din abaţie la dreapta lui, tot este prizonieră, prinsă fără scăpare, la fel cum e un peşte în năvod, de un lucru pe care nu-l cunoaşte şi nu-l poate numi. Şi-o aminteşte pe Peg Chioara din Winchester şi şi-o închipuie, cu o greaţă deopotrivă minunată şi înspăimântătoare prin ea însăşi care îi creşte în piept, pe Margaret, ghemuită la pământ, plină de vânătăi, jupuită, bătută cu biciul şi pietrele, îşi închipuie limbile ipocrite ale bărbaţilor care stăpânesc lumea pătrunşi de religia lor. Ştie că ea a fost singura luată, singura pradă de interes pentru oamenii lui Lanfranc, şi nu poate să o deconspire pe Margaret. Deja cu sufletul greu din cauza răspunderii pentru biata fată prostuţă şi necazul ei, nu poate să ia asupra-i şi povara de a o expune unei pedepse pe care nu o

merită.

Însă nu îl va minţi pe Odo, aşa că trebuie pur şi simplu să-şi ţină gura închisă. Dar el şi Lanfranc vor lua tăcerea ei drept o recunoaştere a vinei. Durerea ascuţită a inimii lui care se frânge este şi a ei când se gândeşte la cuvintele meşteresei. Pruncul tău va fi. Dacă are dreptate, trebuie să se şi înşele, deoarece un copil nu poate ajunge pe lume fără mama lui, iar ea este sigură că Odo nu o va lăsa în viaţă dacă va crede că i-a lepădat copilul. Este prinsă între vrăjitoria de care o acuză Lanfranc şi vrăjitoria pe care Agatha ştie că ea a înfaptuit-o deja. Alegerea e limpede: ea şi pruncul ei ori Margaret, iubirea ori datoria, grija de sine ori respectul de sine.

Îl priveşte pe Odo, dorind să-l facă să-i citească în ochii frământarea, dar parcă s-ar uita la o stană de piatră.

— Vorbeşte, zice el cu tonul plat şi fără emoţie care o poartă drept înapoi la judecăţile care au urmat revoltei din Winchester, după ce copilul a fost omorât de calul lui.

— Nu am nimic de spus.

Parcă au ieşit din gura altcuiva, deşi simte aerul vibrând în timp ce le împinge afară din gâtlej. Cum de li se poate întâmpla asta lor, despre care sora Jean spune că s-au iubit chiar înainte de-a fi născuţi? E imposibil şi nu e, fiindcă dragostea nu e răspunsul la orice.

— Atunci, spune el într-o doară, puteţi să putreziţi aici până ce Diavolul consideră că a venit timpul să vă ia la el, doamnă. Mă rog doar să fie iute, pentru ca fratele meu, arhiepiscopul Lanfranc, să nu aibă mult de suferit!

Bate la uşă, iar zăvorul se trage înapoi scrâşnind.

Se întreabă cum reuşeşte să ajungă din nou în curte fără să se împiedice, atât este de copleşit de suferinţă şi de confuzie. Nu poate îndura să se întoarcă la Lanfranc şi la expresia lui de „ţi-am spus că aşa e” întipărită pe chipul plin de falsă evlavie. Rămâne, habar nu are pentru cât timp, în curtea monetăriei, lăsând ploaia să-i răcorească mintea şi să-i ascundă lacrimile. Îşi dă capul pe spate, privind spre cerul acoperit acum de straturi impenetrabile de nori şi urlă către Dumnezeu:

— E atât de greu să-mi dai asta? Este? Doar o femeie şi un copil, cum au ceilalţi bărbaţi?

Ea îl aude prin zăbrele, dedesubtul cărora apa se scurge pe zid, aude ţipătul lui răguşit şi disperat peste ropotul ritmic al ploii, aude pleoscăitul greu atunci când el cade în genunchi în noroi. Încolăcită într-un colţ, încercând să devină o ţintă cât mai mică pentru durere, geme repetând pentru ea însăşi, aceeaşi frază din nou şi din nou până ce cade într-o milostivă transă:

— Îmi pare rău, Odo, îmi pare atât de rău!

Cândva, în gaura adâncă şi întunecată dintre pavecerniţă şi utrenie, Odo se trezeşte să urineze. Tremurând în aerul rece pe care ploaia l-a lăsat în urma ei, îl copleşeşte o amintire, cum s-a urcat înapoi în pat lângă ea într-o noapte, undeva, şi cum ea şi-a petrecut genunchiul peste coapsa lui şi gura ei tainică i-a dat un sărut cald şi umed. Un asemenea lucru simplu, adânc, direct şi adevărat. Dorinţa îl loveşte în coaste precum lama unei spade, făcând să-i iasă tot aerul din piept cu un suspin adânc, ceea ce îl aduce pe Osbern din camera alăturată.

Se gândeşte să-i ceară lui Osbern să împartă patul cu el, pentru căldură, însă perspectiva unui alt trup decât al ei întins alături e prea dureroasă pentru a o putea contempla. Nu te poţi minţi pe tine însuţi în cele mai întunecate şi însingurate ore ale nopţii.

— Nu e nimic, Osbern, culcă-te la loc!

Este vina lui. Nu a iubit-o suficient încât s-o facă să aibă încredere în el. Dacă ar fi crezut cu adevărat că un copil al lor ar fi putut trăi, niciodată n-ar fi făcut un asemenea lucru odios şi crud. Ar fi trebuit să-şi dea seama, să fi înţeles forţa convingerii ei că nu poate avea un copil sănătos. Dacă ar fi mers să-l vadă pe John, iar ea ar fi putut să îl pună în balanţă cu toţi bebeluşii ei morţi, dacă n-ar fi fost această sete de putere a lui, dacă, numai dacă...

Crezând că au o viaţă de om înaintea lor, nimic din ce a spus ori a făcut el nu a fost suficient. Nu a pus întrebările care trebuiau, nu i-a oferit răspunsurile care trebuiau. Nici măcar unul dintre darurile sale, în bijuterii ori cai, în cuvinte ori pământ, sau prin trupul său, nu a exprimat în mod adecvat nevoia lui, foamea lui, adoraţia lui. Nu a avut-o în stăpânirea lui; ea i-a scăpat într-un loc unde el nu o poate urma. Dacă ar fi să i se scoată inima din piept şi să-i fie

ţinută în lumină, imaginea ei ar fi vizibilă cu ochiul liber, nu scrisă cu un vârf de fier sau de diamant, ci tatuată cu cardamă, după datina alunecoşilor briţi.

Nu o va avea niciodată, nu va exista niciun copil, niciun urmaş. Este o dragoste sortită să moară în faşă, nu mai mult decât o amintire, o romanţă, o poveste pilduitoare.

Gytha nu doarme, însă nici nu crede că este cu adevărat trează. Pare să-şi fi pierdut cunoştinţa pentru moment. Incrucişându-şi braţele la piept pentru a se încălzi, îşi dă seama că mâinile nu îi mai aparţin. Îşi simte pielea, puful fin, felul în care i se întinde peste oase şi se destinde în cavernele trupului ei, de parcă ar atinge o altă substanţă, nu pe ea însăşi. Mâinile care-i cuprind sânii, cu palmele peste sfârcurilor reci şi întărite, mâinile care-i alunecă spre interiorul coapselor sunt ale lui Odo. Buclele lui le mângâie, buzele lui se deschid sub apăsarea degetelor ei, numele lui e pe buzele ei.

Apoi, când îi rosteşte numele cu voce tare în întuneric, îl vede dintr-odată ca atunci când l-a zărit întâia oară, în compania lui Harold şi a lui lady Edith, în acea casă care nu mai există. Cu toţii, inclusiv ea, sunt precum anluminurile dintr-o carte de-ale lui Odo, minuscule, strălucitoare, minunat de misterioase, însă neadevărate, reprezentări stilizate ale lor înşişi, care nu mai aparţin acestei lumi a cărnii, a sângelui şi a oaselor. Întorcându-se pe spate, se întinde pe fânul pe care i l-au aruncat, simţind pământul rece şi umed al podelei de dedesubt, şi îşi netezeşte hainele peste pielea care la atingere e la fel de rece, moartă şi goală ca pergamentul curat.

Furtunile continuă nestingherite. De la fereastra iatacului lui Odo, măgura pare că pluteşte într-o mare de glod gălbicios, cu o reţea precară de scânduri întinse peste băltoacele mai adânci. Tunetele bubuie în depărtare, din când în când fulgerele aruncă un foc brusc, argintiu-albăstrui, peste trăsăturile cenuşiu-cafenii ale lui Odo, nepământean de încremenite. Nu s-a clintit din pat din noaptea în care Gytha a fost arestată; într-adevăr, de-abia s-a mişcat şi acolo, stă întins pe spate, nebărbierit, în cămaşa lui de noapte care începe să pută, holbându-se la adâncimile de indigo ale baldachinului. Ultima oară când a

vorbit a făcut-o pentru a slobozi un şir de ocări împotriva medicului său, după care Osbern a trimis cu câteva zile în urmă. Obsern nu crede că şi-a văzut stăpânul clipind în tot acest răstimp, deşi, din când în când, îşi mişcă mâna, mângâind-o fără tragere de inimă pe Juno, care se ghemuieşte lângă el, doar botul şi ochii ei înspăimântaţi zărindu-se de sub cearşafuri. Câinele a zădărnicit toate eforturile lui Osbern de a-l trezi pe lordul Odo, chiar şi de a-l spăla ori de a-l bărbieri, dezvelindu-şi dinţii şi lătrând înverşunat ca şi cum numai el poate înţelege ce se întâmplă în mintea stăpânului său. Dacă se întâmplă ceva.

Nu este bolnav. Plutind chiar dedesubtul baldachinului, se uită în jos la el însuşi întins în pat şi ştie că trebuie să se urnească de acolo. Trebuie să conducă judecăţile, să asculte plângerile, să ia măsuri pentru îndrepta stricăciunile aduse de aceste furtuni, la fel cum a făcut şi cu seceta înainte. Trebuie să inspecteze camera de lucru, să se asigure că nu există scurgeri în acoperişul atelierului şi că femeile nu au aprins mangaluri sau lumânări care să alunge acest amurg aparent prepetuu. Trebuie să dea porunci pentru ca iepele care alăptează să fie aduse în sală înainte ca mânjii lor să se înece, dacă Hamo n-a făcut asta deja.

Însă mai înainte de toate, trebuie să se hotărască ce are de gând să facă în privinţa Gythei, iar asta nu poate. Fiecare fărâmă de energie a trupului şi a minţii pe care o posedă a fost absorbită în vârtejul indeciziei sale, în care soluţiile posibile îi trec pe la urechi prea iute pentru ca el să le poată înţelege, ba chiar să le poată vedea cum trebuie. Adeseori aţipeşte, iar în clipele dinainte de a se trezi, înainte să ştie că e treaz, răspunsul îi e limpede, numai ca să se risipească aşa cum o fac visele în momentul în care toate celelalte lucruri la care trebuie să se gândească îl asaltează din nou. Simplu, spune trupul din patul îmbibat cu urină rece şi salivă de câine: o iubeşti, o ierţi, pleci de aici, o iei de la capăt. Simplu, răspunde duhul care atârnă de pânzele de păianjen întinse între pliurile de satin albastru: te-a trădat, ţi-a făcut cel mai groaznic lucru pe care o femeie i-l poate face unui bărbat, lasă-l pe Lanfranc să o condamne. Uită de ea.

Să uite de ea? Nu fi absurd, îi spune trupul. Gândeşte-te

la altceva, îl imploră mintea, ca un maestru de cor încercând să instaureze disciplina între două coruri cântă într-un dialog dezordonat.

Nu trece mult şi Gytha pierde şirul timpului de când o ţin în această încăpere, cu podeaua ei îmbibată cu apă şi pereţi care asudă şi scânteieri magice şi bruşte de praf auriu când oamenii intră cu lumânări, ceea ce fac rareori, aruncându-i mâncare din uşă de parcă ar fi o jivină periculoasă. Zilele şi nopţile se scurg una într-alta, odăi din care ea iese şi intră la sunetul vreunui clopot sau la venirea unei mese, lumină şi întuneric, cedând pe măsură ce pendulează între realitate şi inerţia toropită a visului. Câteodată, oamenii îi vorbesc: gardienii ei, novicele care îi aruncă mâncarea. Arhiepiscopul, se gândeşte ea, cu barba lui de profet mişcându-se în sus şi-n jos, cu scalpul rozaliu ca un fund de bebeluş sub părul lui împuţinat. Nu îl asculta pe niciunul dintre ei.

Tot ce face este să-l ceară pe Odo, tot ce aude este tăcerea ce urmează rugăminţilor ei. Chiar şi atunci când gura ei doar ia forma ca de lună plină a numelui său, chiar şi atunci când doar se gândeşte la el, se pare, ei scutură din cap şi îi întorc spatele. Aşa că renunţă să mai vorbească, ceea ce nu face decât să îi adâncească şi mai tare crăpăturile de pe buze, şi renunţă să mai gândească, însă mintea nu vrea să îi rămână goală. O umple el, şi Meg, şi copilul. Copilul. Ce i-a spus meştereasa? Ce i-a spus cu adevărat? Ce îi spune trupul ei când nu aude altceva în afară de râcâiturile şobolanilor şi de foşnetul cleios al fânului murdar? *Pruncul tău va fi.*

MIRACOL

De la Sărbătoarea Sfântului Germanuspână la Ziua Morţilor 1072

Odo se trezeşte dintr-un somn care i s-a pogorât ca un văl peste creier, înceţoşând deşi nu chiar întrerupând schimbul de argumente fără remuşcări între duhul pânzelor de păianjen şi trupul aflat în pat, pentru a se pomeni privind nu la baldachin, ci la chipul surorii sale. Trăsăturile ei par bizar de reliefate, obrajii, sprâncenele, buzele, adunându-se

toate în jurul nasului ei ascuţit ca un set de pânze în jurul unui catarg. El începe să râdă, deşi Agatha nu dă vreun semn că ar dori să-i ţină isonul.

— Eşti treaz? Eşti treaz, nu-i aşa? vrea ea să ştie. Fiindcă trebuie să-ţi vorbesc.

Juno mârâie, dar Agatha arată pregătită să mârâie şi ea.

— Asta nu mai poate continua, Odo! Cu îngrijirile pe care trebuie să i le acordăm lui Margaret şi cu Judith dintr-odată mai rău decât inutilă... în camera de lucru nimic nu mai merge şi am nevoie de tine să faci ceva în privinţa asta.

A încercat să fie răbdătoare cu el, dar, dacă nu e bolnav, care este sensul acestei lâncezeli, cu Gytha prizonieră, cu puţinele vite care le-au mai rămas înecându-se în alunecări de teren, cu grânele aduse din Normandia cu atâtea costuri putrezind în hambarele mucegăite, iar atelierul său umplându-se de cleveteli veninoase şi de mâini care nu fac nimic? E hotărâtă să-l împingă să-şi revină, îl va împinge jos din pat şi îl va spăla ea însăşi din cap până în picioare, cu burete şi apă rece, dacă e nevoie. Privindu-l cum se încruntă mohorât, îşi dă seama că nu e decât un băieţaş care face pe supăratul.

— Îngrijirile pentru Margaret? se interesează el, împins de la spate de vreun soi de înger păzitor, după cum va crede pentru tot restul vieţii sale. Ce i s-a întâmplat?

Faţa bizar schimonosită a Agathei îşi reia contururile normale, apoi se strâmbă iar, deşi acum arată mai degrabă ca Agatha. Ea stă pe marginea patului şi se uită la propriile mâini, pe care şi le frânge în poală.

— Freya spune că... leapădă un copil. Bănuiesc că nu ar trebui să fiu surprinsă, având în vedere...

— Leapădă un copil?

Vârtejul îşi opreşte mişcarea, duhul coboară îndemânatic pe stâlpul sculptat al patului şi i se strecoară înapoi sub piele, lin ca un cuţit. Odo se ridică în şezut, împingând câinele din cale cu cotul.

— Margaret, spune el zâmbindu-i Agathei, cu o sclipire în ochi care vine ca o uşurare pentru ea, după strania senzaţie că sufletul lui era cumva departe de trup, deşi nu-şi poate închipui ce urmează. Mulţumesc, zice el strângându-i mâinile, iute şi cu putere.

Apoi totul se pune în mişcare. Odo aruncă în lături aşternuturile, aproape răsturnând-o pe sora lui de pe marginea patului. În timp ce îi strigă lui Osbern să umple cada, să aducă ustensilele de bărbierit, să găsească o cămaşă curată, deja se dezbracă de hainele de somn în ciuda prezenţei ei în iatac.

— Hristoase, ce put!

— Odo, atelierul.

— Da, da, mai târziu, zice el făcându-i semn cu mâna iritat, după ce îi aruncă o privire absentă. Mergi şi găseşte-o pe Freya pentru mine. Trimite-o aici, apoi spune-le să-mi înşeueze un cal.

— Şi trei desagi pline, domnia ta, spune Agatha cu o plecăciune, însă el nu înţelege ironia, aşa că ea ridică din umeri şi merge să o înlocuiască pe Freya la căpătâiul lui Margaret.

Când Agatha îi transmite porunca lui Odo, Freya pare îngrozită pe moment, însă îşi recapătă obişnuita ei stăpânire de sine glacială aproape imediat, predând îngrijirea bolnavei cu o eficienţă calmă.

— Tocmai ce i-am schimbat cârpa, dar încă sângerează destul de mult, aşa că ar trebui să-i mai daţi o lingură plină de sirop atunci când sună de *sexta.* O să mă liniştesc când îi scade febra.

Luând un vas cu apă de trandafiri şi o bucată de pânză, Agatha începe răbdătoare să-i şteargă obrajii fetei, tamponându-i fruntea lată şi palidă, tâmplele pistruiate, aranjându-i şuviţele de păr transpirat care i-au scăpat din bonetă. Alinată de ritmul propriilor gesturi, începe să fredoneze vechi cântece pe care şi le aminteşte din copilărie, până ce pleoapele lui Margaret se lasă peste ochii ei verzi ca agrişele, iar ea pare să doarmă. Cât de ciudat, reflectă Agatha în timp ce degetele ei ating pielea lipicioasă a fetei, că visurile pot să devină realitate, însă doar atunci când ai încetat să-ţi mai doreşti asta, ca şi cum numai încetând să fie visuri pot ele deveni realităţi. Ce bine se potriveşte totul cu vocaţia ei, clădită pe repulsia faţă de violenţa actului sexual dintre bărbaţi şi femei, să ajungă să facă asta, să-i îngrijească pe cei aflaţi în suferinţă.

Când Freya este poftită în salonul lui Odo, el cotrobăie

într-o casetă de bijuterii, îmbrăcat numai în cămaşă şi pantaloni. Osbern stă în spatele lui, cu o tunică lungă de catifea cafeniu-închis în braţe. Freya încearcă să se convingă singură că stăpânul a trimis după ea numai pentru a o ruga să-i ducă vreun lucru Gythei, însă nu se poate păcăli singură atât de uşor. De ce n-ar merge el însuşi? Şi ce ar face stăpâna ei cu bijuteriile în închisoarea abaţiei?

— Freya.

De îndată ce devine conştient că ea este acolo, închide caseta cu bijuterii şi îşi îndreaptă atenţia asupra ei, făcându-i privirea să o urmărească pe a lui, în ciuda faptului că Osbern îl ajută cu tunica, îi leagă şireturile aurii, îi petrece în jurul şoldurilor o curea incrustată cu turcoaze şi nişte pietre verzi pe care ea nu le poate recunoaşte, îşi face de lucru cu o perie de haine şi mai multe perechi de pantofi.

— Trebuie să-mi spui tot ce ştii, începe el, despre vizita stăpânei tale la meştereasa Gunhild.

E impresionat că ea nu-şi fereşte ochii, nu roşeşte şi nici nu se foieşte, nici măcar nu stă pe gânduri înainte de a vorbi. Parcă anticipase întrebarea şi repetase în gând răspunsul.

— Adevărul, subliniază el, nu cine ştie ce poveste aţi fi putut scorni voi în caz că voi întreba eu.

— Ar fi trebuit să vă spună ea singură, îi răspunde Freya fără menajamente. Ce Dumnezeu v-a zis?

— Nimic. Chiar nimic. Nu a vrut să deschidă gura.

— E atât de mândră femeia asta, mormăie Freya pufnind exasperată.

— Ce-ai zis?

— A venit să-mi ceară ajutorul ştiind că eu am anumită... experienţă.

Îi aruncă lui Odo o privire precaută, însă el îi face semn cu mâna să continue.

— Mi-a istorisit o poveste lungă şi complicată despre Margaret şi un predicator de pripas care a violat-o, însă care era de fapt fratele ei, aşa că...

— Fratele ei? Doamne Dumnezeule!

— Da, însă, după câte se pare, el nu ştie. E nebun de-a

binelea; se crede Sf. Sebastian.

Odo păleşte şi se aşază brusc.

— Vă e rău, domnule?

— Nu. Continuă.

— Ei bine, stăpâna Gytha se simţea răspunzătoare pentru că o ajutase pe Meg să fugă ca să-şi găsească fratele şi să-l convingă să meargă acasă la soţie şi copil, însă apoi s-a întâmplat asta, iar Meg a venit la stăpâna mea spunându-i că e sigură că a rămas grea şi că fratele era tatăl.

— Cum putea fi atât de sigură? După câte se vorbeşte, a prins gustul amorurilor de şopron, oricât de neplăcută a fost iniţierea.

— Femeile ştiu lucrurile astea, stăpâne, pur şi simplu, dă Freya din umeri. Le simţim. Nu pot explica mai bine.

— Aşadar, tu şi Gytha aţi dus-o pe sărmana fată la această Gunhild şi bănuiesc că Gytha nu a vrut să vorbească fiindcă se teme că va abate necazuri asupra vreuneia dintre voi. Dintre toate femeile de care m-aş fi putut îndrăgosti, de ce a trebuit să fie una cu un cap atât de îndărătnic pe umeri?

Şi iată, se gândeşte el, o întrebare care conţine şi răspunsul.

— Mai este ceva, zice Freya.

Dumnezeu ştie că, probabil, contele e la fel de îndurerat şi neliniştit cum ar fi orice bărbat în privinţa ibovnicei sale, însă eroismul prost înţeles al Gythei a stricat lucrurile şi pentru ea şi Fulk. Spunându-i Domniei Sale totul, Freya are şansa de a o readuce pe Gytha în graţii şi de a-şi recâştiga poziţia la Winterbourne.

— Da?

— Meştereasa a zis că şi stăpâna Gytha este grea. Le-a întrebat care dintre ele a venit să-i ceară ajutorul căci i s-a părut că amândouă aşteptau copii. A zis...

Însă înainte să termine, el sare din partea cealaltă a încăperii ca un căţeluş afectuos şi, prinzându-i chipul între mâini, o sărută cu zgomot pe frunte.

— După Sfânta Fecioară şi multiubita mea Gytha, spune el, eşti cea mai minunată femeie care a trăit vreodată.

Apoi fuge în josul scărilor către sală, cu Osbern pe urme.

— Mantia voastră, stăpâne, încă plouă.

— Da, Osbern? strigă el peste umăr. Mie mi se pare că e prima zi de primăvară.

Va pune să se facă patul cu aşternuturi din pânză curate, peste care să fie risipite grămăjoare de mentă şi lavandă, pregătit pentru întoarcerea ei, se gândeşte Odo în timp ce merge la galop pe străzile înguste, două gărzi deschizându-i calea prin mulţime. Vede negustori şi clienţi de-ai lor, păstori cu mici turme de oi plouate şi de porci cu picioarele pline de glod, un individ isteţ care vinde pe stradă bucăţi de pânză cerată, cu găurele tăiate pentru ochi, pentru a fi purtate ca mantii de ploaie. Gytha va avea parte de toată îngrijirea şi consideraţia posibile. Va fi ţinută departe de câini şi de ace. Nu va mânca porc, nici nu va călări, mai ales nu va călări după groaznica ei căzătură de la Rochester, când trebuie deja să fi purtat în pântec copilul. Îşi face cruce amintindu-şi. Nu trebuie să se aplece ori să se îmbăieze sau să stea la stânga unui călugăr.

El îi va săruta ochii şi o va ţine în braţe, însă nu va face dragoste cu ea, ci îi va stropi trupul cu apă sfinţită şi se va ruga zilnic pentru ea. Îi va dărui bijuterii bătute cu jasp, piatra lunii şi topaz, toate cunoscute ca având virtuţi speciale pentru femeile grele. Şase grăunţe de pudră de perle înghiţite zilnic vor asigura calitatea laptelui. Copilul se va naşte şi va trăi, ba vor fi chiar mai mulţi, o dinastie, un întreg şir de fraţi pentru John.

Comunitatea abaţiei este adunată pentru *nona* atunci când el soseşte, calul său repezindu-se înainte prin poarta pe care portarul o crapă uşor ca răspuns surprins la torentul său de ciocănituri şi de strigăte. Aruncându-se din şa, zvârlind hăţurile uneia dintre gărzi, se îndreaptă direct către capelă, unde cântatul psalmilor se împotmoleşte, apoi îşi revine, vocile călugărilor imitând ca în oglindă focul lumânărilor ce pâlpâie în pala bruscă de aer umed ce se stârneşte când el trânteşte uşa dinspre miazănoapte şi parcurge mica distanţă până în mijlocul transeptului, acolo unde se află tronul arhiepiscopului. Făcând cea mai scurtă reverenţă posibilă în faţa altarului, i se adresează direct lui Lanfranc.

— Trebuie să o văd, zice el cu o şoaptă poruncitoare, auzită de toţi.

Nici să râdă de mine vrăjmaşii mei, psalmodiază fraţii. Lanfranc îi face semn să aibă răbdare, îndreptându-şi în jos palma deschisă de mai multe ori.

— Acum, şuieră el. Unul dintre novicii din primele rânduri strecoară o privire rapidă în direcţia lui Odo şi e răsplătit pentru îndrăzneală cu o uitătură feroce din partea supraveghetorului novicilor.

Că Tu eşti Dumnezeu, Mântuitorul meu, cântă călugării.

Cu un oftat, Lanfranc se ridică din tronul său şi îşi croieşte drum spre uşa dinspre miazănoapte. Pintenii lui Odo zornăie în spatele său, un acompaniament nepotrivit pentru psalmi. Când Odo închide uşa, Lanfranc se întoarce pe călcâie, cu panglicile mitrei zvâcnind nervos în vântul care s-a înteţit pe măsură ce ploaia se domoleşte într-o burniţă înţepătoare.

— Ce vrea să însemne asta? cere el să ştie, ca şi cum Odo a fost chemat în faţa lui, la Bec, pentru a răspunde acuzaţiei de a fi furat nişte cărţi sau de a fi prădat bucătăria în timpul Marii Tăceri. Însă Odo nu mai este un băiat aflat în grija lui, iar faptul că nu pregetă a uita asta e ceea ce îl pierde.

— Trebuie să îi daţi drumul!

Chipul frumos al lui Odo e desfigurat de un rânjet triumfător.

— Nu trebuie să fac nimic de soiul acesta, îi replică Lanfranc întărâtat.

E frig afară, vântul începe să-şi arate colţii pe după clădiri şi să biciuie întinderea iazului cu peşti al abaţiei, din capătul celălalt al locului de îngropăciune, unde ei stau printre moviliţe şi pietre funerare. Lanfranc strănută.

— E nevinovată, jubilează Odo. Niciodată n-a avut de gând să lepede ea însăşi copilul. Aţi tras băţul cel mic, bătrâne, iar eu am martori care să dovedească asta.

— Ai dat de urma meşteresei? Eu n-am putut-o găsi niciunde.

— Nu, bineînţeles că nu. Niciunul dintre noi nu o va găsi; e deja prea bine ascunsă. Oamenii pun preţ pe asemenea femei. Au grijă de ele. Cred în Isus, dar le place să aibă şi alte chezăşii.

— Cu toate acestea, eu voi continua să caut. *Însă nu cu*

prea multă tragere de inimă, îşi spune sieşi, *căci dacă ea nu apare din nou, pot lua înapoi luminişul care stă ca un ghimpe în pădurea mea.*

— Cum doriţi. Ea nu mă interesează. Am alte veşti care schimbă totul. Jupâneasa Gytha poartă în pântec un copil, astfel că, dacă o veţi judeca, oricum nu vă puteţi pune în aplicare sentinţa până ce nu se naşte copilul meu.

Copilul meu. Umerii îi tresaltă de bucurie şi de nerăbdare.

Lanfranc se trage de barbă. Cel mai înţelept ar fi să-l lase pe Odo să o vadă pe femeie. E limpede că nu a obţinut informaţiile direct de la ea, nici măcar de la meştereasă, care se deda, fără îndoială, ca mai toate femeile ca ea, la acest soi de predicţii. În concluzie, oricând e posibil ca el să se înşele, iar ea i-o va spune, cu Lanfranc acolo pentru a auzi totul; nu se va încrede în nimeni altcineva. Dacă are dreptate însă, dacă are dreptate... Se uită la obrajii îmbujoraţi ai bărbatului mai tânăr, la ochii lui strălucitori şi se cutremură. Este cât de sigur poate fi, de când a văzut medalionul, că femeia este implicată în vreo practică diabolică a uciderii nou-născuţilor. I se scurge sângele din vene când se gândeşte la ce i-ar putea face ea unui copil al lui Odo, dacă, fireşte, copilul e al lui şi nu vreo odraslă a diavolului însuşi.

— Vino, atunci! Te voi duce la ea.

Când străjerul descuie uşa camerei tezaurului şi se dă la o parte pentru ca el şi Lanfranc să intre, o furie precum un uragan se pogoară asupra lui Odo, golindu-l, lăsând în el doar o mânie clocotindă a cărei căldură îi înţeapă ochii, îi usucă gura şi îi face trupul să tremure ca ultima frunză uscată a unui arbore în iarnă. Se întoarce spre Lanfranc pentru a protesta, însă vocea i s-a subţiat într-o şoaptă seacă, iar cuvintele îi vin anapoda, fără a avea vreun sens. Nu că i-ar trebui; pe măsură ce ochii lui Lanfranc se mişcă dinspre el către figura chircită în colţ şi înapoi, vede că a fost înţeles după ruşinea şi umilinţa de pe chipul arhiepiscopului.

— Cum ai putut? reuşeşte să spună în cele din urmă. Cum ai putut-o trata astfel? Te-am crezut creştin.

Dar ea nu este, vrea Lanfranc să îi răspundă, însă luând în considerare spaţiul închis în care se află şi pumnalul de

la brâul lui Odo, se gândeşte mai bine şi nu spune nimic, ci doar îşi pleacă privirea sub dispreţul episcopului. Un scâncet înfricoşat vine din colţ, făcându-l pe Odo să se întoarcă pentru a o privi pe ibovnica sa. Furia i se risipeşte la fel de iute cum s-a aprins, dizolvată în milă în momentul în care cade în genunchi pe fânul murdar şi o adună în braţele lui, îngropându-şi faţa în părul ei, trăgând în piept aroma ei familiară şi îndrăgită de mosc, printre toate celelalte mirosuri ale întemniţării ei: pânză umedă, urină, rahat, sudoare, singurătate, înfometare, frică de întuneric. Îi ridică faţa şi o sărută, simte cu limba că a pierdut un dinte de sus. Trecându-şi vârfurile degetelor peste contururile oaselor ei mici, cheamă înapoi căldura în pielea ei, simţind dorinţă când îi atinge sânii, iar ea se răsuceşte la pieptul lui cu un mic suspin, apoi rămâne nemişcată când el îi cuprinde cu o mână pântecul şi se gândeşte la copilul lui, copilul lor, miracolul lor.

— Freya mi-a spus, şopteşte el.

Este doar un alt vis. Visele ei au devenit aproape insuportabil de vii de când a fost luată prizonieră, ca şi cum mintea încearcă să lupte împotriva singurătăţii şi a plictiselii umplându-i celula cu viziuni. Câteodată plăsmuirile sunt prea bogate pentru ea şi se trezeşte horcăind şi vomitând puţinul pe care i-l dau de mâncare. Îl simte pe iubitul ei atât de adânc şi de intens înăuntru, încât se teme că inima i-ar putea crăpa. Aude cadenţa ca de cântec a poveştilor mamei ei cu o asemenea claritate încât cuvintele zboară prin ea ca nişte cuţitaşe. Când Adam vine la ea, crede că e unul dintre butoaiele lui, prins în chingi de fier, umplut până la gură cu peşte sărat, mâinile roşii şi zdrelite ale tatălui ei căutând înăuntru pentru a întoarce, a alege, a cântări şi a preţălui. Cele mai frumoase vise sunt despre copiii ei, fiindcă au aceeaşi realitate calmă pe care o simte acum, iar ea ştie că visează, numai că îşi dă seama că ei nu mai sunt bebeluşi, ci nişte copii care au crescut, jucându-se, ciorovăindu-se, ajutându-se unul pe altul cu treaba. Şi că sunt cinci.

— Odo, spune ea ca prin vis şi zâmbeşte, după care închide ochii, cu obrazul odihnindu-i-se lui la piept.

El o lasă aşa pentru un moment, adăpostind-o cu grijă în

braţele lui, înspăimântat dintr-odată că şi-a pierdut minţile, nevrând s-o trezească dacă lucrurile ar sta aşa. Însă trebuie. Mantia lui Lanfranc foşneşte când arhiepiscopul îşi schimbă greutatea de pe un picior pe celălalt. Dreptunghiul de lumină difuză pe care zăbrelele îl trimit înăuntru se înceţoşează şi dispare. Nu poate să o lase să-şi petreacă aici o altă noapte. Trebuie să o convingă să vorbească, în aşa fel încât Lanfranc să audă totul de pe buzele ei.

— De ce a trebuit să-mi spună Freya? întreabă el, cu vocea încă blândă, dar răspicată.

Pare că trece o eternitate înainte ca ea să răspundă. Privind-o în ochi, Odo încearcă să o facă să vorbească prin forţa voinţei. Nu îndrăzneşte să spună mai multe de teamă că Lanfranc l-ar acuza că i-ar fi pus cuvinte în gură. Apoi, brusc, ea pare să-şi vină în fire.

— Mi-a fost frică pentru...

Îl săgetează cu o privire speriată pe Lanfranc şi tace.

— Dar mai frică pentru ea decât pentru copilul nostru?

— Nu m-am gândit...

— Te-ai convins singură că şi acest copil va muri, nu-i aşa, la fel cum au făcut-o ceilalţi? Aşa că te-ai gândit să o salvezi mai degrabă pe... pe fată decât pe tine.

Ea încuviinţează jalnic din cap. Odo e atent să o ţină în aşa fel încât Lanfranc să o vadă.

— Dar el nu va muri, draga mea. Va creşte precum John, vei vedea. O să fie mai mare decât mine într-o bună zi.

— Ea, Odo, spune Gytha cu un zâmbet ciudat, în acelaşi timp drăgăstos şi agitat. Meştereasa mi-a spus că va fi fată, că se va naşte sub semnul Gemenilor şi că piatra ei va fi perla.

Ochii Gythei au acum o lumină interioară, ca fosforescenţa mării.

— O fiică.

Vocea lui este plină de uimire. Ridicând mâna dreaptă, face semnul crucii cu degetul mare pe fruntea ei.

— Domnul fie lăudat! îmi va fi la fel de preţioasă ca Fecioara noastră pentru Sf. Ana. Aţi auzit asta, Lanfranc? îl întreabă, ridicându-se în picioare. Acum, iubirea mea, spune ridicând-o şi pe ea, cu mâinile susţinându-i braţele, simţind cât de aproape îi sunt oasele de piele, te voi

conduce acasă.

— Aşteaptă.

Lanfranc face un pas în prag, ridicând mâna ca pentru a dărui o binecuvântare.

— Nu se poate pune mare preţ pe vorbele femeii. Trebuie să fie examinată cum trebuie.

Odo o simte pe Gytha cutremurându-se lângă el.

— Şi cum putem şti că acest copil îţi aparţine...?

— Cum? întreabă el râzând, nevenindu-i să creadă.

— ... şi nu e vreo înşelăciune venită de la Belzebut, încheie Lanfranc.

— Dacă ar fi fost servitoarea lui Satan, nu crezi că ţi-ar fi scăpat din gheare până acum, bătrânule? Sau cel puţin s-ar fi asigurat că rămânea curată şi bine hrănită, aşa cum Lucifer l-a ispitit pe Domnul nostru în pustie?

— Dacă nu s-a clintit ea în faţa Crucii, are puterea de a rezista miracolelor. Astea sunt mijloacele ei... Tu eşti unealta, îi spune Lanfranc imperturbabil.

Gytha simte că el se trage înapoi cu o uşoară încordare a muşchilor, un mic spaţiu se deschide între trupurile lor atunci când el se îndreaptă de spate. Teama pe care el a risipit-o din juru-i începe să se scurgă înapoi ca o transpiraţie rece între omoplaţi, ca o boală, ca scârţâitul enervant al unei roţi care are nevoie să fie unsă. A căzut în plasa logicii plauzibile a lui Lanfranc. Se îndoieşte, nu o iubeşte, crede la rândul lui că fiica lor va muri. Deşi gâtlejul nu i se contractă pentru a da naştere sughiţurilor, lacrimile încep să i se reverse din ochi, prinzându-i-se de gene, în colţurile gurii, la marginea ascuţită a bărbiei.

Nasul îi curge. Ar trebui să facă un efort să-şi şteargă faţa, însă este atât de istovită, atât de disperată după pacea, ordinea şi liberatatea din visele ei.

El înţelege. Acum, îşi trage cuţitul pentru a o face să doarmă ca pe mica iapă dereşă pe plaja din Rochester. Însă el nu priveşte în direcţia ei, ci spre Lanfranc. Face un pas către arhiepiscop, trăgând-o după el, într-un vârtej al mişcării prea complicat pentru că ea să-l urmărească, apoi dintr-odată braţul lui liber stă pieziş pe pieptul lui Lanfranc şi cuţitul este la gâtul bătrânului.

— Iar tu eşti instrumentul meu, şuieră el printre dinţi.

Străjerul care i-a lăsat să intre face o încercare cu jumătate de inimă de a-şi salva stăpânul, însă nu trebuie decât să apuce mai strâns lancea, că Odo şi răsuceşte cuţitul sub bărbia lui Lanfranc, cu lama apăsându-i beregata, mânuită suficient de aproape încât să-i reteze din barbă câteva fire de păr.

— Dă-te în lături, spune Lanfranc ca o mâţă sugrumată, nu îmi va face rău.

— Cheile, îi cere Odo străjerului.

Bărbatul ezită, însă Odo răsuceşte iarăşi cuţitul; străjerul îi întinde cheile.

— Ia-le tu! îi zice Odo Gythei. Închide-l! Treci înăuntru, îi porunceşte soldatului, iar Gytha închide uşa în urma lui, aruncând cheile la pământ. Odo le loveşte, iar ele zboară în josul culoarului. Mergi, îi spune lui Lanfranc, până în curtea principală.

Are noroc. Slujba de *nona* continuă, iar ei nu se întâlnesc cu nimeni în timp ce îşi croiesc drum prin labirintul de scări şi pasaje, arhiepiscopul împiedicându-se adeseori, fiindcă Odo îi ţine capul într-un asemenea unghi încât nu vede unde pune picioarele, cu Gytha aproape alergând pentru a nu rămâne în urma pasului mare al iubitului ei. Când ajung la o uşă laterală ce dă în curtea mare, Odo o loveşte cu talpa şi îl împinge pe Lanfranc afară, în lumina lăptoasă a soarelui de amurg care se întinde precum mierea vărsată peste brazde şi bălţoace. Doi băieţi cu torţe trec în grabă, mergând să aprindă opaiţele din refectoriu, însă grupul care se apropie de cei doi cavaleri înarmaţi ai lui Odo, care aşteaptă cu trei cai, este doar un miraj de catran pentru ei, învăluiţi de ceaţa căldurii degajate de făcliile lor, aşa că îşi văd de drum sporovăind, după cum fac în fiecare seară.

Oamenii lui Odo se apropie, conducând calul său între ei. Ridică un moment din sprâncene, însă nu obişnuiesc să-şi pună întrebări, iar cel mai în vârstă dintre cei doi, care e în serviciul lui Odo de peste douăzeci de ani, îşi aminteşte că odată l-a ţintuit cu un cuţit pe unchiul ducelui, arhiepiscopul Mauger, pentru un joc de dame care s-a sfârşit urât.

— Ajut-o pe stăpâna Gytha să urce şi fii atent cu ea! îi ordonă Odo bărbatului.

Soldatul descălecă, o ia pe Gytha de mijloc şi o ridică pe

calul lui Odo, apoi urcă din nou în şa, iar cele trei animale o iau înspre poartă, cu cele două gărzi înghesuite protector de fiecare parte a Gythei, care se agaţă de oblânc. Calul este cel mai înalt pe care l-a călărit vreodată, iar o idee bruscă şi iraţională îi trece prin minte, cum că aşa trebuie să te simţi când eşti pe o cămilă. Se gândeşte: *Atunci când ajungem acasă, îi voi spune.*

Văzându-i pe episcopul Odo şi pe arhiepiscop pătrunzând în curte, portarul iese din adăpostul lui spre a deschide porţile. Apoi se uită din nou şi ezită, cu mâna încremenită sub drug, cu gura deschisă ca un pui de pasăre.

— Deschide-o! îi spune Odo.

Ochii portarului se îndreaptă spre chipul arhiepiscopului. Lanfranc dă din cap atât cât îi permite pumnalul lui Odo înţepenit sub falca sa, iar portarul ridică drugul. Odată ce poarta este deschisă de tot, Odo îl eliberează pe Lanfranc, îşi vâră pumnalul înapoi în teacă şi urcă pe cal în spatele Gythei.

— O zi bună, Lanfranc!

Zâmbetul său, când îşi întoarce bidiviul şi îl loveşte cu pintenii ieşind pe poartă, e larg şi nemaipomenit de poznaş.

Abia mult mai târziu, după ce Gytha s-a spălat şi a mâncat, iar el stă privind-o cum doarme, cu părul încolăcit în jurul chipului ei în formă de inimă, cu genele aruncându-i umbre lungi şi albastre peste obrajii palizi, cu trupul atât de fragil şi infinit de preţios sub cearşafurile ce miros a lavandă şi cuvertura din blană de vulpe, începe el să se întrebe ce a făcut. Care dintre actele de iubire a dat naştere procesului de creaţie care are loc înăuntrul ei? Vreo lungă noapte de pasiune trândavă ori una din acele întâlniri intense care sclipesc precum nestematele în amintirea sa, pe aşternuturi de frunze mucezite ori la coturile întunecoase ale scărilor părăsite?

Şi în ce fel de lume se va naşte această fiică a sa, acum că şi-a făcut un duşman din Lanfranc, cel mai loial prieten al fratelui său? A poruncit ca numărul santinelelor să fie dublat. Nimeni nu are voie să intre ori să iasă fără permisiunea lui. Chiar şi acum încă aduc lăzi mari cu spade, arcuri şi lănci din arsenal, pentru a fi ţinute la îndemână în sală, iar meşterul de săgeţi şi băieţii lui muncesc din greu

pentru a spori rezervele de săgeţi. I-a spus Agathei să întrerupă activitatea atelierului şi a trimis bărbaţi care să ducă broderia adăpostită în cufere şi toate planurile Agathei în donjon. Când se va trezi iubirea lui, va trebui să-i dea de veste că nu-i sigur să părăsească turnul, că nu a făcut altceva decât să schimbe o închisoare cu alta, deşi aceasta are mâncare aleasă şi o saltea din pene şi puf. Însă aerul de aici este otrăvit de vina lui; nu-i poate aduce nimic bun copilei sale.

Se strecoară afară din odăile lui, dându-i Freyei instrucţiuni să nu se mişte de lângă stăpâna ei, şi pleacă să-l găsească pe confesor. S-a sunat de pavecerniţă, iar castelul ar trebui să se pregătească pentru a petrece noaptea după obicei, însă peste tot domneşte aglomeraţia şi agitaţia, sala e plină ochi de soldaţi şi de femeile din atelier, care în mod normal s-ar întoarce la ele acasă pe timpul nopţii, lumina se revarsă afară din făurărie, din arsenal şi din atelierul de săgeţi, torţele şerpuiesc în susul şi în josul măgurii. Parcă întregul castel ar fi cuprins de friguri.

Îl găseşte pe confesor la sălaşul cailor, alături de contesa Mărie; încearcă să o convingă pe una dintre fiicele contesei că nu e nicio nevoie să-şi ia poneiul în sala mare. Despărţindu-l pe bărbat de copila neliniştită şi de mama ei, care are o înfăţişare războinică şi un aer rebel, merge cu el în capelă, acolo unde îi povesteşte, fără a cruţa pe niciunul dintre ei, cum a scos cuţitul la arhiepiscop întărâtat de acuzaţiile lui Lanfranc împotriva ibovnicei lui şi l-a ţinut ostatic până ce ea a fost în siguranţă.

— Mă întrebam eu ce e cu toată tevatura, spune preotul atunci când a pronunţat absolvirea de păcate, cu o familiaritate care izvorăşte din intimitatea aparte pe care o împărtăşeşte cu sufletul stăpânului său.

Trage de timp, se gândeşte Odo, nu se poate hotărî ce penitenţă merit. Însă căinţa nu a fost adevăratul scop al confesiunii sale. Ceea ce voia era să-şi limpezească mintea; mărturisindu-şi acţiunile, şi le-a ordonat în minte şi le-a aranjat undeva în afara ei, ca o soţie care eliberează încăperile pentru curăţenia de primăvară. Şi ştie exact ce trebuie să facă. Trebuie să meargă la William, să ajungă la

el înainte de Lanfranc şi să-i spună povestea aşa cum o vede el. Nu e posibil ca Lanfranc să conducă un proces cinstit, de vreme ce el deja a luat hotărârea că Gytha este o vrăjitoare. S-ar putea foarte bine ca, până ce se naşte copilul, nici să nu aibă loc vreun proces, de vreme ce nicio pedeapsă corporală nu i se poate aplica unei femei însărcinate, iar până atunci, el o va fi făcut să dispară undeva în siguranţă.

— Ceea ce aţi făcut este un păcat greu, stăpâne, continuă preotul când Odo nu îi răspunde, însă de vreme ce arhiepiscopul nu a păţit nimic, în afara unui gât ţeapăn poate, ceea ce nu este efectiv o vătămare, nu văd nevoia unei penitenţe fizice. Pe de altă parte... un pelerinaj. Unul lung. La Compostela sau poate chiar la Ierusalim.

Odo încuviinţează cu gândul altundeva. Un pelerinaj la Westminster mai întâi, se gândeşte el, strigând după Osbern peste larma din curţi.

Când Odo soseşte la palatul regelui, sala este ticsită de oameni. O curte de judecată este în zgomotoasă sesiune chiar în spatele uşii mari, înainte unui judecător necunoscut lui Odo, care picoteşte la răstimpuri ascultând o dispută pentru drepturile de morărit pe unul dintre numeroasele râuri din oraş. Un negustor, înconjurat de suluri de covoare, aşteaptă o audienţă la rege. Odo îl recunoaşte pe William, episcopul de Londra, care se desprinde din conversaţia cu un grup de alţi prelaţi pentru a-l întâmpina, însă nu-i răspunde decât dând scurt din cap, în timp ce îşi face loc să ajungă la fratele său, aşezat la o masă lungă pe o estradă, cu mai multe planuri întinse în faţă. Un bărbat, al cărui păr acoperit de praf şi şorţ de piele îl arată a fi pietrar, stă şi priveşte peste umărul său.

Odo păşeşte pe estradă şi se lasă într-un genunchi, cu capul plecat. Ochii curioşi ai tuturor celorlalţi din cameră îi pârjolesc ceafa; simte cum broboanele de sudoare i se adună şi îi înţeapă pielea scalpului. Însă totul trebuie făcut aşa cum trebuie. A avut grijă să îşi lase cavalerii înarmaţi în afara porţilor palatului şi centura cu spadă, în custodia lui Osbern, la intrarea în sală, deşi încă poartă cămaşa uşoară de zale pe care s-a gândit că e prudent să o aibă pe el în timpul călătoriei.

— Odo, spune William, îndepărtându-l pe pietrar cu un gest al capului.

Tonul nu îi e surprins. Cu siguranţă, niciun mesager al lui Lanfranc nu poate să fi ajuns înainte, deşi unul din propriii săi spioni poate...

— Înălţimea Voastră!

Îi sărută mâna pe care William i-o întinde.

— Ridică-te, omule, nu e nevoie să respecţi ceremonialul. Te aşteptam. Bei ceva?

Cei doi bărbaţi se ridică şi se îmbrăţişează, schimbând sărutul păcii. William trimite un servitor să aducă vin şi să ordone ca lumea să părăsească sala, deşi mulţimea se împrăştie cu greu. *Ciori venite la stârv,* se gândeşte sălbatic Odo. Stau cu un ulcior de vin între ei, William, în scaunul său cu spetează înaltă din capul mesei, Odo, pe colţ, la capătul unei bănci căptuşite. Opaiţele fumegă, buştenii trosnesc în foc, un fâlfâit brusc de aripi le distrage pentru o clipă atenţia unul de la celălalt, îndreptând-o spre un stol de vrăbii care ciripesc printre grinzi.

— Ei bine? întreabă William în cele din urmă.

— Se pare că ştii de ce sunt aici, răspunde Odo, turnând vin pentru amândoi.

— Are de-a face cu femeia, bănuiesc, spune William şi bea.

Nu ştie, nicio vorbă nu i-a parvenit de la Lanfranc. Uşurarea îi provoacă lui Odo un fior mai puternic decât o făcea perspectiva ca William să fi cunoscut deja faptele aşa cum îşi dorea Lanfranc să fie prezentate.

— A apărut ceva nou, zice el.

Vinul îl îndeamnă să bea, însă nu îndrăzneşte să ridice potirul de teamă ca William să nu-i vadă mâinile tremurând.

— Ah, da?

— A rămas grea, William, aşteaptă copilul meu.

Face o pauză. E mai bine să nu dezvăluie convingerea Gythei că ştie deja sexul copilului.

— Nepoata ori nepotul tău, adaugă el.

Îl priveşte atent pe William. O scurtă vâlvătaie de mândrie îi luminează ochii însinguraţi, naufragiaţi între straturile de grăsime care i s-au format în jurul obrajilor şi al sprâncenelor, înainte ca uitătura lor dinainte, ca gheaţa

sau ca nişte pietricele de sticlă, să revină, iar gura să îi devină subţire şi meschină.

— De unde ştii? Ar putea fi un truc.

— Nu ar minţi într-o asemenea privinţă, trebuie să mă crezi pe cuvânt.

— Pe cuvânt, Odo? Slobozeşte un râs aspru. Arată-mi dovezi şi eu te voi asculta.

Agăţându-se de gândul la acea scurtă strălucire rece din ochii lui William, spune cu răceală, cu exact acea notă potrivită de camaraderie masculină în voce:

— Dovezi, frate? Să stabileşti ceva când e vorba de sarcină nu e chiar o ştiinţă exactă. Dacă îţi spun că îi e rău, izbucneşte în lacrimi la auzul cântecelor prosteşti ori la vederea canarilor în colivii, are o poftă nemăsurată pentru ficat de miel cu miere, iar sorocul i-a trecut deja de două ori, vei numi acestea dovezi? Se apleacă înspre William şi îl priveşte cu foc în ochi. Sau poate că trebuie să iei vreun şarlatan care s-o înţepe şi s-o împungă până ce îl leapădă şi poţi vedea fetusul cu ochii tăi, zice el, după care aşteaptă, cu o rugăciune fervent repetându-i-se în minte. Se roagă ca simptomele pe care le-a descris, pe care şi le aminteşte de când Adeliza îl purta pe John, să se adevească. Se roagă să fi semănat suficientă îndoială în mintea lui William pentru a-l face să şovăie.

— Vrei să-i poruncesc lui Lanfranc să amâne judecata?

— Da.

— Dar ce garanţii îmi poţi oferi că femeia nu va dispărea miraculos înainte de a aduce pruncul pe lume, luând cu ea şi pe nepoata ori nepotul meu?

— William, te implor. Am văzut cum o ţine Lanfranc; este ca şi cum deja a judecat-o şi condamnat-o în închipuirea lui. Va muri dacă e lăsată acolo, ea şi copilul, iar eu nu aş putea trăi fără ea. Inima mi-ar fi moartă. Aşa că ne-ai pierde pe amândoi, frate şi nepot.

— Ce lucru amuzant, să mori, spune William gânditor, întinzându-şi picioarele şi rezemându-se de spătar cu mâinile încleştate la ceafa. Îmi amintesc o misivă pe care am primit-o din partea regelui Edward, când căzuse deja greu bolnav, în care scria că o face bucată după bucată. Picioarele îi erau moarte căci nu şi le mai putea simţi, iar

vezica, era sigur, se află deja în paradis, deoarece pisatul îi mirosea a miere.

— Picioarele şi vezica sunt un lucru, dar inima e cu totul altul.

— Asta nu contest, însă nu cred că inima este cea care ţi-ar muri odată cu ea. Numai dacă nu cumva inima ţi-e în ciolan, şi nu în piept.

— Sunt născut în Scorpion. E posibil, bănuiesc.

— Greu beteşug pentru o faţă bisericească!

— Poate că ar fi trebuit să-ţi consulţi astrologii mai atent înainte să mă transformi într-una.

— Poate că ar trebui să meditezi mai mult la iubirea de Dumnezeu decât la aceea pentru femeie. Îţi spun, Odo, deşi tu nu poţi vedea, te-a prins în mrejele unei vrăji. Totul arată că aşa ar fi.

— Sunt îndrăgostit de ea, William. Tu nu ai fost niciodată?

— Nu numesc dragoste acest lucru hidos şi scăpat de sub control care te mistuie, îşi ţuguie William buzele. Eşti posedat mai degrabă.

Possessio mea. Ceea ce spune el e adevărat, numai felul în care aranjează cuvintele diferă.

— Îţi spun eu ce o să fac, se apleacă William peste masă şi îl bate inimos pe Odo pe coapsă. O voi trimite la Matilda, în Rouen. Ea va avea grijă să nu-i lipsească nimic până ce vine pe lume copilul, iar apoi vom vedea ce se poate face. Poate va fi convinsă să se căiască, apoi ar putea intra în Abbaye aux Dames din Caen şi să ispăşească... toate păcatele.

William zâmbeşte, surâsul pe care îl arborează în rarele ocazii în care îl învinge pe Odo la şah.

Roma, se gândeşte Odo, Roma, unde cresc smochini şi lămâi în grădina lui, iar pietrele sunt calde şi ambiţiile lumeşti ale preoţilor înţelese. O va duce la Roma.

— Asta e decizia mea, Odo, şi cred că este mai mult decât meriţi. Îţi sugerez, dacă o iubeşti pe cât spui, să o convingi să fie de acord. Dacă e înclinată să asculte. Ascultarea nu e punctul ei forte, din câte am auzit.

Se ridică, arătând că întrevederea lor a luat sfârşit.

— Spre necontenita slavă a Domnului, Odo, cum de am

ajuns aici?

Şi Odo se ridică şi îşi priveşte fratele măsurând diferenţa infimă de înălţime în favoarea lui.

— Am pariat, William, răspunde el cu voce blajină. Nu poţi anticipa niciodată toate consecinţele.

— Te-ai întors atât de repede! spune ea, primindu-l în uşa odăii. Zâmbetul ei, felul în care pare să i se întindă pe jumătate din faţa ei slabă şi să-i încălzească ochii gravi, aproape îi frânge inima. Fără să aştepte ca uşa să se închidă în spatele lor, îi înconjoară gâtul cu braţele, trăgându-l spre ea, scoţând mici gemete de plăcere în timp ce sânii sensibili i se freacă de cămaşa lui de zale.

I-a fost dor de el, însă sub auspiciile siguranţei că se va întoarce cu binecuvântarea lui William, că sunt din nou împreună, că Lanfranc poate să le fi pângărit puţin magia vieţii lor împreună, dar acum aceasta străluceşte din nou, mai tare ca oricând, lucind ca o linguriţă de argint pentru botezul fiicei lor. Simţindu-l cum se învârtoşează, îl sărută, gândindu-se că trebuie să-l convingă până la urmă că ideea lui că a face dragoste e periculos pentru copil este o prostie. Bărbaţii au un sentimentalism iraţional care este, întrucâtva, la fel de crud ca violenţa. Acum, el o îndepărtează deja, lingându-şi sărutul ei de pe buze, desfăcându-i braţele din jurul gâtului.

— Trebuie să-ţi vorbesc, spune, cu un ton care o face să-i cerceteze chipul neliniştită.

E tras la faţă, serios, cu pielea cenuşie de la colbul de pe drum, cu ochii injectaţi, cu pleoapele apăsate de oboseală.

— Ce s-a întâmplat?

Îl urmează în salon, simţind brusc că o ia cu rău. E bine, îşi spune sieşi cu fermitate, asta înseamnă că pruncul se simte bine. Odo îi permite lui Osbern să îl dezbrace de cămaşa de zale, apoi le spune să plece lui şi Freyei.

— Aşază-te, zice ea, lasă-mă să-ţi torn nişte vin. Lasă-mă să-ţi scot cizmele.

— Pentru numele lui Dumnezeu, încetează cu toate astea, femeie! O alungă de lângă el cu mâna ca şi cum ar fi o insectă care îl irită, apoi imediat îşi întinde braţele pentru a o primi. Îmi pare rău, zice, apăsându-i obrazul în dreptul inimii. Spune-mi, cum te-ai simţit?

— Puţin obosită şi cu greţuri, dar sunt semne bune.

— Ţi-am spus, fac copii puternici. Ceea ce e foarte bine, având în vedere cum stau lucrurile, spune el şi se îndepărtează de ea, învârtindu-şi inelele pe degete. Pentru că va trebui să plecăm într-o lungă călătorie.

— Ca să scăpăm de Lanfranc? Am crezut...

— Ca să scăpăm de William.

— William?

Ea îşi pusese toate speranţele în rege. Nu va primejdui viaţa copilului, o asigurase Odo, conştiinţa nu-l va lăsa, nu când e vorba carne şi sânge din carnea şi sângele său.

— A propus să te trimitem la curtea de la Rouen, ca Matilda să vegheze asupra ta până ce soseşte pe lume pruncul.

— Şi e atât de rău? Ai putea să mă vizitezi. Aş putea merge la Conteville.

— Îţi spun eu cum ar fi, Gytha, clatină Odo din cap. Matilda nu te-ar scăpa din ochi niciun moment până ce cordonul ombilical ar fi tăiat, iar în clipa următoare, ea ar lua pruncul şi tu ai fi trimisă pe sus la abaţia de măicuţe de la Saint Etienne din Caen. Asta este înţelegerea cu William. El obţine copilul nostru, iar noi nimic, nici măcar unul pe altul.

— Şi ce facem?

— Mergem la Roma. Am o casă acolo, pe Tibru. O grădină cu smochini şi lămâi, un crâng de măslini. Ai mâncat vreodată măsline? Au gustul razelor de soare vara.

Ea îl priveşte pe Odo, speranţele şi neliniştile care joacă în trăsăturile sale iubite. Îşi închipuie măslinele, ca pe nişte sori miniaturali, arzându-i limba. Îşi imaginează Roma, plină de ruine albe misterioase, pilaştri frânţi şi statui fără ochi precum acelea peste care dădeai din greşeală în peisajul copilăriei, când coteai pe vreun drum ori peste umărul vreunui deluşor. Îşi imaginează plante agăţătoare întunecate, lucioase, sculpturi în piatră, aerul picant şi fierbinte şi cum ar fi să facă dragoste în grădini, la lumina stelelor, ca Ovidiu şi Corina.

Însă amantul din închipuirea ei nu este Odo. E un bărbat fără ochi, frumos, din marmură, cu braţele frânte. Nu îl poate vedea pe Odo în Roma, atât de departe de casa lui,

de rădăcinile, de intrigile, de ambiţiile şi de familia lui. Se gândeşte la John, sechestrat în Liege, şi la vizita anulată pe care trebuiau să i-o facă, apoi la fiica nenăscută din pântecul ei. În lumea aspiraţiilor periculoase şi a alianţelor schimbătoare a lui Odo, a-ţi iubi copiii înseamnă a-i ţine la distanţă, a-i închide bine într-o mănăstire sau a-i supune unui soţ. A-ţi iubi copiii înseamnă a te folosi cât mai mult de ei. De aceea întâlnirea lui cu William l-a dezamăgit atât de tare, fiindcă William intenţionează să îl lipsească de o piesă în jocurile lui de putere, nu pentru că ar intenţiona să-l ţină departe de fiica lui.

— Şi ce vei face tu în Roma?

— Ah, nu ştiu. Voi scrie, voi preda, voi face pe ţăranul. Voi deveni papă. Contează?

Ar fi atât de uşor...

Poate că are dreptate. Nu are el rude în Sicilia? Nu ştie sigur unde e Sicilia, însă e convinsă că se află chiar mai departe de aici decât Roma. Ar putea avea chiar şi cămile. Priveşte în sus la profilul lui, cu lumina lumânărilor sticlindu-i auriu-arămie în barbă.

— Îngerul isprăvit pe jumătate, murmură ea.

— Poftim?

El este altundeva. *Doamne sfinte*, se gândeşte ea, citind în privirea lui absentă că nu era o glumă, se poate vedea pe el însuşi pe tronul Sfântului Petru. Deja socoteşte sacrificiile pe care trebuie să le facă pentru a o păstra ca termeni ai beneficiilor pe care i le-ar aduce funcţia. Nu este, îşi dă ea seama, nicio scăpare pentru el din calea lui William, fiindcă sunt prea asemănători.

— Arăţi obosit, zice ea. Nu trebuie să plecăm în clipa asta, presupun.

— Până nu trece ziua, ca să fim siguri.

Dar el se aşază acum pe pat şi o lasă să-i scoată cizmele. Sprijinindu-se pe călcâie, ea îi masează picioarele, urmărind cu vârful degetelor evantaiul oaselor sale fine, apoi apăsându-şi degetele mari pe arcele încheieturilor sale pentru a nu-l gâdila. El oftează de plăcere şi închide ochii, odihnindu-şi capul pe spătarul scaunului.

— Odo...

Tonul ei îl face să se îndrepte de spate.

— Ce este?

— Să fugim la Roma nu e răspunsul, nu-i aşa? Oriunde ai merge, William te va găsi, iar ţie îţi va lipsi... tot ce ai înfăptuit aici.

— Nu am crezut niciodată că o să te aud spunând un asemenea lucru, râde el nesigur. Poate că îmi va lipsi o parte din toate astea, însă este preţul pe care merită să-l plătesc pentru a te şti în siguranţă.

— Nu şi dacă eşuăm.

Depărtându-i genunchii, ea îngenunchează între picioarele lui, odihnindu-şi braţele pe coapsele sale, şi îl priveşte în tăcere o bună bucată de vreme.

— Ştii, nu-i aşa, spune ea într-un târziu, că singura posibilitate de a-ţi ţine fiica departe de William, singura cale ce nu poate da greş este ca eu să dispar.

— Să dispari? Prostii. Am mulţi prieteni la Roma; sunt mulţi normanzi acolo. Nu sunt lipsit de influenţă printre ei, iar eu am fost şcolit la Bec cu Preasfinţia Sa. William ar renunţa nu după mult timp; nu va risca atât de multe pentru o fetiţă.

— Dar pentru tine, Odo? Mi se pare că ar risca foarte multe pentru a te aduce înapoi, în rândurile lui. Cred că nu doar te iubeşte, ci îi e teamă de tine, iar asta e o combinaţie puternică.

— Draga mea Gytha!

Aplecându-se în faţă, el îi cuprinde mâinile în ale sale, plăcându-i nespus cum ele se încolăcesc precum puii de pasăre în cuibul palmelor lui late. Cum ar putea ea să dispară? Nu există niciun loc pe Pământ suficient de îndepărtat ca să o ascundă de el, nici dacă şi-ar acoperi faţa cu vălul pe pământurile sfinte din Ierusalim sau ar merge în sudul îndepărtat unde bărbaţii stau în cap şi se apără de soare cu un singur picior pe care îl ţin în formă de pălărie. Niciun deşert nu e atât de părăsit, nicio pădure atât de întunecată încât el să nu o găsească acolo. Atracţia dintre ei este la fel de elementară precum cea a pietrei pentru ţărână ori a sufletului pentru Dumnezeu.

— Nu îţi face griji în privinţa lui William, îi spune acum, ai încredere în mine!

Totuşi, este bizar de retras în sine, manifestând puţin

interes pentru lucrurile pe care le împachetează Freya sau pregătirile de călătorie ale lui Osbern, mulţumit să lase alegerea cailor, încărcarea carelor şi calcularea vânturilor şi mareelor în seama altora. Când Gytha se retrage, nu vine după ea, spunând că va inspecta santinelele înainte să se culce, apoi că are chestiuni de ultim moment pe care să le discute cu Hamo, iar apoi, că poate va asculta utrenia.

Se plimbă pe ziduri până la jumătatea strajei sau chiar mai mult, rătăcind printre santinele, cufundat în gânduri, părând să nu audă scrâşnetul paşilor lor, ocazionalele clinchete ale armurii care se mişcă, salutul sobru rostit din când în când, „Bună seara, stăpâne”, când trece pe lângă ele. În noaptea aceasta este Sărbătoarea Tuturor Sfinţilor, când universul e pus la încercare, iar cele două tabere stau faţă în faţă despărţite doar de un văl subţire. Ca preot, ar trebui să stea de veghe, alinând sufletele celor plecaţi dintre noi cu rugăciuni, dar el se simte nu atât un cavaler al lui Isus pe Pământ, cât unul dintre acele spirite împotriva căruia demnitatea bisericească îl îndeamnă să lupte. Trupul îi este aici, simţind aerul rece şi umed aşezându-i-se pe piele ca respiraţia unui şarpe de mare, însă inima îi e la mare depărtare de aceşti bărbaţi cu glumele lor cotidiene, de micile alinări ale focurilor care fumegă, de căni cu bere şi de mănuşi împletite de femeile lor. Inima lui urlă într-un deşert în care nimeni, în afara nisipului şi a pietrelor, nu o aude.

Ea are dreptate, ştie asta. Nu poate exila adevărul în spatele unui edificiu din hărţi şi lăzi şi mesageri purtând daruri extravagante pentru cardinalii din Roma, aşa cum le-a fost sigilată dragostea înăuntrul acestui castel unde ea se va sufoca. Iar dacă nu aici, în altă fortăreaţă, mereu pe fugă, ascunzându-se, luptându-se ca într-o ariergardă de prisos, peticind breşele din ziduri, găurile din punguţe şi fisurile inimilor. Aceasta nu e o viaţă pe care fiica lui să o ducă, o viaţă de nelegiuit, sub protecţia unui tată care fuge de el însuşi. Gytha are dreptate; pentru ca fiica lor să aibă vreo şansă, ea trebuie să fie moartă pentru el.

Cel puţin cât timp William e în viaţă, apoi cine ştie? Nici Curthose, nici Rufus nu demonstrează prea mari aptitudini pentru a fi rege şi, deşi Henric e un băiat deştept, are de-

abia opt ani şi ar putea fi modelat dacă e să supravieţuiască până la maturitate. Da, i-ar lipsi Anglia; ea are dreptate şi în privinţa asta.

Coboară în camera de lucru, acolo unde femeile încă dorm chiar dacă broderia lâncezeşte în cuferele ei din sala aglomerată, şi o trezeşte pe Agatha, strecurându-se în odaia ei şi zgâlţâind-o el însuşi de umăr, de vreme ce ea a refuzat orice altă servitoare de când a murit Leofgeat. Îşi aminteşte, cu un dor care îl înţeapă ca nişte ace în spatele ochilor, alte scene precum aceasta, la Conteville, nopţi de vară cu întuneric la fel de fin ca aripa unei molii ori grele de aroma fructelor putrezite doborâte la pământ în livadă, când copiii gospodăriei, în diverse formaţii, se ridicau de pe saltelele lor de paie ca nişte stafii şi plecau în căutare de aventuri.

— Agatha, trezeşte-te!

Când vin adevăratele aventuri, cu eroi şi răufăcători şi domniţe în pericol, se gândeşte el în timp ce sora lui se trezeşte, mormăie, deschide ochii şi se ridică în şezut confuză, nu seamănă nici pe departe cu ce-şi închipuiau ei în acele îndepărtate nopţi, desculţi şi cu inima cât un purice.

— Odo? Ce este? Sunt oamenii lui Lanfranc aici?

— Nu. Dar vreau să te îmbraci, să o trezeşti pe Margaret şi să veniţi sus în sală.

— De ce?

— Trebuie să plecaţi de aici! în noaptea asta. Vine William, iar tu şi fata trebuie să plecaţi de aici înainte ca oamenii lui să ajungă.

— William?

— A fost William, Agatha, în tot acest timp. L-a folosit pe Lanfranc drept perdea de fum.

— Şi tu? Gytha?

S-a dat jos din pat acum, trăgându-şi pe ea rasa în întuneric aşa cum o fac măicuţele şi călugării în fiecare noapte, în fiecare colţ al lumii creştine, când Marea Tăcere ia sfârşit şi clopotele îi cheamă la utrenie.

— Eu o să fiu bine. Gytha... Ia-o pe Meg la Sf. Iustina! O să-ţi dau bani pentru zestrea ei şi o scrisoare pentru stareţa Clothilde. Poate să călătorească? Ei bine, chiar şi dacă nu

poate, nu există alternativă. Oamenii lui William nu trebuie să pună mâna pe ea, mă înţelegi?

— Nu pe de-a-ntregul. De ce e Meg un asemenea pericol pentru tine?

— Faptul că a lepădat copilul, Agatha. Nu l-a lepădat din voia Domnului, iar Gytha... a ajutat.

Îi spune totul Agathei, despre Sebastian şi meştereasă, dar şi tot ce ea i-a spus Gythei, în timp ce sora lui îşi tot răsuceşte vălul, nu reuşeşte să-l prindă şi apelează la Odo pentru ajutor. El trebuie să aprindă o lumânare, în licărul căreia contemplă creştetul descoperit al surorii lui, oasele şi nodurile ţestei sub părul cărunt care îi încadrează faţa, liniile ascuţite ale obrazului şi ale maxilarului. Din acelaşi sânge cu el, numai fier şi intelect.

— Îmi pare rău, îi spune, cu mâinile pe umerii ei cu oase ca de pasăre, ai avut dreptate. Nu ar fi trebuit să te aduc aici niciodată.

— Ce se va întâmpla cu broderia?

— Nu mai contează prea mult pentru mine, dă el din umeri. Du-te şi adu-o pe Meg, iar eu vă voi aştepta în sală.

Zâmbeşte, însă nu şi cu ochii.

După ce intră în donjon, o trezeşte pe Freya şi îi porunceşte să o pregătească pe stăpâna ei de îndată, numai cu lucrurile pe care le poate duce un catâr. Fulk, îi răspunde ea la întrebare, este de strajă la sălaşul cailor, probabil sub comanda personală a fiicei lordului Hamo care încă e neliniştită în privinţa poneiului ei, adaugă ea cu un zâmbet şters. Odo îl loveşte pe un băieţaş chircit sub o mantie descusută lângă intrarea principală şi îl trimite să-l găsească pe Fulk.

Nu se întoarce în camera sa până ce nu i-a urat Agathei drum bun, stând lângă uşa sălii, privindu-i statura mică şi băţoasă cum se îndepărtează alături de Margaret, împleticită şi şleampătă, în josul măgurii şi prin curtea exterioară, luminându-şi calea cu o torţă fumegândă. Încercând să se scuture de convingerea iraţională că şi-a văzut sora pentru ultima oară, urcă pe scări în salon, unde le găseşte pe Gytha şi Freya cotrobăind prin lăzile pregătite, scoţând la iveală haine, caseta de bijuterii, casete cu pieptăni, cărţi şi grămezi de pene de scris, toate

într-o grabă nebună, cu Osbern mergând în urma lor şi aşezând totul la loc.

— Nu-mi găsesc punguţa de piele, explică Gytha, cea cu medalionul.

— Trebuie să mergem! spune Odo ferm. Ştie ce înseamnă medalionul pentru ea, cu buclele pruncilor, însă trebuie să privească înainte acum, la această nouă viaţă crescându-i în pântec. Nu pot întârzia căzând pradă nostalgiei.

— Dar...

Ei i se pare un semn rău prevestitor, să plece fără acele puţine lucruri de preţ pe care le-a purtat cu ea prin toate încercările de până acum, de la sosirea Bastardului în Winchester acum atât amar de vreme încât îi pare o altă viaţă.

— În clipa asta!

Pe de altă parte, poate e un lucru bun. Medalionul, cocarda, un cocoloş înnegrit de ambră neşlefuită cu o muscă prinsă înăuntru, găsit pe plaja de pe coasta de răsărit, acestea sunt simbolurile trecutului ei, iar fără un trecut, este nimeni. Adică exact ceea ce trebuie să devină de acum încolo. Odo îi ia mantia de la Freya şi i-o aranjează în jurul umerilor, apoi coboară în tăcere în sala unde Fulk îi aşteaptă, cu Thecla adormită în braţe. Gytha îşi interzice să arunce o privire în spate; bucuriile vremelnice pe care le-a cunoscut în acele încăperi au fost înlocuite şi întrecute acum de o bucurie mai mare şi o răspundere mai gravă. Îi ia pe Odo de mână şi îl lasă să o conducă de acolo, oprindu-se numai pentru frântura dintre două bătăi de inimă să se uite la cuferele din cedru în care ştie că e păstrată broderia, cufere de un portocaliu delicat în lumina tăciunilor din marea vatră. Simte o mică zvâcnire de mândrie, parcă şi-ar simţi fiica dansând în pântec, fiindcă şi mâna ei este acolo. Viitorul i-ar putea oferi alte paturi cu draperii de mătase, scaune aurite şi bijuterii pe potriva unei regine, însă ea ştie că acea împletitură a adevărului şi a minciunilor, a vieţii aşa cum a fost şi a fantasmelor, pătată cu sudoare şi sânge, descusută, recusută şi probabil acoperită cu păr de pisică, este unică, un miracol al străduinţelor umane în toată sălbăticia şi devotamentul lor.

Odo călăuzeşte micul lor grup către o cabană de vânătoare pe care o are într-o regiune des împădurită, la câteva mile de oraş către apus. A ales-o pentru cât de ascunsă este, dar şi fiindcă e un loc spre care poate găsi drumul în întuneric, pentru că îl foloseşte adeseori. În plus, va servi planului său tocmai pentru că lumea va şti că a umblat pe o cărare din pădure noaptea, dar acesta e un lucru pe care îl ţine pentru el însuşi. Cerul e acoperit de nori groşi, în aşa fel încât, chiar dacă mulţi dintre copaci sunt lipsiţi de frunze ca urmare a secetei, calea de-abia le este luminată de altceva decât strălucirea ochilor lui Juno care adulmecă vânatul. Călătoresc într-un trap precaut, copitele cailor şi ale catârului care duce lucrurile Gythei fiind îmbrăcate în zdrenţe. Cele două femei sunt flancate de Fulk şi Odo, ambii cu spadele trase, atenţi să prindă orice alt sunet în întuneric în afara foşnetului tufişurilor şi copacilor, foşnetului vulpilor, bursucilor şi micilor creaturi ale nopţii care fug din calea mirosului de om şi de cai. Gytha conduce catârul. La un moment dat, Thecla se trezeşte şi începe să plângă, până ce mama ei o ghemuieşte înăuntrul mantiei şi îi cântă uşurel. Odo se burzuluieşte la ea să tacă din gură, simte ochii Gythei săgetându-l în întuneric şi se bucură că ea nu îi poate vedea faţa.

Ajung fără nicio neplăcere la cabană, o clădire joasă, din piatră, cu acoperiş de trestie. Deşi fusese convins că niciunul dintre oamenii lui William nu se afla încă în zonă, Odo este uşurat că au scăpat nederanjaţi de soldaţii lui Lanfranc. Oricât de mare jurist şi cleric o fi el, arhiepiscopul nu este un tactician. În timp ce descalecă, priveşte în sus la cer. Poate simţi cum bezna se împuţinează, lumina pătrunzând prin ţesătura ei aşa cum vântul umflă o velă. Un fazan se ridică de la pământ într-o larmă de strigăte ţârâitoare şi în fluturare de aripi, care sperie caii şi o atrag pe Juno să pornească în urmărire. Fără foc, ordonă Odo, deschizând uşa; nu vor sta suficient aici ca să merite efortul, şi nicio lumină. El şi Fulk duc animalele în spatele clădirii, în timp ce Gytha şi Freya intră, bâjbâind în bezna dinăuntru, în care plutesc izuri de pământ jilav, fum stătut şi carne stricată. Gytha se împiedică de un scaun, îl pune la loc şi spune:

— Vino la mine, Freya! E un taburet aici. Poţi sta cu Thecla.

Aude foşnetul mantiei pe pământul acoperit cu mormane de frunze moarte cât timp Freya orbecăie spre taburet şi se aşază, cu respiraţia dintr-odată sonoră, aproape. Deşi nu spune nimic, resentimentul ei este prezent în încăpere ca şi cum ar fi o a treia persoană.

— Îmi pare rău, spune Gytha. Nu e nici pe departe ce te-ai fi aşteptat să găseşti ca doamnă de onoare a unei stăpâne de rang înalt.

Freya murmură cu jumătate de gură câteva şoapte de protest.

— Mă voi revanşa faţă de tine de îndată ce pot, îţi jur.

De îndată ce bărbaţii intră, Odo îi spune lui Fulk să le ia pe Freya şi pe fiica lui în mica încăpere alăturată corpului principal al cabanei, unde, în ocazii mai fericite, se pregătea vânatul. Tânjeşte să fie singur cu Gytha, însă după ce Fulk şi Freya au ieşit, este dintr-odată copleşit de spaimă. Nu mai pot face altceva acum decât să-şi ia rămas bun. De cum se crapă de ziuă, ea trebuie să plece.

Este recunoscător pentru obloanele închise ale cabanei, pentru arborii nenumăraţi şi norii care ascund soarele, pentru orice lucru va amâna venirea zilei.

Deşi ea nu-i poate citi expresia de pe chip, conturul umbrit al trupului lui, acolo unde stă de cealaltă parte a mesei înguste din trestie din mijlocul camerei, îi tălmăceşte toată suferinţa şi agonia, durerea singurătăţii care îşi cască gura între ei. Aşteaptă ca panica sau lacrimile ori un torent de regrete şi retractări să îi taie răsuflarea, însă tot ce simte este un calm profund. Ocoleşte masa şi înconjoară mijlocul lui Odo cu braţele. Îşi îngroapă faţa în obrazul lui, respirându-i mirosul, întipărind fiecare aromă în amintire. Rozmarin, lemn de santal, cai, cremă de piele, sudoare şi pământ şi cardamom.

— Te iubesc, murmură ea, însă spusele îi sunt înăbuşite, iar el le recunoaşte doar ca o schimbare în ritmul respiraţiei ei, caldă prin hainele lui.

— Ce-ai spus?

Ea se desprinde din braţele lui şi îi zâmbeşte ridicând capul; respiraţiile li se amestecă într-o ceaţă fină în aerul

rece dintre ei.

— Nimic.

Îi ia mâinile, întorcându-le cu palmele în sus şi netezindu-i bătăturile de la baza degetelor. Nu este ceea ce trebuia să spună. Dacă îl iubeşte cu adevărat, trebuie să se străduiască să facă despărţirea mai uşoară pentru el.

Exasperat, el îşi dă seama că trăsăturile ei devin mai clare cu fiecare clipă de timp cu care soarele avansează către orizonul dinspre răsărit. De ce nu este cupola arborilor mai adunată, obloanele, mai puternice, norii, mai groşi?

Eliberându-şi mâinile dintr-ale ei, începe să umble prin cameră, trăgând cu ochiul la umbrele care se estompează ca şi cum, dacă ar exista cuvinte pentru o asemenea situaţie, ele ar putea fi ascunse acolo. La uşă se aude un zgâriat, înlemnesc. Fulk năvăleşte din cămara pentru vânat, cu spada trasă.

Apoi, dintr-odată, Odo începe să râdă.

— Juno, anunţă el, crăpând uşa pentru a lăsa câinele înăuntru, apoi trântind-o în grabă în faţa corului sacadat al sunetelor ce însoţesc răsăritul de toamnă care se porneşte afară. Fulk se retrage, iar ei aud o conversaţie scăzută, urmată de un chicot al Freyei. Ochii li se întâlnesc, fiecare dintre ei ştie cât de mult îşi doreşte să fie în cealaltă cameră, în lumea celor obişnuiţi, fără să trebuiască să ţină seama de voinţa unor oameni importanţi sau de obligaţiile istoriei.

— Îmi doresc ca William să fi murit! zice Odo brusc, izbind cu pumnul în masă cu o sălbăticie feroce.

— Nu, nu îţi doreşti. Dacă ţi-ai dori asta, nu ai fi tu. Ah, te rog, încetează să te mai preumbli ca un urs la sărbătoare, mă agiţi.

— Nu pot sta locului, mă doare prea tare.

— E frig, spune ea tăindu-i calea şi punându-şi din nou braţele în jurul lui. Ţine-mă în braţe.

— Nu ştiu... ezită el.

— Doar ţine-mă!

Tremură, aşa că el cedează, învăluind-o în mantia lui de samur, dând pe spate gluga şi sărutându-i părul care miroase a sare şi a mere.

Ea îi simte mădularul întărindu-se pe pântecul ei, se gândeşte la fiica lor, crescând acolo între ei, în adăpostul ei de apă. Ridică faţa şi îl lasă să o sărute pe gură, care îi spune cât de mult şi în ce fel este iubirea ei diferită acum, cu trupul încovoiat spre el, muşchi şi oase, în timp ce sângele curge în copila lor dându-i viaţa. Dragostea ei nu e mai mică, însă şi-a schimbat orientarea, şi-a reordonat priorităţile. Au făcut acest copil împreună, într-o dulceaţă pe care majoritatea oamenilor n-o cunosc niciodată, o binecuvântare pe care nu au căutat-o şi pe care nu o merită, însă copilul acesta este al ei acum, răspunderea ei. Dar gura lui e atât de minunată, cu gustul de cardomom şi cu limba agilă, iar căldura vâscoasă din străfundul stomacului ei, atât de ademenitoare. Cu siguranţă, un moment de uitare nu poate face niciun rău.

Se sărută îndelung, amândoi nemişcaţi, aproape complet separaţi de orice altceva, ca şi cum sărutul lor este încremenit în izolare faţă de lucrarea restului trupurilor lor. Sunt precum un cuplu feciorelnic în noaptea nunţii, se gândeşte el, nesigur cum să răspundă imboldurilor cărnii. Cum să facă dragoste ştiind că va fi ultima oară? De unde să înceapă?

Şi, brusc, el nu mai poate îndura asta, înţelegerea faptului că nu sunt o singură entitate, că nu pot fi niciodată o singură făptură pe acest pământ, că îi separă fără speranţă ceea ce îi atrage cel mai mult. Retrăgându-se din îmbrăţişare, contemplând cu tandreţe mica iritaţie rozalie pe care ţepii bărbii lui i-au lăsat-o pe bărbie, spune:

— Te rog, nu mă face să fiu altceva decât eşti tu! Cum voi putea trăi?

— Gândeşte-te la John! zise ea, mângâindu-i obrazul cu vârfurile degetelor.

Vei trăi pentru el şi pentru pruncul nostru.

Îi ia mâna şi i-o aşază pe pântec, însă el nu simte felul în care începe să se întindă pielea, materialul rochiei bombat peste moviliţa tare, ci nemişcarea ei, privirea ei îndreptată înăuntru.

— Şi pentru noi iubiri, alţi copii, adaugă ea.

Ceea ce spune este atât de îngrozitor, încât el nu reuşeşte să distingă fragilitatea tonului ei, ca o pojghiţă fină

de gheaţă care se întinde tăcută deasupra unui iaz plin de curenţi adânci.

— Nu, zice scuturând emfatic din cap. Niciodată! Niciodată, cât timp voi trăi şi voi respira.

— Ah, vorbe goale. Femeile te plac, înţeleg asta din felul în care m-au tratat unele dintre ele. Şi ai bogăţie şi putere, cele mai eficiente poţiuni de dragoste.

— Dar nu îndeajuns de puternice să te am pe tine.

— O nouă ibovnică ar fi cea mai bună cale de a ne uita. O veche iubire e moartă şi îngropată când apare alta nouă. Găseşte pe cineva pe care poţi lua la curte. Trăieşte în mulţumire, Odo, încetează să te zbaţi!

— Cum pot s-o fac?

Întrebarea îi scapă cu un suspin.

Desprinzându-se din braţele lui, o invadează mila, în timp ce se gândeşte care cuvinte pot fi rostite şi pe care să le ţină pentru ea însăşi. Chipul lui este la fel de şters ca dimineaţa de toamnă care le bate la obloane. Imaginea lui lady Edith, dansând singură după melodia auzită numai de ea, i se învârte undeva la hotarul memoriei.

— Pentru că... începe ea, coborându-şi braţele în lături.

— Da?

— Când am... fugit de tine şi am mers la Edith, credeam că am fi putut pur şi simplu să reluăm lucrurile de acolo unde eu şi ea le lăsaserăm. Apoi, când ea mi-a spus despre tine, iar eu mi-am dat seama că nu era nicio scăpare, am ştiut.

— Ai ştiut?

— Că nu exista niciun loc care să mă aştepte, niciun loc de care să aparţin.

Vezi tu, Odo, locul meu nu e lângă tine nici acum, n-a fost niciodată. Gândeşte-te la asta. Prima oară când m-ai ţinut în braţe, ne certam din cauza modului în care era înfăţişată moartea regelui Harold. Ne-am îndrăgostit unul în ciuda altuia, nu-i aşa?

— Dar visul meu...

— Dacă nu aş fi fost atât de apropiată de bărbatul pe care fratele tău l-a uzurpat, nu m-aş fi aflat niciodată în visele tale. Nu cred că visul acela arată că am fost meniţi să trăim împreună.

— Şi copila?

— Ea mea. Doar dacă nu vrei să i-o dai lui William şi pe mine, spânzurătorii.

— Nu s-ar ajunge la asta, zâmbeşte el amar. Cel mai rău lucru care s-ar întâmpla ar fi să te trimită într-un pelerinaj sau aşa ceva. Ai făcut ce ai făcut având cele mai bune intenţii.

— M-ar omorî. Asta este ceea ce au urmărit de la bun început, iar tu ştii, altminteri nu am fi aici. Timpul meu a luat sfârşit, Odo, însă al tău de-abia începe. Sunt vremuri pentru bărbaţi ca tine, care fac legi, pun lucrurile la cale, bărbaţi care privesc spre viitor. Ştii ce înseamnă numele meu?

El ridică din sprâncene. Acum unde bate cu asta?

— Cred că înseamnă dar al elfilor. Aelfgytha.

Ea încuviinţează şi se uită în sus, la el. *Arată ca un dar din partea elfilor,* se gândeşte el, cu ochii ei imenşi deasupra pometilor delicaţi, numai lumină şi întuneric. Zână. Duh.

— Dar unde sunt elfii acum, Odo? întreabă ea încet. Cu toţii prizonieri în cripte de piatră? Dacă mă iubeşti, trebuie să mă laşi să plec. Este alegerea mea.

Tăcere. Odo, predicatorul, cel care convinge mulţimile, a rămas fără cuvinte. *Credo ut intelligam,* obişnuiau fraţii de la Bec să insiste, nu invers, iar după mulţi ani de strădanii, adevărul dictonului lui Anselm îi este dezvăluit de fiica unui vânzător saxon de peşte. Iubirea mai întâi, înţelegerea apoi, dacă ai noroc.

— Vino aici, nu avem mult timp, zâmbeşte ea brusc şi se întinde către el. Haide să nu ne simţim mizerabil. Spune-mi, ce ai de gând să faci cu ţesătura acum, că ai trimis-o de aici pe sora Jean?

El o înştiinţează că nu are nicio intenţie de a isprăvi ţesătura; nu mai are inimă să continue. Le va trimite pe restul femeilor înapoi la familiile lor şi va face una cu pământul camera de lucru; piatra poate fi folosită la construirea noului castel.

— Şi, pe lângă asta, adaugă el, nu mai sunt bărbatul care a vrut-o. Nu mai găsesc atât de uşor motive de a celebra sau de a comemora ceea ce am făcut. Poate că şi eu sunt o

relicvă, orice ai spune tu.

— Nu poţi să n-o isprăveşti! izbucneşte ea. Ar fi o trădare! Ne-ai smuls pe toate din vieţile noastre ca s-o facem pentru tine şi uită-te la preţul pe care unele dintre noi l-am plătit. Margaret, mâna lui Alwys. Eu, deşi s-ar putea spune că eu am obţinut ce am vrut. Şi încă un lucru: odată ce este gata, uită-te cu mare băgare de seamă la ea şi apoi hotărăşte-te ce crezi tu că ea celebrează. S-ar putea să nu fie atât de limpede de înţeles cum îţi închipui.

— Ah, încetează, Gytha, te rog! Ce îmi pasă mie de nenorocita de ţesătură?

— Trebuie să-ţi pese.

— Ei bine, nu-mi pasă. În momentele astea simt... că măruntaiele îmi sunt devorate pe dinăuntru de o manticoră.

— Chiar aşa, îl tachinează ea, oricine altcineva şi-ar fi închipuit un lup sau un urs. Pentru tine, e o manticoră. Reaminteşte-mi din ce este făcută.

— Din trupul unui leu, capul unui om, coada unui scorpion şi ţepi ca ai unui porc-spinos.

— Ariciul-dracului.

El râde.

— Aşa e mai bine, zice ea. Când începi lucrul din nou la ţesătură, porunceşte să fie inclus unul.

— Un ariciul-dracului. Îmi place asta. O să-mi aduc aminte...

Deodată, unul dintre caii de afară nechează agitat. Mâna dreaptă a lui Odo fuge la mânerul spadei.

— Fulk? strigă Odo. Ce e acolo afară?

Se repede în cămară şi se zgâieşte cu precauţie pe uşa din spate, cu Fulk chiar în spatele lui, numai ca să vadă calul nas în nas cu un bursuc speriat, fără îndoială dezorientat de lumina zilei. Cei doi bărbaţi râd uşuraţi. Fulk îşi ridică fiica în braţe legănând-o şi o aşază în prag pentru a vedea ce se întâmplă, şi doar atunci îşi dă seama Odo că norul s-a risipit, iar suliţe de lumină străpung pădurea dinspre răsărit, aruncând o încâlceală de umbre lungi, albăstrii, de-a lungul luminişului unde se află cabana.

— Pregăteşte-te, îi spune lui Fulk.

Gytha, stând sub arcada care leagă cele două camere, ridică mâinile pentru a-şi strânge nodul mantiei la gât.

— Nu, spune Odo, luând-o de braţ şi călăuzind-o înapoi în camera principală. Vreau ca tu să ai asta.

Îi dă jos mantia, apoi se dezbracă de a lui, pe care o petrece în jurul umerilor Gythei, strângându-i-o plin de solicitudine peste piept. Greutatea ei o face să se clatine.

— În cusăturile ei sunt ascunse bijuterii, îi explică. Fără monede, fiindcă acestea v-ar face prea uşor de identificat, dar ai suficiente nestemate şi perle care să te ţină pe tine şi pe... fiica noastră până... până...

Glasul i se frânge. Nu se îndură să-şi imagineze până când. Continuă să vorbească, agăţându-se de ceea ce ştie şi poate stăpâni:

— Trebuie să luaţi caii pe care Fulk şi Freya au mers până aici. Tu, călăreşte-l pe cel roib. Ştiu că e mare, însă e cea mai docilă iapă din grajdul meu şi va avea grijă de tine. Freya poate să meargă cu Fulk sau cu tine sau...

— Odo, dragul meu, cred că ne putem descurca să împărţim doi cai şi un catâr între noi.

— În ce direcţie o veţi lua?

— Nu îţi spun.

— Nu, bineînţeles că nu. Nu ar fi trebuit să te întreb. Obişnuinţa. Îmi pare rău. Se întoarce brusc cu spatele de la ea. Mă simt atât de ruşinat.

— Ruşinat? repetă ea atingându-i umărul.

— Fiindcă nu te pot ocroti, chiar şi cu tot ce am la dispoziţie.

Capul şi braţele îi atârnă, ca şi cum tendoanele i-au trosnit înăuntru, lăsându-l fără putere asupra trupului său. Aude din nou ceea ce i-a spus înţeleptul anahoret. *În cele din urmă, să ştii, suntem cu toţii precum Sf. Petru. Trădăm ceea ce ne este cel mai drag nouă şi lui Dumnezeu.*

— Dar ai fi putut. Nu m-am îndoit de asta niciodată. Te-ai fi luptat cu toată lumea, cu oamenii lui William, ai lui Lanfranc. Noi am luat hotărârea asta, aminteşte-ţi; am ales să facem astfel pentru copilă. Stând aici, eşti de zece ori mai curajos decât orice mare lord care îşi apără castelul.

Prinzându-l de braţe, îl întoarce cu faţa la ea. Ochii îi sunt încercănaţi şi umflaţi. Arată atât de pierdut, dar ce poate face ea?

— Sărută-mă, îl roagă după un răstimp, însă în loc să o ia

în braţe, el începe să-şi desprindă cingătoarea de care îi atârnă spada. Ea se încruntă la el.

— Nu am de gând să te sărut cu o spadă între noi, ci numai cu pruncul, ceea ce uneşte, nu ceea ce dezbină.

Pune spada pe masă, apoi se întoarce şi o ia în braţe, cu mişcări lente şi măsurate, ca şi cum s-ar afla sub apă. Ea îşi ridică faţa, cu ochii închişi, dorindu-şi doar mirosul său, trupul lui lângă al ei, erecţia apăsând-o la baza pântecului. Poate oare bebeluşul să o simtă, se întreabă? Genele sale întoarse şi suflarea tremurândă. Gura lui delicioasă. Ducând-o în braţe înapoi către o scară din altă viaţă, o lume neştiută de nimeni, prinsă între brodezele clevetitoare şi o armată care bubuie, un prim sărut menit să fie o cămilă. Îmbrăţişându-l strâns, încleştându-şi degetele pe coastele lui, tânjeşte să fie aceeaşi carne cu el, de nedistins, indivizibili, apoi fiica ei spune, şoptind prin acel cordon care le leagă: *Asta e prerogativa mea, dacă mă laşi să trăiesc.*

Cu blândeţe, ea ridică mâinile până la faţa lui şi îi răsfrânge buzele cu degetele. Poate încă să simtă apăsarea gurii lui la fel cum, se gândeşte ea, trebuie Alwys să-şi simtă mâna lipsă.

— Soarele e sus pe cer, trebuie să plec.

El încuviinţează din cap. Nu vrea să rupă vraja sărutului lor vorbind. Îi dă drumul din braţe, cu mâinile zăbovindu-i pe şolduri.

— Odo?

— Da?

— Mai e un lucru pe care vreau să ţi-l spun. Suntem iubiţi adevăraţi, nu? Aşa că voi fi mereu cu tine. Când dormi, când te trezeşti, oriunde eşti şi cu oricine. Voi fi în inima, în sufletul şi în visele tale. Poţi mereu să vorbeşti cu mine, iar eu voi răspunde mereu, până într-o zi, când vei putea şi mă vei găsi din nou. Doar că... lucrul pe care noi îl avem... l-am avut... e ca o cometă, un moment frumos şi minunat de lumină care săgetează pieziş cerul şi dispare, iar apoi apare iarăşi, însă preschimbat. Are vreun sens ce spun?

— Nu chiar, clatină el din cap, însă ador să ascult. Mi-aş dori...

Punându-şi degetele din nou pe buzele lui, spune cu o voce joasă şi neclară:

— Fără alte dorinţe.

— Fără alte dorinţe, însă...

Ridicând braţele, desface lanţul care ţine Facrima Fecioarei şi i-l prinde Gythei la gât.

— Ca să te aibă în pază, în călătoria ta, cu naşterea şi tot restul, cât şi pentru fetiţa noastră. Un dar de botez.

— Cum să îi spun?

— E fiica ta, tu hotărăşti.

După ce Gytha şi micul ei grup au urcat în şa pentru a pleca, ea se întoarce să se uite la el, încremenit în pragul cabanei. Totul dispare, ciripiturile păsărilor, suspinul vântului în ramurile de sus ale coroanelor, caii muşcându-şi chişiţele, Thecla sforăind de epuizare, plescăitul uşor pe care îl scoate Juno dând din coadă cu speranţă şi lovind încălţările din piele ale stăpânului. Sunt doar ei doi, iar privirea pe care o schimbă nu conţine nimic altceva decât pe ei înşişi. Fără întrebări ori răspunsuri, fără dorinţă, disperare sau bucurie, trecut ori viitor, dubii sau promisiuni, ci o privire prezentă, redusă la esenţă şi neclintită, care nu e distrasă nici de cea mai măruntă încovoiere a buzelor sau de o ridicare a sprâncenelor. Niciun muşchi nu se mişcă, niciun suflu nu îi părăseşte, nici pentru a învălui în ceaţă trecutul, nici pentru a dărui viaţă viitorului. Iar după un răstimp care este perfect, nici sentimental de lung, nici brutal de scurt, ea strânge hăţurile şi îşi îndeamnă calul înainte, simţind soarele cum îi cade pe spate.

Odo nu se mişcă de îndată din pragul uşii. O parte din el se teme că ea ar putea să arunce o privire peste umăr, iar dacă intră în cabană o va pierde. Însă ştie că ea nu o va face şi, trezit de rouă care se prelinge de pe acoperişul de stuf în jos, pe ceafa lui, se apleacă pe sub buiandrug pentru a face ce trebuie făcut şi a pune în mişcare următoarea etapă a planului său. Trăgându-şi pumnalul de la cingătoare, ridică mantia pe care Gytha a lăsat-o în urmă pe masă şi începe să taie şi să sfâşie stofa, impunându-şi să nu ia aminte la perfidul miros adorat care zace în aşteptare printre falduri pentru a-i înhăţa inima. Din când în când ridică mantia pentru a vedea cum se descurcă. Devine atât de absorbit de această sarcină – mişcarea mâinii şi braţului în timp ce ţine cuţitul, îl ridică, îl implântă în ţesătură şi o

spintecă, desprinzând firele care se încâlcesc în lamă –, încât explozia neaşteptată a lătrăturilor frenetice ale lui Juno îl face să sară speriat parcă trezit dintr-un somn adânc.

Un mistreţ poate; a observat urmele pe drumul până aici, scobiturile puţin adânci în pământ, înconjurate de crengi rupte şi mărăcini dezrădăcinaţi. Sau un cerb curios. Strângând botul căţelei cu o mână, se strecoară către uşa deschisă, cu pumnalul pregătit, ţinându-l la depărtare de crâmpeiul de lumină care tremură pe podeaua neregulată. Paşi, paşii unui bărbat. Nu se poate înşela, trosnet de crenguţe şi căpăţâni de ghindă sub un pas precaut, apoi o pauză, când Juno încetează să latre, iar străinul se întreabă evident ce a făcut-o să tacă. Bărbaţii lui William deja? Sau ai lui Lanfranc? Sau poate doar unul dintre pădurarii lui făcându-şi turele. Odo şi-ar dori ca paşii să înceapă să se audă iarăşi, atunci ar şti câţi oameni sunt afară. Oricum, nu e nici un alt cal, doar al lui, încă priponit în spatele clădirii. Aşteaptă, ţinându-şi respiraţia, simţind încordarea în tot corpul, muşchii înnodaţi dintre omoplaţi şi de pe spatele gambelor, botul tremurător şi catifelat al câinelui într-o mână, strânsoarea egală a pumnalului, contururile lui perfecte în cealaltă.

În cele din urmă, străinul începe din nou să se mişte, evident satisfăcut că lătratul câinelui s-a auzit de altundeva din pădure, închipuindu-şi că e doar o festă a copacilor care se îndesesc. Duhurile lemnului sunt cunoscute că adună sunetele şi le aruncă de la unul la altul ca nişte copii jucându-se cu o minge. Odo nu dibuieşte decât o pereche de paşi, astfel că se destinde puţin. Nu sunt soldaţi, aşadar, fiindcă ei nu ar umbla singuri. Doar unul dintre gornici sau vreun hoţ de vânat care o să aibă o surpriză foarte neplăcută când va da nas în nas cu seniorul său. Odo păşeşte afară din spatele uşii, cu Juno la călcâiele lui.

— Normandule!

— Sfinte Dumnezeule din ceruri! Tu!

Mantia din piei de miel şi-a pierdut bizara lumină din interior pe care şi-o aminteşte, părând acum soioasă, acoperită ici şi colo de noroi, cu frunze uscate şi crenguţe prinse în tiv. Saxonul are un aer neglijent şi năpăstuit, mai

degrabă al unui vagabond oarecare decât al unui martir înviat. Numai ochii lui, ca muşchiul în lumina piezişă a pădurii, încă au puterea de a-i face sufletul lui Odo să se cutremure. Îşi potriveşte degetele mai bine pe pumnal. Cu siguranţă, această întâlnire trebuia să aibă loc; aşa cum a fost scris ca povestea lui de dragoste cu Gytha să se întâmple, la fel este menită şi această ciocnire cu opusul lui. Este atât de oportună încât inima îi cântă atunci când se gândeşte la asta, scuturându-se din smârcurile suferinţei şi singurătăţii care ameninţaseră să o înghită. Acesta este un semn de la Dumnezeu, berbecul prins în lăstăriş, tufişul în flăcări.

Odo e sprinten, pentru un bărbat masiv; agilitatea lui îi prinde întotdeauna nepregătiţi pe adversari, pentru că trupul său le inspiră o soliditate neclintită, nevoia de a asedia o cetate mai degrabă decât a se apăra de atacul ei. Înainte ca Sebastian să poată face vreo mişcare pentru a se feri, Odo aleargă înspre el, agăţându-i cu un călcâi glezna şi izbindu-l cu umărul în piept pentru a-l trânti la pământ. Intenţia lui este ca pintenul să-i reteze lui Sebastian tendonul lui

Ahile, ca să nu se mai poată ridica, însă pintenul se încâlceşte în mantia de piei de miel, trăgându-l pe Odo peste saxon. Cei doi bărbaţi se prăvălesc cu un pocnet al oaselor şi un icnet când aerul părăseşte pieptul lui Sebastian. Pumnalul zboară din mâna lui Odo şi se rostogoleşte departe, acolo unde el nu poate ajunge. Spada lui, îşi dă seama furios cu sine însuşi, încă zace pe masa din cabană.

Şi dacă adepţii lui Sebastian sunt undeva pe aproape? Însă instinctele îi spun că bărbatul e singur; îi lipseşte ţinuta încrezătoare a unei căpetenii cu spatele păzit, iar pădurea rămâne împietrită în nota ei aparte de tăcere ciripitoare, suspinătoare, foşnitoare. Mai mult ca sigur, oamenii lui Odo i-au risipit turma lui Sebastian atât de eficient atunci când au găsit-o pe Margaret, încât s-au speriat cu toţii de moarte şi nu s-au mai adunat înapoi. Aşa se întâmplă cu aceste grupuri mărginaşe, fără structuri sociale adecvate care să le ţină laolaltă.

Înainte ca oponentul lui să aibă o şansă de a-şi trage

sufletul, Odo îşi încleştează mâinile pe gâtul bărbatului şi-i apasă cu putere beregeta cu degetele mari.

— Unde-ţi sunt discipolii acum, Sebastian?

Îi şuieră numele cu tot sarcasmul de care se simte în stare. Dar Sebastian nu pare să reacţioneze la aşa ceva, încercând frenetic să-i descleştеze mâinile lui Odo, unghiile lui colţuroase trăgând de tendoanele dintre degetul mare şi arătător. Se zbat în tăcere, ochii lui Odo pironiţi în ai lui Sebastian în timp ce apasă, propriul puls bătând în degetele lui mari, i se pare, exact în acelaşi ritm cu acela care urcă în gâtul saxonului. Dintr-odată, nu îi mai e teamă de acei ochi, acei irişi emailaţi înăuntrul cărora nu poţi privi, ci îi urăşte, puterea urii lui curgându-i prin mâini în timp ce îl strangulează pe Sebastian.

De undeva, acesta găseşte o zvâcnire de forţă. Prinzându-i încheieturile, reuşeşte să desprindă cătuşa de fier care îi încolăcea gâtul şi, tuşind şi icnind după aer, se rostogoleşte şi îl ţintuieşte pe Odo sub el, cu genunchiul împins în pieptul lui, cu respiraţia lui scârboasă şi duhoarea rănilor ca putregaiul iadului în nările episcopului.

— În timp ce diavolul sugrumă, e ucis, normandule! gâfâie el.

Pentru un moment, Odo se gândeşte: Eh, lasă-l, ce mai contează? Apoi, cu un şuvoi crâncen de bucurie şi mânie, îşi aminteşte de fiica lui; nicio fată atât de aleasă, zămislită dintr-o asemenea iubire, nu are să trăiască purtând ruşinea unui tată ucis într-o încăierare cu un oarecare predicator de pripas. Zvârcolindu-se sub greutatea lui Sebastian, care este mai mică decât s-ar aştepta, având în vedere statura bărbatului, reuşeşte să-l arunce de pe el şi se repede de-a curmezişul covorului pădurii, după pumnal. Sebastian se agăţându de glezna sa, apoi îi dă drumul cu un strigăt ascuţit când pintenul lui Odo îi pătrunde prin palmă.

— În timp ce diavolul învinge, e înfrânt, saxonule.

Sebastian sare în picioare, urmat de Odo, care ţine strâns pumnalul recuperat. Sebastian încearcă să fugă, însă, încetinit de mantie şi de propria slăbiciune, nu poate să îl întreacă pe Odo, care îl prinde de păr şi îi răsuceşte capul înapoi până ce aude trosnetul vertebrelor şi un croncănit răguşit de durere din gura predicatorului. Sunt la ceva

distanţă de luminiş, într-un crâng des de fagi, unde soarele jos de iarnă nu pătrunde. Odo tremură, sudoarea răcindu-i-se pe sub braţe şi între omoplaţi. Sebastian cade într-o rână la pământ, fie din cauza epuizării, fie pentru că are gâtul rupt, Odo nu poate spune. Continuă să-i ţină capul saxonului de coada împletită, grosolană ca şi cum ar fi făcută din cârlţi, ca o frânghie de spânzurat.

Dar s-a terminat; oponentul său nu mai are putere pentru a lupta. Îl întoare cu faţa, îmbărbătându-se să întâlnească ochii aceia de şopârlă, însă nu le vede decât albul, de fapt un gălbui spălăcit şi zgrunţuros în lumina ca de iaz a crângului. Ura îl inundă aşa cum un om care se îneacă se îmbibă cu apă, o ură precisă, sigură şi rece. Îi repugnă totul la acest bărbat, de la uitătura sa teatrală până la blasfemiile pe care le scoate pe gură, de la ochii săi de nebun până la puţa lui risipelnică. Ochii lui Sebastian se rostogolesc înapoi la locul lor, irisurile alunecând de sub pleoapele ca nişte farfuriuţe de bronz coclit.

— Nu-mi pot simţi picioarele, se smiorcăie bărbatul.

— Atunci n-o să simţi ce-ţi voi face, Tom. Ce păcat!

Cuvintele lui Odo cad în imensa înlemnire a pădurii fără să poarte o însemnătate mai mare decât freamătul unui chiţcan sau scârţâitul neauzit al unui con de pin care se deschide pentru a-şi elibera seminţele. Pentru o clipă, îşi închipuie că citeşte în ochii lui Tom faptul că el înţelege, ba chiar că se căieşte, însă e doar fantezia lui, preferinţa lui preoţească pentru istorisiri cu morală. Sufletul bărbatului este la fel de putred precum rănile pe care i le-au lăsat săgeţile în piept.

— Dacă mă ucizi, vei da dovadă de mărinimie.

— Ah, n-am de gând să te ucid, Tom. De-acum, nu mai avem pedeapsa cu moartea în Anglia, ştii doar. Pe lângă asta, vreau să te fac să simţi puţin gustul pedepsei la care sunt eu condamnat, mulţumită ţie şi neputinţei tale de a te abţine să intri în fiecare păsărică pe care puteai pune mâna, chiar şi în propria ta soră. Nu, există o pedeapsă pentru bărbaţii de teapa ta, însă nu e moartea.

Dă drumul pieţei lui Tom, iar el se prăbuşeşte cu greutate pe covorul pădurii. Desfăcându-i şiretul de piele de la una dintre încălţări, îl rostogoleşte pe Tom pe o parte, cu

genunchiul în moalele spatelui saxonului. Tom geme.

— Ar fi trebuit să mă ucizi, să ştii, atunci când ai avut ocazia, continuă Odo pe un ton degajat, ca şi cum ar purta o discuţie oarecare, în timp ce îi leagă încheieturile lui Tom folosind cureluşa de piele. Mai devreme n-aş fi opus rezistenţă, dar acum... ei bine, lucrurile se schimbă. Roata norocului se întoarce.

— Ce ai de gând să faci cu mine?

— Să-ţi tai limba dacă nu te opreşti din smiorcăit.

Îl laşa pe Tom să se rostogolească înapoi pe spate şi îi ridică tunica pentru a-i dezveli părţile intime. Tom scânceşte şi începe să scuture din cap.

— Ba da, predicatorule, continuă Odo. „Cartea Deuteronomului.” Scopitul şi famenul să nu intre în obştea Domnului.

— Fiul femeii desfrânate să nu intre în obştea Domnului, zice Tom scrâşnit printre dinţi, spune-i asta fratelui tău bastard, normandule.

În timp ce Odo se gândeşte la asta, Tom încearcă să se îndepărteze de el zvârcolindu-se, însă cu braţele legate la spate şi picioarele moarte nu reuşeşte altceva decât să se zbată fără efect, ca un peşte pe uscat.

— Thegnii voştri au făcut uitate florile din care s-a născut, saxonule! Cu toţii au izbucnit în urale când a fost uns rege. Ca o adunătură de copii prostuţi care izbucnesc în urale pentru o magie la târgul de duminică. Are aceeaşi legitimitate ca mine şi ca tine acum, aş îndrăzni să zic chiar şi că Dumnezeu a început să-l placă mai mult. Acum, stai locului şi asta se va termina mai iute.

Ţintuindu-l la pământ, Odo începe să taie, prin scrotul flasc, cu pielea brobonată ca de găină, cu smocul de păr blond aspru şi zburlit. Pielea i se înfioară când apucă penisul lui Tom, zbârcit şi lipicios de la zemurile dinăuntru. Şovăie îngreţoşat, sălbăticia şi inutilitatea gestului apărându-i limpede ca şi cum s-ar privi de pe cele mai de sus crengi ale unuia dintre arbori.

Apoi îşi aminteşte ce a făcut Tom, cum a lovit el chiar la rădăcina masculinităţii lui Odo, lăsându-l fără nicio putere de a-şi ocroti femeia şi copilul, iar mintea i se înnegurează din nou, o inflamaţie întunecată care nu lasă loc raţiunii.

Potrivindu-şi degetele pe pumnal, cu mâna alunecându-i puţin pe o fâşie de piele murdară de sudoare, face o tăietură în sus pentru a isprăvi, despărţindu-i organele lui Tom de vintre, pierdut pentru câteva clipe în bulboana de sânge din bazinul puţin adânc dintre picioarele lipsite de viaţă ale saxonului. Apoi, întorcându-se pentru a-l privi în faţă pe Tom, ridică penisul, cu testiculele bălăbănindu-se de el ca două prune vineţii.

— Izvorul vieţii, saxonule, gâfâie el printre hohote de râs, fiindu-i teamă să nu înceapă să delireze, însă neputându-se înfrâna.

Tom pare să fi leşinat. Urnindu-se de unde stătea aşezat pe pieptul lui şi îngenunchind alături, Odo îi pălmuieşte cu putere. Pleopele lui Tom se întredeschid de câteva ori.

— Ce îi mai place lui Dumnezeu să-şi bată joc! strigă Odo, furios că o asemenea privelişte va trece neobservată de nimeni.

În jos pe coapsele lui Tom se prelinge sânge şi urină. Odo îşi curăţă pumnalul pe iarbă, apoi ţine lama deasupra gurii lui Tom pentru a vedea dacă mai suflă. Cu greu. O ceaţă subţire apare pe lamă, pieptul brăzdat de cicatrice ridicându-se şi coborând cu mişcări vag perceptibile. Odo nu crede că va mai dura mult. Pielea lui Tom are deja lucirile ceroase ale unui cadavru, sângele e întunecat, gura îi atârnă deschisă. Simte un moale regret sentimental la gândul morţii lui apropiate, care îl va văduvi de consolarea unui companion întru castitate forţată.

Uită să spună ultima rugăciune, ceea ce îl irită mai târziu când îşi aminteşte, fiindcă i-ar fi făcut plăcere să poată lua în considerare ideea, ca mai apoi să o respingă. Ar putea obţine un soi de satisfacţie, se gândeşte el, îndesându-i bărbatului în gură părţile lui bărbăteşti, făcându-l o imagine în oglindă a morţii regelui său, care nu punea preţ pe jurăminte. Însă care este sensul? E limpede că adepţii lui l-au părăsit, aşa că nu este nimeni care să aprecieze ironia, în afara vreunei vulpi sau viezure rătăciţi. Pe lângă asta, Tom nu mai are cum să simtă suferinţa acelei nenorocite de bătălii şi a bărbaţilor care au luptat în ea; tot ce ar obţine cu un asemenea gest ar fi să-şi amintească lui singur ce s-a întâmplat.

Îi întoarce spatele şi porneşte înapoi către cabana de vânătoare, dându-şi seama, în timp ce merge, că îi este foarte foame, cu apetitul sănătos şi neprihănit al unui bărbat care s-a purificat singur prin post. Fluierând-o pe Juno, dă jos un arc dintr-un cârlig de pe peretele cabanei şi merge să caute micul dejun. Îşi simte inima bizar de uşoară şi sprinţară în piept, în timp ce dă târcoale împrejurul potecilor din pădure în căutare de vânat mic. Ba chiar cântă şi îi spune aiureli câinelui, aşa cum ar fi făcut în orice zi de vânătoare în compania prietenilor şi a vasalilor, ştiind că ibovnica sa îl aşteaptă acasă cu o sărutare lungă şi cu o cupă de închinat plină. Însăşi pădurea îi conferă o senzaţie de irealitate, prinzându-l în ţesătura ei de umbre şi tăceri, cu izbucnirile bruşte şi stranii ale trilurilor păsărilor şi conciliul şoptit al copacilor. El nu înseamnă nimic pe lângă acest peisaj străvechi, năpădit de consolarea indiferenţei, astfel că durerea lui reprezintă cu atât mai puţin...

Doboară un porumbel-gulerat gras şi frumos, iar Juno prinde doi iepuri sălbatici, ceea ce îl face să se gândească, în timp ce le strecoară labele din spate la cingătoare, că trebuie să aibă o vorbă cu crescătorul lui de iepuri despre cum pot fi îmbunătăţite adăposturile. Găseşte nişte mure târzii, mustoase şi dulci, şi un cerc fermecat de ciuperci. În timp ce le culege, le mulţumeşte zânelor pentru comoara pe care i-au lăsat-o, apoi râde mânzeşte de el însuşi, ducându-şi mâna la gât fără să se gândească, pentru a atinge Lacrima Fecioarei. Absenţa ei face să îi pălească puţin seninătatea, îşi trage mâna iute înapoi, ca şi cum senzaţia cămăşii lipite de piele l-ar fi ars.

— Haide, câine, spune cu poftă în glas, micul dejun!

Îi da unul dintre iepuri lui Juno, apoi, aşteptând ca focul lui să prindă suficientă putere pentru a putea găti, prepară restul de carne. Înmoaie marginile jerpelite ale mantiei sfâşiate a Gythei în sânge. El însuşi este în mod plauzibil plin de vânătăi şi sânge de la încăierarea cu Tom. Întinzând mantia pe masă, o cercetează cu o privire critică pe măsură ce încăperea se umple cu mirosurile de carne friptă, plimbându-se în jurul ei, dându-se în spate din când în când, cu capul înclinat într-o parte, ca şi cum admiră o tapiserie ori o anluminură dintr-o carte.

Mâncarea este nemaipomenit de gustoasă, carnea, ciupercile prăjite în grăsimea porumbelului, apa de izvor, toate au gustul sfânt al ostiei pe limba sa. Ştie că îl aşteaptă suferinţa, însă, pentru moment, cu lucruri încă neisprăvite, într-o lume care a scăpat de Tom, se simte puternic şi senin. Se întreabă dacă aşa trebuie să se simtă mamele care stau să aducă pe lume copii, dacă asta explică liniştea de pe chipul lor în faţa spaimelor naşterii.

După ce a mâncat, aruncă ţărână peste foc, îşi prinde calul şi îl îndeamnă cu pintenii la un galop iute, purtând mantia Gythei făcută mototol deasupra oblâncului său. Când ajunge la castel, în amurg, se aruncă din şa şi începe să bată în poartă cu pumnii ca şi cum toţi diavolii din iad sunt pe urmele lui. Privirile uluite şi temătoare ale străjerilor, când îi deschid, îl umplu de satisfacţie, deşi este atent să-şi păstreze o expresie torturată pe chipul vânăt şi zgâriat, să pară că de-abia mai răsuflă când vorbeşte, făcând gesturi largi şi sălbatice cu mâinile pătate de sânge.

— Lupi, îngaimă el, Ziua Morţilor.

Apoi lasă ca ochii săi bântuiţi de fantome să se ocupe de restul. Când vede că oamenii au făcut singuri legăturile, că înainte de venirea zorilor se va fi răspândit vorba în tot castelul că evadarea vrăjitoarei a fost zădărnicită de stafii în blană de lup şi că numai el a reuşit să scape cu viaţă, le arată mantia, sfâşiată şi pătată de sânge, pe care cu toţii o recunosc afla Gythei. Umil, îi imploră să rămână puţin singur în adăpostul lor de la poartă. Va bea o cană cu bere şi va încerca să-şi revină, însă îi îndeamnă să-l cheme pe Osbern, deoarece nu crede că are puterea de a mai face vreun pas în lipsa unui sprijin.

Îşi dă seama de cât de bine şi-a jucat rolul atunci când zăreşte faţa lui Osbern, pierită şi suptă de sânge ca o mască pentru cerut pomană de Ziua Morţilor.

Plin de solicitudine, servitorul îşi face mâna căuş sub cotul lui Odo pentru a-l ajuta să se ridice în picioare.

— Haideţi cu mine, stăpâne! Haideţi să vă ducem în pat!

De îndată ce au ieşit din raza privirilor adăpostului de străjeri, aflaţi în curtea interioară, părăsită de toţi la această oră, Osbern îşi vede stăpânul cumva crescând în statură, bărbatul distrus recăpătându-şi forţele. Îi este

teamă pentru
0 clipă că şi Odo e o stafie, încă o transformare pricinuită de groaznica vrajă pusă la cale de duhurile ce împânzesc pădurea în acest anotimp al nenorocirii, însă când stăpânul său vorbeşte cu vocea lui obişnuită, chiar dacă încordată, inima îi vine la loc; orice s-a întâmplat, n-a fost vorba de o întâlnire cu vreo fiinţă de pe celălalt tărâm.

— Au sosit oameni din partea regelui, Osbern?

— Abia astă-seară, stăpâne, în jur de vecernie. Lordul Hamo a reuşit să-i convingă că era prea târziu pentru a pleca pe urmele voastre în noaptea asta.

— Bun. Iar arhiepiscopul nu şi-a mai băgat nasul?

— Tăcut ca un şoricel, stăpâne. Presupun că va lăsa lucrurile în mâna regelui acum, nu?

— Iar noi, sunt încredinţat, ne vom strecura printre ei doi.

— Noi, stăpâne? Să înţeleg că jupâneasa Gytha a reuşit să scape?

Sunt chiar în faţa uşii sălii mari. Punându-şi un deget pe buze, Odo încuviinţează, apoi, intrând înaintea servitorului său pe uşă, spune cu voce tare:

— Pune să mi se pregătească baia, Osbern!

În timp ce se îmbăiază, se gândeşte dacă să trimită nişte bărbaţi dimineaţa să-
1 îngroape pe Tom, însă îşi dă seama că mai bine n-o face. Lasă pădurea să le poarte de grija propriilor lighioane, lasă urechelniţele să se înfrupte din creierul său şi viermii din ochii lui nebuni, mistreţii să-i aibă carnea şi lupii oasele lui mari. Lui Odo i-a ajuns până peste cap să aibă de-a face cu el, iar oamenii lui au lucruri mai bune de care să se ocupe. Închide ochii şi încearcă să-şi închipuie că lumea nu e altceva decât acest cocon de abur frumos mirositor de care e învăluit şi delicioasele furnicături de piele în timp ce Osbern îl curăţă cu o perie aspră până ce străluceşte ca un mire în ziua de însurătoare.

Îi acordă ofiţerului trimis de William o scurtă audienţă, îmbrăcat numai în cămaşă şi halat, în timpul căreia nu ascultă nimic din ce are omul de spus, însă reuşeşte să-l facă să creadă că aproape şi-a ieşit din minţi de şoc şi de durere, recurgând cu nepăsare la acel ceva care zace în mintea lui şi care l-a împins să-l desfigureze pe Tom. Dacă,

îşi spune sieşi, adăposteşte un lunatic înăuntrul ţestei, atunci ar face mai bine să întoarcă bizara lui suferinţă în propriul avantaj. Astfel că vorbeşte în fraze ciuntite despre lupi şi goblini şi despre cum e să arunci un ochi prin ţesătura universului către tărâmul celălalt. Îşi face adeseori cruce, străduindu-se să-şi convingă mâna să tremure în acest timp, şi se întrerupe necontenit în mijlocul propoziţiilor pentru a se holba pierdut în penumbra de dincolo de cercul săltăreţ al luminii pe care o răspândeşte singura lui lumânare.

Descumpănit de fabulaţiile contelui, ofiţerul se retrage de îndată ce politeţea i-o permite, mulţumit că sarcina pe care regele i-o încredinţase a fost dusă la capăt de către un alt actor, la a cărui natură ar prefera să nu se gândească prea mult. Osbern, aruncând o privire complice peste umăr când îl conduce pe ofiţer afară, turuind scuze obositoare, se aşteaptă ca stăpânul său să-l liniştească cu vreun zâmbet sau o clipire din ochi, însă îl vede prăbuşit în scaun, zgâindu-se abătut în inima focului. Deşi, cu siguranţă, privirea lui goală e doar o festă a luminii slabe.

Odată ce rămâne singur, iar Osbern îşi ia poziţa obişnuită, înfăşurat în pătură pe pragul iatacului stăpânului, Odo îngenunchează pe scăunelul de rugăciune şi speră ca rugăciunea să se pogoare asupra-i, dacă nu pentru a-i goni călăul din suflet, măcar pentru a-l amuţi cât ţine noaptea. Recită *Nune Dimittis*, însă cuvintele nu-l pot rupe de viaţa castelului din jurul său, de tropotul picioarelor soldaţilor ce se aude prin perete, de oamenii din gospodăria lui înghesuiţi în sală şi în marea încăpere de deasupra acestei camere, mulţi prea agitaţi pentru a dormi, fără îndoială, privind lung în bezna prăfoasă dintre grinzile acoperişului sau în ochii sclipind ai amanţilor. Se gândeşte la brutar, alături de ajutorul său şi de micul Leofwine, încovrigaţi lângă cuptoarele care nu se răcesc niciodată, la fierar, a cărui suflare de noapte împrăştie cenuşa de pe tăciunii din faurăria lui, la săgetar, la armurier, la rândaşi şi porcari şi păstori, la lăptărese şi spălătorese cu braţe ca ale bărbaţilor din întrecerile de forţă, la maestrul Pietro, mângâindu-şi burdihanul ca şi cum ar fi o ibovnică, şi la Turold, probabil dezmierdând-o pe mută, Emma, şi

chinuindu-şi mintea să scornească noi distracţii, la Hamo prefăcându-se că doarme în timp ce e dojenit de contesă pentru vreo scăpare închipuită sau alta.

La marea sa ţesătură, împachetată în lăzi, la toate personajele ei, soldaţii şi ibovnicii, regii şi constructorii de nave, caii şi câinii şi lupii şi şoimii, fraţii lui, el însuşi, ţinându-şi respiraţia, aşteptând să danseze, să se repeadă asupra unui duşman, să-şi urmeze destinul. *Trebuie să o isprăveşti,* spusese ea, *uită-te la preţul pe care unele dintre noi l-am plătit.*

Nu unele dintre noi, ci noi cu toţii, îi răspunde el acum, din inima întunecată a castelului ale cărui ziduri sunt înţesate de bărbaţii înarmaţi pe care i-a pus între el şi William. *Nimic,* se gândeşte el în timp ce se suie tremurând în pat şi îşi întinde degetele pe piatra fierbinte înfăşurată într-o bucată de flanelă pe care Osbern a aşezat-o la picioare, care este la fel de ţeapănă ca o dragoste rece. Şi încearcă să-l urască pe William pentru că l-a obligat să schimbe căldura îmbrăţişării iubirii lui cu cea a pietrelor încălzite. Însă nu poate.

Pentru că există acum o nouă legătură între ei, legătura singurătăţii.

PEARL

De la Sărbătoarea Sfântului Odo 1072până la Sărbătoarea Sfinţilor Petru şi Pavel 1073

— Dar unde mergem?

Freya pune această întrebare de mai multe ori pe zi, parcă ar fi refrenul lungului cântec al exilului lor.

— Voi şti când ajungem acolo, îi replică Gytha, un răspuns nepotrivit, care o face pe Freya să se retragă într-o tăcere ostilă, dar este cel mai bun răspuns pe care îl poate găsi.

Fulk, călărind lângă Gytha, în timp ce Freya şi Thecla vin puţin mai în spate pe catârul prea împovărat, nu spune nimic. Este prins între duioşia pentru femeia lui, dorinţa ei fierbinte de a ajunge la o destinaţie, un loc unde poate să pună pe picioare o gospodărie şi să crească fetiţa lor, şi

promisiunea solemnă pe care i-a făcut-o lui Odo de a o păzi pe Gytha ca şi cum ar fi sânge din sângele lui. În asemenea împrejurări, în care sunt implicate femeile, se gândeşte că cel mai isteţ este să păstreze tăcerea.

Gytha nu îşi dă seama de cât timp călătoresc, deşi ştie că au trecut două Sabaturi, atunci când drumurile au fost liniştite, câmpurile părăsite, uşile caselor mai bine ferecate. În ciuda cailor lor de nădejde, a încălţărilor trainice şi a hainelor călduroase, condiţiile călătoriei lor au fost vrednice de plâns din cauza nevoii de discreţie. *Am ieşit acum din Kent, în ţinuturile lui William de Warenne,* se gândeşte Gytha, *sau poate ale lui Fitzosbern. Fiecare al doilea normand pare să poarte numele de William.* Oricare lord ar fi, îşi ţine drumurile principale în bună ordine la fel ca Odo, cu gropile astupate, desişul tăiat, cu trupe de soldaţi în livrea staţionate la intervale regulate, cu hanuri şi popasuri unde preţurile pâinii şi ale berii sunt strict controlate. Acestea sunt rutele care merg dinspre Londra înspre coasta de miazăzi, legăturile de comunicaţie ale regelui cu Normandia şi contrafortul său împotriva unei invazii din Franţa ori din Anjou, iar din acest motiv, Gytha se ţine departe de ele.

Insistă să o ia pe drumurile mai puţin umblate şi să se adăpostească noaptea în staule ori case de ţară, chiar şi peşteri uneori, decât să rişte să fie recunoscuţi drept cine sunt într-un conac sau o casă de pelerini a vreunei abaţii. Par să fie în permanenţă uzi până la piele şi acoperiţi de glod de la ploaia care le intră prin haine biciuită de vânturile amarnice de noiembrie sau de la râurile care şi-au ieşit din matcă şi ale căror vaduri le traversează. Trebuie să se oprească adeseori pentru ca Fulk să înlăture clisa care se adună în potcoavele cailor înainte ca picioarele să le putrezească ori ei să se lovească. Thecla se smiorcăie fără oprire, epuizată de nopţile fără foc, atunci când este prea frig pentru a dormi, şi uneori de lipsa mâncării, atunci când Gytha crede că nu e sigur să facă troc pentru provizii cu bijuteriile lui Odo. Generozitatea lui a fost prea ostentativă; trebuie să găsească un loc, la suficientă depărtare pentru ca nimeni să nu pună întrebări, sau cel puţin nu unele pertinente, unde să poată schimba abundenţa de diamante,

smaralde şi rubine netăiate, bulgări marmoraţi de turcoaz şi de cuarţ lăptos de culoarea ochilor lui în amurgul de vară, pe monede de mică valoare pentru a cumpăra pâine, heringi ori şuncă. Nu va vinde perlele, le va ţine pentru fiica lor.

Alungă din mintea ei toate consideraţiile în afara celor practice. Inima îi este surdă la plângerile Freyei şi la nefericirea Theclei; nu va asculta nici măcar de tăcerea lui Fulk. Ştie că ei trebuie să se străduiască să-i înţeleagă comportamentul, dar cum ar putea? Ei se au unul pe celălalt. Picioarele lor ar putea fi reci şi mâinile îngheţate, dar nu simt acea răceală pe care o simte ea, în spirit, în măduva oaselor, frigul bănuţilor de pe ochii ei şi a ţărânei din gură. Singura preocupare a Gythei este să rămână în viaţă pentru copil, copilul lui, tăciunele care mocneşte în pântecul ei. Încolăcită în jurul acelei pepite a speranţei, privind mereu în sinea ei, devine nepăsătoare faţă de tot ce nu e trupul ei, nevoile şi schimbările lui.

Nu mai este posibil să se îndoiască de predicţia meşteresei. Sânii îi sunt umflaţi şi sensibili, aproape în fiecare dimineaţă îi este rău, tânjind după anumite mâncăruri la vederea cărora, atunci când îi sunt puse în faţă, stomacul i se întoarce pe dos. Însă cel mai crud lucru dintre toate este permanenta ei stare de excitaţie, care nu îi dă nicicând pace şi care o face să creadă că Odo a avut dreptate când a spus că Dumnezeu are simţul umorului, deşi o tulbură să afle că este atât de negru. Câteodată se atinge singură pentru a se alina, însă răstimpul de linişte este scurt şi gol, purtând pericolul amintirilor la care nu îndrăzneşte să se gândească. Alteori, spre ruşinea ei, se surprinde trăgând cu ochiul la bărbaţii care trec pe drum sau chiar la Fulk, făcând presupuneri, întrebându-se, alungând din minte, dând pinteni calului, cu gâtul şi obrajii îmbujoraţi.

Înainte să se îndrăgostească, se putea pierde în pat în voia puterii consolatoare a închipuirii; dacă ţinea ochii închişi şi capul ferit de suflările gâfâite care duhneau a ceapă, dinţi stricaţi ori sărutări ale altor femei, orice bărbat ar fi putut fi un prinţ dintr-un basm de-ale mamei ei. Acum, însă, nu există niciun substitut pentru prinţul ei adevărat,

chiar dacă, ori poate din cauza faptului că el este normand, episcop şi tinde a fi corpolent. Adeseori, când nu reuşeşte să-şi păcălească trupul să cadă într-un somn scurt şi tulburat, învăluită în mantia de samur a lui Odo, visează că este pe mare şi se trezeşte că are ochii plini de lacrimi, iar în nări, mirosul de rozmarin şi lemn de santal, de sare şi fier. Va vinde mantia, îşi spune sieşi cu fermitate.

Se simte mai bine într-o dimineaţă, când se târăşte afară dintr-un hambar pentru a vărsa şi vede că norii s-au ridicat dezvăluind prima zi cu soare pe care şi-o poate aminti de când au plecat călare de la cabana de vânătoare, oricât de mult timp a trecut de atunci. Frumuseţea simplă a scenei dinaintea ei, o întinsă păşune cu arbori răsfiraţi şi, în faldul colinelor pe jumătate scufundate în ceaţă, un sat înghesuit în jurul unei clădiri mari şi al unei biserici, cu fâşiile de pământ cultivate semănând cu o fustă cu dungi, are darul de a-i linişti pântecul şi a-i aduce o rază de speranţă. Însă vântul s-a înteţit şi a început să bată către răsărit, făcând ca frigul să coboare neînduplecat, şi nu trece mult până ce Freya o urmează afară, cu un pai agăţat de spatele şalului ei şi o mutră de catâr.

— Thecla tuşeşte, anunţă ea.

Se aşază pe vine lângă Gytha, care stă pe o moviliţă de iarbă, trăgând adânc în piept aerul curat pentru a izgoni ultimele rămăşiţe de greaţă şi de teribilă nostalgie a viselor ei. Doamnă, nu putem să continuăm astfel.

— Orice aţi decide, trebuie să mă gândesc la fiica mea.

— Şi eu, la a mea.

— Atunci mai bine aţi avea grijă singură de voi. Ce credeţi că ar spune Domnia Sa dacă ne-ar vedea acum? Ar fi îngrozit.

— Dar nu poate să ne vadă. Eu sunt cea care hotărăşte cum e mai bine. Dacă sunt găsită de vreun om nerăbdător să-i facă Bastardului un serviciu, mai mult ca sigur voi sfârşi moartă.

— Iar aşa, probabil, o să muriţi de frig sau de foame.

— Fii atentă cum vorbeşti cu mine, fato!

O parte din ea ştie că Freya are dreptate, însă o alta întreabă: dacă eşti undeva la căldură, în confort şi bine-hrănită, ce te va împiedica atunci să te gândeşti la trecut?

Este prea frântă de oboseală pentru a se certa cu ea însăşi, la fel ca şi cu Freya. O priveşte duşmănos, iar Freya, care nu a pretins niciodată că relaţia ei cu Gytha este alta decât legătura banală dintre un servitor şi stăpân, o priveşte duşmănos şi ea.

— Veţi afla în curând ce înseamnă să fii mamă, şuieră ea, iar în tăcerea care urmează, se aud tuşea puternică a Theclei şi bâiguielile lui Fulk în timp ce încearcă s-o aline.

— Bine, zice Gytha. Vom merge în satul acela.

Arată cu degetul locul unde ceaţa se risipeşte în jurul unei încâlceli de ziduri, al unor acoperişuri de stuf şi al turnului pătrat din piatră al unei biserici normande.

— Vom cere să înnoptăm la conac astă-seară. Doar astă-seară, ia aminte! Nu ne-am îndepărtat încă suficient de mult.

Stăpânul casei este plecat, explică soţia lui, într-o călătorie pentru a vinde surplusul de oi la piaţa din Horsham, înainte ca iarna să-şi vestească definitiv venirea şi să nu mai fie iarbă de păscut. Dar ea primeşte cu inimă deschisă companie, de vreme ce ambii ei fii au plecat cu tatăl lor, iar mezina s-a măritat recent şi s-a mutat să locuiască la familia soţului. Cât despre nurorile ei, ei bine, ştiu şi ei cum sunt nurorile, mereu găsesc ceva de criticat şi sunt veşnic cu capul în nori... Şi continuă tot aşa în timp ce le primeşte pe femei în casa ei, apoi se întrerupe pentru a-i spune lui Fulk unde să lase caii şi a recomanda pentru tuşea fetiţei o tinctură din rădăcină de lemn-dulce pisată cu unguraş obişnuit, luată înainte de culcare.

— Acum vreo două nopţi, am avut aici o trupă de acrobaţi, dacă vă vine să credeţi, le spune ea după ce ei se instalează lângă foc, îndemnându-i să-şi scoată încălţările ude şi înfigând un vătrai fierbinte într-un ulcior cu bere. Nu pot să-mi închipui ce ar fi spus Eric al meu, însă casa mi se pare atât de goală cu toţi bărbaţii plecaţi, în afară de bătrânul Joseph şi de cele două fete cu mutre acre care văd de copiii lor. Nu mă lasă niciodată să mă apropii de ei, ştiţi, ca şi cum n-aş fi crescut şase cu mâna mea, deşi bietul Eadric a murit de vărsat acum două ierni. Groaznic a fost! Suntem norocoşi că nu am pierdut mai mulţi. Fiica lui Joseph şi-a pierdut toţi trei copiii, niciunul nu avea peste

cinci ani.

Gytha simte că încep să-i cadă ochii sub lucrătura focului şi a berii calde şi condimentate, a sporovăielii cu suflu întretăiat a gazdei lor, ca un singur cuvânt neîntrerupt care şerpuieşte, cu vocalele şi consoanele ridicându-se şi coborând, stridente ori confidenţiale, demonstrând un surprinzător efect de cântec de adormit. Tresare din toropeală ridicând brusc capul când o aude pe femeie rostind Canterbury. Ascunzându-se sub masca unei atenţii politicoase, încuviinţând din când în când în timp ce ascultă, îşi simte fiecare nerv întins la fiecare deschidere şi închidere a gurii femeii, la tremuratul fălcilor ei, la gesturile iuţi şi exagerate ale mâinilor ei butucănoase, la răstimpurile de-abia perceptile ale suflării care conferă un sens spuselor ei.

— ... atâta drum în perioada asta a anului, ca să ia parte la serbările aniversării contelui, numai ca să găsească totul închis cu lacătul şi pe Domnia Sa plecat în Normandia cu regele. Se spune, zice ea scăzând glasul până la o şoaptă, că a plecat să călătorească pentru a-şi obloji inima frântă. Se pare că femeia pe care o ţinea cu el a fost luată de duhuri de Ziua Morţilor.

Aici, doamna casei se cutremură teatral, după care continuă:

— Nimic n-a mai rămas în urma ei decât o mantie pătată de sânge. Asemenea lucruri să se întâmple la masa celor bogaţi şi puternici. Te face să-ţi pară bine că nu eşti în cârdăşie cu ei, nu-i aşa?

— Ce nu-i aşa? întreabă Fulk, întorcându-se după ce a avut grijă de cai, cu faţa rumenă şi plesnind de sănătate pe sub ciuful de culoarea căiţilor. *Nimic nu-l atinge,* se gândeşte Gytha cu o afecţiune care-i înfloreşte brusc. Freya se uită la Gytha, aşteptând-o să spună ceva, însă ea nu se poate încrede în vocea ei.

— Tocmai auzeam cum ibovnica contelui de Kent a fost răpită de fantome de Ziua Morţilor. Se pare că nişte călători care au trecut pe aici acum câteva zile au fost în Canterbury şi au auzit asta, zice Freya.

Pe chipul de om bun al lui Fulk se lăţeşte un zâmbet.

— Soţul meu e un om cu picioarele pe pământ, explică

Freya fără zăbavă. Spune că nu crede în astfel de lucruri. Mă aştept ca tu să spui că pur şi simplu a fugit cu vreun pădurar arătos, dragul meu, nu-i aşa?

Fulk merge la vatră şi se serveşte singur cu bere, ştiind prea bine că aceasta e o altă ocazie în care e mai bine să-şi ţină gura.

— El e episcop, nu? se interesează doamna casei fără a se adresa cuiva anume. Bănuiesc că unii ar putea spune că n-ar fi trebuit să ţină o ibovnică din capul locului. Luaţi aminte, preotul de aici are soţie şi cincisprezece copii. Toată lumea se plânge de asta, noi, fiindcă zeciuielile sunt atât de mari, iar abatele de la Sf. Leonard, pentru că nu primeşte niciodată ce i se cuvine, deoarece copiii au nevoie de nădragi, încălţări sau mai ştiu eu ce, aşa că poate era mai bine dacă nu se căsătorea niciodată. Pe de altă parte, îmi place un preot care înţelege ce griji au oamenii obişnuiţi, cu guri de hrănit.

Gytha zâmbeşte, surâsul molcom al unei pisici leneşe, apoi se întinde şi cască.

— Stăpâna mea poartă un copil, spune Freya, încă n-au trecut trei luni de când a rămas grea. Perioadă deloc uşoară.

Ea şi stăpâna casei schimbă priviri cunoscătoare. Freya continuă:

— Dacă s-ar putea întinde puţin...

— Cu siguranţă. Poţi lua patul meu, draga mea! Dumnezeu ştie că n-am ce face singură în el cât bărbatul mi-e plecat. Aşadar, spune-mi, îi dă ea înainte, conducând-o pe Gytha către o platformă de la capătul îndepărtat al sălii unde se află cadrul unui pat cu o saltea de lână şi o piele de oaie aruncată peste o plapumă cu pene, de ce călătoreşti când eşti grea?

— Soţul meu e cavaler în serviciul contelui de Mortain. Mă duc să stau cu mama cât timp el se luptă cu rebelii din Yorkshire.

Privirea aprobatoare a Freyei se face de oţel când aude ultima înfloriturăa Gythei.

— Eşti o fată cu cap. Mama ta îţi va fi de mult mai mare folos decât soţul când va veni momentul să naşti. Îţi voi spune ceva care nu te costă nimic; până va veni pe lume

pruncul, nu vei mai vrea să auzi de vreun bărbat lângă tine vreodată.

Sper să ai dreptate, *ah, sper din tot sufletul să ai dreptate,* se gândeşte Gytha când se întinde pe pat, iar gazda îi aranjează plapuma în jur. Cade într-un somn adânc, fără vise, *un somn ca de moarte,* îi spune Freyei mai târziu, cu un hohot straniu.

Odo numără. Numără zilele şi nopţile de când ea a plecat, câţi psalmi a cântat şi câte rugăciuni a recitat pentru a marca trecerea orelor, câte lumânări a ars când nu poate să doarmă. De câte ori a tras în piept aerul care învăluie absenţa. Cât durează să tragi aer în piept? încearcă să socotească şi asta. Şi totuşi, când se trezeşte în mijlocul nopţii sau dimineaţa, se întinde după ea. Trupul lui se aşteaptă s-o găsească, precum un animal domestic care aşteaptă să fie hrănit. Numără lunile pe care le-au petrecut împreună, un procent din existenţa sa, o mică fracţie a lunilor pe care le-a trăit pe pământ, şi se minunează cum un comportament dobândit atât de recent poate deveni atât de familiar, atât de fundamental, atât de necesar.

Câteodată stă în atelierul gol, numărând firele de praf care dansează în lumina marilor ferestre. Ascultă cum cenuşa se cerne în şemineul rece şi se întreabă câte împunsături cu acul a făcut mica ei mâna stângă în decursul a câte ore de lucru acolo, cu capul aplecat peste ghergheful ei de brodat. Câte ţigle, zale de armură, şoimi, şei, hăţuri şi chişiţe? Câte fabule, câte promisiuni încălcate? Câţi metri de lână, câte ace de cusut? încearcă să măsoare distanţa dintre bărbatul care a pus să i se facă broderia şi fiinţa care a devenit.

Inima îi hibernează, sufletul îi e la fel de rece şi întunecat ca iarna din jurul său, un grătar gol plin de cenuşa doliului. Într-una dintre bibliotecile sale, nu-şi poate aminti care, se află o carte a orelor care conţine o ilustraţie a căderii lui Lucifer, în care arhanghelul şi toţi îngerii rebeli sunt înfăţişaţi în robe albastre, cu aripi aurii, răsucindu-se şi prăvălindu-se în gura de foc a iadului. Aripile lor arată ca nişte frunze prinse într-o bulboană. Se simte aidoma, veştejit, fără substanţă, căzând, arzând, cenuşă.

Deşi continuă să lucreze, administrându-şi moşiile,

conducând treburile diocezei lui şi rânduind apărarea coastei, este limpede pentru toată lumea că şi-a pierdut literalmente minţile, că lipseşte din propriul trup. Creierul şi corpul merg aşa cum au făcut-o mereu, dar spiritul lui, crede lumea, trebuie să fi fost răpit de goblinii pădurii împreună cu ibovnica lui. William, care plănuieşte să petreacă sărbătoarea Crăciunului în Normandia, pentru a înăbuşi semnele de revoltă pe care le dau cei doi fii mai mari ai săi – ambii părând mai interesaţi să devină regi al Angliei decât duci de Normandia, neluând în considerare că tatăl lor încă trăieşte, se bucură de o sănătate bună şi este un obstacol pentru ambiţiile lor –, îşi dă repede seama că a-l lăsa pe Odo regent nu poate fi o variantă. Îi porunceşte fratelui său să-l însoţească. Poate că asta le va oferi şansa de a se împăca. Poate că meleagurile de acasă vor avea o înrâurire tămăduitoare asupra lui Odo.

Cu mesagerul care îi dă de veste lui Odo că este chemat din palatul lui de lângă poarta Sfântului Giles, în partea cealaltă a Londrei, acolo unde e ocupat să-şi consulte avocaţii în privinţa falsurilor fratelui Ealdred, William trimite o scurtă notă scrisă de mână. *Suferim cu tine, fratele meu,* citeşte Odo, în slova greoaie şi mâzgălită a lui William, *deşi suntem convinşi în inima noastră că servitorul nostru Canterbury a procedat înţelept şi după lege întemniţând-o pe femeie, şi ne-am fi dorit ca lucrurile să se fi terminat altfel. Fii sigur că rugăciunile noastre sunt cu tine! Din partea stăpânului şi fratelui tău iubitor, William Rex.*

Odo mototoleşte pergamentul în pumn şi îl aruncă pe foc. Citind platitudinile pioase ale lui William îi vine să se răzvrătească, totuşi se va duce. Într-o zi, o va găsi pe iubirea lui alături de fiica lor, iar el nu e atât de smintit încât să rişte să-şi piardă moşia pentru o eliberare de scurtă durată care ar presupune să-şi arate resentimentele împotriva lui William. De ce folos îi poate fi fiicei sale dacă nu are nicio zestre pe care să i-o dăruiască, nicio influenţă pe care să se bizuie pentru a-i găsi un soţ? Cum ar putea un bărbat care ar arunca totul pe apa sâmbetei pentru a-şi satisface mândria să fie demn de iubirea Gythei?

Înainte de a răspunde chemării lui William de a-l întâlni la Tilbury pentru comemorarea Sfântului Spaţius, martir de

Bayeux, Odo se întoarce la Canterbury. Nu se aşteaptă să revină în Anglia o vreme. Are propriile interese în privinţa fiilor lui William şi a ambiţiilor lor, interese în care poate că şi John ar putea avea rolul său. Băiatul creşte, vine timpul când ar trebui să îi ia locul tatălui în lumea lui. Nu a uitat nici de promisiunea de a merge într-un pelerinaj de penitenţă şi s-a hotărât să se ducă la Ierusalim. Nu pentru că un loc precum Compostela nu ar fi suficient de îndepărtat pentru a-şi ispăşi păcatul, însă în Ierusalim e mult mai probabil să dea de cămile. Ar putea trece un an sau mai mult până va vedea Kentul din nou şi are câteva treburi neisprăvite de care să se ocupe înainte de plecare.

Cea mai importantă dintre acestea, ca să nu pună în pericol tot ce a câştigat de la Cucerire încoace, este Lanfranc. Gândindu-se la puţine alte lucruri pe drumul înapoi de la Londra, două zile de chin înglodat în noroiul adus de ploaia care nu pare să se mai oprească de când a încetat seceta, conchide că răspunsul nu este o cerere directă de audienţă. Mai bine să îi răpească avantajul moral arhiepiscopului înainte ca el să-şi dea seama că este sub asediu.

În aceeaşi zi în care ajunge în Canterbury, intră în capela arhiepiscopului în timpul vecerniei, înveşmântat în nimic altceva în afara unei cămăşi din pânză simplă, cu picioarele goale şi capul acoperit de cenuşă. Prosternându-se înaintea scaunului arhiepiscopului, cu fruntea lipită de podeaua de piatră, îl imploră pe Lanfranc să-l ierte, cu voce limpede şi puternică, chiar în timp ce lumânările sunt aprinse şi corul se pregăteşte să cânte psalmii lui David. Lanfranc nu va putea să îi reziste.

Ca şi cum ar fi răspuns indicaţiilor sale, arhiepiscopul se ridică, apoi se apleacă pentru a-l ridica pe Odo în picioare şi îl îmbrăţişează cu sărutul păcii, toate acestea în acompaniamentul oarecum sacadat al psalmilor. Apoi, insistă ca Odo să rămână lângă el pentru restul slujbei, ceea ce Odo şi face, ţinându-şi dinţii şi pumnii încleştaţi ca să nu dârdâie în frigul de noiembrie, în ciuda căldurii emanate de trupurile înghesuite ale fraţilor şi a aburului respiraţiilor lor, aurit de lumânările serii.

Când slujba ia sfârşit, Lanfranc îl trimite pe unul dintre

novicii lui să îi găsească episcopului Odo o rasă pe care s-o îmbrace, iar apoi îl conduce în odaia sa de lucru.

— Pari să ai nevoie de puţin, zice el turnând vin fiert după ce Odo intră, cu pielea feţei încă sură de la cenuşa presărată peste griului singurătăţii, înfăşurat într-o rasă prea largă şi prea scurtă pentru el, care-i lasă gleznele descoperite deasupra unei perechi de sandale fără o baretă.

— Mulţumesc.

Ia o gură mare din vin, simţindu-i efectul ca pe o culoare, ca pe o aprindere a lumânărilor de vecernie, flăcăruia crescând şi intensificându-se pe măsură ce fiecare dintre ele e aprinsă, încălzind firidele acoperite de pânze de păianjen ale bisericilor din fiecare colţ al lumii la această oră.

— Gestul tău a fost plin de graţie, Odo. În condiţiile date, nu m-aş fi aşteptat să-l faci.

— V-am tratat dezonorant, Preasfinţia Voastră! Aceasta nu este conform nici naturii, nici instruirii mele. Asemenea lucruri sunt menite să reziste morţii iubirii, cred. Au mai multă greutate, mai multă substanţă.

Iubitul lunatic dinăuntrul ţestei lui Odo îl priveşte pe omul afacerilor lumeşti ţinându-şi discursul lui frumos: vede cum buzele îi rotunjesc cuvintele, cum maxilarul articulează; apreciază chiar melodicitatea bine moderată a tonului său, dar ceea ce spune nu are mai mult sens decât dacă ar vorbi greceşte. Parcă cineva a luat o spadă şi i-a tăiat creierul în două, iar el, cumva, printr-un miracol întunecat, a rămas în viaţă.

— Îmi pare foarte rău că lucrurile s-au sfârşit în felul acesta pentru jupâneasa Gytha. N-a fost nici pe departe intenţia mea ca ea să moară. Deplâng pierderea oricărei şanse de a o fi adus pe calea căinţei.

— Acea răspundere stă de-acum în mâinile unei autorităţi mai înalte decât a mea sau a voastră, Lanfranc.

— Mă rog pentru sufletul ei.

— După cum o fac şi eu.

— Şi pentru al tău.

— După cum o fac şi eu.

— Aşadar, continuă Lanfranc, întorcându-şi ochii de la

intensitatea pustie a privirii lui Odo, pleci pe continent.

— În Normandia, iar apoi... nu ştiu. Mi-aş dori să văd puţin mai mult din această lume. Nu am călătorit niciodată mai departe de Roma.

— Un om nici nu are nevoie. Lanfranc afectează aerul unui sofisticat, însă nu reuşeşte altceva decât să pară slab şi pripit, ca un copil îmbrăcat în straiele tatălui său.

— Cu toate acestea, am de gând să fac un pelerinaj la Ierusalim şi cred că voi merge şi la Alexandria. Patriarhul mi-a trimis odată un bidiviu nemaipomenit. Mi-ar plăcea să văd dacă mai are asemenea cai de rasă.

— Serveşti scopului reunificării în modul cel mai ales, fiul meu.

Apoi, lăsând zâmbetul ironic să-i piară de pe buze, Lanfranc se apleacă spre Odo peste birou:

— O schimbare de aer îţi va face bine, te va tămădui. Când te rogi în locurile sfinte, meditează la învăţăturile fratelui nostru Anselm.

— Ce învăţături ale lui Anselm aveţi în minte, părinte? Dacă voi medita la toate, voi rămâne fără locuri sfinte care să-mi adăpostească gândurile.

— Acelea că feţele bisericeşti s-ar putea ajuta să reziste tentaţiilor carnale, chemând în faţa ochilor lor imaginea obiectului dorinţei după ce a murit. „Aşază-te tu cu ea în pat acolo unde acum zace. Adună viermii ei la sânul tău. Îmbrăţişează-i stârvul. Sărută pe rând dinţii ei goi, de pe buzele ce de-acum au putrezit.”

Atât de absorbit este Lanfranc încercând să-şi amintească exact cuvintele lui Anselm, încât nu observă zâmbetul răutăcios care îi trece peste chip lui Odo când spune:

— Credeţi-mă, Lanfranc, dacă aş putea zace în patul în care stă întinsă ea acum, aş face-o.

— Puterile ei ajung la tine chiar şi de dincolo de mormânt, îşi face arhiepiscopul cruce fervent.

Înainte ca Odo să poată răspunde, atenţia le este atrasă de o tuse moale ce se aude la uşă.

— Intră! strigă Lanfranc.

Un călugăr tânăr bagă capul precaut în încăpere.

— Ce s-a întâmplat?

— Iertaţi-mă, Preasfinţia Voastră, fratele Mark are nevoie de cheia de la camera cu veselă, iar stareţul n-o poate găsi pe a lui.

— Bine.

Lanfranc descuie un cufaraş de lângă biroul lui, cu o cheie atârnată la gât cu un lanţ. Cotrobăind prin el, scoate în cele din urmă o cheie mult mai mare cu un cap elaborat, în formă de trifoi, pe care se chinuie s-o descâlcească dintr-un lanţ de bronz cu un medalion la capăt. Când îi întinde cheia tânărului călugăr, medalionul se leagănă de ea, cu modelul său emailat aproape la fel de familiar lui Odo ca propria palmă. Ori palma ei.

— De unde aveţi asta?

În graba lui de a descâlci bijuteria şi de a o pune înapoi în cufaraş, Lanfranc nu face decât să agraveze lucrurile. Nu are cum să pretindă că Odo nu a văzut-o sau că este orice altceva decât ştiu ambii prea bine că este. E timpul să arunce o bucăţică de carne lupului.

— Una dintre femeile soréi Jean mi l-a adus. Era îngrijorată în privinţa conţinutului.

Odo pare nedumerit.

— Are nişte şuviţe de păr înăuntru. Majoritatea medalioanelor au, pentru asta sunt făcute. Păr de nou-născuţi, Odo. Se ştie prea bine că vrăjitoarele iau sufletele pruncilor care mor nebotezaţi pentru a le ţine companie.

— Toţi acei copii au fost botezaţi, Lanfanc. Odo vorbeşte cu o precizie glacială, cu puterea lui de stăpânire întinsă la limită. Erau patru. Matthew, Mark, Luké şi Johanna. Niciunul nu a trăit mai mult de câteva zile. Ce alte lucruri aţi mai vrea să ştiţi? Poate că ataşamentul jupânesei Gytha pentru copiii ei morţi se învecina cu idolatria, însă am văzut cazuri mai grave, chiar şi printre bărbaţi, ale căror minţi sunt cunoscute a fi mai puternice. Care dintre acele iepe fără minte ale Agathei v-a adus-o? Nu, lăsaţi-mă să ghicesc. A fost Judith, nu-i aşa? V-aţi construit întregul caz împotriva Gythei pe ciuda acelei femei.

Lanfranc continuă lupta sa inutilă cu medalionul în timp ce tânărul călugăr se foieşte agitat în prag.

— Ah, daţi-mi-l mie! spune Odo, smulgând cheia şi povara ei din mâinile lui Lanfranc.

Desface cu uşurinţă lanţul şi îi întinde cheia tânărului călugăr, care îi aruncă un zâmbet recunoscător şi o ia din loc.

— Ştiţi, continuă Odo, aruncând lanţul cu medalion dintr-o mână în alta, ura ei pentru Gytha nici măcar nu s-a născut din mândria de a fi văduva unuia dintre conducătorii lui Godwinson. Asta le-ar fi putut face aliate. Ah, nu, nu era nimic altceva decât invidie, că Gytha era iubită, nu numai de mine, ci de tot soiul de oameni, şi că avea rochii drăguţe. Şi ştiţi că aveam intenţii bune faţă de femeie, nici măcar nu avea de ce să fie astfel.

— Pentru numele lui Dumnezeu, pune chestia aia jos! îşi pierde cumpătul Lanfranc.

A ghicit Odo înţelegerea pe care a încheiat-o el cu Judith? Dacă da, este la fel de acoperit de ruşine, de meschinăria ei, cum este şi ea însăşi.

— Chiar ai crezut că Judith se gândea că Gytha e o vrăjitoare, bătrâne? Mi se pare mie că singura vrăjitoare cu care ai avut de-a face a fost Judith în persoană.

Se ridică, aranjându-şi cât de cât rasa care nu i se potriveşte şi îndesându-şi medalionul în scapular.

— Am ars părul, spune Lanfranc sfidător.

— Nu contează. Odo îi zâmbeşte glacial. Este alături de copiii ei acum.

Alături de cel care contează oricum, adaugă în sinea lui, cel care va trăi.

Sigură acum că lumea o ştie moartă, Gytha e de acord să călătorească fără a se mai ascunde, odată ce părăsesc satul de lângă Horsham. Cumpără încă un cal, cu un topaz ascuns în mantia lui Odo, şi îl numesc chiar aşa, Topaz, deşi nu răspunde niciodată la alt nume decât Maud. Ţin drumurile principale şi petrec nopţile în conace sau în casele de oaspeţi ale mănăstirilor. Peste tot, brodează în jurul poveştii soţului absent al Gythei şi a mamei ei care locuieşte puţin mai înspre apus, motiv pentru care ocolesc gospodăriile mai de vază sau abaţiile de rang unde ar putea întâlni pe cineva care să le pună minciunile la încercare. El este un bărbat mai în vârstă, pe nume Alain, cam de cincizeci de ani, cu care Gytha e căsătorită de doi ani de zile, după ce a rămas văduvă după invazie. Acesta va fi

primul lor copil, deşi există şi un fiu mai mare, dintr-o căsătorie anterioară, iar acesta o priveşte cu suspiciune. În privinţa moşiei lui sir Alain, nu trebuie să se bizuie pe închipuire, ci pe amintiri, iar ei recrează Winterbourne în fiecare detaliu, conferindu-i lui sir Alain o aplecare către creşterea porcuşorilor orfani.

Deşi vremea se înrăutăţeşte cu cât se apropie Adventul, ei continuă să înainteze, călătorind constant către nord-vest, pe măsură ce personajul mamei Gythei prinde contur şi devine clar pentru ei că locuieşte lângă Brysheiniog. *Brysh... ce?* face Freya când Gyhta vine prima oară cu ideea. Unde este acest loc care nu poate fi rostit, fiindcă ea nu a auzit nicicând de el? Gytha se gândeşte că poate l-a născocit, însă ştie că nu e aşa, iar în Ajunul Crăciunului, în timp ce se întorc de la liturghie în compania gazdelor lor, o familie de negustori de lână din Oxford, cu cerul luminat de stele şi cu pământul argintat de chiciura care le scrâşneşte sub picioare, amintirea îi revine.

Parcă aburul răsuflării ia forma chipului mamei, iar cântecul gheţii din ramurile copacilor şi de pe streşinile caselor înalte şi cocârjate devine vocea ei, descriind coline ca nişte oseminte, cu vârfurile muşcate de dragoni care trăiesc în cavernele de deasupra râurilor prăvălitoare şi care răsuflă în lacuri adânci şi clare unde îşi răcoresc nasurile şi citesc viitorul. Pe aceste coline sunt oi, firește, dar şi ponei sălbatici, lăţoşi ca nişte capre, prea sălbatici ca să fie călăriţi chiar şi de Lleu Llaw Gyffes, care a fost crescut să călărească orice cal, iar oamenii seceră iarba atât de bine încât ea este primăvara la fel de verde precum algele mării. Din acel moment, ştie unde merge şi natura călătoriei ei se schimbă. Nu mai fuge de ceea ce o urmăreşte, ci începe să fugă înspre ceea ce o întâmpină.

Cu câteva zile înaintea aniversării lui, Odo face o scurtă călătorie până la Sf. Augustin, pentru o vizită la vechiul său prieten Scolland, care îl primeşte călduros, ieşind în persoană la poarta abaţiei, însoţit de un tânăr novice purtând un vas cu apă şi şervete cu care abatele îi spală mâinile vizitatorului său înainte de a-l săruta cu o afecţiune mult mai entuziastă decât o cere curtoazia.

— Dragul meu băiat, ai trecut prin momente grele. Ne

amintim de tine în rugăciunile noastre.

— Lucru pentru care vă mulţumesc.

Uitându-se în jurul său, la grămezile de lemne tăiate şi la schele, la o încărcătură de piatră brută ce aşteptă ca pietrarul să-şi îndrepte atenţia către ea, întreabă:

— Cum decurge reclădirea bisericii?

— Nemaipomenit de bine. Blither, meşterul meu pietrar, e o comoară, iar noi îţi suntem foarte îndatoraţi pentru faptul că ne-ai dăruit Fordwich. Altfel ţi-am fi plătit taxe atât de mari pentru piatră, încât nu ne-am fi putut permite să clădim la scara la care o facem. Trebuie să-mi permiţi să te duc să vezi.

— Mă bucur să pot fi de folos. Mi-ar plăcea să fac şi mai multe, deşi, de data asta, mi-e teamă, am venit eu să vă cer o favoare. Două favoruri, de fapt. Mai întâi, aş vrea să spuneţi aici liturghii pentru... Aelfgytha.

Traversează prin faţa sălii capitulare către locuinţele abaţiale. Este mijlocul dimineţii, între terţa şi *sexta,* iar spaţiile comune ale abaţiei sunt aproape pustii, călugării şi servitorii fiind cu toţii la treburile lor. Odo poate auzi corul unor voci de copii recitându-şi lecţiile în curtea închisă, ceea ce îl face să zâmbească, deşi observă că Scolland, în timp ce îl ia de braţ, se încruntă.

— Nu pot pretinde că mă fericeşte asta.

— De ce nu? întreabă Odo, tot numai inocenţă. E doar un copil care a murit în timpul secetei. I-am făcut o promisiune mamei.

— Ah, am crezut...

Scolland arată uşurat. Deschide uşa casei lui şi se dă în lături pentru ca oaspetele să intre în vestibulul auster, cu pereţii lui spoiţi cu var şi pe care atârnă un mare crucifix de abanos în faţa căruia Odo îşi înclină scurt capul.

— E un nume destul de întâlnit printre englezi. Confuzia voastră e de înţeles.

Întorcându-se către Scolland, îl prinde de braţe.

— Rugaţi-vă pentru ea, Scolland, din compasiune sau, dacă vă e mai uşor, doar pentru că v-am cerut-o eu. Scrieţi ce vreţi în lista voastră de morţi, însă când spuneţi liturghia, faceţi să fie pentru ea! Şi pentru mine alături de ea. Păcatele mele sunt mult mai mari decât ale ei, iar eu

mă simt... la fel de mort. Vă voi plăti cum se cuvine, bineînţeles.

Dumnezeu ştie că abaţia are nevoie de aceşti bani; când Scolland a venit prima oară aici de la Mont Saint Michel, locul stătea să se prăbuşească. La puţin timp după sosirea lui, un călugăr a fost ucis chiar în biserică, lovit în cap de o bucată de tencuială desprinsă din zid. Ţi se rupea inima să te gândeşti la acest loc, unul din marile centre de pelerinaj ale creştinătăţii, ca la o ruină. Iar dacă Odo se referă la copil sau la femeia cu acelaşi nume, ce drept avea Scolland să decidă cine merită mai repede mila Domnului şi cine nu?

— Bineînţeles că ne vom ruga pentru ea! Voi trimite după un scrib care să-i treacă numele pe listă.

— Mai târziu. Trebuie mai întâi să mă opresc asupra celeilalte rugăminţi.

Urcă scările în salonul lui Scolland, unde se aşază lângă o fereastră care dă înspre biserică, vechea clădire ca un pitic pe lângă schele.

— Vreau ca voi să isprăviţi tapiseria mea. Mulţi dintre oamenii de aici au lucrat deja la ea. Atelierul vostru este unul dintre cele mai bune din ţară, în timp ce al meu... ei bine, să spunem că am subestimat dificultăţile.

Privind afară la muncitorii care mişună pe schele, cu uneltele ţinute între dinţi sau prinse la spate, gândul îi zboară la întrevederea cu Judith a doua zi după vizita lui de penitenţă la Christ Church. Privind-o cum devine din ce în ce mai palidă şi mai agitată în timp ce el legăna medalionul Gythei prin faţa botului ei de nevăstuică, ca o îmbucătură apetisantă, o anunţase că bărbatul la care se gândise pentru ea îşi pierduse minţile după farmecele unei femei tinere, fiica fecioară a unuia dintre vecinii lui, şi îl implorase să-i permită să o ia de nevastă cu o asemenea devoţiune, încât pe Odo nu îl lăsase inima să-l refuze.

— Iubirea găseşte căi nebănuite de a te convinge, mi se pare mie, comentase el cu voce egală, privind buzele femeii cum se strâng până ce păreau nimic mai mult decât un fund de câine.

Aşadar, continuase el, aranjase ca ea să intre într-o mănăstire care deţinea nişte pământ de-al său lângă Thatford. Stareţa era, după cum Judith cu siguranţă îşi

putea închipui, încântată de zestrea pe care avea s-o aducă de pe urma unei întregi moşii în Kent.

Ceea ce nu îi spusese, nevăzând rostul de a o nelinişti şi mai mult, era că trimisese cuvânt şi omului său de la curtea daneză să îi caute pe nepoţii thegnului de Harbourne şi să se asigure că li se întâmpla vreun accident. Precum oamenii care cu siguranţă încă o ţineau undeva pe Gunhild, şi el trăieşte cu mintea mai uşoară dacă are mai multe chezăşii.

— Am toate notiţele şi desenele surorii mele, continuă el, adunându-şi gândurile. Nu ar trebui să fie dificil pentru meşterul vostru să reia lucrul de unde ea l-a abandonat.

— Mă gândeam, cu sora Jean întoarsă în Normandia, că te-ai hotărât să nu o mai continui.

— Pentru scurt timp, da. Însă m-am răzgândit. Nu, nu mă priviţi în felul acesta. Nu e vanitate. E o mărturie însemnată. Timpul trece, oamenii uită. Noi doi probabil că ne simţim ca şi cum ne-am fi trăit dintotdeauna vieţile astfel, cu un picior în Anglia şi unul în Normandia, însă nu e aşa. Nu ar trebui să credem că lucrurile vor fi înţelese de la sine. Şi, pe lângă asta, s-a depus atâta muncă deja. Ar fi mare păcat să o lăsăm să se irosească. Ar trebui isprăvită, pentru ca lumea să-şi amintească.

Face o pauză, se uită afară la biserică, apoi continuă:

— M-am gândit, cu voia voastră, că ar fi potrivit să sprijin ridicarea unei capele, dedicată Sfântului Ioan Botezătorul să zicem, drept recunoştinţă.

— E un loc minunat pentru asta, în capătul dinspre apus. Ţi l-aş putea arăta acum, dacă vrei.

Gytha ştie că a ajuns în locul cu pricina când oamenii din jurul ei par cu toţii să vorbească engleza cu acelaşi accent ca mama ei, un fel de a rosti care reflectă colinele printre care trăiesc, un plonjon năucit al sunetelor vocalelor, urmat de o urcare în pripă pe consoanele care se năruie. Ştie deoarece fiica ei începe să danseze în pântec în felul în care albinele dansează la gura stupului pentru a-i mulţumi Domnului că s-au întors în siguranţă acasă.

— Simte, îi spune Freyei, cu ochii strălucindu-i deasupra obrajilor rumeni. S-a mişcat.

Stau lângă cai, în piaţa pătrată a unui orăşel înghesuit lângă un cot al râului, al cărui canal mai larg formează una

dintre marginile pieţei şi care e umflat cu apa topită din munţii pe care îi pot vedea în depărtare inundând bancurile, preschimbând pământul bătătorit într-o clisă. E aproape de amurg, într-o zi din timpul Postului Mare, iar Fulk a plecat să găsească adăpost pentru noapte.

— Şi să aibă mâncare bună, îi strigase Freya în urmă. Postul Mare este suficient de greu şi fără a avea alături o femeie borţoasă a cărei condiţie o scuteşte de la rigorile sale.

Freya îşi lipeşte palma de pântecul tare al Gythei şi aşteaptă, privind-o în ochii unde imaginea contelui încă mai poate fi distinsă, însă mai şters, scufundată parcă într-o baltă foarte adâncă cu apă întunecată. Nu trece mult şi simte nu numai zvâcnetul picioruşelor şi al mânuţelor, ci ceva mai mult, o forţă a vieţii disproporţionată cu puterile acestui copil de cinci luni care nu a cunoscut altceva decât persecuţie, fugă şi înşelăciune aproape din momentul în care a fost conceput.

— Puternică, îi zice Gythei, retrăgându-şi mâna.

— Pentru că poate simţi aerul care vine din munţi, spune Gytha radiind. Acesta este locul, Freya!

Privirea acesteia o urmează pe a ei către orizontul dinspre apus, acolo unde munţii se îngrămădesc în spatele unei baricade de coline ciudat sculptate în verde-închis, cu soarele pălind înspre culoarea caisei în timp ce se ascunde în spatele lor.

— Acolo mergem, mai spune ea.

— Dar, doamnă, spune Freya apucându-i strâns mâna Theclei, cu nelinişte, nu o să fie nimic acolo, în afară de oi şi bandiţi.

— O să fie bine, ştiu că aşa o să fie. Trebuie să ai încredere în mine.

În ciuda stării ei fizice înfloritoare, ca şi cum întregul corp s-ar fi aprins odată cu viaţa copilului dinăuntru, Freya se gândeşte că stăpâna ei trebuie să-şi fi ieşit din minţi. Poate că nu a fost o alegere înţeleaptă din partea contelui să povestească despre lupi de Ziua Morţilor, chemând la viaţă spirite care au colonizat simţurile Gythei în acelaşi fel în care bebeluşul i-a luat în stăpânire trupul. Poate că, până la urmă, este un incub. Întorcând spatele munţilor asupra

cărora coboară întunericul, spune impacientată:

— Unde e Fulk? Copila are nevoie de un pat al ei.

— Nu, protestează Thecla, atentă la o junincă bălţată cu păr roşcovan şi alb care trece prin piaţă, lăsându-şi cu graţie copitele în bălţile de nămol.

Femeile râd, iar Freya îşi spune că exagerează.

— Nu trebuie să mă însoţiţi. E mai mult decât suficient aici, atinge Gytha o cusătură a mantiei de samur, ca tu şi Fulk să vă faceţi un rost, la fel ca mine şi copilul.

— Ah, nu! Contele nici n-ar vrea să audă!

— Suntem departe de puterea lui acum, Freya. Aici, face ea semn din cap către munte, nici măcar dispoziţiile regelui William nu mai au vreo valoare.

— Are însă ochi să privească.

Pe o măgură deasupra oraşului se ridică un donjon, de felul celor pe care le-au mai văzut şi pe care le-au ocolit de-a lungul tuturor comitatelor prin care au trecut în călătoria lor. Un cilindru de piatră prăfuită şi cu o culoare posomorâtă, dotat cu scurgeri încastrate în fier, priveşte oraşul şi ţinutul înconjurător prin ambrazuri adânci pentru arcuri.

— Ştiţi cum arată, nu-i aşa, continuă Freya, când eşti ţinut acolo sus pe măgură?

Încă mai râd când Fulk se întoarce, uitându-se cu o expresie îngrijorată în sus, către donjon.

— Ştiţi cine este lordul aici?

— Nu, bineînţeles că nu ştim! se răţoieşte Freya. Tot ce ştim e că suntem ude la picioare şi ne ghiorţăie maţele de foame. Ce ai făcut în privinţa asta?

— Fitzosbern, zice Fulk, nebăgând-o în seamă. Cel mai vechi prieten al regelui, aşa se spune.

— E adevărat, spune Gytha. Nu trebuie să rămânem aici, nici măcar o noapte. Trebuie să plecăm înainte să închidă porţile. El nu e aici, nu-i aşa? Nu flutură niciun stindard pe donjon.

— Îi ţine locul un bărbat pe nume Neufmarche, clatină Fulk din cap. Însă doamna este acasă. Va mai trece puţin până cade întunericul, mai ales dacă ne îndreptăm spre apus. Uite!

Fulk despătureşte capa lui scurtă, pe care a tot folosit-o

pentru a aduce lucruri.

— Nişte pâine şi brânză, spune. Până găsim un loc unde să înnoptăm.

Găsesc munţii nici atât de înalţi, nici atât de părăsiţi pe cât păreau din piaţa oraşului. După ce şi-au petrecut prima noapte destul de comod în hambarul cu fân al unei gospodării, la puţin mai mult de o milă în josul râului – unde Thecla a fost răsfăţată cu lapte cald şi miere, ba chiar cu clătite unse cu gem de goldane, şi au aflat că oraşul era numit Y Gelli de oamenii din partea locului, deşi englezii îi spun Hay şi cei mai recenţi stăpâni, Dumnezeu ştie cum, iar râul era Wye –, o pornesc încă o dată la drum, către inima Brysheiniogului, ţinând râul în spate şi munţii în faţă. Fiecare coamă pe care o urcă îi răsplăteşte cu privelişti imense, coline şi munţi îmbrăcaţi în tonuri de la un negru ca de turbă până la cel mai delicat violet; fiecare coborâre îi aduce într-o luncă în care iarba galbenă de iarnă lasă loc firelor proaspăt crescute, înţesate cu trifoi, piciorul-cocoşului şi mănunchiuri de orhidee mov. Ţinutul e străbătut în zigzag de o urzeală de pâraie pline de păstrăvi-de-mare, încă de-abia mişcându-se sub apa îngheţată, pe care Fulk îi prinde cu mâna şi îi găteşte chiar şi în timpul zilei, cu conştiinţa împăcată, peştele fiind printre bucatele acceptate în perioada postului. Trec prin sătuce unde nu se vorbeşte nici engleza, nici franceza, deşi graiul bijuteriilor lui Odo este suficient de bine înţeles, până ce, într-o dimineaţă, privind în jos de pe drumeagul pe care îl urmează de-a lungul unei culmi întinse ca o sârmă de rufe între două vârfuri, observă un acoperiş ieşind dintr-o adâncitură în umărul următoarei coline.

Nu e chiar un acoperiş trainic, descoperă ei când coboară spre el, ducând caii pe o pantă cu grohotiş şi bolovani. Stuful e complet surpat înăuntru, în anumite porţiuni, şi bârnele frânte se îndreaptă către cer ca nişte degete cu unghii rupte. Clădirea de dedesubt însă pare suficient de solidă, o structură din piatră, de soiul granitului din acele părţi, cu o formă butucănoasă de L, cocoţată pe o margine cu iarbă păscută şi cu un pârâu care taie colina dinspre partea ei de miazăzi, urmat de o potecă pentru oi. Aproximativ la o milă depărtare, într-o vale acoperită încă

de umbre la o oră atât de devreme, reuşesc zărească un soi de aşezare împrejmuită de garduri, cu o clădire mare cu acoperiş de lemn şi altele mai mici, cu acoperişuri din paie, adunate toate înăuntrul unei palisade.

Cât timp Fulk lasă caii să bea din pârâu, iar Freya cotrobăie prin desagile catârilor după ceva cu care să o înfăşoare pe Thecla, susţinând că stă să plouă, Gytha intră în adăpost. Braţul mai lung al L-ului este o cameră goală, cu podeaua de pământ spoită de găinaţul uscat al păsărilor şi cu colţurile grele de pânze de păianjen. Găoacele cuiburilor de anul trecut atârnă de grinzile rupte. Un vânt slab poartă spectrele cântecelor lor, legănând stuful desprins şi ridicând în aer vârtejuri groase de colb. Împingând unul dintre cuiburi cu un băţ găsit pe jos, Gytha se întreabă când a fost această construcţie folosită ultima oară de oameni.

Trece printr-o arcadă joasă, care are prinsă deasupra ce a mai rămas dintr-o stinghie pentru perdea, în camera mai mică din cealaltă parte. Şi aici, singurele ornamente sunt pânzele de păianjen şi praful şi cuiburile goale, însă în mijlocul podelei este un altar, sculptat măiastru. În lumina perlată care se răsfrânge prin găurile din acoperiş, piatra sclipeşte vag, în timp ce ea se apleacă pentru a-i examina decoraţiunile. Este acoperită pe toată părţile, în afară de vârf, care e neted şi unsuros de la seul vechi, cu tipare geometrice dense de cercuri şi cruci care lasă loc într-o parte, într-o ramă de ghirlande de iederă din piatră, imaginii unui sfânt cu nimb care împlântă o lance în pieptul unui şarpe înaripat.

— Un sfânt omorând un dragon, mormăie pentru sine, cu un zâmbet melancolic. *Şi nu sunt dragoni de găsit în Ţara Galilor?* întrebase el când stătuseră înaintea mormântului său de la Sf. Vigor. Ce răspunsese ea? Ceva despre cum dragonii sunt mai uşor de îmblânzit cu un sărut decât cu o armată? Ei bine, Odo, se pare că mi-am găsit mormântul, spune cu voce tare. S-ar putea să nu fie cel la care te gândeai tu, dar cel puţin are un sfânt şi un dragon. Se îndreaptă ţinându-se de şale, care încep să resimtă efortul de a urca şi a coborî atâtea coline abrupte, cu un copil care creşte în pântec, şi observă pentru prima dată o intrare cu boltă în zidul opus laturii cu sfântul şi dragonul. Balamalele

scârţâie când împinge uşa, care se lasă într-o rână, măturând un strat de ţărână pe podea, apoi cade fără întârziere cu un bufnet puternic, care sperie caii şi o face pe Thecla să ţipe. Păşind peste ea în curtea plină de iarbă dintre cele două braţe ale L-ului, Gytha anunţă:

— S-a încheiat. O să locuiesc aici.

Fulk şi Freya schimbă priviri elocvente.

— Ştii ce ţi-am spus în Y Gelli, Freya.

— Da, doamnă.

— Nu te păcăleam.

— Mulţumesc, doamnă.

— Acoperişul trebuie înlocuit, comentează Fulk, întinzându-se şi rupând capătul unei grinzi ce atârna deasupra uşii. E putrezit. Dar aţi putea să vă descurcaţi. Nu prea se poate creşte nimic în spate, prea multă umbră. Dar e loc pentru un purcel.

Faţa i se luminează. Zgârmă în pământ cu vârful cizmei.

— Fasole, mazăre, astea cresc oriunde le pui. Nu ştiu ce-o să ne facem cu pâinea totuşi. E nevoie de ceva la schimb. Poate miere. Am putea să ţinem vreo doi stupi. Pe văi e numai trifoi. Peşte. Nu m-aş mira să fie şi cosiţei...

— Ah, taci, Fulk!

Freya îi aruncă o uitătură mai rece decât pârâul care se grăbeşte la picioarele ei.

— Sunt încrezătoare că pot găsi o modalitate de a trăi, spune Gytha, însă mai întâi presupun că trebuie să aflăm dacă aparţine cuiva. Cred că încăperea mică ar putea fi un soi de capelă.

Printr-un consens tăcut, cu toţii privesc în jos către aşezare.

— Mă voi schimba. Freya, ajută-mă!

Este deja dimineaţă târziu atunci când ajung călare la porţile aşezării, cu soarele aproape la zenit, o strălucire palidă de cositor decolorat în spatele unui văl de nori. Deşi nu se poate zări nimic în spatele dublei palisade de stâlpi ascuţiţi la vârf, este evident că acesta nu este un sat, ci fortăreaţa vreunui căpetenii locale. Una dintre porţi se crapă în timp ce ei se apropie şi un bărbat scund cu ochi cercetători şi mâini delicate apare din spatele ei, flancat de alţii doi, nu cu mult mai înalţi, dar considerabil mai laţi în

spate, ambii înarmaţi cu arcuri încordate. Gytha îşi îndeamnă calul înainte, cu Fulk la câţiva paşi în spatele ei şi cu mâna pe mânerul spadei.

— Numele meu este Aelfgytha, îi spune ea bărbatului scund, vorbind rar pentru a fi sigură că e înţeleasă. Mama mea a fost Aranrhod, iar ea venea din părţile acestea. Tata a fost englez. Aş dori să vorbesc cu stăpânul acestei case.

Bărbatul scund examinează rochia verde-deschis din lână flamandă pe care Gytha o poartă pe sub mantia de samur, bijuteriile din urechi şi de pe degetele ei, calul de rasă.

— Stăpânul acestei case este Owein ap Llwyr, răspunde el, cu o voce neaşteptat de răsunătoare pentru o statură atât de delicată, însă acum e plecat pentru căsătoria fiicei sale. Eu sunt Gereint, intendentul lui. Cum vă pot ajuta? Engleza lui este din fericire fluentă, deşi cu un accent greu.

— Mai întâi oferindu-ne o ospitalitate mai generoasă decât poarta crăpată şi arcurile întinse. Suntem pe drum de foarte multă vreme.

— Iertaţi-mă!

Declarându-se mulţumit că nu sunt mai mult de un singur bărbat, două femei şi un copil, Gereint le face semn oamenilor lui să lase jos armele şi strigă un ordin în graiul lui care pune în mişcare o urzeală de frânghii care scrârţâie, făcând să apară o deschizătură în poartă. Suntem obligaţi să fim precauţi de când normanzii s-au instalat în Y Gelli.

— Înţelegem pe deplin, credeţi-mă, spune Gytha şi îi aruncă lui Gereint un zâmbet complice, încredinţată că originea normandă a lui Fulk va fi cu desăvârşire ascunsă de pletele şi barba care i-au crescut de când au părăsit Canterbury.

Intră călare într-o curte spaţioasă şi bine întreţinută, mărginită pe o latură de o sală lungă şi scundă, cu un beci boltit, iar pe celelalte, cu obişnuita înghesuială de cuhnii, cuptoare, lăptărie, faurărie, arsenal, case ale femeilor, grajduri şi coteţe de şoimi. E aproape aşa cum te-ai aştepta să fie locuinţa oricărui lord, în afara faptului că nicio clădire nu se înfăţişează în tonurile estompate ale lemnului şi pietrei, ci sunt o explozie de culoare, fiecare bucăţică de scândură sau zid fiind acoperită cu desene precum acelea

văzute de Gytha pe altarul de piatră, într-o discordie înflăcărată de nuanţe de garanţă şi ocru, dobriţă, cardamă şi un purpuriu despre care ea crede că provine din cochiliile zdrobite ale anumitor soiuri de creveţi. Oamenii pe care îi zăreşte văzându-şi de treburi prin curte sunt îmbrăcaţi, femei şi bărbaţi, în tunici brodate cu spirale şi cruci la fel de vii, cei mai de vază dintre ei, cum ar fi Gereint, purtând şi nişte bijuterii meşteşugite din aur şi argint. Chiar şi în lumina apoasă a acestui soare de cositor, e uluită. Începe să se întrebe dacă nu cumva aceasta este sorgintea dibăciei ei ca brodeză, care s-a datorat mereu unei rădăcini mai ascunse decât simplului fapt că mâinile ei mici sunt foarte potrivite lucrului migălos, dacă nu cumva totul i se trage de la mama ei şi de la viziunile ei strălucitoare, în care îşi zugrăvea poporul printre stânci negre şi algele mării.

Fulk o ajută să coboare din şa, iar Gereint o conduce în sala lui Owein ap Llwyr, care pare sărăcăcios mobilată în ochii ei obişnuiţi cu excesele ca de coţofană ale lui Odo, deşi pe pereţi sunt atârnate multe tapiserii viu colorate şi picturi pe piei de animal, iar grinzile acoperişului par elaborat sculptate cu lighioane mitice, capete de goblini cu limbile scoase şi figuri împodobite cu cununi de iederă, unele aurite, altele pictate în aceleaşi culori ca zidurile de afară. Devine agitată când vede că Fulk şi Freya sunt conduşi într-o altă parte a incintei, însă nu se va trăda de teamă că Gereint se va simţi insultat că ea nu are încredere în ospitalitatea sa. Aşezându-se pe scăunelul pe care el i-l oferă, îşi lasă privirea în jos şi îşi încrucişează mâinile peste pântec.

— Soţul vostru, spune Gereint, stând înaintea ei, cu spatele la foc. Unde e?

— Mort.

— Îmi pare rău. Nu ai nicio familie unde puteţi merge?

— Niciuna, în afară de cei doi servitori ai mei şi fiica lor. Dar nu am venit la voi pentru pomană. Nu îmi lipseşte averea. Mai degrabă, îmi doresc să împlinesc o promisiune făcută soţului meu pe patul de moarte, pentru a-i înlesni trecerea spre ceruri dedicându-mi viaţa lui Dumnezeu.

— Lăudabilă idee, deşi nu reuşesc să îmi dau seama cum

Owein ap Llwyr vă poate fi de ajutor.

— Pe dealurile care se ridică la mai puţin de o milă de aici este o capelă căzută în ruină. E cumva sub oblăduirea lordului Owein?

— A Sfântului George, vreţi să spuneţi. Este, dar, după cum aminteaţi, e într-o stare demnă de plâns. Un călugăr trăia acolo, însă a fost ucis în raidurile lui Fitzosbern de acum trei veri. Nimeni n-a mai locuit acolo de atunci. Cu siguranţă că ar fi cel mai bine să vă urmaţi ţelul într-o mănăstire. Dacă v-aţi hotărât în privinţa acestei părţi a lumii, sunt convins că stăpânul meu vă poate îndruma către una din ele.

— Sunt o persoană singuratică din fire. Propriile-mi resurse îmi sunt de ajuns.

— Şi copilul?

— Cred că ştiu destule pentru a o creşte şi a o educa.

— Pe ea?

— Doar un capriciu de-al meu, lasă Gytha să-i scape un zâmbet compătimitor de sine.

— Înţeleg, spune Gereint călduros, soţia mea e exact la fel. Avem cinci fii şi ea a fost convinsă că fiecare dintre ei va fi fetiţă. Mă pregăteşte pentru ce e mai rău, presupun. Ei bine, nu mă pot gândi la vreo obiecţie pe care lordul Owein s-o ridice.

— Am cele necesare. Îi voi face lordului Owein un dar în schimbul capelei şi al casei eremitului. Deschizându-şi punguţa de la brâu, scoate un safir neşlefuit de dimensiunea unui ou de măcăleandru şi îl ţine în palmă cât Gereint îl examinează cu ceva care seamănă a mirare în viclenii lui ochi negri.

— Este foarte... impresionant, zice el.

— Mai am şi altele.

— Două ca acesta şi casa e a voastră.

Mă jefuieşte, se gândeşte ea, *dar e vreun preţ prea mare pentru a răsplăti perfecţiunea? Şi a existat vreodată vreun intendent căruia nu i-a plăcut să-şi burduşească propriul buzunar pe lângă cel al stăpânului?*

— S-a făcut!

Scoate o a doua piatră din geantă, un rubin de data asta şi puţin mai mare. Gereint i le înşfacă din palmă ca şi cum

ea s-ar putea răzgândi în orice clipă sau chiar dispărea într-un vălătuc de fum colorat dacă nu acţionează imediat.

— În schimbul lor, veţi putea lua materiale pentru acoperiş şi orice altceva mai e nevoie pentru a face locuinţa trainică.

— Va mulţumesc. Îmi voi trimite omul să discute despre cele trebuincioase odată ce vom şti tot ce vrem. Iar acum, dacă mă iertaţi, aş vrea să plecăm neîntârziat.

— Nu vreţi măcar să rupeţi pâine cu noi şi să plecaţi după masa din mijlocul zilei?

Se înmoaie gândindu-se la Fulk şi la Freya, însă petrece întregul prânz într-o agonie a nerăbdării. Tot timpul cât îndură sfaturile soţiei lui Gereint despre naştere, îi licăre în minte o viziune a noii ei case şi cum va fi ea cu acoperişul trainic, bârnele înlocuite, vatra măturată şi câteva din aceste scăunele frumos sculptate aşezate în faţa ei, când la ferestre vor fi piei groase de animale, iar în stupi, albine şi pe altar, o cruce de argint pentru a momi scânteierea luminii afară din ochii de granit ai dragonului.

Fulk şi doi bărbaţi din gospodăria lui Owein ap Llwyr lucrează fără întrerupere pe tot parcursul primăverii. Deşi Freya vrea cu tot dinadinsul să accepte oferta Gythei de a fi liberi, Fulk nici nu vrea să audă de asta până ce nu reface ermitajul şi nu alege o scroafa viguroasă. Aparţine lordului Odo înainte de a fi bărbatul Freyei, îi spune el, lăsând să se subînţeleagă că e mai complicat decât atât, deşi nu poate spune exact cum.

Până ce Owein al Llwyr se întoarce de la nunta fiicei sale din Irlanda, camera eremitului e pusă la adăpost de apă şi pot lucra la acoperişul capelei. După ce îşi dojeneşte aspru intendentul pentru că a lăsat-o pe doamnă să locuiască tocmai sus, acolo, în asemenea condiţii şi îl ascultă pe Gereint replicând că ea a refuzat toate ofertele de găzduire, acceptând numai serviciile a doi muncitori, o cruce simplă din argint meşterită de făurar şi propunerea dulgherului de a-i face o masă de stejar, un rând de scăunele şi un pătuţ de copil, lordul Owein îşi încalecă poneiul şi urcă la Sf. George pentru a o vedea pe englezoaică nebună cu ochii lui. Bănuind că ar putea fi o autentică sfântă, altfel cum s-ar explica pe de-a întregul comportamentul ei, pune să fie

încărcat un catâr cu doi saci de fainã, un butoi de vin, nişte ceapă galeză şi o traistă cu fasole.

Noul ei moşier îi aminteşte Gythei de o capră şi nimic mai puţin. Deşi e înalt pentru un galez, este cu un cap mai scund decât Fulk, cu o barbă neagră care începe să se cârlionţeze ca a unei capre şi ochi galbeni de capră. Are picioarele încovoiate, însă e atât de sprinten încât Gytha, acum bine trecută de a şasea lună de sarcină, de-abia poate ţine pasul cu el în timp ce pune la încercare trăinicia unei grinzi cu vârful cuţitului, laudă sculpturile în piatră din jurul vetrei, se minunează că ea se poate mulţumi cu o cruce atât de simplă sau îşi face griji în privinţa siguranţei copilului. Vorbele lui se ridică precum clocotul pârâului când trece peste pietre şi, din când în când, se pierde în bulboane de gânduri, la fundul cărora Gytha bănuieşte că se adăposteşte o inteligenţă analitică şi rece, ca o ştiucă bătrână şi încăpăţânată.

Odată ce s-a asigurat că munca progresează la un standard acceptabil, o roagă pe Gyha să-l însoţească până la pragul de piatră care se înalţă deasupra pârâului, la doar câţiva paşi în jos pe drumeagul care pleacă din lăcaşul ermitajului.

— Permiteţi-mi sa vă ajut, zice el luându-i braţul, zâmbind cu dinţii săi pătaţi ca de capră, care se zăresc printre cârlionţii strălucitori ai mustăţii lui, poteca e plină de gropi şi pietroaie.

— Iar eu sunt foarte stângace, îi răspunde ea galant.

— Obişnuiam să vin aici, când eram băiat. Bătrânul Dafydd mă ascundea de tata atunci când îl supăram, ceea ce se întâmpla mai mereu. Pescuiam de pe marginea asta şi ascultam cuvintele înţelepte ale lui Dafydd în timp ce prăjeam păstrăvi. El a fost Merlinul meu, aţi putea spune, deşi eu nu sunt vreun Arthur, căci, dacă aş fi fost, Dafydd ar fi încă aici şi Neufmarche, înapoi în Rouen.

— Poate că lui Dafydd îi venise vremea să se ducă, stăpâne. Cu cât trăiesc mai mult, cu atât îmi dau mai bine seama de inutilitatea punerii la îndoială a voinţei lui Dumnezeu sau a căilor prin care vrea El să o împlinească.

— Atunci sunteţi o femeie înţeleaptă şi o demnă urmaşă a lui. Face o pauză. Şi eu am un fiu care pescuieşte aici. Nu

cred că ar fi rău să vă arătaţi lui.

— Şi presupuneţi că tatăl vostru a avut soiul acesta de conversaţie cu Dafydd? Nu credeţi că e mai înţelept să vă lăsaţi fiul să vină la mine de bunăvoie, dacă şi-a pus în minte să-şi descarce sufletul? Cu siguranţă are alţi confidenţi mai la îndemână.

— Dar nu unii cărora să le pot vorbi atât de pe şleau.

— Ceea ce credeţi că aveţi dreptul să faceţi cu mine fiindcă m-aţi lăsat să stau în ermitajul vostru. Trebuie să preiau şi îndatoririle eremitului, pe lângă casa lui. Deşi am crezut că am plătit mai mult decât cinstit pentru un loc mai degrabă modest.

— Gereint mi-a arătat pietrele. Şi, mai mult, sunt oameni în satele dintre noi şi Y Gelli care s-au îmbogăţit peste noapte şi fără vreo explicaţie. Nu voi întreba cum aţi ajuns în posesia bijuteriilor, nici despre pântecul vostru umflat... cât timp îmi veţi face şi mie această favoare cu vreo ocazie. Băiatul este suficient de plăcut. Nu ar trebui să găsiţi însărcinarea prea apăsătoare.

Gytha priveşte în ochii şireţi de capră ai lui Owein, încercând să citească în ei dacă e un bărbat care să-şi ţină cuvântul. Crede că aşa trebuie să fie, dacă la mijloc e chiar fiul lui, însă îşi doreşte ca Odo să fi fost aici. Odo are un instinct pentru asemenea situaţii. Apoi, gândurile la Odo o fac să vadă cu ochiul minţii imaginea sfântului şi a dragonului pe piatra de altar a capelei, iar ea ştie că nu are încotro decât să se încreadă în Owein, deoarece aici este locul unde copila ei trebuie să se nască.

— Sunt sigură că nu o voi găsi astfel.

— Bun, atunci ne-am înţeles. Cred că vom fi vecini buni cât ai bate din palme, fiica lui Aradrhon.

Deşi vremea pe coline este mereu schimbătoare, se dovedeşte a fi o primăvară blândă, cu puţine perioade mai lungi când lucrul la ermitaj este imposibil. Sub ochii curioşi ai mieilor şi ocazionala privire din înalturi a vulturilor, Fulk şi oamenii lui isprăvesc clădirea şi aduc mobila din atelierul dulgherului lui Owein ap Llwyr. Ajutate de Thecla, femeile plantează o grădină de zarzavaturi, până ce Gytha nu mai poate să se aşeze să muncească şi îşi ocupă timpul cosând haine de copil, tivind păturile pentru patul ei şi perdeluţele

pentru patul copilului, brodând un acoperământ pentru altarul Sfântului George.

Îşi petrece luna dinainte de naştere aproape într-o transă, în care nimic altceva nu pare real în afara fiicei ei, care se dă peste cap în pântec, clar vizibilă acum sub postavul mult întins al rochiei pe care şi-a făcut-o singură din două mai vechi. Chiar şi lucrul care se desfăşoară în jurul ei pare să se întâmple în spatele unui văl, apropiat şi totuşi la depărtare, totul făcut pentru ea şi totuşi cumva nu în răspunderea ei. Câteodată, mai ales când bebeluşul se mişcă, se gândeşte la Odo, însă nu la fel de des cum s-ar fi aşteptat şi nu cu durerea pentru care se îmbărbătează. Se simte vinovată. Uneori îi vorbeşte fiicei sale despre asta, ca şi cum bebeluşul ar fi un suflet mai înţelept decât ea.

Ştii că încă îl iubesc, *da?* spune ea, cu o voce interioară, doar o vibraţie a ombilicului care o leagă de fiica ei. *Doar că trebuie să mă gândesc la tine acum. El ar înţelege, nu-i aşa? Până la urmă, eşti parte şi din el.* Încearcă să-şi amintească faţa lui, însă, deşi poate enumera fiecare trăsătură, de la zâmbetul leneş, care spune „te doresc”, până la nasul scurt şi genele întoarse, nu poate să le pună împreună. E ca o pictură în amintirea ei, fără nicio scânteie vie. Ştie că e un lucru pe care ar trebui să-l regrete, însă nu o face, iar asta îi sporeşte sentimentul de vină până ce începe din nou un monolog ca să se justifice.

Vina ei începe să se concentereze asupra lui Fulk, făcând-o să deteste loialitatea lui încăpăţânată pentru Odo în aşa fel încât, până la urmă, ea şi Freya uneltesc să îl convingă că a făcut tot ce se putea pentru ea. În ziua în care aşază ultimul pai la locul lui pe cornişa acoperişului capelei, aruncând cu pietre după vrăbiie proaspăt sosite de pe meleagurile lor de iernat şi aşteptându-se să-şi găsească cuiburile acolo unde le-au lăsat la sfârşitul ultimei veri, ciocnesc toţi trei un pahar în cinstea viitorului, pe măsură ce soarele se îngustează şi devine o diademă strălucitoare pe fruntea dealului din spatele ermitajului. Apoi, Gytha pune jos cupa şi intră în capelă, unde ceea ce a rămas din pietrele preţioase ale lui Odo, în afara perlelor, este ascuns într-o firidă în spatele altarului, menită să adăpostească anafura pe vremuri, îşi închipuie ea. Fuând la întâmplare un

pumn de nestemate, se întoarce afară.

— Întinde mâinile, îi zice lui Fulk, apoi lasă pietrele să cadă ca un şuvoi în palmele lui făcute căuş. Iată! Pentru tine şi familia ta. Mergeţi, pierdeţi-vă urma, fiţi fericiţi! Fie să creşteţi cei mai mândri porci din toată creştinătatea şi să-i dăruiţi Theclei un întreg trib de fraţi şi surori.

— Cum rămâne cu pruncul, doamnă? De data aceasta, în mod pervers, Freya este cea care pare să se codească. Nu mai poate fi mult de-acum, zice ea.

— Freya, acesta va fi al cincilea copil al meu.

— Al cincilea? Dar am crezut...

— Te-am lăsat să crezi multe lucruri greşite despre mine. Iartă-mă! Tu ai crezut că nu-mi plac copiii. Niciodată nu i-am urât, mi-a fost pur şi simplu teamă. Toţi ceilalţi patru mi-au murit, iar asta m-a rănit mai mult decât părea firesc ori puteam eu să îndur.

— Cu atât mai mult atunci...

— Dar ştim că acesta nu va muri, nu-i aşa? Amândouă am auzit ce a spus Gunhild. Nu îmi mai e frică acum, nu mi-a mai fost de când... am curăţat patul la Conteville. Ambele femei îl privesc pieziş pe Fulk, însă el e absobit de bijuteriile din mâna lui şi nu pare să le bage în seamă conversaţia. Aşa că, te rog, continuă Gytha, nu vă faceţi griji pentru mine, gândiţi-vă la voi.

— Domnia Sa... încearcă să zică Fulk, dorindu-şi să fi tăcut când femeile se întorc spre el.

— Ah, ce Dumnezeu! se enervează Freya.

— Te-ai achitat mai mult decât era nevoie de obligaţiile tale faţă de lordul Odo, insistă Gytha. El ar fi spus-o primul. M-ai urmat dincolo de mormânt, cum ar veni, şi mi-ai construit un foarte mândru „mormânt”. N-ai fi putut face mai mult.

Râde, însă Fulk nu e convins şi tremură în timp ce soarele dispare în spatele dealului.

— Înainte de a se lăsa întunericul, continuă ea, mergeţi la grajdurile lordului Owein şi luaţi doi dintre cai şi catârul. I-am zis că îi dau iapa mea în schimbului unuia dintre poneii lui de munte. Şi nu vă voi mai vedea niciodată. Voi mă veţi uita şi veţi uita tot pericolul în care v-am pus, deşi eu nu vă voi uita pe voi.

Îi sărută pe rând, chiar şi pe Fulk, care se înroşeşte ca un al doilea apus de soare, şi o cuprinde pe Freya o clipă de braţe în amintirea secretelor pe care le-au împărtăşit, însă poate că mai mult pentru cele pe care nu şi le-au spus. Se uită cum se fac nevăzuţi după cotul drumeagului, Freya, cu fiica ei în braţe, Fulk deschizând calea cu desagile lor aruncate peste umăr. Priveşte până ce siluetele lor micşorate reapar în afară îngrăditurii lui Owein ap Llwyr, iar poarta se deschide şi ei dispar înăuntru. Apoi spală cupele de băut în pârâu, astupă ulciorul cu vin al lordului Owein şi duce totul înăuntru. Merge în capelă şi, dându-şi seama că îi e greu să îngenuncheze, stă cu picioarele încrucişate în faţa sfântului şi a dragonului încremeniţi în bătălia lor care nu se va sfârşi niciodată.

— Ei bine, George, spune ea, iată-ne aici, tu, eu şi dragonul! *Şi cu mine,* spune fiica ei, lovind cu picioarele în pereţii pântecului mamei.

Într-o dimineaţă către sfârşitul lui mai, e sigură că s-a schimbat ceva din momentul în care deschide ochii. Salteaua ei încă poartă aroma uleioasă a lânii proaspăt tunse, iar încăperea aflată de cealaltă parte a draperiilor patului miroase, ca în fiecare dimineaţă, a aluat pus la crescut cu o noapte înainte. Soarele străpunge cu suliţe de lumină amurgul înşelător al obloanelor închise, iar afară ciocârliile se iau ca întotdeauna la întrecere cu vuietul pârâului. Pentru câteva momente, stă nemişcată, ţinând draperia patului trasă şi minunându-se. Apoi îşi dă seama. Bebeluşul nu se mişcă. Gytha nu simte nicio nelinişte. Ştie că bebeluşii încetează să se mai mişte odată ce sunt gata să vină pe lume. Oare dorm, se întreabă ea, adunându-şi puterile pentru bătălia care îi aşteaptă, ori sunt pur şi simplu încremeniţi contemplând lumea necunoscută în care sunt gata să intre?

Ridicându-se cu efort din pat, începe să pregătească lucrurile ca totul să fie gata în încăpere. Întinde un cearşaf curat pe podea, iar lângă el aşază o rogojină, un cuţit, o cană cu vin şi o trăistuţă de pânză cu seminţe de mac măcinate, pe care Freya i le-a dat pentru dureri. Căţărându-se cu atenţie pe un taburet, leagă apoi două bucăţi de frânghie de grinzile de deasupra cearşafului, îşi doreşte să

mai fi avut medalionul ei cu Sf. Margareta, sfânta patroană a femeilor în chinurile naşterii, împreună cu unsprezece boabe de coriandru într-o punguţă de muselină. Aprinde focul, apoi iese pentru a aduce apă, fără să mai piardă vremea cu îmbrăcatul, pur şi simplu trăgându-şi în picioare încălţările şi aruncând un şal peste cămaşa de noapte. Întorcându-se cu ciubărul, dezveleşte aluatul, îl împarte, îl frământă şi dă formă pâinicilor, după care le pune în cuptorul pe care Fulk i l-a zidit lângă vatră.

Mintea îi e calmă şi limpede, însă trupul ei nu-şi găseşte astâmpăr. Încearcă să stea jos, trăgându-şi un taburet în soarele de dimineaţă, spunându-şi sieşi că trebuie să-şi conserve energia, însă tălpile îi zvâcnesc şi picioarele îi saltă într-un ritm pe care numai ele îl ştiu. O doare spatele şi e conştientă de cât de obosită trebuie să fie, trezindu-se de nenumărate ori în fiecare noapte să meargă afară, iar apoi neputând să doarmă din cauza ghionturilor necontenite ale copilului, însă statul jos îi provoacă arsuri în coşul pieptului, aşa că se hotărăşte să facă o plimbare. Urcă pe coama din spatele ermitajului, de unde poate vedea pata întunecată a oraşului Y Gelli dacă se uită înspre răsărit, turnul lui Neufmarche strălucind deasupra-i în această dimineaţă ca degetul dojenitor al vreunui uriaş din piatră îngropat acolo, cu mâna iţindu-i-se din ţărână. Exact când imaginea prinde mai bine contur în mintea ei, o loveşte primul spasm, o deplasare pe furiş a durerii de la baza şirei spinării către un loc mai adânc şi mai greu de dibuit, care a dispărut aproape înainte să-şi fi dat seama ce este.

Nu vede niciun rău în a-şi continua plimbarea. Vor trece câteva ore până se va întâmpla ceva. Merge de-a lungul coamei înspre miazănoapte, încercând să numere nuanţele diferite de verde şi albastru, mov şi cenuşiu care aprind vastul ocean pietrificat din jurul ei, privind vrăbiile care se lasă în picaj şi fac salturi în aer, întrebându-se de ce nu vezi niciodată o ciocârlie, de parcă trilul ei dă naştere unui nor care o tăinuieşte în mijlocul lui. După ce ajunge pe vârful celeilalte coline, se întoarce pe acelaşi drum pe care a venit, uitându-se la lumina zilei la stuful nou şi aranjat al acoperişului ei, cu aceeaşi tentă caldă ca ambra, însă cu

atât mai preţios. *Ca tine, copilă,* spune vocea dinăuntru, în timp ce simte alt spasm, mai ascuţit de data asta, mai concentrat, *jacută, nu găsită. Pâinea trebuie să fie gata,* se gândeşte ea, coborând pe grohotiş până în curtea din spate, unde mica scroafa bălţată mănâncă fără s-o bage în seamă, cu lanţul zdrăngănind când îl trage prin ochiul de fier din stâlpul de care e priponită.

— Aşteaptă tu doar să-ţi aduc un vier! îi zice ea scrâşnind din dinţi. Dureri distincte acum, lovituri ascuţite de ciocan peste stomac, ritmul lor crescând iute ca şi cum ar bate un dans al Sfântului Vitus. Cel puţin cincisprezece vei avea, nu unul, îi zice iar Gytha scroafei. Însă ştie că vor fi tare mici şi cu capete înguste drăguţe şi picioare îndoite adorabil.

Pentru prima oară, atunci când scoate afară pâinicile din cuptor cu mâinile înfăşurate în cârpe, asigurându-se că lasă uşa deschisă, fiindcă uşile închise pot împiedica venirea pe lume a copiilor, simte viermele fricii scormonind undeva în ea. Dacă fiica va fi ca tatăl ei, cu o statură la fel de impresionantă, iar Gytha va fi sfâşiată pe dinăuntru ca Leofgeat şi va sângera până la moarte, iar copilul nu va fi găsit la timp de nimeni, aşa că va muri de inaniţie sau va fi luat de jivinele pădurii? Ar fi trebuit s-o ţină pe Freya lângă ea. Cât de proastă şi de egoistă a fost s-o lase să plece. Ce trădare faţă de Odo, ce irosire a acestei case desăvârşite. Următorul spasm aproape îi aruncă pâinicile din mâini, ca şi cum muşchii braţelor se contractă o dată cu pântecul ei. Se târăşte pe cearşaf, gândindu-se că va încerca să se odihnească puţin, şi zace jalnic pe o parte, cu genunchii traşi în sus până la pântec pe care nu-l mai simte ca parte din corpul ei, ci tare, neted şi indiferent ca una din pietrele mari şi plate de pe fundul pârâului ei. Este doar o minte de om, care pluteşte liberă, singură cuc.

Când lucrarea trupului o aduce înapoi din picoteala ei cuprinsă de febră, se trezeşte urlând, plângând cu sughiţuri, căinându-se pe sine. Se întoarce pe spate şi observă trăistuţa de seminţe de mac, însă ezită. Cât de multe? Prea multe şi ar putea să se afunde în amorţeală, incapabilă să împingă atunci când vine vremea, dar în jurul burticii ei este o chingă de fier pe care un călău care o strânge şi mai mult.

— Nenorocitule! îi strigă lui Odo, imaginii lui pompoase, cu buzele strânse când i-a vorbit atât de răutăcios despre pedeapsa Evei. *Du-te dracului*, *du-te dracului de nenorociţi* Va îndura toate astea şi va muri, aşa îi trebuie lui Odo.

Ridicându-se în şezut, deschide trăistuţa, îşi linge degetul şi îl îndeasă în pudra neagră şi granuloasă, după care îl bagă în gură.

— Ar fi trebuit să mă rezum la supt, spune ea, cu un hohot nebunesc. La fel de multă distracţie şi mai puţine urmări.

Călăul are altă părere şi strânge din nou chinga.

— Maria, Fecioară, născătoare de Dumnezeu, bolboroseşte ea, încercând cu disperare să-şi amintească restul descântecului, apucând strâns Lacrima Fecioarei a lui Odo, încă prinsă la gâtul ei. Elisabeta l-a purtat în pântec pe Ioan Botezătorul. Las la mila ta, Pruncule... Aaaaah, Hristoase, nu mă laşa să mor!

Este evident că seminţele de mac nu au fost suficiente, se hotărăşte ea când contracţia s-a sfârşit. Ia un alt deget plin şi o gură de vin pe care o varsă imediat, însă câteva din seminţele de mac trebuie să fi rămas în stomacul ei, pentru că începe să se simtă visătoare, ca şi cum s-ar topi, lichidă, scurgându-se încet din trupul ei chinuit de durere în locuri răcoroase şi întunecate plăsmuite din somn.

Devine conştientă că îi este foarte frig. Camera e întunecată şi focul a murit, iar cearşaful de sub ea e fleaşcă. Cămaşa de noapte e fleaşcă, picioarele, labele picioarelor sunt sloi când se străduie să se ridice şi le aşază cu precauţie pe podeaua rece. *Apă,* se gândeşte, simţind o nevoie presantă de a-şi evacua intestinele. Ei bine, va trebui să aştepte, întâi trebuie să facă focul. Chiar dacă e iunie, nopţile sus aici sunt încă friguroase şi nu peste mult timp va avea un prunc la care să se gândească.

O, Doamne, nu poate, nu e pregătită! Dacă ar putea măcar să aprindă focul ăsta şi să iasă afară, iar apoi să îmbrace nişte haine uscate, atunci s-ar putea gândi la bebeluş. Se împleticeşte până în partea cealaltă a încăperii, aplecată în faţă, cu burtă aproape atingând pământul cum numai o gravidă gata să nască ar putea sta, cu rochia udă lipindu-i-se de picioare, şi se aşază pe vine în faţa vetrei,

trezind la viaţă tăciunii scormonind în ei cu un băţ. Face o grămăjoară de vreascuri peste cenuşa care mocneşte şi, absorbită de munca ei, se pomeneşte că a ajuns la un armistiţiu de scurtă durată cu propriul trup.

Dezbrăcându-se de cămaşa de noapte, o face mototol laolaltă cu cearşaful ud, pe care îl înlocuieşte cu un altul de pe pat, şi se înveleşte în mantia lui Odo, pe care o dă jos dintr-un cârlig din spatele uşii. Dinţii îi clănţăne. Luând un mic mănunchi de vreascuri din foc, aprinde două lumânări şi aşază câte una la fiecare capăt de masă, apoi aruncă un buştean în foc, scânteile sărind în sus către gaura de fum, ca o întrupare a agitaţiei dinăuntrul ei, care o face să se simtă gata să explodeze. Într-un final, umple oala de fier cu apă şi o agaţă de tripodul ale cărui picioare încadrează focul, înainte de a se întinde pe cearşaful curat.

Desfăcându-şi picioarele, se cercetează singură cu degete prevăzătoare, brusc sfioasă, dintr-odată conştientă că bucata de piele zbârcită, cu păr jilav pe care o poate simţi este o nouă persoană, cineva despre care nu ştie nimic. Cum poate ea să o crească aici, singură, pe un munte galez, pe nepoata unui rege? Regele.

Turnul lui Neufmarche. Ei o vor găsi chiar şi aici şi îi vor lua copilul. Ar fi trebuit să continue să înnoade şuviţele de păr. Ar fi trebuit să îi ia locul lui Margaret pe patul şleampăt al Gunhildei.

Dar nu mai e timp să-şi răspundă întrebărilor, nu mai are niciun sens să-şi dorească să fi luat alte decizii, pentru că atingerea i-a trezit corpul la viaţă iarăşi, iar ea este copleşită de impulsul de a împinge, punându-şi fiecare dram de putere în slujba aducerii pe lume cu forţa a copilui, actul prostesc de iubire şi de violenţă. Stând pe vine pe cearşaf, apucă strâns cele două frânghii legate de grinzi până ce fibra de cânepă răsucită îi intră în carnea palmelor, se chinuie să împingă, sughiţând zguduitor şi incontrolabil în timp ce se gândeşte la Odo şi la cum, în toate aceste luni, a purtat înăuntrul ei o parte din el, preţuită, îngrijită şi ocrotită, numai ca ele să fie acum, într-un final, smulse una de lângă alta în singurătatea îngrozitoare a ţinuturilor muntoase galeze.

Până acum nu a plâns; în timpul lungului pelerinaj din

Kent nu s-a simţit niciodată atât de părăsită şi atât de singură, aşa cum se simte acum. Sughiţurile i se adună din fiecare ungher a inimii, la fel de ciobită şi de fisurată ca un vechi ulcior din lut, în aşa fel încât, atunci când o aduce pe lume pe fiica ei, cu un geamăt final care îi face pielea să-i crape, inima să-i plesnească şi oasele să i se frângă, primul lucru pe care i-l spune este:

— Ei bine, trebuie să crezi că ai un monstru drept mamă. Uită-te la mine!

Ştergându-şi lacrimile din ochii care o ard, lingându-şi mucii din colţurile gurii, o ridică în braţe pe copilă, plină de sânge şi cu mâini şi picioare lunguieţe ca un iepure jupuit, iar un zâmbet îi înfloreşte pe faţa la fel de incontrolabil cum i-au ţâşnit şi lacrimile.

— Dar uită-te şi la tine!

Înfiorându-se în timp ce ultima contracţie slobozeşte căiţa, întinde grijulie copila pe o bucată curată de cearşaf, apoi îi leagă şi îi tăie ombilicul înainte de a o ridica iarăşi şi a o scutura cu prudenţă. Fetiţa deschide ochii imediat, ia tremurând o gură de aer, pare uluită pentru un moment, apoi lăsă să-i scape un vaier prelung ca strigătul unui pescăruş.

— Pearl, îi spune fiicei ei mai târziu, când sunt spălate şi încălzite lângă foc, iar ea o ţine la sân, simţind scânteia laptelui ei ca răspuns la gura care suge lacom. Încă o dată, pentru a douăzecea sau a două suta oară, desface pătura şi îşi priveşte fiica, trandafirie şi perfectă în lumina focului. Îi numără degetele de la mâini şi pe cele de la picioare, se minunează de genele ei lungi, de nasul minuscul, de felul în care îşi suge buza de jos, de şuviţele închise la culoare lipite de scăfârlia ei ca o glugă din zale, de sexul ei atât de feminin.

— Pearl! spune din nou, contemplând unghiile opalescente şi luciul pleoapelor ei când adoarme cu o picătură de lapte scurgându-i-se pe bărbie. Mâine, când suntem bine odihnite, te voi duce la pârâu şi îţi voi da numele de Pearl!

În după-amiaza următoare, un păstor care bate colinele în căutare de ponei cârlani pentru grajdurile lordului Owein raportează că a văzut-o pe femeia din vechiul ermitaj al lui

Dafydd lângă cursul de apă cu un nou-născut. A doua zi dimineaţă, Gytha este trezită din somn de un ciocănit la uşă.

— Cine e acolo? strigă ea necăjită.

Jumătate de noapte, nu a închis un ochi din cauza lui Pearl, al cărei apetit şi ale cărei obiceiuri de somn deja dau semne că ar semăna cu ale tatălui ei, iar acum a dormit până târziu şi este întoarsă pe dos, spatele o doare, lumina soarelui îi împunge ochii, capotul jilav i se prinde de sfârcurile inflamate. Apoi se uită la fetiţă, strâns învelită şi dormind dusă în pătuţul ei, cu obrajii trandafirii şi respirând regulat şi dintr-odată această dimineaţă este cea mai frumoasă în care s-a trezit vreodată. Exultă simţind cum o doare tot corpul, în acelaşi fel în care obişnuia să adore urmele de zgârieturi, vânătăile şi muşcăturile pe care înflăcărarea lui Odo i le lăsa pe piele.

— Lordul Owein m-a trimis, spune o voce de femeie, înăbuşită de uşa închisă. Ca să văd dacă aveţi tot ce vă trebuie.

— Da, mulţumesc.

Nu deschide uşa. Nu îi va primi pe aceşti necunoscuţi în casa ei, să-i invadeze spaţiul intim, rezervat numai ei şi lui Pearl. Dacă ar fi vrut compania altor oameni, i-ar fi păstrat pe Fulk şi Freya lângă ea, însă atunci când cei patru copii pe care i-a făcut cu Adam s-au născut, era înconjurată de oameni, hoarde de femei care îi erau rude, vecine şi moaşe, cu toate dăruindu-i sfaturi, îndemnuri, vrăji şi rugăciuni, făcând-o să se ridice, să se culce pe spate, hrănind-o cu poţiuni calde sau apă ca gheaţa, şi la ce bun? Ceilalţi oameni sunt o molimă la care nu-şi va expune fiica preţioasă.

Tăcere. Poate simţi că vizitatoarea ei se gândeşte de partea cealaltă a uşii, apoi spune:

— Prea bine. Lordul Owein a trimis nişte provizii. Le voi lăsa la uşă.

Gytha aşteaptă până ce paşii s-au îndepărtat, desprinzând ţărână şi pietre care se prăvălesc cu zgomot pe drumeagul ce coboară, înainte de a ieşi pentru a vedea ce a lăsat femeia. Un coş mare acoperit cu o pânză de muselină stă pe pragul ei, prea greu pentru a fi cărat în

casă de o femeie plăpândă care tocmai a adus pe lume un copil, se decide Gytha. Aşezându-se pe vine, începe să despacheteze ouă şi brânzeturi, budinci cu lapte de migdale, nişte verze pipernicite cu pământul negru încă agăţându-li-se de rădăcini şi o cutie cu căpşune din care se serveşte în timp ce ridică de pe fundul coşului o grămăjoară de rochiţe brodate, împachetate într-o cuvertură pentru pătuţul copilului făcută din piei de miel. Lingându-şi degetele de sucul căpşunelor, ţine una dintre rochiţe în lumină pentru a vedea lucrătura. E curată, deşi nu la fel de bună ca a ei, însă din fericire nimeni de aici nu ştie că ea poate broda. Nimeni de aici nu trebuie vreodată să ştie rolul pe care l-a jucat în istoria brodatului.

Atenţia îi este atrasă de o mişcare în vale. Femeia reintră înăuntrul palisadei lui Owein ap Llwyr, însoţită de un băieţel pe care îl ţine cu mâna pe după umeri în timp ce îl urmează pe poartă. Carevasăzică este nevăzătoare; băiatul e cel care o ghidează. Ţinându-se de promisiunea de a nu cerceta de unde îi provine avuţia sau cine este tatăl copilului ei, lordul Owein a trimis o nevăzătoare la ea, care nu putea răspunde la niciuna dintre întrebările pe care ar fi putut fi tentat să le pună în privinţa înfăţişării bebeluşului. Brusc, o năpădesc remuşcările, regretă că a fost atât de neprietenoasă. Poate, odată ce-şi va reveni pe de-a întregul, odată ce Pearl prinde putere, va merge cu ea jos până la îngrăditură pentru a-i mulţumi stăpânului ei.

— Ei bine, Preasfinţia Voastră, am întâlnit una sau două dificultăţi în ceea ce priveşte interpretarea, îi spune meşterul atelierului lui Scolland ca răspuns la întrebarea cum merge ţesătura episcopului Odo. Este foarte dificil să discernem vreo ordine în felul în care lucrarea a fost făcută, parcă sora Jean nu a dorit ca brodezele ei să înţeleagă ce li se cerea. Presupun că e posibil ca unele dintre notiţele şi desenele ei să se fi amestecat în timpul mutării.

Mai mult decât posibil, se gândeşte Scolland, amintindu-şi căruţa cu coviltir plină cu gherghefuri prăbuşite, baloţi de pânză, cutii cu ace, sculuri de lână şi cufere cu pergamente. Mai presus de toate, pergamentele. Desene, notiţe, recipise pentru vopsitul lânii, pentru ace, lumânări, lemne de foc şi rochii de purtat, multe găsite risipite pe

podeaua atelierului, după cum i se spusese. Se minunează că meşterul lui în brodat a reuşit să înţeleagă ceva din toate astea.

— Am găsit asta, de pildă.

Conducându-l pe abate la masa lui de lucru, unde desenele sunt adunate şi prinse în ordine cu ace, meşterul îi arată o schiţă care nu pare a avea nicio legătură cu povestea cuceririi lui William. Se află în dreapta unei scene în care William şi Harold de Wessex poartă tratative în palatul lui William din Rouen. Înfăţişează o intrare ornată, cu coloane spiralate şi frontoane sculptate cu ceea ce par a fi capete de copoi sau poate urşi. Două figuri stau în prag, o femeie măruntă şi un preot tânăr şi viguros, cu picioare lungi şi îmbrăcat cochet cu o tunică scurtă şi strânsă pe corp. Are o mână întinsă către obrazul femeii ca s-o mângâie sau poate ca să o lovească, iar cealaltă şi-o ţine în şold, parcă ar dansa. Dedesubt, chiar la margine, stă pe vine un homunculus gol cu braţul întins către preot şi doamna lui, imitând în oglindă gestul preotului. Scolland clatină din cap.

— Ei bine, nu pot vedea ce legătură are cu reprezentarea întrunirii regelui William cu Wessex şi mă minunez de... amănuntul figurii dezgolite. Episcopul Odo insistă că vrea să expună lucrarea în noua sa catedrală. E oare conştient de conţinutul ei?

— E tulburător din cale-afară, părinte!

— Stai! zice Scolland mijind ochii. Adu-mi o lumânare! Se poate vedea ceva! Mulţumesc. Da, mă gândeam eu. Uite aici, e o inscripţie! *Ubi unus clericus et Aelfgyva.* Iar aici se opreşte.

— Aelfgyva, repetă meşterul. Nu era acesta numele...?

— Ba da. Poate că ar trebui să îl înlăturăm. Şi totuşi, desenul este acolo, iar episcopul Odo voia cu tot dinadinsul ca noi să urmăm planul soréi Jean până la ultimul amănunt.

Episcopul nici nu este aici pentru a fi consultat, dar Scolland a primit nenumărate scrisori de la el, în care îşi povesteşte călătoriile. A fost în Normandia cu regele, apoi în Franţa, în Flandra şi la Roma. Stareţa Clothilde, îl înştiinţează el, este nemaipomenit de bucuroasă cu trofeul pe care i l-a adus Agatha, o brodeză a Opus Anglicanum,

chiar dacă fata are o înfăţişare oarecum bolnăvicioasă. După ce şi-a vizitat vărul în Sicilia, pe contele Roger, Odo s-a îmbarcat către Alexandria, unde a învăţat să călărească o cămilă, ceea ce i-a întărit admiraţia pentru cal, şi a cumpărat o „Septuaginta” în greacă, deşi încă nu a găsit tălmăcitor pentru ea. A văzut marile piramide ale faraonilor sclipind în lumina lunii în deşert, iar chipul Sfinxului i-a adus foarte mult aminte de conducătorul corului catedralei din Rochester. S-a rugat la locurile sfinte din Ierusalim, de unde îi trimite lui Scolland, într-un relicvariu de aur care să fie aşezat în capela sa, o şuviţă din barba Botezătorului, şi a cerut să i se facă mai multe cămăşi din bumbac în Damasc. Odată ce un om a simţit bumbac pe pielea sa, nu va mai vrea în veci o cămaşă din pânză aspră.

Călătoreşte, se gândeşte Scolland, *ca un om care încearcă să scape de el însuşi.*

— Iar Aelfgyva e un nume suficient de comun în ţara asta, adăugă el, amintindu-şi de copilul mort pentru care Odo a poruncit să fie spuse liturghiile. Poate că nu este acea femeie care credem noi că e. Continuă, meştere, şi nu schimba nimic.

După cum se dovedeşte, Gytha are numeroase ocazii pentru a-şi răscumpăra ostilitatea iniţială faţă de nevăzătoare, pentru că ea şi băiatul care o ghidează urcă pe drumeagul dinspre palisada lui Owein ap Flwyr la intervale regulate, după prima lor vizită. Femeia, află ea, poartă numele de Bronwen şi a orbit în copilărie, după ce a fost lovită în cap cu copitele de un măgar. Băiatul care o ajută nu are nume; e orfan, e la fel de dependent de Bronwen cum este ea de el, aşa cum spune femeia, cu un râs mohorât.

Câteodată aduc mâncare şi vin sau puţină bere, iar uneori poartă unelte pe umeri şi muncesc printre zarzavaturile Gythei. Fordul Owein în persoană nu vine, nici fiul său, deşi ea vede într-o seară un tânăr cu bucle negre care pescuieşte în ochiul de apă deasupra căruia ea şi Owein şi-au pecetluit înţelegerea. Îi aruncă un zâmbet prietenos, la care el răspunde strângându-şi undiţa şi năvodul şi mutându-se mai jos pe cursul râului.

Băiatul care o călăuzeşte pe Bronwen se poticneşte în

galeză, iar femeia nu ştie prea multe cuvinte în vreun alt grai, însă Gytha o poate simţi cum ascultă, ca şi cum pânza fină a auzului se întinde dinspre urechile ei pentru a o ajuta să pătrundă în viaţa ermitajului. Ştie cum e ţărâna, după sunetul pe care-l face sapa când o loveşte şi cât de mult a crescut mica scroafa, după sonoritatea guiţăturilor ei. Când urmează să cadă, ploaia îi trimite ei o şoaptă de avertizare, iar când Pearl se trezeşte, îi simte aproape la fel de iute smiorcăielile şi scâncetele ca Gytha însăşi. Aşa că ea nu e surprinsă când, într-o după-amiază, nu cu mult înainte de Sărbătoarea Recoltei, lovind cu sapa în pământ chiar în locul dintre două răsaduri de morcovi unde este îngropată căiţa, Bronwen spune:

— Ciudat nume, Pearl! Cam păgân, adaugă ea după o pauză.

— E piatra ei norocoasă de la naştere, zice Gytha, gândindu-se la perlele învelite într-o cârpă cerată şi îngropate în podeaua de pământ de sub patul ei. Mai bine decât să n-ai niciun nume, zice.

Bronwen ridică din umeri.

Remarca ei o tulbură pe Gytha, în timp ce grădina ei prinde rod şi mica scroafa se îngraşă, iar genele întunecate ale lui Pearl încep să-şi întoarcă vârfurile. Poate că Pearl chiar nu este un nume de-adevăratelea, ci ales dintr-un capriciu, însă ce alt soi de nume i-ar putea da unui copil dacă nimeni nu trebuie să afle cine este? Când William va muri, când Odo le va găsi, îi poate da el un nume. Dar ce a spus Odo? *Alege tu, este copilul tău.* Ei bine, ea a ales. Şi dacă William mai trăieşte încă zece sau douăzeci de ani? Pearl trebuie să treacă prin toate bolile copilăriei, vărsat şi friguri; există molime, secete şi ierni îngheţate, iar ea nici măcar nu este botezată. Într-o zi, poate că un bărbat va vrea s-o ia de soţie, însă cum poate să ia o fată care nici măcar nu are un nume pe care să i-l spună?

Odată ce a încetat să mai sângereze, Gytha intră în capelă pentru a-şi încredinţa neliniştile sfântului, care uneori este George, alteori Vigor, iar câteodată, deşi e greu de crezut, Odo. Crucea străluceşte pe un fundal de un albastru adânc, cu nori luminoşi, plini de stropi de ploaie. Vine toamna, îi spune ea, privind lujerii de pana-

zburătorului care ies precum nişte oseminte fine dintr-o vază de pe altar. Băiatul care o ajută pe femeie a adus mure în dimineaţa asta. Va fi foarte frig aici sus când vine iarna. Până unde se întinde profeţia Gunhildei? Cât de în siguranţă este fiica noastră?

Ar trebui botezată după datină, o atenţionează sfântul. Sunt episcop, până la urmă, adaugă tatăl lui Pearl, cu zâmbetul său cu colţurile gurii lăsate.

— Te rog, cere-i lordului Owein să-mi trimită un preot! îi spune ea lui Bronwen când femeia şi băiatul se pregătesc să plece într-o seară.

Bronwen pare surprinsă, cu sprâncenele ridicate deasupra ochilor ei lăptoşi, hoinari.

— E timpul ca Pearl să fie botezată, adaugă Gytha.

— O să fie îngheţ la noapte, zice Bronwen dând din cap, adulmecând aerul.

Gytha îşi strânge fiica la piept mai tare.

Preotul vine a doua zi, călare pe un ponei flocos care păşeşte la fel de precis ca o capră, cu veşmintele lui şi sticluţele de untdelemn şi apă sfinţită prinse la spatele şeii sale. E un om înaintat în ani, care obişnuia să îl împărtăşească şi pe Dafydd din când în când. Nu vorbeşte boabă de engleză, însă chipul său ca o nucă se încreţeşte într-un zâmbet larg şi fără dinţi când Gytha i se adresează în latină. Se pare că asta e suficient pentru a-i alunga din minte toate întrebările pe care s-ar fi putut gândi să i le pună unei femei care trăieşte singură cu un prunc, în vârstă de cel puţin două luni şi încă nebotezat, întrebările pe care Owein ap Llwyr i-a interzis să le pună, deşi nu e nicio îndoială că va avea el însuşi câteva când preotul se va fi întors.

— Ce nume îi vei da? o întreabă când a terminat pregătirile.

Gytha, încă prinsă în iţele amintirilor evocate de rugăciunile pentru ritualul de îmbrăcare, nu îi răspunde pe dată.

— Nu ai ales? reia preotul.

— Ah... ba da. Va lua numele bunicelor ei. Aranrhod Herleva.

Ce rău poate să îi facă dacă o numeşte Herleva? Nu este

un nume atât de neobişnuit şi, pe lângă asta, se îndoieşte că Bastardul se laudă prea mult cu mama lui, fiica groparului mulţumită să-şi desfacă picioarele în afara sfintei uniuni a căsătoriei pentru a da naştere unui copil cu suficient sânge albastru, de vreme ce tată îi era ducele Róbert de Normandia. Şi oricum, copila ei nu va fi niciodată cunoscută ca Herleva. Ea încă este Pearl.

Luând-o din braţele preotului, o sărută pe frunte, simţind gustul untdelemnului sfânt, şi îi scutură cu palma picăturile de apă sfinţită din puful ei buclat. Ea îşi pironeşte privirea de un albastru-închis asupra chipului mamei şi începe să ceară la sân. Gytha îşi simte laptele năvălind ca o binecuvântare, o declaraţie a vieţii şi a speranţei.

— Mă voi aşterne la drum, spune preotul. Domnul fie cu tine, fiica mea!

— Îţi mulţumesc, părinte! Şi cu tine.

E adevărat ce a spus Agatha, se gândeşte ea, trăgând un scăunel lângă foc şi desfăcându-şi rochia în faţă, atunci la Winterbourne, când firul vieţii părea pe punctul de a se deşira. *Dragostea nu moare, dragostea dăinuie; doar că ia altă înfăţişare.*

DUH PREAIUBIT

Ajunul Sfântului Vigor şi al Sfântului Exupery 1077

El încă numără. Nouă lungimi de pânză, a câte patru coţi fiecare, doi, la marginea de sus şi doi, jos, în afara lungimii întinse în spatele altarului, treizeci şi două de copci, treizeci şi două de cuie bătute în şaptesprezece stâlpi.

Cincizeci de centimetri înălţime, aproape şaptezeci de metri lungime, lungimi incalculabile de fire trase dintr-un număr care nu poate fi estimat de fuioare de lână. Numai opt vopseluri, însă el observă infinite variaţii şi subtilităţi de culoare, pentru că îşi priveşte tapiseria cu ochii unui amant.

Lucrarea a fost terminată de mai bine de douăsprezece luni, fiecare bucată isprăvită fiind apoi spălată şi uscată cu grijă înainte de a fi toate cusute împreună şi tivite pe margini. Pentru a evita orice primejdie ca vopselurile să înceapă să se scurgă, lâna nu a fost spălată, iar Odo a putut băga de seamă marginile întunecate ale urmelor de ac şi

câteva locuri în care contururile originale, trasate de Agatha cu cărbunele, se văd prin broderie. Nu îi scapă niciun amănunt, nici măcar pata ştearsă, ca de rugină, a sângelui lui Alwys, arătând de parcă s-ar fi prelins din capul retezat al vreunui Olofern saxon. De-abia în această după-amiază a fost despachetată ţesătura din cutia armată cu fier în care a fost depozitată de la terminarea ei, cu rumeguş de cedru presărat printre falduri pentru a ţine moliile la depărtare. La zece ani şi jumătate de când i-a povestit prima oară Agathei despre viziunea lui.

Patru ani, şapte luni şi o săptămână de când a început să vorbească cu duhurile. Fiindcă aşa se gândeşte acum la ele, la Gytha şi la fiica lui. Neştiind nimic despre ele, se prea poate ca ele să fi murit, iar dacă sunt în viaţă, are cu atât mai multe motive să se comporte ca şi când n-ar fi.

— Iertare, Preasfinţia Voastră! spune tânărul diacon însărcinat să încuie peste noapte. Nu îl recunoaşte pe episcopul său, care stă pe treptele ce duc spre marele altar, decât după robele lui, fiindcă e nou la Bayeux şi nu l-a întâlnit niciodată înainte pe Odo. Nu mi-am dat seama că mai e cineva aici, spune el spăşit.

— Doar eu însumi, aşa cred. Dă-mi cheile şi voi închide eu. Am de gând să împărtăşesc o clipă de reflecţie tăcută cu Fecioara noastră şi cu toţi ceilalţi sfinţi, înainte de slujba de sfinţire de mâine.

— Catedrala e magnifică, părinte! se aventurează diaconul precaut, conştient de reputaţia temperamentului capricios al episcopului său, deşi arată suficient de blajin în seara aceasta, aproape ca un sfânt, cu părul cărunt vâlvoi în jurul creştetului, cu tonsura ca un nimb în lumina lunii, cu o expresie gravă, de parcă ar jeli. Episcopul zâmbeşte, un surâs care nu-i ajunge şi la ochi, deşi căldura lor naturală îi tăinuieşte asta diaconului.

— O mireasă aşteptându-şi soţul, spune el, cu o vagă aluzie în voce, o insinuare în tonul său care îi aduce pe neaşteptate aminte diaconului de o fetiţă cu care obişnuia să se joace înainte de a fi fost dăruit Domnului. Îşi drege glasul.

— Ţesătura, Preasfinţia Voastră, zice el, gândindu-se că s-au spus multe despre ea în camera de dormit a

diaconilor, despre cât de potrivită este ea pentru a fi înfăţişată în casa Domnului. Arată foarte bine!

— Priveşte-o cu atenţie mâine, băiete, la lumina zilei! Dacă m-aş deda unor asemenea jocuri, aş pune rămăşag cu tine că n-ai văzut niciodată înainte asemenea lucru. Conciliul din Arras ne-a îndrumat fierbinte să folosim ţesăturile din bisericile noastre cu scopul de a-i educa pe credincioşi. Aşadar, iată prima lecţie a ţesăturii mele. Aminteşte-ţi, nu lucrul pe care îl vedem contează, ci felul în care ne uităm la acel lucru.

— Da, părinte.

— Acum dă-mi cheile şi mergi de te culcă!

— Da, părinte. Noapte bună, părinte!

— Domnul să te binecuvânteze, băiete!

Odo continuă să zâmbească în întuneric, aruncând cheile dintr-o mână în alta până ce băiatul a plecat, închizând încet în urma lui uşiţa din marile uşi dinspre apus, pecetluind acea tăcere bizar de aridă a unei biserici noi, încă nesfinţite. Totul a fost adus din vechea catedrală, evangheliile şi veşmintele, rolele celor trecuţi în lumea celor drepţi şi calendarele sfinţilor, relicvarele ca nişte palate în miniatură din aur şi argint, cu ferestre din cristal şi nestemate. Însă ceea ce acolo era însufleţit pare, în atmosfera impunătoare de aici, nu mort, ci aşteptând suflul Sfântului Duh ce se va pogorî odată cu sfinţirea. Relicvele sfinţilor, aşchiile de os, buclele de păr, fâşiile de piele uscată şi firele din straiele martirilor, oasele reînhumate ale foştilor episcopi şi binefăcători ai diocezei, toate sunt, în închipuirea lui Odo, frumuseţi adormite aşteptând sărutul prinţului lor.

Acum, că băiatul a plecat, este din nou singur cu preaiubitul său duh. Aşază cheile pe prima treaptă. Întorcându-se către altar, îşi plimbă degetele peste pietă, căutând contururile Magdalenei la marginea părţii din dreapta. Preferă să pipăie decât să privească, să evoce cu atingerea şi amintirea rotunjimea precisă a obrazului ei, gura ei gravă şi ironică, candoarea ochilor, în loc să se mulţumească mereu cu marmura rece, albă, a cărei frumuseţe are o sclipire care lui nu-i ajunge, oricât ar fi de frumoasă. Chiar şi la lumina lumânării, e o palidă

aproximare a tuturor variaţilor subtile ale pielii unei femei. În strălucirea acestei luni de vară, e de-a dreptul imposibil. Dar este tot ceea ce are.

La început, obişnuia să aibă vise cu ea, vise teribile, însufleţite, din care se trezea cu răsuflarea tăiată, cu inima zdrobită, lac de sudoare şi sămânţă irosită. Destrăbălat, ucigaş. Se pedepsea singur cu flageluri, băi în apă rece ca gheaţa, prostraţii îmbrăcat numai în cămaşa lungă de noapte, lovindu-şi inima răzvrătită şi sexul neascultător cu pietre învelite într-un văl de pânză. Cu timpul, durerea i s-a potolit. Inima nu i s-a tămăduit, însă a învăţat să-şi compenseze rănile, ca un bărbat cu un singur ochi ori un câine cu doar trei picioare. Câteodată, este aproape mulţumit.

— Ei bine, îi spune ei, ce crezi? E aşa cum ţi-ai închipuit că va fi? Nu am sărit calul, nu-i aşa? Ştiu ce coţofană sunt.

Priveşte incinta dimprejur, felul în care e clădită catedrala fiind migălos scos în evidenţă de lumina lunii pline ce se revarsă prin ferestrele naosului şi prin lucarne, zăbrele de argint întinse ca o urzeală în spaţiul de sub acoperişul cu arcade. Lumina cântă, aprinzând focul din inimile nestematelor, alunecând peste fildeş şi sidef, căzând pe solzii auriţi ai dragonului din capela Sf. Vigor şi la aripile argintii, întinse, ale vulturului, care arată ca şi cum chiar în această clipă s-a aşezat în vârful stranei. Chipurile sculptate şi pictate ale sfinţilor şi îngerilor zâmbesc în jos de pe tavan, decoraţiile ogivelor vibrează de culoare: albastru-verzui, lazurit, roşu-cardinal.

Poate un pic, îi spune ea, îndreptându-i privirea către anumite piese căruia el nu le-a putut rezista, luate din Sfânta Treime din Bosham şi una sau două alte biserici apropiate inimii lui Harold Godwinson, însă vocea pe care el i-a dăruit-o e absentă, vocea unui adult care îi face pe plac unui copil în timp ce se gândeşte la altceva. Ea chiar nu e interesată de aurul şi argintul şi pietrele preţioase, statuile şi frescele, scaunul înalt al episcopului, nici măcar de coroana imensă din argint şi cu foiţă de aur care atârnă acolo unde nava se întâlneşte cu transeptul, cu braţele întinse conturând o cruce înaltă, sau de amvonul ornamentat, la fel de delicat precum dantela, din care va

ţine mâine predica, Sărbătorea celor doi predecesori canonizaţi ai săi, Exupery şi Vigor. Va fi cea mai de seamă predică a vieţii sale, despre darul Domnului către Ana şi Ioachim în persoana Fecioarei şi nenumăratele miracole înfăptuite de ea...

— Arată-mi broderia, spune ea nerăbdătoare.

— Sfita pe care o voi purta, brodată cu scene din viaţa Mariei, cu Fecioara aşezată în aşa fel încât ea şi Pruncul vor apărea chiar între omoplaţii mei? Nimburile sunt făcute, mi s-a spus, cu fir întins pe dedesubt, ceea ce le va face să sclipească atunci când mă mişc. Credincioşii vor fi rămâne cu gura căscată în spatele meu. Mă întreb cum am putea oare interpreta asta? Nu eşti impresionată că am învăţat numele cusăturii? Pentru tine.

— Da, da, o ştiu. Am folosit-o de multe ori chiar într-un atare scop. Dar încetează să mă mai tachinezi. Ştii la ce broderie mă refer.

Mângâind o ultimă dată obrazul Magdalenei cu vârful degetului, el se ridică şi începe să meargă încet în josul naosului, către uşa dinspre apus. Îl doare puţin şoldul stâng după ce a stat jos atâta timp. Ţesătura a fost atârnată în aşa fel încât Edward stând pe tron în Westminster, sfatuindu-se cu Harold înaintea voiajului său de rău augur în Normandia, să apară la stânga uşii dinspre apus. Este întinsă între coloanele naosului principal, închizând naosurile laterale, de-a lungul corului, în spatele marelui altar, astfel încât Odo binecuvântând praznicul de la Pevensey este aliniat perfect cu o frescă a Cinei Celei de Taină care decorează capătul de răsărit al absidei.

— Haide să o luăm cu începutul, zice el.

Aşa fac cele mai bune poveşti, răspunde duhul.

— Vorbeşti de unul singur, frate?

Preocupat să-şi asculte duhul, cu privirea dezorientată de fâşiile de lumină şi întuneric care alternează, nu l-a observat pe William intrând în catedrală. William a avansat puţin înăuntrul naosului şi îşi mijeşte ochii aproape de celălalt capăt al ţesăturii, care nu este chiar de cealaltă parte a primului cadru, după cum nici scena binecuvântării de la Pevensey nu este chiar în centrul întregii lungimi a ţesăturii. Are capul descoperit, iar lumina

lunii care se revarsă prin rozasă i se agaţă în şuviţele cărunte, făcându-i părul roşcat să pară decolorat.

— Începi de la capătul greşit, spune Odo, traversând naosul spre rege.

William are un hârâit în piept şi miroase ca un câine bătrân, observă el.

— Ah, de unde să ştiu?! Acela sunt eu, nu-i aşa?

Arată către regele aşezat pe tron, cu turnurile bisericii abaţiei Sf. Petru din Westminster în spatele lui, imaginea în oglindă a regelui Edward de la începutul povestirii, în afara variaţiilor marginii de jos, Edward fiind încadrat de perechi de câini şi pelicani, iar William de limbi de foc care-i ling picioarele.

— Diavolesc de înşelătoare lumina asta, nu poţi zări nimic în ea, continuă el. Ce e aici, vreun soi de... pe toată slava Domnului din ceruri, sunt flăcări. Ai fi putut omite acest amănunt nefericit.

— Eu aş fi putut, e limpede că Agatha nu! Această parte a fost făcută la Sf. Augustin, după ce... Agatha a plecat acasă. Le-am dat instrucţiuni să-i urmeze schiţele fără abatere. Nu văzusem nici eu cadrul acesta până când au atârnat-o astăzi, mai devreme. Îmi place. Cu cât mai multe piedici, cu atât mai falnic triumful.

William pufneşte sceptic.

— Eşti şi mai uscăţiv, zice el. Care ţi-e secretul?

— Se pare doar că nu mai am apetitul de pe vremuri, face Odo un gest nepăsător cu mâinile.

— Cu atât mai bine pentru tine. Medicul meu a hotărât o dietă. Numai pui fiert şi lăptuci. De-ajuns să bage un om în mormânt înainte de vreme. Iar acela eşti tu?

William a trecut la următoarea sau, mai bine zis, la precedenta imagine, care îl înfăţişează pe el însuşi în picioare, cu Odo îngenunchind în faţa lui, cu mâinile între ale regelui în semn de omagiu.

— Mişcător, remarcă el.

— De ce nu începem cu începutul? întreabă Odo, conducându-şi fratele de partea cealaltă a naosului.

— Asta a fost ideea Agathei? întreabă el când ajung la ultima masă a lui Harold la Bosham, arătând spre vulpea şi cioara lui Esop din marginea de jos. Sau a ta?

Ah, ce fată isteaţă, îi spune Odo duhului, *fată isteaţă ce-mi eşti!*

— A niciunuia, îi răspunde lui William, cu o bruscheţe care îi abate acestuia atenţia de la ţesătură spre fratele său.

— Ah! Mă uimeşte. Pentru că e limpede că aici îl avem pe Godwinson, cioara vanitoasă şi fără minte, dând drumul comorii să cadă în fălcile pregătite ale vulpii viclene, care sunt eu.

— Sau cioara naivă şi încrezătoare care e trasă pe sfoară de vulpea nemiloasă.

— Cam ca tânăra femeie de aici. Sincer să fiu, Odo, mă mir cum ai îndrăzneala de a înfăţişa aşa ceva într-una dintre casele Domnului, zice William şi se încruntă la unul din cuplurile dezbrăcate ale lui Margaret.

— Cele mai iscusite poveşti de dragoste amestecă pământescul cu divinul, comentează Odo.

— Nu ştiam că asta e o poveste de dragoste. William pironeşte o căutătură sticloasă asupra fratelui său. Credeam că ai isprăvit cu toate aiurelile astea.

— Ah, mi-am învăţat bine lecţia! După cum ai spus la vremea aceea, este exact ca şi cum te-ai lovi în cot. Însă amintirea zăboveşte chiar şi după ce durerea a dispărut. Ca un avertisment, poate, pentru a fi mai cu băgare de seamă data viitoare. Gândeşte-te la toate astea, arată Odo nonşalant cu mâna micile figuri, ca la personajele dintr-o fabulă, dacă vrei.

— De ce rămân mereu cu impresia că fiecare cuvânt pe care îl rosteşti are cel puţin două înţelesuri, Odo?

Acesta râde şi trece mai departe, numai câţiva paşi, apoi se opreşte, brusc, ca un animal care a întins până la capăt laţul care îl priponeşte. Iată aici un lucru pe care nu l-a mai văzut înainte, cu siguranţă nu l-a mai văzut, pentru că şi-ar fi amintit. Dacă ar fi văzut măcar schiţa, ar fi spus: nu, e intim, irelevant, uită de asta. Însă e bucuros că soarta ori întâmplarea sau chiar Dumnezeu a intervenit pentru a pune lucrul acela acolo. *Ubi unus clericus etAelfgyva.* Atinge slovele numelui ei, în scrierea latină pe care obişnuia să fie atât de atent să o evite, ca şi cum sunt un descântec, ca şi cum prezenţa materială a lor în lâna de culoare indigo ar

putea cumva să-l facă să vadă ce s-a întâmplat cu ea şi copilul.

— Iată-te şi pe tine! îi zice el delicat.

— Poftim? spune William, venind lângă el.

William, se gândeşte Odo, surzeşte.

— Nimic. *Secretul nostru,* îi spune duhului. Îmi doresc ca Agatha să fi venit.

— Cometa aceea e măiastru brodată. Şi de ce n-a venit?

Aşadar, o cometă poate totuşi să dăinuie.

— Ah, a devenit o adevărată sihastră. Nici măcar nu mai e supraveghetoarea novicelor de la Sf. Iustina. Locuieşte de una singură într-un mic ermitaj, într-un câmp cu ciori, mi s-a spus. Singurii oameni pe care-i vede sunt confesorul şi servitorul care are grijă de ea, pe nimeni altcineva. Nici măcar pe mine, iar eu sunt episcopul ei.

— Femeile! oftează William şi clatină din cap. Mă aştept să-ţi fie dor de ea.

— Da. Deşi o parte din mine simte că a devenit eremită alături de ea.

— De ce nu sunt isprăvite corăbiile astea?

Cei doi bărbaţi îşi mijesc ochii la o scenă, cu Harold care arată ceva îngrijorat şi ascultă un sfătuitor, cometa săgetând pe deasupra, iar în maginea de jos se conturează, cu fir alb şi galben-pai, carcasele goale ale corăbiilor suspendate deasupra unei mări iernatice.

— Naiba să mă ia dacă ştiu, zice Odo, iar duhul lui spune: bineînţeles că ştii. Ba da, ştiu. Sunt isprăvite. Dar sunt corăbii din închipuire.

— Coşmarurile lui Godwinson, adaugă William, prinzându-se.

— Sau visurile lui despre Valhalla.

— E ceva în această bizarerie care să fie pur şi simplu ceea ce pare?

— La fel de multe ca şi în sufletul meu. Sau în al tău. A durat aproape zece ani până să fie gata. La ce te aştepţi?

— Mie îmi place ca lucrurile să fie limpezi precum lumina zilei, nu cu subînţelesuri. Ordine.

— Aha.

Cei doi bărbaţi îşi încheie turul naosului încet, mergând ca doi prieteni. William admiră felul în care Agatha a

surprins mişcarea cailor la începutul unei şarje a cavalerilor; trupele sale se instruiesc ore în şir pe zi pentru a atinge o asemenea sincronizare, aşa că se bucură s-o vadă apreciată. Ştiu, răspunde Odo, văzând cu ochii minţii plaja de la Saint Valery, pătratele şi cercurile, liniile paralele ale urmelor de copite în nisipul jilav, precum desenele unui copil de pe tăbliţa de şcoală. William îl tachinează în legătură cu reprezentările eroice ale lui Odo însuşi adunând în jurul lui oamenii când se credea că William fusese ucis. Cu faţa albă ca de ceară şi genunchii ca piftia ai unei fecioare în noaptea nunţii, mai degrabă. Regele se uită la moartea lui Godwinson multă vreme, scotocind în amintire după vreo confirmare cât de măruntă că a fost lovit de o săgeată în ochi, un soi neobişnuit de vătămare, dar au trecut o grămadă de ani de atunci şi mare însemnătate nu mai are. Marea se va fi îngrijit de rămăşiţele bărbatului de multă vreme.

Apoi, cu mâna pe uşiţa din marea uşă dinspre apus, spunând că trebuie să se întoarcă la palat înainte ca Matilda să trimită o trupă de soldaţi în căutarea lui, mărturiseşte că este ceva care îl nedumereşte.

— Jurământul, spune el. Te-ai strecurat în toate locurile posibile, chiar şi în vreun conciliu îndepărtat la care aş putea să jur că n-ai participat, însă în cel mai grandios moment al tău, când Godwinson a jurat pe moaştele din biserica ta, iar noi am crezut că l-am prins, ei bine, unde eşti? Cu siguranţă te aflai acolo, mi te aduc aminte mergând ţanţoş în susul plajei cu sfita umflându-ţi-se în spate şi cu centura ta cu spadă ca Sf. Vigor însuşi.

Oh, da, a fost acolo. Îşi aminteşte moliciunea păstoasă a nisipului, clericii care duceau relicvarele grele, împedicându-se în sutanele lor, luptându-se cu ele. Îşi aminteşte vântul care aproape i-a zburat mitra din cap şi care zbiciuia cuvintele jurământului în largul mării, astfel încât William a trebuit să le repete pentru ca Godwinson să poată auzi ce trebuia să rostească. Veşminte de mătase. Frig sărat, muşcător. Cel puţin, cu această nouă şi măreaţă catedrală, nu va mai fi nevoie să mergi pe plajă pentru ocaziile solemne.

De când Wiliam a păşit în clădire, Odo a aşteptat ca el să

îi pună această întrebare. De fapt, o aşteaptă, într-o formă sau alta, de ani întregi. Coloanele care sprijină marea boltă a uşii dinspre apus sunt înconjurate de bănci de piatră susţinute de aripile întinse ale heruvimilor. Odo se aşază pe una din ele, William, lângă el. Umerii aproape li se ating, însă flecare priveşte în partea opusă celuilalt din cauza îngustimii băncii. William e în întuneric, la adăpost de lună, lângă firida uşii. Odo ascultă suflarea grea a fratelui său. Simte că îi este greaţă, dar e de un calm deplin.

— Mai ţii minte încurcătura cu Sf. Exupery?

— Atunci când ai cheltuit mulţi bani pentru a cumpăra ceea ce tu ai crezut că erau osemintele sfântului, apoi ai aflat că aparţineau unui ţăran care probabil nici nu putea să spună Crezul? râde William.

— Oamenii au fost pedepsiţi, zice Odo în apărarea lui, înainte de a-şi aminti să nu se lase distras. Ei bine, nu am făcut niciodată nimic cu acele oase. Au rămas pur şi simplu în cripta vechii biserici, în relicvarul în care le luasem. Aşa că, atunci când mi s-a părut că Harold şovăia să se lege cu jurământ pentru a-ţi sprijini pretenţia la tronul lui Edward, am schimbat relicvarele şi i-am spus că nu se lega cu nimic. Putea jura, tu i-ai fi predat ostaticii şi l-ai fi lăsat să plece acasă, iar apoi putea să susţină că a fost păcălit, aşa că promisiunea lui nu valora nimic.

Aşa deci, spune duhul preaiubit, *o datorie de onoare. Acum înţeleg.*

— Pe toată slava Domnului din ceruri, zice William cu o voce cătrănită, carevasăzică niciodată nu şi-a încălcat legământul. Iar tu chiar le-ai schimbat? Nu doar i-ai spus lui c-o s-o faci?

— Fireşte că am făcut-o! El m-a văzut când le-am schimbat. Altfel, nu ar fi jurat niciodată. Îl tratai cu mănuşi, iar el trăsese foloase de pe urma campaniei împotriva lui Conan de Bretania, aşa că n-ar fi dat înapoi.

— Ce te-a făcut să fii atât de sigur în privinţa lui? Eu nu mi-am dat seama.

— Îl ştiam mai bine decât tine. Aminteşte-ţi că l-am vizitat de câteva ori, l-am văzut în propria ogradă. Şi poate că era mai pregătit să-mi vorbească deschis mie. Până la urmă, eu eram doar episcopul, fiul mai tânăr sortit preoţiei.

Acel sânge al ducelui Robert nu curgea şi-n venele mele.

Dar de mine îţi aminteşti, cere duhul lui să ştie, *prin căldura tremurătoare şi prin aburii vinului, ca una dintre femeile din suită aşezată mai jos de vatră? Niciodată n-ai spus că m-ai fi văzut.*

— Nu e de mirare că te-ai ferit să apari şi tu. Dar de ce? De ce să faci totul atât de complicat? Rezultatul ar fi fost acelaşi cu sau fără jurământ. Edward mi-a lăsat mie tronul. Harold l-a uzurpat, chiar dacă a manevrat totul făcând să fie ales rege. Cică ales. Ce aiureli!

— Pentru că voiam să fiu cu desăvârşire sigur că, atunci când venea vremea, tu vei trece la fapte. Nu am vrut să risc să te ştiu nehotărât sau să nu primeşti suficient sprijin. Jurământul a fost chezăşia mea. Vezi tu, continuă el, ridicând-se de pe bancă şi stând în faţa lui William, nu am putut suporta gândul de a-mi petrece restul vieţii aici, irosindu-mă în acest vechi palat întunecat şi îmbâcsit, petrecându-mi timpul în concilii despre care sunt veşmintele cuviincioase pentru botez şi ce pedeapsă e potrivită pentru un preot care nu reuşeşte să-şi îngrijească tonsura, ploconindu-mă pe lângă oamenii cu stare care cred că pot să-şi cumpere intrarea în rai plătind pentru a se repara acoperişul catedralei. Dumnezeu mi te-a dat pe tine, William, iar apoi, El mi-a adus aminte că îi ajută pe cei care se ajută singuri.

William ridică ochii spre el. Vorbeşte blajin, prefăcându-se mai degrabă rănit decât furios.

— Nu pot să cred că ai avut atât de puţină încredere în mine, frate! Ţi-ai închipuit că aş fi lăsat să-mi fie pur şi simplu luat de sub nas ceea ce îmi aparţinea de drept?

— M-am îndoit că ai fi putut face rost de suficient sprijin militar, după cum, de fapt, aproape s-a şi întâmplat. Aveai nevoie de papă, iar ideea că Harold a comis sperjur a conferit greutate speţei lui Lanfranc la Roma. Şi nu aveam siguranţa că erai suficient de neîndurător. Ai o latură mai slabă, William, o tendinţă de a te trage înapoi de pe buza prăpastiei.

— Alencon? întreabă William, în continuare pe acelaşi ton conciliant. *Eu?* întreabă duhul preaiubit. Îmi amintesc, spune regele, cât de mult îţi plăcea să-ţi spun acea poveste

când erai băieţel.

— O izbucnire de temperament urât. Nu neîndurare. Nu e nimic raţional în a reteza mâinile şi picioarele a zeci de bărbaţi pentru că ţi-au insultat mama.

Sau în a o goni pe ibovnica fratelui tău pentru că erai gelos pe locul pe care-l avea ea în inima lui, îl ceartă duhul.

— Înţeleg. William îşi drege glasul. Iar moaştele pe care le-am purtat cu mine în bătălie? Erau cele false?

— Ah, nu, bineînţeles că nu. Am pus să fie schimbate la loc. Nu ţi-aş face una ca asta.

— Chiar eşti un om periculos, nu-i aşa, Odo? Mai degrabă Ganelon decât Turpin, în deghizarea ta. Trebuie să fiu recunoscător că te am de partea mea.

— Sunt omul vostru, Înălţimea Voastră, prin sânge şi onoare!

Îngenunchează înaintea lui William, aşezându-şi mâinile între cele ale fratelui său ca şi cum i-ar oferi omagiul. Genunchii îi pârâie. Lumina lunii îi dă la iveală jumătate din chip.

— O cuvântare frumoasă, spune William, despărţind palmele lui Odo cu degetele sale, astfel încât se ţin de mână aşa cum probabil ar fi făcut în copilărie, dacă ar fi fost de-o seamă. Te-am auzit rostind multe asemenea de-a lungul anilor, inspirate, am crezut eu, de dragostea ta pentru mine. Iar acum aflu că doar propria ta ambiţie ţi-a dat aripi.

Priveste-l în ochi, Odo, îi porunceşte duhul, *şi îţi vei vedea propria însingurare oglindită acolo. Fiii lui se răzvrătesc împotrivă-i, iar el nu se poate încrede că soţia nu li se va alătura. Nu eşti singurul care ţi-ai sacrificat inima pe altarul ambiţiei.*

— E acelaşi lucru, spune Odo.

Îşi eliberează mâinile din strânsoarea lui William şi se ridică.

— Ţi-ai fi dorit să fie altfel? întreabă regele.

— Nu-mi irosesc timpul dorindu-mi ceea ce nu poate fi. Sunt un servitor bun şi de încredere. Îmi folosesc talentele cât de bine mi-o îngăduie destoinicia.

— De ce nu te cred pe de-a-ntregul?

— Ce am făcut ca să nu mă crezi?

— Ai pus la cale o ceremonie falsă de jurământ?

— În interesul tău, la fel de mult ca şi în al meu. Închipuie-ţi, am putea să stăm acum aici, sub ameninţarea Angliei, ca şi sub a Franţei ori a celor din Anjou, în loc de a ne pregăti să celebrăm faptul că le-am scos tuturor dinţii. Toate odraslele căţelei borţoase, adaugă el, gândindu-se cum şi această fabulă apare la una din marginile tapiseriei lui. *De două ori,* îi aminteşte duhul lui, *deşi a doua oară nu am fost eu.*

Înţeleg, răspunde el, *a ta a fost un avertisment pentru Harold, cealaltă – a cui, ? — a fost promisiunea lui William. Nu lăsa Normandia să-ţi ia un deget! Dacă o faci, va trăda tot ceea ce tu preţuieşti.*

— Numai că nu am fi aici, în această spectaculoasă catedrală, pentru că nu ţi-ai fi putut-o permite. Tu ai obţinut ceea ce ai vrut? E suficient pentru tine? Sunt înclinat să cred că şi lui Dumnezeu trebuie să i se pară toate astea – William îşi flutură mâna către spectacolul catedralei – greu de înghiţit.

Ai obţinut ceea ce ai vrut, întreabă duhul lui, *e suficient?* El nu răspunde. Merge înapoi în interiorul naosului, cu paşi înceţi, către altarul pâlpâitor din marmură albă, cu tapiseria lui în colţul ochiului, o bucată de panglică lunatică străpunsă şi mototolită, cu povestea vieţii sale, cu minciunile şi momentele ei de adevăr, cu fricile, compromisurile, momentele de ruşine şi de sălbăticie, cu iubirile ei. Marea lui înfăptuire. Nu este aşa cum a planificat.

O amintire îi dă acum ghes, ceva la care nu s-a mai gândit de mulţi ani, nu pierdută, ci trecută cu vederea, ca o veche spadă de pe fundul cufărului cu arme, ruginită, însă cu un tăiş care poate cresta mâna neprevăzătoare. Îşi aminteşte visul care a început să-l bântuie după Senlac, cele patru femei de sub copac, frumuseţea mutilată din aşternuturile lui. Obişnuia să creadă, când se mai gândea vreodată la asta, că poate era un vis despre ambiguităţile puterii, despre euforia de a pune mâna pe un lucru şi iluzia de a nu-i da drumul niciodată.

Se pomeneşte privind imaginea brodată a unei femei cu un copil care fug dintr-o casă în flăcări, iar în timp ce se uită

la ea, lumina lunii începe să-i joace ochilor săi feste. Vede o luncă, foarte strălucitoare, aproape orbitoare, smălţuită cu flori sălbatice de culorile nestematelor, cu un filigran argintiu de apă care curge prin ea. În luncă, sunt o femeie şi un copil mic cu bonetă de pânză, care se joacă, hohotesc, râsetele lor pierzându-se în sunetul apei curgătoare. În timp ce el se uită la ei, cei doi îşi dau seama că sunt priviţi şi îi fac cu mâna, apoi femeia ia copilul de mână şi încep să meargă spre el.

— Da, spune el, cu o notă de mirare în voce, da, am obţinut.

— Ce-ai zis? întreabă William, trăgându-se înciudat de lobul urechii.

— Am obţinut ce am vrut, explică Odo, ridicând puţin vocea.

Clipeşte, iar viziunea incandescentă este înlocuită din nou de imaginea brodată.

Un vis devenit realitate, spune Duhul Preaiubit.

CUVÂNT DE ÎNCHEIERE

Aceasta este o operă de ficţiune, ca atare ar fi nepotrivit din partea mea să ofer cititorului o bibliografie extinsă. Îi sunt îndatorată lui Jan Messant pentru felul în care am reconstituit în imaginaţia mea atelierul de brodat. Speculaţiile în privinţa interpretării unora dintre detaliile imagistice mai obscure ale Tapiseriei din Bayeux sunt, în parte, ale mele şi, în parte, ale lui David J. Bernstein, din cartea sa, „Misterul tapiseriei din Bayeux”.

Sunt convinsă că am comis multe inadvertenţe istorice neintenţionate, însă o bună parte dintre ele sunt deliberate. Deşi Odo de Bayeux a avut două surori, Agatha este pe de-a-ntregul produsul imaginaţiei mele. Nu există nicio dovadă că Odo a urmat cursurile marii mănăstiri-şcoală de la Bec, însă este plauzibil să o fi făcut şi nu există dovezi care să susţină contrariul. Fiul lui Odo, John, este singurul său copil de care se ştie şi, de vreme ce el atesta acte pentru vărul său, Henric I, la o dată atât de târzie precum anul 1121, este mai mult ca sigur că data naşterii sale nu este 1056, anul pe care eu l-am ales în roman.

Unul dintre personajele istorice care simt că merită scuzele mele, fiindcă mai degrabă i-am umbrit reputaţia în

această carte, este Lanfranc de Bec. Lanfranc a fost un lider religios cu o conştiinţă curată şi un administrator atât de abil, încât multe dintre structurile pe care le-a înfiinţat ca arhiepiscop de Canterbury încă mai conduc Biserica Angliei de astăzi.

Cât despre Aelfgyva, ei bine, cine poate şti? Poate că, până la urmă, a fost doar un „dar al elfilor”. Reţineţi că, dacă traduceţi numele de familie al lui Odo, de Conteville, veţi obţine Oraşul Poveştilor.

MULŢUMIRI

Mulţi oameni au contribuit la realizarea acestei cărţi. Cele mai călduroase mulţumiri ale mele se îndreaptă spre Emma Barnes şi Gilly Barnard de la Snowbooks, spre Stephanie Thwaites şi toţi cei de la Curtis Brown, spre Shana Drehs şi toţi cei de la Sourcebooks. Le mulţumesc de asemeni lui Mary Allen, Mary-Jane Cullen, Patriciei Duncker, Sarei Fisher, Sue Fletcher, Ryan Gattis, Christinei Johnson, Paul Magrs, Sarah Molloy, Andrew Motion, Ingrid Perrin, Michele Roberts. Să nu uit să le mulţumesc lui Mark, Guy şi Hugh pentru răbdarea şi optimismul lor nesfârşit. În final, o menţiune specială pentru Bernardine Coverley, încurajările ei constante şi criticile blânde au fost de nepreţuit. Nici nu ştie cât de mult îmi lipseşte.

Cuprins
Epifanie
Zâmbetul lui Odo
O favoare
Alegere
Visul lui Odo
Luare de sânge
Fabule
Potop
Praznicul Sfântului Odo
Purificare
Cântec de lebădă
Fecioarele minţii
Roata se întoarce
Triumvirat
Căderea

Vrăjitorie
Miracol
Pearl
Duh preaiubit
Cuvânt de încheiere
Mulţumiri